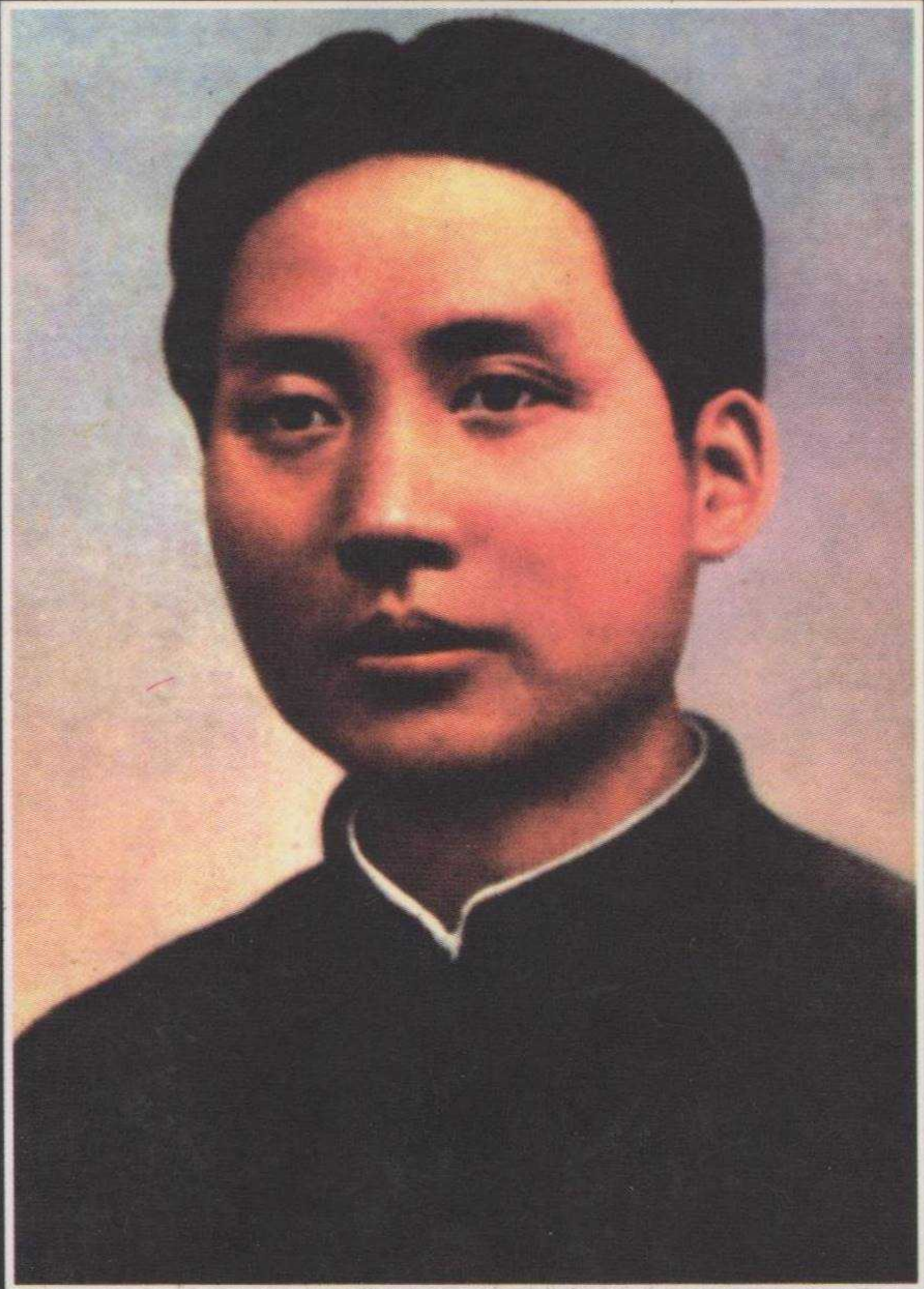

Mao Zedung

seçme eserler

4. BASIM

82

Mao
Zedung

seçme eserler

Mao Zedung
SEÇME ESERLER
Cilt I

Bu kitap, Nisan 1960'da Pekin Halk Yayınevi tarafından yayınlanan *Mao Zedung, Seçme Eserler*'in ikinci Çince baskısının, 1967 tarihli İngilizce çevirisinden dilimize aktarılmış ve Uygurca baskısıyla karşılaştırılmıştır.

Birinci Basım: Ekim 1976 Aydınlik Yayınları
İkinci Basım: Ağustos 1979 Aydınlik Yayınları
Üçüncü Basım: Kasım 1989 Kaynak Yayınları
Genişletilmiş Dördüncü Basım: Ekim 2000

Teknik Hazırlık: Analiz Basım Yayın
Baskı: Sistem Ofset

ISBN: 975-343-305-0

KAYNAK YAYINLARI: 82

ANALİZ BASIM YAYIN TASARIM UYGULAMA LTD. ŞTİ.
İstiklal Cad. 184/4 80070 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 252 21 56 - 252 21 99 Faks: (0212) 249 28 92

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ, BİRLEŞİN!

MAO ZEDUNG'UN SEÇME ESERLERİNİN ÜÇÜNCÜ BASIMINI SUNARKEN

Mao Zedung'un *Seçme Eserler*'inin birinci cildi, ilk olarak Ekim 1976'da Aydınlik Yayınları'nca yayınlanmişti. Bunu yine aynı yayınevinin Ağustos 1979'da yaptığı ikinci baskı izlemişti.

Şimdi Kaynak Yayınları, 10 yıl aradan sonra, üçüncü kez Türkiyeli okurlara sunuyor Mao Zedung'u.

Birinci (1924-1927) ve İkinci (1927-1937) Devrimci İçsavaş dönemini kapsayan elinizdeki cildin ardından, Mao Zedung'un *Seçme Eserler*'ini oluşturan beş ciltlik seriyi sırasıyla yayınlayacağız. Çince baskıda bulunmayan bazı yazıları da ekleyeceğiz. Ayrıca 1957'den sonraki yazıları da 6. ciltte toplayacağız.

Seçme Eserler'in birinci cildini baskıya hazırlarken, Aydınlik Yayınları'nın Uygurca baskıyla karşılaştırılmış İngilizce'den yapılan çevrisini esas aldık.

1979 yılından bu yana, Çin'de Latin alfabesi kullanan yabancı dillerde basılan bütün metinlerde yer ve kişi adlarının Çin fonetik alfabesine uygun olarak yazıldığı biliniyor. Kaynak Yayınları, bu kuralı uygulamakla birlikte, dilimize yerleşmiş kimi adları korumayı ve Türkçe alfabede bulunmayan kimi harfleri doğrudan aktarmak yerine, bu sesleri kendi alfabemizde olan harflerle karşılamayı yeğlemiştir.

Ülkemizin düşün yaşamında önemli bir gereksinimi karşılayacağına inandığımız Mao Zedung'un *Seçme Eserleri*'ni sizlere yeniden sunmanın mutluluğu içindeyiz.

DÖRDÜNCÜ BASIMI SUNARKEN

Seçme Eserler'in elinizdeki dördüncü basımını, daha önceki basımlarda yer almayan bazı yeni yazıları da ekleyerek genişletilmiş olarak yayımlıyoruz.

Bu genişletilmiş basımda yeni olarak eklenen bazı yazılar şunlardır:

Yeni Bir Altın Çağa Doğru (1919); Ulusal Devrimde Tüccarların Rolü (1923); Çin Hükümeti ve Yabancılar (1923); Japonlara Karşı Savaşmak İçin Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu'nun Kuzeye Yürüyüşü Üzerine Bildiri (1934); Halk Yığınlarının Büyük Birliği (1919); Köylülüğün Gücü ve İşçilerin Önderliği; Komünizm ve Diktatörlük (1920); Bayan Çao'nun İntiharı (1919); Evlilikle İlgili Bildiri (1931); Çin Anahtardır (1936); Milletler Cemiyeti Bir Haydutlar Birliğidir (1932); Ülkeyi Moskova'ya Teslim Etmeyeceğiz (1936); İspanya Halkına Mektup (1937)...

Mao
Zedung
seçme eserler
I

Genişletilmiş 4. Basım

SEÇME ESERLERİN YAYIMLANIŞI KONUSUNDA BİR AÇIKLAMA

Seçme Eserler'in bu basımı, Mao Zedung'un Çin devriminin çeşitli dönemlerinde kaleme aldığı önemli yazıları içeriyor. Bugüne kadar çeşitli yerlerde, Mao Zedung'un eserlerinin birçok Çince basımı çıktı. Ancak bunların hiç biri yazarın kendisi tarafından gözden geçirilmemişti; rasgele bir düzen içinde basılmışlardı, metinde yanlışlar vardı ve bazı önemli yazılar alınmamıştı. Elinizdeki basımın içeriği, zaman sırasına ve 1921'de kuruluşundan bu yana Çin Komünist Partisi'nin tarihindeki önemli dönemlere göre düzenlenmiştir. Ayrıca daha önceki basımlarda bulunmayan bazı önemli yazılar bu basıma alınmıştır. Yazar, bütün yazıları okumuş, bazı anlatım değişiklikleri yapmış ve yer yer metni gözden geçirmiştir.

Bu basımla ilgili olarak, şu noktaları açıklığa kavuşturmak gerekiyor.

1. Bu derleme gene de eksiktir. Devrime ilişkin belgelerin çoğu Guomindang tarafından yom edildiği ya da uzun savaş yılları sırasında kaybolduğu için, Mao Zedung yoldaşın bütün yazılarını, özellikle de yazılarının büyük bir bölümünü oluşturan çok sayıda mektup ve telgrafını derleme olanağından yoksunuz.

2. Geniş ölçüde okunmuş olan bazı yazılar (örneğin, "Köylük Bölge Araştırmaları"), yazarın isteği üzerine bu basıma alınmamıştır. Gene aynı nedenle, "Ekonomik ve Mali Sorunlar" adlı yazının yalnızca Birinci Bölümü alınmıştır.

3. Bu derlemeye açıklama notları eklenmiştir. Başlıklara ilişkin bazı açıklamalar her yazının ilk sayfasının altına geri kalan siyasi ya da öteki açıklamalarsa yazıların sonuna konulmuştur.

4. Çin'de yapılan bu basım, tek bir cilt olarak ya da dört ciltlik bir takım olarak bulunabilir. Birinci Cilt, Birinci Devrimci İç Savaş (1924-1927) ve İkinci Devrimci İç Savaş (1927-1937) dönemlerini; İkinci ve Üçüncü Ciltler, Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı (1937-1945) dönemini; Dördüncü Cilt de, Üçüncü Devrimci İç Savaş (1945-1949) dönemini kapsamaktadır.

**Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi
Mao Zedung'un Eserlerini
Yayınlama Kurulu**

25 Ağustos 1951

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ DEVRİMCİ İÇ SAVAŞ DÖNEMİ

HALK YIĞINLARININ BÜYÜK BİRLİĞİ (1919)	21
YENİ BİR ALTIN ÇAĞA DOĞRU (1920)	24
BAYAN ÇAO'NUN İNTİHARI (1919)	26
KOMÜNİZM VE DİKTATÖRLÜK (1920)	29
ULUSAL DEVRİMDE TÜCCARLARIN ROLÜ (1923)	32
AMERİKA, EN KANLI CELLAT (1923)	36
ÇİN HÜKÜMETİ VE YABANCILAR (1923)	37
ÇİN TOPLUMUNDAKİ SINIFLARIN TAHLİLİ (Mart 1926)	39
GIANGSU VE ÇEKİANG'DAKİ KÖYLÜLERİN ÇEKTİKLERİ ACILAR VE DİRENİŞ HAREKETLERİ (1926)	50
HUNAN'DAKİ KÖYLÜ HAREKETİNE İLİŞKİN BİR ARAŞTIRMA ÜZERİNE RAPOR (Mart 1927)	53
Köylü Sorununun Önemi	53
Örgütlenin!	54
Kahrolsun Yerel Zorbalar ve Mütegalibe! Bütün İktidar Köylü Birliklerine!	55
"Çok Kötü!" mü, Yoksa "Çok İyi" mi?	57
"Fazla İleri Gitme" Sorunu	59
"Ayaktakımı Hareketi"	61

Devrimin Öncüleri	62
On Dört Büyük Başarı	69
1. Köylülerin Köylü Birliklerine Örgütlenmesi	69
2. Toprak Ağalarına Siyasi Bakımdan Darbe İndirilmesi	70
3. Toprak Ağalarına Ekonomik Bakımdan Darbe İndirilmesi	75
4. Yerel Zorbaların ve Mütegalibenin Feodal Hakimiyetinin Yıkılması: <i>Tu ve Tuan</i> 'ın Yerle Bir Edilmesi	77
5. Toprak Ağalarının Silahlı Kuvvetlerinin Yıkılması ve Köylülerin Silahlı Kuvvetlerinin Kurulması	78
6. İl Yöneticisi ve Onun Memurlarının Siyasi İktidarının Yıkılması	80
7. Soy Sop, Tapınakları ve Klan Büyüklerinin Klan Otoritesinin, Şehir ve Köy Tanrılarının Dini Otoritesinin ve Ailede Erkek Otoritesinin Yıkılması	82
8. Siyasi Propagandanın Yaygınlaştırılması	87
9. Köylülerin Koyduğu Yasaklama ve Kısıtlamalar	88
10. Eşkıyalığın Ortadan Kaldırılması	93
11. Aşırı Vergilerin Kaldırılması	94
12. Eğitim Hareketi	94
13. Kooperatif Hareketi	96
14. Yolların Yapılması ve Setlerin Onarılması	96

İKİNCİ DEVRİMCİ İÇ SAVAŞ DÖNEMİ

ÇİN'DE KIZIL SİYASİ İKTİDAR NIÇİN VAR OLABİLİR? (5 Ekim 1928)	101
I. Ülke İçindeki Siyasi Durum	101
II. Çin'de Kızıl Siyasi İktidarın Doğmasının ve Varlığını Sürdürmesinin Nedenleri	103
III. Hunan-Ciangsi Sınır Bölgesindeki Bağımsız Rejim ve Ağustos Yenilgisi	108
IV. Hunan-Ciangsi Sınır Bölgesi Bağımsız Rejiminin Hunan, Hubey ve Ciangsi Eyaletleri Açısından Taşdığı Önem	110

V. Ekonomik Sorunlar	110
VI. Askeri Üsler Sorunu	111
CIANGSİ DAĞLARINDAKİ MÜCADELE (25 Kasım 1928)	113
Hunan Ciangsi Sınır Bölgesindeki Bağımsız Rejim ve Ağustos Yenilgisi	113
Bağımsız Rejimi Altındaki Bölgede Bugünkü Durum	120
Askeri Sorunlar	122
Toprak Sorunları	133
Siyasi İktidar Sorunları	138
Parti Örgütlenmesi Sorunları	141
Devrimin Niteliği Sorunu	147
Bağımsız Rejimimizin Yeri Sorunu	149
KÖYLÜLÜĞÜN GÜCÜ VE İŞÇİLERİN ÖNDERLİĞİ (1929)	154
PARTİ İÇİNDEKİ YANLIŞ DÜŞÜNCELERİN DÜZELTİLMESİ ÜZERİNE (Aralık 1929)	155
Salt Askeri Bakış Açısı Üzerine	156
Aşırı Demokrasi Üzerine	159
Örgüt Disiplinine Gösterilen Kayıtsızlık Üzerine	160
Mutlak Eşitlikçilik Üzerine	162
Öznelcilik Üzerine	163
Bireycilik Üzerine	164
Gezginci Asi Çeteler İdeolojisi Üzerine	166
Darbeciliğin Kalıntıları Üzerine	168
TEK BİR KIVILCIM BÜTÜN BİR BOZKIRI TUTUŞTURABİLİR (5 Ocak 1930)	169

ÇİN İŞÇİ VE KÖYLÜ KIZIL ORDUSU'NDAN KARDEŞLERİMİZİN BEYAZ ORDU'NUN SUBAY VE ERLERİNE MANÇURYA'NIN JAPON EMPERYALİZMİ TARAFINDAN SİLAHLI İŞGALİ SORUNU ÜZERİNE BİR MEKTUP (1931)	184
EVLİLİKLE İLGİLİ BİLDİRİ (1931)	188
MİLLETLER CEMİYETİ BİR HAYDUTLAR BİRLİĞİDİR	189
EKONOMİK ÇALIŞMAYA ÖNEM VERİN (20 Ağustos 1933)	191
KÖYLÜK BÖLGELERDEKİ SINIFLARI NASIL AYIRT ETMEK GEREKİR? (Ekim 1933)	201
I. Toprak Ağaları	201
II. Zengin Köylüler	202
III. Orta Köylüler	203
IV. Yoksul Köylüler	203
V. İşçiler	203
EKONOMİK SİYASETİMİZ (23 Ocak 1934)	204
KİTLELERİN REFAHIYLA İLGİLENİN, ÇALIŞMA YÖNTEMLERİNE DİKKAT EDİN (27 Ocak 1934)	211
JAPONLARA KARŞI SAVAŞMAK İÇİN ÇİN İŞÇİ VE KÖYLÜ KIZIL ORDUSU'NUN KUZEYE YÜRÜYÜŞÜ ÜZERİNE BİLDİRİ (1934)	218
JAPON EMPERYALİZMİNE KARŞI TAKTİKLER ÜZERİNE (27 Aralık 1935)	221
Bugünkü Siyasi Durumun Özellikleri	221

Milli Birleşik Cephe	238
Halk Cumhuriyeti	243
Uluslararası Destek	249
KO LAO HUI'YE ÇAĞRI (1936)	252
ÇİN ANAHTARDIR (1936)	254
ÜLKEYİ MOSKOVA'YA TESLİM ETMEYECEĞİZ (1936)	255
ÇİN'İN DEVRİMCİ SAVAŞINDA STRATEJİ SORUNLARI <i>(Aralık 1936)</i>	257
<i>Birinci Bölüm</i>	
Savaş Nasıl İncelenir?	257
1. Savaşın Yasaları Gelişen Yasalardır	257
2. Savaşın Amacı Savaşı Ortadan Kaldırmaktır	261
3. Strateji Bir Bütün Olarak Savaş Durumunun Yasalarının İncelenmesidir	262
4. Önemli Olan İyi Öğrenmesini Bilmektir	266
<i>İkinci Bölüm</i>	
Çin Komünist Partisi ve Çin'in Devrimci Savaşı	272
<i>Üçüncü Bölüm</i>	
Çin'in Devrimci Savaşının Özellikleri	278
1. Konunun Önemi	278
2. Çin'in Devrimci Savaşının Özellikleri Nelerdir?	280
3. Bu Özelliklerden Doğan Strateji ve Taktiklerimiz	283
<i>Dördüncü Bölüm</i>	
Çin'deki İç Savaşın Temel Biçimi: "Kuşatma ve Bastırma Harekâtları ve Bunlara Karşı Düzenlenen Karşı-Harekâtlar	285
<i>Beşinci Bölüm</i>	
Stratejik Savunma	291
1. Aktif ve Pasif Savunma	292
2. "Kuşatma ve Bastırma" Harekâtlarına Karşı Mücadele Hazırlıkları	296

3. Stratejik Geri Çekilme	299
4. Stratejik Karşı Saldırı	317
5. Karşı-Saldırının Başlatılması	320
6. Birliklerin Bir Araya Toplanması	330
7. Hareketli Savaş	338
8. Çabuk Sonuçlu Savaş	344
9. İmha Savaşı	348

ÇAN KAYŞEK'İN AÇIKLAMASI ÜZERİNE BİR AÇIKLAMA (28 Aralık 1936)	350
--	-----

JAPONYA'YA KARŞI DİRENME DÖNEMİNDE ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ'NİN GÖREVLERİ (3 Mayıs 1937)	358
Çin'in Dış ve İç Çelişmelerinin Bugünkü Gelişme Aşaması	358
Demokrasi ve Özgürlük Mücadelesi	369
Önderlik Sorumluluğumuz	377

MİLYONLARCA KİTLEYİ JAPONYA'YA KARŞI MİLLİ BİRLEŞİK CEPHEYE KAZANIN (7 Mayıs 1937)	381
Barış Sorunu	381
Demokrasi Sorunu	386
Devrimin Geleceği Sorunu	388
Kadro Sorunu	389
Parti İçinde Demokrasi Sorunu	391
Konferansta ve Bütün Parti İçinde Birlik	391
Milyonlarca Kitleyi Japonya'ya Karşı Milli Birleşik Cepheye Kazanın	392

İSPANYA HALKINA MEKTUP (1937)	393
--------------------------------------	-----

YOLDAŞ BROWDER'E MEKTUP (1937)	395
---------------------------------------	-----

PRATİK ÜZERİNE (<i>Temmuz 1937</i>)	396
ÇELİŞME ÜZERİNE (<i>Ağustos 1937</i>)	413
I. İki Dünya Görüşü	414
II. Çelişmenin Evrenselliği	419
III. Çelişmenin Özelliği	424
IV. Baş Çelişme ve Bir Çelişmenin Esas Yönü	437
V. Bir Çelişmenin Yönleri Arasındaki Özdeşlik ve Mücadele	444
VI. Uzlaşmaz Karşıtlığın Çelişmedeki Yeri	452
VII. Sonuç	455

**BİRİNCİ
DEVRİMCİ İÇ SAVAŞ
DÖNEMİ**

HALK YIĞINLARININ BÜYÜK BİRLİĞİ*

(1919)

Devletin çöküşü, insanlığın acıları ve toplumun itildiği karanlık, hepsi de son dereceye ulaştı. Elbette, yetkinleştirme ve reform yöntemleri arasında, eğitim, sanayileşme, ağır çabalar, yaratma, yıkma ve kurma, bunların hepsi kabul, ama bunlardan daha temel olan bir yöntem vardır ki, o da halk yığınlarının büyük birliğidir.

Tarihi incelersek şunu buluruz ki, tarihin akışı içinde yer alan bütün hareketler, ne türde olursa olsun, istisnasız hepsi de belli sayıda halkın birliğiyle yaratılmıştır. Daha büyük bir hareket doğal olarak daha büyük bir birleşmeyi gerektirir ve en büyük hareket en büyük birleşmeyi gerektirir. Bütün bu birleşmelerin, reform ve direniş dönemlerinde daha çok görülmesi olasılığı vardır...

Temel olarak hizmet gören ideolojisi ister yeni ister eski olsun, ister doğru ya da yanlış olsun, zafer ile yenilgiyi belirleyen bu birliğin sağlamlığı ya da zayıflığıdır...

(Soylular ve kapitalistler toplumun öteki güçlü kesimleri baskılarını en uç noktaya vardırıdılar) ve sonunda devletin çöküşü, insanlığın acıları ve toplumun karanlığa gömülüğü de en uç noktaya ulaştı. Bu noktada reform ve direniş hareketi doğar, halk yığınlarının büyük birliği başarılır.

Fransa'nın halk yığınlarının büyük birliği, monarşi taraftarlarının büyük birliğine karşı koyduğunda ve "siyasal reform"un zaferi

* Mao'nun dergisi Şiang-Çiang Pinglun No. 2, 3, 4 (Temmuz ve Ağustos 1919)daki bir makaleden alınmıştır.

elde edildiğinde, birçok ülke Fransız örneğini izledi ve her tür "siyasal reformaları" ele aldı. Soyluların büyük birliği ile kapitalistlerin büyük birliğine karşı halk yığınlarının büyük birliğini çıkarılmış ve onları "toplumsal reform"un zaferine götürmüş olan Rusya'daki son yılın savaşımından sonra, birçok ülke –Macaristan, Avusturya, Çekoslovakya, Almanya– Rusya'nın örneğini izlemiştir ve her tür toplumsal reformları ele almıştır. Bu zafer her ne kadar tamamlanmamışsa da... kuşkusuz tamamlanabilir ve onun bütün dünyaya yayılacağı düşünülebilir.

Halk yığınlarının büyük birliği niçin böylesine müthiş bir etkinliğe sahiptir? Çünkü, bir ülkedeki halk yığınları soylulardan, kapitalistlerden ve toplumdaki öteki iktidar sahiplerinden sayıca çok daha fazladır...

Öteki ülkelerdeki kardeşlerimizin çıkarlarını elde etmeye çalışırken bu yöntemi sık sık kullandıklarını biliyoruz. Biz de doğrulamalı, onları izleyerek büyük birliğimizi yaratmalıyız... Biz doğru olup da bir haykırdıkmıydı, hainler tir tir titreyecekler ve kaçıp canlarını zor kurtaracaklardır...

İnsanlara acı çektiren zorbalara karşı direnmek için büyük bir birlik yaratmak istiyorsak ve kendi öz çıkarlarımızı kollamak istiyorsak, zorunlu olarak bu birliğe temel hizmeti görecektir birçok küçük birliklere sahip olmamız gerekir... Koşullarımız ve mesleklerimiz farklı olduğu için, ortak çıkarlarımız alanında da az çok belli farklılıklar olacaktır... Bu yüzden, ortak çıkarlarımız için savaşım yöntemi (birlik) de az çok belli farklılıklar gösterecektir...

Biz köylüüz ve bu yüzden çeşitli çıkarlarımız için, bizim gibi toprakta çalışan başkalarıyla birleşmek istiyoruz. Toprakta çalışan bizlerin çıkarlarını ancak kendimiz koruyabiliriz!.. Toprak ağaları bize nasıl davranıyorlar? Kiralar ve vergiler ağır mı, hafif mi? Evlerimiz yaşamaya elverişli mi, değil mi? Karınlarımız tok mu, değil mi? Yeterli toprağımız var mı? Köyde işleyecek toprağı olmayanlar var mı? Bu sorunlara sürekli yanıt aramalıyız... Biz işçiyiz, çeşitli

çıkarlarımız için bizim gibi işçi olanlarla birleşmek istiyoruz... Ücretlerimizin düzeyi, çalışma gününün uzunluğu, kâr hisselerinin eşit ya da eşitsiz paylaşılması gibi bizi ilgilendiren böyle sorunlara bir çözüm aramamazlık edemeyiz...

Biz öğrenciyiz, yirminci yüzyıldâ yaşarken bizi gene eski törenlere ve eski yöntemlere uymaya zorluyorlar. Ülke hemen hemen mahvolmak üzereyken, gene de yurdumuzu sevmemizi yasaklayan afişler yapıştırıyorlar... Biz kendi öz birliğimizi istiyoruz... Biz kadınız, bir ızdırap denizinde daha da derine batırılıyorz, kendi birliğimizi kurmak istiyoruz.

YENİ BİR ALTIN ÇAĞA DOĞRU*

(1920)

Dünyadaki en büyük sorun nedir? En büyük sorun, yemek için yiyecek bulmaktır. En büyük güç nedir? En büyük güç, halk yığınlarının birliğidir. Neden korkmamalıyız? Öte-dünyadan korkmamalıyız. Hayaletlerden korkmamalıyız. Ölümlerden korkmamalıyız. Bürokratlardan korkmamalıyız. Militaristlerden korkmamalıyız. Kapitalistlerden korkmamalıyız...

An bu andır! Dünyadaki büyük dalga, gitgide daha da şiddetlenerek ilerliyor!.. Ona uyan yaşayacak, karşı koyan yok olacak...

Dünya savaşının ve yaşamlarındaki acılığın bir sonucu olarak, birçok ülkelerdeki halk yığınları ansızın her türden eylemlere giriştiler. Onlar, Rusya'da aristokratları ve zenginleri devirip alaşağı ettiler... Kızıl bayrağın ordusu dalgalar halinde doğuya ve batıya yayılıyor, çok sayıdaki düşmanları silip süpürüyor... Tüm dünya bununla sarsılmıştır... Çin Seti ile Çin Denizi'nin çevrelediği alan içindeyse, 4 Mayıs Hareketi doğdu. Bayrağı güneye doğru, Sarı Nehir'den Yangze'ye ilerledi. Kanton'dan Hankov'a birçok gerçek yaşam dramı oynandı; dalga, Tungting Gölü'nden Min Nehri'ne doğru kabarıyor. Yer gök ayaklanmakta, hainler ve alçaklar kurtuluşu kaçmakta buluyorlar. Evet! Bütün bunları biliyoruz! Uyandık artık!

* Husiang Çiang Pinglun dergisinin Temmuz 1919'daki ilk sayısı için Mao tarafından yazılmış manifestodan ve aynı dergininin Temmuz ve Ağustos 1919'daki 2-4 No.lu sayılarında basılmış "Halk Yığınlarının Büyük Birliği" adlı makalesinden alınmıştır.

Bu dünya bizim, bu ulus bizim, toplum bizim toplumumuzdur. Biz konuşmazsak, kim konuşacak? Biz eyleme geçmezsek, kim geçecek? Biz ayaklanıp savaşılmazsak, kim ayaklanıp savaşacak?..

Güçsüzlüğümüzün kaynağı esas olarak güçsüz oluşumuzda değil, pratikten yoksun oluşumuzda yatar. Çünkü, binlerce yıldır, yüz milyonlarca Çinli, bir köle yaşamına itilmiştir. Yalnızca bir tek kişi –"imparator"– köle değildi, daha doğrusu o da "uhrevi alem" in kölesiydi. İmparator her şeyi denetlediği için hiçbir pratik fırsatı verilmedi bize...

Bir an bile gecikmeye tahammülü olmayan halk yığınlarının yüce birliğinin gerçekleştirilmesi için, daha enerjik biçimde hareket etmemiz gerekmektedir. Bizim Çin halkımız, doğuştan büyük bir enerjiye sahiptir. Baskı ne kadar şiddetliyse, ona karşı direnç de o kadar büyüktür ve uzun bir süre birikmiş olan şey kuşkusuz aniden patlayacaktır. Çin halkının yüce birliği başarılmalıdır. Hepimiz çaba göstermeli, hepimiz en son gücümüzle ilerlemeliyiz. Altın çağımız, aydınlık ve muhteşem çağımız, ilerdedir.

BAYAN ÇAO'NUN İNTİHARI*

(1919)

Bir kişiye intihar kararı verdiren tamamen o kişinin içinde bulunduğu durumlardır.

Bayan Çao'nun başlangıçtaki düşüncesi ölümü aramak mıydı? Tam tersine, yaşamı istiyordu. Eğer yaşamak yerine Bayan Çao ölümü arayarak sona erdiyse bu onu içinde bulunduğu durumların ölümüne itmesi nedeniyledir. Bayan Çao'nun kendini içinde bulunduğu durumlar, şunlardı: 1) Çin toplumu; 2) Çangia'da Nanyeng Sokağı'ndaki Çao ailesi; 3) Kocalığa istemediği kimsenin ailesi, Çangşa'da Kontzuyüen Sokağı'ndaki Vu ailesi. Bu üç etken, bir üçgen kafes halinde demirden üç ağ oluşturmuştur. Bu üç ağın içine bir kez yakalanınca, mümkün her yolu deneyerek yaşamı araması boşunaydı. Yaşamayı sürdürmesi için hiçbir yol yoktu. Yaşamın tersi ölümdür ve Bayan Çao böylece ölüme zorlandığını duydu... Eğer, bu üç etkenden biri demir bir ağ olmasaydı ya da bu ağlardan biri çözülmüş olsaydı, Bayan Çao kuşkusuz ölmüş olmayacaktı. 1) Eğer Bayan Çao'nun ebeveyni, zorlamaya başvurmamış da Bayan Çao'nun özgür iradesini kabullenmiş olsaydı, kuşkusuz Bayan Çao ölmemiş olacaktı; 2) eğer Bayan Çao'nun ebeveyni, zora başvurmamış da Bayan Çao'nun gelecekteki kocasının ailesine görüşünü açıklamaya, reddedişinin nedenlerini açıklamaya izin vermiş, sonunda gelecekteki kocasının ailesi onun görüşünü kabul etmiş ve

* Cangşa'da Ta Kung Pao dergisinde, 16 Kasım 1919'dan itibaren yayımlanan çeşitli makalelerden alınmıştır.

birey olarak özgürlüğüne saygı göstermiş olsaydı, kuşkusuz bayan Çao ölmemiş olacaktı; 3) onun özgür iradesini ebeveyni ve gelecekteki kocasının ailesi kabul etmeyi reddetmiş olsa bile, eğer bir kimsenin ebeveyninin evinden kaçıp başka sığınacak bir yer bulabilme olgusunun şerefsizce değil de şerefli bir şey olarak düşünüldüğü tümüyle yeni bir dünya olsaydı, bu durumda da kuşkusuz Bayan Çao ölmemiş olacaktı. Eğer bugün Bayan Çao ölüyse, bunun nedeni üç demir ağ tarafından sıkıca kuşatılmış olmasıdır (toplum, kendi ailesi, gelecekteki kocasının ailesi); yaşamayı boşuna aradı ve sonunda ölümü aramaya yöneltildi...

Dünkü olay önemlidir. Olay, başkalarınca hazırlanan utanç verici evlenmeler sistemi nedeniyle, toplumsal sistemin karanlığı, bireysel iradenin yadsınması ve bir kimsenin kendi eşini seçme özgürlüğünün yokluğu nedeniyle oldu. Umulur ki, ilgili kişiler bu olayın bütün özellikleri üzerine fikir söylesinler ve kendi aşkını seçme özgürlüğü nedeniyle, bir şehit ölümüyle ölen kızın onurunu savunsunlar...

Ebeveynin ailesi ve gelecekteki kocanın ailesi, hepsi de topluma bağımlıdırlar; her ikisi de toplumun parçasıdır. Ebeveyninin ailesinin ve gelecekteki kocanın ailesinin bir cinayet işlediğini, ama bu cinayetin kaynağının, toplumda yattığını anlamalıyız. İki ailenin kendisinin bu cinayeti işlediği doğrudur, ama suçluluğun büyük bir kısmı onlara toplum tarafından geçirilmiştir. Üstelik, eğer toplum iyi olsaydı, o aileler bu suçu işlemek isteselerdi bile, bunu yapma fırsatını bulamayacaklardı...

Bu toplum, Bayan Çao'yu ölüme götürmüş olan etkenler taşıdığından, son derece tehlikelidir. Bayan Çao'nun ölümüne neden olabildi; aynı biçimde Bayan Çieh'in, Bayan Sun'un, ya da Bayan Li'nin ölümüne de neden olabilirdi. Kadınları olduğu gibi erkekleri de öldürecek niteliktedir. Bizim hepimiz, olası kurbanlar olarak, bize öldürücü bir darbe indirebilecek bu tehlikeli şeyin önünde sıkıntılı olalım. Yüksek sesle protesto etmeli, henüz ölü olmayan öteki insanları uyarmalı ve toplumumuzun sayısız kötülüklerini ayıplamalıyız...

Eğer evlenme reformu için bir kampanya düzenlersek, her şeyden önce kaldırılması gereken, evlenme üzerine olan batıl inançlar ve en başta evlenmelerin yazgı tarafından önceden belirlendiği inancıdır. Bir kez bu inançlar kaldırılırsa, arkasında evlenmelerin ebeveyn tarafından düzenlenmesinin saklandığı bahane aynı anda yok olur, sonra da "karıkocanın toplum tarafından kararlaştırılmayacağı" kavramı toplumda hemen belirecektir. Ve karı kocanın toplum tarafından kararlaştırılmayacağı kavramının ortaya çıkmasıyla, sayılamayacak çoklukta bir aile devrimi ordusu doğacak, evlenme özgürlüğü ile sevme özgürlüğünün büyük dalgası Çin'i baştan başa saracaktır...

İntihara karşı tutumum onu reddetmektir... hedefi her şeyden önce yaşamaya çalışmak olan insan, doğal eğilimine karşı durmayacak ve ölmek istemeyecektir. İkincisi, her ne kadar intihar, toplumun insanları bütün umutlarından yoksun bırakması olgusundan kaynaklanıyorsa da... yitirdiğimiz umudu yeniden kazanmak için topluma karşı savaşım vermeliyiz... savaşarak ölmeliyiz. Üçüncüsü, eğer insanlar kendi yaşamlarına cesaretle son verenlere saygı gösteriyorlarsa, bu, asla intiharın kendisine saygı değil, daha çok intihar eden kişiye esin veren "kaba kuvvete direniş" in cesur ruhuna saygıdır...

Bir kimse için kendi canına son vernektense, savaşarak ölmek çok daha iyidir. Savaşımın hedefi "başkaları tarafından öldürülmek" değil, "gerçek bir kişiliği ortaya koymaya yönelik bir yere ulaşmak"tır. Eğer bir kişi bütün çabalarına karşın bunu elde edemez de ölene dek çarpışır ve kendini feda ederse, o zaman o dünyadaki en cesur kişi olacak ve trajedisi insanların aklında büyük bir iz bırakacaktır!..

KOMÜNİZM VE DİKTATÖRLÜK*

(1920)

Gangşa'daki konferansında Russell... komünizm lehine, ama işçiler ve köylülerin diktatörlüğüne karşı bir tavır aldı. O, bir kimse- nin varlıklı sınıfların bilinçlerini değiştirmek için eğitim yöntemini kullanması gerektiğini; böylece özgürlüğü sınırlamanın, savaşa ve kanlı devrime başvurmanın zorunlu olmayacağını söylüyordu... Russel'in görüşüne itirazım birkaç sözcükle belirtilebilir: "Bu, tümüyle bir teori olarak çok iyidir, ama pratikte geçerliliği yoktur." Eğitim, 1) para, 2) kişiler ve 3) araçlar gerektirir. Günümüz dünyasında, para tümüyle kapitalistlerin ellerindedir. Eğitime kumanda edenler ya kapitalistlerdir ya da kapitalistlerin köleleridir. Günümüz dünyasında, eğitimin en önemli iki aracı, okullar ve basın, tamamen kapitalist denetim altındadır. Kısacası günümüz dünyasında eğitim, kapitalist eğitimidir. Eğer çocuklara kapitalizmi öğretirsek büyüdüklerinde, bu çocuklar da ikinci kuşağın çocuklarına kapitalizmi öğreteceklerdir. Eğitim, kapitalistlerin ellerinde kalmaktadır. Bundan başka, kapitalistler, kapitalistleri korumak ve proletaryayı engellemek için yasalar geçirecek "parlamentolara" sahiptirler; bu yasaları uygulamak ve yasaların içerdiği avantaj ve önlemleri zorlamak için "hükümetlere" sahiptirler; kapitalistlerin iyi durumlarını korumak ve proletaryanın istemlerini bastırmak için "ordulara" ve "polise" sahiptirler; zenginliklerinin dolaşımında depo hizmeti gö-

* Kasım 1920'de ve Ocak 1921'de Çai Hoşen'e yazılmış ve Hunan Lişi Zuliao dergisi, No.9, 1959'da yayımlanmış olan iki mektuptan alınmıştır.

recek "bankalara" sahiptirler; malların üretimini tekel altına almalarını sağlayan "fabrikalara" sahiptirler. Bu nedenle, eğer komünistler siyasal iktidarı ele geçirmezlerse, dünyada herhangi bir sığınak bulamayacaklardır; bu durumda eğitime nasıl kumanda edebilirlerdi? Bu bakımdan, kapitalistler eğitime kumanda etmeyi ve kapitalizmi övüp göklere çıkarmayı sürdürmelidirler ki, proletaryanın komünist propaganadasıyla fikir değiştirenlerin sayısı günden güne azalsın. Sonuç olarak, kapitalistleri eğitime yönteminin geçerliliği olmadığına inanıyorum. Şimdi söylediklerim bunun birinci nedenini oluşturur. İkinci neden ise, zihni alışkanlıklar ilkesine ve insanlık tarihine ilişkin gözlemlerime dayanarak, bir kimsenin kapitalistlerin komünizme dönüşmesini kesinlikle umut edemeyeceği kanısında oluşumdur. Eğer bir kimse onları dönüştürmek için eğitim gücü kullanırsa, eğitimin iki aracının –okullar ve basın– tamamen ya da hatta önemli bir kısmının denetimini elde edemeyeceği için, o kimsenin, propaganda aracı olarak değil yalnız bir ağazı ve bir dili, hatta bir ya da iki okulu ve gazetesi olsa bile... bu, kapitalizm taraftarlarınının kafa yapısını birazcık olsun değiştirmek için gerçekten yeterli olamaz; öyleyse bir kimse kapitalizm taraftarlarının pişman olup iyiye yöneleceklerini nasıl umabilir? Psikolojik bakış açısından bu kadarı yeterli. Tarihsel bakış açısından ise...hiçbir despotun, emperyalistin ve militaristin halk tarafından devrilmeksizin kendi özgür iradesiyle tarih sahnesini terkettiği tarih boyunca hiç görülmemiştir. I. Napolyon kendini imparator ilan etti, başarısız oldu; sonra, III. Napolyon da öyle, Yuan Şihkay başarısız oldu; sonra, ne yazık, Tuan Çiyui de öyle. Şimdi söylediğimden, gerek psikolojik gerek tarihsel bakış açısından, eğitim alanındaki birkaç zayıf çabanın gücüyle kapitalizmin devrilemeyeceği anlaşılabilir. Bu, ikinci kanıttır. Üçüncü bir kanıt da var, en güvenilir ve çok önemli bir kanıt, gerçeklikteki önemi daha da fazla. Komünizm hedefine ulaşmak için eğer biz barışçı araçlar kullanırsak, bunu nihai olarak ne zaman başaracağız? Varsayalım ki bir yüzyıl gereklidir,

proletaryanın aralıksız feryatlarıyla dolu bir yüzyıl. Bu durum karşısında hangi konumu benimseyeceğiz? Proletarya, burjuvaziden sayıca kat kat büyüktür; eğer proletaryanın insanlığın üçte ikisini oluşturduğunu varsayarsak, o halde yeryüzünün bir milyar beşyüz milyon insanından bir milyarı proletaryadır (belki de rakam daha da yüksektir), bu yüzyıl boyunca geri kalan üçte bir kapitalist, proletaryayı zalimce sömürecektir. Buna nasıl dayanabiliriz? Üstelik, proletarya zaten kendisinin zenginlik sahibi olması gerektiği olgusunun, çektiklerinin gereksiz olduğu olgusunun bilincine vardığı için, proleterler hoşnut değildir ve komünizm için bir istek doğmuş ve bu zaten bir olgu durumuna gelmiştir. Bu olguyla yüz yüzeyiz, onu görmezlikten gelemeyiz. Bunun bilincine vardığımız zaman eyleme geçmek isteriz. Kanımca Rus Devrimi'nin aynı zamanda her ülkedeki radikal komünistlerin her gün daha da güçlenmelerinin, çoğalmalarının ve daha sıkı bir biçimde örgütlenmelerinin nedeni budur. Bu doğal sonuçtur. Üçüncü kanıt budur.

Anarşizme ilişkin kuşkularımla ilgili bir nokta daha var. Savım, iktidar ve örgüt olmadan bir toplumun yalnızca olanaksız oluşuyla ilgili değildir. Böyle bir toplumun kurulması ve onun nihai biçimini alması yolundaki zorlukları da belirtmek isterim. Bütün bu belirtilen nedenler yüzünden, mutlak özgürlük, anarşizm ve hatta demokrasi üzerine şimdiki görüşüm, bunların teoride iyi, ama pratikte geçerliliği olmadığıdır.

ULUSAL DEVRİMDE TÜCCARLARIN ROLÜ*

(1923)

Şimdiki hükümet darbesi, politikayı ısrarla yadsıyan tüccarları canlandırdı ve onları ansızın politikaya dikkat göstermeye yöneltti. Bu çok iyi bir haber!.. Şanghay Ticaret Odası... tüm ulusa bir bildiri yayınladı. Bildiri şöyle diyor: "Ülkeyi temsil eder durumda olan ve siyasal iktidarı gaspetmiş bulunan Zao Kan ile Kay Ling-vey'in herhangi bir eylemini bu ayın 14'ünden itibaren halkımızın kabul etmeyeceğini Çinlilere ve yabancılara şerefle bildirmeyi göze alıyoruz..."

Aynı zamanda, Ticaret Odası "halkın iradesini temsil edemeyecek olan" ulusal meclisi tanımamaya karar verdi ve üstelik ulusun işleriyle olumlu bir biçimde uğraşacak bir organ olarak demokratik bir komite örgütlemeye karar verdi. Bu eyleme... tüccarların politikaya karışmalarının ilk hareketi ve üç yıldır susan tüccarların şimdi korkunç tonda konuşmalarının bir belirtisi olarak bakılabilir.

Çin'deki şimdiki siyasal sorun, ulusal devrim sorunundan başka bir şey değildir. Hiyaneterini gerçekleştirmek için ortaklık kuran militaristler ile yabancı emperyalizmi alaşağı etmek için halk gücünü kullanmak, Çin halkının tarihsel görevidir. Bu devrim tüm bir halkın görevidir. Tüccarlar, işçiler, köylüler, öğrenciler ve öğretmenlerin hepsi de devrim çalışmasının bir bölümünde sorumluluk almak zorundadırlar; ama tarihsel zorunluluk ve mevcut eğilimler

* Siangtao dergisi, No.31-32 (11 Temmuz 1923)'te basılan "Peking Hükümet Darbesi ve Tüccarlar" makalesinden alınmıştır.

nedeniyle, ulusal devrimde tüccarların sorumlu olmaları gereken iş, halkın geri kalanının yüklenmeleri gereken işten hem daha acil hem de daha önemlidir. Biliyoruz ki, yans m rge Çin'in bu politikası, tüm ülke halkının üstüne  ifte bir baskı koymak için militaristler ile yabancı g clerin birleşmiş olması gerçeğiyle belirgindir. Tüm  lke halkı, doğal olarak bu tür  ifte ezilme altında derin bir acı çekmektedir: Ancak, bu acıları en Şiddetli ve en acil olarak duyanlar, tüccarlardır. Herkes biliyor ki *likin* ve gümrükler t ccaralar için ölüm kalım sorunlarıdır. "*Likin*"i kaldırmak ve gümrük tarifelerini yükseltmek" için tüccarların baskılı istekleri en güncel çıkarlarının dile getirilmesidir. Ama *likin*'i kaldırmak ve tarifeleri yükseltmek kolayca yapılabilecek bir Şey değildir,  nk  *likin*'i kaldırmak militaristlerin çıkarlarını zedelemekte, tarifeleri yükseltmek de, yabancı emperyalizmin çıkarlarını zedelemektedir. Eğer *likin* tümüyle kaldırılırsa, militaristler günden güne zayıflayacak ve tüccarlar ŐiŐmanlayacak. Bu durumda ise militaristleri alaşağı etmek için tüccarların bir bağırması yetecek. Ama akıllı militaristler bu biçimde bir taş kaldırıp kendi ayağını incitmek gibi aptalca bir Şeyi kesinlikle yapmayacaklardır. Ve eğer bir kimse yabancı mallar üstündeki tarifeleri dikkate değer bir biçimde yükseltirse, ya da hatta anlaşmalarla değişmez tarifeleri kaldırarak, Çinlilerin kendilerince konulan koruyucu tarifelerle onları değiştirmeye, böylece Çinli tüccarları engelleyen zincirleri kaldırmaya dek giderse, ülkenin sanayisi ve ticareti hızla gelişir ve yabancı mallar artık Çin'de tutunamaz hale gelir. Kurnaz yabancı emperyalistlerin böyle bir aptallığı yapması daha da az bir olasılıktır... Bir yandan yabancı g clerle militaristlerin, öte yandan da tüccarların konumları gerçekten uzlaşmaz durumdadır...

Şimdiye dek "bariŐsever" olan ve bir devrimi zorunlu kılan siyasal dönüşümü hiçbir zaman akıllarına getirmemiŐ olan bu tüccarlar, "asker sayısının azaltılması, anayasanın uygulanması ve mali reformlar" yolunda birkaç telgrafla bu işin üstesinden gelemezlerdi. Devrimin kendi kişisel katılmalarını zorunlu kıldığını ve ancak tüm

halka örgütlenme çağrısında bulunarak ve bir yığın hareketi yaratarak devrimci bir gücün ortaya konulabileceğini de hiç akıllarına getirmemişlerdi. Hatta siyasal reformun, siyasal bir parti gerektirmediğini ve Guomindang'ın devrimci çabalarını irdelemenin gereksiz olduğunu düşünecek kadar ileri gittiler. Kahkahayla sarsılmadan bu toy ve çekingen tutumları, şimdiki durumlarıyla karşılaştırmak olanaksızdır. *Hükümet darbesi* karşısındaki tutumlarında Şanghay tüccarlarının eylemlerine bakarak, tutumlarını zaten değiştirdiklerini, pasifliklerini attıklarını, devrimci yöntemleri benimsediklerini, ulus sorunları için cesaretle sorumluluk yüklenmeye çağrıda bulduklarını ve bu yolda hızla ilerlediklerini biliyoruz.

Şanghay tüccarları doğrulmuş ve harekete geçmişlerdir. Şanghay'ın dışındaki tüccarların da doğrulacaklarını ve birlikte eyleme geçeceklerini umuyoruz. Şimdiki durum, yangın bacayı sarmışçasına olanca ağırlığıyla üzerimize çökmüştür ve bir kez daha aymazlığa düşmemize izin vermemektedir. Şimdi devrimi başarmak için tüm ulusu birleştirmeliyiz. Tüccarlar arasında hizipleşmeye göz yumulamaz. Bilmelidirler ki, yabancı güçler ve askeri yönetim, bütün tüccarların, aynı zamanda tüm ulusun ortak düşmanıdırlar. Üstelik, başarılı bir devrimden sonra elde edilen yararlar, ortak yararlar olacaktır. Ortak düşmanı alaşağı etmek ve ortak çıkarı sağlamak için birleşmek ve savaşım vermek esastır. Tüccarların örgütü ne kadar geniş olursa, etkileri o kadar büyük, tüm halkı yönlendirme yetenekleri o kadar büyük ve devrimin başarısı o kadar çabuk olur!

Sonuç olarak, tüm ülkenin tüccarları için bir uyarımız var: 1) Devrimin büyük amacına ulaşmak, kolay iş değildir, hatta yabancı güçler ile militaristlerin çifte baskısı altındaki bir ülkede, Çin'de, daha da zordur. Tek çözüm, tüm ülkenin tüccarları, işçileri, köylüleri, öğrencileri ve öğretmenlerine, aynı zamanda ulusumuzu oluşturan ve ortak bir eziliş altında acı çeken öteki ögelerine çağrıda bulunmak ve sıkıca kenetlenmiş birleşik bir cephe kurmaktır. Tüccarlar ve Öğretmenler Birliği'nin işçilere katılmayı reddettiklerinde

ortaya çıkan geçmiş deneyimden öğrendiğimiz dersi artık gözden uzak tutmamalıyız. 2) Şimdi bu devrimde, ilk adımlarını zaten cesaretle atmış bulunan tüccarların, ikinci adımlarını da aynı cesaretle atmaları... ileri doğru ilerlemeye çalışmaları ve hedeflerine ulaşmadan asla durmamaları gerekmektedir. Her şeyden önce en ufak bir engelle karşılaştıkları zaman, asla durmamaları ya da yabancı güçler ve militaristlerle uzlaşma gibi yanlış bir yola sapmamaları gerekmektedir. Herkes inanmalıdır ki, hem kendini hem de ulusu kurtarmanın tek yolu, ulusal devrimdir. Tarih boyunca ortaya çıkan birçok devrimci davalar, bize örnek ve kılavuz olarak yararlı olabilirler. Artık karşı karşıya olduğumuz koşullar, bizi tarihsel bir görevi yerine getirmeye çağırıyor. Artık bunu inkâr edemeyiz. Devrimci yöntemlerle –yeni bir çağ açmak ve yeni bir ulus kurmak– Çin halkının tarihsel görevidir. Bunu asla akıldan çıkarmamalıyız.

AMERİKA EN KANLI CELLAT*

(1923)

Geçmişte, bazı tüccarlar Amerika'ya batılca inanırlardı. Amerika'nın Çin'e yardım eden iyi bir dost olduğuna iyice inanırlardı; Amerika'nın gerçekte cellatların en kanlısı olduğunu bilmiyorlardı. Örneğin, tüccarlar gibi tüm ulusun karşı çıktığı Zao Kun'a siyasal iktidarı ele geçirmesi için Amerika'nın nasıl gizliden gizliye yardım ettiğini düşünün; bundan başka, tüccarların isteği olan, pamuğun ihracatını yasaklama politikasını engellemek için Amerika'nın nasıl en büyük çaba gösterdiğini düşünün. Bunlardan ve daha başka birçok örneklerden, Amerika'ya batılca inanmanın bir hata olduğunu görebiliriz.

* Haziran 1923'teki "Peking Hükümet Darbesi ve Tüccarlar" adlı makaleden alınmıştır. (Bölüm III, "Ulusal Devrimde Tüccarların Rolü" nün notuna bakınız.)

ÇİN HÜKÜMETİ VE YABANCILAR*

(1923)

Sık sık diyoruz ki: "Çin Hükümeti yabancı efendilerin ticarethanesidir." Belki de buna inanmayanlar vardır. Aynı zamanda diyoruz ki: "Yabancıların (özellikle İngilizlerle Amerikalıların) gösterdiği sahte dostluk, Çin halkını iliklerine dek sömürmek için yalnızca bir 'sevgi' gösterisidir." Belki buna da inanmayanlar vardır. Yabancıların muhalefeti nedeniyle pamuk ihracı üzerindeki yasaklamanın kalkmasından bu yana bir ölçüde söylediklerimize inanmak olanaksızdır. Şimdi de yabancılar hükümete Çekiang'da sigara vergisini kaldırmak için baskı yaptıklarından inanmamak biraz daha olanaksız olmuştur...

İngiliz ve Amerikan firmalarınca üretilen sigaralardan küçük bir kısmı İngiltere, Amerika ve Japonya'dan ithal edilir, büyük bir kısmı da Şanghay, Hankov ve Çin'in daha başka yerlerinde kurulmuş fabrikalarda Çin tütününü ve Çin emeği kullanarak, İngiliz ve Amerikan tüccarlarınca imal edilir, bu sigaralar için fabrika çıkışında "anlaşmalar" uyarınca ufak bir vergi ödenir. Sonra bunlar büyük miktarlar halinde çeşitli illere taşınır, bunları Çin'in "serbestçe" vergilendirmesine gene izin verilmez. Yalnızca Çekiang ilinde, sigaraların satış tutarı yılda 10 milyon yuan'ın üzerindedir. Tüm ülke ölçüsünde yıllık sigara satışı için kesin bir toplam rakam vermek olanaksızdır. Yalnızca Çekiang'daki satışlar esas alındığında bunun

* Siangtao dergisi, No. 38, 29 Ağustos 1923.

200 milyon yuan'ın üstünde olması gerekir. Gerçekten bu "korkutucu" bir rakamdır! 400 milyon kardeşimden bir an düşünmelerini istiyorum: Yabancıların bu "dostluğu" gerçekten ne anlama geliyor?

Çin Hükümeti'nin "Bakanlar Kurulu" gerçekten hem razı edilebilir hem de onunla mutabık kalınabilir. Eğer yabancı efendilerimizden biri yellense kokusu Bakanlar Kurulu'na mis gibi gelir; eğer yabancı efendilerimiz pamuk ihraç etmek isterse, Bakanlar Kurulu pamuk ihracatı üzerindeki yasağı anında kaldırır; eğer yabancı efendilerimiz sigara ithal etmek isterse Bakanlar Kurulu anında "telgrafla çeşitli illere sigara vergisini toplamayı durdurma yönergesi verir". Gene, 400 milyon kardeşimden bir an düşünmelerini istiyorum. Çin Hükümeti'nin, yabancı efendilerin ticarethanesi olduğu doğru değil mi?

ÇİN TOPLUMUNDAKİ SINIFLARIN TAHLİLİ*

Mart 1926

Düşmanlarımız kimlerdir? Dostlarımız kimlerdir? Bu, devrimin en önemli sorunlarından biridir. Çin'de daha önceki bütün devrimci mücadelelerin çok az ilerleme sağlamasının temel nedeni, gerçek düşmanlara saldırmak üzere, gerçek dostlarla birleşmeyi başaramamış olmalarıdır. Devrimci bir Parti kitlelerin rehberidir; devrimci Parti, kitleleri yanlış yola sokarsa, devrimi yolundan saptırırsa, hiçbir devrim başarıya ulaşamaz. Devrimi kesin olarak başarıya ulaştırabilmek ve kitleleri yanlış yola sokmaktan kaçınabilmek için, gerçek düşmanlarımıza saldırmak üzere, gerçek dostlarımızla birleşmeye dikkat etmeliyiz. Gerçek dostları gerçek düşmanlardan ayırt etmek için, Çin toplumundaki çeşitli sınıfların ekonomik durumlarının ve bu sınıfların devrim karşısındaki tutumlarının genel bir tahlilini yapmalıyız.

Çin toplumundaki çeşitli sınıfların durumu nedir?

* Mao Zedung Yoldaş, bu yazıyı, o sırada Parti içinde ortaya çıkan iki sapmayla mücadele amacıyla kaleme aldı. Başını Cen Dusiu'nun çektiği, birinci sapmanın temsilcileri yalnızca Guomintang'la işbirliği yapılmasını savunuyor, köylüleri göz ardı ediyorlardı; bu, sağ oportünizmdi. Başını Çang Guotao'nun çektiği, ikinci sapmanın temsilcileri ise, yalnızca işçi hareketini savunuyor, gene aynı şekilde köylüleri göz ardı ediyorlardı; bu da, "sol" oportünizmdi. Her iki sapma da kendi güçlerinin yetersiz olduğunu fark etmekle birlikte, nereden destek arayacaklarını ve sayıca en fazla müttefiki nereden bulacaklarını bilmiyorlardı. Mao Zedung Yoldaş, köylülüğün, Çin proletaryasının en güçlü ve sayıca en büyük müttefiki olduğunu gösterdi ve böylece Çin Devrimi'nin baş müttefikinin kim olduğu sorununu çözdü. Ayrıca, milli burjuvazinin yalpalayan bir sınıf olduğunu ve devrimin yükselişi sırasında, sağ kanadının emperyalistlerin safına geçmesiyle, bu sınıfın parçalanacağını daha o sırada söyledi. Mao Zedung'un bu görüşü 1927'deki olaylarla doğrulandı.

Toprak Ağaları Sınıfı ve Komprador Sınıfı¹

Ekonomik bakımdan geri ve yarı sömürge bir ülke olan Çin'de, toprak ağaları sınıfı ve komprador sınıfı tamamen uluslararası burjuvazinin bir parçasıdır; bunların varlığı ve gelişmesi emperyalizme bağlıdır. Bu sınıflar, Çin'in en geri ve en gerici üretim ilişkilerini temsil ederler ve üretici güçlerin gelişmesini engellerler. Bu sınıfların varlığı Çin Devrimi'nin amaçlarıyla asla bağdaşmaz. Büyük toprak ağaları sınıfı ve özellikle de büyük komprador sınıfı her zaman emperyalizmin safında yer alır ve en karşıdevrimci grubu oluşturur. *Etatistler*² ve Guomindang'ın sağ kanadı bu sınıfların siyasi temsilcileridir.

Orta Burjuvazi

Bu sınıf Çin'in şehirleri ve köylük bölgelerindeki kapitalist üretim ilişkilerini temsil etmektedir. Esas olarak milli burjuvazinin³ meydana getirdiği orta burjuvazi, Çin Devrimi'ne karşı tutarsız bir tutum takınır; yabancı sermayenin darbeleri ve savaş ağalarının baskısı altında inlerken, emperyalizme ve savaş ağalarına karşı, bir devrimin gereğini duyar ve devrimci hareketi destekler; ancak ülke içinde proletaryanın devrime militanca katılması ve ülke dışında da uluslararası proletaryanın etkin desteği sonucunda, devrimin kendi sınıfının büyük burjuva olma umudunu tehdit ettiğini sezince, devrime karşı kuşkucu bir tutum alır. Bu sınıf, siyasi bakımdan tek bir

1 Başlangıçta komprador denilirken, yabancı bir ticari kuruluştaki çalışan bir Çinli yönetici ya da Çinli bir yüksek memur kastediliyordu. Kompradorlar, yabancı ekonomik çıkarlara hizmet ederlerdi, emperyalizm ve yabancı sermayeyle yakın ilişkileri vardı.

2 Etatistler, o sıralarda Çin Etatist Gençlik Birliği'ni kuran, bir avuç aşağılık faşist politikacıydı. Bu kuruluş daha sonra, Çin Gençlik Partisi adını aldı. Bunlar, Komünist Partisi'ne ve Sovyetler Birliği'ne karşı çıkararak, kendilerine karşıdevrim safında mevki sağladılar, iktidardaki çeşitli gerici gruplardan ve emperyalistlerden para aldılar.

3 Milli burjuvazinin rolü konusunda daha fazla bilgi için bkz. "Çin Devrimi ve Çin Komünist Partisi", ikinci bölüm, dördüncü kısım, Mao Zedung, Seçme Eserler, c.2, Şubat 1976, Aydınlik Yayınları, s.318.

sınıfın, milli burjuvazinin hâkimiyeti altında bir iktidarın kurulmasından yanadır. Day Citao'nun⁴ gerçek takipçisi olduğunu söyleyen biri, Pekin'de yayımlanan *Cen Bao*'da,⁵ "Emperyalistlerin başını ezmek için sol yumruğunuzu, komünistlerin başını ezmek için sağ yumruğunuzu kaldırın" diye yazıyordu. Bu sözler, orta burjuvazinin ne kadar büyük bir çıkmaz ve kaygı içinde olduğunu göstermektedir. Orta burjuvazi, Guomindang'ın Halkın Refahı İlkesi'nin sınıf mücadelesi teorisi temelinde yorumlanmasına, Guomindang'ın Rusya ile ittifak yapmasına ve komünistlerle⁶ sol kanatçıların Guomindang'a alınmasına karşıdır. Ancak bu sınıfın, milli burjuvazinin hâkimiyeti altında bir iktidar kurma çabasının gerçekleşmesi pek mümkün değildir. Çünkü günümüz dünya koşullarında iki büyük güç, yani devrim ile karşıdevrim, son bir mücadeleye girişmişlerdir. Her iki tarafın da büyük birer bayrağı vardır. Bunlardan biri, Üçüncü Enternasyonal'in dalgalandırdığı ve dünyanın bütün ezilen sınıflarının çevresinde toplandığı devrimin kırmızı bayrağı; diğeri ise, Milletler Cemiyeti'nin dalgalandırdığı ve dünyanın bütün karşıdevrimcilerinin çevresinde toplandığı karşıdevrimin beyaz bayrağıdır. Ara sınıflar, bir bölümünün sola dönerek devrime katılması, bir bö-

4 Day Citao, gençliğinde Guomindang'a katıldı ve bir süre Çan Kayşek'le ortaklaşa borsa spekülasyonu yaptı. 1925'te Sun Yatsen'in ölümünden sonra, antikomünist kışkırtmayla uğraştı ve Çan Kayşek'in 1927'deki karşıdevrimci darbesine ideolojik zemin hazırladı. Uzun yıllar Çan Kayşek'e karşıdevrimde hizmet etti. Çan Kayşek rejiminin çöküşü karşısında, umutsuzluğa kapılarak 1949 Şubat'ında intihar etti.

5 Cen Bao, kuzeyli savaş ağalarının yönetimini destekleyen, Anayasal Hükümeti İnceleme Demeği adlı, siyasi grubun yayın organıydı.

6 Sun Yatsen, 1923'te Çin Komünist Partisi'nin yardımıyla Guomindang'ı yeniden örgütlemeyi, Guomindang-komünist işbirliğini gerçekleştirmeyi ve Komünist Partisi üyelerini Guomindang'a kabul etmeyi kararlaştırdı. 1924 Ocak'ında Kanton'da Guomindang'ın 1. Milli Kongresi'ni topladı ve bu kongrede, Üç Büyük Siyaset'i, yani Rusya'yla ittifak, Komünist Partisi'yle işbirliği, işçilere ve köylülere yardım siyasetlerini ortaya koydu. Mao Zedung, Li Daçao, Lin Boçu, Çu Çiubay ve daha başka yoldaşlar bu kongreye katıldılar ve Guomindang'ın devrim yolunu tutmasına yardımcı oldular. Bu yoldaşlardan bazıları, Guomindang Merkez Yürütme Kurulu üyeliğine, bazıları da yedek üyeliğe seçildi.

lümününse sağa dönerek karşıdevrime katılmasıyla hızla parçalanmaya mahkûmdur. "Bağımsız" kalabilmeleri olanaksızdır. Dolayısıyla Çin'deki orta burjuvazinin, kendisinin önderlik edeceği "bağımsız" bir devrimi düşünmesi boş bir hayaldir.

Küçük Burjuvazi

Bu kesim, mülk sahibi köylüleri,⁷ el sanatları ustalarını, küçük tüccarları, aydınların alt kademelerini, yani öğrencileri, ilkokul ve ortaokul öğretmenlerini, alt kademelerdeki devlet memurlarını, büro çalışanlarını ve küçük avukatları kapsamaktadır. Gerek büyüklüğü, gerekse sınıf niteliği bakımından bu sınıfın üzerinde önemle durmak gerekmektedir. Mülk sahibi köylüler ve el sanatları ustaları küçük çapta üretim yapmaktadırlar. Bu sınıfın bütün tabakaları, aynı küçük burjuva ekonomik temele dayanmakla birlikte, üç ayrı bölüme ayrılır. Birinci bölümü, bir miktar paraya ya da tahıl fazlasına sahip olanlar; yani kol ya da kafa emeğiyle, her yıl hayatlarını sürdürmek için tükettiklerinden fazla kazananlar oluşturur. Bunlar zengin olmak isterler ve Mareşal Çao'ya⁸ taparlar. Gerçi büyük servetler elde etme hayalleri yoktur, ama her zaman orta burjuva durumuna yükselmeyi isterler. Bu burjuvaların el üstünde tutulduklarını gördükçe ağızlarının suyu akar. Böyleleri ürkektir, devlet memurlarından ve biraz da devrimden korkarlar; ekonomik durumları bakımından orta burjuvaziye oldukça yakın olduklarından, bu sınıfın yaptığı propagandaya büyük güven duyar ve devrime kuşkuyla bakarlar. Bu bölüm, küçük burjuvazi içinde bir azınlıktır ve bu sınıfın sağ kanadını meydana getirir. İkinci bölüm, ekonomik bakımdan esas olarak kendi kendine yeterli kimselerden oluşur. Bunlar, birinci bölümdeliklerden epeyce farklıdırlar; onlar da zengin olmak isterler, ama Mareşal Çao, buna asla izin vermez. Üstelik son yıllarda, emperyalistlerin, savaş ağalarının, feodal toprak ağalarının ve bü-

⁷ Mao Zedung Yoldaş, mülk sahibi köylüler derken orta köylüleri kastetmektedir.

⁸ Mareşal Çao, Çin halk edebiyatının Zenginlik Tanrısı Çao Gungming'dir.

yük komprador burjuvazinin baskı ve sömürsü altında ezilerek, dünyanın artık o eski dünya olmadığını anlamışlardır. Eskisi kadar çalışmakla, hayatlarını sürdürmeye yetecek parayı kazanamayacaklarını sezmektedirler. İki yakalarını bir araya getirebilmek için, daha uzun zaman çalışmak, daha erken kalkmak, işi daha geç bırakmak ve çalışmalarında iki kat dikkatli olmak zorundadırlar. Artık yabancılara "yabancı şeytanlar", savaş ağalarına "soyguncu generaller", yerel zorbalara ve mütegalibeye de "vicdansız zenginler" diye söver olmuşlardır. Emperyalistlere ve savaş ağalarına karşı yürütülen harekete gelince, yabancıların ve savaş ağalarının çok güçlü görünmeleri nedeniyle, bu hareketin başarıya ulaşacağından kuşku duymakta, yürütülen harekete katılmakta kararsız davranmakta ve tarafsız kalmayı yeğ tutmaktadırlar. Ancak hiçbir zaman devrime karşı çıkmamaktadırlar. Sayıca çok kalabalık olan bu bölüm, küçük burjuvazinin nerdeyse yarısını oluşturmaktadır. Üçüncü bölüm, yaşam koşulları günden güne kötüleşen kimselerden meydana gelmektedir. Bu bölümdükilerin çoğu, eskiden durumu daha iyi olan ailelerden gelmektedir; bunların durumu yavaş yavaş değişmekte, bugün zar zor geçinmekle birlikte, giderek daha kötü bir duruma düşmektedirler. Her yıl sonu hesaplarını kapatırken, "Vay canına! Gene mi açık verdik?" diye donakalmaktadırlar. Eskiden daha iyi günler görmüş, bugünse durumu her yıl gittikçe kötüleşen, borçları yığılan ve gitgide yoksulluğa sürüklenen bu kimseler, "geleceği düşündükleri zaman titremektedirler". Geçmişleri ve bugünkü hayatları arasındaki bu büyük karşıtlıktan dolayı, büyük bir ruhsal bunalım içindedirler. Bu kimseler devrimci hareket için çok önemlidirler. Büyük bir kitle meydana getirmekte ve küçük burjuvazinin sol kanadını oluşturmaktadırlar. Olağan koşullarda, küçük burjuvazinin bu üç bölümünün devrim karşısındaki tutumları farklıdır. Ama savaş zamanında, başka bir deyişle devrim dalgasının yükseldiği ve zaferin ufukta belirdiği zamanlarda, küçük burjuvazinin yalnızca sol kanadı değil, orta kesimi de devrime katılabilir; da-

hası, proletaryanın ve küçük burjuvazinin sol kanadının büyük devrimci dalgasının sürüklediği sağ kanatçıların bile devrime katılması mümkündür. 1925 yılındaki 30 Mayıs Hareketi'nin⁹ ve çeşitli yerlerdeki köylü hareketinin tecrübeleri bu sonucu doğrulamıştır.

Yarıproletarya

Burada yarıproletarya olarak tanımlanan tabaka beş kesimden oluşmaktadır: 1) Yarı mülk sahibi köylülerin büyük çoğunluğu;¹⁰ 2) yoksul köylüler; 3) küçük zanaatkârlar; 4) tezgâhtarlar;¹¹ 5) işportacılar.

Yoksul köylülerle birlikte yarı mülk sahibi köylülerin ezici çoğunluğu, köylü kitlelerinin büyük bir bölümünü oluşturmaktadır. Köylü sorunu, özünde onların sorunudur. Yarı mülk sahibi köylüler, yoksul köylüler ve küçük zanaatkârlar, mülk sahibi köylülerden ve el sanatları ustalarından da daha küçük çapta üretim yaparlar. Gerçi ortakçı köylüler ve yoksul köylülerin büyük çoğunluğu yarıpro-

9 30 Mayıs Hareketi, İngiliz polisinin 30 Mayıs 1925'te Şanghay'da Çinlileri katletmesini protesto amacıyla, bütün ülkede girişilen antiemperyalist bir hareketti. O ayın başlarında Çingdao ve Şanghay'daki Japon dokuma fabrikalarında önemli grevler patlak vermişti. Japon emperyalistleri ve onların uşakları kuzeyli savaş ağaları, bu grevleri bastırmaya giriştiler. Şanghay'daki dokuma fabrikalarının sahibi olan Japonlar, 15 Mayıs günü Gur Çenghung adında bir işçiyi vurdular ve birçok işçiyi de yaraladılar. Çingdao'daki gerici hükümet, 28 Mayıs'ta sekiz işçiyi öldürdü. 30 Mayıs'ta Şanghay'da 2 bini aşkın öğrenci, işçileri desteklemek ve yabancılara tanınan ayrıcalıkların geri alınması için, yabancılara ayrıcalık tanınan yerlerde ajitasyon yaptılar. 10 binden fazla insan, İngiliz polis merkezinin önünde toplanarak "Kohrolsun emperyalizmi!" ve "Çin halkı birleşin!" sloganlarını haykırdı. Emperyalist İngiliz polisi ateş açarak birçok öğrenciyi öldürdü ve yaraladı. Bu olay, 30 Mayıs Katliamı olarak bilinir. Olay çok geçmeden bütün ülkede öfke uyandırdı ve işçilerin, öğrencilerin ve tezgâhtarların her yerde başlattıkları gösteri ve grevler çok büyük çapta bir antiemperyalist harekete dönüştü.

10 Mao Zedung Yoldaş "yarı-mülk sahibi köylülerin ezici çoğunluğu" derken, kısmen kendi topraklarında, kısmen de başkalarından kiraladıkları topraklarda çalışan yoksullaşmış köylülerden söz ediyor.

11 Eski Çin'de, tezgâhtarlar birkaç tabakaya ayrılmıştı. Mao Zedung Yoldaş burada bu tabakaların sayıca en kalabalığına değiniyor. Tezgâhtarların bir de proleterlerle aynı maddi durumda bulunan aşağı tabakası vardı.

letarya sayılır, ama bunlar gene de ekonomik durumlarına göre yukarı, orta ve aşağı olmak üzere, daha küçük üç kesime ayrılabilir. Yarı mülk sahibi köylüler, mülk sahibi köylülerden daha kötü durumdadır; çünkü, her yıl ihtiyaçları olan yiyeceğin yarısını olsun sağlayamamakta ve bu açığı kapamak için başkalarından toprak kiralamak, işgüçlerinin bir bölümünü satmak ya da küçük ticaretle uğraşmak zorunda kalmaktadırlar. Ürünün henüz alınmadığı ve eski ürünün de tüketilmiş bulunduğu, ilkbahar sonları ve yaz başlarında çok yüksek faizle borçlanır ve yüksek fiyatla tahıl satın alırlar. Elbette, onların bu kötü durumu, başkalarının yardımına hiç gerek duymayan, mülk sahibi köylülerin durumundan daha zordur, ama yoksul köylülerden de daha iyi durumdadırlar. Çünkü, yoksul köylülerin hiç toprağı yoktur ve bir yıllık çalışmalarının karşılığında ürünün ancak yarısını, hatta yarısından bile azını alırlar. Oysa ortakçı köylüler, başkalarından kiraladıkları topraklardan elde edilen ürünün, ancak yarısını ya da yarısından azını alabilmelerine karşılık, kendi topraklarından elde ettikleri ürünün tümüne sahip olabirler. Dolayısıyla, yarı mülk sahibi köylüler, mülk sahibi köylülerden daha devrimci olmakla birlikte, yoksul köylüler kadar devrimci değildirler. Yoksul köylüler, toprak ağalarının sömürdüğü kiracı köylülerdir. Bunlar da ekonomik durumlarına göre, gene iki kesime ayrılabilir. Bir kesiminin az çok yeterli tarım aracı ve biraz parası vardır. Bu tür köylüler, bir yıllık çalışmalarının karşılığı olan ürünün yarısını ellerinde tutabilirler. Açıklarını kapamak için yan ürünler yetiştirir, balık ya da karides tutar, tavuk ya da domuz besler ya da işgüçlerinin bir bölümünü satarak kıt kanaat yılı çıkarmaya çalışırlar. Bu yüzden, yarı mülk sahibi köylülerden daha çetin bir hayatları vardır, ama yoksul köylülerin öteki kesiminden daha iyi durumdadırlar. Yarı mülk sahibi köylülerden daha devrimci olmakla birlikte, yoksul köylülerin öteki kesimi kadar devrimci değildirler. Bu öteki kesiminse ne yeterli tarım aracı, ne parası, ne de yeterli

gübresi vardır. Ürünleri azdır; kirayı ödedikten sonra ellerinde pek az bir şey kaldığından, işgüçlerinin bir bölümünü satmaya daha da zorunludurlar. Dar günlerinde, çaresizlik içinde, akrabalarından ya da dostlarından yardım dilenir, kendilerine birkaç gün yetecek birkaç *tu* ya da birkaç *şeng** tahıl ödünç alırlar ve dağ gibi yığılan borçlarının altında ezilirler. Bunlar köylüler içinde en kötü durumda olanlardır ve devrimci propagandaya çok açıktırlar. Küçük zanaatkârlara yarıproleter denilmesinin nedeni, bazı basit üretim araçlarına sahip olmalarına ve hatta kendi işlerinde çalışmalarına karşılık, onların da sık sık işgüçlerini satmak zorunda kalmaları ve ekonomik durumları açısından az çok yoksul köylülere benzemeleridir. Büyük geçim sıkıntıları ve kendi kazançları ile harcamaları arasındaki uçurum yüzünden, sürekli olarak yoksulluğa düşme ve işsiz kalma korkusu içindedirler; bu bakımdan da büyük ölçüde yoksul köylülere benzerler. Tezgâhtarlar, dükkân ve mağazalarda çalışan insanlardır; çok az bir ücretle ailelerini geçindirmeye çalışırlar ve fiyatların her yıl yükselmesine karşın, ücretleri ancak birkaç yılda bir biraz artar. Bir rastlantı sonucu, dostça bir sohbeta dalacak olsanız, hemen bitip tükenmeyen geçim sıkıntılarını anlatmaya koyulurlar. Yoksul köylülerle ve küçük zanaatkârlarla aşağı yukarı aynı durumda bulunan tezgâhtarlar, devrimci propagandaya oldukça açıktırlar. Mallarını bir sıraya geçirip geze geze de satsalar, yol boyunca tezgâh da kursalar, işportacıların sermaye ve kazancı çok azdır. Geçinecek kadar para kazanamazlar. Durumları aşağı yukarı yoksul köylülerin durumuna benzer; tıpkı yoksul köylüler gibi, bunlar için de koşulların değişmesi ancak devrimle mümkündür.

Proletarya

Modern sanayi proletaryasının sayısı yaklaşık iki milyondur. Sayıca fazla olmamasının nedeni, Çin'in ekonomik bakımdan geri

* Tu ve şeng, Çin ölçü birimleridir. Bir tu, on litredir. (Ç.N.)

olmasıdır. Bu iki milyon sanayi işçisi, esas olarak beş sanayi kolunda, yani demiryolu, madencilik, deniz ulaşımı, dokuma ve gemi yapımı kollarında çalışır. Bunların büyük bir bölümü, yabancı kapitalistlerin işletmelerinde köleleştirilmiştir. Sayıca fazla olmamakla birlikte, sanayi proletaryası Çin'in yeni üretici güçlerini temsil eder, modern Çin'in en ilerici sınıfıdır ve devrimci hareketin önder gücü durumuna gelmiştir. Son dört yılın güçlü grevleri, sanayi proletaryasının Çin Devrimi'ndeki rolünün önemini gözler önüne sermiştir. Sözelimi, denizcilerin grevleri,¹² demiryolu işçilerinin grevi,¹³ Kaylan ve Ciaozo kömür madenlerindeki grevler,¹⁴ Şamin grevi¹⁵

12 Denizcilerin grevleri, 1922 başlarında Hongkong'daki denizciler ve Yangze Irmağı'ndaki buharlı gemilerin tayfalarınca düzenlendi. Hongkonglu denizciler sekiz hafta dayandı. Zorlu ve kanlı bir mücadeleden sonra, Hongkong'daki emperyalist İngiliz yetkililer, en sonunda ücretleri artırmak, Denizciler Birliği üzerindeki yasağı kaldırmak, tutuklu işçileri salıvermek ve şehitlerin ailelerine tazminat ödemek zorunda kaldılar. Kısa bir süre sonra, Yangze Irmağı'ndaki buharlı gemilerin tayfaları da greve giderek mücadelelerini iki hafta sürdürdüler ve başarıya ulaştılar.

13 Çin Komünist Partisi, 1921'de kurulduktan hemen sonra demiryolu işçilerini örgütlemeye girişti. 1922-1923 yıllarında, demiryollarının bütün ana hatlarında, Partinin önderliğinde grevler gerçekleşti. Bunların en ünlüsü, Pekin-Hankov Demiryolu'nda 4 Şubat 1923'te başlayan genel grevdi. Birleşik bir sendika kurma özgürlüğü uğrunda verilen bir mücadeleydi bu. İngiliz emperyalizminin desteklediği kuzeyli savaş ağaları Vu Peyfu ve Siao Yaonan, 7 Şubat'ta grevcileri katlettiler. Bu olay, 7 Şubat Katliamı olarak bilinir.

14 Kaylan Kömür Ocakları, Hebey Eyaleti'ndeki büyük Kayping ve Luançov kömür yataklarına genel olarak verilen addır. O sıralar bu kömür ocaklarında 50 binden fazla işçi çalışıyordu. İngiliz emperyalistleri, 1900'daki Yi Ho Tuan Hareketi sırasında Kayping madenlerini ele geçirdiler. Bunun ardından Çinliler, Luançov Kömür Madencilik Şirketi'ni kurdular ve bu şirket daha sonra, Kaylan Madencilik İşletmesi'ne katıldı. Böylece iki maden yatağı da İngiliz emperyalizminin mutlak denetimi altına girdi. Kaylan grevi 1922 Ekim'inde yapıldı. Heman Eyaleti'nde bulunan Ciaozo kömür madenleri de Çin'in başka bir ünlü kömür havzasındadır. Ciaozo grevi 1 Temmuz-9 Ağustos 1925 tarihleri arasında yapıldı.

15 Şamin, İngiliz emperyalizminin Kanton şehrindeki ayrıcalıklı bölgesiydi. Bu bölgeyi yöneten İngiliz emperyalistleri, 1924 Temmuz'unda, bölgeye girip çıkan bütün Çinlilerin, fotoğraflı bir geçiş belgesi taşımalarını zorunlu kılan, yeni bir polis kararı yayınladılar. Yabancılar ise bunun dışında tutuluyorlardı. Şamin'deki işçiler 15 Temmuz günü bu ayrıımı protesto etmek amacıyla greve gittiler. Sonunda İngiliz emperyalistleri bu kararnameyi geri almak zorunda kaldılar.

ve 30 Mayıs Olayı'ndan sonra Şanghay ve Hong-Kong'daki genel grevler.¹⁶ Sanayi işçilerinin bu durumda olmalarının birinci nedeni, bir arada bulunmalarıdır. Halkın başka hiçbir kesimi böylesine yoğun bir biçimde bir arada değildir. İkinci neden, ekonomik durumlarının kötülüğüdür. Her türlü üretim olanağından yoksun kılınmışlardır; ellerinden başka bir şeyleri kalmamıştır; asla zengin olma umutları yoktur; üstelik emperyalistler, savaş ağaları ve burjuvazi tarafından en amansız bir biçimde ezilmektedirler. Özellikle iyi savaşçılar olmalarının nedeni budur. Şehirlerdeki hamallar da göz önüne alınması gereken bir güçtür. Bunların çoğu liman işçileri ve çekçekçilerdir; aralarında ayrıca lağım işçileri ve çöpçüler de vardır. Elllerinden başka hiçbir şeye sahip olmayan bu insanlar, ekonomik bakımdan sanayi işçilerine benzer bir durumdadırlar. Ama onlar kadar yoğun değildir ve üretimde daha önemsiz bir rol oynarlar. Çin'de modern çiftçilik şimdilik çok sınırlıdır. Köy proletaryası derken, işgüçlerini yıllık, aylık ya da günlük olarak satan tarım işçilerini kastediyoruz. Ne toprağı, ne parası, ne de tarım aracı olan bu insanlar, ancak işgüçlerini satarak yaşayabilirler. Bütün işçiler arasında en uzun süre, en düşük ücretle ve en kötü koşullarda çalışan ve en az işgüvenliğine sahip olanlar bunlardır. Bunlar, köylerde en fazla ezilen insanlardır ve köylü hareketi içindeki yerleri, yoksul köylülerinki kadar önemlidir.

Bütün bunların dışında, topraklarını yitiren köylülerden ve iş bulamayan zanaatkârlardan oluşan, epey geniş bir lümpen-proletaryaya vardır. Yarınlarına en az güvenle bakanlar bunlardır. Ülkenin her yanında gizli dernekler kurmuşlardır. Aslında bu dernekler, başlangıçta siyasi ve ekonomik mücadele amacıyla kurulmuş yardımlaş-

16 Şanghay'daki 30 Mayıs Hareketi'nin ardından, 1 Haziran 1925'te Şanghay'da ve 19 Haziran'da da, Hongkong'da genel grevler patlak verdi. Şanghay'da 200 bini, Hongkong'daysa 250 bini aşkın işçi greve katıldı. Büyük Hongkong grevi bütün ülke halkının desteğiyle on altı ay dayandı. Dünya işçi hareketi tarihinin en uzun greviydi bu.

ma dernekleriydi; örneğin, Fucien ve Guangdong'daki Üçler Derneği, Hunan, Hubey, Guycov ve Sicuan'daki Kardeşlik Derneği, Anhuy, Henan ve Şandong'daki Büyük Kılıç Derneği, Çili¹⁷ ve üç kuzeydoğu eyaletindeki Akılcı Hayat Derneği ve Sanghay ve daha başka yerlerdeki Yeşil Kuşak Derneği.¹⁸ Çin'in çetin sorunlarından biri de, bu insanların nasıl ele alınacağı sorunudur. Gözü pek savaşçılar olmakla birlikte, yıkıcılığa yatkın olan bu insanlar, doğru bir rehberlik altında devrimci bir güce dönüşebilirler.

Özetlersek, düşmanlarımız, emperyalizmlc işbirliği içinde olan herkes, yani savaş ağaları, bürokratlar, komprador sınıf, büyük toprak ağası sınıfı ve onlara bağlı aydınların gerici kesimidir. Devrimimizin önder gücü, sanayi proletaryasıdır. En yakın dostlarımız, bütün yarıproletarya ve küçük burjuvazidir. Yalpalayan orta burjuvaziye gelince, sağ kanadı düşmanımız, sol kanadı da dostumuz durumuna gelebilir. Ama biz, her zaman tetikte olmalı ve saflarımız arasında karışıklık yaratmalarına izin vermemeliyiz.

17 Çilli, Hebey Eyaleti'nin eski adıydı.

18 Üçler Demeği, Kardeşlik Demeği, Büyük Kılıç Demeği, Akılcı Hayat Derneği ve Yeşil Kuşak Demeği, halkın kurduğu ilkel gizli örgütlerdi. Üyeleri daha çok iflas etmiş köylülerden, işsiz zanaatkârlardan ve lumpen-proletaryadan oluşuyordu. Böyle unsurlar, feodal Çin'de, çoğu zaman bir din ya da boş inanç çevresinde bir araya gelerek, değişik adlar altında ataerki örgütler kurarlardı; bunlardan bazılarının silahlıydı. Lumpen-proleterler, bu örgütler aracılığıyla birbirlerine, toplumsal ve ekonomik bakımdan yardım etmeyi amaçlar ve kimi zaman da kendilerini ezen bürokratlara ve toprak ağalarına karşı savaşırldı. Böylesine geri örgütlerin, köylüler ve zanaatkârlar için bir çıkış yolu olamayacağı açıktı. Üstelik, toprak ağaların ve yerel zorbalar bu örgütleri kolayca denetim altına alabilir ve kullanabilirlerdi; bu nedenle ve körü körüne yıkıcılıklar yüzünden bunlardan bazıları gerici birer güç olup çıktılar. 1927'deki karşıdevrimci darbe sırasında Çan Kayşek, emekçi halkın birliğini parçalamak ve devrimi yok etmek için onlardan yararlandı. Modern sanayi proletaryası ortaya çıkıp gündün güne güçlendikçe, köylüler, işçi sınıfının önderliğinde adım adım yepyeni bir örgütlenmeye gittiler ve böylece bu ilkel, geri demeklerin varlık nedeni de ortadan kalkmış oldu.

GIANGSU VE ÇEKİANG'DAKİ KÖYLÜLERİN ÇEKTİKLERİ ACILAR VE DİRENİŞ HAKERETLERİ*

(1926)

Eğer bir kimse Vuşi'den gemiye binerse, ilk geleceği yer Kushan pazar kasabasıdır. Çiangyin, Şangşu ve Vusehi'nin üç *hisien*'a arasında yer alır. Bu üç *hisien*'de köylüleri çok şiddetli biçimde ezen birçok büyük toprak ağası vardır. Geçen sonbaharda, Çou Şurping adlı Japonya'da okumuş bir Kushan öğrencisi köyüne geri döndü. (Şou daha önce Vusi Köy Öğretmen Okulu'nu bitirmişti.) Böyle bir baskının görünüşüne dayanamadı ve kiracı köylüleri "Kiracı Köylüler Yardımlaşma Kooperatifi" adlı bir birlik içinde örgütlenmeye teşvik etti. Çou köyden köye giderek halka köylülerin çektiği acıların göz yaşlarıyla konuştu. Çok sayıda Kushan köylüsü onu izledi ve Çiangyin, Şangşu ve Vuski *hisien* bölgelerindeki köylüler alevlendiler. Bulutlar gibi ayaklandılar, zengin ve insafsız büyük toprak ağalarına karşı çıktılar ve tek ses halinde kiraların düşürülmesini istediler. Ama köylüler daha tam olarak birleşmeden köy soylusu toprak ağaları aralarında çoktan birleşmişlerdi ve üç *hisien* Çiangyin, Şangşu ve Vuşi'nin köy soyluları ile toprak ağaları aynı anda harekete geçtiler. Sun Çuanfrang'a mektuplar ve telgraflar yağdı; ve tabii Sun Çuanfrang toprak ağalarının emirlerine uydu. Geçtiğimiz Kasım ayında "Kiracı Köylülere Yardımlaşma Kooperatifi'ni dağıt-

* Aynı adla Siangtao dergisi, No. 179, (25 Kasım 1926)'da basılmış bir makaleden alınmıştır.

tı: Chou Shui-p'ing tutuklandı ve Ocak ayında idam edildi. Kiraların düşürülmesi için gelişen bu hareket bir süre için bastırılmış gibi görünüyordu. Ama Chou Shui-p'ing tabutu, evinde sergilenmek üzere Kushan'a geri getirildiğinde, köylüler her gün kalabalıklar halinde tabutu ziyaret ettiler ve "Chou bizim için öldü, ölümünün intikamını alacağız" diyerek, önünde diz çöküp alınlarını yere vurdular. Bu yıl büyük bir kuraklık olduğundan hasat azdı; köylüler kiralardan düşürülmesini sağlamak için yeniden ayaklanmayı kafalarına koydular. Bu onların ölmekten, hiç mi hiç korkmadıklarını gösteriyordu. Biliyorlar ki aç gözlü ve zalim toprak ağalarının sömürsünü azaltmak için birleşik bir savaşım tek çıkış yollarıdır...

Tz'u Hsi, Ningpo'nun doğusunda, Chekiang'da yer alır. Son aylarda bu *hsien*'in Shanpei bölgesinde büyük bir ayaklanma oldu. Bu Shanpei bölgesindeki köylüler haşin bir niteliğe sahiptirler ve sık sık silahlı çatışmaya girerler. Bu yüzden, son yıllarda memurlar ve polis, aklın almayacağı ölçüde baskı yapıyordu ve köy soylusu toprak ağaları sömürülerini daha da artırmışlardı. Bu nedenle köylülerin zaten birikmiş kızgınlıkları daha da derinleşti. Üstelik bu yıl iklim de dengesizdi, sonuç olarak iyi bir pirinç ve pamuk ürünü alınamamıştı, gene de toprak ağaları insafsız kiralalarında herhangi bir azaltma yapmayı reddettiler. Bunun üzerine aç köylülerin ayaklanması patlak verdi: Bir kez köylülerin ayaklanması patlak verince, bütün lumpenler cesaretle onlara katıldılar. 13 Eylül sabahı 2 binden fazla insan toplanarak açlıklarını duyurmak için polis karakoluna gittiler, polisle çatıştılar, polis karakolunu yaktılar ve polisin silahlarını kendi aralarında dağıttılar. Sonra "güçlü aileleri yiyip bitirmek" için köy soylusu toprak ağalarının evlerine yöneldiler. Onları yiyip bitirdikten sonra, köy soylusu toprak ağalarına kızgınlıklarından, onların perdelerini, tablolarını, rölyef kakmalı eski kapılarını ve pencerelerini tahrip ettiler. Bunu her gün yinelediler, öğütle-re kulak asmadılar ve böylece kızgınlıklarını yatıştırdılar. (Böyle

her patlayıştan) bir gün sonra, bu toprak ağalarından biri olayı bildirmek için kente koştu. Askerler ve polis geldi, her yeri altüst etti. Ama köylülerin önderleri zaten hemen hemen tümüyle kaçmışlardı. "Yasayı zorlama" ve "suçlar" zerine yaygın bir propaganda başlatıldı. Köylüler korktular ve böylece hareket bastırıldı. Bu hareketin başarısızlığının nedeni, yığınların kendilerini tam olarak rgtleyemeyişleri ve önderlikten yoksun oluşlarıydı. Böylece hareket ancak başlamış olarak kaldı ve başarısızlıkla sonuçlandı.

HUNAN'DAKİ KÖYLÜ HAREKETİNE İLİŞKİN BİR ARAŞTIRMA ÜZERİNE RAPOR*

Mart 1927

Köylü Sorununun Önemi

Hunan'a¹ son gidişimde, Siangtan, Siangsiang, Hengşan, Liling ve Cangşa illerindeki durum hakkında ilk elden soruşturma yaptım. 4 Ocak'tan 5 Şubat'a kadar geçen otuz iki günde, il merkezlerinde ve köylerde, tecrübeli köylülerin ve köylü hareketi içinde çalışan yoldaşların katıldıkları toplantılar düzenledim; raporlarını dikkatle dinledim ve birçok bilgi topladım. Köylü hareketinin birçok yönü, Hankov ve Cangşa'daki eşrafın söylediklerinin tam tersiydi. Şimdiye kadar habersiz olduğum birçok garip şey gördüm ve işittim. Bir-

* Bu makale, o sıralarda köylülerin devrimci mücadelesine, gerek parti içinden, gerekse parti dışından yöneltilen sızlanma ve eleştirilere bir cevap olarak yazılmıştır. Mao Zedung Yoldaş, bu eleştirileri cevaplandırmak amacıyla, otuz iki gün Hunan eyaletinde kalarak bir araştırma yaptı ve bu raporu kaleme aldı. Cen Dusiu'nun başını çektiği parti içindeki sağ oportünistler, onun görüşlerini kabul etmeyerek, kendi yanlış fikirlerinde direndiler. Bunların başlıca hatası, Guomindang içindeki gerici eğilim karşısında korkuya kapılarak, başlamış ya da başlamakta olan büyük devrimci köylü mücadelelerini desteklemeye cesaret edememeleriydi. Bunlar, Guomindang'ı yatıştırmak amacıyla, devrimde proletaryanın temel müttefiki olan köylülüğü terketmeyi yeğlediler ve böylece işçi sınıfını Komünist Partisi'ni tek başına ve desteksiz bıraktılar. İşte Guomindang, esas olarak Komünist Partisi içindeki bu zaafıtan yararlanabildiği içindir ki, 1927 yazında devrime ihanet etmeye, "parti temizliği"ne girişmeye ve halka karşı savaş açmaya cesaret edebilmiştir.

1 Hunan eyaleti, o sıralarda, Çin'deki köylü hareketinin merkeziydi.

çok başka bölge için de, aynı şeylerin geçerli olduğuna inanıyorum. Köylü hareketi aleyhinde söylenen bütün sözler, hemen geri alınmalıdır. Devrimci yetkililerin köylü hareketiyle ilgili olarak aldıkları yanlış önlemler, hemen değiştirilmelidir. Devrimin gelişmesine ancak böyle katkıda bulunabiliriz. Çünkü, köylü hareketinin günümüzdeki yükselişi çok büyük bir olaydır. Yakında Çin'in orta, kuzey ve güney eyaletlerinde yüz milyonlarca köylü, ne kadar büyük olursa olsun, hiçbir gücün durduramayacağı güçlü bir fırtına gibi, bir kasırga gibi çok ani ve şiddetli bir şekilde ayaklanacaktır. Onlar, kendilerini bağlayan engelleri parçalayacaklar ve kurtuluşa giden yolda hızla ileri atılacaklardır. Bütün emperyalistleri, savaş ağalarını, yiyici memurları, yerel zorbaları ve mütegalibeyi mezara göndereceklerdir. Her devrimci Parti ve her devrimci yoldaş sınanacak ve kitlelerin verdiği karara göre ya kabul edilecek ya da reddedilecektir. Üç seçenek vardır: Kitlelerin başına geçerek onlara önderlik mi edeceğiz? Bağırıp çağırarak, eleştirerek onların gerisinde mi kalacağız? Yoksa, önlerine dikilip onlara karşı mı çıkacağız? Her Çinli, seçimini yapmakta özgürdür; fakat olaylar sizi bir an önce seçim yapmaya zorlayacaktır.

Örgütlenin!

Hunan'daki köylü hareketinin gelişmesi, hareketin şimdiden oldukça ilerleme göstermiş olduğu eyaletin merkez ve güney yörelerindeki illerle ilgili olarak kabaca iki döneme ayrılabilir. Birincisi, geçen yılın Ocak ayından Eylül ayına kadar olan örgütlenme dönemidir. Bunun Ocak-Haziran arası yeraltı faaliyetleri, devrimci ordunun Çao Hengti'yi² kovaladığı Temmuz-Eylül arası ise açık faaliyet dönemiydi. Bu dönemde köylü birliklerinin üye sayısı 300-400 bini geçmiyordu.

² O sıralarda Hunan'ın yöneticisi olan Çao Hengti, kuzey savaş ağalarının ajanıydı. 1926 yılında Kuzey Sefer Ordusu tarafından devrildi.

du ve köylü birliklerinin doğrudan önderliği altındaki yığınların sayısı bir milyondan fazla değildi; köylük bölgelerde henüz hemen hemen hiç mücadele yoktu ve sonuç olarak köylü birlikleri başka çevrelerde çok az eleştiriliyordu. Birliklerin üyeleri Kuzey Sefer Ordusu'nda kılavuz, keşifçi ve hainal olarak çalıştıklarından, bazı subaylar bile köylü birlikleri hakkında olumlu şeyler söylüyorlardı. Geçen Ekim'den, bu yılın Ocak ayına kadar olan ikinci dönem ise, devrimci eylem dönemi idi. Birliklerin üye sayısı iki milyona çıktı ve bu birliklerin doğrudan önderliği altındaki yığınların sayısı 10 milyona ulaştı. Köylüler, birliklere girerken, genellikle bütün aile adına bir kişinin adını verdiklerinden, iki milyon üye demek, birliklerin etkisi altında aşağı yukarı 10 milyonluk bir kitle var demektir. Bugün Hunan'daki köylülerin hemen hemen yarısı örgütlenmiş durumdadır. Siangtan, Siangsiang, Liuyang, Cangşa, Liling, Ningsiang, Pingciang, Siangyin, Hengşan, Hengyang, Leyyang, Censien ve Anhua gibi illerde köylülerin hemen hepsi, köylü birliklerinde toplanmıştır ya da onların önderliği altındadır. Köylüler, yaygın örgütlenmelerinin gücüyle harekete geçtiler ve köylük bölgelerde dört ay içinde, tarihte eşi görülmedik büyük bir devrim yaptılar.

Kahrolsun Yerel Zorbalar ve Mütegalibe! Bütün İktidar Köylü Birliklerine!

Köylülerin saldırılarının ana hedefleri, yerel zorbalar, mütegalibe ve yasa tanımayan toprak ağalarıdır; fakat köylüler, bu hedeflerin yanı sıra, ataerkil düşünce ve kurumlara, şehirlerdeki yiyici memurlara ve köylük bölgelerdeki kötü uygulama ve geleneklere de darbeler indirdiler. Saldırı, gücü ve hızı açısından çok şiddetliydi; önünde eğilenler yaşadılar, karşı koyanlar ise yok oldular. Bunun sonucunda, feodal toprak ağalarının binlerce yıl yararlandıkları ayrıcalıklar paramparça edilmektedir. Toprak ağalarının elde ettikleri bütün onur

ve saygınlık bir kenara atılmaktadır. Toprak ağalarının iktidarının çöküşüyle birlikte, köylü birlikleri şimdi tek yetkili organ durumuna geldiler ve yaygın bir slogan olan "Bütün iktidar köylü birliklerine!" sloganı gerçekleşmiş oldu. Artık karıkoca arasındaki tartışmalar gibi önemsiz durumlar bile, köylü birliklerine getirilmektedir. Köylü birliklerinin bir üyesine danışmadan hiçbir şey çözülememektedir. Birlik, gerçekte köylük bölgelerdeki bütün işleri yönetmektedir ve kelimenin tam anlamıyla, "onun borusu ötmektedir" Birliklerin dışında olanlar, birlikler hakkında yalnızca iyi şeyler söyleyebilmekte ve birliklerin aleyhinde hiçbir söz edememektedirler. Yerel zorbalara, mütegalibenin ve kanun tanımayan toprak ağalarının bütün söz hakları ellerinden alınmıştır ve hiçbiri aleyhte bir söz mırıldanmaya bile cesaret edememektedir. Köylü birliklerinin gücü ve baskısı karşısında, yerel zorba ve mütegalibenin en önde gelenleri Şanghaya, ikinci derecedekiler Hankov'a, üçüncü derecedekiler Cangşa'ya, dördüncü derecedekiler il merkezlerine kaçmışlar, beşinci ve daha alt derecedekiler ise köylerdeki köylü birliklerine teslim olmuşlardır.

Küçük mütegalibeden biri, "İşte on yuan.* Lütfen köylü birliğine girmeme izin verin" dediğinde, köylüler, "Hıh! Senin pis paranı kim ne yapsın!" diye karşılık vermektedirler.

Daha önce köylü birliklerine karşı çıkan orta ve küçük toprak ağalarının çoğu, zengin köylüler ve hatta orta köylülerin bir bölümü şimdi kabul edilmek için boşuna uğraşmaktadırlar. Çeşitli yerleri gezerken, bana "Eyalet merkezinden gelen Sayın Komite Üyesi, lütfen bana kefil olun.." diye yalvaran insanlarla karşılaştım.

Çin Hanedanı sırasında yerel yetkililerin düzenledikleri aile sayımı, bir usule uygun kütük, bir de "diğer" kütükten oluşurdu; birincisi namuslu kişiler, ikincisi ise hırsızlar, haydutlar ve diğer istenmeyen kişiler içindi. Şimdi de bazı bölgelerde köylüler, daha önce köylü birliklerine karşı çıkmış olanları korkutmak için bu yöntemi kullanmaktadırlar. "Adlarını diğer kütüğe geçirin" diyorlar.

* Yuan; Çin para birimi. (Ç.N.)

Adlarının diğer kütüğe geçirilmesinden korkan bu tip insanlar, köylü birliklerine kabul edilmek için çeşitli yollara başvuruyorlar; ve bu sorun kafalarını o derece meşgul ediyor ki, adlarını yazdırmadan kendilerini güvenlik içinde hissetmiyorlar. Fakat çoğunlukla geri çevrildiklerinden, kendilerini sürekli olarak diken üstünde hissediyorlar. Birliklerin kapılarının yüzlerine kapatılmasıyla, evsiz barksız birer serseri ya da köylülerin deyimiyle "süprüntü" durumuna düşüyorlar. Kısacası, dört ay önce "köylü çetesi" diye aşağılanan şey, şimdi en onurlu bir kurum olmuştur. Önceleri eşrafın gücü karşısında yerlere eğilenler şimdi köylülerin gücünün önünde eğiliyorlar. İstisnasız herkes, geçen Ekim'den beri dünyanın değiştiğini kabul etmektedir.

"Çok Kötü!" mü, Yoksa "Çok İyi" mi?

Köylülerin ayaklanması, eşrafın tatlı uykularını kaçırdı. Köylük bölgelerdeki olaylarla ilgili haberlerin şehirlere ulaşması, eşraf arasında hemen yaygara kopmasına yol açtı. Cangşa'ya varışından az sonra, her çeşit insanla karşılaştım ve bir sürü dedikodu dinledim. Orta tabakalardan Guomindang'ın sağ kanat unsurlarına kadar herkes, bütün bu olup biteni şu tek sözcükle özetliyordu: "Çok kötü!" O sıralarda şehirlerde herkesin dilinde dolaşan "Çok kötü!" fikrinin etkisi altında kalan, oldukça devrimci fikirlere sahip insanların bile, köylük bölgelerde olup biteni gözlerinde canlandırdıklarında moralleri bozuluyor ve "çok kötü" sözünü reddedemiyorlardı. Hatta bayağı ilerici insanlar bile, "Çok kötü olsa da, bir devrimde böyle şeylerin olması kaçınılmazdır" diyorlar. Kısacası hiç kimse "çok kötü" sözünü bütünüyle reddedemiyordu. Ama daha önce de belirttiğimiz gibi, gerçek şudur: Geniş köylü yığınları, tarihi görevlerini yerine getirmek için ayaklanmışlardır; köylük bölgelerdeki demokrasinin güçleri, köylük bölgelerdeki feodalizmin güçlerini yıkmak

için ayaklanmıştır. Yerel zorbalar, mütegalibe ve yasa tanımayan toprak ağalarından meydana gelen ataerkil-feodal sınıf, binlerce yıllık zorba yönetimin temelini oluşturmuştur ve emperyalizmin, savaş ağalığının ve yiyici bürokrasinin de temel taşıdır. Bu feodal güçleri yıkmak, milli devrimin gerçek hedefidir. Ömrünün milli devrime adadığı 40 yılı boyunca, Dr. Sun Yatsen'in yapmak isteyip de yapamadığı şeyleri, köylüler birkaç ay içinde yaptılar. Bu, şimdiye kadar, değil 40 yılda, binlerce yılda başarılammış çok büyük bir iştir. Bu, çok iyi bir şeydir. Hiç de "çok kötü" değildir. "Çok kötü" olmakla hiç ilgisi yoktur. "Çok kötü" açıkça toprak ağalarının çıkarları doğrultusunda, köylülerin ayaklanmasına karşı çıkmak için ortaya atılmış bir teoridir; açıkça toprak ağası sınıfının eski feodal düzenini koruma ve yeni demokrasi düzeninin kurulmasını engelleme teorisidir; açıkça karşıdevrimci bir teoridir. Devrimci yoldaşlardan hiçbiri bu saçmalığı ağzına almamalıdır. Eğer sağlam bir devrimci bakış açısına sahipseniz ve köylere gidip durumu kendi gözlerinizle görürseniz, hiç kuşku yok ki, şimdiye kadar hiç duymadığınız ölçüde büyük bir heyecan duyacaksınız. Milyonlarca köle, yani köylüler, kendilerini iliklerine kadar sömürerek semirmiş olan düşmanlarını şimdi yere çalmaktadır. Köylülerin yaptığı, tamamen haklı bir şeydir, çok iyi bir şeydir! "Çok iyi" köylülerin ve bütün diğer devrimcilerin teorisidir. Her devrimci yoldaş, milli devrimin köylük bölgelerde köklü bir değişmeyi gerektirdiğini bilmelidir. 1911 Devrimi,³ bu değişikliği gerçekleştirmedi ve bu yüzden

3 1911 Devrimi'yle, Çing Hanedanı'nın despotik rejimi devrildi. 10 Ekim 1911'de, Çing Hanedanı'nın Yeni Ordu'sunun bir kesimi, burjuva ve küçük burjuva devrimci derneklerin teşvikiyle, Hubey eyaletindeki Vuçang'da ayaklandı. Bunu başka eyaletlerde çıkan ayaklanmalar izledi ve çok kısa bir süre içinde Çing Hanedanı'nın hâkimiyeti yıkıldı. 1 Ocak 1912'de, Nancing'de, Çin Cumhuriyeti Geçici Hükümeti kuruldu ve Sun Yatsen, Geçici Cumhurbaşkanı seçildi. Devrim, burjuvazinin köylüler, işçiler ve şehir küçük burjuvazisiyle kurduğu ittifak sayesinde zafere ulaştı. Ancak devrimi yöneten grup, niteliği bakımından uzlaşmacı olduğu, köylülerin gerçek çıkarlarını savunmadığı, emperyalist ve feodal baskıya boyun eğdiği için, iktidar, kuzeyli savaş ağası Yunan Şikay'in eline geçti ve devrim başarısızlıkla sonuçlandı.

başarısızlığa uğradı. Bu değişiklik şimdi gerçekleştirilmektedir ve bu, devrimin tamamlanması açısından önemli bir etkidir. Her devrimci yoldaş, bu hareketi desteklemek zorundadır, yoksa karşıdevrimci saflarda yer alıyor demektir.

"Fazla İleri Gitme" Sorunu

Bir de, "Evet, köylü birlikleri gereklidir, ama fazla ileri gidiyorlar" diyenler var. Bu, orta yolcuların görüşüdür. Ama bakalım, gerçek durum böyle mi? Doğru, köylük bölgelerde köylüler bir bakıma "yönetilemez" durumdadırlar. Bütün yetkiyi elinde toplayan köylü birliği, toprak ağalarına söz hakkı tanımamakta ve onların saygınlığını yok etmektedir. Bu, toprak ağalarını yere çalıp, onları ayaklar altına almak demektir. Köylüler, toprak ağalarına, "Seni diğer kütüğe geçireceğiz" diye gözdağı vermektedirler. Yerel zorbaları ve mütegalibeyi para cezasına çarptırmakta, onlardan bağışta bulunmalarını istemekte ve tahtirevanlarını paramparça etmektedirler. Halk, topluca, köylü birliğine karşı çıkan yerel zorbaların ve mütegalibenin evlerine girmekte, domuzlarını kesip, tahıllarına el koymaktadır. Hatta yerel zorbaların ve mütegalibenin evlerindeki genç hanımların fildişi kakmalı yataklarına birkaç dakikalığına uzanıp keyfetmektedirler. En küçük bir provokasyona girişeni hemen tutuklamakta, tutukladıklarının kafalarına kâğıttan uzun külahlar geçirip, "Pis toprak ağaları, şimdi anladınız mı bizim kim olduğumuzu!" diyerek, bunları köylerde dolaştırmaktadırlar. Köylüler, canlarının her istediğini yaparak ve her şeyin altını üstüne getirerek, köylük bölgelerde bir çeşit terör estirmişlerdir. Bazılarının "fazla ileri gitmek" ya da "bir yanlış düzelteyim derken sınırları aşmak" ya da "bu kadarı da gerçekten fazla" dedikleri şey, işte budur! Bu gibi sözler, ilk bakışta doğru gibi gözükebilir, ama aslında yanlıştır. Birincisi, köylüleri bütün bunları yapmaya iten, yerel zorbaların, mü-

tegallibenin ve yasa tanımayan toprak ağalarının kendileri olmuştur. Bunlar ellerindeki iktidarı yüzyıllar boyu köylülere zulmetmek ve onları ayakları altında ezmek için kullanmışlardır. Köylülerin bu derece sert bir tepki göstermelerinin nedeni de budur. En şiddetli ayaklanmalar ve en ciddi karışıklıklar, hep, yerel zorbaların, mütegalibenin ve kanun tanımayan toprak ağalarının en zalimce davranışları yerlerde ortaya çıkmıştır. Köylülerin açık seçik bir görüşü vardır. Kim kötüdür, kim değildir; en kötüsü kimdir, kim o kadar kötü değildir; kim ağır bir cezayı hak etmiştir, kim hafif bir cezayla bırakılabilir; bütün bu konularda köylülerin açık seçik bir görüşü vardır ve verilen cezanın işlenen suçu aştığı pek az görülmüştür. İkincisi, devrim yapmak, ziyafet vermeye, yazı yazmaya, resim yapmaya ya da nakış işlemeye benzemez; o kadar zarif, o kadar sakin ve yumuşak, o kadar ılımlı, uysal, kibar, ölçülü ve alicenap olamaz.⁴ Devrim, bir ayaklanmadır, bir sınıfın başka bir sınıfı devirdiği bir şiddet hareketidir. Bir köylü devrimi ise, köylülüğün feodal toprak ağaları sınıfının iktidarını yıktığı bir devrimdir. Köylülerin en büyük zora başvurmadan, toprak ağalarının binlerce yıldır süregelen ve derin kökleri olan hâkimiyetini yıkmaları olanaksızdır. Köylük bölgelerin, çok büyük bir devrimci atılıma ihtiyacı vardır; çünkü ancak böyle bir atılım, milyonlarca insanı harekete geçirip, onları büyük bir güç haline getirebilir. Yukarıda sözünü ettiğimiz ve bazıları tarafından "fazla ileri gitmek" diye nitelendirilen bütün eylemler, köylük bölgelerdeki görkemli devrimci atılımın, köylülerde yarattığı güçten doğmaktadır. Köylü hareketinin ikinci döneminde, yani devrimci eylem döneminde, bu gibi şeylerin yapılması zorunluydu. Bu dönemde, köylülerin kayıtsız şartsız hâkimiyetinin kurulması gerekiyordu. Köylü birliklerine yöneltilen kötü niyetli eleştirilerin yasaklanması gerekiyordu. Eşrafın hâkimiyetinin tamamen yıkılması, bunların yere çalınıp, kıpırdayamaz duruma getirilmesi ge-

⁴ Bunlar, Konfüçyus'un müritlerinden birinin, Konfüçyus'un erdemlerini anlatırken kullandığı terimlerdi.

rekliydi. Bu dönemde fazla ileri gitmek diye nitelendirilen bütün eylemler, devrimci bir önem taşımaktadır. Açıkça söylemek gerekirse, bütün köylük bölgelerde bir süre için terör estirmek gereklidir. Yoksa, köylük bölgelerde, karşıdevrimcilerin faaliyetlerini bastırmak ya da eşrafın hâkimiyetini yıkmak mümkün olamaz. Bir yanlışlığı düzeltebilmek için olağan sınırları aşmak gerekir, yoksa yanlış düzeltilemez.⁵ Köylülerin "fazla ileri gittiğinden" söz edenler, ilk bakışta, daha önce sözünü ettiğimiz "Çok kötü!" diyenlerden farklı gibi gözüküyorlarsa da, aslında bunlar da aynı bakış açısından hareket etmekte ve aynı şekilde toprak ağalarının, ayrıcalıklı sınıfların çıkarlarını savunan teorisini dile getirmektedirler. Köylü hareketinin yükselmesini engellediği ve devrimi kösteklediği için bu teoriye karşı çıkmalıyız.

"Ayaktakımı Hareketi"

Guomindang'ın sağ kanadı, "Köylü hareketi, ayaktakımının, tembel köylülerin hareketidir" demektedir. Bu görüş Cangşa'da yaygındır. Köylerde bulunduğum sırada eşraf, "Köylü birliklerinin kurulmasına bir diyeceğimiz yok; ama şu anda bu birliklerin başında bulunanlar iyi değil. Bunların değiştirilmesi gerekir!" demektedir. Bu görüş, sağ kanat unsurlarının dediğiyle aynı kapıya çıkmaktadır. Her iki görüşe göre de, bir köylü hareketi olabilir, (zaten ha-

5 Eski bir Çin deyişi olan "bir yanlışlığı düzeltirken sınırı aşmak" sözü, halkın faaliyetlerini kısıtlamak amacıyla sık sık kullanılmaktaydı. Buna göre, kurulu düzenin sınırları içinde kalan reformlara izin verilmeli, ama eski düzeni tamamen yıkmayı amaçlayan faaliyetler yasaklanmalıydı. Bu sınırlar içinde kalan eylemlere "uygun" gözüyle bakılıyor, buna karşılık eski düzeni tamamen yıkmayı amaçlayan eylemler, "sınırı aşan" eylemler olarak nitelendiriliyordu. Bu, reformculara ve devrimci saflardaki oportünistlere özgü bir anlayıştır. Mao Zedung Yoldaş; bu reformcu anlayışı çürüttü. Metinde geçen "Bir yanlışlığı düzeltebilmek için sınırların aşılması gerekir, yoksa yanlış düzeltilemez" sözüyle de, eski feodal düzene son vermek için revizyonist-reformcu yöntem değil, kitlelerin devrimci yöntemine başvurulması gerektiğini söylemek istiyordu.

reket başlamış olduğundan kimse tersini söylemeye cesaret edememektedir) ama bu hareketin başında bulunanlar iyi değildirler. Bu görüşleri savunanlar, özellikle köylü birliklerinin alt kademelerinden sorumlu olan kişilerden nefret etmekte ve bunlara "ayaktakımı" demektedirler. Kısacası, eskiden eşraf tarafından hor görülen, ayaklar altında çiğnenen, toplumda yeri ve söz hakkı olmayan herkes şimdi cesaretle başkaldırmıştır. Sadece başkaldırmakla kalmayıp, iktidarı da ellerine geçirmişlerdir. Onlar, şimdi kasaba köylü birliklerinin (en alt kademeleri) başında bulunmaktadırlar ve bunları korkutan ve saygı duyulan bir şey haline getirmişlerdir. Onlar, kaba, nasırlı ellerini kaldırarak, eşrafın başına indirmişlerdir. Onlar mütegalibenin boynuna ip takıp, kafasına da kâğıttan uzun külahlar geçirerek bunları köylerde dolaştırmaktadırlar. (Buna, Siangtan ve Siangsiang'da "kasabada resmi geçit", Liling'de ise "çayırdaki resmi geçit" denilmektedir.) Eşrafın kulaklarının suçlayıcı, sert ve acımasız sözlerle tırmalanmadığı bir tek gün bile geçmemektedir. Köylüler, emirler yayımlamakta ve her şeyi yönetmektedir. Eskiden herkesten daha aşağı olanlar, şimdi herkesin üstündedirler ve bunun adı da "her şeyi baş aşağı etmektir"

Devrimin Öncüleri

Şeylere ve kişilere iki karşıt yaklaşımın bulunduğu her yerde, iki karşıt görüş ortaya çıkar. "Çok kötü" ve "çok iyi", "ayaktakımı" ve "devrimin öncüleri"; bunlar bu karşıtlığın örnekleridir.

Yukarıda, köylülerin uzun yıllar boyunca gerçekleştirilemeyen devrimci bir görevi başardıklarını ve böylece milli devrim yolunda önemli bir iş yaptıklarını söyledik. Ama bu büyük devrimci görev, bu önemli devrimci iş, köylülerin tümü tarafından mı gerçekleştirilmiştir? Hayır. Üç çeşit köylü vardır: Zengin, orta ve yoksul köylüler. Her üçü de farklı koşullar altında yaşarlar ve dolayısıyla devrim konusunda da farklı görüşlere sahiptirler. Birinci dönemde, zengin

köylülerin sözünü etmekten hoşlandıkları şeyler, Kuzey Sefer Ordusu'nun Ciangsi'de büyük bir hezimete uğraması, Çan Kayşek'in yaralanıp⁶ uçakla Guangdong'a kaçması⁷ ve Vu Peyfu'nun⁸ Yueh-çov'u geri almasıydı. Onlara göre, köylü birlikleri hiç kuşkusuz uzun zaman yaşayamayacak ve Üç Halk İlkesi⁹ de hiçbir zaman ba-

6 Kuzey Sefer Ordusu'nun Yangze Vadisi'ne yürüdüğü 1926 Kışı ve 1927 İlkbaharında Çan Kayşek'in karşıdevrimci yüzü henüz tamamen ortaya çıkmamıştı ve köylü kitleleri hâlâ onun devrimden yana olduğunu sanıyorlardı. Toprak ağaları ve zengin köylüler ise ondan hoşlanmıyorlardı ve Kuzey Sefer Ordusu'nun çeşitli yenilgilere uğradığı ve Çan Kayşek'in yaraladığı yolunda söylentiler çıkıyorlardı. Çan Kayşek'in karşıdevrimci yüzü, 12 Nisan 1927'de Şanghay'da ve başka yerlerde karşıdevrimci bir hükümet darbesi tezgâhlayıp işçileri katlettiği, köylüleri bastıracağı ve Komünist Partisi'ne saldırdığı zaman tam olarak ortaya çıktı. O zaman toprak ağaları ve zengin köylüler tutumlarını değiştirip, onu desteklemeye başladılar.

7 Guangdong, Birinci Devrimci İç Savaş (1924-1927) döneminde kurulan ilk devrimci üs bölgesiydi.

8 Vu Peyfu, savaş ağalarının en ünlülerinden biriydi. 1923'teki başkanlık seçimlerinde, parlamento üyelerine rüşvet yedirerek çevirdiği dolaplarla tanınan Cao Kun'la birlikte Cili (Hebey) kliğine bağlıydılar. Vu Peyfu, Cao'yu önder olarak desteklemekteydi ve bu ikisinden genellikle "Cao-Vu" diye söz edilmekteydi. Vu Peyfu, Anhuy kliğine bağlı bir savaş ağası olan Turan Çicuy'u 1920 yılında yenilgiye uğrattıktan sonra, İngiliz-Amerikan emperyalistlerinin bir ajanı olarak, Pekin'deki kuzeyli savaş ağaları hükümetinin denetimini eline geçirdi. Pekin-Hankov Demiryolu'nda greve gidilmesi üzerine, 7 Şubat 1923'te işçilerin katledilmesi için emir veren de, Vu Peyfu'ydu. 1924'te Çang Zolin'le yaptığı savaşta (bu savaş genellikle "Cili ve Fengtein klikleri arasındaki savaş" diye bilinir) yenildi ve bunun üzerine Pekin'deki yönetimden uzaklaştırıldı. 1926'da Japon ve İngiliz emperyalistlerinin teşvikiyle, Çang Zolin ile işbirliği yaptı ve böylece yeniden iktidara geldi. Vu Peyfu, Kuzey Sefer Ordusu'nun 1926'da Guangdong'dan kuzeye doğru yaptığı seferde altedilen ilk düşmanlardan biriydi.

9 Üç Halk İlkesi, Sun Yatsen'in milliyetçilik, demokrasi ve halkın refahı konularındaki ilkeleriydi ve bunlar Çin'deki burjuva-demokratik devriminin programını oluşturmaktaydı. Sun Yatsen, 1924 yılında, Guomindang'ın I. Milli Kongresi'nin bildirisinde, milliyetçiliği emperyalizme karşı çıkmak biçiminde yorumlayarak ve işçi köylü hareketlerinin etkin bir biçimde desteklenmesi gerektiğini açıklayarak, Üç Halk İlkesi'ni yeniden yorumladı. Böylece Üç Halk İlkesi, Üç Büyük Siyaset'ten, yani Rusya ile ittifak, Komünist Parti ile işbirliği ve işçi ve köylülere yardımdan oluşan yeni Üç Halk İlkesi'ne dönüştü. Bu yeni Üç Halk İlkesi, Birinci Devrimci İç Savaş Dönemi boyunca, Çin Komünist Partisi ile Guomindang arasındaki işbirliğinin siyasi temelini oluşturdu.

şarı kazanamayacaktı: çünkü bunlar daha önce görülmüş, işitilmiş şeyler değildi. Bu durumda, kasaba köylü birliğinden bir görevli (genellikle de "ayaktakımı"ndan biri), elinde kayıt defteri, zengin bir köylünün evine gidip, ona "Lütfen köylü birliğine katılır mısınız?" dediğinde zengin köylü ne cevap verirdi? Eğer bu, az buçuk terbiyeli bir zengin köylüyse, "Köylü birliği mi? Yıllardır burada yaşar, toprağımı sürerim; böyle bir şeyi daha önce hiç duymadım, ama gene de geçinip gidiyorum. Size de bu işten vazgeçmenizi tavsiye ederim!" derdi. Ama eğer bu, gerçekten kötü niyetli bir zengin köylüyse, "Köylü birliğiymiş! Saçma! Köylü birliği değil, kelleleri uçurma birliği! Adamın başını belaya sokmayın!" derdi. Buna rağmen, hayrettir ki, köylü birlikleri birkaç ayı aşkın bir süredir varlıklarını sürdürmektedirler, hatta eşrafa karşı gelmeye bile cesaret etmişlerdir. Çevredeki eşraftan afyon çubuklarını teslim etmeyi reddedenler köylü birlikleri tarafından tutuklanıp köylerde dolaştırılmışlardır. Hatta il merkezlerinde Siangtanlı Yen Cungçiyu ve Ningsianglı Yang Çize gibi bazı büyük toprak ağaları idam edilmiştir. Ekim Devrimi'nin yıldönümünde, İngiliz aleyhtarı gösteriler ve Kuzey Seferi'nde kazanılan zaferi kutlamak için yapılan büyük törenler sırasında, her kasabada on binlerce köylü, ellerinde irili ufaklı bayraklar, yük sırıkları ve çapalarıyla birlikte sel gibi akan kitleler halinde dev gösteriler düzenlediler. Zengin köylüler, ancak bu olaylardan sonra şaşkınlığa ve korkuya kapılmaya başladılar. Kuzey Seferinde kazanılan zaferi kutlamak için yapılan büyük törenler sırasında, Civciang'ın alınmış olduğunu, Çan Kayşek'in yaralanmadığını ve Vu Peyfu'nun her şeye rağmen yenilmiş olduğunu öğrendiler. Üstelik her yanda "kırmızı ve yeşil pankartlar" üzerine son derece açık bir biçimde yazılmış ve "Yaşasın Üç Halk İlkesi", "Yaşasın köylü birlikleri!" ve "Yaşasın köylüler!" gibi sloganlara rastlamaktaydılar. Büyük bir şaşkınlığa ve korkuya kapılan zengin köylüler, "Ne oluyoruz?" demeye başladılar. "Yaşasın köylüler'miş, şimdi bu

adamlar imparator mu oldu yani?"¹⁰ diyorlardı. Bundan dolayı köylü birlikleri biraz caka satıyorlar. Köylü birliklerinden gelenler, zengin köylülere, "Seni diğer kütüğe geçireceğiz" ya da "Bir ay daha geçerse, kayıt parası, adam başına on yuan olacak!" demektedirler. Zengin köylüler, ancak bütün bunların etkisiyle şimdi yavaş yavaş köylü birliklerine katılmaktadırlar.¹¹ Bazıları giriş için elli sent* ya da bir yuan ödemektedir (normal kayıt parası sadece on kuruştur), bazılarıysa ancak kendilerine kefil olacak birilerini bulduktan sonra birliğe girebilmektedirler. Ama bugün bile köylü birliklerine girmemekte hâlâ direnen bir sürü zengin köylü vardır. Zengin köylüler köylü birliklerine girerken, genellikle ailelerinden altmış-yetmiş yaşında birinin adını yazdırmaktadırlar; çünkü sürekli olarak "aske-re alınma" korkusu içindedirler. Birliğe katıldıktan sonra da, köylü birliği için çalışmaya yanaşmamakta, hep geride durmaktadırlar.

Peki orta köylülerin durumu nedir? Bunlar, kararsız bir tutum takınmaktadırlar. Devrimin kendilerine pek yarar sağlamayacağını düşünmektedirler. Tencerelerinde pirinç kaynamaktadır ve gece yarısı kapılarına dayanan alacaklıları yoktur. Bunlar da bir şey hakkında onun daha önce var olup olmadığına bakarak karar vermekte, kaşlarını çatıp kendi kendilerine, "Köylü birlikleri acaba gerçekten yaşayabilir mi?", "Üç Halk İlkesi başarı kazanabilir mi?" diye düşünmektedirler. Vardıkları sonuç "Korkarım ki hayır!" olmaktadır. Her şeyin Tanrı'nın iradesine bağlı olduğuna inanmakta ve "Köylü birliği mi? Tanrı'nın böyle bir şeyi isteyip istemediğini kim bilebilir ki?" diye düşünmektedirler. Birinci dönemde, köylü birliğinden biri elinde kayıt defteri, bir orta köylüye gidip, "Lütfen köylü birliğine katılır mı-

10 "Yaşasın"ın Çincedeki karşılığı vansıy'dur. Kelimesi kelimesine çevrilecek olursa "on bin yıl" demek olan bu deyim, geleneksel olarak imparatoru selâmlamak için kullanılırdı ve "imparator" ile eşanlamlı bir deyim olmuştu.

11 Zengin köylülerin, köylü birliklerine girmelerine izin verilmemeliydi. Bu, 1927 yılında köylü kitlelerinin henüz kavrayamamış oldukları bir noktaydı.

* Sent, o sıralarda, Çin'de kullanılan para birimlerinden biri. (Ç.N.)

sınız?" dediğinde ondan "Acelesi yok!" cevabını almaktaydı. Bunlar, ancak ikinci dönemde, köylü birlikleri büyük ölçüde etkili olduktan sonra, birliklere girmeye başlamışlardır. Orta köylüler, köylü birliklerinin çalışmalarına katılma konusunda, zengin köylülerden daha iyiseler de, bugüne kadar pek istekli davranmamışlardır, hâlâ bekle gör tutumunu takınmaktadırlar. Köylü birliklerinin, orta köylülerin birliklere katılmalarını sağlamaları ve onları aydınlatmak amacıyla daha epeyce çalışma yapmaları zorunludur.

Yoksul köylüler, her zaman, köylük bölgelerde verilen çetin mücadeleden temel gücünü meydana getirmişlerdir. Hem yeraltı çalışması, hem de açık faaliyet döneminde militanca mücadele etmişlerdir. Komünist Partisi'nin önderliğine en çok uyanlar bunlardır. Yerel zorbalarla, müttegallibenin oluşturduğu kampın can düşmanıdırlar ve bu kampa en ufak bir duraksama göstermeksizin saldırmaktadırlar. Yoksul köylüler, zengin köylülere, "Bakın, biz köylü birliklerine katılalı çok oldu. Siz neden hâlâ duraksama gösteriyorsunuz?" demektedirler. Zengin köylüler ise buna alayla, "Sizi katılmaktan alıkoyacak ne var ki? Ne başınızı sokacak bir eviniz, ne de ekecek bir karış toprağınız var!" diye karşılık vermektedirler. Yoksul köylülerin kaybetmekten korkacakları hiçbir şeylerinin olmadığı doğrudur. Çoğunun gerçekten de "ne başını sokacak bir evi, ne de ekecek bir karış toprağı" vardır. Gerçekten de onları köylü birliklerine katılmaktan alıkoyacak ne olabilir ki? Cangşa iliyle ilgili araştırmalara göre, köylük bölgelerdeki nüfusun yüzde 70'ini yoksul köylüler, yüzde 20'sini orta köylüler, yüzde 10'unu ise toprak ağaları ve zengin köylüler oluşturmaktadır. Nüfusun yüzde 70'ini meydana getiren yoksul köylüler de kendi içlerinde iki bölüme ayrılabilir: İyice yoksul olanlar ve daha az yoksul olanlar,¹² köylük bölge nüfusunun yüzde 20'sini oluşturmakta olup tamamen mülksüzleştirilmişlerdir, yani ne toprakları ne de paraları vardır, geçim

¹² Burada "iyice yoksul olanlar", tarımı işçileri (köy proletaryası) ve köy Lumpenproletaryası anlamına gelmektedir.

araçlarından tamamen yoksundurlar ve evlerini terk edip paralı askerlik, ücretli işçilik ya da gezginci dilencilik yapmak zorundadırlar. Daha az yoksul olanlar,¹³ köylük bölge nüfusunun geri kalan yüzde 50'sini oluşturmakta olup kısmen mülksüzleştirilmişlerdir, yani bunlar bir parça toprakları ya da biraz paraları olan, kazandıklarından fazla tüketen ve seneyi binbir zahmet ve sıkıntıyla çıkartan zanaatkârlar, kiracı köylüler (zengin kiracı köylüler hariç) ve yarı mülk sahibi köylüler gibi kimselerdir. Toplam olarak köylük bölgelerdeki nüfusun yüzde 70'ini meydana getiren bu büyük yoksul köylü kitle, köylü birliklerinin belkemiğini oluşturmaktadır; bu yoksul köylüler, feodal güçleri yıkma mücadelesinin öncüleri ve uzun yıllar boyunca başarısız olmuş büyük bir devrimci görevi gerçekleştiren kahramanlardır. Yoksul köylü sınıfı (eşrafın deyişiyle "ayaktakımı") olmasaydı, köylük bölgelerde bugünkü devrimci ortamı yaratmak ya da yerel zorbaları ve mütegalibeyi yıkmak ve demokratik devrimi tamamlamak olanaksız olurdu. Köylük bölgelerdeki en devrimci grubu oluşturan yoksul köylüler, köylü birliklerinin önderliğini ellerine geçirmişlerdir. Hem birinci, hem de ikinci dönemde, en alt kademedeki köylü birliklerinde hemen hemen bütün başkanlıklarda ve komite üyeliklerinde yoksul köylüler bulunmaktaydı (Hengşan ilinde kasaba birliklerindeki görevlilerin yüzde 50'sini iyice yoksul olan köylüler, yüzde 40'ını daha az yoksul olan köylüler, yüzde 10'unu ise yoksul aydınlar oluşturmaktaydı). Yoksul köylülerin önderliği mutlaka gereklidir. Yoksul köylüler olmadan devrim olmaz. Onların rolünü inkâr etmek, devrimi inkâr etmek demektir. Onlara saldırmak, devrime saldırmak demektir. Yoksul köylüler, devrimin genel yönelimi konusunda hiçbir zaman yanılmamışlardır. Yerel zorbaların ve mütegalibenin saygınlığını yok etmişlerdir. Büyük olsun, küçük olsun bütün yerel zorbaları ve mütegalibeyi yere çalarak, ayaklar altına almışlardır. Devrimci eylem döneminde yaptıkları ve "fazla ileri gitme" diye nitelendirilen şey-

13 "Daha az yoksul olanlar", köy yanproletaryası anlamına gelmektedir.

lerin birçoğu aslında doğrudan doğruya gereği olan şeylerdi. Hunan'daki bazı il yönetimleri, Guomindang'ın bazı il merkezleri ve bazı il köylü birlikleri, daha şimdiden birtakım hatalar işlemişlerdir; hatta bazıları toprak ağalarının istediği üzerine alt kademelerdeki köylü birliklerinin görevlilerini tutuklamak için asker bile göndermişlerdir. Hengşan ve Siangsiang illerinde birçok kasaba birliğinin başkanı ve komite üyeleri hapse atılmıştır. Bu çok ciddi bir hatadır ve gericilerin cüretini artırmaya yararmaktadır. Bunun bir hata olup olmadığını anlamak için, yerel köylü birliklerinin başkan ya da komite üyelerinin tutuklandığı yerlerde yasa tanımayan toprak ağalarının nasıl keyiflendiğine, gerici duyguların nasıl serpilip geliştiğine bakmak yeter. "Ayaktakımı hareketi" ya da "tembel köylü hareketi" gibi karşıdevrimci sözlerle mücadele etmeli ve yerel zorbalarla mütegalibenin, yoksul köylü sınıfına karşı giriştiği saldırılarda, bunlara yardımcı olma gibi bir hata işlememeye de özellikle dikkat etmeliyiz. Birkaç yoksul köylü önderinin kuşkusuz bazı kusurları olmuştur, ama çoğu artık değişmiştir. Artık doğrudan doğruya kendileri kumar oynanmasını yasaklamakta ve eşkıyalık yapılmasını engellemektedirler. Köylü birliğinin güçlü olduğu yerlerde kumar ve eşkıyalık tamamen ortadan kalkmıştır. Bazı yerlerde yol kenarına bırakılan eşyalara kimsenin dokunmadığı ve geceleri kapıların sürgülenmediği tamamen doğrudur. Hengşan'la ilgili bir araştırmaya göre, yoksul köylü önderlerinin yüzde 85'i büyük bir ilerleme göstermiş, yetenekli ve çok çalışkan olduklarını kanıtlamışlardır. Sadece yüzde 15'i bazı kötü alışkanlıklarını sürdürmektedirler. Bunlar olsa olsa "sağlıksız bir azınlık" olarak nitelendirilebilir. Bu noktada hiçbir ayırım yapmadan yoksul köylüleri "ayaktakımı" diye suçlayarak, yerel zorbalarla mütegalibenin görüşlerini tekrarlar duruma düşmemeliyiz. Bu "sağlıksız azınlık" sorunu, ancak doğrudan doğruya köylü birliklerinin attığı "disiplini güçlendirme" sloganıyla, kitleler içinde propaganda yaparak, bu "sağlıksız azınlığı" eğiterek ve köylü birlikleri içindeki disiplini pekiştirerek çözülebilir. Hiçbir koşul altında, yoksul köylülerin saygınlığını sarsacak ve ye-

rel zorbalarla mütegallibenin cüretini artıracak tutuklamalarda bulunmak üzere gelişigüzel asker yollanmamalıdır. Bu noktaya, özel bir dikkat göstermek gerekir.

On Dört Büyük Başarı

Köylü birliklerine yöneltilen eleştirilerin çoğunda, bunların pek çok kötü şey yaptıkları ileri sürülmektedir. Köylülerin yerel zorbalara ve mütegallibeye yönelttikleri saldırıların tamamen devrimci bir davranış olduğunu ve hiçbir şekilde kınanamayacağını daha önce de belirttim. Köylüler pek çok şey yapmışlardır; onlara yöneltilen eleştirileri cevaplandırabilmek amacıyla, onların gerçekte ne yaptıklarını görmek için bütün faaliyetlerini teker teker ele alıp yakından incelemeliyiz. Köylülerin son birkaç ay içindeki faaliyetlerini sınıflandırarak özetledim; toparlayacak olursak, köylüler, köylü birliklerinin önderliğinde aşağıdaki on dört büyük başarıyı elde etmişlerdir.

1. Köylülerin Köylü Birliklerinde Örgütlenmesi

Bu, köylülerin elde ettiği birinci büyük başarıdır. Siangtan, Siangsiang ve Hengşan gibi illerde aşağı yukarı bütün köylüler örgütlenmiştir ve buralarda köylülerin harekete geçmediği hemen hemen hiçbir yer kalmamış gibidir; buraları durumun en iyi olduğu yerlerdir. Yiyang ve Huacung gibi bazı illerde, köylülerin küçük bir kesimi dışında büyük çoğunluğu örgütlenmiştir; bunlar, durumu ikinci derecede iyi olan yerlerdir. Cengbu ve Lingling gibi öteki bazı illerde ise köylülerin küçük bir kesimi örgütlenmiştir, büyük çoğunluğu örgütsüz durumdadır; buraları, üçüncü derecedeki yerler arasındadır. Köylü birliklerinin propagandası, Yuan Zuming'in¹⁴ denetimi altındaki Batı Hunan'a henüz ulaşamamıştır ve buradaki birçok ilde

14 Yuan Zuming, Guycov eyaletindeki bir savaş ağasıydı ve Hunan'ın batı kesimini denetimi altında tutmaktaydı.

köylüler tamamen örgütsüz durumdadırlar; buraları da dördüncü derecedeki yerleri meydana getirmektedir. Genel olarak, Cangşa merkez olmak üzere, Orta Hunan'daki iller, durumaları en ileri olan yerlerdir. Bunları Güney Hunan'daki iller izlemekte, Batı Hunan ise daha yeni yeni örgütlenmeye başlamaktadır. Eyalet köylü birliğinin geçen Kasım ayında verdiği rakamlara göre, eyaletin 75 ilinden 37'sinde kurulmuş olan örgütlerin toplam olarak 1 milyon 367 bin 727 üyesi vardır. Bu üyelere bir milyon kadarı, köylü birliklerinin gücünün hızla arttığı Ekim ve Kasım aylarında örgütlenmiştir; oysa üye sayısı Eylül ayına kadar ancak 300-400 bini bulmaktaydı. Bunu, köylü hareketinin canlı bir biçimde gelişmeye devam ettiği Aralık ve Ocak ayları izledi. Ocak ayı sonuna kadar üye sayısının en azından iki milyonu bulmuş olması gerekir. Bir aile, köylü birliğine girerken genellikle sadece bir kişinin adını yazdığının ve her ailede ortalama beş kişi bulunduğuna göre, köylü birliklerinin önderliği altında yaklaşık 10 milyonluk bir kitlenin toplanmış olduğunu söyleyebiliriz. Köylü birliklerinin gösterdiği bu hayret verici ve gittikçe hızlanan gelişme, yerel zorbalara, mütegalibenin ve yiyici memurların neden tecrit edilmiş olduklarını, köylü hareketinden bu yana insanların dünyanın nasıl da tamamen değişmiş olduğuna bakıp neden hayrete düştüklerini ve nasıl olup da büyük bir devrimin köylük bölgelerde gerçekleştirilebildiğini açıklamaktadır. Bu, köylülerin, köylü birliklerinin önderliği altında elde ettikleri birinci büyük başarıdır.

2. Toprak Ağalarına Siyasi Bakımdan Darbe İndirilmesi

Köylülerin, örgütlerini kurar kurmaz yaptıkları ilk iş, toprak ağası sınıfının, özellikle de yerel zorbalarla mütegalibenin siyasi saygınlığını ve gücünü tuzla buz etmek, yani köy toplumunda toprak ağası hâkimiyetine son verip, köylü hâkimiyetini kurmak olmaktadır. Bu, son derece ciddi ve can alıcı bir mücadeledir; ikinci dönemde, yani devrimci eylem döneminde verilen mücadelenin

odak noktasını oluşturmaktadır. Bu mücadelede zafer kazanmadan, kira ve faizleri azaltınak, toprakları ve öteki üretimi araçlarını ele geçirmek vb. için verilen iktisadi mücadelede zafer kazanmak olanaksızdır. Hunan'ın Siangsiang, Hengşan ve Siangtan illeri gibi birçok yerinde bu bir sorun oluşturmamaktadır; çünkü buralarda toprak ağalarının hâkimiyeti yıkılmıştır ve hâkimiyet, tamamen köylülerin elinde bulunmaktadır. Fakat Liling gibi illerde, hâlâ toprak ağalarının otoritesinin köylülerinkine göre daha zayıf gibi görüldüğü, ama siyasi mücadele keskinleşmemiş olduğundan aslında köylülerin otoritesiyle alttan alta yarıştığı yerler (Liling'in batı ve güney kesimleri gibi) vardır. Bu gibi yerlerde köylülerin siyasi bakımdan zafer kazanmış olduklarını söylemek için vakit henüz çok erkendir; buralardaki köylüler, toprak ağalarının hâkimiyetini tamamen yıkana kadar siyasi mücadeleyi daha da canlı bir biçimde sürdürmelidirler. Köylülerin toprak ağalarına siyasi bakımdan darbeler indirmek için kullandıkları başlıca yöntemler şunlardır:

Hesapların denetlenmesi. Yerel zorbaların ve mütegalibenin ellerinden geçen kamu parasını zimmetlerine geçirdikleri çok olmuştur ve tuttukları defterler düzgün değildir. Şimdi köylüler, hesapların denetlenmesini, birçok yerel zorbayı ve mütegalibeyi alaşağı etmek için bir fırsat olarak kullanmaktadırlar. Birçok yerde yerel zorbalar ve mütegalibeyle özel olarak mali konularda hesaplaşmak için, hesap denetim komiteleri kurulmuştur ve yerel zorbalarla mütegalibe daha komitenin adını duyar duymaz tir tir titremeye başlamaktadır. Bu tür kampanyalar, köylü hareketinin faal olduğu bütün illerde yürütülmüştür. Bu tür kampanyalarda önemli olan, gasbedilen parayı geri almaktan çok, yerel zorbalarla mütegalibenin işlediği suçları açığa çıkarmak ve onları siyasi ve toplumsal mevkilerinden alaşağı etmektir.

Para cezasına çarptırmak. Köylüler, hesapların denetiminde ortaya çıkarılan yolsuzluklar, geçmişte köylülere uygulanmış zulüm, köylü birliklerini içten yıkmak amacıyla sürdürülen faaliyetler, ku-

mar yasağına uymamak ve afyon çubuklarını teslim etmeyi reddetmek gibi suçlar için para cezaları koymaktadırlar. Falanca yerel zorbaya şu kadar, mütegalibeden filancaya bu kadar diye kesilen bu para cezaları, onlarca yuanla binlerce yuan arasında değişmektedir. Köylüler tarafından para cezasına çarptırılan bir kimse, doğal olarak bütün saygınlığını yitirmektedir.

Bağışta bulunmaya zorlamak. Zalim zengin toprak ağaları, yoksullara yardım, kooperatiflerin ya da köylü kredi birliklerinin kurulması ya da başka amaçlar için kullanılmak üzere bağışta bulunmaya zorlanmaktadır. Para cezasından daha hafif olmakla birlikte bu da bir çeşit ceza biçimidir. Birçok toprak ağası, başlarının derde girmesini önlemek için köylü birliklerine gönüllü olarak bağışta bulunmaktadırlar.

Küçük protestolar. Birisi köylü birliğine zarar verecek bir söz söylediğinde ya da bir davranışta bulunduğu, eğer işlenen suç önemsizse, köylüler toplanıp suçu işleyenin evine doluşmakta ve onu protesto etmektedirler. Genellikle suçlu ileride köylü birliğinin saygınlığını sarsacak hiçbir şey yapmayacağını açıkça belirttiği bir "pişmanlık" belgesi imzaladıktan sonra rahat bırakılmaktadır.

Büyük gösteriler. Köylü birliğinin düşmanı olan bir yerel zorbaya ya da mütegalibeden birine karşı gösteride bulunmak için büyük bir kalabalık toplanır. Göstericiler, gösterinin bir parçası olarak, suçlunun domuzlarını keser, tahılına el koyar ve onun evinde yemek yerler. Bu türden birçok olay meydana gelmiştir. Geçenlerde Siangtan ilindeki Maciaho'da, 15 bin köylüden meydana gelen bir topluluk, mütegalibeden altı kişinin evlerine giderek gösteri yapmışlardır; gösteriler dört gün sürmüş ve bu süre içinde 130'dan fazla domuz kesilerek yenmiştir. Köylüler, bu tür gösterilerden sonra suçluyu genellikle bir de para cezasına çarptırmaktadırlar.

Toprak ağalarına "taç giydirip" köy sokaklarında dolaştırmak. Bu, çok yaygındır. Yerel zorbalardan ya da mütegalibeden birinin kafasına, üstünde "yerel zorba filanca" ya da "mütegalibeden fa-

lanca" yazan uzun bir kâğıt külah geçirilmektedir. Sonra boynuna bir ip takılıp önünde ve arkasında büyük bir kalabalık olduğu halde dolaştırılmaktadır. Bazen halkın dikkatini çekmek için pirinç çanlar çalınmakta ve bayraklar sallanmaktadır. Yerel zorbalara ve mütegalibenin en çok korktuğu ceza budur. Bir kere kafasına uzun, kâğıttan bir külah geçirilen kimse, bütün saygınlığını yitirmekte ve bir daha insan içine çıkamamaktadır. Bu yüzden zenginlerin çoğu, para cezasına çarptırılmayı, kendilerine külah giydirilmesine yeğ tutmaktadırlar. Ama köylüler diretirse külahı giymeye de zorunludurlar. Bir keresinde, uyanık bir kasaba köylü birliği, eşraftan rezil bir adamı tutuklayıp hemen o gün kafasına külah geçirileceğini ilan etti. Adam korkudan mosmor oldu. Bunun üzerine köylü birliği, adamın kafasına külahı hemen o gün geçirmeneyi kararlaştırdı. Çünkü hemen o gün adamın kafasına külah geçirilecek olursa, artık bu cezadan korkmayacağı, bu yüzden de adamın evine yollanıp başka bir gün kafasına külah geçirilmesinin daha iyi olacağı ileri sürüldü. Kafasına külahın ne zaman geçirileceğini bilmeyen adam, tedirgin bir durumda ne rahat oturabiliyor, ne de uyuyabiliyordu.

Toprak ağalarının il hapisanesine atılması. Bu, kafaya uzun kâğıt külah geçirmekten daha ağır bir cezadır. Yerel zorbalardan ya da mütegalibeden biri tutuklanıp il hapisanesine yollanmaktadır; buraya kapatılan kişiyi yargılayıp cezalandırmak da il yöneticisinin görevidir. Bugün hapse atılanlar artık değişmiştir. Eskiden eşraf, köylüleri hapse atardı. Şimdi ise tam tersi olmaktadır.

"Sürgün" Köylüler, yerel zorbalarla mütegalibe arasından en çok zulüm yapmış olan suçluları sürgüne göndermektense, tutuklanmayı ya da idam etmeyi yeğ tutmaktadırlar. Ama bunlar, tutuklanmaktan ya da idam edilmekten korkup kaçmaktadırlar. Köylü hareketinin iyice gelişmiş olduğu illerde, hemen hemen bütün önemli yerel zorbalarla mütegalibeler kaçmışlardır. Bu, onları sürgüne göndermekle aynı kapıya çıkmaktadır. Bunlardan en önemlileri Şanghay'a, ikinci sırada yer alanları Hankov'a, üçüncü sıradaki-

ler Cangşa'ya, dördüncü sıradakiler ise il merkezlerine kaçmışlardır. Kaçmış olan yerel zorbalarla mütegalibeden en fazla güvenlikte olanlar, Şanghay'a kaçmış olanlardır. Hankov'a kaçmış olanlardan bazıları, Huacung'dan kaçan üç kişi gibi, sonunda yakalanıp geri götürülmüşlerdir. Cangşa'ya kaçmış olanlar ise daha büyük bir tehlike içindedirler. Memleketlerinden kalkıp akın akın eyalet merkezine gelen öğrenciler tarafından her an yakalanabilirler. Cangşa'da bunlardan ikisinin yakalanışını kendi gözümle gördüm. İl merkezlerine sığınmış olanlar ise ancak dördüncü dercede öne sahip kimselerdir ve her yerde gözleri ve kulakları olan köylüler, bunların izini kolayca bulabilmektedirler. Mali yetkililer, bir keresinde, Hunan Eyalet Yönetimi'nin para toplamakta karşılaştığı güçlüklerin nedeni olarak, köylülerin zenginleri sürgüne yollamasını göstermişlerdi. Bu da, yerel zorbalarla mütegalibeye kendi kölelerinde ne kadar sert davranıldığı konusunda bir fikir vermektedir.

İdam. Bu cezaya sadece yerel zorbalarla mütegalibe içindeki en kötü unsurlar çarptırılmakta ve bu, köylülerle halkın öteki kesimleri tarafından birlikte uygulanmaktadır. Örneğin, Ningsiang'dan Yang Çize, Yueyang'dan Çu Ciagan ve Huacung'dan Fu Daonan ile Sun Bocu, köylülerin ve halkın öteki kesimlerinin direktmesi üzerine yönetim yetkilileri tarafından kurşuna dizildiler. Köylüler ve halkın öteki kesimleri, yargıcı, Siangtanlı Yen Cungciu'yu kendilerine teslim etmek zorunda bıraktılar ve onu kendileri idam ettiler. Ningslanglı Liu Çao da, köylüler tarafından öldürüldü. Lilingli Peng Çifan ile Yiyang'dan Çu Tiencue ve Cao Yun'un idamları ise henüz kesinleşmemiştir ve bu, "yerel zorbalarla mütegalibeyi yargılamak için kurulan özel mahkeme"nin kararına bağlıdır. Büyük bir toprak ağasının idamı, bütün ilde yankılar uyandırmakta ve feodalizmin geri kalan pisliklerinin kökünün kazınmasında çok etkili olmaktadır. Her ilde bu idam cezasını hak etmiş zorbalar vardır; bazısında birkaç düzine, bazısında en azından birkaç tane vardır. Gericileri bastırmada tek etkili yol da, her ilde bunlardan hiç değil-

se en iğrenç suçları işlemiş olan birkaç tanesini idam etmektir. Hâki niyetlerinin en güçlü olduğu dönemlerde yerel zorbalar ve mütegalibe, köylüleri kelimenin tam anlamıyla gözlerini bile kırpmadan katletmekteydiler. On yıl süreyle, Cangşa ilinin Sinkang kasabasındaki savunma birliklerinin başında bulunmuş olan Ho Mayçuan, bin kadar yoksul köylüyü kendi eliyle öldürmekten sorumludur. O, buna, sahtekârca "eşkıyaları idam etmek" adını veriyordu. Benim memleketim olan Siangtan'da, Yintien kasabasındaki savunma birliklerinin başında bulunan Tang Çunyen ve Lo Şulin, 1913'ten bu yana geçen 14 yıl içinde 50'den fazla insanı öldürmüş ve dört kişiyi de diri diri gömmüşlerdir. Katlettikleri bu 50'yi aşkın insandan ikisi tamamen suçsuz dilencilerdi. Tang Cunyen, "İşe birkaç dilenci öldürerek başlayalım!" dedi ve böylece bu iki cana kıyıldı. Yerel zorbalarla mütegalibenin eski günlerdeki zalimliği işte böyle bir zalimlikti, köylük bölgelerde yarattıkları Beyaz terör işte böyle bir terördü. Ve şimdi köylüler ayaklanmış, bunlardan birkaçını kurşuna dizmiş ve karşıdevrimcileri bastırmak için biraz terör yaratmışlarsa, bunu yapmamalıydılar demek için bir neden var mı?

3. Toprak Ağalarına Ekonomik Bakımdan Darbe İndirilmesi

Bölge dışına tahıl gönderilmesinin, tahıl fiyatlarının yükseltilmesinin, istifçiliğin ve karaborsanın yasaklanması. Bu, Hunan köylülerinin verdiği ekonomik mücadelede, son aylarda yer alan en önemli olaylardan biridir. Yoksul köylüler, geçen Ekim ayından başlayarak, toprak ağalarının ve zengin köylülerin tahıllarını bölge dışına göndermelerini önlemiş ve tahıl fiyatlarının yükseltilmesini, istifçiliği ve karaborsayı yasaklamışlardır. Sonuç olarak, yoksul köylüler amaçlarına tam olarak ulaşmışlardır; tahılın bölge dışına gönderilmesine konulan yasak tam bir başarıyla uygulanmış, tahıl fiyatları önemli ölçüde düşmüş, istifçilik ve karaborsa ortadan kalkmıştır.

Kiraların ve teminat akçelerinin¹⁵ artırılmasının yasaklanması; kiraların ve teminat akçelerinin azaltılması için ajitasyon. Köylü birliklerinin henüz zayıf olduğu geçtiğimiz Temmuz ve Ağustos aylarında, toprak ağaları, uzun süreden beri izleyegeldikleri azami sömürü alışkanlığını sürdürerek, topraklarını kiralayan köylülere kiraların ve teminat akçelerinin artırılacağı yolunda bildirim üstüne bildirim gönderdiler. Ama köylü birliklerinin önemli ölçüde güç kazandığı ve hepsininin de kiraların ve teminat akçelerinin artırılmasına karşı çıktığı Ekim ayına gelindiğinde, toprak ağaları artık bu konuda seslerini bile çıkartmaya cesaret edememekteydiler. Köylülerin toprak ağalarına üstünlük sağladıkları Kasım ayından sonra ise, köylü birlikleri bir adım daha ilerleyip, kiraların ve teminat akçelerinin azaltılması için ajitasyona giriştiler. Köylüler, "Ne yazık ki geçen sonbaharda kiralar ödendiği zaman köylü birlikleri yeterince güçlü değildi, yoksa daha o zaman kiraların azaltılmasını sağlayabilirdik" demektedirler. Köylüler, kiraların gelecek sonbaharda azaltılması için geniş bir propagandaya girişmişlerdir ve toprak ağaları, bunun nasıl uygulanacağını merak etmektedirler. Teminat akçelerinin azaltılmasına gelince, Hengsan ve öteki bazı illerde bunun uygulanmasına daha şimdiden geçilmiştir.

Kira sözleşmelerinin feshinin yasaklanması. Geçen yılın Temmuz ve Ağustos aylarında, bazı toprak ağalarının hâlâ kira sözleşmelerini feshedip, topraklarını başkalarına kiraladıkları görülmekteydi. Ama Ekim ayından sonra hiç kimse kira sözleşmelerini feshetmeye cesaret edemedi. Bugün ise, kira sözleşmelerinin feshedilip, toprağın başkalarına kiraya verilmesi artık söz konusu değildir. Şimdi hâlâ bir sorun olarak kalmış gibi görünen tek şey, toprak ağa-

15 Kiracı köylü genellikle, toprağı kendisine kiralayan toprak ağasına kira sözleşmesinin bir koşulu olarak nakdi ya da aynı bir teminat akçesi vermekteydi. Çoğu kere de bunun miktarı kiralanan toprağın değerinin önemli bir bölümü kadar olmaktaydı. Bu, kiranın ödenmesi için bir güvence olarak gösterilmekteyse de, aslında ek bir sömürü biçimini temsil etmekteydi.

sı toprağı kendisi işlemek istediğı zaman kira sözleşmesinin feshedilip edilemeyeceğidir. Bazı yerlerde köylüler buna bile izin vermektedirler. Bazı yerlerde ise, toprak ağası toprağı kendisi işlemek istediğinde, kira sözleşmesini feshetmesine izin verilebilmektedir. Ama bu sefer de kiracı köylülerin işsiz kalması sorunu ortaya çıkmaktadır. Henüz bu soruna, her yerde uygulanabilecek ortak bir çözüm yolu bulunamamıştır.

Faizlerin azaltılması. Anhuna'da faizler genel olarak azaltılmış, başka illerde de azaltmalar yapılmıştır. Ama köylü birliklerinin güçlü olduğu yerlerde, toprak ağaları, paralarının "kamulaştırılacağından" korktukları için, artık hiç "borç vermemektedirler". Dolayısıyla buralarda tefecilik fiilen ortadan kalkmıştır. Şimdi faizlerin azaltılması, sadece eski borçlarla ilgili olarak söz konusu edilmektedir. Sadece bu eski borçların faizlerinin azaltılmasıyla kalınmamış, aynı zamanda alacaklının, ana paranın ödenmesi için baskı yapması da yasaklanmıştır. Yoksul köylüler, toprak ağalarına, "Kabahati bende bulma. Zaten yıl bitmek üzere. Borcumu gelecek yıl öderim" demektedirler.

4. Yerel Zorbaların ve Mütegalibenin Feodal Hâkimiyetinin Yıkılması: Tu ve Tuan'ın¹⁶ Yerle Bir Edilmesi

Tu ve tuan'da (yani ilçe ve kasaba) ve özellikle il düzeyinin hemen altındaki *tu* düzeyinde, eski siyasi iktidar organları, hemen hemen sadece yerel zorbaların ve mütegalibenin elinde bulunmaktaydı. *Tu'nun*, sayıları 10 binden 50 ya da 60 bine varan bir nüfus üzerinde söz hakkı ve kasaba savunma birlikleri gibi kendi silahlı kuvvetleri, *mu** başına vergileri¹⁷ toplamak gibi kendi mali gücü ve köylüleri istediğı gibi tutuklama, hapsetme, yargılama ve cezalandırma

16 Hunan'da *tu* bölgeye, *tuan* ise kasabaya uygun düşmekteydi. *Tu* ve *tuan* türünden eski yönetim organları, toprak ağalarının hâkimiyetinin araçlarıydı.

* *Mu*, Çin'de kullanılan bir toprak ölçüsü birimidir. Bir dönüm bir buçuk *mu*'dur. (Ç.N.)

17 *Mu* başına vergi, normal toprak vergisi dışında toprak ağası rejiminin, köylülerin sırtına fazladan acımasızca yüklediğı ağır bir vergiydi.

gibi yargı yetkisi vardı. Bu organları elinde tutan mütegalibe, köylük bölgenin gerçek hükümdarıydı. Kıyaslama yapılacak olursa, köylülerin cumhurbaşkanı, eyalet askeri valisi¹⁸ ya da il yöneticisi ile pek ilgileri yoktu, onların gerçek "efendileri" köylük bölgelerdeki bu hükümdarlardı. Köylüler, bu kişilerin en ufak bir homurdanmalarından, adınlarını dikkatli atmaları gerektiğini anlardı. Şimdi köylük bölgelerde patlak vermiş olan isyan sonucu, toprak ağaları sınıfının otoritesi genellikle yıkılmış ve daha sonra yerel zorbaların ve mütegalibenin hâkimiyetindeki köy yönetim organları doğal olarak çökmüştür. *Tu* ve *tuan*'ın başında bulunanların tümü halktan uzak durmakta, yüzlerini göstermeye cesaret edememekte ve bütün yerel işleri köylü birliklerine yüklemektedirler. "Bu benim işim değil" diyerek halkı kendilerinden uzak tutmaktadırlar.

Köylüler, *tu* ve *tuan*'ın başındakilerden söz ettikleri zaman büyük bir öfkeyle, "O serseri takımı mı!, Onların işi bitik!" demektedirler.

Evet, "iş bitik" sözü, devrim fırtınasının patladığı her yerde eski köy yönetim organlarının durumunu tam anlamıyla ortaya koymaktadır.

5. Toprak Ağalarının Silahlı Kuvvetlerinin Yıkılması ve Köylülerin Silahlı Kuvvetlerinin Kurulması

Toprak ağası sınıfının silahlı kuvvetleri, Orta Hunan'da eyaletin batı ve güney kesimlerine göre sayıca daha azdı. Her ilde ortalama 600 tüfek bulunduğuna göre, 75 il için toplam 45 bin tüfek eder, aslında bu sayı daha da fazla olabilir. Köylü hareketinin iyice gelişmiş olduğu güneydeki ve merkezi kesimlerde köylüler, şiddetle isyan ettiklerinden, toprak ağası sınıfı artık direnmemekte, silahlı kuvvetlerinin büyük bir bölümü ya köylü birliklerine teslim olmakta ya da köylülerin saflarına geçmekteydiler. Ningsiang, Pingciang, Liuyang,

18 "Askeri vali" kuzeyli savaş ağaları rejiminde bir eyaletin askeri başkanına verilen isimdir. Fakat askeri vali aslında tüm eyaletin, askeri olduğu kadar, siyasi iktidarını da elinde tutan gerçek bir diktatördü. Emperyalistlerle işbirliği halinde kendi bölgesinde ayrılıkçı bir feodal-askeri rejim sürdürmekteydi.

Cangşa, Liling, Siangtan, Siangsiang, Anhua, Hengşan ve Hengyang gibi iller buna örnektir. Baoçing gibi bazı illerde ise toprak ağalarının silahlı kuvvetlerinin küçük bir bölümü teslim olma eğilimi göstermekle birlikte, tarafsız bir tutum takınmaktadırlar. Diğer küçük bir kesim ise, köylü birliklerine karşı direniyor; fakat köylüler onlara saldırıyorlar ve çok geçmeden Yiçang, Linvu ve Ciahe illerinde olduğu gibi onları yok edeceklerdir. Böylece, gerici toprak ağalarından teslim alınan silahlı kuvvetler, köylülerin, siyasi iktidar organları olan köylük bölge hükümetinin yeni organlarının emri altında "sürekli yöresel milisler"¹⁹ olarak tekrar örgütlenmektedirler. Eski silahlı kuvvetleri teslim alma, köylülerin kendi silahlı kuvvetlerini kurma yollarından biridir. Köylü birliklerine bağlı mızraklı birlikler kurmak ise bir diğer yoldur. Uzun sopaların ucuna takılmış, sivri uçlu, iki tarafı da keskin olan bu mızraklardan sadece Siangsiang ilinde şu anda 100 bin tane vardır. Siangtan, Hengşan, Liling ve Cangşa gibi diğer illerin her birinde ise 70-80 bin, 50-60 bin ya da 30-40 bin kadar vardır. Köylü hareketinin olduğu her ilde mızraklı birliklerin sayısı hızla artmaktadır. Mızraklarla silahlanmış olan bu köylüler "düzensiz yöresel milisleri" meydana getirmektedirler. Daha önce sözü edilen eski silahlı kuvvetlerden çok daha büyük olan bu mızraklı birlikler, adının bile yerel zorbaları ve mütegalibeyi tir tir titrettiği yeni doğmuş silahlı bir güçtür. Hunan eyaletinin 75 ilçesindeki 20 milyondan fazla köylü arasında bu silahlı gücün oldukça büyük ölçüde yayılması, genç ya da yetişkin her köylünün bir mızrak sahibi olması ve mızraklara sanki korkunç şeylermiş gibi kısıtlamalar konulmaması için, Hunan'daki devrimci yetkililer gerekeni yapmalıdırlar. Mızraklı birliklerin görünüşünden korkan kimse hiç kuşkusuz yüreksizin biridir! Sadece yerel zorbalar ve mütegalibe mızraklı birliklerden korkar, ama devrimciler asla korkmamalıdırlar.

19 "Sürekli ev milisleri", köylük bölgelerdeki silahlı güçlerin bir türüydü. Bunlara "ev milisleri" denilmesinin nedeni, hemen her evden birkaç kişinin katılmasının zorunlu olmasıydı. 1927'de devrimin yenilgiye uğramasından sonra birçok yerde toprak ağaları milislerin denetimini ellerine geçirerek, bunları silahlı karşıdevrimci çeteler haline getirdiler.

6. İl Yöneticisi ve Onun Memurlarının Siyasi İktidarının Yıkılması

Daha önceleri Guangdong eyaletindeki Hayfeng'de kanıtlandığı gibi, köylüler ayaklanmadığı sürece il yönetimini dürüst olamaz. Bu şimdi Hunan'da bir kere daha kanıtlandı. İktidarın yerel zorbalara ile mütegalibenin elinde olduğu illerde, kim olursa olsun her il yöneticisi yiyici bir memurdur. Köylülerin ayaklanmış olduğu illerde ise il yöneticisi kim olursa olsun orada dürüst bir yönetim vardır. Gezdiğim illerde, il yöneticileri her konuda, önce köylü birliklerine danışmak zorundaydılar. Köylü iktidarının çok güçlü olduğu illerde, köylü birliğinin her sözü mucizeler yaratmıştır. Eğer köylü birliği, yerel zorbalardan herhangi birinin sabah tutuklanmasını istemişse il yöneticisi bunu öğleye, öğleyin tutuklanmasını istemişse öğleden sonraya ertelemeye cesaret edemiyordu. Köylü iktidarının köylük bölgelerde kendini yeni yeni duyurmaya başladığı sıralarda il yöneticisi, yerel zorbalara ve mütegalibeyle işbirliği yaparak köylülere karşı çıkıyordu. Köylülerin iktidarı toprak ağalarınıninkiyle boy ölçüşecek kadar güçlendiğinde ise il yöneticisi, toprak ağaları ile köylüler arasında uzlaştırıcı bir tutum takınarak köylü birliğinin bazı isteklerini kabul ederken diğerlerini reddediyordu. Köylü birliğinin bir sözünün "mucizeler yarattığı" deyimini, ancak toprak ağalarının iktidarının köylüler tarafından tamamen yerle bir edildiği durumlarda geçerlidir. Halen Siangsiang, Siangtan, Liling ve Hengşan gibi illerde siyasi durum şöyledir:

(1) *Bütün kararlar il yöneticisi ile devrimci kitle örgütlerinin temsilcilerinden oluşan ortak bir konsey tarafından alınmaktadır. Konsey, il yöneticisi tarafından toplantıya çağrılmakta ve onun makamında toplanmaktadır. Bazı illerde bu konsey "kamu kuruluşları ve yerel yönetim ortak konseyi", diğerlerinde ise "il işleri konseyi" diye adlandırılmaktadır. Bu konseye katılanlar arasında il yöneticisinden başka, il köylü birliği, sendika konseyi, tüccarlar birliği, kadınlar birliği, öğ-*

retmenler ve okul personeli birliği. öğrenciler birliği ve Guomindang merkezi²⁰ temsilcileri de vardır. Bu gibi konsey toplantılarında il yöneticisi kamu örgütlerinin görüşlerinden etkilenmekte ve her zaman onların isteklerini uygulamaktadır. Dolayısıyla il yönetiminde demokratik komite sisteminin uygulanması Hunan'da büyük bir sorun yaratılmamaktadır. Zaten bugünkü il yönetimleri gerek biçini, gerekse öz bakımından oldukça demokratiktirler. Bu durum, köylülerin, bütün köylük bölgelerde ayaklanıp, yerel zorbalarla mütegallibenin iktidarını yıkmalarından bu yana geçen son iki-üç ay içinde yaratılmıştır. İl yöneticileri eski dayanaklarının çöktüğünü ve mevkilerini kaybetmemek için yeni dayanaklara ihtiyaçları olduğunu görünce, kamu örgütlerine yaltaklanmaya başlamışlar ve bunun sonucunda yukarıda sözü edilen durum ortaya çıkmıştır.

(2) *Yargı görevlilerine hemen hemen hiç iş düşmemektedir.* Hunan'daki yargı sistemi, il yöneticisinin aynı zamanda yargılama işlerinden de sorumlu olduğu ve duruşmaların yapılmasında kendisine yardımcı olan bir kimsenin de bulunduğu bir sistemdir. İl yöneticisi ve emrindekiler zengin olabilmek için vergi ve resim toplama, silahlı kuvvetler için asker ve erzak sağlama, hukuk ve ceza davalarında haklıyla haksızı birbirine karıştırarak zorla ya da tehditle para sızdırma yollarını denemekteydiler. Bunlardan sonuncusu en düzenli ve en sağlam gelir kaynağıydı. Son birkaç ay içinde yerel zorbalanın ve mütegallibenin yıkılmasıyla, bütün düzenbaz dava vekilleri ortadan kayboldular. Üstelik köylülerin büyük küçük bütün sorunları artık çeşitli düzeylerdeki köylü birlikleri içinde çözülmektedir. Böylece yargı görevlisine yapacak hiçbir şey kalmamaktadır. Siangsiang'daki yargı görevlilerinden biri "Köylü birliklerinin olmadığı sıralarda, il yöneti-

20 O sıralarda Vuhan'daki Guomindang Merkez Yürütme Komitesi'nin önderliği altındaki birçok Guomindang il merkezi Dr. Sun Yatsen'in Rusya ile ittifak, Komünist Parti ile işbirliği, köylülere ve işçilere yardım şeklindeki Üç Büyük Siyaset'ini destekledi. Bu örgütler, komünistlerin, Guomindang'ın sol kanat unsurlarının ve diğer devrimcilerin devrimci ittifakından oluşuyorlardı.

mine her gün ortalama 60 tane hukuk ya da ceza davası gelirdi: köylü birliklerinin kurulmasından bu yana ortalama dört beş dava geliyor" dedi. Bu durumda il yöneticilerinin ve onların emrindeki kimşelerin keseleri, ister istemez boş kalmaktadır.

(3) Silahlı muhafızların, polis ve devlet memurlarının hiçbiri bir şeye karışmamakta ve zorla ya da tehditle para toplamak için köylere yaklaşmaya hile cesaret edememektedirler. Eskiden köylüler şehirlilerden korkardı, şimdi ise şehirliler köylülerden korkuyorlar. Özellikle il yönetimi tarafından beslenen zalim it kopuk takımı –polis, silahlı muhafızlar ve devlet memurları– köylere gitmeye korkmakta, gitseler bile artık zorla ya da tehditle para toplamaya cesaret edememektedirler. Köylülerin mızraklarını görür görmez titremeye başlamaktadırlar.

7 Soy Sop Tapınakları ve Klan Büyüklerinin Klan Otoritesinin, Şehir ve Köy Tanrılarının Dini Otoritesinin ve Ailede Erkek Otoritesinin Yıkılması

Çin'de, erkekler, genellikle şu üç otorite sisteminin etkisi altındadırlar: (1) Ülke, eyalet ve il yönetimlerinden, kasaba yönetimine kadar uzanan devlet sistemi (siyasi otorite); (2) Merkezi soy sop tapınağı ve bu tapınağın kollarından aile reislerine kadar uzanan klan sistemi (klan otoritesi); ve (3) Ölüler diyarının Cehennem Kralı'ndan şehir ve köy Tanrılarına kadar ve göklerin diyarının Cennet İmparatoru'ndan çeşitli ilahlar ve ruhlara kadar uzanan doğaüstü sistem (dini otorite). Kadınlar ise, bu üç otorite sisteminin baskısından başka bir de erkeklerin baskısı altında bulunmaktadırlar (koca otoritesi). Bu dört otorite –yani, siyasi otorite, klan otoritesi, dini otorite ve koca otoritesi–, tüm feodal-ataerkil ideoloji ve sistemi temsil etmektedir ve bunlar Çin halkının, özellikle köylülerin elini, kolunu bağlayan dört kalın zincirdir. Köylük bölgelerde köylülerin, toprak ağalarının siyasi otoritesini, nasıl yıktıkları yukarıda açıklandı. Toprak ağalarının siyasi otoritesi, diğer bütün otorite sistemleri-

nin belkemiğidir. Bunun devrilmesiyle birlikte klan otoritesi, dini otorite ve koca otoritesi de çatırdamaya başlar. Köylü birliğinin güçlü olduğu yerlerde, klan büyükleri ve tapınak bütçesinin yöneticileri artık klan hiyerarşisinin alt kademelerinde bulunanları ezme ve klan parasını çalmaya cesaret edemezler. Aynı zamanda yerel zorbaları ve mütegalibeyi oluşturan klan büyükleri ve yöneticilerinin en kötülerini yerle bir edilmişlerdir. Artık hiç kimse, bir zamanlar soy sop tapınaklarında uygulanan kırbaçlama, boğma ve diri diri gömme gibi vahşi dayak ve idam cezalarına başvurmaya cesaret edememektedir. Soy sop tapınağı şölenlerine kadınların ve yoksul halkın alınmasını yasaklayan eski kural da artık yıkılmıştır. Hengşan ilindeki Bayguolu kadınlar, hep birlikte zorla soy sop tapınağına girmişler, sandalyelere kurularak şölene katılmışlar, saygıdeğer klan kodamanları da bunların yaptıklarına ister istemez boyun eğmişlerdir. Yoksul köylülerin soy sop tapınağı şölenlerine alınmadığı başka bir yerdeyse yoksul köylülerden bir grup, hep birden tapınağa dolmuş ve onlar tika basa karınlarını doyururlarken, yerel zorbalarla mütegalibe ve şık giysili diğer beyler korkularından kaçmışlardır. Köylü hareketi geliştikçe, dini otorite her yerde sarsılmaktadır. Köylü birlikleri birçok yerde Tanrı tapınaklarına el koyarak bunları çalışma yerleri olarak kullanmaya başlamışlardır. Her tarafta köylü birlikleri, köylü okullarının açılması ve köylü birliklerinin giderlerinin karşılanması için tapınak mallarına el konulmasını savunmakta ve bunu da "boş inançlardan elde edilen kamu geliri" olarak adlandırmaktadırlar. Liling ilinde boş inançların yasaklanması ve putların kırılması oldukça yaygındır. İlin kuzey bölgelerinde köylüler Veba Tanrısı'nı yatıştırmak için, yapılan tütsü ayinlerini yasaklamışlardır. Luku'daki Fuboling Taoist Tapınağı'nda bir yığın put olmasına karşın, Guomindang'ın bölge komutanlığı için, bir odaya daha ihtiyaç olduğu anlaşılınca, bütün bu irili ufaklı putlar bir köşeye yığıldı ve köylüler buna hiçbir itirazda bulunmadılar.

O zamandan beri aileden biri ölünce kurban kesilmesine, dini ayın yapılmasına ya da kutsal kandil yakılmasına pek az rastlanmaktadır. Bu konudaki inisiyatif, Köylü Birliği Başkanı Sun Siaoşan'ın elinde olduğundan, yerel Taoist rahipler ondan nefret etmekteydiler. Üçüncü Kuzey Bölgesi'nde ise köylüler ve ilkokul öğretmenleri, Lungfeng Rahibe Manastırı'nda tahta putları parçalamışlar ve o tahtalarla et pişirmişlerdir. Güney Bölgesi'ndeki Dungfu Manastırı'nda 30'dan fazla put, öğrenciler ve köylüler tarafından yakılmış ve sadece iki küçük Hazreti Bao²¹ tasviri, "Günah işlemeyin!" diyen ihtiyar bir köylü tarafından kaçırılmıştır. Köylü iktidarının egemen olduğu yerlerde sadece ihtiyar köylüler ve kadınlar hâlâ ilahlara inanmakta, daha genç köylüler ise artık böyle şeylere inanmamaktadır. Köylü birlikleri daha genç köylüler tarafından yönetildiğinden dini otoritenin yıkılması ve boş inançların ortadan kalkması her yerde devam etmektedir. Koca otoritesi denilen şey, yoksul köylüler arasında her zaman için zayıf kalmıştır; çünkü ekonomik zorunluluklardan dolayı, köylü kadınlar zengin sınıfların kadınlarından daha fazla çalışmak zorunda kalmışlar ve dolayısıyla aile sorunlarında daha fazla söz ve karar hakkı elde etmişlerdir. Son yıllarda köy ekonomisinin gitgide artan çöküşü nedeniyle, erkeğin kadın üzerindeki egemenliğinin temeli zaten zayıflamıştı. Köylü hareketinin yükselmesiyle birlikte, kadınlar artık birçok yerde köy kadın birliklerini kurmaya başlamışlardır; kadınlar başlarını kaldırmakta, koca otoritesi de her gün biraz daha zayıflamaktadır. Kısacası, tüm feodal-ataerkil sistem ve ideoloji köylü iktidarının güçlenmesiyle sarsılmaktadır. Ama günümüzde köylüler artık toprak ağalarının siyasi iktidarını yıkmaya önem vermektedirler. Ancak toprak ağalarının siyasi iktidarının bütünüyle yıkıldığı yerlerde köylüler, saldırılarını öteki üç egemenliğe, yani klanın, ilahların ve erkeğin egemenliğine yöneltmeye başla-

21 Hazreti Bao (Bao Ceng), Kuzey Sung Hanedanı'nın (MS 960-1127) başkenti olan Kay Feng'in valisiydi. Halk arasında namuslu bir memur ve baktığı bütün davalarda doğru kararlar veren cesur ve tarafsız bir yargıç olarak tanınmıştı.

maktadırlar. Fakat bu saldırılar henüz yeni başlamıştır ve bu üçünün tamamen yıkılması, köylülerin ekonomik mücadelede kesin zafer kazanmasına bağlıdır. Dolayısıyla bugünkü görevimiz, toprak ağalarının otoritesini tamamen yıkmak üzere, köylülerin bütün güçleriyle siyasi mücadeleye girişmeleri için onlara önderlik etmektedir. Bunu, hemen ekonomik mücadele izlemelidir ki, yoksul köylülerin toprak sorunu ve öteki ekonomik sorunlar kökünden çözülebilsin. Klan sistemine, boş inançlara ve kadın-erkek eşitsizliğine gelince, bunların ortadan kalkması, siyasi ve ekonomik mücadelelerde elde edilecek zaferin doğal sonucu olacaktır. Eğer bunların ortadan kaldırılması için keyfi olarak ve vaktinden önce aşırı bir çaba gösterilirse, yerel zorbalar ve mütegalibe bunu "köylü birliklerinin atalarına hiç saygıları yok", "köylü birliği kâfirdir ve dini yok ediyor" ve "köylü birlikleri, kadınları orta malı yapmak istiyor" diye niteleyerek, köylü hareketini yıkmak amacıyla karşıdevrimci propagandaya alet edecektir. Bunun açık örneği, son zamanlarda Hunan eyaletindeki Siangsiang'da ve Hubey eyaletindeki Yangsin'de toprak ağalarının, bazı köylülerin, putların kırılmasına karşı koymalarından yararlanmaları sonucu çıkan olaylardır. Putları yapanlar köylülerin kendileridir ve zamanı gelince bu putları gene kendi elleriyle kaldırıp atacaklardır; başkasının bunu köylüler adına vaktinden önce yapmasına gerek yoktur. Bu konularda Komünist Partisi'nin propaganda siyaseti "Yayı ger, fakat oku fırlatma, sadece yapılamı gereken hareketleri göster"²² olmalıdır. Putları bir kenara atmak, kutsal bakireler için yapılmış tapınakları, temiz ve sadık dul kadınlar için dikilmiş anıtları yıkmak köylülerin kendilerine kalmıştır; bunu, onların adına başkalarının yapması yanlıştır.

22 Okçuluğa ilişkin bu değinme, Mençius'dan alınmış olup, usta bir okçuluk hocasının yayı gerdiğini, fakat oku atmadığını anlatmaktadır. Bununla belirtilmek istenen, komünistlerin tam bir siyasi bilince varmaları için köylülere rehberlik etmeleri, boş inançların ve diğer kötü geleneklerin yıkılmasında inisiyatifi köylülere bırakmaları, onlara bu iş için emir vermemeleri ve bunu onların adına yapmalarını gerektirir.

Köylük bölgelerde bulunduğum sıralarda boş inançlara karşı propaganda yaptım ve şöyle dedim: "Sekiz Karaktere²³ inanmakla şansınızın açılacağını düşünüyor, fala²⁴ inanmakla da atalarınızın mezarlarının bulunduğu yerlerden medet umuyorsunuz. Bu yıl, son birkaç ay içinde yerel zorbalar, mütegalibe ve yiyici memurların tümü yerlerinden tepetaklak yuvarlandılar. Birkaç ay öncesine kadar bunların hepsinin talihleri yaver giderken ve atalarının mezarları kendilerine yardım ederken, son birkaç ay içinde aniden talihlerinin ters dönmesi ve atalarının mezarlarının kendilerine yardım etmekten vazgeçmesi mümkün müdür? Yerel zorbalar ve mütegalibe sizin köylü birliklerinizi küçümseyerek şöyle demektedirler: 'Ne tuhaf! Bugünün dünyası, komite üyelerinin dünyası. Bakın, bir komite üyesine toslamadan su dökmeye bile gidilemiyor!' Çok doğru, kasaba ve köylerin, sendikalar ve köylü birliklerinin, Guomindang ve Komünist Partisi'nin, istisnasız hepsinin, yürütme komitesi üyeleri vardır. Dünya, gerçekten komite üyelerinin dünyasıdır. Fakat bunun nedeni, Sekiz Karakter ve ata mezarlarının yerleri midir? Ne tuhaf! Köylerdeki zavallı yoksulların Sekiz Karakteri durup dururken uğur getirmeye başlıyor! Ve onların soy sop mezarları da aniden cömert yardımlarda bulunuyor! Tanrılar mı? Onlara canınız istediği kadar tapın. Fakat yalnızca Hazreti Guan²⁵ ve Merhamet Tanrıçası olsaydı da, köylü birlikleri olmasaydı, yerel zorbaları ve mütegalibeyi yıkabilir miydiniz? Tanrılar ve Tanrıçalar gerçekten zavallı şeylerdir. Yüzyıllardır onlara taptınız, ama bunun karşılığında, onlar sizin için bir tek yerel zorbayı ya da mütegalibeyi bile deviremedi! Şimdi de toprak kiralalarının azaltılmasını istiyorsunuz.

23 Sekiz karakter, eski Çin'de bir insanın doğduğu yıl, ay, gün ve saatin iki döngüsel özelliğinin incelenmesine dayanarak geleceği söyleme yöntemi idi.

24 Fal bakma, kişinin atalarının mezarlarının yerlerinin, kişinin talihini etkilediği boş inancına dayanmaktadır. Fal bakanlar belirli bir yer ve çevresinin uğurlu olup olmadığını söyleyebileceğini ileri sürerler.

25 Hazreti Guan, yani Guan Yu (MS 160-219) Üç Krallık döneminde yaşamış bir savaşçıydı. Ölümünden sonra, Çinliler ona Bağlılık ve Savaş Tanrısı olarak tapmaya başladılar.

Soruyorum, bunu nasıl gerçekleştirebileceksiniz? Tanrılara mı, yoksa köylü birliklerine mi inanacaksınız?"

Bu sözlerim köylüleri kahkahadan, kırıp geçirdi.

8. Siyasi Propagandanın Yaygınlaştırılması

10 bin hukuk ve siyaset bilim okulu açılmış olsaydı, köylük bölgelerin en uzak köşelerindeki kadın, erkek; genç, ihtiyar, bütün halka köylü birliklerinin bu kadar kısa zamanda verdiği siyasi eğitimi verebilir miydi? Sanmıyorum. "Kahrolsun emperyalizm!" "Kahrolsun savaş ağaları!", "Kahrolsun yiyici memurlar!", "Kahrolsun yerel zorbalara ve mütegalibe!"; bu siyasi sloganlar hızla yayılmış, birçok köydeki genç, ihtiyar, kadın ve çocuk herkese ulaşmış, zihinlerde yer etmiş ve dillerden düşmemiştir. Örneğin, oyun oynayan çocuklara bakın. Biri ötekine kızıp dik dik bakacak ya da ayağını hırsıyla yere vurup yumruğunu sallayacak olursa, ötekinin hemen "Kahrolsun emperyalizm!" diye bağırarak tiz sesini duyarsınız.

Siangtan bölgesinde sığırları otlatan çocuklar birbirleriyle kavgaya tutuşacak olsalar, biri Tang Şengçi, diğeri ise Ye Kaysin²⁶ olur. Biri yenilip de kaçmaya, diğeri ise onu kovalamaya başlayınca, kovalayan Tang Şengçi, kaçan ise Ye Kaysin'dir. Hemen hemen her şehir çocuğu "Kahrolsun Emperyalist Devletler" şarkısını söyleyebiliyor. Birçok köy çocuğu da artık bu şarkıyı öğrenmiştir.

Bazı köylüler de şimdi Dr. Sun Yatsen'in vasiyetnamesini ezberle okuyabilmektedirler. Köylüler bu vasiyetnameden "özgürlük", "eşitlik", "Üç Halk İlkesi" ve "adil olmayan anlaşmalar" gibi kavramları almakta ve bunları eksik de olsa günlük hayatlarında uygulamaktadırlar. Eşraftan biri, yolda köylünün biriyle karşılaşınca, yol vermek istemeyip de onun onurunu kıracak olsa, köylü öfkeyle, "Bana bak yerel zorba, sen Üç Halk İlkesi'ni bilmiyor musun?" diye bağırır. Eskiden Cangşa dolaylarında sebze yetiştiren

26 Tang Şengçi Kuzey Seferi'nde devrimden yana çıkan bir general, Ye Kaysin ise kuzeyli savaş ağalarından yana ve devrime karşı savaşmış bir generaldi.

köylüler ürünlerini satmak için şehre geldiklerinde polis tarafından tartaklanırlardı. Şimdi köylülerin artık bir silahı var; bu silah, Üç Halk İlkesi'dir. Polis, sebze satan bir köylüye vuracak ya da küfredecek olsa, köylü hemen Üç Halk İlkesi'ne sığınarak cevap vermekte ve polisi susturmaktadır. Bir keresinde, Siangtan'da bölge köylü birliği ile kasaba köylü birliği anlaşamadıklarında, kasaba köylü birliği başkanı "Kahrolsun bölge köylü birliğinin öne sürdüğü adil olmayan anlaşmalar!" diye bağırmişti.

Siyasi propagandanın köylük bölgelerde yayılması tamamen Komünist Partisi'nin ve köylü birliklerinin başarısıdır. Basit sloganlar, afişler ve söylevlerin etkisi köylüler arasında o kadar yaygın ve çabuk oldu ki, her birinin siyasi bir okulda eğitim gördüğü söylenebilir. Köylük bölgelerde çalışan yoldaşların verdiği raporlara göre, siyasi propaganda, üç büyük kitle gösterisi sırasında, yani İngiliz aleyhtarı gösteri, Ekim Devrimi'nin kutlanması ve Kuzey Seferi zaferi için düzenlenen kutlama töreni sırasında çok yaygındı. Bu olaylardan dolayı siyasi propaganda, köylü birliklerinin olduğu her yerde çok yaygın bir şekilde yürütülmekte, bütün köylük bölgeleri harekete geçirmekte ve büyük bir etki uyandırmaktaydı. Bundan sonra, bu basit sloganların içeriğinin gittikçe zenginleşmesi ve anlamlarının açıklığa kavuşması için her fırsattan yararlanılmalıdır.

9. Köylülerin Koyduğu Yasaklama ve Kısıtlamalar

Köylü birlikleri, Komünist Partisi'nin önderliğinde köylük bölgelerde hâkimiyetlerini kurar kurmaz, köylüler sevmedikleri şeyleri yasaklamaya ya da kısıtlamaya başlamaktadırlar. Oyun, kumar ve afyon içimi en sert biçimde yasaklanan üç şeydir.

Oyun. Köylü birliklerinin güçlü olduğu yerlerde macong,* domino ve kâğıt oyunları tamamen yasaklanmıştır.

Siangsiang'ın 14. bölgesindeki köylü birliği, iki sepet dolusu macong takımını yakmıştır.

Macong, Çinlilere özgü ve 144 taşla oynanan bir çeşit dominodur. (Ç. N.)

Köylere giderseniz, bu oyunlardan hiçbirinin oynanmadığını görürsünüz; yasağa uymayanlar hemen şiddetle cezalandırılmaktadır.

Kumar: Bir zamanların en azılı kumarbazları şimdi kendileri kumarı yasaklamaktadırlar. Oyunlar gibi bu illet de köylü birliklerinin güçlü olduğu yerlerde, ortadan kalkmıştır.

Afyon içini: Bu konudaki yasak çok sıkıdır. Köylü birliği, afyon çubuklarının teslim edilmesini emrettiğinde, hiç kimse en küçük bir itirazda bulunamamaktadır. Liling ilinde afyon çubuklarını teslim etmeyen mütegalibeden biri tutuklanıp köy köy dolaştırılmıştır.

Köylülerin "afyonkeşleri silahsızlandırma" kampanyası Kuzey Sefer Ordusu'nun Vu Peyfu ile Sun Cuanfang'ın²⁷ birliklerini silahsızlandırması kadar etkili bir şeydir. Devrimci ordudaki subayların afyonkeş olan ve çubuklarından vazgeçmeyen saygıdeğer babalarının birçoğu "imparatorlar" (mütegalibe, alay ederek köylülerden böyle söz ediyor) tarafından silahsızlandırılmışlardır. "İmparatorlar" afyonun sadece yetiştirilmesini ve içilmesini değil, alım satımını da yasaklamışlardır. Baoçing, Siangsiang, Yusien ve Liling yoluyla Guycov'dan Ciangsi'ye gönderilen afyonun büyük bir bölümüne yolda el konulmuş ve yakılmıştır. Bu ise hükümet gelirlerini etkilemiştir. Sonuç olarak, Kuzey Seferi'ndeki ordunun para ihtiyacını göz önüne alan eyalet köylü birliği, daha alt kademedeki köylü birliklerine "afyon sevkıyatı üzerine konulan yasağın bir süre ertelenmesi" emrini vermiştir. Ancak bu emir, köylüleri kızdırmış ve hoşnutsuzluk yaratmıştır.

Köylüler bu üçünün yanı sıra, daha birçok şeyi yasaklamış ya da kısıtlamışlardır; bunların bazı örnekleri şunlardır:

"Huagu": Adi bir tiyatro oyunu; çok yerde yasaklanmaktadır.

Tahtirevan: Birçok ilde, özellikle Siangsiang'da tahtirevanlar parçalanmıştır. Tahtirevanları kullanan kimselerden nefret eden

27 Sun Cuanfang, o sıralarda, Ciangsu, Çeciang, Fucien, Ciangsi ve Anhuy olmak üzere beş eyalette iktidarı elinde tutan bir savaş ağası ve Şanghai işçilerinin ayaklanmasını bastıran bir cellattı. Esas ordusu, 1926 Kışı'nda Ciangsi eyaletine bağlı Nançang ve Ciuciang'da Kuzey Sefer Ordusu tarafından yenilgiye uğratılmıştır.

si'nde ise yeni yıl şölenleri tamamen yasaklanmaktadır. Siangsiang ilinde aslında fazla tantanalı olmayan bütün "yumurtalı kek şölenleri" yasaklanmıştır. Siangsiang'ın 2. Bölgesi'nde bir ailenin oğlunun düğününde "yumurtalı kek şöleni" verilince, yasağa uyulmadığını gören köylüler, evin içine doluşarak töreni dağıtmışlardır. Siangsiang iline bağlı Ciamo kasabasında halk pahalı yemekler yememekte ve atalarının ruhuna sadece meyve adamaktadır.

Öküzler: Öküz, köylülerin en değerli malıdır. "Bu dünyada öküz kesen, öteki dünyada öküz olur" lafı dinsel bir kural haline gelmiştir denilebilir; öküzler asla kesilmemelidir. Köylüler, iktidarı ele geçirmeden önce sadece dinsel yasaklara başvurabiliyorlardı ve ellerinde öküz kesimini yasaklayabilmek için hiçbir olanak yoktu. Köylü birliklerinin güçlenmesiyle birlikte, yetkileri sığır kesimini de kapsayacak biçimde genişlemiş ve kasabalarda sığır kesimini yasaklamışlardır. Siangtan il merkezindeki altı kasap dükkânından beşi kapanmıştır, geriye kalan biri ise sadece zayıf ve işe yaramaz öküzleri kesmektedir. Sığır kesimi Hengşan ilinin her yerinde tümüyle yasaklanmıştır. Örneğin, bir köylü, bacağı kırılmış öküzünü köylü birliğine danışmadan kesmeye cesaret edemedi. Çuçov Ticaret Odası'nın dilediği gibi inek kestirmesi üzerine ise köylüler, kasabaya gelerek açıklama yapılmasını istediler; Ticaret Odası para cezası ödemek ve ayrıca havai fişekler atarak özür dilemek zorunda kaldı.

Serseriler: Liling ilinde çıkarılan bir karamameyle yeni yıl eğlenceleri, yerli ilahlar için ilahiler ve "lotus türküleri" söylenmesi yasaklandı. Bunlar bazı daha başka illerde de yasaklanmış ya da bu gibi törenlere artık hiç kimse katılmadığından kendiliğinden ortadan kalkmıştır. Bir zamanlar aşırı derecede saldırgan olan "zorba dilenciler" ya da "serseriler" denilen kimselerin şimdi köylü birliklerine boyun eğmekten başka çareleri kalmamıştır. Eskiden Siangtan ilinde Şaoşan'da, Yağmur Tanrısı Tapınağı'nda yuvalanan ve kimseden korkmayan serseriler, köylü birlikleri kurulduğundan beri ortalıkta görünmez olmuşlardır. Aynı ilin Hutı kasabasında, köylü birliği, bu serserilerden üçünü yakalayarak tuğla ocaklarına kil

köylüler, bunları her gördükleri yerde parçalamak istiyorlar, fakat köylü birlikleri, köylülerin bu hareketini yasaklamaktadırlar. Köylü birliğinin temsilcileri köylülere "Tahtırevanları parçalayacak olursanız, bu sadece zenginlerin paralarını harcamamalarına ve taşıyıcıların işlerinden olmasına yarar. Bu, halkımız için zararlı değil midir?" demektedirler. Köylüler sorunu kavramış ve yeni bir taktik bulmuşlardır. Zenginleri cezalandırmak için, taşıyıcı ücretlerini büyük ölçüde artırmak.

Alkollü içki ve şeker yapımı: Alkollü içki ve şeker yapımı için tahıl kullanılması her yerde yasaklanmıştır; içki ve şeker yapımcıları bu durumdan sürekli olarak sızlanmaktadırlar. Hengşan iline bağlı Futienpu'da içki yapımı yasaklanmamıştır, ama fiyatlar çok düşük belirlendiğinden, kâr etme olanağı bulamayan şarap ve içki satıcıları bu işi bırakmak zorunda kalmışlardır.

Domuzlar: Domuzlar tahıl tükettiğinden, bir ailenin besleyebileceği domuz sayısı sınırlandırılmıştır.

Tavuklar ve ördekler: Siangsiang ilinde, tavuk ve ördek yetiştirilmesi yasaklanmıştır. Fakat kadınlar buna karşı çıkmaktadır. Hengşan iline bağlı Yangtang'da her ailenin sadece üç, Futienpu'da ise sadece beş tavuk ya da ördek beslemesine izin verilmektedir. Birçok yerde ördek yetiştirilmesi tamamen yasaklanmıştır, çünkü ördekler sadece tahıl tüketmekle kalmayıp, çeltiğe de zarar vermekte ve bu konuda tavuklardan da zararlı olmaktadır.

Şölenler: Büyük şölenler genellikle yasaklanmıştır. Siangtan iline bağlı Şaoşan'da konuklara tavuk, balık ve domuz olmak üzere sadece üç çeşit et yemeği verilmesi kararlaştırılmıştır. Bambu filizleri, deniz yosunu ve mercimek yemeği sunulması da aynı şekilde yasaklanmıştır. Hengşan ilinde, şölenlerde, sekiz tabaktan fazla yemek çıkarılmaması kararlaştırılmıştır.²⁸ Liling ilindeki 3. Doğu Bölgesi'nde sadece beş kap yemeğe, 2. Kuzey Bölgesi'nde sadece üç kap ete, üç kap sebze yemeğine izin verilmekte, 3. Batı Bölge-

²⁸ Çin'de, yemek ayrı ayrı tabakalarda değil, bir tek kap içinde ve ortadan yenir.

taşıttırmıştır. Yeni yıl şölenleri ve armağanlarıyla ilgili savurgan gelenekleri yasaklayan kararnameler de çıkarılmıştır.

Bunların yanı sıra çeşitli yerlerde daha birçok küçük yasaklama da konulmuş, örneğin Liling'de Veba Tanrısı'nı yatıştırmak için tütsü ayinleri yapılması, adak olarak reçel ve meyve sunulması, Ruhlar Şenliği sırasında kutsal kâğıt elbiseler yakılması ve yeni yılda şans dileyen afişlerin yapıştırılması yasaklanmıştır. Siangsiang ilindeki Guşuy'da nargile içmek bile yasaklanmıştır. 2. Bölgede, havai fişek ve tören tüfeği atmak yasaklanmıştır; birincisi için 1,20 yuan, ikincisi içinse 2,40 yuan para cezası kesilmektedir. 7. ve 20. bölgelerde ölümler için dinsel ayinler yapılmaması yasaklanmıştır. Bu gibi yasaklar oldukça yüksek bir sayıya ulaşmıştır ve bütün bunlar genellikle köylülerin koyduğu yasaklar olarak nitelenebilir.

Bu yasaklar iki bakımdan çok büyük önem taşımaktadır. Birincisi, bunlar oyun, kumar ve afyon içimi gibi kötü toplumsal alışkanlıklara karşı bir başkaldırmayı yansıtmaktadır. Bu alışkanlıklar toprak ağası sınıfının kokuşmuş siyasi ortamından kaynaklanmakta ve bu sınıfın hâkimiyeti yıkılınca da bir kenara itilmektedirler. İkincisi, bu yasaklar şehir tüccarlarının sömürüsüne karşı bir çeşit kendini savunma biçimi olmaktadır. Şölenlere ve adak olarak reçel ve meyve sunulmasına konulan yasaklamalar, bu, ikinci türden yasaklardandır. İşlenmiş malların çok pahalı, tarım ürünlerinin ise çok ucuz olmaları sonucunda, köylüler aşırı derecede yoksullaşmakta ve tüccarlar tarafından acımasızca sömürülmektedirler; dolayısıyla kendilerini savunabilmek için insanları tutumluluğa özendirmek zorundadırlar. Bölge dışına tahıl gönderilmesinin yasaklanmasına gelince, bu yasaklama tahıl fiyatlarının yükselmesini önlemek amacıyla konulmuştur; çünkü, yoksul köylülerin kendilerini beslemeye yeterli tahılları yoktur ve tahılı pazardan satın almak zorundadırlar. Bütün bunların nedeni, köylülerin yoksulluğu ve köy ile şehir arasındaki çelişmelerdir; yoksa sorun, köylülerin işlenmiş malları ya da sözüm ona "Doğu Kültürü Öğretisi"ni²⁹ uygulamak için şehir ile köy arasındaki ticareti reddetmesi

29 "Doğu Kültürü", doğunun geri tarımsal üretim biçiminin ve feodal kültürünün devam etmesini öngören ve modern bilimsel uygarlığı reddeden gerici bir öğreti idi.

değildir. Köylüler kendilerini ekonomik bakımdan koruyabilmek için, mal alımını kolektif olarak yapan tüketim kooperatifleri kurmuşlardır. Ayrıca, köylü birliklerinin kredi kooperatifleri kurabilmeleri için, hükümetin de onlara yardımcı olması gereklidir. Bunlar yapılmış olsaydı, köylüler fiyatların düşük tutulması için ne tahıl ihraç edilmesini yasaklayacaklar, ne de kendilerini ekonomik bakımdan koruyabilmek amacıyla bazı işlenmiş malların köylere ithal edilmesini yasaklamak zorunda kalacaklardır.

10. Eşkıyalığın Ortadan Kaldırılması

Kanımca, Yu, Tang, Ven ve Vu Hanedanlarından Çing Hanedanı imparatorlarına ve cumhuriyetin devlet başkanlarına kadar hiçbir hükümdar, eşkıyalığa son verilmesi konusunda bugün köylü birliklerinin gösterdiği cesareti gösterememiştir. Köylü birliklerinin güçlü olduğu yerlerde eşkıyalıktan en ufak bir iz kalmamıştır. Hatta birçok yerde sebze hırsızlığı bile ortadan kalkmıştır. Bazı yerlerde ise hâlâ hırsızlara rastlanmaktadır, ama bir zamanlar eşkıyaların cirit attığı yerler de dahil, gezdiğim illerde eşkıyaların izi bile yoktu. Bunun nedenleri şunlardır: Birincisi, yüzlerce köylü birliği üyesi, mızrak ve sopalarla her an harekete hazır bir durumda dere tepe her yere yayılmışlar ve haydutlara saklanacak yer kalmamıştır. İkincisi, köylü hareketinin başlamasından sonra tahıl fiyatları düşmüş (geçen baharda tahılın dan'ı* altı yuan iken, bu kış sadece iki yuandı) ve yiyecek sorunu halk için eski ciddiyetini kaybetmiştir. Üçüncüsü, gizli derneklerin³⁰ üyeleri artık köylü birliklerine katılmışlardır; artık bu birliklerde açık ve yasal olarak kendilerini gösterebilir ve dertlerini dile getirebilirler. Dolayısıyla "Şan", "Tang", "Siang" ve "Şuy"³¹ gibi gizli örgütlenme biçimlerine artık gerek kalmamıştır.

* Dan, Çin'de bir ağırlık birimidir. Bir "dan" 50 kilodur. (Ç.N)

30 Gizli dernekler için bkz. bu ciltte "Çin Toplumundaki Sınıfların Tahlili" Not 18, s.49.

31 "Şan", "Tang", "Siang" ve "Şuy", ilkel gizli derneklerin bağlı oldukları tarikatları belirtmek için kullanılan sözcüklerdi. "Dağ", "tekke", "türbe", ve "ırnak" anlamına geliyorlardı.

Yerel zorbalarnın ve mütegalibenin domuz ve koyunlarını keserek ve onlara ağır vergi ve para cezaları koyarak, kendilerini ezenlere karşı duydukları nefreti dile getirmenin yollarını bulmuşlardır. Dördüncüsü, ordular çok sayıda asker aldığından, "başıbozuk"ların birçoğu orduya girmiştir. Böylece, köylü hareketinin başlamasıyla eşkıyalık illeti de sona ermiştir. Bu konuda, zenginler bile köylü birliklerini onaylamaktadırlar. "Köylü birlikleri mi? Eh, doğrusunu söylemek gerekirse, yaptıkları iyi işler de var" demektedirler.

Oyunun, kumarın ve afyon içiminin yasaklanması ve eşkıyalığın ortadan kaldırılması konularında, köylü birlikleri genellikle destek görmüşlerdir.

11. Aşırı Vergilerin Kaldırılması

Ülkemiz henüz birleştirilmemiş olduğundan ve emperyalistlerle savaş ağalarının egemenlikleri yıkılmadığından, köylülerin üzerinden ağır devlet vergileri yükünü, daha açıkçası devrimci ordu harcamalarının yükünü alacak bir yol henüz yoktur. Bununla birlikte yerel zorbalarla mütegalibenin köy yönetimini ellerinde tuttukları sırada, *mu* başına konan ağır toprak vergileri gibi, köylülerin sırtına yüklenen aşırı vergiler de köylü hareketinin başlaması ve yerel zorbalarla mütegalibenin yıkılmasıyla birlikte kaldırılmış ya da en azından azaltılmıştır. Bu da köylü birliklerinin başarıları arasında sayılmalıdır.

12. Eğitim Hareketi

Çin'de eğitim her zaman, sadece toprak ağalarına, vergi bir ayrıcalık olmuş, köylüler bundan hiç yararlanamamışlardır. Fakat toprak ağalarının kültürü köylüler tarafından yaratılmıştır; çünkü bu kültürün biricik kaynağı köylülerin kanı ve alın teridir. Çin halkının yüzde 90'ı hiç eğitim görmemiştir ve bunun ezici bir çoğunluğunu köylüler oluşturur. Köylük bölgelerde toprak ağalarının iktidarı yı-

kılır yıkılmaz, köylülerin eğitim hareketi başlamıştır. Şimdiye kadar okullardan nefret eden köylüler, bugün canla başla akşam okulları açmaktadırlar. Köylüler "yabancı tarzda okulları" hiçbir zaman sevmemişlerdir. Öğrencilik günlerimde köye dönüp de köylülerin "yabancı tarzda okullara" karşı olduğunu gördüğümde, köylülerin yanıldıklarını düşünerek kendimi "yabancı tarzda öğrenci ve öğretmenler" ile bir tutar ve onlardan yana çıkardım. Bu konuda benim yanıldığımı, köylülerin ise haklı olduğunu, ancak 1925 yılında anladım; o zaman köylük bölgelerde altı ay yaşamış, komünist olmuş ve Marksist görüşü benimsemiş bulunuyordum. Köy ilkokullarında okutulan ders kitapları, tümüyle şehirlerle ilgiliydi ve köylülerin ihtiyaçlarına uymuyordu. Bunun yanı sıra, ilkokul öğretmenlerinin köylülere karşı tutumları da çok kötüydü; onlar köylülere yardımcı olmak şöyle dursun, köylüler tarafından nefret edilen kimseler haline gelmişlerdi. Bu nedenle köylüler, ("Çin okulları" dedikleri) eski tip okulları ("yabancı okullar" dedikleri) modern okullara ve eski tarz öğretmenleri de ilkokullardaki öğretmenlere yeğ tutuyorlardı. Şimdi köylüler büyük bir istekle, köylü okulları dedikleri akşam okulları açmaktadırlar. Bunlardan bazıları açılmış, bazıları ise açılmaya hazırlanmaktadır ve ortalama her kasabada bir ilkokul bulunmaktadır. Köylüler bu okulların açılması konusunda çok isteklidirler ve yalnızca bu okulları kendi okulları olarak görmektedirler. Akşam okulları için para, "boş inançlardan elde edilen kamu gelirleri"nden, soy sop tapınaklarının gelirlerinden ve kullanılmayan daha başka kamu kaynakları ya da mülklerinden gelmektedir. İl eğitim kurulları bu parayı köylülerin ihtiyaçlarına uymayan ilkokullar, yani "yabancı tarzda okullar" açmak için kullanmak isterken, köylüler bu parayı köylü okulları için kullanmak istediler. Bu anlaşmazlık sonucunda, bazı yerlerde bu parayı bölüştüler, bazı yerlerde de köylüler paranın tümünü aldılar. Köylü hareketinin gelişmesi, köylülerin kültür düzeyinin hızla yükselmesini sağlamıştır. Çok geçmeden

eyaletin köylerinde on binlerce okul ortaya çıkacaktır; bu, aydınların ve sözde "eğitinciler" in, şöyle olsun, böyle olsun diye üzerinde tartışıp durdukları ve bu zamana kadar boş sözlerden öteye gitmeyen "herkese eğitim hakkı"ndan çok farklı bir durumdur.

13. Kooperatif Hareketi

Köylülerin kooperatiflere, özellikle tüketim, pazarlama ve kredi kooperatiflerine gerçekten ihtiyaçları vardır. Onlar, mal satın alırken tüccarlar tarafından sömürülürler; tarım ürünlerini satarken tüccarlar tarafından aldatılırlar; borç olarak para ya da pirinç aldıklarında tefeciler tarafından soyulurlar; bu üç soruna bir an önce bir çözüm bulunak istemektedirler. Geçen kış, Yangze Vadisi'ndeki çarpışma sırasında, ticaret yolları kesilip de Hunan'da tuz fiyatları arttığına, birçok köylü tuz satın almak için kooperatifler kurmuştu. Toprak ağaları bile bile borç para vermeyi kestiklerinde köylüler, borç almaya ihtiyaçları olduğundan, birçok yerde kredi temsilcilikleri örgütlemek üzere harekete geçtiler. Ayrıntılı ve her yerde geçerli örgütlenme kurallarının olmayışı büyük bir sorundur. Çeşitli yerlerde köylerin kendi kendilerine örgütledikleri bu kooperatifler, çoğunlukla kooperatif ilkelerine uymadığından, köylüler arasında çalışmakta olan yoldaşlar, durmadan "tüzük" konusunda bilgi istemektedirler. Doğru yol gösterilirse, kooperatif hareketi, köylü birliklerinin gelişmesiyle birlikte her yere yayılabilir.

14. Yolların Yapılması ve Setlerin Onarılması

Bu da köylü birliklerinin başarılarından biridir. Köylü birliklerinin kuruluşundan önce köy yolları berbarttı. Yollar para olmadan onarılamazdı ve varlıklılar da keselerine el atmaya pek istekli olmadıklarından yollar kötü bir durumdaydı. Onarılan az sayıdaki yol ise, "sevap işlemek isteyen" ailelerden toplanan az miktardaki parayla yapılan, dar ve baştan savına birkaç yoldan ibarettir. Kuruluş-

larından sonra köylü birlikleri, her yolun gerekli genişliğini (yolun çeşidine göre bir, bir buçuk, iki ya da üç metre) belirten emirler çıkardı ve yol üzerindeki toprak ağalarının her birine yolun belirli bir bölümünü yapmasını emretti. Bir kez emir verildi mi, karşı çıkmaya kim cesaret edebilir? Kısa zamanda birçok iyi yol ortaya çıktı. Bu, yardımseverliğin değil, zorlamanın bir ürünüdür ve bu tür ufak bir zorlama hiç de kötü bir şey değildir. Aynı şey setler için de geçerlidir. Acımasız toprak ağaları her zaman kiracı köylülerden koparabilecekleri her şeyi koparmaya bakmışlar ve setlerin onarımı için tek kuruş bile harcamamışlardır; alacakları kiradan başka hiçbir şeyle ilgilenmeyip, havuzları kurumaya, kiracı köylüleri de açlığa terk etmişlerdir. Ama artık köylü birlikleri vardır ve toprak ağalarına setleri onarmaları için açıkça emir verebilmektedirler. Toprak ağası bunu kabul etmediğinde, köylü birliği ona kibarca, "Pekâlâ! Eğer onarımları yapamayacaksan, her işgünü için bir *tu* tahıl vereceksin!" demektedir. Bu da onun işine gelmediğinden hızla onarımları yapmaya girişmektedir. Sonuç olarak birçok bozuk set kullanılabilir duruma getirilmiştir.

Yukarıda sayılan 14 başarının tümü köylü birliği önderliğinde köylüler tarafından gerçekleştirilmiştir. Okuyucu lütfen bunlar üzerinde düşünsün ve söylesin, bunlardan hangisi özü ve devrimci önemi açısından kötüdür? Sanırım, bunlara kötü diyecek olanlar, sadece yerel zorbalar ile mütegalibedir. Oysa ne gariptir ki, Nançang'dan³² bildirildiğine göre, Çan Kayşek, Çang Cingciang³³ ve diğer bazı beyler Hunan köylülerinin yaptığı işlerin hiçbirini doğru

32 Kuzey Sefer Ordusu, 1926 Kasım'ında Nançang'ı eline geçirdi ve bunu fırsat bilen Çan Kayşek, orada kendi genel komutanlığını kurdu. Çevresine Guomindang'ın sağ kanat üyelerini ve kuzeyli savaş ağalarına hizmet eden birkaç politikacıyı toplayarak, emperyalistlerle işbirliği halinde, o sıralarda devrimin merkezi olan Vuhan'a karşı, karşıdevrimci tertiplere girişti ve en sonunda 12 Nisan 1927'de Şanghay'daki korkunç katliamı ve karşıdevrimci hükümet darbesini gerçekleştirdi.

33 Çang Cingciang Guomindang'ın sağ kanat önerilerinden ve Çan Kayşek'in beyin takımından biriydi.

bulmuyorlarmış. Hunan'daki Liu Yueci³⁴ gibi sağcı önderler de onlarla aynı görüşü paylaşıyorlar ve hepsi de "Bunlar düpedüz Kızıl oldu!" diyorlar. Ama bu kadarcık Kızıl da olmasaydı, milli devrimden nasıl söz edilebilirdi? Gece gündüz "halk kitlelerini ayaklandırmak"tan söz et, sonra da kitleler ayaklandığında ödün patlasın! Bunun, Hazreti Şeh'in ejderlere olan aşıkndan³⁵ ne farkı var?

34 Liu Yueci, o sıralarda Hunan'daki önemli bir antikomünist grup olan "Sol Derneği"nin başıydı.

35 Han Hanedanı döneminde Liu Siang'ın (MÖ 77-6) Sin Su adlı eserinde anlattığına göre, Hazreti Şeh ejderlere o kadar düşküdü ki, sarayının bütün odalarını ejder resimleri ve kabartmalarıyla donatılmıştı. Fakat onun ejderlere olan bu sevgisini duyup da kendisini ziyarete gelen gerçek bir ejderi gördüğünde, korkudan ödü patlamıştı. Mao Zedung Yoldaş, burada benzetme yaparak Çan Kayşek ve onun gibilerin devrimin lafını etmelerine karşın aslında devrimden korktuklarını ve devrime karşı olduklarını göstermektedir.

İKİNCİ
DEVİRİMCİ İÇ SAVAŞ
DÖNEMİ

ÇİN'DE KIZIL SİYASİ İKTİDAR NİÇİN VAR OLABİLİR?*

5 Ekim 1928

1. Ülke İçindeki Siyasî Durum

Guomindang'ın yeni savaş ağalarının bugünkü rejimi, şehirlerde komprador sınıfının ve köylük bölgelerde toprak ağası sınıfının rejimi olmaya devam etmektedir; bu, dış ilişkilerinde emperyalizme teslim olan, ülke içinde ise eski savaş ağalarının yerine yenilerini getirerek, işçi sınıfı ve köylülük üzerinde daha da ağır bir ekonomik sömürü ve siyasi baskı uygulayan bir rejimdir. Guangdong eyaletinde başlayan burjuva-demokratik devrimi henüz yarı yoldayken, komprador ve toprak ağası sınıfları, önderliği gasbettiler ve kısa zamanda karşıdevrim yoluna soktular. Bütün ülkede işçiler, köylüler, halkın diğer kesimleri ve hatta burjuvazi¹ karşıdevrimci tahakkümden kurtulamadı, siyasi ve ekonomik özgürlüğün kırıntısını bile elde edemediler.

* Bu yazı, Mao Zedung Yoldaş tarafından Hunan-Ciangsi Sınır Bölgesi 2. Parti Kongresi için kaleme alınan ve ilk adı "Sınır Bölgesi Parti Örgütü'nün Siyasî Sorunları ve Görevleri" olan kararın bir bölümüdür.

¹ Mao Zedung Yoldaş, "burjuvazi" terimiyle milli burjuvaziyi kastetmektedir. Bu sınıfla büyük komrador burjuvazi arasındaki farkı, "Japon Emperyalizmine Karşı Taktikler Üzerine" (Aralık 1935) ve "Çin Devrimi ve Çin Komünist Partisi" (Aralık 1939) adlı makalelerinde ayrıntılarıyla açıklamıştır. (Bkz. bu ciltte s. 221-249 ve Mao Zedung, Seçme Eserler, c.II, birinci baskı, Şubat 1975, AYDINLIK Yayınları, s.304-334)

Yeni Guomindang savaş ağalarının dört kliği, yani an Kayşek, Guangsi savaş ağaları, Feng Yusiang ve Yen Sişan,² Pekin ve Tiancin'i ele geçirmelerinden önce, ang Zolin'e³ karşı geçici bir ittifak kurdular. Bu şehirler ele geçirilir geçirilmez, bu ittifak bozularak yerini dört klik arasındaki şiddetli bir mücadeleye bıraktı; şimdi de an ve Guangsi klikleri arasında bir savaş olgunlaşmaya başlıyor. Çin'deki savaş ağası klikleri arasındaki çelişmeler ve mücadeleler, emperyalist devletler arasındaki çelişmeleri ve mücadeleleri yansıtmaktadır. Bu nedenle, Çin, emperyalist devletler arasında bölüşülmüş olmaya devam ettiği sürece, çeşitli savaş ağası klikleri hiçbir zaman anlaşmaya varamazlar; aralarındaki bütün uzlaşmalar sadece geçici olacaktır. Bugün yapılacak olan geçici bir uzlaşma, yarın daha büyük bir savaşa yol açacaktır.

Çin'in ivedilikle, bir burjuva-demokratik devrimine ihtiyaı vardır ve bu devrim, yalnız proletarya önderliğinde tamamlanabilir. Proletarya, Guangdong'dan başlayarak Yangze Irmağı'na doğru yayılan 1926-1927 devrimine sağlam bir biçimde önderlik edemediği için, komprador ve toprak ağası sınıfları nderliği ele geçirdiler ve devrimin yerini karşıdevrim aldı. Böylece burjuva-demokratik devrim, geçici bir yenilgiye uğradı. Bu yenilgi, Çin proletaryası ve köylülüğü için de aynı zamanda Çin burjuvazisi için de (ama komprador ve toprak ağası sınıfları için değil) ağır bir darbeydi. Ancak son birkaç ay içinde, Komünist Partisi'nin önderliğinde, gerek kuzeyde, gerekse güneyde şehirlerdeki işçilerin örgütlü grevlerinde ve köylük bölgelerdeki köylülerin ayaklanmalarında bir artış oldu. Açlık ve soğuk, savaş ağalarının ordularındaki askerler arasında büyük bir tedirginlik yaratmaktadır. Öte yandan da, Vang Cingvey ve Cen

2 Bu dört savaş ağası kliği hep birlikte ang Zolin'a karşı savaştılar ve 1928 Haziran'ında Pekin ve Tiancin'i işgal ettiler.

3 Fengtien savaş ağası kliğinin başında bulunan ang Zolin, 1924 yılında ikinci Cili Fengtien Savaşı'nda Vu Peyfu'yu yendikten sonra, Kuzey Çin'in en güçlü savaş ağası haline geldi. 1926 yılında Vu Peyfu ile ittifak yaparak, Pekin zerine yürüdü ve burayı ele geçirdi. 1928 Haziran'ında ise burayı terketmek zorunda kaldı ve trenle kuzeydoğuya doğru geri çekilirken, uşaklık ettiği Japon emperyalistlerinin demiryoluna yerleştirdiği bir bombayla öldürüldü.

Gungho'nun başını çektiği klik tarafından teşvik edilen burjuvazi, kıyı bölgelerinde ve Yangze Irmağı boyunca önemli boyutlara ulaşan bir reform hareketi⁴ geliştirmektedir. Bu, yeni bir gelişmedir.

Komünist Enternasyonal'in ve Partimizin Merkez Komitesi'nin talimatlarına göre, Çin'deki demokratik devrimin içeriği, milli devrimi tamamlamak için emperyalizmin ve onun Çin'deki uşakları olan savaş ağalarının iktidarını yıkmak ve toprak ağası sınıfının köylüler üzerindeki feodal sömürüsüne son vermek için toprak devrimini gerçekleştirmektir. Böyle bir devrimci hareket ve 1928 Mayıs'ındaki Cinan Katliamı'ndan⁵ beri günden güne gelişmektedir.

2. Çin'de Kızıl Siyasi İktidarın Doğmasının ve Varlığını Sürdürmesinin Nedenleri⁶

Bir ülkede Kızıl siyasi iktidara sahip bir yada birkaç küçük bölgenin, bir Beyaz rejim tarafından tamamen kuşatılmış olarak uzun süre varlığını sürdürebilmesi, dünyanın başka hiçbir yerinde görülmemiş bir olgudur. Bu olağanüstü olgunun, özel nedenleri vardır. Bu olgu, ancak belli koşullarda ortaya çıkabilir ve gelişebilir.

4 Bu reform hareketi, Japon işgacilerinin 3 Mayıs 1928'de Cinan'ı ele geçirmelerinden ve Çan Kayşek'in Japonya ile açıkça ve alçakça uzlaşmasından sonra ortaya çıktı, 1927'deki karşıdevrimci hükümet darbesini benimsemiş olan milli burjuvazi içindeki bir kesim, kendi çıkarları doğrultusunda hareket ederek yavaş yavaş Çan Kayşek rejimine karşı bir muhalefet oluşturmaya başladı. Bu harekette etkin olarak yer alan Vang Çingvey, Çen Gungbo ve öbürlerinin meydana getirdiği mevki düşkünü karşıdevrimci grup, Guomintang içinde "Yeniden Örgütlenme Kliği" adıyla anılan kliği oluşturdu.

5 İngiliz ve Amerikan emperyalizmi tarafından desteklenen Çan Kayşek, 1928 yılında Çang Zolin'e saldırmak için kuzeye doğru yürüdü. Bunun üzerine Japon emperyalistleri Şandung'un eyalet merkezi olan Cinan'ı işgal ettiler ve İngiliz-Amerikan nüfuzunun kuzeye doğru yayılmasını önlemek için Tiancin-Pukov Demiryolu hattını kestiler. İşgalci Japon birlikleri 3 Mayıs'ta Cinan'da çok sayıda Çinliyi katletti. Bu olay Cinan Katliamı adıyla anılır.

6 Çin'deki Kızıl siyasi iktidar, örgütlenme biçimi bakımından Sovyet siyasi iktidarına benzemektedir. Sovyet, bir temsilciler meclisidir. 1905 Devrimi sırasında Rusya işçi sınıfının yarattığı siyasi bir kurumdur. Lenin ve Stalin, Marksist teoriye dayanarak, Sovyet Cumhuriyeti'nin, kapitalizmden sosyalizme geçiş dönemi için en uygun toplumsal ve siyasi örgütlenme biçimi olduğu sonucuna vardılar.

Birinci olarak, bu, emperyalist bir ülkede ya da doğrudan emperyalist yönetim altındaki bir sömürgeye ortaya çıkamaz,⁷ ancak ekonomik bakımdan geri, yarı sömürge durumunda ve emperyalizmin dolaylı hâkimiyeti altında olan Çin'de ortaya çıkabilir. Çünkü bu olağanüstü olgu, ancak başka bir olağanüstü olgunun varlığıyla, yani Beyaz rejim içinde savaş durumuyla birlikte ortaya çıkabilir. Cumhuriyetin ilk yılından baş-

1917'deki Rus Ekin Sosyalist Devrimi, Lenin ve Stalin'in Bolşevik Partisi'nin önderliği altında, dünya tarihinde ilk kez böyle bir Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti'ni, bir proletarya diktatörlüğünü kumayı başardı. Çin'de 1927 Devrimi'nin yenilgisinden sonra temsilciler meclisi çeşitli yerlerde, Çin Komünist Partisi'nin ve en başta da Mao Zedung Yoldaş'ın önderlik ettiği devrimci kitle ayaklanmalarında, halkın siyasi iktidar biçimi olarak benimsendi. Fakat Çin Devrimi'nin o aşamasında siyasi iktidarın özelliği, proletarya önderliğindeki antiemperyalist antifeodal yeni-demokratik devrim sürecinde ortaya çıkan demokratik halk diktatörlüğü olmasıydı: bu, Sovyetler Birliği'ndeki proletarya diktatörlüğünden farklıydı.

7 İkinci Dünya Savaşı sırasında, eskiden İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri, Fransa ve Hollanda'nın emperyalist hâkimiyeti altında bulunan doğudaki birçok sömürge ülke Japon emperyalistleri tarafından işgal edildi. Bu ülkelerde, işçi, köylü kitleleri ve şehirli küçük burjuva kitleleriyle milli burjuvazinin bir kesimi, Komünist Partilerinin önderliğinde, İngiliz, Amerikan, Fransız ve Hollanda emperyalistleriyle Japon emperyalistleri arasındaki çelişmelerden yararlanarak, faşist saldırıya karşı geniş bir birleşik cephe örgütlediler, Japonya'ya karşı üs bölgeleri kurdular ve Japonlara karşı amansız bir gerilla savaşına giriştiler. Bunun sonucunda, İkinci Dünya Savaşı'ndan önceki siyasi durum değişmeye başladı. İkinci Dünya Savaşı sonunda Japon emperyalistleri bu ülkelerden kovulunca, Amerikan, İngiliz, Fransız ve Hollanda emperyalistleri buralarda eski hâkimiyetlerini yeniden kurmaya çalıştılar. Ama Japonya'ya karşı savaş sırasında oldukça güçlü silahlı kuvvetler inşa etmiş olan sömürge halkları, eski yaşayışlarına dönmeyi reddettiler. Ayrıca Sovyetler Birliği güçlenmiş, savaşta Birleşik Amerika dışındaki bütün emperyalist devletler ya yıkılmış ya da zayıflamış ve son olarak da Çin Devrimi'nin zaferi emperyalist cepheye bir gedik açmış olduğu için, emperyalist sistem bütün dünyada derinden sarsılmıştı. Böylelikle doğudaki bütün sömürge ülkelerin ya da en azından bazı sömürge ülkelerin halkları için, Çin'dekine benzer biçimde irili ufaklı devrimci üs bölgelerini ve devrimci rejimleri uzun bir süre yaşatmak, uzun süreli devrimci savaşlar vererek köylük bölgelerden şehirleri kuşatmak ve giderek şehirleri de ele geçirip ülke çapında zafer kazanmak mümkün duruma gelmiştir. Durumdaki bu değişikliklerin sonucunda Mao Zedung Yoldaş'ın, emperyalizmin doğrudan hâkimiyeti altındaki sömürgelerde bağımsız rejimlerin kurulması konusunda 1928 yılında sahip olduğu görüşler de değişmiştir.

layarak (1912) emperyalizm tarafından dışardan, komprador ve toprak ağası sınıfları tarafından da içerden desteklenen çeşitli eski ve yeni savaş ağası kliklerinin birbirlerine karşı durmaksızın savaşmaları, yarisömürge Çin'in bir özelliğidir. Böyle bir olguya emperyalist ülkelerde ve emperyalizmin doğrudan hâkimiyeti altındaki sömürgelerde rastlanmaz, ancak Çin gibi emperyalizmin dolaylı hâkimiyeti altındaki bir ülkede rastlanır. Bu olay, şu iki nedene dayanmaktadır; yerel bir tarım ekonomisi (bütünleşmiş kapitalist bir ekonomi değil) ve emperyalistlerin, bölmek ve sömürmek için, ülkeyi etki alanlarına ayırma siyaseti, Beyaz rejim içindeki uzun süreli parçalanmalar ve savaşlar, Beyaz rejim tarafından kuşatılmış bir ya da daha fazla sayıda küçük Kızıl bölgenin Komünist Partisi önderliğinde doğması ve yaşaması için gerekli koşulları yaratmaktadır. Hunan ve Ciangsi eyaletlerinin sınırlarında kurulan bağımsız rejim, böyle birçok küçük bölgeden biridir. Çoğu zaman, bazı yoldaşlar güç ya da tehlikeli anlarda Kızıl siyasi iktidarın yaşaması konusunda kuşkuya düşüyor ve kötümserliğe kapılıyorlar. Bunun nedeni, Kızıl siyasi iktidarın doğuşunu ve yaşamasını doğru bir biçimde açıklayamamalarıdır. Eğer Çin'de Beyaz rejim içindeki parçalanmaların ve savaşların hiçbir zaman sona ermeyeceğini kavrarsak, Kızıl siyasi iktidarın doğuşu, yaşaması ve günden güne büyümesi konusunda hiçbir kuşkumuz kalmaz.

İkinci olarak, Çin'de Kızıl siyasi iktidarın ilk kez ortaya çıktığı ve uzun bir süre yaşamayı başardığı bölgeler, Sicuan, Guycov, Yunnan ve kuzey eyaletleri gibi demokratik devrimden etkilenmeyen bölgeler değil, Hunan, Guangdong, Hubey ve Ciangsi gibi, 1926 ve 1927 yıllarındaki burjuva-demokratik devrimi sırasında, işçi, köylü ve askerlerin geniş kitleler halinde ayaklandığı eyaletlerdir. Bu eyaletlerin birçok yerinde yaygın bir biçimde sendikalar ve köylü birlikleri kuruldu, işçi sı-

nıfı ve köylüler tarafından toprak ağalarına ve burjuvaziye karşı birçok ekonomik ve siyasi mücadele verildi. Kanton şehrinde, halkın üç gün siyasi iktidarı elinde tutmasının nedeni, Hayfeng ve Lufeng'de, Güney ve Doğu Hunan'da, Hunan-Ciangsi sınır bölgesinde ve Hubey eyaletindeki Huangan'da köylülerin bağımsız rejimlerinin doğmasının nedeni budur.⁸ Bugünkü Kızıl Ordu ise, Milli Devrimci ordudan kopmuş, demokratik siyasi eğitimden geçmiş, işçi ve köylü kitlelerinin etkisi altına girmiştir. Kızıl Ordu'yu meydana getiren unsurların, Yen Sişan ve Çang Zolin'in askerleri gibi demokratik siyasi eğitimden geçmemiş, işçi ve köylü kitleleri tarafından etkilenmemiş ordulardan gelmelerine olanak yoktur. Üçüncü olarak, halkın siyasi iktidarının, küçük bölgelerde tutunup tutunamayacağı, ülke çapında devrimci durumun gelişmeye devam etmesine bağlıdır. Devrimci durum gelişmeye devam ederse, kuşkusuz küçük Kızıl bölgeler uzun bir süre

8 Bunlar; Çan Kayşek ve Vang Çingvey'in 1927 yılında birbiri ardı sıra devrime ihanet etmelerinden sonra, halkın, komünistlerin önderliğinde karşıdevrimci kuvvetlere karşı çeşitli yerlerde giriştiği ilk karşı-saldırılarıdır. Kantonlu işçiler ve devrimci askerler, 11 Aralık 1927'de birleşerek ayaklandılar ve halk iktidarı kurdular. Emperyalizmin doğrudan desteğine sahip olan karşıdevrimci kuvvetlere karşı çetin bir şekilde savaştılar, ama kuvvetler arasındaki fark çok büyük olduğu için yenik düştüler. Guangdong eyaletinin doğu kıyısındaki Hayfeng ve Lufeng'deki köylüler, Komünist Partisi üyesi olan Peng Pay Yoldaş'ın önderliğinde 1923-1925 yıllarında güçlü bir devrimci hareket başlatmışlardı; Milli Devrimci Ordu'nun başında Çen Ciugming'in bulunduğu karşıdevrimci kliğe karşı Kanton'dan başlattığı iki doğu seferinin zafere ulaşmasında bu hareketin büyük katkısı oldu. Çan Kayşek'in 12 Nisan 1927'de devrime ihanet etmesinden sonra bu köylüler, Nisan, Eylül ve Ekim aylarında üç ayaklanma düzenlediler ve varlığını 1928 Nisan'ına kadar sürdüren devrimci bir rejim kurdular. Hunan eyaletinin doğusunda ayaklanan köylüler 1927 Eylül'ünde Liuyang, Pingciang, Liling ve Çuçov'u kapsayan bir bölgeyi ele geçirdiler. Aynı sıralarda, Hubey eyaletinin kuzeydoğusundaki Siaogan, Maçeng ve Huangan'da on binlerce köylü silahlı bir ayaklanma düzenledi ve Huangan'ın il merkezini otuz günü aşkın bir süre işgal etti. Güney Hunan'da, Yiçang, Çençov, Leyyang, Yungsing ve Zesing illerindeki köylüler, silahlı ayaklanmaya giriştiler ve 1928 Ocak'ında üç ay yaşayan devrimci bir rejim kurdular.

dayanacak ve hatta, kaçınılmaz olarak, ülke çapında siyasi iktidarın ele geçirilmesini sağlayacak olan birçok güçten biri durumuna geleceklerdir. Ülke çapında devrimci durum gelişmeye devam etmez de oldukça uzun bir süre duraklarsa, o zaman küçük Kızıl bölgelerin uzun bir süre dayanmaları olanaksızlaşacaktır. Aslında, komprador ve toprak ağası sınıflarının ve uluslararası burjuvazinin saflarında sürekli olarak meydana gelen parçalanmalar ve savaşlarla birlikte Çin'de devrimci durum gelişmeye devam etmektedir. Bundan dolayı, küçük Kızıl bölgeler kuşkusuz uzun bir süre dayanacak, aynı zamanda genişlemeye devam edecek ve giderek bütün ülkede siyasi iktidarı ele geçirme hedefine yaklaşacaktır.

Dördüncü olarak, yeterli güçte düzenli bir Kızıl Ordu'nun varlığı, Kızıl siyasi iktidarın yaşamasının zorunlu koşullarından biridir. Eğer düzenli bir Kızıl Ordu'ya, değil de sadece yerel Kızıl Muhafızlara⁹ sahipsek, o zaman düzenli Beyaz kuvvetlerle baş edemez, sadece toprak ağalarının silahlı adamlarıyla baş edebiliriz. Bundan dolayı, eğer yeterli güçte düzenli silahlı kuvvetlere sahip değilsek, işçi ve köylü kitleleri etkin durumda olsalar da, kalıcı ve günden güne gelişen bağımsız bir rejim kurmak şöyle dursun, herhangi bir bağımsız rejim kurmak bile kesinlikle olanaksızdır. Bundan da, "silahlı güce dayanarak bağımsız işçi ve köylü rejimleri kurma" düşüncesinin, Komünist Partisi ve bağımsız rejimin hüküm sürdüğü bölgelerdeki işçi ve köylü kitleleri tarafından iyice kavranması gereken önemli bir düşünce olduğu ortaya çıkmaktadır.

Beşinci olarak, Kızıl siyasi iktidarın uzun süre yaşaması ve gelişmesi için yukarıda sıralananlara ek olarak, önemli koşullardan biri de şudur. Komünist Partisi'nin örgütlenmesi güçlü, siyaseti ise doğru olmalıdır.

9 Kızıl Muhafızlar, devrimci üs bölgelerindeki kitlelerin meydana getirdiği silahlı birliklerdi. Bunlar, normal üretim faaliyetlerine de devam etmekteydiler.

3. Hunan-Ciangsi Sınır Bölgesindeki Bağımsız Rejim ve Ağustos Yenilgisi

Savaş ağaları arasındaki parçalanmalar ve savaşlar Beyaz rejimin gücünü zayıflatır. Böylece, küçük bölgelerde Kızıl siyasi iktidarın ortaya çıkması için olanaklar doğar. Ancak, savaş ağaları birbirleriyle her gün de savaşmazlar. Bir ya da birkaç eyaletteki Beyaz rejim geçici bir istikrara kavuşunca, oradaki hâkim sınıflar kaçınılmaz olarak birleşirler ve Kızıl siyasi iktidarı yıkmak için ellerinden geleni yaparlar. Kurulması ve yaşaması için bütün zorunlu koşulların var olmadığı bölgelerde Kızıl siyasi iktidar, düşman tarafından yıkılma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Geçen nisan ayından önce elverişli dönemlerde Kanton, Hayfeng ve Lufeng, Hunan-Ciangsi sınırı bölgesi, Güney Hunan, Liling ve Huangan gibi yerlerde kurulan birçok Kızıl rejimin birbiri ardı sıra Beyaz rejim tarafından ezilmesinin nedeni budur. Hunan-Ciangsi sınır bölgesindeki bağımsız rejimin güneyinde, nisan ayından başlayarak, geçici olarak istikrara kavuşmuş bir iktidar ortaya çıktı; Hunan ve Ciangsi bizi "bastırmak" için normal olarak sekiz, dokuz ya da daha fazla sayıda alayı –hatta bazen 18 alayı– üzerimize gönderiyordu. Ama gene de, dört alaydan daha az bir kuvvetle dört ay gibi uzun bir zaman boyunca düşmana karşı koyduk, bağımsız rejimin topraklarını günden güne genişlettik, toprak devrimini derinleştirdik, halkın siyasi iktidar organlarını yaygınlaştırdık ve Kızıl Ordu'yu ve Kızıl Muhafızlar'ı genişlettik. Bu, Hunan-Ciangsi sınır bölgesindeki Komünist Partisi örgütlerinin (yerel örgütler ve ordudaki örgütler) siyasetlerinin doğru olmasından dolayı mümkün oldu. Sınır Bölgesi Özel Komitesi'nin ve Ordu Komitesi'nin o zamanki siyasetleri şunlardı:

Düşmana karşı kararlı bir biçimde mücadele etmek, Losiao Sıradağları'nın¹⁰ orta kısımlarında siyasi iktidarı kurmak ve kaçakçılığa karşı çıkmak.

10 Losiao Sıradağları, Ciangsi ve Hunan eyaletlerinin sınırı boyunca uzanan büyük sıradağlardır. Cingang Dağları, bu sıradağların orta kesiminde yer almaktadır.

Bağımsız rejimin hüküm sürdüğü bölgelerde toprak devrimini derinleştirmek.

Ordu Parti örgütünün yardımıyla yerel Parti örgütünün gelişmesini sağlamak ve düzenli ordunun yardımıyla yerel silahlı kuvvetlerin gelişmesini sağlamak.

Koşullar elverişli olduğunda, düşmanla savaşmaları için Kızıl Ordu birliklerini toplamak ve birliklerin teker teker yok edilmesini önlemek amacıyla kuvvetlerin bölünmesine karşı çıkmak. Bağımsız rejimin hüküm sürdüğü bölgeyi genişletmek için dalgalar halinde ilerleme siyasetini benimsemek ve maceracı ilerleme yoluyla genişleme siyasetine karşı çıkmak.

Bu doğru taktikler, mücadelemiz için elverişli bir arazinin varlığı ve Hunan ve Ciangsi'den gelerek işgale girişen birlikler arasında yeterli eşgüdüm bulunmaması sayesinde, Nisan'dan Temmuz'a kadar olan dört ay içinde bir dizi zafer kazanabildik. Bizden birkaç kat daha güçlü olmasına karşın düşman, rejimimizi yıkmak bir yana, onun sürekli olarak genişlemesini bile önleyemedi ve rejimimiz Hunan ve Ciangsi'yi gittikçe artan bir biçimde etkilemeye başladı. Ağustos yenilgisinin tek nedeni, hâkim sınıfların geçici bir istikrar dönemi içinde bulduklarını kavrayamayan bazı yoldaşların, hâkim sınıfların siyasi parçalanma içinde buldukları dönemler için uygun olan bir stratejiyi benimsemeleri ve maceracı bir ilerleme uğruna kuvvetlerimizi bölmeleriydi. Bu, hem sınır bölgesinde, hem de Güney Hunan'da yenilgiye uğramamıza yol açtı. Hunan Eyalet Komitesi temsilcisi Du Siucing Yoldaş, gerçek durumu kavrayamadığı için, Partinin Özel Komitesi, Ordu Komitesi ve Yungsin İl Komitesi'nin ortak toplantısında alınan kararları dikkate almadı; sadece Hunan Eyalet Komitesi'nin emirlerini mekanik bir biçimde uygulamakla yetindi ve mücadeleyi bırakıp eve dönmek isteyen Kızıl Ordu 29. Alayı'nın görüşleriyle uzlaştı. Bu son derece büyük bir hataydı. Bu yenilginin yarattığı durum ancak Eylül ayından sonra, Partinin Özel Komitesi'nin ve Ordu Komitesi'nin aldığı önlemlerle düzeltildi.

4. Hunan-Ciangsi Sınır Bölgesi Bağımsız Rejiminin Hunan, Hubey ve Ciangsi Eyaletleri Açısından Taşıdığı Önem

Merkezi Ningang olan ve Hunan-Ciangsi sınır bölgesinde bulunan işçi ve köylülerin silahlı bağımsız rejiminin önemi, hiç kuşkusuz sınır bölgesindeki birkaç ille sınırlı değildir; bu rejim, Hunan, Hubey ve Ciangsi eyaletlerinde siyasi iktidarın işçi ve köylülerin ayaklanması yoluyla ele geçirilmesinde çok büyük bir rol oynayacaktır. Hunan, Hubey ve Ciangsi'de gelişmekte olan ayaklanmalarla ilgili olarak, sınır bölgesindeki Parti örgütlerine çok önemli görevler düşmektedir. Bu görevler şunlardır: Sınır bölgesindeki toprak devriminin ve halkın siyasi iktidarının etkilerini, Hunan ve Ciangsi'den geçen ırmakların aşağı vadilerine ve giderek Hubey'e kadar yaymak; bu üç eyalette yaklaşmakta olan genel ayaklanmada kendine düşen görevleri yerine getirebilmesini sağlamak için Kızıl Ordu'yu mücadele içinde sürekli olarak genişletmek ve niteliklerini geliştirmek; bugün için toprak ağalarının paralı askerlerine ve küçük silahlı birliklere karşı savaşabilecek, ileride de sınır bölgesindeki siyasi iktidarı savunabilecek duruma gelmelerini sağlamak amacıyla illerdeki yerel silahlı kuvvetleri, yani Kızıl Muhafızlarla işçi ve köylü isyan müfrezelerini genişletmek ve niteliklerini geliştirmek; yerel çalışmanın yürütülebilmesi için Kızıl Ordu personelinin yardımına duyulan ihtiyacı zamanla azaltmak ve bu çalışmayı yürütmek için sınır bölgesinin kendi personeline sahip olmasını ve hatta Kızıl Ordu'ya ve bağımsız rejim altına giren yeni bölgelere personel göndermesini sağlamak.

5. Ekonomik Sorunlar

Temel ihtiyaç maddeleri ve nakit para sıkıntısı, Beyaz rejim tarafından kuşatılmış olan bölgelerdeki ordu ve halk için çok büyük bir sorun haline gelmiştir. Geçen yıl boyunca bağımsız sınır bölgesinde, tuz, bez ve ilaç gibi temel ihtiyaç maddeleri sıkı düşman ablukası ne-

deniyle çok kıtlaşmış ve pahalılaşmış; bu da, zaman zaman, işçi, köylü ve küçük burjuva¹¹ kitleleriyle, Kızıl Ordu askerlerinin hayatlarını son derece zorlaştırmıştı. Kızıl Ordu, aynı zamanda hem düşmanla çarpışmak, hem de kendi ihtiyaçlarını sağlamak zorundadır. Tahıla ek olarak verilen adam başına beş sentlik günlük yemek ücreti için gerekli para bile bulunamamakta ve askerler iyi beslenememektedir; birçoğu hastadır, hastanelerdeki yaralıların durumu ise daha da kötüdür. Ülke çapında siyasi iktidarı ele geçirene kadar bu gibi zorluklarla karşılaşmamız elbette kaçınılmazdır; ama gene de bu zorlukların bir dereceye kadar üstesinden gelmek, hayatı biraz olsun kolaylaştırmak ve özellikle de Kızıl Ordu'nun ikmalini daha iyi bir biçimde yapmak ivedilikle gerekmektedir. Sınır bölgesindeki Parti örgütleri, ekonomik sorunları çözmek için uygun yollar bulamazlarsa, bağımsız rejim, düşman hâkimiyetinin istikrarlı olmaya devam edeceği görece, uzun bir dönem boyunca büyük güçlüklerle karşılaşacaktır. Bu ekonomik sorunlara uygun bir çözümün bulunması, bütün Parti üyelerinin ilgisini gerektiren önemli bir sorundur.

6. Askeri Üsler Sorunu

Sınır bölgesindeki Parti örgütlerinin başka bir görevi daha vardır; o da, Beş Kuyular¹² ve Ciyulung'daki askeri üslerin sağlamlaştırılmasıdır. Gerçekte arazi ve konuk bakımından elverişli olan bu iki bölge, yani Yungsin, Lingsien, Ningang ve Suyçuan illerinin keşiştiği yerdeki Beş Kuyular dağlık bölgesiyle, Yungsin, Ningang, Caling ve Lienhua illerinin keşiştiği yerdeki Ciyulung dağlık bölge-

11 Mào Zedung Yoldaş, burada "küçük burjuva" terimiyle köylülerin dışındaki unsurları, yani zanaatkârları, küçük tüccarları, çeşitli meslek sahiplerini ve küçük burjuva aydınlarını kastetmektedir: Çin'de bu unsurlar, çoğunlukla şehirlerde yaşarlar; ama köylük bölgelerde de sayıları oldukça fazladır.

12 Beş Kuyular, Cingang Dağları'ndaki, Batı Ciangsi'de bulunan Yugnsin, Ningang ve Suyçuan ile Doğu Hunan'da bulunan Lingsien ili arasında yer alan Büyük Kuyu, Küçük Kuyu, Yukarı Kuyu, Orta Kuyu, ve Aşağı Kuyu köylerine verilen adlardır.

si sadece bugün için ve sınır bölgesi açısından değil, aynı zamanda ileride Hunan, Hubey ve Ciangsi'de çıkacak ayaklanmalar açısından da önemli askeri üslerdir. Bu, özellikle hem halkın desteğine sahip olduğumuz, hem de arazisi son derece engebeli ve stratejik bakımdan önemli olan Beş Kuyular için geçerlidir. Bu üsleri sağlamlaştırmak için, birinci olarak, yeterli bir savunma sistemi kurmak; ikinci olarak, yeterli miktarda tahıl depolamak; üçüncü olarak da görce iyi Kızıl Ordu hastaneleri kurmak gerekmektedir. Sınır bölgesindeki Parti örgütleri, bu üç görevi başarıyla yerine getirmek için ellerinden geleni yapmalıdırlar.

CİNGANG DAĞLARINDAKİ MÜCADELE*

25 Kasım 1928

Hunan-Ciangsi Sınır Bölgesindeki Bağımsız Rejim ve Ağustos Yenilgisi

Çin bugün dünyada, Beyaz rejim tarafından kuşatılmış bir ya da daha fazla küçük bölgede, Kızıl siyasi iktidarın kurulmuş olduğu tek ülkedir. İncelersek görürüz ki, bu olgunun nedenlerinden biri, Çin'in komprador ve toprak ağası sınıfları içindeki bitip tükenmek bilmeyen parçalanma ve savaşlardır. Bu parçalanma ve savaşlar devam ettiği sürece, işçi ve köylülerin silahlı bağımsız rejimlerinin yaşamaya devam etmesi ve büyümesi mümkündür. Bu bağımsız rejimlerin yaşamaya devam etmesi ve büyümesi, ek olarak şu koşulları gerektirmektedir: (1) Sağlam bir kitle temeli; (2) sağlam bir Parti örgütü; (3) oldukça güçlü bir Kızıl Ordu; (4) askeri harekât için elverişli arazi ve (5) temel ihtiyaçların karşılanması için yeterli ekonomik kaynaklar.

Bağımsız bir rejim, kendisini kuşatan hâkim sınıflara karşı uyguladığı stratejiyi duruma göre değiştirmeli, hâkim sınıfların rejimi geçici olarak istikrar kazandığı zaman başka, parçalandığı zaman başka bir strateji benimsemelidir. Li Zungcen ile Tang Şengçi arasında Hunan ve Hubey eyaletlerinde¹ ve Çang Fakuy ile Li Cişen arasında Guangdong eyaletinde² sürüp giden savaşlar sırasında olduğu gibi, hâ-

* Bu yazı, Mao Zedung Yoldaş tarafından Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi'ne sunulmuş bir rapordur.

1 Bu savaş, Ekim 1927'de olmuştur.

2 Bu savaş, 1927 Kasım ve Aralık'ında olmuştur.

kinî sınıfların parçalanmış olduğu dönemlerde, stratejimiz görece daha cüretli, askeri harekâta bulunduğumuz alanda görece daha geniş olabilir. Bununla birlikte, Beyaz terör bize darbe indirdiği zaman, sırtımızı dayayabileceğimiz güvenli bir şeye sahip olmak için, merkezi bölgelerde sağlam bir temel kurmaya dikkat etmeliyiz. Bu yılın Nisan ayından sonra güney eyaletlerinde olduğu gibi, hâkim sınıfların rejiminin görece istikrarlı olduğu dönemlerde stratejimiz, adım adım ilerleme stratejisi olmalıdır. Böyle dönemlerde, askeri alanda yapılabilecek en kötü şey, maceracı bir ilerleme için kuvvetlerimizi bölmek; yerel çalışma alanında (toprak dağıtımı, siyasi iktidarın kurulması, partinin genişletilmesi ve yerel silahlı kuvvetlerin örgütlenmesi) yapılabilecek en kötü şey ise kadrolarımızı dağıtmak ve merkezi bölgelerde sağlam bir temel kurmayı savsaklamaktır. Birçok küçük Kızıl bölgenin uğradığı yenilgi, ya gerekli nesnel koşulların bulunmasından ya da taktiklerde yapılan öznel hatalardan doğmuştur. Taktiklerde yapılan hataların tek nedeni, hâkim sınıfların rejiminin geçici olarak istikrar kazandığı dönemlerle parçalandığı dönemleri birbirinden açık seçik ayırt edememek olmuştur. Geçici istikrar dönemlerinde, bazı yoldaşlar, maceracı bir ilerleme için kuvvetlerimizi bölmeyi savundular ve hatta sanki düşmanın, sadece toprak ağalarının paralı askerleriyle değil, düzenli birliklerin yoğun harekâtıyla da saldırabileceği gerçeğini unutmuş gibi geniş bölgelerin savunmasını yalnızca Kızıl Muhafızlara bırakmayı önerdiler. Yerel çalışmalarda ise, merkezi bölgelerde sağlam bir temel kurmayı tamamen göz ardı ettiler ve olanaklarımızın elverip elvermediğine bakmadan yönetimimiz altındaki toprakları sınırsızca genişletmeye çalıştılar. Biri, askeri harekâta adım adım ilerleme siyasetini ya da yerel çalışmalarda çabalarımızı, kendimize yenilmez bir durum sağlamak amacıyla merkezi bölgelerde sağlam bir temel kurmak noktasında yoğunlaştırma siyasetini savunduğu zaman, onu "tutucu" olmakla suçluyorlardı. Bu yoldaşların yanlış fikirleri, geçen Ağustos ayında Hunan Ciangsi sınır bölgesinin ve Güney Hunan'da Dördüncü Kızıl Ordu'nun uğradığı yenilgilerin temel nedeniydi.

Hunan-Ciangsi sınır bölgesindeki çalışmalarımız, geçen yılın Ekim ayında başladı. Başlangıçta bu bölge illerindeki bütün parti örgütlerimiz işlemez haldeydi. Yerel silahlı kuvvetler, sadece Cingang Dağları dolaylarında Yuan Vencay ve Vang Zo komutasındaki iki birlikten meydana geliyordu. Her birliğin iyi işlemeyen altınışar tüfeği vardı. Öte yandan Yungsin, Lienhua, Çaling ve Lingsien illerinde köylü savunma müfrezeleri, toprak ağaları sınıfı tarafından tamamen silahsızlandırılmış ve kitlelerin devrimci coşkusu söndürülmüştü. Bu yılın Şubat ayına kadar, Ningang, Yungsin, Çaling ve Suyçuan'da il Parti komiteleri, Lingsieng'de ise bir özel bölge Parti komitesi kurulmuştu. Lienhua'da da bir Parti örgütü çalışmaya ve Vanan İl Komitesi'yle bağlantı kurmaya başlıyordu. Lingsien dışındaki bütün illerin her biri birkaç yerel silahlı birliğe sahipti. Ningang'da, Çaling'de, özellikle de Suyçuan ve Yungsin'de, kitleleri toprak ağalarına karşı harekete geçiren birçok gerilla ayaklanması patlak verdi ve bunların hepsi de oldukça başarılıydı. O dönemde toprak devrimi henüz pek fazla ilerletilmemişti. Siyasi iktidar organlarına, işçi, köylü ve asker hükümetleri adı verilmekteydi. Ordu da asker komiteleri³ kurulmuştu. Birlikler ayrı ayrı görevlere gittikleri zaman, bunları yönetmek için eylem komiteleri meydana getiriliyordu. Partinin bu bölgedeki yönetici organı, Güz Hasadı Ayaklanması sırasında Hunan Eyalet Komitesi tarafından atanmış olan (sekreterliğini Mao Zedung'un yaptığı) Cephe Komitesi'ydi. Cephe Komitesi, Güney Hunan Özel Komitesi'nin isteği üzerine Mart başlarında kaldırıldı ve (sekreterliğini Ho Tingying'in yaptığı) Tümen Parti Komitesi olarak yeniden örgütlendi. Komite, böylece, yerel Parti örgütleri üzerinde yetkisi olmayan, sadece ordu içindeki Parti örgütlerini yöneten bir organ durumuna geldi. Bu arada, Mao Zedung'un kuvvetleri oradaki Özel Komite'nin isteği üzerine Güney

3 Kızıl Ordu'daki asker temsilcileri toplantıları ve asker komiteleri sistemi daha sonra kaldırıldı. Halk Kurtuluş Ordusu 1947'de her ikisi de kadroların önderliği altında olmak üzere, asker toplantıları ve asker komiteleri sistemini resmen kabul etti.

Hunan'a gönderildi ve bunun sonucunda da Hunan-Ciangsi sınır bölgesi bir ayı aşkın bir süre düşman işgali altında kaldı. Mart ayının sonlarında Güney Hunan'da yenilgiye uğradık ve Nisan ayında Cu De ve Mao Zedung komutasındaki kuvvetler Güney Hunan'daki köylü ordusuyla birlikte Ningang'a çekilip sınır bölgesindeki bağımsız rejimi yeniden kurmaya başladılar.

Hunan-Ciangsi sınır bölgesindeki bağımsız rejim, Nisan ayından başlayarak, karşısında, güneyde hâkim sınıfların geçici bir istikrara kavuşmuş olan iktidarını buldu. Hunan ve Ciangsi'nin bizi bastırmak için üzerimize gönderdikleri gerici kuvvetlerden oluşan alayların sayısı en az sekiz ya da dokuzu, hatta bazen 18'i bulmaktaydı. Ama gene de, dört alaydan daha küçük bir kuvvetle ve dört ay gibi uzun bir süre düşmanla çarpışarak, her geçen gün bağımsız rejimimizin yönetimindeki toprakları büyüttük, toprak devrimini derinleştirdik, halkın siyasi iktidarını yaygınlaştırdık ve Kızıl Ordu'yu ve Kızıl Muhafızlar'ı genişlettik. Bu, sınır bölgesindeki (yerel ve ordudaki) Parti örgütlerinin siyasetleri doğru olduğu için başarılabilirdi. Sekreterliğini Mao Zedung'un yaptığı Sınır Bölgesi Özel Komitesi'nin ve sekreterliğini Cen Yi'nin yaptığı Parti Ordu Komitesi'nin o zamanki siyasetleri şöyleydi:

Düşmana karşı kararlılıkla mücadele etmek, Losiao Sıradağları'nın orta kısımlarında siyasi iktidarı kurmak ve kaçakçılığa karşı çıkmak.

Bağımsız rejimin hüküm sürdüğü bölgelerde toprak devrimini derinleştirmek.

Ordu Parti örgütünün yardımıyla yerel Parti örgütünün gelişmesini sağlamak ve düzenli ordunun yardımıyla yerel silahlı kuvvetlerin gelişmesini sağlamak.

Hâkim sınıfların görece güçlü bir iktidara sahip oldukları Hunan'a karşı savunma, görece zayıf bir iktidara sahip oldukları Ciangsi'ye karşı ise saldırı durumunda bulunmak.

Yungsin'in geliştirilmesi için çok çaba harcamak, burada hal-

kın bağımsız rejimini kurmak ve uzun bir mücadeleye hazırlanmak.

Koşullar elverişli olduğu zaman düşmanla savaşmaları için, Kızıl Ordu birliklerini toplamak ve birliklerin teker teker yok edilmesini önlemek amacıyla kuvvetlerin bölünmesine karşı çıkmak.

Bağımsız rejimin egemen olduğu bölgeyi genişletmek için dalgalar halinde ilerleme siyasetini benimsemek ve maceracı ilerleme yoluyla genişleme siyasetine karşı çıkmak.

Bu doğru taktikler ve sınır bölgesinin mücadelemiz için elverişli arazisi sayesinde ve Hunan'dan gelen istilacı birliklerle Ciangsi'den gelenler arasındaki bağlantının yetersizliğinden dolayı, Nisan'dan Temmuz'a kadar geçen dört ay içinde birçok askeri zafer kazanmayı ve halkın bağımsız rejimini genişletmeyi başardık. Düşman, bizden birkaç kat güçlü olmasına karşın, rejimimizi yıkmak şöyle dursun, genişlemesini bile engelleyemedi. Rejimimizin Hunan ve Ciangsi üzerindeki etkisi gittikçe daha fazla hissedilmeye başladı. Ağustos yenilgisinin tek nedeni, hâkim sınıfların geçici bir istikrar döneminde bulduklarını kavrayamayan bazı yoldaşların, hâkim sınıflar içinde parçalanmaların hüküm sürdüğü dönemlere uygun düşen bir siyaset benimsemeleri ve Güney Hunan üzerine maceracı bir şekilde ilerlemek için kuvvetlerimizi bölmeleriydi. Bu, hem sınır bölgesinde, hem de Güney Hunan'da yenilmemize yol açtı. Hunan Eyalet Komitesi'nin temsilcisi Du Siucing ve Eyalet Komitesi tarafından Sınır Bölgesi Özel Komitesi sekreterliğine atanmış olan Yang Kayming, gerçek durumu kavrayamadılar. Mao Zedung'un, Van Sisien'in ve şiddetle karşı çıkan öteki yoldaşların Yungsin'de uzakta bulunmalarından yararlanarak, Parti Ordu Komitesi'nin, Özel Komite'nin ve Yungsin İl Komitesi'nin yaptıkları ortak toplantıda aldıkları ve Hunan Eyalet Komitesi'nin görüşlerini reddeden kararlara uymadılar. Hunan Eyalet Komitesi'nin Güney Hunan üzerine yürüme emrini mekanik bir şekilde uyguladılar ve

Yicanglı köylülerden oluşan Kızıl Ordu'nun 29. Alayı'nın mücadeleyi bırakıp evc dönme isteğiyle uzlaştılar. Bu, hem sınır bölgesinde, hem de Güney Hunan'da yenilmemize yol açtı.

Başlangıçta, Temmuz ortalarında, Hunan'dan gelen, Vu Şang komutasındaki Sekizinci Ordu, Ningang'ı istila etmiş, Yungsin'e girmiş, bizimle savaşa tutuşmak için boş yere uğraşmıştı (askerlerimiz bu kuvvetlerin üzerine yan yollardan birinden saldırmayı denediler, fakat ellerinden kaçırdılar). Vu Şang'ın kuvvetleri, kitlelerin bizi desteklemesinden korkarak, aceleyle Lienhua üzerinden Çaling'e çekildiler. Bu sırada, Lingsien ve Çaling'e saldırmak üzere Ningang'dan yola çıkmış olan Kızıl Ordu'nun ana birliği, Lingsien'e varınca planını değiştirdi ve Güney Hunan'a yöneldi. Aynı anda Ciangsi'den gelen, Vang Çun ve Cin Handing komutasındaki Üçüncü Ordu'nun beş alayıyla Hu Vendu komutasındaki Altıncı Ordu'nun altı alayından meydana gelen düşman kuvvetleri, Yungsin'e karşı ortak bir saldırıya giriştiler. Bu sırada Yungsin'de sadece bir alayımız bulunmaktaydı. Bu alay, geniş halk kitlelerinin bağrında gizlenerek ve düşman üzerine her yönden giriştiği gerilla saldırıları yoluyla, düşmanın 11 alayını 25 gün gibi bir süre boyunca Yungsin il merkezi etrafında, yarıçapı otuz *li** olan bir alana hapsetti. Sonunda düşmanın şiddetli saldırısı karşısında önce Yungsin, bundan kısa bir süre sonra da Lienhua ve Ningang düştü. Tam bu sırada, Ciangsi'den gelen düşman kuvvetleri arasındaki iç anlaşmazlıklar birdenbire alevlendi; Hu Vendu komutasındaki Altıncı Ordu aceleyle geri çekildi ve hemen Çangşu'da Vang Çun'un Üçüncü Ordusu'yla savaşa girdi. O zaman diğer beş Ciangsi alayı da aceleyle Yungsin il merkezine çekildi. Eğer ana birliğimiz Güney Hunan'a gitmemiş olsaydı, pekâlâ bu düşman kuvvetini bozguna uğratabilir, bağımsız rejimimizin alanını Cian, Anfu ve Pingsiang'ı kapsayacak şekilde genişletebilir ve bu alanı Pingciang ve Liuyang'la birleştirebilirdik. Ancak esas kuvvetimiz uzakta bulunduğu ve geriye kalan tek alayı-

* Li. bir Çin uzunluk ölçüsüdür. İki li, yaklaşık olarak bir kilometredir. (Ç.N.)

mız da çok yorgun olduğu için, adamlarımızdan bir kısmının Yuan Vencay ve Vang Zo komutasındaki iki birlikle işbirliği halinde Cingang Dağları'nı savunmak üzere burada kalması ve benim de geri kalan askerleri, esas kuvvetimizi bulup geri çağırmak üzere Guydung'a götürmem kararlaştırıldı. O sırada, esas kuvvetimiz zaten Güney Hunan'dan Guydung'a geri çekilmeye başlamıştı ve biz, 23 Ağustos'ta bu kuvvetlerle birleştik.

Kızıl Ordu'nun esas kuvveti Temmuz ortalarında Lingsien'e vardığı zaman, siyasi bakımdan yalpalayan ve Güney Hunan'daki evlerine dönmek isteyen 29. Alay'ın subay ve erleri, emirlere uymayı reddettiler. Öte yandan 28. Alay, Güney Hunan'a gitmeye karşıydı ve Güney Ciangsi'ye gitmek istiyordu; Yungsin'e geri dönmeyi ise hiç istemiyordu. Du Siucing'in, 29. Alay'ın taşıdığı hatalı fikirleri teşvik etmesi ve Ordu Komitesi'nin de, askerleri bu hatalı fikirlerden vazgeçirememesi üzerine, esas kuvvet Çençov'a gitmek üzere, 17 Temmuz'da Lingsien'den ayrıldı. 24 Temmuz'da ise, Fan Şişeng komutasındaki düşman kuvvetlerine karşı, Çençov'da giriştiği savaşta, başlangıçta başarılı olduysa da, sonra yenilerek savaştan çekildi. Bunun üzerine kendi başına hareket eden 29. Alay, eve dönmek için hızla Yiçang'a doğru yola çıktı. Sonuç olarak alayın bir kısmı, Leçang'da Hu Fengçang'ın haydutları tarafından yok edildi, diğer bir kısmı ise Çençov-Yiçang bölgesinde dağıldı ve bunlardan bir daha haber alınamadı. O sırada bu alaydan geri kalanların sayısı 100'ü geçmiyordu. Neyse ki, esas kuvveti meydana getiren 28. Alay, büyük kayıplar vermemişti ve 18 Ağustos'ta Guydung'u ele geçirdi. Cingang Dağları'ndan gelen birlikler 23 Ağustos'ta alaya katıldılar ve birleşen kuvvetlerin Çungyi ve Şangyu yoluyla Cingang Dağları'na dönmesi kararlaştırıldı. Çungyi'ye vardığımız zaman, Tabur Komutanı Yuan Çungçuan, bir piyade ve bir topçu bölüğüyle birlikte kaçtı. Daha sonra bu iki bölük bulunup geri getirilmekle birlikte, bu harekâta Alay Komutanımız Vang Erço hayatını kaybetti. Geri dönmekte olan adamlarımız henüz hedeflerine var-

madan önce, Hunan ve Ciangsi'den gelen düşman birlikleri bu fırsattan yararlanarak 30 Ağustos'ta Cingang Dağları'na saldırdılar. Cingang Dağları'nı savunan birlikler, bir taburdan az olmakla beraber, üstün oldukları noktalardan yararlanarak, düşmanı geri püskürtüp bozguna uğrattılar ve üssümüzü kurtardılar.

Ağustos yenilgisinin nedenleri şunlardı: 1) Yalpalayan ve evlerini özleyen bazı subay ve erler; savaşa güçlerini kaybetmişlerdi; Güney Hunan'a gitmek istemeyen başka bazı subay ve erler ise şevksizdiler: 2) askerlerimiz, yazın boğucu sıcakta yapılan yürüyüşlerde bitkin düşmüşlerdi; 3) Lingsien'den birkaç yüz *li* uzakta maceracı bir harekâta girişmiş olan askerlerimizin sınır bölgesiyle olan bağları kopmuştu ve tek başlarına kalmışlardı; 4) Güney Hunan'daki kitleler henüz harekete geçirilmemiş olduğu için, bu bölgeye yapılan sefer, tamamen askeri bir macera olmuştu; 5) düşmanın durumu hakkında bilgimiz yoktu; 6) hazırlıklarımız yetersizdi ve subaylarla erler, harekâtın amacını kavramamışlardı.

Bağımsız Rejim Altındaki Bölgede Bugünkü Durum

Bu yılın Nisan ayından itibaren Kızıl bölgeler giderek genişletilmiştir. Ciangsi düşman kuvvetlerini dördüncü kez yenilgiye uğrattığımız 23 Haziran'daki Lungyuanku (Yungsin ve Ningang sınırında bulunmaktadır) çarpışmasından sonra, Ningang, Yungsin ve Lienhua illerini, Cian ve Anfu'nun bazı küçük kesimlerini, Suyçuan'ın kuzey kesimini ve Lingsien'in güneydoğu kesimini içine alan sınır bölgesi, gelişmesinin doruğuna erişti. Kızıl bölgelerde toprağın büyük bir kısmı dağıtılmıştı ve geri kalan kısmını da dağıtılmaktaydı. İlçe ve kasabalarda, siyasi iktidar organları kuruldu. Ningang, Yungsin, Lienhua ve Suyçuan'da il hükümetleri kuruldu ve bir sınır bölgesi hükümeti meydana getirildi. Köylerde işçi ve köylü ayaklanma müfrezeleri, ilçe ve il düzeyinde ise Kızıl Muhafızlar örgüt-

lendi. Temmuz'da Ciangsi düşman kuvvetleri saldırıya geçti; Ağustos'ta Hunan ve Ciangsi düşman kuvvetleri birlikte Cingang Dağları'na saldırdılar. Sınır bölgesindeki bütün il merkezleri ve ovalar düşman tarafından işgal edildi. Barışı koruma birlikleri ve toprak ağalarının paralı askerleri olan bu köpekler, azgınlaştılar ve bütün kasaba ve köylük bölgelerde Beyaz terör esmeye başladı. Parti ve hükümet örgütlerinin çoğu çöktü. Zengin köylüler ve Parti içindeki oportünistler, büyük gruplar halinde düşman safına geçtiler. Hunan düşman kuvvetleri, ancak 30 Ağustos'taki Cingang Dağları muharebesinden sonra Lingsien'e geri çekildi, ama Ciangsi kuvvetleri bütün il merkezlerini ve köylerin çoğunu hâlâ ellerinde tutuyorlardı. Bununla beraber düşman, Ningang'ın batı ve kuzey bölgelerini; Yungsin'in kuzeyindeki Tienlung, batısındaki Siaosiciang ve güneyindeki Vaniensan bölgelerini; Lienhua'daki Şansi bölgesini; Suycuan'daki Cingangşan bölgesini ve Lingsien'deki Çinşigang ve Duyuan bölgelerini kapsayan dağlık alanları, hiçbir zaman ele geçiremedi. Temmuz ve Ağustos aylarında, Kızıl Ordu'nun bir alayı, çeşitli illerin Kızıl Muhafızlarıyla uyum içinde hareket ederek, küçüklü büyüklü birçok muharebe verdi; sonunda dağlara geri çekildiğinde sadece 30 tüfek kaybetmişti.

Askerlerimiz, Çungyi ve Şangyu üzerinden Cingang Dağları'na geri dönerken, Güney Ciangsi'den gelen düşman kuvvetleri –Liyu Şiyi komutasındaki Bağımsız 7. Tümen– bizi Suyçuan'a kadar takip etti. 13 Eylül'de Liyu Şiyi'yi yendik, birkaç yüz tüfek ele geçirdik ve Suyçuan'ı aldık. 26 Eylül'de Cingang Dağları'na geri döndük. 1 Ekim'de Ningang'da, Siyung Şihuy'un tugaylarından biri olan Çu Hunyuan komutasındaki tugayla savaşa tutuşarak yendik ve Ningang ilinin tamamını yeniden ele geçirdik. Bu arada Guydung'da konaklamış olan Yen Çungru komutasındaki Hunan düşman kuvvetlerinden 126 asker, bizim tarafımıza geçti ve Bi Çanyun'un komutasında bir özel görev taburu olarak örgütlendiler. 9 Kasım'da Lungyuanku'da ve Ningang il merkezinde Çu'nun tugayından bir

alayı bozguna uğrattık. Ertesi gün ilerleyerek Yungsin'i işgal ettik, fakat kısa bir süre sonra Ningang'a çekildik. Bugünkü durumda, güneyde Suyçuan ilindeki Cingang Dağları'nın güney yamaçlarından kuzeyde Lienhua ilinin sınırına kadar uzanan bölgemiz, Ningang'ın tamamını ve Suyçuan, Lingsien ve Yungsin'in bazı kesimlerini içine alarak, kuzeyden güneye uzanan dar ve kesintisiz bir şerit meydana getirmektedir. Ancak Lienhua'nın Şangsi ilçesi ve Yungsin'in Tienlung ve Vanniensan ilçeleri, bu kesintisiz şerite sağlam bir şekilde bağlı değildir. Düşman, askeri saldırılar ve ekonomik abluka yoluyla üs bölgemizi yıkmaya çalışmaktadır ve biz de şimdi düşmanın saldırılarını bozguna uğratmaya hazırlanıyoruz.

Askeri Sorunlar

Sınır bölgesindeki mücadele yalnızca askeri olduğu için, hem Parti hem de kitleler, savaş temel alınarak hazırlanmalıdır. Düşmanla nasıl baş edileceği, nasıl savaşılabileceği, günlük hayatımızın başlıca sorunu haline gelmiştir. Bağımsız bir rejim, silahlı olmak zorundadır. Eğer böyle bir rejimin silahlı kuvvetleri yoksa ya da yetersizse ya da düşmanla olan ilişkilerde yanlış taktikler uygulanırsa, nerede olursa olsun, bağımsız rejimin bulunduğu bölge çok kısa zamanda düşman tarafından işgal edilir. Mücadelenin her geçen gün daha da şiddetlenmesiyle, sorunlarımız son derece karmaşık ve ciddi bir hale gelmiştir.

Sınır bölgesindeki Kızıl Ordu, 1) evvelce Ye Ting ve Ho Lung komutasında bulunan Çaoçov ve Svatov'daki birlikler;⁴ 2) Vuçang'daki

⁴ Başlangıçta Ye Ting ve Ho Lung Yoldaşların komutası altındaki bu birlikler, 1 Ağustos 1927 Nançang Ayaklanması'nı düzenlediler. Guangdong eyaletindeki Çaoçov ve Svatov üzerine yürüyüşleri sırasında yenilgiye uğradılar. Cu De, Lin Biao ve Cen Yi Yoldaşlar tarafından yönetilen bazı birimler, gerilla harekâtına devam etmek için, Ciangsi yoluyla Güney Hunan'a geri çekildiler. 1928 Nisanı'nda Cingang Dağları'nda Mao Zedung Yoldaş'ın kuvvetlerine katıldılar.

eski Milli Hükümetin Muhafız Alayı;⁵ 3) Pingciang ve Liuyanglı köylüler;⁶ 4) Güney Hunanlı köylüler⁷ ve Şuykuşanlı işçiler;⁸ 5) Su Kesiang, Tang Şengçi, Bay Cungsi, Çu Peyde, Vu Şang ve Siyung Şihuy komutasındaki kuvvetlerden esir alınan askerler ve 6) sınır bölgesindeki illerde yaşayan köylülerden meydana gelmektedir. Ancak bir yılı aşkın bir süre savaştıktan sonra, evvelce Ye Ting ve Ho Lung komutasındaki birliklerden, Muhafız Alayı'ndan ve Pingciang ve Liuyanglı köylülerden sadece üçte biri kalmıştır. Güney Hunanlı köylüler de ağır kayıplar vermiştir. Dolayısıyla, her ne kadar yukarıda sa-

5 1927 Devrimi sırasında, Vuçang'daki Milli Hükümet'in Muhafız Alayı'ndaki kadroların çoğunluğu Komünist Partisi üyesiydi. 1927 Temmuz'unun sonlarında, Vang Çingvey ve taraftarlarının devrime ihanet etmelerinden sonra, alay Nançang'daki ayaklanmaya katılmak üzere Vuçang'ı terk etti. Alay, yolda devrimci kuvvetlerin Nançang'dan ayrılıp güneye gitmiş olduğunu öğrenince yolunu değiştirerek Pingciang ve Liuyang'daki silahlı köylü kuvvetlerine katılmak üzere, Batı Ciangsi'deki Siuşuy'a yöneldi.

6 1927 İlkbahar'ında, Hunan eyaletindeki Pingciang ve Liuyang bölgesinde oldukça güçlü silahlı köylü kuvvetleri kuruldu. 21 Mayıs'ta Su Kesiang, Cangşa'da karşıdevrimci bir darbe düzenledi ve devrimci kitleleri katletti. Bunun üzerine silahlı köylü kuvvetleri, 31 Mayıs'ta, karşıdevrimcilere gereken cevabı vermek için Cangşa'ya doğru yürüşüne geçti; ama oportünist Cen Dusiu tarafından durdurularak geri çevrildiler. Bunun üzerine bu kuvvetlerin bir kısmı, gerilla savaşı vermek için bağımsız bir alay halinde yeniden örgütlendiler. 1 Ağustos'taki Nançang Ayaklanması'ndan sonra bu silahlı köylüler Ciangsi eyaletindeki Siuşuy ve Tunggu ile Hunan eyaletindeki Pingciang ve Liuyang'da, Vuçang Milli Hükümeti'nin eski eski Muhafız Alayı'yla birleştiler ve Ciangsi'de bulunan Pingsiang'daki silahlı kömür madeni işçileriyle işbirliği halinde Güz Hasadı Ayaklanması'nı düzenlediler. Ekim ayında, Mao Zedung Yoldaş, bu kuvvetleri Cingang Dağları'na götürdü.

7 1928 başlarında, Cu De Yoldaş, Güney Hunan'da devrimci gerilla savaşını yönetirken, köylü hareketinin derin kökler salmış olduğu Yiçang, Çençov, Leyyang, Yungsing ve Zising illerinde köylü orduları kuruldu. Daha sonra Cu De Yoldaş bu kuvvetleri, Mao Zedung Yoldaş komutasındaki kuvvetlere katılmak üzere, Cingang Dağları'na götürdü.

8 Hunan eyaletindeki Çanning'de bulunan Şuykuşan, kurşun madenleriyle tanınmıştır. 1922'de buradaki maden işçileri, Komünist Partisi'nin önderliğinde bir sendika kurdular ve karşıdevrime karşı yıllarca mücadele ettiler. 1927'deki Güz Hasadı Ayaklanması'ndan sonra birçok maden işçisi Kızıl Ordu'ya katıldı.

yılan ilk dört grup bugüne kadar Dördüncü Kızıl Ordu'nun belkemiğini meydana getirmişse de, şimdi, son iki gruptan gelen askerlerin sayısı bunların sayısını çok aşmış bulunmaktadır. Bundan başka, bu son iki grup içinde de, esir alınan askerlerin sayısı köylülerin sayısını aşmaktadır; bu kaynak olmasaydı, ciddi bir insan gücü sorunu ortaya çıkardı. Bu durumda bile, insan sayısındaki artış, tüfek sayısındaki artışa ayak uyduramamaktadır. Tüfekler kolay kaybedilmiyor, ama askerler yaralanıyor, öldürülüyor, hastalanıyor, kaçıyor ve dolayısıyla daha kolay kaybediliyorlar. Hunan Eyalet Komitesi bize Anyuan'dan⁹ işçi göndereceğine söz vermişti. Bu sözünü yerine getireceğini ciddiyle umuyoruz.

Sınıf kökeni bakımından, Kızıl Ordu kısmen işçi ve köylülerden, kısmen de *lumpen*-proleterlerden oluşmaktadır. *Lumpen*-proleterlerin sayısının çok fazla olması, kuşkusuz pek iyi bir şey değildir. Ama bunlar, savaşma konusunda yeteneklidirler ve savaş her geçen gün bize daha fazla kayıp verdirterek sürdüğü için, kayıplarımızı *lumpen*-proleterler ile kapatmak bile artık kolay bir iş olmaktan çıkmıştır. Bu koşullar altında biricik çözüm yolu, siyasi eğitimi yoğunlaştırmaktır.

Kızıl Ordu askerlerinin çoğu, daha önce paralı asker olarak çalışmış olanlardan meydana gelmektedir, fakat bunlar bir kere Kızıl Ordu'ya girdikten sonra nitelikleri değişmektedir. Her şeyden önce, Kızıl Ordu, askerlerin başkası için değil, kendileri ve halk için savaştıklarını hissetmelerini sağlayarak, paralı asker sistemini ortadan kaldırmıştır. Kızıl Ordu'da şimdilik düzenli bir ücret sistemi yoktur, ama yemeklik yağ, tuz, yakacak odun ve sebze için para, tahıl ve biraz da cep harçlığı verilmektedir. Sınır bölgesinin yerlisi olan bütün Kızıl Ordu subay ve askerlerine toprak dağıtılmıştır, ancak ülkenin diğer bölgelerinden gelenlere toprak dağıtmak oldukça güç bir iştir.

⁹ Ciangsi eyaletinin Pingsiang ilinde bulunan ve 12 bin işçi çalıştıran Anyuan Kömür Madenleri, Han Yepin Demir-Çelik Şirketi'ne aitti. 1921'den itibaren burada Komünist Partisi Hunan Eyalet Komitesi'nin yolladığı örgütleyiciler tarafından, Parti örgütleri ve bir Maden İşçileri Sendikası kuruldu.

Kızıl Ordu askerleri, siyasi eğitimden geçtikten sonra sınıf bilincine ulaşmış, toprak dağıtımı, siyasi iktidarın kurulması, işçi ve köylülerin silahlandırılması gibi sorunların temellerini öğrenmişlerdir. Kendileri için, işçi sınıfı ve köylülük için savaştıklarını bilmektedirler. Bu nedenle çetin mücadelenin getirdiği güçlüklerle yakınmadan göğüs gerebilmektedirler. Her bölük, tabur ya da alayın, askerlerin çıkarlarını temsil eden, siyasi çalışmayı ve kitle çalışmasını yürüten bir askerler komitesi vardır.

Tecrübelerimiz, parti temsilcileri sisteminin¹⁰ kaldırılmaması gerektiğini göstermiştir. Parti kolları, bölükler temel alınarak örgütlenmiş olduğu için, Parti temsilcileri özellikle bölük düzeyinde önemli olmaktadır. Parti temsilcisi, asker komitesinin siyasi eğitimi yürütmesini sağlamalı, kitle hareketleri için yapılan çalışmaya rehberlik etmeli ve aynı zamanda parti kolunun sekreterliğini yapmalıdır. Olaylar, bölük parti temsilcisi ne kadar iyi olursa, bölüğün o kadar sağlam olduğunu ve bölük komutanının bu önemli siyasi rolü oynayamayacağını göstermiştir. Alt kademelerdeki kadrolar arasında verilen kayıp büyük olduğu için, çoğu kez, esir alınan düşman askerleri çok kısa bir zamanda takım yöneticisi ya da bölük komutanı olmaktadır. Şubat ve Mart aylarında esir alınan askerlerden bazıları ise bugün tabur komutanı olmuşlardır. Ordumuzun ismi Kızıl Ordu olduğu için, işlerin Parti temsilcileri olmadan da yürüyeceği düşünülebilir; ama bu, çok hatalı bir düşüncedir. Bir aralık, Güney Hunan'daki 28. Alay, bu sistemi ortadan kaldırdı; ancak daha sonra yeniden koymak zorunda kaldı. Parti temsilcilerinin adını "eğitmen" olarak değiştirmek, bunların, esir alınan askerlerin nefretini kazanmış olan Guomintang ordusundaki eğitmenlerle karıştırılmasına yol açardı. Ayrıca ad değişikliği, sistemin esasını etkilemeyeceği için, değişiklik yapmamaya karar verdik. Parti temsilcileri arasından verdiğimiz kayıplar çok ağırdır. Kaybettiğimiz Parti

10 1929 yılında, Kızıl Ordu'daki Parti temsilcilerine siyasi komiser adı verildi. 1931 yılında ise, bölük siyasi komiserlerinin adı siyasi eğitmen olarak değiştirildi.

temsilcilerinin yerine yenilerini yetiştirmek için eğitime başladık, fakat aynı zamanda Merkez Komitesi'nin ve Hunan ve Ciangsi Eyalet Komitelerinin bize Parti temsilcisi olarak çalışabilecek en az 30 yoldaş göndereceklerini de umuyoruz.

Normal olarak bir askerin savaşılabilecek duruma gelmesi için, altı aylık ya da bir yıllık bir eğitime ihtiyacı vardır. Ama bizim askerlerimiz, hemen hiçbir eğitim görmeden, askere alındıklarının ertesi günü savaşmak zorunda kalmaktadırlar. Askerlik tekniğini bilmeden, sadece cesaretlerine dayanarak savaşılmaktadırlar. Uzun dinlenme ve eğitim süreleri söz konusu olamayacağından, yapılacak tek şey, eğer mümkünse belirli çarpışmalara girmekten kaçınmaya çalışmak ve böylelikle eğitim için zaman kazanmaktır. Şimdi, alt kademelerde subay olmak üzere eğitim gören 150 kişilik bir birliğimiz var ve bu eğitimi ileride de sürdürmek niyetindeyiz. Merkez Komitesi'nin ve iki eyalet komitesinin bize, takım yöneticisiyle bölük komutanı rütbelerinin üstünde daha çok sayıda subay göndereceğini umuyoruz.

Hunan Eyalet Komitesi, bizden askerlerin maddi durumlarıyla ilgilenmemizi ve onları sıradan işçi ve köylülerden en azından birazcık daha iyi bir duruma getirmemizi istedi. Aslında askerler daha kötü bir durumdadırlar. Her asker, tahıla ek olarak, yemeklik yağ, tuz, yakacak odun ve sebze için günde sadece beş sent almaktadır. Bunu sağlamak bile güç olmaktadır. Sadece bunların aylık tutarı, 10 bin gümüş doları aşmaktadır ve bu paranın tek kaynağı, yerel zorbaların mallarının kamulaştırılmasıdır.¹¹ Şimdi beş bin kişilik bir ordunun kışlık elbiselerine konulacak pamuğumuz var, ancak hâlâ kumaş sıkıntısı çekmekteyiz. Hava soğuk olmasına rağmen, askerlerimizin çoğu hâlâ iki kat ince elbise giymektedirler. Neyse ki zorluklara alışkınız. Bunun ötesinde aynı zorlukları hepimiz paylaş-

¹¹ Yerel zorbaların mallarına el konması, ordunun harcamalarının bir kısmını karşılamak için başvurulan geçici bir önlemdi. Üs bölgelerinin genişlemesi ve ordunun büyümesi, ordu harcamalarının vergilendirme yoluyla karşılanmasını hem mümkün hem de gerekli kıldı.

maktayız; ordu komutanından aşçıya kadar herkes, tahılın yanında, günlük beş sentlik yiyecek ücretiyle yaşamını sürdürmektedir. Cep harçlığına gelince, bunun miktarı 20 sent de olsa, 40 sent de olsa, herkes aynı parayı alıyor.¹² Bunun sonucunda, askerler kimseden yakınmamaktadır.

Girdiğimiz her çarpışmada yaralananlar oluyor. Aynı zamanda birçok subay ve er, kötü beslenmeden, soğuktan ve başka nedenlerden dolayı hastalanmışlardır. Dağlardaki hastanelerimizde hem Çin hem de Batı usulü tedavi uygulanmaktadır; ancak yeterli sayıda doktorumuz ve ilacımız yoktur. Şu anda bu hastanelerde sekiz yüzyü aşkın hasta bulunmaktadır. Hunan Eyalet Komitesi, bize ilaç sağlayacağına söz vermişti; ama şimdiye kadar elimize ilaç geçmedi. Yine de Merkez Komitesi'nin ve iki eyalet komitesinin bize Batı tarzında eğitim görmüş birkaç doktor ile bir miktar tentürdiyot göndereceğini ummaktayız.

Kızıl Ordu'nun, bu kadar kötü maddi koşullara ve bu kadar sık çarpışmaya girmesine karşın görevlerini yerine getirebilmiş olmasının bir nedeni de, partinin oynadığı rolün yanı sıra, demokrasi uygulamasıdır. Subaylar erleri dövmezler; subaylara ve askerlere eşit davranılır; askerlerin toplantı yapma ve düşüncelerini açıklama özgürlüğü vardır; önemsiz formaliteler kaldırılmıştır; hesaplar herkesin denetimine açıktır. Askerler, yemeği kendi aralarında birleşerek ortak yemekte ve bu yolla yemeklik yağ, tuz, yakacak odun ve sebze için verilen günlük beş sentten, adam başına günde aşağı yukarı altı-yedi kuruş tutan ve "ortak yemek tasarrufu" adını verdikleri bir miktar cep harçlığı bile biriktirebilmektedirler. Bütün bunlar, askerleri çok hoşnut etmektedir. Özellikle yeni esir alınan askerler, bizim ordumuzla Guomindang Ordusu'nun iki ayrı dünya olduğunu görmektedirler. Kızıl Ordu'daki maddi koşullar, Beyaz Ordu'daki kadar iyi olmasa bile, kendilerini manevi bakımdan özgür hissetmektedir-

¹² O zamanki koşullarda gerekli olan eşit ücret uygulaması, Kızıl Ordu'da uzun zaman yürürlükte kaldı. Fakat daha sonraları, subaylar ve askerler, rütbelere göre çok küçük bir farklılık gösteren ücretler almaya başladılar.

ler. Daha dün Beyaz Ordu'dayken hiç cesareti olmayan askerler, bugün Kızıl Ordu'da çok cesur insanlar haline gelmişlerdir; demokrasinin bu kadar büyük bir etkisi olmaktadır. Kızıl Ordu, esir alınan askerleri anında değiştiren bir ocak gibidir. Çin'de, halkın olduğu kadar ordunun da demokrasiye ihtiyacı vardır. Ordumuzdaki demokrasi, feodallerin paralı asker ordusunu içten yıkmak için sahip olduğumuz önemli bir silahtır.¹³

Şimdiki durumda Parti örgütünün dört kademesi vardır: Bölük Parti Kolu, Tabur Komitesi, Alay Komitesi ve Ordu Komitesi. Bir bölükte, her mangada bir grubu olan bir Parti kolu bulunmaktadır. "Parti kolu, bölük temel alınarak örgütlenmiştir"; bu, Kızıl Ordu'nun böylesine çetin bir mücadeleyi şimdiye kadar dağılmadan sürdürebilmiş olmasının önemli nedenlerinden biridir. İki yıl önce, Guomintang Ordusu'nda bulunduğumuz sırada partimizin askerler arasında örgütsel kökleri yoktu; Ye Ting'in birliklerinde¹⁴ bile sadece her alayda bir Parti kolu bulunmaktaydı. Hiçbir ciddi sınava cesaretle göğüsleyemememizin nedeni buydu. Bugün Kızıl Ordu'da Partililerin Parti üyesi olmayanlara oranı, aşağı yukarı bire üçtür; yani ortalama olarak her dört kişiden biri Parti üyesidir. Son zaman-

13 Burada Mao Zedung Yoldaş, devrimci ordu içinde belirli bir demokrasi ölçüsüne duyulan ihtiyaca özel bir önem veriyor; çünkü Kızıl Ordu'nun ilk zamanlarında demokrasiye özel bir önem verilmeksizin, ne orduya yeni katılan köylülerin ve esir alınan Beyaz birliklerden saflarımıza katılan askerlerin devrimci çöküşünü harekete geçirmek mümkün olurdu, ne de kadrolarımıza da bulaşmış olan, gerici ordularda görülen savaş ağalarına özgü tutumlar saflarımızdan temizlenebilirdi. Elbette ki, ordudaki demokrasi, askeri disiplinin sınırlarını aşmamalı, disiplini zayıflatmaya değil, güçlendirmeye hizmet etmelidir. Bu yüzden, bir yandan gerekli ölçüde bir demokrasi geliştirilirken, öte yandan disiplinsizlik demek olan aşırı demokrasi talebiyle de mücadele edilmelidir. Bu şekilde ortaya çıkan disiplinsizlik, Kızıl Ordu'nun ilk zamanlarında bir ara ciddi bir sorun haline gelmişti. Mao Zedung Yoldaş'ın ordu içindeki aşırı demokrasiye karşı mücadelesiyle ilgili olarak bkz. bu ciltte "Parti İçindeki Yanlış Düşüncelerin Düzeltilmesi Üzerine", s.155-168.

14 Ye Ting Yoldaş, 1926'daki Kuzey Seferi sırasında bağımsız bir alaya komuta etmekteydi. Çekirdeğini komünistlerin oluşturduğu bu alay, vurucu güç olarak ün kazandı. Vuçang'ın devrimci ordunun eline geçmesinden sonra 24. Tümen, Nançang Ayaklanması'ndan sonra da 11. Ordu haline getirilerek genişletildi.

larda, savaşçılar arasından partiye daha çok üye kaydederek bu oranı, her iki kişiden biri parti üyesi olacak şekilde yükseltmeye karar verdik.¹⁵ Bugünkü durumda bölük parti kollarında yeterli sayıda iyi Parti sekreteri bulunmamaktadır. Bunun için Merkez Komite-si'nden, buldukları yerlerde artık faaliyet gösteremeyen etkin kadrolardan bir kısmını buraya göndermesini istiyoruz. Güney Hunanlı kadroların hemen tamamı, ordu içinde Parti çalışması yapmaktadırlar. Fakat bunlardan bazıları, Ağustos ayında, Güney Hunan'dan geri çekildiğimiz sırada dağıldıkları için, artık bu işe daha fazla adam ayırabilecek durumda değiliz.

Yerel silahlı kuvvetler, Kızıl Muhafızlar ilçe işçi ve köylü ayaklanma müfrezelerinden oluşmaktadır. Mızrak ve av tüfekleriyle silahlanmış olan bu müfrezeler, kasaba temeline göre örgütlenmiştir. Her kasabanın, gücü, kasabanın nüfusuna göre değişen bir müfrezesi vardır. Bunların görevi karşıdevrimi bastırmak, kasaba yönetimini korumak ve düşmanla savaşta Kızıl Ordu'ya ve Kızıl Muhafızlar'a yardım etmektir. Ayaklanma müfrezeleri, ilkönce Yungsin'de bir yeraltı kuvveti olarak ortaya çıktı, fakat bütün il ele geçirildikten sonra, açık hale geldiler. Bu örgütlenme şimdi, adı değiştirilmeksizin, sınır bölgesinin diğer illerinde de gerçekleştirilmiştir. Kızıl Muhafızlar'ın silahları, esas olarak beş mermi alan tüfeklerden meydana gelmektedir, ama dokuz ve tek mermi alan tüfekleri de vardır. Ningang'da 140, Yungsin'de 220, Lienhua'da 43, Çaling'de 50, Lingsien'de 90, Suyçuan'da 130 ve Vanan'da 10 olmak üzere toplam 683 tüfek bulunmaktadır. Bu tüfeklerin çoğu Kızıl Ordu tarafından sağlanmış, küçük bir kısmını da Kızıl Muhafızlar'ın kendileri düşmandan ele geçirmişlerdir. İllerdeki Kızıl Muhafızlar'ın çoğunluğu, barışı koruma birliklerine ve toprak ağalarının paralı as-

15 Kızıl Ordu'nun daha sonraki tecrübeleri, Kızıl Ordu'da bir Parti üyesine karşı Partili olmayan iki asker şeklindeki oranın uygun olduğunu gösterdi. Bu oran, Kızıl Ordu'da ve daha sonra da Halk Kurtuluş Ordusu'nda genellikle korundu.

kerlerine karşı durmadan çarpışarak savaşma güçlerini sürekli olarak artırmaktadırlar. 21 Mayıs Olayı'ndan¹⁶ önce bütün illerde, köylü savunma birlikleri vardı. Yusien'de 300, Çaling'de 300, Ling-sien'de 60, Suyçuan'da 50, Yungsin'de 80, Lienhua'da 60, Ningang'da 60 (Yuan Vencay'ın askerleri) ve Cingang Dağları'nda 60 (Vang Zo'nun askerleri) olmak üzere toplam 970 tüfek vardı. 21 Mayıs Olayı'ndan sonra, Yuan ve Vang'ın askerlerinin elinde bulunan ve ele geçmemiş olan tüfeklerin dışında sadece Suyçuan'da altı ve Lienhua'da bir tüfek kaldı, gerisi toprak ağalarının eline geçti. Köylü savunma birlikleri, izlenen oportünist çizginin sonucu olarak tüfeklerini koruyamadılar. Bugün, illerdeki Kızıl Muhafızlar'ın tüfekleri sayıca hâlâ çok yetersizdir ve toprak ağalarınıninkilerden daha azdır. Kızıl Ordu onlara silah konusunda yardımcı olmaya devam etmelidir. Kızıl Ordu, kendi savaşma gücünü azaltmamak koşuluyla, halkın silahlandırılmasına yardımcı olmak için elinden geleni yapmalıdır. Kızıl Ordu'nun bir taburunun, her biri 75 tüfeğe sahip dört birlikten oluşması gerektiğini ve bu takdirde özel görev bölüğü, makinelili tüfek bölüğü, havan bölüğü, alay karargâhı ve üç tabur karargâhını da sayacak olursak, her alayın 1075 tüfeğe sahip olacağını saptadık. Savaşta ele geçirilen tüfekler, mümkün olduğu ölçüde, yerel kuvvetlerin silahlandırılmasında kullanılmalıdır. Kızıl Muhafızlar'ın komutanları, illerden Kızıl Ordu eğitim birliklerine gönderilmiş ve buradaki eğitimlerini tamamlamış kimseler olmalıdır. Kızıl Ordu, başka bölgelerden yerel kuvvetlere komuta etmek üzere gönderdiği kimselerin sayısını giderek azaltmalıdır. Çu Peyde, barışı koruma birliklerini ve paralı askerlerini silahlandırmaktadır; öte

16 Çan Kayşek ve Vang Çingvey'in kışkırtmasıyla, aralarında Su Kesiang ve Hu Cien'in de bulunduğu Guomindan'ın Hunan'daki karşıdevrimci ordu komutanları, 21 Mayıs 1927'de, Cangsa'daki sendikalar, köylü birlikleri ve diğer devrimci örgütlerin eyelet merkezlerine bir baskın düzenledi. Komünistlerle devrimci işçi ve köylüler, kitle halinde tutuklandılar ve katledildiler. Bu olay, iki karşıdevrimci Guomindang kliği –başında Vang Cingvey'in bulunduğu Vuhan kliğiyle, başında Çan Kayşek'in bulunduğu Nancing– arasındaki açık işbirliğini ortaya koymaktaydı.

yandan, sınır illerindeki toprak ağalarının silahlı kuvvetleri sayıca ve savaşma güçleri bakımından oldukça güçlüdür. Bütün bunlar yerel Kızıl kuvvetlerimizi genişletmeyi daha da acil bir ihtiyaç haline getirmektedir.

Kızıl Ordu'nun ilkesi kuvvetlerini toplamak, Kızıl Muhafızlar'inki ise kuvvetlerini dağıtmaktır. Gerici rejimin geçici bir istikrar dönemi içinde bulunduğu şimdiki durumda, düşman, Kızıl Ordu'ya saldırarak için çok büyük kuvvetler toplayabilmektedir ve bu durumda kuvvetlerini dağıtmak, Kızıl Ordu'nun lehine olmaz. Tecrübelerimize göre, kuvvetlerin dağıtılması hemen hemen daima yenilgiye yol açarken, sayıca daha az, eşit ya da biraz daha üstün bir düşman kuvvetiyle savaşmak için kuvvetlerin toplanması, genellikle zafere götürmüştür. Merkez Komitesi, bize, uzunluğu ve genişliği birkaç bin *li*'yi bulan çok geniş bir alan içinde gerilla savaşını geliştirmemiz yolunda talimat vermiştir; bu, büyük bir olasılıkla gücümüzün olduğundan fazla değerlendirilmesine dayanmaktadır. Kızıl Muhafızlar için ise, dağılmak elverişli bir durum yaratmaktadır ve onlar şimdi, bütün illerdeki harekâtlarında bu yöntemi uygulamaktadırlar.

Düşman kuvvetlerine yönelttiğimiz propagandada en etkili yöntem, esir alınan askerlerin serbest bırakılması ve yaralıların iyileştirilmesidir. Düşman kuvvetlerinden esir aldığımız asker ve takım yöneticileriyle, bölük ve tabur komutanları arasında hemen propaganda başlıyoruz: esirler, kalmak ve gitmek isteyenler olarak ikiye ayrılıyor ve gitmek isteyenler, yol paraları da verilerek serbest bırakılıyorlar. Bu davranışımız, düşmanın "Komünist haydutlar her gördüklerini derhal öldürürler" şeklindeki iftirasını, bir anda yerle bir etmektedir. Yang Çişeng komutasındaki 9. Tümen'in yayın organı olan *On Gün Dergisi*, bu önlemden söz ederken "Ne büyük sahtekârlık!" diye feryat ediyor. Kızıl Ordu askerleri, esirlere büyük bir ilgi göstermekte ve ayrılırlarken onlarla candan bir şekilde vedalaşmaktadırlar. Esirler ise, düzenlenen bütün "Yeni Kardeşlerimize Veda Toplantıları"nda, buna, yürekten şükranlarını belirten konuşma-

lar yaparak karşılık vermektedirler. Yaralanan düşman askerlerinin tedavi edilmesinin de büyük bir etkisi olmaktadır. Düşman tarafındaki Li Venbin gibi akıllı kimseler de, son zamanlarda, esirleri öldürmeye son verip, yaralıları tedavi ederek bizi örnek almaya başladılar. Gene de, bizim askerlerimiz, yakalanmalarından sonraki ilk çarpışmada silahlarını da birlikte getirerek yeniden bize katılmaktadırlar; böyle olaylar şimdiye kadar iki kez oldu. Bunların yanı sıra mümkün olduğu kadar çok yazılı propaganda da yapıyoruz. Örneğin, duvarlara sloganlarımızı yazıyoruz. Nereye gidersek, orada duvarları sloganlarımızla dolduruyoruz. Ancak bu işi yapabilecek yeterli sayıda adamımız yoktur ve Merkez Komitesi'yle iki eyalet komitesinin bize birkaç kişi yollayacaklarını ummaktayız.

Askeri üslere gelince, birinci üssünüz olan Cingang Dağları, Ningang, Lingsien, Suyçuan ve Yungsin illerinin birleştiği yerde bulunmaktadır. Cingang Dağları'nın Ningang ilinde bulunan kuzey yamacındaki Maoping ile Suyçuan'da bulunan güney yamacındaki Huangao arasındaki uzaklık 90 *li*, Yungsin ilinde bulunan doğu yamacındaki Naşan ile Lingsien'de bulunan batı yamacındaki Şuyku arasındaki uzaklık ise, 80 *li*'dir. Bu bölgeyi çevreleyen hat, Naşan'dan başlayıp Lungyuanku (her ikisi de Yungsin ilindedir), Sinçeng, Maoping, Dalung (üçü de Ningang ilindedir), Şudi, Şuyku, Siazun (bunlar Lingsien ilindedir), Yingpansu, Dayciapu, Dafen, Duyziçian, Huangao, Vuduciang ve Çeao (bunların hepsi Suyçuan ilindedir) üzerinden geçerek yine Naşan'da son bulmaktadır ve uzunluğu 550 *li*'dir. Dağlarda, çeltik tarlaları ve Büyük Kuyu, Küçük Kuyu, Yukarı Kuyu, Orta Kuyu, Aşağı Kuyu, Ciping, Siaçuang, Şingçov, Caoping, Baynihu ve Lofu'da da köyler vardır. Eskiden haydutlar ve asker kaçakları ile dolu olan bütün bu yerler, şimdi bizim üs bölgemiz haline getirilmiştir. Bölge nüfusu iki binin altındadır ve yıllık pirinç üretimi, kabuğu ayıklandıktan sonra 10 bin *dan*'ı geçmemektedir. Dolayısıyla ordunun ihtiyacı olan tahılın tamamını Ningang, Yungsin ve Suyçuan illerinden sağlamak zorunda kalıyoruz. Dağlardaki bütün stratejik geçitler tahkim edilmiştir. Hastanele-

rimiz, battaniye ve kumaş atölyelerimiz, donatım dairemiz ve alaylarımızın cephe gerisi büroları hep bu bölgededir. Şu sırada tahıl, Cingang Dağları'na Ningang'dan getirilmektedir. Yeterli ikmal yapıldığı sürece düşman bu bölgeye asla giremez. İkinci üssümüz olan Ciyulung Dağları, Ningang, Yungsin, Lienhua ve Çaling illerinin birleştiği yerde bulunmaktadır. Cingang Dağları kadar önemli olmamakla birlikte, bu dört ilin yerel silahlı kuvvetleri için en geri üs görevini görmektedir ve bu bölge de tahkim edilmiştir. Beyaz rejim tarafından kuşatılmış bağımsız bir Kızıl rejim için, dağların sağladığı stratejik üstünlüklerden yararlanmak zorunludur.

Toprak Sorunları

Sınır bölgelerindeki toprak durumu: Bu bölgelerde yaklaşık olarak toprağın yüzde 60'ından fazlası toprak ağalarına, yüzde 40'ından azı ise köylülere aitti. Ciangsi kesiminde, toprak mülkiyetinin en çok yoğunlaşmış olduğu bölge, Suyçuan iliydi ve burada toprağın hemen yüzde 80'i toprak ağalarının elinde bulunmaktaydı. Bunu yüzde 70'le Yungsin izliyordu. Vanan, Ningang ve Lienhua'da toprak sahibi köylülerin sayısı daha fazlaydı, fakat buralarda da toprağın büyük kısmı gene toprak ağalarına aitti, yani toprakların yüzde 60'ı toprak ağalarının elindeydi, köylüler ise toprakların ancak yüzde 40'ına sahiptiler. Hunan kesiminde ise, hem Çaling hem de Lingsien ilinde, toprakların yüzde 70 kadarını toprak ağalarına aittir.

Ara sınıf: Toprakların dağılımı böyle olunca, bütün topraklara el konup bunların yeniden dağıtılması konusunda çoğunluğun desteğini kazanmak mümkündür.¹⁷ Köylerde yaşayanlar, kabaca üç sınıfa bölünmüş durumdadır: Büyük ve orta toprak ağaları sınıfı, küçük

17 Bütün topraklara el konulup bunların yeniden dağıtılması, Hunan-Ciangsi sınır bölgesinde 1928'de çıkartılan Toprak Yasası'nın bir maddesiydi. Mao Zedung Yoldaş daha sonra, sadece toprak ağalarının toprakları yerine, bütün topraklara el konmasının, toprak mücadelesindeki tecrübesizlikten kaynaklanan bir hata olduğuna işaret etti. Ciangsi'deki Singguo ilinin 1929 Nisan'ında kabul edilen Toprak Yasası'nda "bütün topraklara el konulması" maddesi, "hazine topraklarıyla toprak ağaları sınıfının topraklarına el konulması" şeklinde değiştirildi.

toprak ağalarıyla zengin köylülerden oluşan ara sınıf, orta ve yoksul köylüler sınıfı. Zengin köylülerin çıkarları, çoğu zaman, küçük toprak ağalarının çıkarlarıyla iç içe geçmiş bir durumdadır. Zengin köylülerin elinde bulunan toprak, toplam toprağın küçük bir bölümünü meydana getirmektedir; ancak küçük toprak ağalarının topraklarıyla birlikte hesap edildiğinde bu oran oldukça büyümektedir. Bütün ülkede durum, büyük bir olasılıkla bundan pek farklı değildir. Sınır bölgelerinde uygulamakta olduğumuz toprak siyaseti, bütün topraklara el koyma ve bunların tümünü dağıtma şeklindedir; bunun sonucunda Kızıl bölgede, hem büyük ve orta toprak ağaları sınıfı, hem de ara sınıf hedef alınmaktadır. Siyasetimiz budur, ancak bu siyaseti uygulamaya koyarken, ara sınıftan gelen birçok engelleme ile karşılaştık. Ara sınıf, devrimin ilk günlerinde yoksul köylü sınıfına boyun eğmiş gibi göründü; ama gerçekte, toprak dağıtımını geciktirmek amacıyla yoksul köylüleri sindirmek için, geleneksel toplumsal durumundan ve sahip olduğu klan otoritesinden yararlandı. Daha fazla geciktirmek mümkün olmayınca da, arazilerinin gerçek miktarını gizlediler ya da iyi toprakları kendilerine saklayıp, verimsiz topraklarını verdiler. Uzun yıllar boyunca ezilmiş olan ve devrimin zaferine kuşkuyla bakan yoksul köylüler, bu dönemde, çok defa ara sınıfa boyun eğdiler ve kararlı bir eyleme girişmeye cesaret edemediler. Köylerde, ara sınıfa karşı kararlı bir eyleme, ancak devrim dalgasının kabardığı, örneğin, bir ya da daha fazla ilde siyasi iktidarın ele geçirilmiş, gerici ordunun birkaç defa bozguna uğratılmış ve Kızıl Ordu'nun yiğitliğinin tekrar tekrar kanıtlanmış olduğu dönemlerde girişilebilmektedir. Toprak dağıtımının geciktirilmesi ve sahip olunan arazi miktarının gizlenmesine ilişkin en ciddi örnekler, ara sınıfın sayıca en fazla olduğu Yungsin ilinin güney kesiminde görülmüştür. Bu bölgede gerçek anlamda bir toprak dağıtımı, ancak Kızıl Ordu'nun 23 Haziran'da Lungyuanku'da kazandığı büyük zaferden ve bölge hükümetinin dağıtımı geciktirdikleri için bazı kimseleri cezalandırmasından sonra gerçekleştirilebildi. Fakat bütün illerde feodal aile sistemi hüküm sürdüğü ve bir ya da bir grup köydeki bütün aile-

ler aynı klana bağlı oldukları için, buralarda yaşayanların kendi sınıflarının bilincine ulaşmaları ve köylerde klan anlayışının yıkılması, oldukça uzun bir süre alacaktır.

Beyaz terör karşısında ara sınıfın dönecliği: Devrim dalgası kabardığı zaman saldırıya uğramış olan ara sınıf, Beyaz terör esmeye başlar başlamaz, düşman saflarına katıldı. Yungsin ve Ningang'da, devrimci köylülerin evlerini ateşe veren gerici birliklere yol gösterenler, hep küçük toprak ağaları ve zengin köylülerdi. Gericilerin emirlerine uyarak evleri yaktılar, insanları tutukladılar; üstelik bunları yaparken, çok hayasızca davrandılar. Kızıl Ordu, Ningang, Sinceng, Guçeng ve Lungşi bölgesine geri döndüğü zaman, komünistlerin kendilerini öldüreceği şeklindeki gerici propagandaya aldanan birkaç bin köylü, gericilerle birlikte Yungsin'e kaçtı. Ancak biz, "kaçan köylüler öldürülmeyecektir" ve "kaçan köylüler, geri dönüp ekinlerini kaldırabilirler" şeklinde bir propaganda yürüttükten sonra, bunların bir bölümü yavaş yavaş geri gelmeye başladı.

Devrim dalgası, ülke çapında geri bir durumda bulunduğu zaman, bölgelerimizde karşılaştığımız en güç sorun, ara sınıf üzerinde sağlam bir hâkimiyet kurmaktır. Bu sınıfın ihanetinin başlıca nedeni, devrimden fazla ağır bir darbe yemiş olmasıdır. Fakat ülke çapında devrim dalgasının kabarması yoksul köylü sınıfı için güvenilir bir dayanak olmakta ve onları yüreklendirmekte, ara sınıf içinse korku verici bir şey olmakta ve bunlar, yoksul köylülerin, denetimi dışına çıkmaya cesaret edememektedirler. Li Zungcen ile Tang Şengçi arasındaki savaş, Hunan'a yayıldığı zaman, (o zamana kadar Kızıl Ordu'nun, Çaling'den Suyçuan'a geri çekilmiş olmasına karşın) Çaling'deki küçük toprak ağaları köylüleri yatıştırmaya çalıştılar, hatta aralarında, yeni yıl armağanı olarak köylülere domuz eti gönderenler bile oldu. Ama savaş sona erdikten sonra, böyle şeyler bir daha hiç olmadı. Karşıdevrimin ülke çapında yükselmekte olduğu bugünkü durumda, devrimden ağır darbeler yemiş olan, Beyaz

bölgelerdeki ara sınıf, hemen tamamen büyük toprak ağaları sınıfının yanında yer almıştır. Yoksul köylü sınıfı ise, tecrit olmuş durumdadır. Bu, elbetteki, çok ciddi bir sorundur.¹⁸

Ara sınıfın dönecliğinin nedenlerinden biri olan günlük hayatın baskısı: Bugün Kızıl ve Beyaz bölgeler, savaş halindeki iki ülke gibi karşı karşıya bulunmaktadırlar. Sıkı düşman ablukası ve küçük burjuvaziye karşı yanlış tutumumuz sonucunda, iki bölge arasındaki ticaret hemen tamamen kesilmiştir; tuz, kumaş ve ilaç gibi ihtiyaç maddeleri, kıt ve pahalıdır. Kereste, çay ve yağ gibi tarım ürünlerinin bölge dışına gönderilememesi, köylülerin parasal gelirlerinin kesilmesine yol açmakta ve bundan halkın tümü etkilenmektedir. Yoksul köylüler, bu gibi zorluklara daha kolay katlanabilmektedirler, ama ara sınıf artık bu zorluklara dayanamaz hale geldiği zaman, büyük toprak ağaları sınıfının safına geçecektir. Çin'de toprak ağaları sınıfı içindeki ve savaş ağaları arasındaki parçalanma ve savaşlar devam etmediği ve ülke çapında devrimci bir durum gelişmediği takdirde, küçük bağımsız Kızıl rejimler büyük bir ekonomik baskı altında kalacaklardır ve bu durumda varlıklarını sürdürebilecekleri kuşkuludur. Çünkü böylesine bir ekonomik baskı ara sınıf için dayanılmaz olmanın ötesinde, bir gün işçilerin, yoksul köylülerin ve Kızıl Ordu askerlerinin bile dayanma gücünü aşabilir. Yungsin ve Ningang illerinde, bırakalım diğer şeyleri, yemeğe konacak tuz bulunmadığı, kumaş ve ilacın tamamen tükendiği bir dönem yaşadık. Şimdi artık tuz bulunabiliyor, ama çok pahalı. Kumaş ve ilaç

18 Mao Zedung Yoldaş, köylük bölgelerdeki ara sınıfın kazanılmasının önemini göz önünde bulundurarak, ara sınıfa karşı fazla sert davranma şeklindeki hatalı siyaseti kısa zamanda düzeltti. Mao Zedung Yoldaş'ın bu sınıfa karşı izlenecek siyaset konusundaki görüşleri, bu makaleden başka, aralarında "Gelişigüzel Ev Yakma ve Adam Öldürmenin Yasaklanması" ve "Orta ve Küçük Tüccarların Çıkarlarının Korunması" önerilerinin de yer aldığı Kızıl Ordu'nun 6. Parti Kongresi'ne (Kasım 1928) sunulan önerilerde; Dördüncü Kızıl Ordu'nun "zamanla biraz mülk edinmiş kasaba tüccarlarına, yetkili makamlara itaat ettikleri sürece dokunulmamasını" isteyen Ocak 1929 tarihli bildirisinde; Singguo ilinin Nisan 1929'da kabul edilen Toprak Yasası'nda (bkz. Not 17) vb. ortaya konmaktadır.

hâlâ bulunmuyor. Ningang, Batı Yungsin ve Kuzey Suyçuan'da (bu yerlerin hepsi, bugün elimizdeki bölgeler arasındadır) bol miktarda üretilen kereste, çay ve yağ, dışarı gönderilememektedir.¹⁹

Toprak dağıtımının ölçütü: Toprak dağıtımında, birim olarak ilçe alınmaktadır. Yungsin'in Siaociang bölgesinde olduğu gibi, tarıma elverişli toprakların az olduğu dağlık bölgelerde, bazen üç ya da dört ilçe birim olarak alınıyordu; fakat bu gibi durumlara çok seyrek rastlanıyordu. Kadın-erkek, genç-ihtiyar, bütün bölge sakinlerine eşit miktarda toprak veriliyordu. Şimdi ise, bu konuda Merkez Komitesi'nin, ölçüt olarak işgücünün alınmasını öngören planına uygun bir şekilde değişiklik yapılmıştır ve artık işgücüne sahip olan bir kimseye, işgücüne sahip olmayan bir kimseye verilen toprağın iki katı toprak verilmektedir.²⁰

Toprak sahibi köylülere taviz verilmesi sorunu: Bu sorun henüz ayrıntılı bir biçimde tartışılmamıştır. Toprak sahibi köylüler arasından zengin köylüler, üretkenliğin ölçüt olarak alınmasını, yani daha çok insan gücüne ve sermayeye (tarım aletleri gibi) sahip olanlara daha çok toprak verilmesini istemişlerdir. Bunlar, eşit dağıtımın da, işgücüne göre dağıtımın da, kendi lehlerine olmadığını düşünmektedirler. Daha çok çaba sarf etmeye istekli olduklarına ve bunun, sermayelerinin değerlendirilmesiyle de birleştiği zaman, daha fazla mahsul yetiştirmelerini mümkün kılacağına işaret etmişlerdir. Kendilerine herkesle aynı miktarda toprak verildiği, özel çabaları ve başkalarından daha fazla olan sermayeleri hesaba katılmadığı (kullanmadan bırakıldığı) takdirde, bundan hoşlanmayacaklardır. Burada toprak dağıtımı, hâlâ Merkez Komitesi tarafından saptandığı şe-

19 Devrimci savaşın yayılması devrimci üs bölgelerinin genişletilmesi ve sanayi ve ticaretin devrimci hükümet tarafından korunması siyasetinin benimsenmesiyle, bu durumu değiştirmek mümkün oldu ve bir süre sonra da gerçekten böyle bir değişme sağlandı. Burada belirleyici olan, milli burjuvazinin sanayi ve ticaretini kararlılıkla korumak ve bu konudaki aşırı sol siyasetlere karşı çıkmaktı.

20 İşgücü, toprak dağıtımı için uygun bir ölçüt değildir. Zaten Kızıl bölgelerde de toprak, adam başına eşit toprak düşecek şekilde yeniden dağılmıştı.

kilde yürütülmektedir. Ancak bu soru üzerinde daha fazla tartışmak gerekmektedir ve bir sonuca ulaşıldığı zaman, bu konuda bir rapor sunulacaktır.

Arazi vergisi. Ningang'da mahsulün yüzde 20'si vergi olarak alınmaktadır. Bu, Merkez Komitesi'nin saptadığı orandan yüzde 5 fazladır; verginin toplanmasına başlanmış olduğu için şu anda bu konuda bir değişiklik yapmak doğru olmaz, fakat gelecek yıl vergi oranı düşürülecektir. Bundan başka, Suyçuan, Lingsien ve Yung-sin'in rejimimiz altında bulunan kesimlerinde arazi engebelidir ve buralarda yaşayan köylüler o kadar yoksuldur ki, bunlardan hiç vergi alınmamalıdır. Hükümetin ve Kızıl Muhafızlar'ın giderlerini, Beyaz bölgelerdeki yerel zorbaların mallarına el koyarak karşılamak zorundayız. Kızıl Ordu'nun erzak ihtiyacına gelince, pirinç şimdilik Ningang'da toplanan arazi vergisinden sağlanmaktadır; nakit para sağlamanın tek yolu ise, yerel zorbaların mallarına el koymaktır. Ekim ayında Suyçuan'da yürüttüğümüz gerilla harekâtı sırasında 10 bin yuandan fazla para topladık. Bu para bizi bir süre idare eder. Para bittiği zaman yeniden para sağlamanın yollarını araştıracağız.

Siyasi İktidar Sorunları

Her tarafta, il, ilçe ve kasaba düzeyinde halkın siyasi iktidarı kurulmuştur; ancak bu daha çok lafta kalmış, fiilen gerçekleştirilememiştir. Birçok yerde, işçi, köylü ve asker temsilcileri meclisi yoktur. Kasaba, ilçe ve hatta il hükümetlerinin yürütme komiteleri hep aynı şekilde gelişigüzel yapılan kitle toplantılarında seçilmişlerdir. Fakat belli bir andaki ihtiyaçların sıkıştırılmasıyla hazırlıksız düzenlenen kitle toplantılarında, ne sorunlar tartışılabilir, ne de bunların, kitlelerin siyasi eğitimine bir yararı olur. Üstelik bu gibi toplantılar, aydınların ve mevki düşkünlerinin çeşitli manevralar çevirmelerine fazlasıyla uygun bir ortam yaratır. Bazı yerlerde, bir meclis vardır,

ama bu meclise, yalnızca yürütme komitesini seçmek için oluşturulmuş geçici bir organ gözüyle bakılmaktadır. Seçim yapılır yapılmaz, yetki komitenin elinde toplanmakta ve bundan sonra artık meclisten hiç ses seda çıkmamaktadır. Gerçekten adlarına layık olan işçi, köylü ve asker temsilcileri meclisleri de vardır, ancak bunların sayısı çok azdır. Bunun nedeni, bu yeni siyasi sistemle ilgili propaganda ve eğitim eksikliğidir. Keyfinin istediği gibi emir verme şeklindeki kötü, feodal alışkanlığın, halkın ve hatta sıradan Parti üyelerinin bilinçlerinde o kadar derin kökleri vardır ki, bunun bir anda silinip atılması olanaksızdır; bu, yeni bir sorun ortaya çıkınca işin kolayına kaçılmasına, demokratik sistemin getirdiği zahmetlerden hoşlanılmamasına yol açmaktadır. Demokratik merkeziyetçilik, ancak bu ilkenin yararı, devrimci mücadele içinde kanıtlanırsa ve kitleler, bunun, güçlerini seferber etmenin en iyi aracı ve mücadelelerinde kendilerine çok büyük yararlar sağlayan bir ilke olduğunu kavrarlarsa, kitle örgütlerinde yaygın ve etkin bir biçimde uygulanabilir. Biz, daha önceki hataları giderek düzeltmek amacıyla, bütün kademelerdeki meclisler için, (Merkez Komitesi'nin hazırlamış olduğu taslak temelinde) bunların iç işleyişlerine ilişkin ayrıntılı bir yasa hazırlamaktayız. Kızıl Ordu'da, yalnızca asker komiteleri kurulması, fakat askerler arasında toplantılar düzenlenmemesi şeklindeki hatayı düzeltmek amacıyla, şimdi her kademede sürekli bir kuruluş olarak asker temsilcileri toplantıları düzenlenmektedir.

Bugünkü durumda halk kitleleri, "işçi, köylü ve asker hükümeti" denince bundan genellikle yürütme komitesini anlamaktadırlar. Çünkü hâlâ meclisin sahip olduğu yetkilerden haberdar değildir ve aslında iktidarın tek başına yürütme komitesinde olduğunu sanmaktadırlar. Yürütme komiteleri, ardlarında bir meclis bulunmadığı zaman, genellikle kitlelerin görüşlerini göz önünde tutmadan hareket etmektedirler. Bunun sonucunda, topraklara el koyma ve bun-

ların yeniden dağıtımında duraksama ve uzlaşmalar, eldeki fonların israfı, zimmete para geçirme, Beyaz kuvvetler karşısında korkuya kapılma ya da isteksiz savaşıma gibi olaylara her yanda rastlanmaktadır. Bunun dışında, yürütme komitesinin genel toplantıları da çok seyrek yapılmaktadır; bütün işler yürütme komitesi daimi komitesi tarafından kararlaştırılıp yürütülmektedir. İlçe ve kasaba yönetimlerinde, daimi komite bile çok seyrek toplanmakta, işler ise, yönetimde çalışan dört kişi, yani başkan, sekreter, sayman ve Kızıl Muhafızlar'ın (ya da ayaklanma müfrezesinin) komutanı tarafından ayrı ayrı kararlaştırılıp yürütülmektedir. Dolayısıyla demokratik merkeziyetçilik, hükümetin çalışmasında bile düzenli bir uygulama haline gelmemiştir.

İlk günlerde, küçük toprak ağaları ve zengin köylüler, özellikle kasaba düzeyinde, hükümet komitelerine girmek için çok uğraştılar. Kırmızı şeritler takınıp devrimin hararetli yandaşları pozuna bürünerek, hileyle hükümet komitelerine sızmakta ve yoksul köylü üyelerin rolünü en aza indirerek her şeyin denetimini ele geçirmekteydiler. Komitelerin bunlardan temizlenmesi, ancak mücadele süresi içinde maskelerinin düşürülmesi ve yoksul köylülerin onlara karşı mücadeleye girişmeleriyle mümkündür. Çok yaygın olmamakla birlikte, yukarıda anlatılan duruma bazı yerlerde rastlanmaktadır.

Partinin kitleler arasındaki prestiji ve otoritesi çok büyüktür, hükümetinkiyse çok daha azdır. Bunun nedeni, işlerin daha kolay yürütülmesini sağlamak için Partinin birçok sorunu bizzat ele alması ve hükümet organlarını bir kenara itmesidir. Bunun birçok örneği vardır. Bazı yerlerdeki hükümet organlarında Parti üyelerinden oluşan önder gruplar bulunmamaktadır ve bazı yerlerde de buldukları halde iyi çalışmamaktadırlar. Parti, bundan sonra hükümete önderlik etme görevini yerine getirmelidir; propaganda dışında, partinin siyasetleri ve önerdiği önlemler, hükümet organları aracılığıyla uygulanmalıdır. Hükümete doğrudan emir vermek şeklindeki Guomindang'ın yürüttüğü yanlış uygulamadan kaçınılmalıdır.

Partinin Örgütlenmesi Sorunları

Oportünizme karşı mücadele: 21 Mayıs Olayı sıralarında, sınır bölgesindeki illerde bulunan parti örgütlerinin oportünistlerin denetimi altında bulunduğu söylenebilir. Karşıdevrim başladığı zaman, buna karşı kararlı bir mücadele verilmedi. Geçen yılın Ekim ayında Kızıl Ordu (Devrimci İşçi Köylü Ordusu'na Bağlı Birinci Ordu'nun 1. Tümeni'nin 1. Alayı) sınır bölgesindeki illere ulaştığı zaman geriye sadece gizlenmiş olan birkaç Parti üyesi kalmıştı. Parti örgütleri ise düşman tarafından tamamen çökertilmişti. Geçen Kasım-Nisan arasındaki dönem, Partinin yeniden inşa edildiği dönemdi. Mayıs'tan bu yana geçen dönem ise büyük bir gelişme dönemi olmuştur. Fakat oportünizmin belirtileri son 12 ay içinde yaygınlığını sürdürdü. Düşman yaklaştığında, savaşma isteğinden yoksun bazı üyeler uzak tepelere çekilerek saklandılar ve buna "pusuya yatma" adını taktılar. Diğer bazı üyeler ise, çok aktif olmakla birlikte gözü kara eylemlere giriştiler. Her iki davranış da, küçük burjuva ideolojisinin bir ifadesiydi. Üyelerin uzun bir süre, mücadele içinde çelişmeleri ve Parti içi eğitimden geçmeleri sonucunda, bu gibi şeyler daha az görülmeye başlanmıştır. Aynı küçük burjuva ideolojisi, geçen sene Kızıl Ordu'da da görülüyordu. Düşman yaklaştığında, ya pervasızca savaşa atılmak ya da vaktinden önce geri çekilmek öneriliyordu. Çoğu kez, aynı kişinin, girişeceğimiz askeri eylemler konusunda yaptığımız tartışmaların gelişmesi içinde her iki fikri de ileri sürdüğü görülmekteydi. Bu oportünist ideoloji, uzun süreli bir Parti içi mücadele, pervasızca giriştiğimiz savaşlarda verdiğimiz kayıplar ve vaktinden önce çekilirken uğradığımız yenilgiler gibi yaşanan olaylardan çıkartılan dersler sayesinde giderek düzeltilmiştir.

Bölgecilik: Sınır bölgesindeki ekonomi, tarımsal bir ekonomidir ve bazı yerlerde hâlâ el havanı kullanılmaktadır (dağlık bölgelerde, genellikle pirincin kabuğunu ayıklamak için hâlâ tahta havan kulla-

nılmaktadır; ovalarda ise çoğunlukla taş havanlar kullanılmaktadır). Toplumsal örgütlenme birimi, her yerde, aynı soyadını taşıyan kişilerden oluşan klandır. Köylerdeki Parti örgütlerinde, parti kolları aynı soyadını taşıyan ve bir arada yaşayan üyelere oluştuğu için, Parti kolu toplantılarının gerçekte klan toplantıları halini alması, çok görülen bir olaydır. Bu koşullar altında "militan bir Bolşevik Parti" inşa etmek kuşkusuz zor olmaktadır. Bu gibi üyeler, kendilerine, komünistler devletleri ya da eyaletleri birbirlerinden kesin çizgilerle ayırmazlar ya da farklı il, ilçe ve kasabalar arasına kesin çizgiler çekilmemesi gerekir dendiğinde, bunu pek iyi kavrayamamaktadırlar. İller arasındaki ve hatta aynı ilin ilçe ve kasabaları arasındaki ilişkilerde, ciddi ölçülere varan bir bölgecilik görülmektedir. Bölgecilik, ikna yöntemi ile, ancak belli bir noktaya kadar giderilebilir. Aslında hiç de bölgesel olmayan Beyaz terör, bölgeciliğin giderilmesinde çok daha etkili olmaktadır. Örneğin, ancak karşıdevrimin iki eyalette birden düzenlediği "ortak bastırma" harekâtları halkı mücadele içinde aynı kaderi paylaşmaya mecbur bıraktığı zaman, bölgecilik giderek kırılabilir. Bu şekilde çıkarılan dersler sonucunda bölgecilik eğilimleri zayıflamaktadır.

Yerliler ve göçmenler sorunu: Sınır bölgesi illerine özgü bir diğer nitelik de, yerliler ile göçmenler arasındaki sürtüşmedir. Yerliler ile ataları birkaç yüzyıl önce kuzeyden bu bölgeye gelmiş olan göçmenler arasında uzun zamandan beri süregelen çok derin bir sürtüşme vardır. Aralarındaki geleneksel düşmanlığın kökleri derindir ve bu bazen şiddetli çatışmalara yol açmaktadır. Sayıları birkaç milyonu bulan göçmenler, Fucien-Guangtung sınırından başlayarak, Hunan-Ciangsi sınırı boyunca Güney Hubey'e kadar uzanan bir bölgede yaşamaktadırlar. Dağlık bölgelerde yaşayan ovalarda yaşayan yerliler tarafından ezilmiş ve hiçbir zaman siyasi haklara sahip olmamışlardır. Göçmenler, başlarını dik tutabilecekleri günün geldiğini düşünerek, son iki yılda gelişen milli devrimi sevinçle karşıladılar. Ama devrim, ne yazık ki başarıya ulaşamadı ve göçmenler

hâlâ yerlilerin baskısı altındadırlar. Yerliler ve göçmenler sorunu, kendi bölgelerimiz içinde Ningang, Suyçuan, Lingsien ve Çaling'de sürmektedir. Sorunun en ciddi olduğu yer de Ningang'dır. Ningang'ın yerlisi olan devrimciler, göçmenlerle birlikte, Komünist Partisi'nin önderliğinde, yerli toprak ağalarının siyasi iktidarını devirdiler ve 1926-1927'de bütün ili denetimleri altına aldılar. Geçen yılın Haziran ayında Çu Peyde başkanlığındaki Ciangsi Hükümeti, devrime ihanet etti; Eylül ayında Ningang'a karşı girişilen "bastırma" harekâtında toprak ağaları Çu'nun birliklerine yol gösterdiler ve yerlilerle göçmenler arasındaki çatışmayı bir kere daha kışkırttılar. Teorik olarak, yerlilerle göçmenler arasındaki sürtüşmenin, sömürülen işçi ve köylü sınıfların içinde ve hele Komünist Partisi içinde hiç görülmemesi gerekirdi. Ama görülmektedir ve bu sürtüşme, eski bir geleneğin etkisiyle varlığını sürdürmektedir. Bir örnek verelim: Sınır bölgesindeki Ağustos yenilgisinden sonra yerli toprak ağaları, göçmenlerin, yerlileri kitle halinde katledeceği söylentisini yaydılar ve gerici birliklerle birlikte Ningang'a döndükleri zaman, yerli köylülerin çoğu saflarımızı terk ettiler, beyaz şeritler takılarak evlerin yakılması ve dağların aranmasında Beyaz birliklere yol gösterdiler. Ekim ve Kasım aylarında Kızıl Ordu, Beyaz birlikleri bozguna uğrattığı zaman ise, gericilerle birlikte kaçtılar ve bu kez de onların mallarına göçmen köylüler el koydu. Bu durumun Parti içine yansımaları, çoğu zaman anlamsız çekişmelere yol açmaktadır. Bu soruna getirdiğimiz çözüm, bir yandan, köylülerin toprak ağalarının etkisinden kurtulmalarına ve korkuya kapılmadan evlerine dönmelerine yardımcı olmak amacıyla "kaçan köylülerin öldürülmeyeceğini" ve "kaçan köylülere de döndüklerinde toprak verileceğini" ilan etmek; diğer yandan, il hükümetlerimizin, göçmen köylülerin el koymuş oldukları malları geri vermeleri için emir vermelerini ve yerli köylülerin korunacağını bildiren ilanlar asmalarını sağlamaktır. Parti içinde de, üyelerin bu iki kesimi arasındaki birliği sağlamak amacıyla eğitim yoğunlaştırılmalıdır.

Mevki düşkünlerinin dönekliği: Devrimin yükselişi sırasında (Haziran'da) Partinin, katılmak isteyen herkesi üye kaydetmesinden yararlanan birçok mevki düşkünü Partiye sızdı. Bunun sonucunda sınır bölgesindeki üye sayısı hızla 10 binin üstüne çıktı. Parti kollarının ve ilçe komitelerinin yöneticileri çoğunlukla yeni üyelere olduğu için, iyi bir Parti için eğitim yapılması da söz konusu değildi. Beyaz terör darbesini indirir indirmez, mevki düşkünleri saflarımızı terk ettiler ve yoldaşlarımızın yakalanmasında, karşıdevrimcilere rehberlik yaptılar. Beyaz bölgelerdeki parti örgütlerinin çoğu çöktü. Parti, Eylül'den sonra kendi içinde büyük bir temizlik hareketine girişti ve üyeliğe kabul için belirli sınıf niteliklerinin titizlikle aranmasını kararlaştırdı. Yungsin ve Ningang illerindeki bütün Parti örgütleri feshedildi ve yeniden üye kaydına girişildi. Üye sayısının büyük ölçüde azalmasına karşın, Partinin mücadele gücü arttı. Eskiden Parti örgütlerinin hepsi, açık örgütlerdi. Eylül'den bu yana ise, Partinin faaliyetlerini, gericieler geldiği zaman da sürdürebilmesini sağlamak amacıyla yeraltı örgütleri inşa edildi. Aynı zamanda Beyaz bölgelere nüfuz etmek ve düşman kampı içinde de faaliyet göstermek için elimizden geleni yapıyoruz. Fakat yakınımızdaki kasabalarda, Parti örgütünün oluşturulması için gerekli temeller henüz atılamamıştır. Bunun nedenleri, birincisi, düşmanın kasabalarda daha güçlü olması, ikincisi de, ordumuzun bu kasabaları işgali sırasında burjuvazinin çıkarlarını gereğinden fazla zedelemiş olmasıdır. Sonuç olarak, Parti üyelerinin buralarda tutunması zor olmaktadır. Şimdi bu hatalarımızı düzeltmekte ve kasabalarda Parti örgütleri kurmak için elimizden geleni yapmaktayız. Ancak, şimdiye kadar fazla başarılı olamadık.

Partinin yönetici organları: Parti kolu yürütme organı, Parti kolu komitesi adını almıştır. Parti kolunun üstünde ilçe komitesi, onun da üstünde il komitesi bulunmaktadır. Özel koşulların var olduğu yerlerde, ilçe ve il kademeleri arasında Yungsin ilindeki Peysiang Özel İlçe Komitesi ve Güneydoğu Özel İlçe Komitesi örneklerinde

olduğu gibi özel ilçe komiteleri kurulmaktadır. Sınır bölgesinde, Ningang, Yungsin, Lienhua, Suyçuan ve Lingsien'de olmak üzere, toplam beş il komitesi vardır. Eskiden Çaling'de de bir il komitesi vardı, ama buradaki çalışmamız kök salamadığı için, geçen kış ve bu ilkbaharda kurulan örgütlerin çoğu Beyazlar tarafından çökertilmiştir. Sonuç olarak son altı ay içinde sadece Ningang ve Yungsin yakınındaki dağlık bölgelerde çalışma yapabildik ve bu yüzden Çaling İl Komitesi bir özel ilçe komitesi haline getirildi. Yalnız Çaling üzerinden gidilebilen Yusien ve Ancen illerine de bazı yoldaşlar gönderildi, fakat bir şey yapamadan geri döndüler. Ocak'ta Suyçuan'da yaptığımız ortak toplantıdan sonra, altı ayı aşkın bir süre için, Vanan İl Komitesi'yle olan ilişkimiz Beyazlar tarafından kesildi. Onlarla ancak Eylül ayında, Kızıl Ordu'nun bir gerilla harekâtı sırasında Vanan'a ulaşması sayesinde yeniden ilişki kurabildik. 80 devrimci köylü, askerlerimizle birlikte Vanan'dan Çinkang Dağları'na döndüler ve burada Vanan Kızıl Muhafızları olarak örgütlendiler. Anfu'da Parti örgütü yoktur. Yungsin'in komşusu olan Cian'daki il komitesi bizimle sadece iki kez ilişkiye geçmiş ve ne gariptir ki, bugüne kadar bize hiçbir yardımda bulunmamıştır. Guydung ilinin Şatien bölgesinde birincisi Mart'ta, ikincisi de Ağustos'ta olmak üzere iki defa toprak dağıtımı yapıldı ve burada parti örgütleri kuruldu; bunlar merkezi Lungsi'deki Şierdung'da bulunan Güney Hunan Özel Komitesi'ne bağlandı. İl komitelerinin üstünde Hunan-Ciangsi Sınır Bölgesi Özel Komitesi bulunmaktadır. Sınır bölgesinin ilk parti kongresi, 20 Mayıs'ta Ningang ilindeki Maoping'de yapıldı ve kongre, Mao Zedung sekreter olmak üzere, 23 kişiyi Birinci Özel Komite üyeliğine seçti. Temmuz'da Hunan Eyalet Komitesi tarafından gönderilen Yang Kayming, sekreter vekili oldu. Eylül ayında Yang hastalanınca, yerini Tan Çenlin aldı. Ağustos ayında, Kızıl Ordu'nun esas kuvvetinin Güney Hunan'a gitmiş olduğu ve Beyaz kuvvetlerin sınır bölgesini ciddi bir şekilde tehdit etmeye başladıkları bir sırada, Yungsin'de olağanüstü bir toplantı yaptık. Kızıl Or-

du'nun Ningang'a dönüşünden sonra Ekim'de, Maoping'de sınır bölgesinin 2. Parti Kongresi yapıldı. 14 Ekim'de başlayan ve üç gün süren toplantıda, aralarında "Sınır Bölgesi Parti Örgütünü'nün Siyasi Sorunları ve Görevleri" de bulunan bazı önergeler kabul edildi ve aşağıdaki 19 kişi İkinci Özel Komite üyeliğine seçildi: Tan Çenlin, Çu De, Çen Yi, Lung Çaoçing, Çu Çangsie, Liu Tiençien, Yuan Pançu, Tan Sicong, Tan Bing, Li Sifey, Sung Yiyue, Yuan Vencay, Vang Zonung, Çen Çengren, Mao Zedung, Van Sisien, Vang Zo, Yang Kayming ve Ho Tingying, Tan Çenlin (işçi) sekreter ve Çen Çengren (aydın) sekreter yardımcısı olmak üzere beş kişiden oluşan bir daimi komite kuruldu. Kızıl Ordu'nun 6. Parti Kongresi, 14 Kasım'da yapıldı ve kongrede 23 üyeden oluşan bir Ordu Komitesi seçildi. Bu üyelere beşi, sekreterliğini Cu De'nin yaptığı daimi komiteyi meydana getirmekteydi. Hem Sınır Bölgesi Özel Komitesi, hem de Ordu Komitesi, Cephe Komitesi'ne bağlıdır. Cephe Komitesi, aşağıdaki beş kişinin Merkez Komitesi tarafından üye olarak atanmasıyla 6 Kasım'da yeniden örgütlendi: Mao Zedung, Cu De, yerel parti merkezinin sekreteri (Tan Çenlin), bir işçi yoldaş (Sung Çiaoşeng) ve bir köylü yoldaş (Mao Keven). Sekreterliğine Mao Zedung'un getirildiği bu komite, şimdilik, bir sekreterlik, bir propaganda bölümü, bir örgütlenme bölümü, bir işçi hareketi komisyonu ve bir de askeri işler komisyonu kurmuştur. Yerel Parti örgütlerinden Cephe Komitesi sorumludur. Ancak Cephe Komitesi bazen askeri birliklerle beraber hareket etmek zorunda kaldığı için, Özel Komite de kaldırılmamalıdır. Kanımızca proletaryanın ideolojik önderliği sorunu, çok önemlidir. Hemen hemen tamamen köylülerden oluşan sınır bölgesi illerindeki Parti örgütleri, proletaryanın ideolojik önderliği olmazsa doğru çizgiden saparlar. İl merkezlerindeki ve diğer büyük kasabalardaki işçi hareketine yakın bir ilgi göstermenin yanı sıra, hükümet organlarındaki işçi temsilcilerinin sayısını da artırmalıyız. Bütün Parti kademelerindeki yönetici organlarda da, işçi ve yoksul köylülerin oranı artırılmalıdır.

Devrimin Niteliği Sorunu

Komünist Enternasyonal'in Çin hakkındaki kararına tamamen katılıyoruz. Çin'in hâlâ burjuva-demokratik devrimi aşamasında olduğuna şüphe yoktur. Çin'de köklü bir demokratik devrim programı, dışta, tam anlamıyla milli kurtuluşa ulaşmak için emperyalizmin yıkılmasını; içte de, şehirlerde komprador sınıfının iktidar ve nüfuzunun yok edilmesini, köylerdeki feodal ilişkilerin ortadan kaldırılmasını sağlamak amacıyla toprak devriminin tamamlanmasını ve savaş ağaları hükümetinin yıkılmasını kapsamaktadır. Sosyalizme geçişin maddi temellerini atabilmek için, önce böyle bir demokratik devrim aşamasından geçmek zorundayız. Geçen yıl birçok yerde savaştık ve devrimin ülke çapında bir geri çekilme içinde bulunduğunu bütün açıklığıyla görüyoruz. Birkaç küçük bölgede Kızıl siyasi iktidar kurulmuş olmakla birlikte, bütün olarak ülkede halk, en doğal demokratik haklardan yoksundur; işçilerin, köylülerin ve hatta burjuva demokratlarının bile düşünce ve örgütlenme özgürlükleri yoktur ve en büyük suç da, Komünist Partisi'ne katılmaktır. Kızıl Ordu'nun gittiği yerlerde kitleler soğuk ve çekingen davranmakta, ancak biz propaganda yaptıktan sonra yavaş yavaş harekete geçmektedirler. Düşman birlikleriyle karşılaştığımızda, düşman saflarında isyan çıkması ya da düşman askerlerinin saflarımıza geçmesi olayları hemen hiç görülmemekte ve dolayısıyla her seferinde savaşmak zorunda kalmaktayız. 21 Mayıs Olayı'ndan sonra en fazla sayıda "asi"yi saflarına kaydeden düşmanın Altıncı Ordusu'nda bile durum böyledir. Sona ereceğini umduğumuz tecrit olma durumumuzun bütün açıklığıyla farkındayız. Devrimin ülke çapında yükselmesini, ancak demokrasi uğruna, şehir küçük burjuvazisini de içine alacak bir siyasi ve iktisadi mücadele vererek sağlayabiliriz.

Bu yılın Şubat ayına kadar küçük burjuvaziye ilişkin siyasetimizi oldukça iyi bir şekilde uyguladık. Mart ayında, Güney Hunan Özel

Komitesi'nin temsilcisi Ningang'a geldi ve bizi, sağa kaymış olmak, çok az yakıp yıkmak ve "küçük burjuvaziyi" devrime katılmaya zorlamak için proleterleştirmek" şeklinde ifade edilen siyaseti uygulayamamakla eleştirdi. Bunun üzerine Cephe Komitesi'nin yönetimi yeniden örgütlendi ve siyaset değiştirildi. Nisan ayında, ordumuzun tamamını sınır bölgesine geldikten sonra, hâlâ pek fazla yakıp yıkmaya olmuyordu; ama kasabalarda orta halli tüccarların mallarına el konması ve köylerde de küçük toprak ağalarıyla zengin köylülerden zorla bağış toplanması şeklindeki uygulamalar, titizlikle yerine getirilmekteydi. Güney Hunan Özel Komitesi tarafından ortaya atılan "Bütün fabrikalar işçilere" sloganına da yer verilmekteydi. Küçük burjuvaziye saldırmak şeklindeki bu aşırı sol siyaset, küçük burjuvaların çoğunu toprak ağalarının tarafına itti ve bunların beyaz şeritler takınıp bize karşı çıkmalarına yol açtı. Bu siyasetin yavaş yavaş değiştirilmesiyle birlikte, durumda lehimize sürekli bir gelişme görülmeye başlanmıştır. Özellikle Suyçuan'da iyi sonuçlar alınmıştır; il merkezindeki ve diğer pazar kasabalarındaki tüccarlar artık bizden ürkmemekte ve hatta bazıları Kızıl Ordu hakkında olumlu şeyler söylemektedirler. Caolin'de (her üç günde bir öğlenleri kurulan) pazara hemen hemen 20 bin kişi gelmektedir ki, bu, şimdiye kadar görülmemiş bir şeydir. Bu durum, bugünkü siyasetimizin doğruluğunu göstermektedir. Toprak ağaları, halkın sırtına çok ağır vergiler yüklemekteydiler; Suyçuan'daki Güvenlik Muhafızları,²¹ Huangao ile Caolin arasındaki 70 li'lik yolun beş ayrı yerinde geçiş vergisi almaktaydılar ve hiçbir tarım ürünü bu verginin dışında değildi. Biz, Güvenlik Muhafızları'nı yerle bir ederek bu geçiş vergilerini kaldırdık ve böylece bütün köylülerin ve aynı zamanda da küçük ve orta tüccarların desteğini kazandık.

Merkez Komitesi bizden küçük burjuvazinin çıkarlarını hesaba katan siyasi bir program yayımlamamızı istemektedir. Biz de, Merkez Komitesi'nin, işçilerin çıkarlarını, toprak devrimini ve milli kur-

21 Güvenlik Muhafızları, bir çeşit karşıdevrimci yerel silahlı kuvvetlerdi.

tuluşu göz önünde bulunduran ve demokratik devrimin bütünü için geçerli ve genel bir rehber niteliğinde olan bir program hazırlamasını öneriyoruz.

Tarım ekonomisinin egemen olduğu bir ülke olan Çin'de, devrim kendine özgü niteliklerinden biri de ayaklanmaları geliştirmek için askeri eyleme başvurulmasıdır. Merkez Komitesi'nin askeri çalışmayla ilgili olarak büyük bir çaba sarf etmesini salık veririz.

Bağımsız Rejimimizin Yeri Sorunu

Hunan-Ciangsi sınırı boyunca Kuzey Guangdong'dan Güney Hubey içlerine kadar uzanan bölge, bütünüyle Losiao Sıradağları içinde bulunmaktadır. Bir ucundan diğerine gezdiğimiz bu bölgenin değişik kesimlerini karşılaştırdığımızda, bağımsız silahlı rejimimiz için en uygun yerin, merkezi Ningang olan orta kesim olduğunu görürüz. Kuzey kesimindeki arazi, hem saldırı hem de savunma açısından daha az elverişlidir ve bu kesim, düşmanın büyük siyasi merkezlerine çok yakındır. Ayrıca, eğer Çangşa ya da Vuhan'ı kısa bir süre içinde ele geçirmeyi planlamıyorsak, Liuyang, Liling, Pingsiang ve Tunggu'nun bulunduğu bölgeye büyük kuvvetler yerleştirmek, bu kuvvetleri büyük bir tehlikeye atmak olacaktır. Güney kesimindeki arazi, kuzeydekinden daha iyidir; ancak hem buradaki kitle temelimiz orta kesimdeki kadar iyi değildir, hem de Hunan ve Ciangsi üzerindeki siyasi etkinliğimiz, bu bölgede üslendiğimiz zaman, orta kesimde üslendiğimiz zamanki kadar büyük olmayacaktır. Çünkü, orta kesimdeki herhangi bir hareket, bu iki eyaletteki ırmakların aşağı vadilerini etkileyebilmektedir. Orta kesimin sağladığı avantajlar şunlardır: 1) Bir yılı aşkın bir süredir inşa etmekte olduğumuz bir kitle temeli; 2) parti örgütleri için oldukça iyi bir temel; 3) bir yılı aşkın bir süre içinde inşa edilmiş ve büyük bir mücadele tecrübesi olan –ender rastlanan bir başarı– ve Dördüncü Kı-

zıl Ordu'yla birleştiginde kendisiyle hiçbir düşman kuvvetinin baş edemeyeceği yerel silahlı kuvvetler; 4) mükemmel bir askeri üs olan Cingang Dağları ve her ilde yerel silahlı kuvvetlerimiz için gerekli üsler; ve 5) orta kesimin, söz konusu iki eyalet, yani Hunan ve Ciangsi ve buralardaki ırmakların aşağı vadileri üzerinde sahip olduğu etki. Bu etki, bu bölgeye, Güney Hunan ya da Güney Ciangsi'nin sahip olduğundan çok daha büyük bir siyasi önem kazandırmaktadır; gerek Güney Hunan, gerekse Güney Ciangsi'nin etkileri, bu eyaletlerden her birinin kendi içinde ya da sadece her birindeki ırmakların yukarı vadilerinde ve geri bölgeleri içinde kalmaktadır. Orta kesimin elverişsiz yanı ise bu bölgenin uzun süredir bağımsız rejim altında ve düşmanın büyük "kuşatma ve bastırma" kuvvetleriyle karşı karşıya bulunmasından dolayı, ekonomik sorunlarının, özellikle de nakit para yetersizliğinin çözülmesi son derece güç sorunlar olmasıdır.

Burada uygulanacak bir eylem planı sorununa gelince, Hunan Eyalet Komitesi, Haziran ve Temmuz aylarında, birkaç hafta gibi bir süre içinde, birbirinden farklı üç ayrı planı savundu. İlk önce, Yuan Deşeng gelerek, Losiao Sıradağları'nın orta kesiminde siyasi iktidar kurmak şeklindeki planımızı onayladı. Daha sonra Tu Si-ucing ve Yang Kayming geldiler ve Kızıl Ordu'nun en ufak bir duraksama göstermeksizin Güney Hunan üzerine yürümesi ve Kızıl Muhafızlar'la birlikte sınır bölgesini savunmak üzere sadece iki yüz askerden oluşan bir kuvvetin bırakılması gerektiğini ısrarla ileri sürdüler; "kesinlikle doğru olan" siyasetin bu olduğunu söylediler. Bunun üzerinden henüz 10 gün geçmemişti ki, bu sefer de, bizi uzun uzadıya azarlamasının yanı sıra, Kızıl Ordu'nun Doğu Hunan'a doğru yola çıkması gerektiğini ısrarla ileri süren bir mektupla birlikte, Yuan Deşeng yeniden geldi; bu siyaset de, "en ufak bir duraksama gösterilmeksizin" uygulanması gereken ve "kesinlikle doğru olan" siyaset olarak ortaya konmaktaydı. Bu katı talimatlar, bizi tam bir çıkmaza soktu; çünkü, bunlara uymamak, itaatsizlik an-

lamına gelecek, uymak ise bizi kesinlikle yenilgiye götürecekti. İkinci mesaj geldiği zaman Ordu Komitesi, Sınır Bölgesi Özel Komitesi ve Yungsin İl Komitesi ortak bir toplantı yaptılar ve Güney Hunan üzerine yürümek tehlikeli görüldüğünden Eyalet Komitesi'nin talimatlarının yerine getirilmemesini kararlaştırdılar. Ama birkaç gün sonra, Tu Siuçing ve Yang Kayming, Eyalet Parti Komitesi'nin kararında ısrar ederek ve 29. Alay'ın sıla özleminden de yararlanarak, Kızıl Ordu'yu Çençu il merkezi üzerine saldırma macerasına sürüklediler ve hem sınır bölgesinin, hem de Kızıl Ordu'nun yenilgiye uğramasına yol açtılar. Kızıl Ordu, askerlerinin hemen hemen yarısını yitirdi, sınır bölgesinde sayısız ev yakıldı ve sayısız insan katledildi, birçok il birbiri ardı sıra düşmanın eline geçti; bunlardan bazıları bugüne kadar hâlâ geri alınamamıştır. Doğu Hunan üzerine yürümek sorununa gelince, Hunan, Hubey ve Ciangsi eyaletlerinde, iktidarda bulunan toprak ağaları arasında bir bölünme olmadığı sürece, Kızıl Ordu'nun esas kuvvetlerinin böyle bir harekete girişmeleri kuşkusuz yanlış olurdu. Eğer Temmuz ayında Güney Hunan üzerine yürümemiş olsaydık, sadece sınır bölgesindeki Ağustos yenilgisini önlemekle kalmaz, aynı zamanda Ciangsi eyaletindeki Çangşu'da, Gomindang'ın Altıncı Ordu'suyla Vang Cun'un komutasındaki Guomindang kuvvetleri arasında cereyan eden savaştan yararlanarak, Yungsin'deki düşman kuvvetlerini ezebilir, Cian ve Anfu'yu ele geçirebilir ve öncü kuvvetlerimizin Pingsiang'a ulaşip, Losiao dağ silsilesinin kuzey kesimindeki Beşinci Kızıl Ordu'yla ilişki kurmalarını mümkün kılabilirdik. Bütün bunlar gerçekleşseydi bile, genel karargâhımız için en uygun yer gene de Ningang olurdu ve Doğu Hunan üzerine yalnızca gerilla kuvvetlerimizi göndermemiz gerekirdi. Toprak ağaları arasında henüz bir savaş çıkmamış olduğu ve Hunan sınırı üzerindeki Pingsiang, Çaling ve Yusien'de hâlâ çok sayıda düşman kuvveti bulunduğu için, esas kuvvetlerimizi kuzeye sevk etmiş olsaydık, düşmana fırsat vermiş olurduk. Merkez Komitesi bizden Doğu ya da Güney Hunan üzerine yürüme konusunu ele alınamız istedi; fakat her iki yol da çok

tehlikeliydi. Doğu Hunan üzerine yapılması önerilen sefer gerçekleştirilmediyse de, Güney Hunan üzerine yapılan sefer başarısızlıkla sonuçlandı. Bu acı tecrübeyi hiç hatırdan çıkarmamamız gerekir.

Bugün, henüz toprak ağaları sınıfı rejiminin parçalanma içinde olduğu bir dönemde bulunmuyoruz ve düşmanın sınır bölgesinin çevresine yerleştirdiği "bastırma" kuvvetleri, sayıca hâlâ 10 alayı aşkındır. Ama ileride de nakit para sağlamanın yolunu bulabilirsek (yiyecek ve giyecek artık büyük bir sorun olmaktan çıkmıştır), o zaman sınır bölgesinde çalışmamız için kurduğumuz temel sayesinde, bu düşman kuvvetlerinin, hatta daha da büyüklerinin üstesinden gelebiliriz. Eğer Kızıl Ordu sınır bölgesinden ayrılırsa sınır bölgesi, tıpkı Ağustos'ta olduğu gibi, bir anda harabeye döner. Kızıl Muhafızlarımızın tamamı yok edilemese bile, Partimiz ve kitle temellerimiz ağır bir darbe yer. Dağlardaki bazı yerlerde tutunabilirsek bile, ovalarda Ağustos ve Eylül'de olduğu gibi hepimiz yeraltına geçmek zorunda kalırız. Ama eğer Kızıl Ordu sınır bölgesinden ayrılmazsa, burada daha önce atmış olduğumuz temellere dayanarak, yavaş yavaş çevremizdeki bölgelere yayılabilir ve gelecek açısından mükemmel bir durum yaratabiliriz. Kızıl Ordu'yu büyütmek istiyorsak, bunun biricik yolu, iyi bir kitle temeline sahip olduğumuz Cingang Dağları civarında, yani Ningang, Yungsin, Lingsien ve Suyçuan illerinde, düşmanla uzun süreli bir mücadeleye girişmek ve bu mücadelede, Hunan ve Ciangsi eyaletlerindeki düşman kuvvetleri arasında var olan çıkar çatışmalarından ve bunların, kendilerini her yönden gelebilecek saldırılara karşı savunmak zorunda oldukları için kuvvetlerini yoğunlaştırmakta karşılaştıkları zorluklardan yararlanmaktır. Doğru taktikler uygulayarak, yalnızca kazanabileceğimiz ve asker ve silah ele geçirebileceğimiz muharebelere girişerek, Kızıl Ordu'yu yavaş yavaş büyütebiliriz. Eğer Kızıl Ordu'nun esas kuvvetleri Güney Huan seferine çıkmasaydı, Nisan ve Temmuz ayları arasında sınır bölgesindeki kitleler içinde yapmış olduğumuz hazırlık çalışması sayesinde, hiç kuşkusuz, Ağustos'ta Kızıl Ordu'yu ge-

nişletebilirdik. Yapılan bu hataya karşın, Kızıl Ordu, arazinin elverişli ve halkın da dost olduğu sınır bölgesine geri dönmüştür ve gelecek açısından durum, şimdi bile kötü değildir. Kızıl Ordu ancak kararlılıkla savaşarak ve sınır bölgesi gibi yerlerde savaşırken bütün dayanıklılığını ortaya koyarak silah sayısını artırabilir ve iyi askerler yetiştirebilir. Kızıl Bayrak, sınır bölgesinde bütün bir yıl boyunca dalgalanmış ve Hunan, Hubey ve Ciangsi'deki ve bütün ülkedeki toprak ağaları sınıfının büyük nefretini kazanmıştır. Ama çevre illerin işçi, köylü ve askerlerinin umutlarını sürekli olarak güçlendirmektedir. Örneğin, askerleri ele alalım. Savaş ağaları, sınır bölgesine karşı açılan "haydutları bastırma" harekâtlarını başlıca görevleri haline getirdikleri ve bunlar, "haydutları bastırmaya çalışmakla bir yıl geçirdik ve bir milyon dolar harcadık" (Lu Diping) ya da Kızıl Ordu'nun "20 bin askeri ve 5 bin tüfeği var" (Vang Cun) gibi sözler ettikleri için, askerlerinin ve hayal kırıklığına uğramış genç subaylarının gözleri giderek bize çevrilmektedir. Bunlar, git-tikçe artan bir şekilde düşmandan kopup, saflarımıza katılacak ve böylelikle Kızıl Ordu için bir insan kaynağı oluşturacaklardır. Bunun dışında, kızıl bayrağın sınır bölgesinde hep yüksekte tutulmuş olması, Komünist Partisi'nin gücünü ve hâkim sınıfların iflasını göstermektedir. Bu, ülke çapında siyasi öneme sahip bir olaydır. Bu yüzden biz, bugüne kadar savunageldiğimiz gibi şimdi de, Kızıl siyasi iktidarın Losiao Sıradağları'nın orta kesiminde kurulması ve genişletilmesinin mutlaka gerekli ve doğru olduğunu savunuyoruz.

KÖYLÜLÜĞÜN GÜCÜ VE İŞÇİLERİN ÖNDERLİĞİ** (1929)

Proletaryanın önderliği, devrimin zeferinin tek anahtarıdır. Partinin proleter temelini yerleştirmesi ve kilit sanayi işletmelerinde parti hücrelerinin kurulması, bugün, partinin en büyük örgütsel görevleridir.* Aynı zamanda, kırık alandaki savaşımın gelişmesi, küçük alanlarda Sovyetlerin kurulması, Kızıl Ordu'nun yaratılması ve yaygınlaştırılması, kentlerdeki savaşımın yardım eden ve devrimci kabarışı hızlandıran koşullardır.** Bu nedenle, kentlerdeki savaşımı terk ederek köylü gerillacılığına dalmak,*** çok büyük bir hatadır. Ama kanımızca –eğer parti üyelerimizden herhangi birinin böyle görüşleri varsa– işçilerin önderliğini**** aşacak ve böylece devrime zararlı olacak diye, köylülerin gücünün gelişmesinden korkmak da bir hatadır. Çünkü yarıömürge olan Çin'de devrim, ancak köylü savaşımını işçilerin öncülüğünden yoksun kalırsa başarısız olur; köylülerin işçilerinden daha güçlü olacağı biçimde gelişmesinden asla zarar görmez.

** 5 Nisan 1929 tarihli, Cephe Komitesi'nden Parti Merkezi Komitesi'ne gönderilen bir rapordan alınmıştır.

* 1951 baskısında "en büyük örgütsel görevler", "önemli görevler" biçiminde değiştirilmiştir.

** 1951 baskısında "koşullar", "temel koşullar" olarak değiştirilmiştir.

*** 1951'de bu söz kaldırılmıştır.

**** 1951'de "önderlik", "güç" olarak değiştirilmiştir.

PARTİ İÇİNDEKİ YANLIŞ DÜŞÜNCELERİN DÜZELTİLMESİ ÜZERİNE*

Aralık 1929

Dördüncü Kızıl Ordu'daki Komünist Partisi örgütünde, Partinin doğru çizgisinin uygulanmasını büyük ölçüde engelleyen, proleter olmayan çeşitli fikirler vardır. Bu fikirler tamamen düzeltilmediği takdirde, Dördüncü Ordu'nun, Çin'in büyük devrimci mücadelesinde kendine düşen görevleri omuzlaması olanaksızdır. Bu Parti örgütündeki yanlış fikirlerin kaynağı, doğal olarak, temel birimlerinin büyük ölçüde köylülerden ve diğer küçük burjuva kökenli unsurlardan meydana gelmesinde yatmaktadır; ancak Partinin yönetici organlarının bu yanlış fikirlere karşı uyumlu ve kararlı bir mücadele verme ve üyeleri Partinin doğru çizgisine uygun olarak eğitme konu-

* Bu makale, Mao Zedung Yoldaş'ın Kızıl Ordu'nun Dördüncü Ordusu'nun 9. Parti Kongresi için hazırladığı karar tasansıdır. Çin halkının silahlı kuvvetlerinin inşası çetin bir yol izlemiştir. Çin Kızıl Ordusu (Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı sırasında Sekizinci Yol Ordusu ve Yeni Dördüncü Ordu olarak isimlendirilmiştir; şimdi ise Halk Kurtuluş Ordusu'dur), 1 Ağustos 1927'de Nançang Ayaklanması sırasında kuruldu. Aralık 1929'da kuruluşunun üstünden iki yılı aşkın bir süre geçmiştir. Bu süre içinde Kızıl Ordu'daki Komünist Partisi örgütü, çeşitli yanlış fikirlere karşı mücadele içinde çok şey öğrendi ve zengin bir tecrübe kazandı. Karar, bu tecrübeyi özetlemekteydi. Kızıl Ordu'nun tamamen Marksist-Leninist bir temel üzerinde inşasını ve eski tipteki orduların bütün etkilerinin giderilmesini mümkün kıldı. Sadece Dördüncü Ordu'da değil, giderek Kızıl Ordu'nun bütün diğer birimlerinde de uygulandı; böylelikle bütün Çin Kızıl Ordusu, her bakımdan gerçek bir halk ordusu haline geldi. Çin Halk Silahlı Kuvvetleri, aşağı yukarı son otuz yıl içinde, Parti faaliyetleri ve siyasi çalışma bakımından muazzam gelişme ve yenilikler gerçekleştirmiştir. Çin Halk Silahlı Kuvvetleri'nin bugünkü görünümü çok daha değişiktir; ancak bu kararda ortaya konan çizgi, izlenen temel çizgi olmaya devam etmektedir.

sunda gösterdikleri başarısızlık da, bunların varlık ve gelişmelerinin önemli nedenlerinden biridir. Bu kongre, Merkez Komitesi'nin Eylül Mektubu'nun özüne uygun olarak, Dördüncü Ordu'daki Parti örgütünde görülen çeşitli proleter olmayan fikirlerin belirtilerine, kaynaklarına ve bunları düzeltme yöntemlerine işaret eder ve bütün yoldaşları bunları tamamen yok etmeye çağırır.

Salt Askeri Bakış Açısı Üzerine

Salt Askeri Bakış açısı, Kızıl Ordu'daki bir kısım yoldaşlar arasında çok gelişmiştir. Şu şekillerde ortaya çıkmaktadır:

1. Bu yoldaşlar, askeri sorunları ve siyaseti birbirine karşıt şeyler olarak görmekte ve askeri hareketlerin, siyasi görevleri yerine getirme araçlarından sadece biri olduğunu kabul etmemektedirler. Hatta bazıları, "Eğer askeri bakımdan iyiysen, siyasi bakımdan da iyisin demektir; askeri bakımdan iyi değilsen, siyasi bakımdan sende iş yok demektir" diyorlar. Bu, bir adım daha ileri gidip askeri sorunlara siyasetin üstünde bir yer vermektir.

2. Onlar, Kızıl Ordu'nun görevinin Beyaz Ordu'nunki gibi sadece savaşmak olduğunu düşünüyorlar. Çin Kızıl Ordusu'nun, devrimin siyasi görevlerini yerine getirmek için kurulmuş silahlı bir güç olduğunu anlamıyorlar. Özellikle bugün, Kızıl Ordu kesinlikle kendini sadece savaşmakla sınırlandırmamalıdır; düşmanın askeri gücünü yıkmak için savaşmanın yanı sıra, kitleler arasında propaganda yapmak, kitleleri örgütlemek, silahlandırmak, onlara devrimci siyasi iktidarı kurmalarında yardımcı olmak ve Parti örgütleri kurmak gibi önemli görevleri de üstlenmelidir. Kızıl Ordu sadece savaşmak için savaşmaz; fakat kitleler arasında propaganda yapmak, onları örgütlemek, silahlandırmak ve devrimci siyasi iktidarı kurmalarında onlara yardımcı olmak için savaşır. Bu amaçlar olmadımı, savaşmak anlamını yitirir ve Kızıl Ordu'nun varlık nedeni ortadan kalkar.

3. Dolayısıyla bu yoldaşlar, örgütsel olarak, Kızıl Ordu'nun siyasi çalışma yapan bölümlerini, askeri çalışma yapan bölümlerine bağım-

lı kılıyor ve "Ordu Karargâhı ordu dışındaki sorunlara da baksın" sloganını ortaya atıyorlar. Gelişmesine izin verildiği takdirde bu fikir, kitlelerden kopma, hükümeti ordunun denetlemesi ve proletarya önderliğinden uzaklaşma tehlikelerini içermektedir. Bu, tıpkı Guomindang Ordusu gibi, savaş ağalığı yolunun tutulması olacaktır.

4. Bunlar, aynı zamanda propaganda çalışmasında, propaganda ekiplerinin önemini gözden kaçırıyorlar. Kitle örgütleri konusunda da, orduda asker komitelerinin kurulmasını ve yerel bölgelerdeki işçi ve köylülerin örgütlenmesini göz ardı ediyorlar. Sonuç olarak, hem propaganda hem de örgütlenme çalışmaları terk edilmektedir.

5. Bir muharebe kazanıldığı zaman kibirlenmekte, kaybedildiği zaman ise cesaretleri kırılmaktadır.

6. Dar kısmıcılık: Bu yoldaşlar, sadece Dördüncü Ordu'yu düşünmekte ve yerel kitleleri silahlandırmanın Kızıl Ordu'nun önemli bir görevi olduğunu kavramamaktadırlar. Bu, klikçiliğin daha gelişmiş bir biçimidir.

7. Dördüncü Ordu'daki sınırlı çevrelerinden daha ötesini göremeyen birkaç yoldaş, bu çevrenin dışında başka hiçbir devrimci gücün bulunmadığına inanmaktadırlar. Bu yüzden güçlerini koruma ve eylemden kaçınma fikrine kendilerini iyice kaptırmışlardır. Bu, oportünizmin bir kalıntısıdır.

8. Öznel ve nesnel koşulları göz ardı eden bazı yoldaşlar, devrimci acelecilik hastalığına yakalanmışlardır; bunlar, kitleler arasında titiz ve ayrıntılı bir çalışma yapmak zahmetine katlanmak istememekte, hayaller içinde yüzerek sadece büyük işler başarmak istemektedirler. Bu, darbeciliğin¹ bir kalıntısıdır.

1 1927'de devrimin yenilgiye uğramasından sonra, kısa bir süre için, Komünist Partisi içinde "sol" darbeci bir eğilim ortaya çıktı. Çin Devrimi'ni "sürekli devrim" olarak gören ve Çin'deki devrimci durumun "sürekli bir yükseliş" halinde olduğunu düşünen darbeci yoldaşlar, düzenli bir geri çekilme örgütlemeyi reddettiler. Buyrukçu yöntemler uygulayarak ve sadece az sayıda Parti üyesine ve kitlelerin küçük bir bölümüne dayanarak, hatalı bir şekilde, hiçbir başarı ümidi olmayan, ülke çapında bir dizi yerel ayaklanmalar düzenlemeye kalkıştılar. Bu gibi darbeci eylemler, 1927 sonlarında çok yaygındı. 1928 başlarında giderek azaldılar. Ancak darbeci duygular bazı yoldaşlar arasında hâlâ yaşamaya devam etmekteydi.

Salt askeri bakış açısının kaynakları şunlardır:

1. Siyasi düzeyin düşük olması. Bu, orduda siyasi önderliğin rolünün ve Kızıl Ordu ile Beyaz ordunun temelden farklı olduklarının kavranamamasına yol açmaktadır.

2. Paralı asker zihniyeti. Geçmiş muharebelerde alınan esirlerin birçoğu Kızıl Ordu'ya katılmıştır; bu gibi unsurlar belirgin bir paralı asker zihniyetini birlikte getirmekte ve böylelikle alt kademelerde salt askeri bakış açısı için bir temel hazırlamaktadırlar.

3. Yukarıdaki iki neden, bir üçüncüsüne kaynaklık etmektedir: Askeri güce aşırı güven ve halk kitlelerinin gücüne güvensizlik.

4. Partinin askeri çalışmayla etkin olarak ilgilenme ve bunları tartışma konusunda gösterdiği ihmal de, bazı yoldaşlar arasında salt askeri bakış açısının ortaya çıkmasının nedenlerinden biridir.

Düzeltilme yöntemleri şunlardır:

1. Eğitim yoluyla parti içindeki siyasi düzeyi yükseltmek, salt askeri bakış açısının teorik temellerini yıkmak. Kızıl Ordu ile Beyaz ordu arasındaki temel farkı berrak bir şekilde ortaya koymak. Aynı zamanda, oportünizmin ve darbeciliğin kalıntılarını ortadan kaldırmak ve Dördüncü Ordu'nun dar kıسمcılığına son vermek.

2. Subayların ve askerlerin siyasi eğitimini, özellikle de eski esirlerin eğitimini yoğunlaştırmak. Aynı zamanda, yerel hükümetlerin, mümkün olduğu ölçüde mücadele tecrübesi olan işçi ve köylüleri Kızıl Ordu'ya katılmak üzere seçmesini sağlamak, böylece salt askeri bakış açısını örgütsel olarak zayıflatmak ve hatta bu bakış açısının kökünü kazımak.

3. Kızıl Ordu'daki parti örgütleriyle subay ve askerleri etkilemek için, yerel parti örgütlerinin Kızıl Ordu'daki parti örgütlerini ve kitlelerin siyasi iktidar organlarının da bizzat Kızıl Ordu'yu eleştirmelerini sağlamak üzere, bunları harekete geçirmek.

4. Parti, askeri çalışmayla etkin bir biçimde ilgilenmeli ve bu konuyu tartışmalıdır. Yapılan her çalışma, tabandaki üyelerce uygulamaya konmadan önce, parti tarafından tartışılmalı ve karara bağlanmalıdır.

5. Kızıl Ordu'nun görevlerini, askeri ve siyasi organları arasındaki ilişkileri, Kızıl Ordu ile halk kitleleri arasındaki ilişkileri, asker komitelerinin yetki ve görevlerini ve bunların askeri ve siyasi örgütlerle olan ilişkilerini açıkça tanımlayan Kızıl Ordu yönetmelikleri hazırlanmalıdır.

Aşırı Demokrasi Üzerine

Kızıl Ordu'nun Dördüncü Ordusu, Merkez Komitesi'nin talimatlarına uygun hareket etmeye başladığından bu yana, aşırı demokrasi belirtileri büyük ölçüde azalmıştır. Örneğin, parti kararları artık oldukça iyi bir şekilde yerine getirilmektedir; ve artık hiç kimse, Kızıl Ordu'nun "demokratik merkeziyetçiliği aşağıdan yukarıya" uygulaması gerektiği ya da "bütün sorunların önce alt kademelerde tartışılıp, sonra üst kademelerin karar vermesi" gerektiği şeklinde yanlış talepler ileri sürmektedir. Ancak bu azalma, gerçekte sadece geçici ve yüzeyseldir ve aşırı demokrasiden yana fikirlerin artık giderilmiş olduğu anlamına gelmez. Başka bir deyişle, aşırı demokrasinin birçok yoldaşın zihninde hâlâ derin kökleri vardır. Çeşitli biçimlerde ifadesini bulan, Parti kararlarını yerine getirmede gösterilen gönülsüzlük bunun kanıtıdır.

Düzeltilme yöntemleri şunlardır:

1. Teori alanında, aşırı demokrasinin kökünü kazımak. İlk önce, aşırı demokrasinin doğurduğu tehlikenin, Parti örgütüne zarar vererek ve hatta onu tamamen yıkarak, partinin mücadele gücünü zayıflatarak ve hatta yok ederek, partiyi mücadele görevlerini gerçekleştiremez hale getirmesinden ve böylece devrimin yenilgisine yol açmasından ileri geldiğine işaret edilmelidir. İkinci olarak da, aşırı demokrasinin kaynağının, küçük burjuvazinin disipline karşı beslediği bireyci hoşnutsuzluk olduğu belirtilmelidir. Bu özellik parti içine girdiği zaman, siyasi ve örgütsel alanda aşırı demokrasiden yana

fikirlerle dönüşmektedir. Bu fikirler, proletaryanın mücadele görevleriyle hiçbir şekilde bağdaşmaz.

2. Örgütlenme alanında, merkezi önderlik altında demokrasinin uygulanmasını sağlamak. Bunu yapmanın yolları şunlardır:

1) Partinin yönetici organları, kendilerini önderlik merkezleri olarak kabul ettirebilmek için, rehberlik görevini yerine getirecek doğru bir çizgi geliştirmek ve ortaya çıkan sorunlara çözüm bulmak zorundadırlar.

2) Üst kademelerdeki organlar, doğru rehberlik edebilmek için nesnel bir temele sahip olmak amacıyla, kitlelerin hayatını ve alt kademelerdeki organların durumunu yakından bilmek zorundadırlar.

3) Bütün kademelerdeki Parti örgütleri, sorunlara çözüm ararken, gelişigüzel kararlar almamalıdır. Bir kere alındıktan sonra da kararlar sebatla uygulanmalıdır.

4) Üst kademelerdeki Parti organları tarafından alınan bütün önemli kararlar, derhal alt kademelerdeki organlara ve Partinin üye kitlesine iletilmelidir. Bunun yöntemi de, aktif üye toplantıları ya da Parti kollarında, hatta (eğer koşullar uygunsa) tümenlerde² genel üye toplantıları yapmak ve bu toplantılarda belirli kimseleri rapor vermekle görevlendirmektir.

5) Partinin alt kademelerindeki organlar ve bütün Parti üyeleri, üst kademelerdeki organların talimatlarını tam anlamıyla kavramak ve uygulama yöntemlerini kararlaştırmak için bunları ayrıntılı bir şekilde tartışmalıdır.

Örgüt Disiplinine Gösterilen Kayıtsızlık Üzerine

Dördüncü Ordu'daki Parti örgütünde örgüt disiplinine gösterilen kayıtsızlık, şu şekillerde ortaya çıkmaktadır:

2 Gerilla örgütlenme sisteminde, düzenli ordulardaki tümen karşılığı olarak kurulan bu birlikler, düzenli tümenlere oranla çok daha esnek ve genellikle çok daha küçüktü.

A. Azınlığın çoğunluğa tabi olmayışı. Örneğin, bir azınlık, önerisi oylamada kabul edilmediği zaman, Parti kararlarını samimiyetle uygulamamaktadır.

Düzeltilme yöntemleri şunlardır:

1. Toplantılarda, bütün katılanların, görüşlerini mümkün olduğu kadar kapsamlı olarak ortaya koymaları teşvik edilmelidir. Tartışmalı sorunlarda doğrular ve yanlışlar, uzlaşmalara ve yüzeyselliğe yer verilmeksizin açıklığa kavuşturulmalıdır. Açık ve kesin sonuçlara varmak için, bir toplantıda çözülemeyen bir sorunun tartışılmasına, çalışmalarını engellememesi koşuluyla, başka bir toplantıda devam edilmelidir.

2. Parti disiplininin gereklerinden biri de, azınlığın çoğunluğa tabi olmasıdır. Azınlık, kendi görüşü reddedildiği zaman, çoğunluğun kararını desteklemek zorundadır. Eğer gerekiyorsa, sorunu, yeniden görüşülmek üzere bir sonraki toplantıya getirebilir; ancak bunun dışında hiçbir şekilde karara aykırı hareket edemez.

B. Örgüt disiplini göz önüne alınmaksızın eleştiri yapılması.

1. Parti içi eleştiri, Parti örgütünü güçlendirmek ve Partinin mücadele gücünü artırmak için bir silahtır. Ancak, Kızıl Ordu'nun Parti örgütünde, eleştiri her zaman bu nitelikte olmamaktadır; bazen kişisel saldırılara dönüşmektedir. Sonuç olarak, kişilere olduğu gibi, Parti örgütüne de zarar vermektedir. Bu, küçük burjuva bireyciliğinin bir yansımasıdır. Bunu düzeltmenin yöntemi ise, Parti üyelerinin, eleştirinin amacının, sınıf mücadelesinde zafere ulaşmak için, Partinin mücadele gücünü artırmak olduğunu ve kişisel saldırı aracı olarak kullanılmaması gerektiğini kavramalarına yardımcı olmaktır.

2. Birçok Parti üyesi, eleştirilerini Parti içinde değil, dışında yapmaktadır. Bunun nedeni, genel olarak üyelerin Parti örgütünün (toplantılarının vb.) önemini henüz kavramamış olmaları ve örgüt içinde yapılan eleştiriyle, dışında yapılan eleştiri arasında bir fark görmemeleridir. Bunu düzeltmenin yöntemi, Parti üyelerini, Parti

örgütünün önemini kavramalarını ve Parti komiteleri ya da yoldaşları hakkındaki eleştirilerini Parti toplantılarında yapmalarını sağlayacak şekilde eğitmektir.

Mutlak Eşitlikçilik Üzerine

Mutlak eşitlikçilik, bir zamanlar Kızıl Ordu'da oldukça ciddi bir sorun haline gelmişti. Bazı örnekler verelim: Yaralı askerlere verilen ödenekler konusunda, hafif ve ağır yaralılar arasında ayırım yapılmasına itiraz edilmekte ve herkese eşit ödenek verilmesi istenmekteydi. Subayların ata binmesi, görevlerini yerine getirebilmeleleri için gerekli bir şey olarak değil de, bir eşitsizlik belirtisi olarak görülmekteydi. Erzakın mutlak olarak eşit bir şekilde dağıtılması istenmekte ve özel durumlarda bazılarına bir parça daha büyük pay verilmesine itiraz edilmekteydi. Pirinç taşınmasında da, yaş ve bedeni durum göz önüne alınmaksızın herkesin eşit ağırlıkta yük taşınması istenmekteydi. Konaklanırken yer dağıtımında eşitlik istenmekte ve karargâh daha fazla yer kapladığında, buna öfke duyulmaktaydı. Zahmetli görevlerin dağıtımında da eşitlik istenmekte ve başkalarından bir parça bile daha fazla iş yapmak istenmemekteydi. Hatta iş bazen o kadar ileri gitmekteydi ki, iki yaralı ve bir sedye olduğu zaman, her iki yaralı da önceliği diğerine vermek istemediği için, hiçbiri sedyeyle taşınmamaktaydı. Bu örneklerin de gösterdiği gibi, mutlak eşitlikçilik, Kızıl Ordu subay ve askerleri arasında hâlâ çok ciddi bir sorundur.

Siyasi sorunlarda görülen aşırı demokrasi gibi, mutlak eşitlikçilik de, zanaatkâr ve küçük köylü ekonomisinin ürünüdür. Aralarındaki tek fark, birinin maddi, diğerinin ise siyasi sorunlarda ortaya çıkmasıdır.

Düzeltilme yöntemi şudur: Kapitalizm ortadan kaldırılmadan önce, mutlak eşitliğin, köylülerin ve küçük mülk sahiplerinin bir ha-

yali olmaktan öteye geçemeyeceğine; sosyalizmde bile mutlak eşitliğin olamayacağına; çünkü o zaman da maddi şeylerin, "herkesten yeteneğine göre, herkese emeğine göre" ilkesine ve yapılan çalışmanın ihtiyaçlarını karşılama esasına göre dağıtılacağına dikkati çekmeliyiz. Kızıl Ordu'da maddi şeylerin dağıtımı, subaylara ve askerlere eşit ücret ödenmesinde olduğu gibi, aşağı yukarı eşit bir şekilde yürütülmelidir; çünkü bu, mücadelenin bugünkü koşullarının gerektirdiği bir şeydir. Ancak, mantık sınırlarını aşan mutlak eşitlikçiliğe karşı çıkılmalıdır; çünkü bu, mücadelenin gerektirdiği bir şey değil, tam tersine mücadeleyi engelleyen bir şeydir.

Öznelcilik Üzerine

Bazı parti üyeleri arasında ciddi ölçüde öznelcilik vardır ve bu siyasi durumun tahliline ve çalışmaların yönlendirilmesine büyük zarar vermektedir. Çünkü, siyasi bir durumun öznelci tahlili ve çalışmaların öznelci bir şekilde yönlendirilmesi, kaçınılmaz olarak ya oportünizmle ya da darbecilikle sonuçlanmaktadır. Öznel eleştirilere, belirsiz ve temelsiz konuşmalara ya da kuşkuculuğa gelince, Parti içinde bu gibi uygulamalar genellikle ilkesiz tartışmalara yol açar ve Parti örgütünü içinden yıkar.

Parti içi eleştiriyle ilgili olarak üzerinde durulması gereken diğer bir nokta da, bazı yoldaşların eleştiri yaparken, temel sorunları bir kenara bırakıp, dikkatlerini önemsiz noktalar üzerinde toplamalarıdır. Bu yoldaşlar, eleştirinin esas görevinin siyasi ve örgütsel hataları ortaya çıkartmak olduğunu kavramamaktadırlar. Kişisel eksikliklere gelince, eğer bunlar siyasi ve örgütsel hatalarla ilişkili değilse, gereğinden fazla eleştirip, ilgili yoldaşlara sıkıntı vermeye gerek yoktur. Ayrıca bu eleştiri tarzı geliştiği takdirde, Parti üyelerinin dikkatlerini tamamen küçük hatalar üzerinde yoğunlaştırmaları, herkesin ürkek ve gereğinden fazla ihtiyatlı bir hale gelmesi ve Partinin siyasi görevlerini unutması şeklinde büyük bir tehlike belirmektedir.

Başlıca düzeltme yöntemi. Parti üyelerini, düşünce tarzlarına ve Parti içi yaşantılarına siyasi ve bilimsel bir özün egemen olmasını sağlayacak şekilde eğitmektir. Bu amaca ulaşmak için: 1) Parti üyelerine, öznelci tahlil ve değerlendirmeler yapmak yerine, siyasi bir durumu tahlil ederken ve sınıf güçlerini değerlendirirken Marksist-Leninist yöntemi uygulamayı öğretmeliyiz: 2) Parti üyelerinin dikkatini, mücadele taktiklerini ve çalışma yöntemlerini saptamak amacıyla toplumsal ve ekonomik araştırma ve incelemelere yöneltmeliyiz ve yoldaşların, gerçek durumu araştırmadıkları takdirde, hayalciliğin ve darbeciliğin batağına düşeceklerini kavramalarına yardımcı olmalıyız: 3) Parti içi eleştirilerde öznelciliğe, keyfilığe ve eleştirinin bayağılaştırılmasına karşı uyanık olmalıyız; söylenen her şey gerçeklere dayanmalı ve eleştiri siyasi noktalarda yoğunlaştırılmalıdır.

Bireycilik Üzerine

Bireycilik eğilimi, Kızıl Ordu Parti örgütünde şu şekillerde kendini göstermektedir:

1. Misillemede bulunmak. Bazı yoldaşlar, Parti içinde bir asker yoldaş tarafından eleştirildiklerinde, Parti dışında ona karşı misillemede bulunabilmek için fırsat kollamaktadırlar; misillemede bulunmanın yollarından biri de, söz konusu yoldaşı dövmek ya da ona küfür etmektir. "Bu toplantıda sen beni eleştirdin, gelecek toplantıda ben sana gösteririm" diyerek Parti içinde de misillemede bulunmaya çalışmaktadırlar. Bu gibi misilleme olayları, tamamen bireyci düşüncelerden doğmakta ve bir bütün olarak sınıfın ve Partinin çıkarlarının göz ardı edilmesine yol açmaktadır. Bunların hedefi düşman sınıf değil, kendi saflarımızdaki kişilerdir. Bu hata, örgütü kemirmekte ve mücadele gücünü zayıflatmaktadır.

2. "Dar grup" zihniyeti. Bazı yoldaşlar, sadece kendi dar gruplarının çıkarlarını düşünmekte ve genel çıkarları göz ardı etmektedir-

ler. Bu, yüzeysel olarak bakıldığında, kişisel çıkar peşinde koşmak gibi gözükme de, aslında en dar bireyciliğin bir örneğidir ve güçlü bir aşındırıcı ve bölücü etkisi vardır. "Dar grup" zihniyeti Kızıl Ordu'da eskiden çok yaygındı; eleştiriler sonucunda durum şimdi biraz daha iyiye de, bu zihniyetin kalıntıları hâlâ vardır ve bunların üstesinden gelmek için daha fazla çaba gereklidir.

3. "Memur" tavrı. Bazı yoldaşlar, üyesi buldukları Partinin ve Kızıl Ordu'nun, devrimin görevlerini yerine getirmek için, birer araç olduklarını kavramamaktadırlar. Devrimi gerçekleştirecek olanın bizzat kendileri olduğunu kavramamakta, sorumluluklarının devrime karşı değil de, sadece kendi kişisel üstlerine karşı olduğunu düşünmektedirler. Devrime karşı takınılan bu pasif "memur" tavrı da, bireyciliğin bir yansımasıdır. Bu, kayıtsız şartsız devrim için çalışan faal üyelerin sayısının fazla olmayışının nedenini de açıklamaktadır. Bu hata giderilmediği takdirde, faal üyelerin sayısı artmayacak ve devrimin ağır yükü az sayıda insanın omuzlarına yüklenmeye devam edecektir. Bu da, mücadeleye büyük ölçüde zarar verecektir.

4. Eğlence peşinde koşma. Kızıl Ordu'da, bireycilikleri eğlence peşinde koşmak şeklinde ortaya çıkan kimselerin sayısı hiç de az değildir. Bunlar daima birliklerinin büyük şehirler üzerine yürümelerini arzu etmektedirler. Şehirlere gitmeyi, oralarda çalışma yapmak için değil, eğlenmek için istemektedirler. Hayatın zor olduğu Kızıl bölgelerde çalışmak, hiç istemedikleri bir şeydir.

5. Pasiflik. Bazı yoldaşlar, işler istedikleri gibi yürümeyince pasifleşmekte ve çalışmayı bırakmaktadırlar. Bu, esas olarak eğitim eksikliğinden ileri gelmektedir. Bazen de önderliğin, sorunların ele alınışı, görev dağıtımı ya da disiplinin uygulanması konusunda hatalı bir şekilde davranması, buna yol açmaktadır.

6. Ordudan ayrılma isteği. Kızıl Ordu'dan ayrılıp yerel çalışmalarda görev almak isteyenlerin sayısı gittikçe artmaktadır. Bunun nedenleri sadece kişisel etkenlere bağlanamaz. Aynı zamanda şu etkenlerin de bunda rolü vardır: 1) Kızıl Ordu'daki hayatın maddi

zorlukları; 2) uzun bir mücadeleden sonra bitkin düşme ve 3) önderliğin, sorunların ele alınışı, görev dağıtımı ya da disiplinin uygulanması konusundaki hatalı davranışları.

Düzeltilme yöntemi, en başta, ideolojik olarak bireyciliğin kökünü kazımak amacıyla eğitimi yoğunlaştırmaktır. İkinci olarak, sorunların ele alınışında, görev dağıtımında ve disiplinin uygulanmasında doğru bir yol izlemektir. Bunlara ek olarak, Kızıl Ordu'da maddi hayatı iyileştirmenin yolları bulunmalıdır. Maddi koşulları iyileştirmek amacıyla, dinlenmek ve güç toplamak için ele geçirilen her fırsattan yararlanılmalıdır. Eğitim çalışmalarımızda bireyciliğin, toplumsal kökeni bakımından küçük burjuva ve burjuva ideolojisinin Parti içindeki bir yansıması olduğunu açıklamalıyız.

Gezginci Asi Çeteler İdeolojisi Üzerine

Kızıl Ordu içinde serserilikten gelme unsurların oranının yüksek olması ve Çin'de, özellikle güney eyaletlerinde serserilerin büyük kitleler oluşturmaları nedeniyle, gezginci asi çetelerin siyasi ideolojisi Kızıl Ordu içinde de kendini göstermiştir. Bu ideoloji şu biçimlerde ortaya çıkmaktadır: 1) Bazıları, siyasi etkimizi sadece gezginci gerilla eylemleri yoluyla artırmak istemekte, ama siyasi etkimizi artırmak için üs bölgeleri inşa etmek ve halkın siyasi iktidarını kurmak gibi çetin görevleri üstlenmek konusunda isteksiz davranmaktadırlar. 2) Kızıl Ordu'nun genişletilmesi konusunda, bazıları, yerel Kızıl Muhafızlar'ın ve yerel birliklerin genişletilmesi ve böylelikle Kızıl Ordu'nun ana kuvvetlerinin geliştirilmesi çizgisini uygulamak yerine "adam kiralama ve at satın alma" ve "asker kaçaklarıyla asileri orduya kaydetme"³ çizgisini izlemektedirler. 3) Bazıları, kitlelerle birlikte çetin mücadelelere girmek ve bunları sürdürmek için

³ Bu iki Çin deyişiyle, Çin tarihinde bazı asilerin kuvvetlerini genişletmek için başvurdukları yöntemlere değinilmektedir. Bu yöntemlerin uygulanmasında nitelikten çok niceliği dikkat edilmekte ve safları genişletmek için ayırım yapılmaksızın her çeşit insan orduya alınmaktaydı.

gerekli sabra sahip değildir; bunlar, yalnızca büyük şehirlere gitmek ve diledikleri gibi yiyip içmek istemektedirler. Gezginci asi ideolojisinin bütün bu belirtileri, Kızıl Ordu'nun görevlerini gereğince yerine getirmesini ciddi bir şekilde engellemektedir; dolayısıyla bu ideolojinin tasfiyesi, Kızıl Ordu Parti örgütü içinde yürütülen ideolojik mücadelenin önemli hedeflerinden biridir. Huang Çao⁴ ve Li Çuang⁵ tipi gezginci asi çetelerin yöntemlerinin bugünün koşullarında artık geçerli olamayacağı kavranmalıdır.

Düzeltilme yöntemleri şunlardır:

1. Eğitimi yoğunlaştırmak, yanlış fikirleri eleştirmek ve gezginci asi çeteler ideolojisinin kökünü kazımak.
2. Kızıl Ordu'nun tabanındaki birimler ile esir alındıktan sonra orduya kabul edilenler arasında, serseri zihniyetini gidermek amacıyla eğitimi yoğunlaştırmak.

4 Huang Çao, Tang Hanedanı'nın son zamanlarında çıkan köylü ayaklanmalarının önderiydi. Huang, MS 875 yılında, kendi doğduğu yer olan Çaoçov (bugün Şandung'daki Hoze ili) bölgesinden başlayarak, silahlı köylüleri imparatorluk kuvvetlerine karşı çeşitli muharebelerde zaferden zafere koşturdu ve kendine "Göge Hücum Eden General" lakabını taktı. On yıl boyunca, San Irmak, Yangze, Huay ve İnci Nehirlerinin vadilerindeki eyaletlerin çoğunu kasıp kavurdu; Guangsi kapılarına kadar dayandı. Nihayet Tungguan geçidinden geçmeyi başardı ve imparatorluğun başkenti olan Çangan'ı (bugün Şensi eyaletindeki Sian şehri) aldı ve Çi İmparatoru olarak taç giydi. İç anlaşmazlıklar ve Tang Hanedanı'na bağlı kuvvetlerin müttefiki olan Han kabileleri dışında kalan kabilelerin saldırıları sonucunda Huang, Çangan'ı terk etmek ve memleketine geri çekilmek zorunda kaldı. Burada intihar etti. Huang'ın on yıl boyunca yürüttüğü bu savaş, Çin tarihindeki en ünlü köylü savaşlarından biridir. Hanedan tarihçileri, Huang için "Ağır vergiler altında ezilen herkes onun etrafında toplandı" diye yazıyorlar. Ama görece sağlamlaştırılmış üs bölgeleri kurmaksızın, sadece gezginci savaş yürüttüğü için kuvvetlerine "gezginci asi çeteler" adı verilmekteydi.

5 Kuzey Şensi'deki Miçih'de doğmuş olan Li Çuang –bu, Kral Çuang Li Zuçeng (Gözüpek Kral) adının kısaltılmış şekliydi– Ming Hanedanı'nın devrilmesiyle sonuçlanan bir köylü ayaklanmasının önderiydi. Ayaklanma 1628'de Kuzey Şensi'de başladı. Li, Gao Yingsiang yönetimindeki kuvvetlere katıldı; bunlarla birlikte Henan ve Anhuy'dan geçerek tekrar Şensi'ye geri döndü. Gao'nun 1636'da, ölümünden sonra, Li onun yerine geçti ve Kral Çuang ismini aldı. Durmadan Şensi, Sicuan, Henan ve Hubey eyaletlerine seferler düzenledi.

3. Kızıl Ordu'nun bileşimini değiştirmek için mücadele tecrübesi olan faal işçi ve köylüleri ordu saflarına çekmek.

4. Militan işçi ve köylü kitleleri arasından yeni Kızıl Ordu birimleri oluşturmak.

Darbeciliğin Kalıntıları Üzerine

Kızıl Ordu'daki Parti örgütü, darbeciliğe karşı çeşitli mücadeleler vermiştir; ancak bu mücadele henüz yeterli bir düzeye ulaşmamıştır. Bu yüzden de Kızıl Ordu içinde bu ideolojinin kalıntıları hâlâ görülmektedir. Ortaya çıkış biçimleri şunlardır: 1) Öznel ve nesnel koşulları göz önüne almadan körü körüne eyleme girişme; 2) Partinin şehirler için saptadığı siyasetlerin yeterli ve kararlı bir şekilde uygulanmaması; 3) özellikle yenilgi anlarında askeri disiplinin gevşemesi; 4) bazı birimlerin ev yakmaları; 5) ordudan kaçanları vurmak ve dayak atmak şeklindeki uygulamalar; bunların her ikisi de darbeci özellikler taşımaktadır. Toplumsal kökeni bakımından darbecilik *lumpen* proletarya ve küçük burjuva ideolojilerinin bir bileşimidir.

Düzeltilme yöntemleri şunlardır:

1. İdeolojik bakımdan darbeciliğin kökünü kazımak.

2. Darbeci davranışları, kurallar, yönetmelikler ve siyasetler aracılığıyla düzeltmek.

Sonunda 1644'te imparatorluk başakenti Pekin'i ele geçirdi. Bunun üzerine son Ming İmparatoru intihar etti. Kitleler arasında yaydığı baş slogan "Kral Çuang'ı destekleyin ve tahıl vergisini ödemeyin"di. Adamları arasında disiplini sağlamak için kullandığı diğer bir slogan da şöyleydi: "Herhangi birini öldüren kimseyi babamı öldürmüş, herhangi birinin ırzına geçen kimseyi de anamın ırzına geçmiş sayacağım." Böylelikle kitlelerin desteğini kazandı ve yönettiği hareket bütün ülkeyi saran köylü ayaklanmalarının esas akımı haline geldi. Ancak o da görece sağlanlaştırılmış üs bölgeleri kurmadan dolaştığı için sonunda, Ming Hanedanı'nın bir generali olan ve kendisinin üzerine Çing istilacılarıyla ortaklaşa bir saldırı düzenleyen hain Vu Sanguy tarafından yenilgiye uğratıldı.

TEK BİR KIVILCIM BÜTÜN BİR BOZKIRI TUTUŞTURABİLİR*

5 Ocak 1930

Partimizdeki bazı yoldaşlar bugünkü durumun doğru olarak nasıl değerlendirileceğini ve ne yapmak gerektiği, sorununun nasıl çözüleceğini hâlâ bilmiyorlar. Devrim dalgasının yükselmesinin kaçınılmaz olduğuna inanmakla birlikte, bunun yakın olduğuna inanmıyorlar. Bu yüzden Ciangsi'yi ele geçirme planını reddedip, sadece Fucien, Guangdong ve Ciangsi sınırlarındaki üç bölgede gezginci gerilla eylemlerine girişmenin doğru olduğunu söylüyorlar. Aynı zamanda gerilla bölgelerinde Kızıl siyasi iktidarın kurulmasının ne anlama geldiğini derin bir şekilde kavramadıklarından, Kızıl siyasi iktidarın sağlamlaştırılması ve genişletilmesi yoluyla ülke çapında devrim dalgasının yükselişini hızlandırma konusunda da derin bir kavrayışları yoktur. Devrimci dalganın yükselişinin hâlâ uzak olduğunu sandıkları için, çetin bir çalışmayla siyasi iktidar kurmaya kalkışmanın boş yere çaba sarf etmek olacağını düşünüyorlar. Siyasi etkimizi, daha kolay bir yöntem olan gezginci gerilla eylemleriyle artırmak istiyorlar. Ülke çapında kitleler kazanıldıktan ya da hemen hemen kazanıldıktan sonra, Kızıl Ordu'nun da katılmasıyla ülke çapında büyük bir devrim haline geleceğini düşündükleri bir silahlı ayaklanma başlatmak istiyorlar. Önce ülke çapında ve bütün bölgelerde kitleleri kazandıktan sonra, siyasi iktidarı kurmamız gerektiği şeklindeki teorileri, Çin Devrimi'nin gerçek durumuna uymamakta-

* Bu makale, Mao Zedung Yoldaş'ın o zaman Parti içinde var olan bazı karanırsar görüşleri eleştirmek için yazdığı bir mektuptu.

dır. Bu teorinin kaynağı, esas olarak Çin'in, birçok emperyalist gücün, üzerinde hâkimiyet kurmak için çekiştikleri yarıömürge bir ülke olduğunu berrak bir şekilde kavramalarında yatmaktadır. Bu, berrak bir şekilde kavrandığı takdirde, birinci olarak, hâkim sınıflar içinde sürüp giden, uzun ve karmaşık savaşlar gibi olağanüstü bir olguya niçin yalnız Çin'de rastlandığı; bu savaşların niçin durmadan şiddetlenip yaygınlaştığı ve Çin'de niçin hiçbir zaman birleşik bir rejimin kurulamadığı anlaşılacaktır. İkinci olarak, köylü sorununun önemi ve dolayısıyla köylü ayaklanmalarının niçin ülke çapında gelişmiş olduğu anlaşılacaktır. Üçüncü olarak, işçilerin ve köylülerin demokratik siyasi iktidarı sloganının doğruluğu anlaşılacaktır. Dördüncü olarak, gene Çin dışında rastlanmayan ve birincisinden (hâkim sınıflar içinde sürüp giden uzun ve karmaşık savaşlara sadece Çin'de rastlanması olgusundan) doğan diğer bir olağanüstü olgu, yani Kızıl Ordu'nun ve gerilla kuvvetlerinin ve bunlarla birlikte, Beyaz rejim tarafından çevrilmiş küçük Kızıl bölgelerin varlığı ve gelişmesi olgusu anlaşılacaktır. Beşinci olarak, Kızıl Ordu'nun, gerilla kuvvetlerinin ve Kızıl bölgelerin kurulmasının ve büyümesinin, yarıömürge bir ülke olan Çin'de, proletarya önderliğindeki köylü mücadelesinin en yüksek biçimi, yarıömürge bir ülkede, köylü mücadelesinin büyümesinin kaçınılmaz sonucu ve ülke çapında devrim dalgasının yükselişini hızlandırmada kuşkusuz en önemli etken olduğu anlaşılacaktır. Nihayet altıncı olarak, sadece gezginci gerilla eylemlerine dayanma siyasetinin, devrim dalgasının ülke çapındaki bu yükselişini hızlandırma görevini yerine getiremeyeceği; öte yandan Cu De ile Mao Zedung ve aynı zamanda Fang Çimin¹ tarafından benimsenen siyasetin –yani üs bölgeleri kurmak; sistemli bir şekilde siyasi iktidarı kurmak; toprak devrimi-

¹ Ciangsi eyaletindeki Yiyang'da doğmuş olan ve Çin Komünist Partisi Altıncı Merkez Komitesi'nin bir üyesi bulunan Fang Çimin Yoldaş, Kuzeydoğu Ciangsi'deki Kızıl bölgenin ve Onuncu Kızıl Ordu'nun kurucusuydu. 1934'te Japon istilacılarına karşı direnmek için, kuzeye yürüyen Kızıl Ordu'nun öncü müfrezelelerini yönetti. 1935 Ocak'ında karşıdevrimci Guomindang birliklerine karşı savaşırken esir düştü ve Temmuz ayında Ciangsi'deki Nançang'da şehit edildi.

ni derinleştirmek; önce kasaba Kızıl Muhafızları, sonra bölge Kızıl Muhafızları, sonra il Kızıl Muhafızları, daha sonra yerel Kızıl Ordu birliklerinin kurulmasından, en sonunda düzenli Kızıl Ordu birliklerinin kurulmasına kadar uzanan, kapsamlı bir inşa sürecini izleyerek halkın silahlı kuvvetlerini genişletmek; siyasi iktidarı dalgalar halinde ilerleyerek yaymak vb. şeklindeki siyasetin— kesinlikle doğru olduğu anlaşılacaktır. Bütün ülkedeki devrimci kitlelerin güveni ancak bu şekilde kazanılabilir. Sovyetler Birliği de bütün dünyadaki devrimci kitlelerin güvenini bu şekilde sağlamıştır. Gerici hâkim sınıfları çok büyük zorluklarla karşı karşıya bırakmak, onların temellerini sarsmak ve iç parçalanmalarını hızlandırmak, ancak bu şekilde mümkün olabilir. Geleceğin büyük devriminin esas silahı haline gelecek olan bir Kızıl Ordu'nun yaratılması, ancak bu şekilde mümkün olabilir. Kısacası, devrim dalgasının yükselişini hızlandırmak ancak bu şekilde mümkün olabilir.

Devrimci acelecilik hastalığına tutulan yoldaşlar, devrimin öznel güçlerini² abartmakta, karşıdevrimin güçlerini ise küçümsemektedirler. Böyle bir değerlendirme esas olarak öznelcilikten kaynaklanmaktadır. Sonunda da kuşkusuz darbeciliğe götürür. Diğer taraftan, devrimin öznel güçlerinin küçümsemesi ve karşıdevrimin güçlerinin abartılması da, hatalı bir değerlendirme olur ve o da mutlaka başka türden kötü sonuçlara yol açar. Bu yüzden, Çin'deki siyasi durum hakkında bir yargıya varabilmek için şunları kavramak gerekir:

1. Bugün, Çin'de devrimin öznel güçleri zayıf olmakla birlikte, Çin'in geri ve zayıf toplumsal ve ekonomik yapısına dayanan gerici hâkim sınıfların bütün örgütleri de (siyasi iktidar organları, silahlı kuvvetleri, siyasi partileri vb.) zayıftır. Bu, devrimin öznel güçlerinin bugün Çin'dekinden belki biraz daha güçlü olmakla birlikte, gerici hâkim sınıfların kuvvetlerinin kat kat daha güçlü olduğu Batı Avrupa ülkelerinde, devrimin niçin hemen patlak veremeyeceğini açıklamakta yardımcı olmaktadır. Devrimin öznel güçleri şimdi-

2 Devrimin özel güçleriyle, devrimin örgütlü güçleri kastedilmektedir.

ki durumda zayıf olmakla birlikte. karşıdevrimin güçleri de görece zayıf olduğu için, devrim, Çin'de kuşkusuz daha büyük bir hızla yükslecektir.

2. Devrimin öznel güçleri, 1927'de devrimin yenilgisinden beri gerçekten de büyük ölçüde zayıflamıştır. Geriye kalan kuvvetler çok küçüktür ve sadece görünüşe bakarak karar veren yoldaşlar doğal olarak karımsarlığa düşmektedirler. Fakat eğer olguların özüne bakarak karar verirsek, durumun çok farklı olduğunu görürüz. Burada şu eski Çin atasözüne başvurabiliriz: "Tek bir kıvılcım, bütün bir bozkırı tuşturabilir." Başka bir deyişle, kuvvetlerimiz şimdiki durumda küçük olmakla birlikte çok hızlı bir şekilde büyüyecektir. 30 Mayıs hareketinin ve bunu izleyen Büyük Devrimin tümüyle kanıtlamış olduğu gibi, Çin'in içinde bulunduğu koşullarda kuvvetlerimizin büyümesi, sadece mümkün değil, aynı zamanda kaçınılmazdır da. Bir şeye baktığımız zaman, onun özünü incelemeliyiz; görünüşünü ise sadece bizi kapının eşğinde karşılayan bir şey olarak ele almalı ve eşikten içeri girdikten sonra da, baktığımız şeyin özünü kavramalıyız. Güvenilir ve bilimsel olan biricik tahlil yöntemi budur.

3. Aynı şekilde, karşıdevrimci güçleri değerlendirirken de, hiçbir zaman bunların sadece görünüşüne bakmamalı, özünü incelemeliyiz. Hunan-Ciangsi sınır bölgesindeki bağımsız rejimimizin ilk döneminde bazı yoldaşlar, Hunan Eyalet Komitesi'nin yaptığı hatalı değerlendirmeye samimiyetle inanmakta ve sınıf düşmanının son derece zayıf olduğunu düşünmekteydiler. O zamanki (1928 Mayıs'ından Haziran'ına kadar) Hunan Eyalet Komitesi, Hunan yöneticisi Lu Diping'i³ değerlendirirken, onu bugüne kadar şaka konusu olmaya devam eden "son derece zayıf" ve "tamamen panik halinde" terimleri ile tanımlıyordu. Böyle bir değerlendirme, kaçınılmaz olarak siyasi alanda darbeciliğe yol açtı. Ancak o yılın Kasım ayından 1929 Şubat'ına kadar olan dört aylık dönem boyunca (Çan Kay-

3 Bir Guomindang savaş ağası olan Lu Diping, 1928'de Guomindan'ın Hunan Eyaleti Valisi'ydi.

şek'le Guangsi savaş ağaları arasındaki savaş⁴ başlamadan önce). düşmanın üçüncü "ortak bastırma harekâtı"⁵ Cingang Dağları'na yaklaştığı sırada bazı yoldaşlar bu sefer de "Kızıl bayrağı dalgalandırmaya daha ne kadar devam edebiliriz?" diye sormaya başladılar. Gerçekte ise Çin'de, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya arasındaki mücadele artık çok açık bir hale gelmişti ve Çan Kayşek, Guangsi kligi ve Feng Yüsiang arasında karmaşık bir savaş durumu şekillenmekteydi; dolayısıyla o dönem, aslında karşıdevrim dalgasının geri çekilmeye ve devrim dalgasının yeniden yükselmeye başlamış olduğu dönemdi. Buna karşın, karamsar düşünceler sadece Kızıl Ordu'da ve yerel Parti örgütlerinde ortaya çıkmakla kalmıyordu; Merkez Komitesi bile görünüşe kapılıp karamsar bir havaya girdi. Merkez Komitesi'nin Şubat mektubu, Partinin o zaman yaptığı karamsar tahlilin bir kanıtıdır.

4. Bugünkü nesnel durum, hâlâ, önlerinde duran şeylerin sadece yüzeydeki görünüşlerine bakıp özlerini göremeyen yoldaşların yanılgılarına yol açabilecek niteliktedir. Özellikle Kızıl Ordu'da çalışan yoldaşlarımız bir muharebede yenildikleri veya güçlü düşman kuvvetleri tarafından çevrildikleri ya da izlendikleri zaman, sanki bir bütün olarak Çin'deki ve dünyadaki durumda iyimser olmalarını gerektirecek hiçbir şey yokmuş ve devrimin zafere ulaşma ümidi çok uzakmış gibi, sık sık farkında olmadan o andaki özel ve sınırlı durumlarını genelleştirmekte ve abartmaktadırlar. Olguları gözlemlerken görünüşlere sarılmalarının ve sorunun özünü bir kenara itmelerinin nedeni, bir bütün olarak durumun özünün bilimsel bir tahlilini yapmamalarıdır. Çin'de, devrim dalgasının yakında yükselip yükselmeyeceği konusunda bir karara varmak, ancak devrim dalgasının

4 Guomindan'ın Nancing'deki savaş ağası Çan Kayşek'le Guangsi eyaletindeki guomindang savaş ağaları Li Zungcen ve Bay Cungsi arasındaki 1929 Mart-Nisan savaşı.

5 Kızıl Ordu'nun Cingang Dağları'ndaki üç bölgesinin, Hunan ve Ciangsi'deki Guomindang savaş ağaları tarafından 1928 sonları ile 1929 başları arasında üçüncü defa istila edilmesi.

yükselişine yol açan çelişmelerin gerçekten gelişmekte olup olmadıklarını ayrıntılı bir şekilde incelemekle mümkündür. Dünyada emperyalist ülkeler arasındaki, emperyalist ülkelerle sömürgeleri arasındaki ve kendi ülkelerinde emperyalistlerle proletarya arasındaki çelişmeler gelişmekte olduğu için, emperyalistler, Çin üzerinde hâkimiyet kurmak amacıyla birbirleriyle çatışmaya daha fazla ihtiyaç duymaktadırlar. Emperyalistlerin Çin üzerindeki çatışmalarının daha da şiddetlenmesiyle birlikte Çin toprakları üzerinde, hem emperyalizmle bütün Çin milleti arasındaki çelişme, hem de emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişmeler gelişmekte ve bu durum, her geçen gün genişleyip şiddetlenen ve Çin'in gerici yöneticilerinin farklı klikleri arasındaki çelişmelerin sürekli olarak gelişmesine yol açan karmaşık savaş durumunu yaratmaktadır. Gerici hâkim klikler arasında çelişmelerle –savaş ağaları arasındaki karmaşık savaşlarla– birlikte vergiler ağırlaştırılmakta, bu da, vergi ödeyen geniş kitlelerle gerici yöneticiler arasındaki çelişmeyi sürekli olarak keskinleştirmektedir. Emperyalizmle Çin'in milli sanayisi arasındaki çelişme, Çin sanayicilerinin emperyalistlerden ayrıcalıklar koparamamaları sonucunu doğurmaktadır. Bu da, Çin kapitalistlerinin, işçileri çılgınca sömürerek bir çıkış yolu bulmaya çalışmalarına ve işçilerin direnmesine yol açarak, Çin burjuvazisiyle Çin işçi sınıfı arasındaki çelişmeyi keskinleştirmektedir. Emperyalistlerin ticari saldırısı, Çinli tüccar kapitalistlerin soygunculuğu, hükümetin vergileri ağırlaştırması vb. ile birlikte toprak ağaları sınıfı ile köylülük arasındaki çelişme derinleşmektedir; yani kira ve tefecilik yoluyla sömürü ağırlaşmakta ve köyülerin toprak ağalarına olan nefreti artmaktadır. Yabancı malların baskısı, işçi ve köylü kitlelerin satın alma gücünün tükenmesi ve hükümetin koyduğu vergilerin artması yüzünden, git-tikçe daha fazla sayıda Çin malı satan tüccar ve bağımsız üretici iflasa sürüklenmektedir. Gerici hükümet, kaynaklarının ve fonlarının yetersizliğine karşın, sonu gelmez bir şekilde ordularını genişlettiği ve bu şekilde savaşı durmadan yaygınlaştırdığı için, asker kitleleri

sürekli bir yokluk içindedirler. Hükümetin koyduğu vergilerin artması, toprak ağalarının istediği kira ve faizlerin yükselmesi ve savaşın yol açtığı felaketlerin her geçen gün daha da yaygınlaşması yüzünden, her tarafta kıtlık ve eşkıyalık hüküm sürmektedir ve köylü kitleleriyle şehirlerdeki yoksullar, hayatlarını güçlükle sürdürebilmektedirler. Okulların parası olmadığı için, birçok öğrenci, öğreniminin yarıda kalması tehlikesiyle karşı karşıyadır; üretim geri olduğu için de, mezun olan birçok öğrencinin iş bulma ümidi yoktur. Bütün bu çelişmeleri kavradığımız zaman, Çin'in ne kadar vahim ve karışık bir durumda bulunduğunu görürüz. Aynı zamanda emperyalistlere, savaş ağalarına ve toprak ağalarına karşı, devrim dalgasının yükselmesinin kaçınılmaz olduğunu ve bunun çok yakında gerçekleşeceğini de görürüz. Bütün Çin, yakında alev alacak kuru odun yığınlarıyla döşenmiştir. "Tek bir kıvılcım, bütün bir bozkırı tutuşturabilir" deyişi, bugünkü durumun ne yönde gelişeceğini çok iyi anlatmaktadır. Bir "kıvılcım"ın "bütün bir bozkır"ı tutuşturmasının uzak olmadığını görebilmek için, birçok yerde gelişen işçi grevlerine, köylü ayaklanmalarına, askerlerin isyanlarına ve öğrenci boykotlarına bakmamız yeter.

Yukarıda söylenenlerin özü, Cephe Komitesi'nin, Merkez Komitesi'ne daha 5 Nisan 1929'da yazdığı mektupta vardı. Mektubun bir bölümünde şöyle denmekteydi:

Merkez Komitesi'nin (9 Şubat 1929 tarihli) mektubunda nesnel durum ve öznel güçlerimiz hakkında çok karamsar bir değerlendirme yapılmaktadır. Guomindang'ın Cingang Dağları'na karşı giriştiği üç "bastırma" harekâtı, karşıdevrim dalgasının doruk noktasıydı. Fakat, karşıdevrim dalgasının yükselmesi o noktada durmuş ve o zamandan beri, bir yandan devrim dalgası yavaş yavaş yükselirken, diğer yandan karşıdevrim dalgası yavaş yavaş geri çekilmiştir. Partimizin mücadele yeteneği ve örgütsel gücü Merkez Komitesi'nin belirttiği ölçü-

de zayıflamışsa da, bunlar hızla giderilecek ve Partideki yoldaşlar arasında görülen pasiflik, karşıdevrim dalgası yavaş yavaş geri çekildikçe, çabucak yok olacaktır. Kitleler mutlaka bize katılacaktır. Guomindang'ın katliam siyaseti, sadece, "balıkları derin sulara sürmeye"⁶ yaramaktadır ve reformculuk kitlelere artık çekici gelmemektedir. Kitleler, Guomindang hakkında besledikleri hayalleri, yakında mutlaka terk edeceklerdir. Ortaya çıkan durumda başka hiçbir Parti, kitleleri kazanma konusunda Komünist Partisi'yle boy ölçüşemeyecektir. Partinin 6. Milli Kongresi'nce⁷ saptanan siyasi ve örgütsel çizgi doğrudur; yani devrim bugünkü aşamasında sosyalist değil, demokratiktir ve Partinin bugünkü görevi [buraya "büyük şehirlerde" sözü eklenmiş olmalıydı]⁸ hemen ayaklanmalar düzenlemek değil, kitleleri kazanmaktır. Bununla beraber devrim hızla gelişecektir ve propagandamızda ve hazırlık çalışmalarımızda silahlı ayaklanmalara karşı olumlu bir tutum almalıyız. Bugünkü karışık durumda kitlelere ancak olumlu sloganlarla ve olumlu bir tutumla önderlik edebiliriz. Parti, ancak böyle bir tutum takınmakla mücadele gücünü yeniden kazanabilir... Proletarya önderliği, devrimde zafere ulaşmanın biricik anahtarıdır. Partiyi proletarya temeline oturtmak ve kilit bölgelerdeki sanayi işletmelerinde Parti kolları kurmak, partinin bugünkü önemli örgütsel görevlerindendir; fakat aynı zaman-

6 Bu deyiş, halkını iyiliksever bir yönetici aramaya sevkeden bir despotu, "balıkları derin sulara süren" su samuruna benzeten Mençius'a aittir.

7 Çin Komist Partisi'nin 6. Milli Kongresi, 1928 Temmuz'unda toplandı. Kongre, 1927 yenilgisinden sonra da, Çin devriminin burjuva, demokratik, yani antiem-paryalist ve antifeodal karakterinin değişmediğine ve devrim dalgasının kaçınılmaz olarak yeniden yükseleceğine, ancak bu yükseliş çok yakında beklenmediği için, devrimin genel çizgisinin kitleleri kazanmak olması gerektiğine işaret etti. 6. Kongre, 1927'de ortaya çıkan Cen Dusiu'nun sağ teslimiyetçiliğini tasfiye etti ve aynı zamanda 1927 sonlarıyla 1928 başlarında Parti içinde görülen "sol" darbeciliği de reddetti.

8 Köşeli parantez içindeki sözler yazar tarafından eklenmiştir.

da, şehirlerdeki mücadeleye yardımcı olmanın ve devrim dalgasının yükselişini hızlandırmanın başlıca önkoşulları, özellikle köylük bölgelerdeki mücadelenin geliştirilmesi, küçük bölgelerde Kızıl siyasi iktidarın kurulması ve Kızıl Ordu'nun kurulup genişletilmesidir. Bu yüzden, şehirlerdeki mücadeleyi terk etmek yanlış olur; ancak kanımızca, Partimizin herhangi bir üyesinin, işçilerin gücünü aşar ve devrime zarar verir diye köylülerin gücünü, büyümesinden korkması da yanlış olur. Çünkü, yarıömürge bir ülke olan Çin'de, köylü mücadelesi işçilerin önderliğinde gelişmezse devrim başarısızlığa mahkûmdur, ama köylü mücadelesinin işçilerin gücünü aşması hiçbir zaman devrime zarar vermez.

Mektup, Kızıl Ordu'nun harekât taktikleri konusunda da şu cevabı vermekteydi:

Merkez Komitesi bizden, Kızıl Ordu'yu muhafaza edebilmek ve kitleleri harekete geçirebilmek için, kuvvetlerimizi çok küçük birimlere bölerek köylük bölgelere yaymamızı ve Cu De ile Mao Zedung'u ordudan geri çekmemizi, böylelikle de önemli hedefleri düşmandan gizlememizi istemektedir. Bu, gerçekçi olmayan bir görüştür. 1927-1928 Kış'ında, düşman için bir hedef oluşturmadan kitleleri harekete geçirebilmek için, kuvvetlerimizi köylük bölgelere yaymayı ve her bölük ya da taburun kendi başına hareket etmesini ve gerilla taktiklerini uygulamasını planladık. Bunu birçok kez denedik, fakat her seferinde başarısızlığa uğradık. Bunun nedenleri şunlardır: 1) Kızıl Ordu'nun ana kuvvetlerindeki askerlerin çoğu başka bölgelerden gelmektedir ve yerel Kızıl Muhafızlar'inkinden farklı bir geçmişe sahiptirler; 2) küçük birimlere bölünme, önderliği zayıflatmakta ve zor durumların üstesinden gelinememesi sonucunu vermekte, bu da kolaylıkla yenilgiye yol açmaktadır; 3) birimlerin düşman tarafından teker teker yok edilebil-

me olasılığı ortaya çıkmaktadır; 4) koşullar zorlaştıkça, kuvvetlerimizin toplanması ve önderlerin mücadelede kararlı olması gereği daha da büyümektedir; çünkü düşmana karşı iç birliğimizi ancak bu şekilde sağlayabiliriz. Kuvvetlerimiz, sadece koşullar elverişli olduğu takdirde, gerilla harekâtı amacıyla bölünmelidir. Ve ancak böyle durumlarda, önderlerin, zor koşullarda olduğu gibi her zaman askerlerle bir arada bulunmalarına gerek kalmaz.

Bu bölümün zayıflığı, kuvvetlerin bölünmesine karşı gösterilen nedenlerin olumsuz nitelikteki nedenler olmasıdır. Bu açıklama yeterli olmaktan uzaktır. Kuvvetlerimizin toplanmasını gerekli kılan olumlu neden, görece büyük düşman birliklerini yok etmenin ve kasabaları ele geçirmenin ancak kuvvetlerimizin toplanmasıyla mümkün olmasıdır. Ancak görece büyük düşman kuvvetlerini yok ettikten ve kasabaları ele geçirdikten sonra, kitleleri geniş çapta harekete geçirebilir ve birbirine bitişik birkaç kasabayı kaplayan bölgelerde siyasi iktidarı kurabiliriz. Ancak bu şekilde yaygın bir etki ("siyasi etkimizi genişletmek" diye adlandırdığımız şey) sağlayabilir ve devrim dalgasının yükseleceği günün daha büyük bir hızla yaklaşmasına etkili bir şekilde katkıda bulunabiliriz. Örneğin, hem iki yıl önce Hunan-Ciangsi sınır bölgesinde, hem de geçen yıl Batı Fucien'de kurduğumuz rejimler,⁹ birliklerimizi toplama şeklindeki bu siyasetin ürünleridir. Bu, genel bir ilkedir. Ama kuvvetlerimizin bölünmesinin gerekli olduğu zamanlar da yok mudur? Vardır. Cephe Komitesi'nin Merkez Komitesi'ne yazdığı mektupta, Kızıl Ordu'nun küçük bir bölge içinde kuvvetlerin bölünmesini de içeren gerilla taktikleri konusunda şunlar söylenmektedir:

Son üç yıllık mücadelenin tecrübesinden çıkardığımız taktikler, eski ya da yeni, yerli ya da yabancı, diğer bütün taktikler-

⁹ Batı Fucien'de kurulan rejim, 1929'da Cingang Dağları'ndaki Kızıl Ordu'nun yeni bir devrimci üs bölgesi inşa etmek için doğuya doğru yürüdüğü ve Fucien'in batı kesiminde bulunan Lungyen, Yungding ve Şanghan illerinde halkın devrimci siyasi iktidarını kurduğu zaman doğdu.

den farklıdır. Bu taktiklerimizle, kitleler gittikçe genişleyen bir şekilde mücadeleye seferber edilebilir ve ne kadar güçlü olursa olsun hiçbir düşman bizimle baş edemez. Bizim taktiklerimiz gerilla taktikleridir. Bu taktikler, esas olarak aşağıdaki noktalardan ibarettir:

"Kitleleri harekete geçirmek için kuvvetlerimizi bölmek, düşmanla çarpışmak için kuvvetlerimizi toplamak."

"Düşman ilerleyince geri çekilmek; düşman konaklayınca yıpratmak; düşman yorulunca saldırmak; düşman geri çekilince takip etmek."

"İstikrarlı üs bölgelerini¹⁰ genişletmek için dalgalar halinde ilerleme siyasetini uygulamak; güçlü bir düşman tarafından takip edildiğimiz zaman kuşatma siyasetini uygulamak."

"Mümkün olan en kısa zamanda ve en iyi yöntemlerle, en geniş kitleleri harekete geçirmek."

Bu taktikler tıpkı ağ atmaya benzer. Her an ağı atabilmeli ya da toplayabilmeliyiz. Kitleleri kazanmak için ağı atar, düşmanla çarpışmak içinse toplarız. Son üç yıldır uyguladığımız taktikler bu tür taktiklerdir.

Burada "ağ atmak" küçük bir bölge içinde kuvvetlerimizi bölmek anlamına gelmektedir. Örneğin, Hunan-Ciangsi sınır bölgesindeki Yungsin il merkezini ilk kez ele geçirdiğimizde, 29. ve 31. alayların kuvvetlerini Yungsin ili sınırları içinde dağıttık. Yungsin'i üçüncü kez ele geçirdiğimizde, 28. Alayı Anfu ili sınırına, 29. Alayı Lienhua'ya ve 31. Alayı da Cian ili sınırına göndererek, kuvvetlerimizi bir kere daha böldük. Geçen Nisan ve Mayıs aylarında Güney Ciangsi, Temmuz ayında da Batı Fucien illerinde yine kuvvetlerimizi bölerek dağıttık. Kuvvetlerimizi geniş bir bölge içinde bölüp dağıtmaya gelince, bu, ancak durumun görece elverişli ve yönetici organların oldukça

10 İstikrarlı üs bölgeleri, İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu tarafından kurulan görece istikrarlı devrimci üs bölgeleriydi.

güçlü olduğu koşullarda mümkündür. Çünkü, kuvvetlerimizi bölüp dağıtmanın amacı, kitleleri kazanmak: toprak devrimini derinleştirmek ve siyasi iktidar kurmak. Kızıl Ordu'yu ve yerel silahlı birlikleri genişletmek için daha elverişli koşullara sahip olmaktır. Eğer bu amaç ulaşamayacaksa ya da kuvvetlerimizi bölmemiz, iki yıl önce Ağustos ayında Çençu'ya saldırmak için kuvvetlerimizi böldüğümüz zaman olduğu gibi, yenilgiye ve Kızıl Ordu'nun zayıflamasına yol açacaksa, kuvvetlerimizi bölmemek daha iyidir. Ama eğer yukarıda sözünü ettiğimiz iki koşul varsa, o zaman kuşkusuz kuvvetlerimizi bölmeliyiz. Çünkü, o zaman kuvvetlerimizi bölmek toplamaktan daha elverişli bir durum yaratır.

Merkez Komitesi'nin Şubat mektubuna hatalı bir anlayış egemen- di ve mektubun, Dördüncü Ordu'daki bazı Partili yoldaşlar üzerinde olumsuz bir etkisi oldu. Merkez Komitesi o sıralarda bir de, Çan Kayşek ve Guangsi savaş ağaları arasında bir savaş çıkmasının kaçınılmaz olmadığını belirten bir genelge yayınladı. Bununla beraber, Merkez Komitesi'nin o zamandan bu yana yaptığı değerlendirmeler ve verdiği talimatlar, esas olarak doğru olmuştur. Ayrıca Merkez Komitesi, başka bir genelgeyle, eski genelgede yaptığı yanlış değerlendirmeyi de düzeltmiştir. Kızıl Ordu'ya yolladığı mektup hakkında bir düzeltme yapmamışsa da, bu mektubu izleyen talimatlarında eski karamsar hava yoktur ve Kızıl Ordu'nun harekâtı konusundaki görüşleri bugün bizim görüşlerimize uygun düşmektedir. Ancak bu mektubun bazı yoldaşlar üzerinde yaptığı kötü etki henüz devam etmektedir. Bu yüzden, bu konuda bir açıklama yapılmasının hâlâ gerekli olduğu kanısındayım.

Ciangsi eyaletini bir yıl içinde ele geçirme planı da geçen Nisan ayında Cephe Komitesi tarafından Merkez Komitesi'ne önerildi ve daha sonra Yudu'da bu yönde bir karar alındı. Merkez Komitesi'ne gönderilen mektupta aşağıdaki nedenler gösterilmekteydi:

Çan Kayşek'in ve Guangsi savaş ağalarının orduları, Ciuciang yakınlarında birbirlerine yaklaşmaktadırlar ve büyük bir savaşa

tutuşmaları yakındır. Kitle mücadelelerinin yeniden başlaması. gerici hâkim sınıflar içindeki çelişmelerin yaygınlaşmasıyla birlikte, devrim dalgasının yakında yükselmesi olasılığını ortaya koymaktadır. Bu koşullarda çalışmalarımızı nasıl düzenlememiz gerektiği sorununa gelince, biz. güney eyaletleriyle ilgili olarak, Guangdong ve Hunan eyaletlerindeki kompradorların ve toprak ağalarının silahlı kuvvetlerinin çok güçlü olduğunu ve Hunan'da buna ek olarak, Partinin darbeci hataları yüzünden gerek parti içinde. gerekse parti dışında kitle desteğimizin hemen hemen tamamını kaybetmiş olduğumuzu düşünmekteyiz. Fucien, Ciangsi ve Çeciang eyaletlerinde ise durum farklıdır. Birincisi, askeri bakımdan düşmanın en zayıf olduğu yerler buralarıdır. Çeciang'da sadece Cang Boceng¹¹ komutasında küçük bir eyalet kuvveti vardır. Fucien'de ise toplamı 14 alayı bulan beş grup düşman birliği bulunmakla beraber Guo Fenming'in birlikleri daha şimdiden imha edilmiştir; Çen Guohuy ve Lu Singbang¹² komutasındaki birlikler, savaşıma gücü zayıf olan eşkıya çeteleridir: sahil boyunca yerleştirilmiş olan iki deniz piyadesi tugayının, hiç savaş tecrübesi yoktur ve savaşıma güçleri kuşkusuz yüksek değildir; sadece Çang Çen¹³ belirli bir savaşıma yeteneğine sahiptir; ancak Fucien Eyalet Komitesi'nin yaptığı bir tahlile göre, onun bile görece güçlü olan sadece iki alayı vardır. Bunlara ek olarak, Fucien, şimdi tam bir karışıklık, şaşkınlık ve dağınıklık içindedir. Ciangsi'de Çu Peyde¹⁴ ve Siyung Şihuy¹⁵

11 Cang Boceng, o zaman Guomintang'ın Çeciang eyaletindeki barışı koruma birliklerinin komutanıydı.

12 Çen Guohuy ve Lu Singpang kuvvetleri Guomintang Ordusu'na katılmış olan Fucienli iki zorba eşkıyaydı.

13 Çang Çen, Guomintang Ordusu'nda tümen komutanıydı.

14 Bir Guomintang savaş ağası olan. Çu Peyde. o zaman Guomintang'ın Ciangsi Eyaleti Valisi'ydi.

15 Siyung Şihuy, o zaman Ciangsi eyaletindeki Guomintang Ordusu'nda tümen komutanıydı.

komutasında onaltı alay bulunmaktadır. Bunlar gerek Fucien'in gerekse Çeciang'ın silahlı kuvvetlerinden daha güçlü, fakat Hunan'inkilere oranla çok zayıftırlar. İkinci olarak, bu üç eyalette darbeci hatalar daha az işlenmiştir. Çeciang'daki durumu tam olarak bilmiyoruz, fakat Partinin örgütsel temeli ve kitle temeli, Ciangsi ve Fucien'de, Hunan'dakinden biraz daha iyidir. Örneğin, Ciangsi'yi ele alalım. Kuzey Ciangsi'deki Dean, Siuşuy ve Tungyu'da hâlâ belirli bir temelimiz vardır; Batı Ciangsi'deki Ningang, Yungsin, Lienhua ve Suyçuan'da Partinin ve Kızıl Muhafızlar'ın hâlâ belirli bir gücü vardır; Güney Ciangsi'de durum daha da parlaktır; Cian, Yungsin ve Singyuo illerinde Kızıl Ordu'nun 2. ve 4. alayları sürekli olarak güçlenmektedir; ve bütün bunların da ötesinde, Fang Çimin komutasındaki Kızıl Ordu asla yok edilmemiştir. Bütün bunlar bizi Nançang üzerine yürümeye sevk etmektedir. Bu vesileyle Merkez Komitesi'ne, Guomintang savaş ağaları arasındaki uzun savaş dönemi boyunca, Ciangsi eyaletini ve aynı zamanda Batı Fucien ve Batı Çeciang'ı ele geçirmek için Çan Kayşek'le ve Guangsi kliğiyle mücadele etmeyi öneriyoruz. Bu üç eyalette Kızıl Ordu'yu genişletmeli ve kitlelerin bağımsız rejimini kurmalıyız. Bu plan, bir yılın içinde gerçekleştirilmelidir.

Ciangsi'yi ele geçirmek için mücadele etme önerisi, sadece bir yıllık bir zaman sınırı koyması bakımından hatalıydı. Öneri, sadece eyalet içindeki koşullara değil, aynı zamanda ülke çapında devrim dalgasının çok yakında yükseleceği tespitine de dayanmaktaydı. Çünkü, eğer devrim dalgasının çok yakında yükseleceği şeklinde bir kaniya sahip olmasaydık, herhalde Ciangsi'yi bir yıl içinde ele geçirebileceğimiz sonucuna varamazdık. Önerinin tek zayıf noktası, bir yıllık bir zaman sınırı koyması –ki öneride bu yapılmamalıydı– ve bu yüzden "devrim dalgası yakında yükselecektir" ifadesindeki "yakında" sözüne aceleci bir anlam vermesiydi. Ciangsi'deki

öznel ve nesnel koşullara gelince, bunlar da dikkatle incelenmeye değer. Merkez Komitesi'ne gönderilen mektupta belirtilen öznel koşullardan başka üç nesnel koşul da şimdi açık seçik ortaya konabilir. Birincisi, Ciangsi, esas olarak feodal bir ekonomiye sahiptir; tüccar kapitalist sınıf görece zayıftır ve güney eyaletleri içinde toprak ağalarının silahlı kuvvetlerinin en zayıf olduğu yer Ciangsi'dir. İkinci olarak, Ciangsi'nin kendi eyalet birlikleri yoktur ve daima başka eyaletlerden gelen birlikler tarafından korunmuştur. Ciangsi'ye "komünistlerin bastırılması" ya da "eşkıyaların bastırılması" için gönderilen bu birlikler yerel koşullardan habersizdir; yaptıkları işten sağladıkları doğrudan çıkar, yerel birliklere göre çok daha azdır ve genellikle fazla çaba göstermemektedirler. Üçüncü olarak da Hong-Kong yakınında bulunan ve hemen hemen her bakımdan İngiliz denetimi altında olan Guangdong'un aksine Ciangsi, emperyalist etkilerden görece uzaktır. Bu üç noktayı kavradığımız zaman, Ciangsi'de diğer bütün eyaletlere göre köylü ayaklanmalarının neden daha yaygın, Kızıl Ordu ve gerilla birimlerinin neden sayıca daha çok olduğunu anlayabiliriz.

Öyleyse "devrim dalgası yakında yükselecektir" ifadesindeki "yakında" sözünü nasıl yorumlamalıyız? Bu, yoldaşlarımız arasında yaygın olan bir sorudur. Marksistler falcı değildirler. Gerçekte yapabilecekleri ve yapmaları gereken şey, sadece gelecekteki gelişmelerin ve değişmelerin genel yönüne işaret etmektir; olayların gün ve saatini mekanik bir şekilde önceden belirleyemezler ve böyle yapmaya da çalışmamalıdır. Fakat ben, Çin'de devrim dalgası yakında yükselecektir dediğim zaman, kesinlikle, bazı kişilerin dediği gibi "gelmesi muhtemel olan", hayali, ulaşılamaz ve girişeceğimiz eylemler açısından önemi olmayan bir şeyin sözünü etmiyorum. O, direklerinin tepesi ufukta görülmeye başlayan açıktaki bir gemi gibidir; o, yüksek bir dağın tepesinden titrek ışınları görülebilen doğudaki sabah güneşi gibidir; o, ana rahminde durmaksızın kılmıdayan yakında doğacak bir çocuk gibidir.

**ÇİN İŞÇİ VE KÖYLÜ KIZIL ORDUSU'NDAN
KARDEŞLERİMİZ BEYAZ ORDU'NUN SUBAY VE ERLERİNE
MANÇURYA'NIN JAPON EMPERYALİZMİ TARAFINDAN
SİLAHLI İŞGALİ SORUNU ÜZERİNE BİR MEKTUP***
(1931)

Subaylar ve erler, kardeşlerimiz!

Guomindang militaristleri, size sık sık sorumluluğunuzun "yurdu savunmak ve halkı korumak" olduğunu söylemiyorlar mı? Ama bakın şimdi Japon emperyalist birlikleri, Mançurya'nın bütün önemli kentlerini işgal etmiş bulunuyorlar: onlar, tüfeklerle, toplarla ve bombalarla Mançurya'daki işçi ve köylü yığınlarını ve bizim askerlerimizi toptan katlettiler ve Mançurya'yı kendilerinin sömürgesi sayıyorlar. Sorabilir miyim: Guomindang militaristeri, "yurdu savunma ve halkı koruma" sorumluluklarını nasıl yerine getiriyorlar? Size ne diyorlar şimdi?

Japon emperyalizminin böylesine amansız şiddetiyle karşı karşıya gelen Guomindang militaristeri; size, "direnemeliyiz" diyorlar; "akıllı insanlar şiddete boyun eğer" diyorlar; sizden boynunuzu uzatmanızı ve Japon emperyalist soyguncularının sizi hunharca boğazlamasını istiyorlar; sesisce boyun eğmenizi ve "yurtta insanlar" olmanızı, Japon emperyalizminin tutsakları olmanızı istiyorlar. Bundan, Guomindang militaristlerinin ancak emperyalizme dalkavukluk yapabileceklerini, ona teslim olabileceklerini, ancak emperyalizmin köpeği olarak hareket edebileceklerini anlayabilirsiniz. Onlar, ne "ülkeyi savunabilirler" ne de "halkı koruyabilirler"

* Bu, 1931'de aynı ad altında yayınlanan bildirinin tamamıdır.

Ve gene de, kendi nüfuz alanlarını genişletmek, Çin halkını daha büyük ölçüde sömürmek ve boğazlamak için Guomindang militaristleri, yıldan yıla, kendi aralarında karmakarışık bir askeri savaşım sürdürmüşlerdir. Militaristler, aralarındaki bu savaşlar adına, kendi öz kardeşlerinizi öldürmek, halkın yaşam ve mülklerini tahrip etmemek için sizi savaş alanına sürebiliyorlar; halkı sıkboğaz eden keyfi vergileri zorla topluyorlar; insanları zorla rençber kesimine sokarak, savaş atları vermeye zorluyorlar; emekçi yığınlarının kanını son damlasına dek emiyorlar; devrimci işçileri ve köylüleri boğazlıyorlar; yığınları zehirlemek için halkı afyon yetiştirmeye zorluyorlar; tüm Çin boyunca daha önce benzeri görülmeyen felaketler (seller, kuraklık ve açlık) yaratıyorlar; yığınları sömürmede ve boğazlamada büyük bir kararlılık ve cesaret gösteriyorlar!

Özellikle Sovyet alanının işçi ve köylü yığınları, kendi öz inisiyatifleriyle doğrulup bütün emperyalistleri kovdukları, Guomindang yönetimini devirdikleri, toprak ağası sınıfının bütün topraklarını ele geçirdikleri, sekiz saatlik işgününü zorladıkları, işçi ve köylülerin Kızıl Ordusu'nu yarattıkları ve işçiler, köylüler ve askerlerin Sovyet Hükümeti'ni kurdukları zaman, bütün Guomindang militaristeri çılgınca gazaba geldiler ve saldırıda olanca kararlılık ve cesaretlerini gösterdiler. Emperyalistlerin yardımıyla bize bir kez, iki kez, üç kez saldırdılar; Sovyet alanı halkını yok etmek için uçaklar, bombalar, zehirli gaz, toplar ve makineli tüfekler kullandılar. Eğer onları kökünden ortadan kaldırmazsak, bütün saldırıları bizim ve yığınların olanca çabalarıyla ezilmiş olsa da, onlar bizi kesinlikle kendi başımıza bırakmayacaklardır. Onlar, halkın Sovyet siyasal iktidarına ve Halk Kızıl Ordusu'na saldırırlarken olağanüstü bir cüret gösteriyorlar!

Subaylar ve erler, kardeşlerimiz! Bu militaristler, sizi yeterince aldatılar ve ezdiler. Bir an düşünün. Bu militaristler adına, yaşamınızı niye tehlikeye atıyorsunuz? Yaşamak ve ailelerinizi beslemek için diyebilirsiniz. Gerçekte, çoğunlukla tek bir metelik almıyorsunuz.

nuz. Ne karınız doyuyor ne de sırtınız pek. Bir aileyi nasıl besleyebilirsiniz ki? Komutanlarınız size sığır gibi, top yemcisi gibi davranıyorlar; rütbeleri yükselebsin ve kendileri zengin olabilsinler diye, kendi öz işçi ve köylü kardeşlerinizi toptan katletmek için, yaşamınızı tehlikeye atmanızı istiyorlar.

Subaylar ve erler, kardeşlerimiz! Başka bir çıkış yolu düşünmelisiniz. Bir tek çıkış yolu vardır sizin için –devrim! Tüfekler ve topolar şimdi ellerinizdedir. Önceleri gerici komutanlarınızı öldürün; sonra aldatıcı Guomindang Hükümeti'ni devirmek için alanınızdaki işçilerle, köylülerle ve bütün emekçi yığınlarla birleşin; toprak ağası sınıfının topraklarını kamulaştırın, yoksul köylülere dağıtın; zenginlerin yiyeceklerini ve evlerini kamulaştırın, yoksullara dağıtın; işçiler günde yalnızca sekiz saat çalışsınlar; sonra, kendi işlerinizi kendiniz yürütmek için örgütlenin. Böylece, işçilerin, köylülerin ve askerlerin hükümetini, yani, bir Sovyet Hükümeti yaratmış olacaksınız. İşçilerin ve köylülerin silahlı kuvvetleri olacaksınız– işçilerin ve köylülerin Kızıl Ordusu. Garnizon bölgeniz yakınında bir Sovyet Hükümeti ve bir Kızıl Ordu varsa, gerici komutanlarınızı tutukladığınızda ya da öldürdüğünüzde hemen Kızıl Ordu'ya katılın. Ancak Sovyet Hükümeti ve ancak Kızıl Ordu işçilerin, köylülerin ve askerlerin çıkarlarını koruyabilir, Guomindang'ı devirebilir, emperyalizmi devirebilir ve halkı gerçekten savunabilir.

Subaylar ve erler, kardeşlerimiz! Silahlarınızı karşı yöne çevirin ve Çinli emekçi yığınları sömüren, ezen ve boğazlayan emperyalizmi ve Guomindang'ı devirmek için savaşın; işçilerin, köylülerin ve askerlerin Sovyet Hükümeti'ni ve Kızıl Ordusu'nu kurmak için savaşın! Biz, Kızıl Ordu'nun yüzbinlerce subayı ve eri siz kardeşlerimize, saflarımıza hoş geldiniz deriz.

Kahrolsun Emperyalizm ve Guomindang!

İşçilerin, Köylülerin ve Askerlerin Sovyet Hükümeti'ni Kuralım!

Yaşasın Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu!

Yaşasın Çin Sovyet Devrimi'nin Zaferi!

Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu Başkomutanı ve Birinci Ordu Komutanı:

ÇU TE

Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu Merkez Siyasal Bölümü Başkanı:

MAO ZEDUNG

Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu İkinci Ordu Komutanı:

HO LUNG

Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu Üçüncü Ordu Komutanı.

PENG TEHUAY

Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu Üçüncü Ordu Generali:

HUANG KUNG LÜEH.

25 Eylül 1931

EVLİLİKLE İLGİLİ BİLDİRİ*

(1931)

Feodal egemenlik altındaki evlilik, barbarca ve insanlık dışı bir durumdur. Kadınlarca katlanılan baskı ve acı, erkeğinkinden çok daha büyüktür. Ancak, işçi ve köylü devriminin zaferiyle erkek ve kadınların ekonomik özgürlüğüne doğru atılan ilk adım, evlilik ilişkilerinde bir değişme getirmekte ve kadını özgür kılmaktadır. Şimdi Sovyet bölgelerinde, evliliğin özgür bir temel üzerinde nişanı yapılıyor. Özgür seçme, her evliliğin temel ilkesi olmalıdır. Ebeveynin çocukları için evlilik düzenleme güçleri, zorlama da içinde, evliliğin tüm feodal sistemi ve evlilik sözleşmelerindeki bütün satın alma ve satma, bundan böyle kaldırılacaktır.

Her ne kadar kadınlar feodal boyunduruktan kurtulmuşlarsa da, yine korkunç bedensel eşitsizlikler altında çalışıyorlar; (örneğin, ayakların bağlanması) ve tam ekonomik bağımsızlıklarını elde etmiş değillerdir. Bu nedenle, boşanmayla ilgili sorunlarda, kadınların çıkarlarını korumak ve boşanmanın getirdiği zorunluluklar ve sorumlulukların daha büyük kısmını, erkeklere yüklemek gerekiyor.

Çocuklar, yeni toplumun sahipleridir. Eski sistem altında çocuklara çok az dikkat gösteriliyordu. Bu nedenle, çocukların korunmasıyla ilgili özel kurallar getirilmiştir.

1 Aralık 1931'de yürürlüğe girecek olan bu kurallar halka ilan edilir.

MAO ZEDUNG
Merkez Yürütme Komitesi Başkanı
SIANG YING
ÇANG KUOTAO
Başkan Yardımcıları

28 Ocak 1931

*"Geçici Evlenme Yönergeleri" adı altında Çin Sovyet Cumhuriyeti Merkez Yürütme Komitesi Birinci Toplantısı'nın tam metnidir.

MİLLETLER CEMİYETİ
BİR HAYDUTLAR BİRLİĞİDİR!***
(1932)

Tüm Çin işçileri, köylüleri ve askerleri, tüm ülkenin sömürülen yığınları!

Çin Sovyet Cumhuriyeti Geçici Merkez Hükümeti, çok önce tüm ülkenin halk yığınlarına, Milletler Cemiyeti'nin bir Haydutlar Birliği olduğunu, bunun aracılığıyla çeşitli emperyalizmlerin Çin'i paylaştıklarını söylemişti. Milletler Cemiyeti tarafından Çin'e gönderilen Lyttun Soruşturma Komisyonu'nun başlıca görevi, Çin'in paylaşılmasını hazırlamak ve Çin Sovyetleri'nin bayrağını yükseltmiş olan bütün devrimci hareketleri bastırmaktı.

Şimdi emperyalist haydutlar birliğinin Soruşturma Komisyonu –Lyttun Komisyonu–, Çin'in parçalanması amacını güden raporunu yayımlamış bulunuyor. Bu rapor, emperyalistler tarafından, Çin'in paylaşılmasını ve Çin halk yığınlarına çektirilmek istenen cezayı göstermesi bakımından hayran olunacak bir belgedir; ama buna karşın, ülkeyi satmakta ve onun onurunu düşürmekte olan Guomindang, aynı zamanda Guomindang temsilcisi hükümet, bu belgeyi tümüyle kabul etmiştir.

*** Mao Zedung. Siang Ying ve Çang Kuotao tarafından imazlanan, 6 Ekim 1932 tarihli. Çin Sovyet Hükümeti'nin bir telgrafından alınmıştır.

Lyttun Raporu, emperyalizminin Çin halkını kölelik derekesine düşüren bir satış belgesidir! Çin Sovyet Hükümeti tüm ülkenin halk yığınlarına, Lyttun Raporu'nu paramparça etmek ve emperyalizmin Çin'i paylaşma, Çin Devrimi'ni bastırma ve Çin Sovyet bölgelerine ve Çin Sovyet Hükümeti'ne saldırma amacını güden bütün yeni projelerine karşı çıkmak için, ulusal devrimci bir savaşı sürdürmek üzere, Çin Sovyet Hükümeti'nin önderliğinde silahlı bir ayaklanmaya katılmaya çağırır. Çin halkının tam kurtuluş ve bağımsızlığını elde etmek için, Japon emperyalizmini ve bütün öteki emperyalizmleri Çin'den dışarı atalım! Elde silah, Çin Sovyet Birliği'ni savunalım, Çin'in emekçi yağınları ile Çin Sovyet Birliği arasında sıkı bir bağlaşma kuralım!

Eğer gerçekten ulusal devrimci bir savaş sürdürmek ve emperyalistler tarafından Çin'in paylaşılmasına karşı çıkmak istiyorsak, Çin Sovyet Hükümeti, tüm ülkenin işçileri, köylüleri ve askerlerine ve sömürülen bütün halk yığınlarına, önce Guomindang'ın gerici yönetimini, Çin'in emperyalist paylaşılmasının artıklarını toplayan ve ulusal savaşı bastırmaya çalışan bu leş yiyici hayvanları devirmemiz gerektiğini ilan eder!

EKONOMİK ÇALIŞMAYA ÖNEM VERİN*

20 Ağustos 1933

Devrimci savaşı gittikçe şiddetlenmesi, ekonomik cephede derhal bir kampanya açmak ve ekonomik inşanın yerine getirilmesi mümkün ve gerekli olan bütün görevlerini gerçekleştirmek için kitleleri seferber etmemizi zorunlu kılmaktadır. Neden? Çünkü, bugün bütün çabalarımızı devrimci savaşta zafer kazanmaya ve her şeyden önce, düşmanın beşinci "kuşatma ve bastırma" harekâtını¹ kesin yenilgiye uğratmaya yöneltmeliyiz. Bütün çabalarımızı Kızıl Ordu'ya yapılan yiyecek ve diğer malzeme ikmalini güvence altına alacak maddi koşulların sağlanmasına; halkın yaşama koşullarının düzeltilmesine ve böylece onların devrimci savaşa daha etkin bir şekilde katılmalarının sağlanmasına; daha geniş kitleleri savaşa yönlendirmek için kitleleri ekonomi cephesinde örgütlemeye ve eğitime; ekonomik inşa yoluyla işçi-köylü ittifakını, işçi ve köylülerin demokratik diktatörlüğünü sağlamlaştırmaya ve proletaryanın önderliğini güçlendirmeye yöneltmeliyiz. Bu ekonomik inşa, bütün bu hedeflere ulaşmak için zorunludur. Devrimci çalışmaya katılan herkes bunu açıkça kavramalıdır. Bazı yoldaşlar, devrimci savaş, her-

* Bu konuşma, 1933 Ağustos'unda on yedi ilin katılımıyla Güney Ciangisi'de toplanan ekonomik inşa konferansında yapılmıştır.

¹ 1930-1934 yılları arasında Çan Kayşek, Merkezi Ciangisi'deki Cuyçin'de Kızıl bölgeye karşı büyük çapta beş saldırıya girişti. Bunlara "kuşatma ve bastırma" harekâtları deniliyordu. Bu harekâtların beşincisi 1933 Ekim'inde başladı, ancak Çan Kayşek bunun hazırlığını yazdan beri sürdürmekteydi.

kesi yeterince uğraştırdığı için kimsenin ekonomik inşaya zaman ayıramayacağını düşünüyor ve ekonomik inşaya önem verilmesini savunan herkesi "sağ sapmacı" olmakla suçluyorlardı. Onlara göre, devrimci savaş sırasında ekonomik inşa olanaksızdır: bu ancak kesin zaferi izleyen barış ve sükûnet koşullarında mümkündür. Yol-
daşlar, bu görüşler yanlıştır. Bu görüşleri savunanlar, ekonomiyi inşa etmeden devrimci savaş için gerekli olan maddi koşulların sağlanamayacağını ve uzun süren bir savaş sırasında halkın bitkin düşeceğini kavramıyorlar. Düşünün bir kere! Düşman ekonomik abluka uyguluyor, insafsız tüccarlar ve gericiler maliyemizi ve ticaretimizi baltalıyorlar. Kızıl bölgelerimizin dışarıyla olan ticareti ise, ciddi bir şekilde kısıtlanmıştır. Bu güçlüklerin üstesinden gelmediği takdirde, devrimci savaş bunlardan ciddi bir şekilde etkilenmeyecek midir? Tuz çok pahalıdır ve hatta bazen hiç bulunamamaktadır. Sonbahar ve kış aylarında pirinç ucuzdur, ama bahar ve yaz aylarında çok pahalılanmaktadır. Bütün bunlar işçilerin ve köylülerin hayatını doğrudan doğruya etkilemekte ve durumun düzelmesini engellemektedir. Aynı zamanda bu, bizim temel çizgimizi, yani işçi-köylü ittifakını etkilemez mi? Eğer işçiler ve köylüler yaşama koşullarından hoşnut olmazlarsa, bunun, Kızıl Ordu'muzun genişletilmesi ve kitlelerin devrimci savaşa seferber edilmesi üzerinde hiç etkisi olmayacak mıdır? Bütün bunlardan dolayı, devrimci savaş sırasında ekonomik inşaya yer verilmemesi gerektiğini düşünmek tamamen hatalıdır. Böyle düşünenler, çoğu zaman her şeyin savaş çabasına bağımlı kılınması gerektiğini söylerler, ama ekonomik inşaya boşvermenin, her şeyin savaş çabasına bağımlı kılınması anlamına gelmediğini, tam tersine bunun savaş çabasını zayıflattığını anlamazlar. Ancak ekonomi cephesindeki çalışmalarımızı yaygınlaştırarak ve Kızıl bölgelerin ekonomisini inşa ederek devrimci savaş için yeterli bir maddi temel yaratabilir, askeri saldırılarımızı rahatça sürdürebilir ve düşmanın "kuşatma ve bastırma" harekâtlarına ağır darbeler indirebiliriz. Ancak bu şekilde, Kızıl Ordu'yu genişlet-

mek için gerekli kaynakları yaratabilir ve koşullar elverdiği zaman, Kızıl Ordu'nun hiçbir şeyden çekinmeden Nançang ve Ciuciang'a saldırabileceği şekilde cephemizi binlerce *li* uzaklıktaki noktalara kadar genişletebiliriz. Böylece kendi erzakını temin etmek zorunluluğundan büyük ölçüde kurtulacak olan Kızıl Ordu'nun bütün dikkatini savaşıma vermesini sağlayabiliriz. Halkın daha büyük bir coşkunlukla Kızıl Ordu'ya katılmasını ya da diğer devrimci görevleri yerine getirmesini sağlamamız ancak, onların maddi ihtiyaçlarını belli ölçüde karşılayarak mümkün olabilir. Her şeyin savaş çabasına bağımlı kılınmasının anlamı da işte budur. Çeşitli yerlerde devrimci çalışma yapan birçok kişi, ekonomik inşanın devrimci savaşındaki önemini henüz kavramamaktadır ve ekonomik inşa sorunlarına önem vermeyen pek çok yerel hükümet vardır. Yerel hükümetlerin ekonomik işlerle uğraşan daireleri henüz iyi bir şekilde örgütlenmemiştir ve bazılarının yöneticileri yoktur; bazılarında ise sırf boş yerleri doldurmak için yeteneksiz kişiler bu görevlere atanmıştır. Kooperatiflerin kurulması henüz başlangıç aşamasındadır ve yiyecek ikmalinin düzenlenmesi çalışmalarına sadece birkaç yerde başlanmıştır. Halk arasında ekonomik inşa çalışmasının propagandası yapılmamış (oysa bu propaganda çok önemlidir) ve kitlelerin coşkunluğu harekete geçirilmemiştir. Bütün bunların nedeni, ekonomik inşanın önemini kavranmamasıdır. Bu konferanstaki tartışmalar ve görevlerinizin başına döndüğünüz zaman vereceğiniz raporlar yoluyla, hükümet görevlileri ve bütün işçi ve köylüler arasında ekonomik inşa için kitlelerin coşkunluğunu seferber etmeliyiz. Ellerinden geldiğince, ekonomik inşa tahvillerinin satışını artırımlarını, kooperatif hareketini geliştirmelerini ve her yerde açlık tehlikesine karşı devlet tahıl siloları ve yiyecek depoları kurmalarını sağlamak için herkese ekonomik inşanın devrimci savaş açısından taşıdığı büyük önem kavratılmalıdır. Her ilde yiyecek ikmalinin düzenlenmesi için bir alt örgüt kurulmalı, önemli mahalle ve pazar yerlerinde bu örgütün şubeleri açılmalıdır. Bir yandan, belli yerler-

de tahıl stokları varken diğerlerinde kıtlık çekilmesini, belli yerlerde tahıl fiyatlarının çok yüksek, diğerlerinde ise çok düşük olmasını önlemek için, Kızıl bölgelerde, tahılın bol olduğu yerlerden kıt olduğu yerlere tahıl göndermeli; öte yandan da planlı bir şekilde (yani gereğinden fazlasını değil) elimizdeki tahıl fazlasını Kızıl bölgelerden ihraç ederek ve gerekli ihtiyaç maddelerini Beyaz bölgelerden ithal ederek, insafsız tüccarların bizi sömürmelerine izin vermemeliyiz. Tarımı ve el sanatlarını geliştirmek ve gelecek yılda daha fazla mahsul alabilmek için, tarım araçları ve kireç üretimini artırmak amacıyla elimizden geleni yapmalı ve volfram, kereste, kafuru, kâğıt, tütün, pamuklu bez, kurutulmuş mantar ve nane yağı gibi yerel ürünlerin üretimini eski düzeyine çıkararak bunları Beyaz bölgelerde büyük miktarlarda satmaya çalışmalıyız.

Beyaz bölgelerle yaptığımız ticarete tahıl, miktar açısından başlıca ihraç ürünü durumundadır. Her yıl yaklaşık olarak üç milyon *dan* kabuklu pirinç, yani nüfusumuz üç milyon olduğuna göre, kişi başına bir *dan*, gerekli tüketim malları karşılığında dışarıya gönderiliyor. En azından bu kadar ihracat yaptığımız açıktır. Peki, bu ticareti yapanlar kimlerdir? Bu ticaretin tümü, bizi insafsızca sömüren tüccarların elindedir. Geçen yıl Vanan ve Tayhe illerindeki köylülerden kabuklu pirinci *dan* başına elli kuruş ödeyerek satın aldılar. Gançov'da ise dört yuana sattılar ve yedi misli kâr sağladılar. Başka bir örnek verelim. Üç milyon nüfusumuzun her yıl dokuz milyon yuan değerinde tuz ve altı milyon yuan değerinde pamuklu beze ihtiyacı vardır. 15 milyon yuan tutarındaki bu ticaretin tümüyle tüccarların elinde bulunduğunu söylemeye gerek bile yoktur ve biz bu konuda şimdiye kadar hiçbir şey yapmadık. Tüccar sömürüsü gerçekten çok büyüktür. Örneğin, Meysien'de 3,5 kilo tuzu bir yuandan satın alıyorlar ve bu tuzu, bizim bölgelerimizde yarım kilosunu bir yuandan satıyorlar. Bu vurgunculuk değil de nedir? Bu durumu görmezlikten gelemeyiz. Bundan böyle bu ticareti kendimiz yapmalıyız. Dış bölgelerle ticaret büromuz, bu konuda büyük bir çaba harcamalıdır.

Ekonomik inşaa tahvillerinden elde ettiğimiz üç milyon yuanı nasıl değerlendireceğiz? Bu parayı şu şekilde kullanmayı planladık: Bunun bir milyonu Kızıl Ordu'nun savaş harcamalarına, iki milyonu ise sermaye olarak kooperatiflere ve Yiyecek İkmalini Düzenleme Bürosu ile Dış Ticaret Bürosu'na tahsis edilecektir. Söz konusu iki milyonun büyük kısmı, dış ticaretimizi geliştirmek, geri kalanı ise üretimi artırmak için kullanılacaktır. Amacımız sadece üretimi artırmak değil, aynı zamanda ürünlerimizi makul fiyatlarla Beyaz bölgelere satmak, ucuza aldığımız tuz ve bezi halka dağıtmak, böylece düşman ablukasını kırmak ve tüccarların sömürüsüne son vermektir. Halk ekonomisinin sürekli bir şekilde gelişmesini sağlamalı, kitlelerin yaşama koşullarını büyük ölçüde düzeltmeli, kamu gelirlerini önemli ölçüde artırmalı ve böylece devrimci savaş ve ekonomik inşaa için sağlam maddi temelleri oluşturmalıyız.

Bu, büyük bir görev, büyük bir sınıf mücadelesidir. Fakat şiddetli bir savaşın ortasında, bu görevin yerine getirilip getirilemeyeceğini kendi kendimize sormamız da gerekir. Bence yerine getirebiliriz. Söz konusu olan, Lungyen'e kadar bir demiryolu hattının inşası, hatta bugün için Gançov'a kadar bir otomobil yolunun inşası bile değildir. Tahıl ticaretinde, tam bir tekel uygulanması gerektiğini ya da hükümetin, bütün tüccarları aradan çıkararak 15 milyon yuan değerindeki tüm tuz ve bez ticaretini kendi elinde toplaması gerektiğini söylemiyoruz. Söylemek istediğimiz ya da gerçekleştirmek istediğimiz bu değildir. Söylemek istediğimiz, yapmaya çalıştığımız şey, şimdilik iki milyon yuanlık bir fona halkın yatırdığı paraları da ekleyerek işe girişmek, tarımı ve el sanatlarını geliştirerek tuz ve bez karşılığında dışarıya tahıl ve volfram satmaktır. Bunda yapmamamız gereken ya da yapamayacağımız, gerçekleştiremeyeceğimiz bir şey var mıdır? Bu işe zaten şimdiden başlamış ve bazı sonuçlar da almış bulunuyoruz. Bu yıl sonbaharda alınan mahsul, geçen yılınkine göre yüzde 20 ile yüzde 25 oranında daha fazla olmuştur; bu, bizim ilk tahminimiz olan yüzde 20 oranındaki artışın

da üstündedir. El sanayisinde, tarım araçları ve kireç üretimi eski düzeyine çıkmaktadır, volfram üretimini de eski düzeyine çıkarmaya başlıyoruz. Tütün, kâğıt ve kereste üretimi yeniden gelişmeye başlamıştır. Yiyecek ikmalinin düzenlenmesi konusunda bu yıl birçok başarı elde ettik. Tuz ithalatına başlandı. İlerde daha büyük ilerlemelerin mümkün olduğu konusundaki sağlam inancımız bu başarılarla dayanmaktadır. Ekonomik inşanın şimdi mümkün olmadığını, bunun savaş sonrasına ertelenmesi gerektiğini söylemenin yanlışlığı açık değil midir?

Böylece, bugünkü aşamada ekonomik inşanın, merkezi görevimiz olan devrimci savaşa bağımlı kılınması gerektiği açıkça görülmektedir. Bugün merkezi görevimiz devrimci savaştır, ekonomik inşa devrimci savaşa hizmet etmeli, onun etrafında gelişmeli ve ona bağımlı olmalıdır. Aynı şekilde ekonomik çalışmayı, bugünkü bütün çalışmamızın merkezi olarak görmek ve devrimci savaş görevini ihmal etmek ya da ekonomik inşayı devrimci savaştan kopuk bir şekilde yürütmek de hatalı olurdu. Ekonomik inşayı bütün çalışmamızın can damarı olarak ele almamız, iç savaş sona erinceye kadar mümkün olmadığı gibi gerekli de değildir. Bugün değil de, ilerde yürütülebilecek olan ve yürütülmesi gereken, barış koşullarına özgü ekonomik inşa çalışmasını, iç savaş içinde yürütmeye çalışmak çılgınlıktır. Bugünün görevleri, savaşın acil olarak gerektirdiği görevlerdir. Bu görevlerden hiçbiri savaştan ayrı, barış zamanında yapılacak işler değildir, hepsi savaşa hizmet etmelidir. Herhangi bir yoldaş, ekonomik inşayı savaştan bağımsız olarak sürdürmek gibi bir düşünceye sahipse, bu hatasını derhal düzeltmelidir.

Ekonomik cephede hızla bir kampanyayı gerçekleştirmek, doğru bir önderlik ve doğru çalışma yöntemleri olmaksızın mümkün değildir. Bu da, bu konferansın çözmesi gereken önemli bir sorun olarak ortaya çıkıyor. Çünkü, burada bulunan yoldaşlar yerlerine döner dönmez, yapacak bir sürü işle karşılaşacak ve kendileriyle çalışacak olan birçok insana rehberlik etmek zorunda kalacaklardır.

Özellikle kasaba ya da şehir düzeyinde ve kooperatiflerde, gıda ikmalî dairelerinde, ticaret dairelerinde ve satın alma dairelerinde çalışan yoldaşlar, doğrudan doğruya, halk kooperatifler örgütlemek için seferber etme, yiyecek ikmalini düzenleme ve ulaşımını sağlama ve dış bölgelerle olan ticaretimizi yönetme gibi pratik çalışmalar içerisinde oldukları. Önderlik tarzları yanlışsa, doğru ve verimli yöntemler uygulamazlarsa, çalışma derhal etkilenecek, çeşitli görevler için kitle desteği kazanamayacağız ve önümüzdeki güz, kış ve ondan sonraki bahar ve yaz aylarında Merkezi Hükümet'in ekonomik inşaa planının tümünü gerçekleştiremeyeceğiz. İşte bu nedenlerle, yoldaşlarımızın dikkatini aşağıdaki noktalara çekmek istiyorum.

Birincisi, kitleleri çeşitli örgütsel yollarla seferber edin. Her şeyden önce, yürütme komitelerinde ve her kademedeki hükümet organlarının ekonomik ve mali bölümlerinde bulunan yoldaşlar, tahvillerin satışı, kooperatiflerin kurulması, yiyecek ikmalinin düzenlenmesi, üretimin ve ticaretin artırılması gibi çalışmaları düzenli olarak gündemlerine almalı ve bunları tartışmalı, denetlemeli ve sonuçlarını gözden geçirmelidirler. Bundan sonra, kitle örgütleri, esas olarak da sendikalar ve yoksul köylü birlikleri harekete geçirilmelidir. Bundan sonra, kitle örgütleri, esas olarak da sendikalar ve yoksul köylü birlikleri harekete geçirilmelidir. Sendikalar bütün üyelerini bu ekonomik mücadelelere katılmak üzere seferber etmelidirler. Yoksul köylü birlikleri, kooperatifler inşa etmek ve sürekli olarak tahvil almak üzere kitleleri seferber etmede güçlü dayanaklardır, bunlara ilçe ve kasaba hükümetleri tarafından canlı bir şekilde önderlik edilmelidir. Dahası, köy ya da aile toplantılarında ekonomik inşaa için propaganda yapmalı, bunun devrimci savaşa nasıl bağlı olduğunu berrak bir şekilde açıklamalı ve kitlelerin geçimlerini nasıl iyileştirebileceğimizi ve mücadele için gücümüzü nasıl artıracacağımızı en somut bir biçimde tartışmalıyız. Halka, tahvil satın almaları, kooperatifleri geliştirmeleri, yiyecek ikmalini düzenlemeleri, mali kaynakları sağlamlaştırmaları ve ticareti artırmaları için çağrıda bulunmalıyız; onlardan, bu slogan-

lar etrafında mücadele etmelerini istemeli ve coşkularını artırmalıyız. Kitleleri seferber etmek için, çeşitli örgütsel yollara başvuramaz ve belirtilen şekilde, onların arasında propaganda yapmazsak, yani yürütme komiteleri ve her kademedeki hükümet organlarının ekonomik ve mali bölümleri, ekonomik inşa çalışmasının tartışılmasına ve denetlenmesine etkin bir şekilde katılmazsa, kitle örgütlerini harekete geçirmez ve kitleler içinde propaganda toplantıları yapmazsa, hedeflerimize ulaşamayız.

İkincisi, kitleleri seferber etme yöntemlerimiz bürokratik olmalıdır. Bürokratik önderliğe, devrimci çalışmamızın herhangi başka bir dalında olduğu kadar ekonomik inşa da izin verilemez. Hiçbir yoldaşın sevmediği berbat bürokrasi hastalığı yok edilmelidir. Bütün yoldaşların benimseyeceği yöntemler, kitlelerde yankı bulanlar olmalıdır, yani işçilerin ve köylülerin hoş karşıladıkları yöntemler olmalıdır. Bürokrasinin bir belirtisi, kayıtsızlık ya da baştan savmacılık yüzünden, çalışmada gevşekliliktir. Bu olguya karşı, çetin bir mücadele vermeliyiz. Buyrukçuluk da başka bir belirtidir. Görünüşe bakılırsa, buyrukçuluğu benimseyen kimseler gevşek değillerdir; çok çalışkanmış gibi bir izlenim uyandırırılar. Ama aslında buyrukçu yöntemlerle kurulan kooperatifler başarıya ulaşamayacaktır ve bir süre geliyormuş gibi görünseler bile sağlamlaştırılmaları mümkün değildir. Sonunda kitleler, onlara olan güvenlerini kaybedecek, bu da onların gelişmesine zarar verecektir. Halkın, tahvillerin ne işe yaradığını anlayıp anlamadıklarına ve ne kadar para ayırabileceklerine bakmadan, tahvil satışlarını buyrukçu bir şekilde dayatmak ve halkı keyfi bir şekilde hisse almaya zorlamak, sonunda halkın hoşnutsuzluğuna yol açacak ve iyi satış yapılmasını olanaksız kılacaktır. Buyrukçuluğu reddetmeliyiz; bizim kitleleri ikna edecek enerjik propagandaya ihtiyacımız vardır; kooperatifleri geliştirmeli, tahvil satışlarını artırmalı ve her türlü ekonomik seferberlik çalışmasını gerçek koşullara ve kitlelerin gerçek duygularına uygun bir şekilde yapmalıyız.

Üçüncüsü, ekonomik inşa kampanyasını genişletmek için çok sayıda kadroya ihtiyaç vardır. Bu, örgütlememiz, eğitmemiz ve ekonomik inşa cephesine göndermemiz gereken onlarca ya da yüzlerce insan değil, binlerce ve on binlerce insan bulmak sorunudur. Bu insanlar, ekonomi cephesinin komutanları, geniş kitleler iş askerleri olacaktır. İnsanlar sık sık kadroların azlığından yakınıyorlar. Yoldaşlar, gerçekten kadro sıkıntısı var mıdır? Kitleler içinden toprak mücadelelerinde, ekonomik mücadelelerde ve devrimci savaşta çelikleşen sayısız kadro çıkmıştır. Nasıl olur da kadroların azlığından söz edebiliriz? Bu yanlış görüşü bir kenara bırakırsanız, dört bir yanınızda kadroların bulunduğunu göreceksiniz.

Dördüncüsü, bugün ekonomik inşa, sadece genel savaş görevinden değil, diğer görevlerden de koparılamaz. Topraklardaki feodal ve yarıfeodal mülkiyeti bütünüyle ortadan kaldırmak, köylülerin üretim coşkusunu artırmak ve köylü kitlelerini hızla ekonomik inşaya çekmek ancak, toprak dağıtımını kapsamlı bir şekilde denetlemekle² mümkün olacaktır. İşçilerin hayatını iyileştirmek, onları ekonomik inşaya hızla etkin bir şekilde katmak ve köylüler üzerindeki önderliklerini güçlendirmek ancak iş yasalarını kararlı bir şekilde uygulamakla mümkün olacaktır. Ancak, toprak dağıtımının denetlenmesinin yanı sıra, seçimlerde ve teşhir kampanyalarında³ doğru bir önderlik olursa, hükümet organlarımızı, devrimci savaşta ve ekonomik çalışma da dahil, bütün çalışmamızda daha canlı bir önderliği gerçekleştirecek şekilde güçlendirmek mümkün olacaktır. Halkın siyasi ve kültürel düzeyinin, kültür ve eğitim çalışması yoluyla yükseltilmesi de ekonomimizin geliştirilmesinde önemli bir görevdir. Kızıl Ordu'nun genişletilmesinin bir an bile ihmal edilmesi gerektiğini söylemeye gerek yok. Herkes, Kızıl Ordu'nun zaferleri olmasaydı, ekonomik ablukanın daha da etkili olacağını gö-

2 Kızıl bölgelerde, Toprak Devrimi'nde toprağın gerektiği gibi dağıtılıp dağıtılmadığını denetlemek amacıyla bir kampanya açıldı.

3 Teşhir kampanyaları, halkın, demokratik hükümetin görevlilerinin hatalarını ortaya serdikleri demokratik kampanyalardı.

rüyor. Öte yandan, ekonomik büyüme ve kitleler için daha iyi bir hayat, hiç kuşkusuz, Kızıl Ordu'nun genişletilmesi ve kitlelerin coşkuy-la cepheye koşmalarını sağlama çalışmasına büyük katkıda bulunacaktır. Özetleyecek olursak, çok önemli olan yeni ekonomik inşa görevi de dahil olmak üzere, yukarıda sözü edilen bütün görevleri gerçekleştirir ve hepsinin devrimci savaşa hizmet etmesini sağlarsak, o zaman hiç kuşkusuz devrimci savaşta zafer bizim olacaktır.

KÖYLÜK BÖLGELERDEKİ SINIFLARI NASIL AYIRT ETMEK GEREKİR?*

Ekim 1933

I. Toprak Ağaları

Toprak ağası, toprağa sahip olan, çalışmayan ya da çok az çalışan ve köylüleri sömürerek yaşayan bir kimsedir. Toprak rantı, onun başlıca sömürü biçimidir; ayrıca tefecilik yapabilir, işçi çalıştırabilir, sanayi ya da ticaretle uğraşabilir. Ama köylülerden toprak rantı almak, onun başlıca sömürü biçimidir. Kamu topraklarının idaresi ve okul topraklarından¹ kira toplanması, toprak rantı yoluyla sömürü sınıflamasına girer.

İflas etmiş bir toprak ağası, çalışmayıp başkalarını dolandırarak, çalıp çırparak ya da akrabalarından ve dostlarından yardım görerek hayatını sürdürüyorsa ve sıradan bir orta köylüden daha iyi bir durumdaysa, gene toprak ağası olarak sınıflandırılacaktır.

* Mao Zedung Yoldaş, bu belgeyi Ekim 1933'te, Toprak Devrimi çalışmasında ortaya çıkan sapmaları düzeltmek ve toprak sorununa doğru bir çözüm getirmek için yazdı. O zamanki İşçi ve Köylü Demokratik Merkezi Hükümeti, bunu, köylük bölgelerdeki insanların sınıfsal durumunun belirlenmesindeki ölçüleri saptayan bir belge olarak kabul etti.

1 Çin'in köylük bölgelerinde çeşitli biçimde kamu toprakları vardı: Kasaba ya da ilçe hükümetine bir klanın soy sop tapınağına, bir Budist ya da Taoist tapınağına, bir Katolik kilisesine ya da camiye ait topraklar; ya da geliri kamu hizmetlerine, örneğin kıtlık yardımına, köprü ve yol yapım ve bakımına ya da eğitime ayrılan topraklar. Uygulamada, bu gibi toprakların çoğu toprak ağalarının ve zengin köylülerin denetimindeydi ve köylülerin pek azı bunların yönetiminde söz sahibiydi.

Savaş ağaları, yüksek memurlar, yerel zorbalar ve mütegalibe, toprak ağası sınıfının son derece insafsız üyeleri ve onun siyasi temsilcileridir. Küçük yerel zorbalara ve mütegalibeye, çoğu zaman zengin köylüler arasında da rastlanır.

Toprak ağalarına toprak rantını toplamada ve mülklerini idare etmede yardımcı olan, başlıca gelir kaynağı olarak toprak ağalarının köylüleri sömürmesine bel bağlayan ve sıradan orta bir köylüden daha iyi durumda olan kimseler, toprak ağalarıyla aynı sınıflamaya girer.

Tefeciler, başlıca gelir kaynakları tefecilik yoluyla sömürü olan ve sıradan orta köylüden daha iyi durumda bulunan kimselerdir ve toprak ağalarıyla aynı sınıflamaya girerler.

II. Zengin Köylüler

Zengin köylü, genel olarak toprağa sahiptir. Ama bazı zengin köylüler işledikleri toprağın sadece bir bölümüne sahiptirler, geri kalanını ise başkalarından kiralarlar. Diğer bazılarının ise kendilerine ait hiç toprakları yoktur ve bütün topraklarını başkalarından kiralarlar. Zengin köylü, genellikle ortalamadan daha fazla ve daha iyi üretim araçlarına, daha fazla sermayeye sahiptir ve kendisi de çalışır, ama gelirin bir bölümü ve hatta önemli bölümü sömürüden elde edilir. Başlıca sömürü biçimi, işgücü (uzun süreli işçi) kiralamaktır. Ayrıca, topraklarının bir bölümünü kiraya verebilir ve toprak kirası yoluyla da sömürde bulunabilir, ayrıca tefecilik yapabilir ya da sanayi ve ticaretle uğraşabilir. Zengin köylülerin çoğu aynı zamanda kamu topraklarının idaresiyle de uğraşırlar. Oldukça çok miktarda iyi toprağa sahip olan, toprağının bir kısmını işgücü kiralamadan kendisi işleyen, ama başka köylüleri toprak kirası, borç faizi ya da başka yollarla sömüren bir kimse de zengin köylü olarak ele alınmalıdır. Zengin köylüler düzenli bir şekilde sömürüye katılır ve birçoğu gelirlerinin büyük bölümünü sömürüden sağlarlar.

III. Orta Köylüler

Pek çok orta köylünün toprağı vardır. Bazıları işledikleri toprağın sadece bir bölümüne sahiptir ve gerisini başkalarından kiralarlar. Diğer bazılarının ise hiç toprakları yoktur ve bütün topraklarını başkalarından kiralarlar. Hepsi de oldukça çok sayıda tarım aracına sahiptir. Orta köylü, gelirinin tümünü ya da büyük bölümünü emeğiyle sağlar. Genel olarak başkalarını sömürmez ve az da olsa toprak kirası ve faiz ödemek zorunda olduğundan, çoğu zaman kendisi başkaları tarafından sömürülür. Ama genellikle işgücünü satmaz. Bazı orta köylüler (hali vakti yerinde orta köylüler), küçük çapta sömürde bulunurlar, ama bu onların düzenli ya da esas gelir kaynağı değildir.

IV. Yoksul Köylüler

Bazı yoksul köylüler, bir kısım toprağı ve birkaç tarım aracına sahiptirler, diğerlerinin ise hiç toprağı yoktur, ama birkaç tarım aracı vardır. Genel olarak yoksul köylüler, üzerinde çalıştıkları toprağı kiralamak zorundadırlar ve toprak kirası ve borç faizi ödemek ve bir ölçüye kadar işgüçlerini kiralamak zorunda oldukları için sömürülürler.

Genel olarak, bir orta köylünün kendi işgücünü satmaya ihtiyacı yoktur, oysa yoksul köylü işgücünün bir kısmını satmak zorundadır. Bu, orta köylüyle yoksul köylüyü birbirinden ayırt etmenin başlıca ölçütüdür.

V. İşçiler

İşçinin (tarım işçisi de dahil) genel olarak hiç toprağı ya da tarım araçları yoktur, ama bazılarının çok az miktarda toprağı ve çok az sayıda tarım araçları olabilir. İşçiler geçimlerini bütünüyle ya da esas olarak işgüçlerini satarak sağlarlar.

EKONOMİK SİYASETİMİZ*

23 Ocak 1934

Gün geçmiyor ki, Kızıl bölgelerin tam bir çöküntü içinde oldukları söylentisi çıkmıyor. Bu söylentiyi yayacak kadar utanmaz olanlar, sadece, kendi yönetimleri altındaki bölgeleri iflasın eşiğine getirmiş olan Guomindang savaş ağalarıdır. Emperyalistler ve Guomindang, Kızıl bölgeleri, şimdi bu bölgelerde ilerlemekte olan ekonomik inşaa çalışmasını ve kurtuluşa kavuşmuş olan milyonlarca işçi ve köylünün sahip oldukları iyi yaşama koşullarını yok etmek için uğraşmaktadırlar. Bu amaçla şimdiye kadar, askeri "kuşatma ve bastırma" harekâtları için gerekli kuvvetleri örgütlemenin yanı sıra, insafsız bir ekonomik abluka siyaseti izlemişlerdir. Fakat biz de, geniş kitlelere ve Kızıl Ordu'ya önderlik ederek, sadece düşmanın "kuşatma ve bastırma" harekâtlarını birbiri ardı sıra bozguna uğratmakla kalmadık; aynı zamanda bu düşmanca ekonomik ablukeyi kırmak amacıyla, ekonomik inşanın gerektirdiği bütün çalışmaları da gücümüz yettiği ölçüde sürdürdük. Bu alanda da birbiri ardı sıra birçok başarı sağladık.

Ekonomik siyasetimize yön veren ilke, ekonomik inşaa için gerekli bütün çalışmaları gücümüz yettiği ölçüde sürdürmek ve ekonomik kaynaklarımızın dağılımını savaş çabalarımız üzerinde yoğunlaştırmak, aynı zamanda halkın yaşama koşullarını mümkün olduğu kadar iyileştirmek, ekonomik alanda işçi-köylü ittifakını sağlamlaştırmak,

* Bu rapor, Mao Zedung Yoldaş tarafından Ocak 1934'te Ciangsi eyaletinde Ruycin'de toplanan İşçi ve Köylü Temsilcileri 2. Milli Kongresi'ne sunulmuştur.

proletaryanın köylülüğe önderlik etmesini sağlamak ve ekonomide devlet sektörünün özel sektör üzerinde önderliğini gerçekleştirmeye çalışarak ileride sosyalizme geçişin ön koşullarını yaratmaktır.

Yürütmekte olduğumuz ekonomik inşanın odak noktası, tarım ve sanayi üretimini artırmak, dış bölgelerle olan ticaretimizi genişletmek ve kooperatifleri geliştirmektir.

Kızıl bölgelerde tarım, gözle görülür bir şekilde ilerlemektedir. 1932 yılıyla karşılaştırıldığında, 1933 yılında tarımsal üretim Güney Ciangsi ve Batı Fucien'de yüzde 15, Fucien-Çeciang-Ciangsi sınır bölgesinde ise yüzde 20 artmıştır. Sicuan-Şensi sınır bölgesinde iyi bir mahsul alınmıştır. Bir Kızıl bölge kurulduktan sonra, tarım üretimi genellikle ilk bir iki yıl içinde düşmektedir.¹ Fakat, toprak yeniden dağıtıldıktan, mülkiyet sorunu çözüldükten ve biz üretimi özendirmeye başladıktan sonra, köylü kitleleri daha büyük bir gayretle çalışmakta ve üretim yeniden artmaktadır. Bugün bazı yerlerde tarım üretimi devrim öncesi düzeyine ulaşmış, hatta bu düzeyi aşmıştır. Bazı yerlerdeyse sadece devrimci ayaklanmalar sırasında ekilmeyen toprakların yeniden işlenmesine başlamakla kalmamış, daha önceleri hiç ekilmeyen yeni topraklar da tarıma elverişli hale getirilmiştir. Birçok yerde, köylerdeki işgücünün kullanılmasını düzenlemek için karşılıklı yardım grupları ve çift sürme ekipleri,²

1 Bir Kızıl bölge kurulduktan sonra ilk bir-iki yıl içinde tarım üretiminde genellikle bir düşüş olmaktadır. Bunun başlıca nedeni, toprak mülkiyeti sorununun henüz çözülmemiş ve toprağın yeniden dağıtımı sırasında yeni ekonomik düzenin tamamen kurulmamış olması ve bunun sonucunda köylülerin dikkatlerini henüz tamamen üretime verememeleriydi.

2 Bireysel tarıma dayanan karşılıklı yardım grupları ve çift sürme ekipleri, Kızıl bölgelerdeki köylüler tarafından işgücünü daha iyi örgütleyerek üretimi kolaylaştırmak için kurulmaktaydı. Bu grupların üyeleri, gönüllü katılma ve karşılıklı yarar ilkesi temelinde, birbirleri için eşit ölçüde çalışmaktaydılar ya da bir kimse başkasından görüğü yardıma çalışmasıyla aynı oranda karşılık yardım veremiyorsa, aradaki farkı para olarak ödemekteydi. Bu karşılıklı yardım dışında, ekipler, Kızıl Ordu askerlerinin ailelerine yardım etmeye öncelik tanımakta ve kimsesiz ihtiyarlar için iş sırasında yenen yemek dışında herhangi bir ücret almadan çalışmaktaydılar. Bu yardımlaşma önlemleri, üretime büyük ölçüde yardımcı oldukları ve makul bir temel üzerinde yürütüldükleri için kitlelerin sıcak desteğini kazandı.

çift öküzü sıkıntısına çare bulmak için de kooperatifler örgütlenmiştir. Bunlardan başka, çok sayıda kadın da üretime katılmaktadır. Bunların hiçbiri Guomindang zamanında gerçekleştirilemezdi. O zaman topraklar, toprak ağalarının elinde olduğu için, köylüler ne bu toprakları geliştirmeye istekliydiler, ne de ellerinde bunu yapabilmek için gerekli araçlar vardır. Ancak toprağı köylülere dağıttığımızdan ve üretimi özendirip ödüllendirdiğimizden beri, köylüler canla başla çalışmaya sarılmış ve üretimde büyük başarılar elde edilmiştir. Bugünkü koşullarda tarımın ekonomik inşamızda birinci sırayı aldığına işaret etmek gerekir; gerek en önemli sorunumuz olan yiyecek sorunu, gerekse kumaş, şeker, kâğıt ve diğer ihtiyaç maddelerinin yapımında gerekli olan keten, kenevir, şeker kamışı ve bambu gibi hammaddeyi elde etme sorununu, tarım sayesinde çözmekteyiz. Ormanların korunması ve çiftlik hayvanlarının sayısının artırılması da, tarımın önemli bir parçasını meydana getirmektedir. Küçük köylü ekonomisi çerçevesi içinde de, belirli önemli tarım ürünlerinin üretimiyle ilgili uygun planların yapılması ve köylülerin bunları gerçekleştirmeye çalışmak için seferber edilmeleri hem mümkün hem de gereklidir. Bu konuyla daha yakından ilgilenmeli ve bu uğurda daha büyük çabalar harcamalıyız. İşgücü, çift öküzleri, gübre, tohum ve sulama gibi üretimin güç ve temel sorunlarının çözümünde köylülere etkin bir biçimde önderlik etmeliyiz. Bununla ilgili olarak temel görevimiz, işgücünün örgütlü bir biçimde kullanılmasını düzenlemek ve kadınların tarım işlerinde çalışmasını teşvik etmektir. İşgücü sorununu çözmek için alınması gereken önlemler, karşılıklı yardım grupları ile çift sürme ekiplerinin örgütlenmesi ve işin çok olduğu, ilkbahar ve yaza rastlayan toprağı sürme mevsimi boyunca köylük bölgelerde yaşayan herkesin yardımcı olmaya teşvik ve seferber edilmesidir. Bir başka önemli sorun da, köylülerin büyük bir kısmının (yüzde 25 kadarının) çekmekte olduğu çift öküzü sıkıntısıdır. Öküzü olmayan köylüleri, ortaklaşa kullanmak üzere ve satın alınmasına gönüllü olarak katılma yoluyla öküz satın almaya teşvik ederek, çift öküzü kooperatifleri-

nin kurulmasına önem vermeliyiz. Tarımın can damarı olan sulama ile de yakından ilgilenilmelidir. Devlet çiftlikleri ya da kollektif çiftlikler sorununu elbette henüz ele alamayız. Ancak tarımın geliştirilmesini teşvik etmek amacıyla acil olarak çeşitli yerlerde küçük deneme çiftlikleri kurmak, tarımsal araştırma okulları ve tarım ürünleri sergileri açmak gerekmektedir.

Düşman ablukası, mallarımızı kendi bölgelerimiz dışında pazarlamayı güçleştirmiştir. Kızıl bölgelerdeki el sanatları sanayisinin birçok dalında, özellikle de tütün işleme ve kâğıt yapımında, üretimde bir düşüş olmuştur. Fakat mallarımızı dışarıya göndermede karşılaştığımız zorlukların aşılması tümüyle olanaksız değildir. Ayrıca bölgelerimizdeki kitlelerin talebinden dolayı geniş bir pazara da sahibiz. Öncelikle kendi ihtiyaçlarımızı karşılamak, ikinci olarak da dış bölgelerle ticaret yapmak için el sanatlarını ve belirli bazı sanayi dallarını sistemli bir çalışmayla eski düzeylerine getirmeli ve geliştirmeliyiz. Son iki yıl içinde ve özellikle de 1933'ün ilk yarısından bu yana, birçok el sanatı ve birkaç sanayi dalı, bunlara göstermeye başladığımız önem ve halkın kurduğu üretici kooperatiflerinin giderek gelişmesi sonucunda yeniden gelişmeye başlamıştır. Bu alanlar içinde en önemlileri, tütün, kâğıt, volfram, kafuru, tarım araçları ve gübrelerdir (kireç gibi). Bunlardan başka, içinde bulunduğumuz koşullarda kendi pamuklu bez, ilaç ve şeker ihtiyacımızı karşılamayı da ihmal etmemeliyiz. Fucien-Çeciang-Ciangsi sınır bölgesinde, kâğıt yapımı, kumaş yapımı ve şeker elde edilmesi gibi daha önce var olmayan bazı sanayi dalları kurulmuştur ve bunlar iyi çalışmaktadır. Tuz kıtlığını gidermek için güherçileden tuz çıkartılmaya başlanmıştır. Sanayiye ayakta tutabilmek için, uygun bir planlama gerekmektedir. Dağınık bir el sanatları sanayisiyle, ayrıntılı ve kapsamlı bir planlama yapmak elbetteki mümkün değildir. Ancak en başta devlet ve kooperatif işletmeleri olmak üzere, belirli bazı önemli işletmeler için oldukça ayrıntılı üretim planları yap-

mak mutlaka gereklidir. Devlet ve kooperatif sanayi işletmelerinin her biri, en baştan itibaren hammadde üretimi ve gerek düşman bölgelerindeki gerekse kendi bölgelerimizdeki pazarlama olanakları konusunda doğru tahminler yapmaya dikkat etmelidirler.

Bugünkü durumda, özel dış ticareti plana uygun olarak örgütlememiz ve belirli temel maddelerin ticaretini, örneğin tuz ve pamuklu kumaş ithalatını, tahıl ve volfram ihracatını ve kendi bölgelerimiz içinde tahıl ikmalinin düzenlenmesini, devletin doğrudan ele alması özellikle gereklidir. Bu yönde bir çalışma ilk olarak Fucien-Çeciang-Ciangsi sınır bölgesinde yapıldı ve 1933 İlkbahar'ında da Merkezi Bölge'de bir çalışmaya başlandı. Dış Ticaret Bürosu'nun ve diğer kurumların kurulmasıyla bu konuda ilk başarılar elde edilmiştir.

Ekonomimiz, devlet işletmeleri, kooperatif işletmeleri ve özel işletmeler olmak üzere üç sektörden meydana gelmektedir.

Bugün için, devlet işletmeleri, mümkün ve zorunlu olanla sınırlıdır. Devletin yönettiği sanayi ve ticaret büyümeye başlamıştır ve bunların önünde sınırsız gelişme olanakları bulunmaktadır.

Ekonominin özel sektörüne gelince, bunu engellemeyecek, hatta hükümetimizin koyduğu yasal sınırları çiğnemediği sürece, özel sektörü ilerletecek ve teşvik edeceğiz. Çünkü, bugünkü aşamada özel teşebbüsün gelişmesi devletin ve halkın çıkarları açısından zorunludur. Özel teşebbüsün bugün ağır basmakta olduğunu ve kaçınılmaz olarak daha oldukça uzun bir süre ekonomi içinde hâkim bir yer kaplamaya devam edeceğini söylemeye bile gerek yok. Bugün Kızıl bölgelerdeki özel işletmeler, küçük çaplı işletmelerdir.

Kooperatif işletmeleri hızla büyümektedir. Ciangsi ve Fucien'deki 17 il için Eylül 1933'te verilen rakamlara göre, değişik türden toplam 1423 kooperatif bulunmaktadır ve bunların toplam sermayesi 300 bin yuanın üzerindedir. Tüketici kooperatifleri ve tahıl kooperatifleri listenin başında yer almakta, bunları üretici kooperatifleri izlemektedir. Kredi kooperatifleri daha yeni çalışmaya başla-

mıştır. Kooperatif ve devlet işletmeleri arasında eşgüdüm sağlandıktan ve bunlar uzun bir süre büyümeye devam ettikten sonra, ekonomimizde muazzam bir güç haline gelecek, giderek özel sektör üzerinde üstünlük kazanacak ve ona önderlik edeceklerdir. Bu yüzden devlet işletmelerinin mümkün olduğu kadar geliştirilmesi ve kooperatif işletmelerinin de yaygın bir şekilde geliştirilmesi, özel teşebbüsün gelişmesinin teşvik edilmesiyle el ele yürümelidir.

Devlet işletmelerini geliştirmek ve kooperatiflere yardım etmek için, kitlelerin desteğiyle üç milyon yuan değerinde ekonomik inşaat tahvili çıkardık. Bu şekilde kitlelerin gücüne dayanmak, bugün ekonomik inşaat için gerekli mali kaynakların bulunması sorununun biricik çözüm yoludur.

Gelirlerimizi, ekonomiyi geliştirmek yoluyla, artırmak, mali siyasetimizin temel ilkelerinden biridir. Bu siyaset daha şimdiden Fucien-Çeciang-Ciangsi sınır bölgesinde gözle görülür sonuçlar vermiştir ve Merkezi Bölge'de de bu yönde gelişmeler görülmeye başlanmıştır. Bu ilkeyi titiz bir şekilde uygulamak, mali ve ekonomik örgütlerimizin görevidir. Bu konuyla ilgili olarak, devlet bankasının para basmasının öncelikle ekonomik gelişmenin ihtiyaçlarına dayanmasına, salt mali ihtiyaçlara ise sadece ikincil derecede bağlı olmasına çok dikkat etmeliyiz.

Hükümet harcamalarımıza yön veren ilke, tutumluluk olmalıdır. Bütün yönetim görevlilerine, yolsuzluk ve savurganlığın çok büyük suçlar olduğu kavratılmalıdır. Yolsuzluk ve savurganlığa karşı açtığımız kampanyalarda daha şimdiden bazı sonuçlar elde edilmiştir, ancak bu konuda daha fazla çaba harcamak gerekmektedir. Her kuruluşun, savaş çabalarımız, devrimci davamız ve ekonomik inşamız için tasarruf edilmesi ilkesi, muhasebe sistemimize rehberlik etmelidir. Devlet gelirlerini harcama yöntemlerimiz, Guomindang'ın yöntemlerinden kesinlikle farklı olmalıdır.

Ülkenin ekonomik bakımdan bir felaketin içine düştüğü bir sırada, yüz milyonlarca insan açlık ve soğğun getirdiği korkunç zorluklarla pençeleşirken, bölgelerimizdeki halk hükümeti bütün bu güçlüklerle karşı devrimci savaş uğrunda, milletin çıkarları uğrunda ekonomik inşayı sebatla ve hızla yürütmektedir. Durum gayet açıktır; ancak emperyalizmi ve Guomindang'ı yenilgiye uğratarak ve planlı ve örgütlü bir biçimde ekonomik inşayı gerçekleştirerek, bütün Çin halkını bu görülmemiş felaketten kurtarabiliriz.

KİTLELERİN REFAHIYLA İLGİLENİN, ÇALIŞMA YÖNTEMLERİNE DİKKAT EDİN*

27 Ocak 1934

Yoldaşların tartışmalar sırasında gereken önemi vermedikleri ve üzerinde durulması gerektiğine inandığım iki sorun var.

Birinci sorun, kitlelerin refahıyla ilgilidir.

Bugün merkezi görevimiz, geniş kitleleri devrimci savaşa katılmaya seferber etmek, böyle bir savaşla emperyalizmi ve Guomindang'ı devirmek, devrimi bütün ülkeye yaymak ve emperyalizmi Çin'den kovmaktır. Bu merkezi görevi yeteri kadar önem vermeyen bir kimse, iyi devrimci kadro değildir. Eğer yoldaşlarımız bu görevi gerçekten kavriyor ve devrimin ne pahasına olursa olsun bütün ülkeye yayılması gerektiğini anlıyorlarsa, o zaman geniş kitlelerin acil çıkarları ve refahı sorununu hiçbir şekilde göz ardı etmemeli ya da küçümsememelidirler. Çünkü, devrimci savaş, kitlelerin savaşdır; ancak kitleler seferber edilerek ve onlara dayanılarak yürütülebilir.

Eğer halkı, sadece savaş yürütmek için seferber eder ve başka hiçbir şey yapmazsak, düşmanı yenmeyi başarabilir miyiz? Elbette ki hayır. Eğer kazanmak istiyorsak, daha pek çok şey yapmamız gerekir. Köylülerin toprak mücadelesine önderlik etmeli ve onlara toprak dağıtmalıyız; onların çalışma şevkini yükseltmeli ve tarım üretimini artırmalıyız; işçilerin çıkarlarını korumalı; kooperatifler

* Bu yazı, Ocak 1934'te Ciangsi eyaletinde Ruycin'de toplanan işçi ve Köylü Temsilcileri 2. Milli Kongresi'nde Mao Zedung Yoldaş tarafından yapılan kapanış konuşmasının bir bölümüdür.

kurmalı; dış bölgelerle ticareti geliştirmeli ve kitlelerin karşılaştıkları sorunları, yani yiyecek, giyecek, konut, yakacak, pirinç, yemeklik yağ ve tuz, hastalık ve sağlık, evlenme gibi sorunları çözmeliyiz. Kısacası kitlelerin günlük hayatındaki bütün pratik sorunlara önem vermeliyiz. Eğer bu sorunlarla ilgilenir, bunları çözer ve kitlelerin ihtiyaçlarını karşılarsak, kitlelerin refahını gerçekten sağlarız ve onlar da gerçekten bizim yanımızda saf tutar ve bizi içtenlikle desteklerler. Yoldaşlar, o zaman onları devrimci savaşa katılmak üzere harekete geçirebilir miyiz? Elbette geçirebiliriz.

Oysa kadrolarımızdan bazılarında görülen eğilim şudur: Onlar sadece Kızıl Ordu'nun genişletilmesinden, ulaşım birliklerinin büyütülmesinden, toprak vergisinin toplanmasından ve tahvil satışından söz etmektedirler; diğer sorunlara gelince, bunları ne tartışmakta ne de bunlara ilgi duymaktadırlar, hatta bu sorunları bütünüyle yok saymaktadırlar. Örneğin, Tingçov Şehir Yönetimi'nin sadece Kızıl Ordu'nun genişletilmesi ve ulaşım birlikleri için kitlelerin seferber edilmesiyle uğraştığı, kitlelerin refahıyla ilgili sorunlara ise en ufak bir ilgi göstermediği dönemler oldu. Tingçov şehri halkının yakacak odunu yoktu, kapitalistler istifçilik yaptığı için piyasada tuz bulunmuyordu, bazılarının başlarını sokacak evi yoktu ve pirinç hem kıt hem de pahalıydı. Bunlar, Tingçov'daki halk kitlelerinin pratik sorunlarıydı ve onlar bu sorunların çözümünü konusunda sabırsızlıkla bizden yardım beklemekteydiler. Fakat, Tingçov Şehir Yönetimi bu sorunlardan hiçbirini ele almadı. İşte bu yüzden, şehirde yeni işçi ve köylü temsilcileri meclisi seçildiği zaman, meclisin ilk birkaç toplantısında kitlelerin refahıyla ilgili sorunlar bütünüyle yok sayılarak sadece Kızıl Ordu'nun genişletilmesi ve ulaşım birlikleri için kitlelerin seferber edilmesi konuları tartışılınca, yüz ya da daha fazla temsilci toplantılara katılmakta isteksiz davrandı ve bunun sonucunda meclis toplanamaz hale geldi. Sonuçta, Kızıl Ordu'nun genişletilmesi ve ulaşım birlikleri için kitlelerin seferber edilmesi konularında da çok az şey yapılabildi. Birinci sorun buydu.

Yoldaşlar! İki örnek kasaba hakkında dağıtılan broşürleri herhalde okumuşsunuzdur. Oralarda durum tamamen farklıdır. Ciangsi'deki Çangang kasabasından¹ ve Fucien'deki Caysi kasabasından² Kızıl Ordu'ya katılanların sayısının çokluğuna bakın! Çangang'da genç, erkek ve kadınların yüzde 80'i Kızıl Ordu'ya katılmıştır; bu oran Caysi'de yüzde 88'dir. Buralarda büyük miktarda tahvil satışı da olmuştur. Nüfusu 1500 kişi olan Çangang'da 4500 yuan değerinde tahvil satılmıştır. Diğer alanlarda da çok şey yapılmıştır. Bunların nedeni nedir? Birkaç örnek, durumu açıklığa kavuşturacaktır. Çangang'da yoksul bir köylünün evinde bir buçuk odanın tahrip olmasına yol açan bir yangın çıkınca, kasaba yönetimi, bu köylüye para yardımı yapmaları için kitlelere çağrıda bulundu. Başka bir örnek de, açlıktan ölmek üzere olan üç kişiye kasaba yönetiminin ve karşılıklı yardım derneğinin derhal pirinç vermesidir. Geçen yaz görülen kıtlık sırasında, kasaba yönetimi kitlelerin bu derdine çare bulmak için, 200 li'den daha uzakta bulunan Gonglue ilinden³ pirinç temin etti. Caysi'de de benzer şekilde çok başarılı bir çalışma yapıldı. Bu şekilde davranan kasaba yönetimleri, bize gerçekten örnek olmaktadır. Onlar, bürokratik önderlik yöntemlerine sahip olan Tingçov Şehir Yönetimi'nden tamamen farklıdır. Çangang ve Caysi kasabalarını örnek almalı, Tingçov şehrindekiler gibi bürokratik önderlere ise karşı çıkmalıyız.

Toprak ve işgücü sorunlarından yakacak, pirinç, yemeklik yağ ve tuza varana dek kitlelerin refahıyla ilgili bütün konulara yakın bir ilgi göstermemizi bu kongreye ciddiyetle öneriyorum. Kadınlar toprağı sürmeyi ve tırmık çekmeyi öğrenmek istiyorlar. Onlara bunu öğretmek için kimi bulabiliriz? Çocuklar okula gitmek istiyorlar.

1 Çangank kasabası, Ciangsi eyaletinde, Singguo ilindedir.

2 Caysi kasabası, Fucien eyaletinde, Şanhang ilindedir.

3 Gonglue ili o zaman Ciangsi'deki Kızıl bölgede bulunmaktaydı ve Cian ilinin güneydoğusundaki Dunggu kasabası ilin merkeziydi. Bu ile, Kızıl Ordu'nun 3. Kolordu Komutanı olan ve 1931 Ekim'inde burada hayatını feda eden Huang Gonglue Yoldaş'ın ismi verilmişti.

İlkokullar açtık mı? Şuradaki tahta köprü çok dardır ve üstünden geçenler aşağıya düşebilirler. Köprüyü onarmamız gerekmez mi? Birçok kimse çiban ve başka hastalıklardan acı çekiyor. Bu konuda ne yapacağız? Kitlelerin refahını ilgilendiren bu gibi sorunların tümünü gündemimize almalıyız. Bu sorunları tartışmalı, kararlar alıp bunları uygulamalı ve nasıl uygulandıklarını denetlemeliyiz. Kitleleri, onların çıkarlarını temsil ettiğimize, hayatlarımızı onların hayatlarıyla sıkıca birleştirmiş olduğumuza ikna etmeliyiz. Kitlelerin bu noktalardan hareket ederek, ortaya koymuş olduğumuz daha ileri görevleri, devrimci savaş görevlerini kavrayacak düzeye ulaşmalarına yardımcı olmalı ve böylece devrimi destekleyip bütün ülkeye yaymalarını, siyasi çağrılarımıza gerekli tepkiyi göstermelerini ve devrimin zaferi için sonuna kadar mücadele etmelerini sağlamalıyız. Çangang'da kitleler "Komünist Partisi gerçekten iyi! Bizim için her şeyi düşünmüş" demektedirler. Çangang kasabasında yoldaşlar hepimize örnek olmaktadır; onlar hayran olunacak kişilerdir. Savaş seferberliği için yaptıkları çağrılarını destekleyen geniş kitlelerin gerçek sevgisini kazanmışlardır. Kitlelerin desteğini kazanmak istiyor muyuz? Onlardan bütün güçlerini cepheye vermelerini istiyor muyuz? Eğer bunları istiyorsak, onlarla birlikte olmalı, coşku ve inisiyatiflerini harekete geçirmeli, onların refahıyla ilgilenmeli, çıkarları için ciddiyet ve içtenlikle çalışmalı ve üretimde ve günlük hayatta karşılaştıkları bütün sorunları –tuz, pirinç, konut, giyecek, doğum vb. sorunlarını– çözmeliyiz. Böyle yaparsak, kitleler bizi mutlaka destekleyecek ve devrimi, en değerli varlıkları, bizzat kendi hayatları olarak görecektirler. Guomindang'ın Kızıl bölgelere saldırması halinde, Guomindang'la sonuna kadar savaşacaklardır. Bu konuda kuşkuya yer olamaz; çünkü düşmanın birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü "kuşatma ve bastırma" harekâtlarını ezmiş olduğumuz açık bir gerçek değil midir?

Guomindang, şimdi can havliyle, yıkılmaz kaleler olarak gördüğü "kaplumbağa kabukları" nı inşa ederek bu koruganlarda mevzi-

lenmeye dayanan bir savaş siyaseti⁴ izlemektedir. Yoldaşlar! Bunlar gerçekten yıkılmaz kaleler midir? Hiç de değil! Feodal imparatorların binlerce yıl boyunca içinde yaşadıkları sarayları düşünün, bunlar surları ve hendekleriyle güçlü görünmüyorlar mıydı? Buna karşın, kitleler ayaklanınca birbiri ardı sıra yerle bir oldular. Rus Çarı, dünyanın en zalim hükümdarlarından biriydi; ama proletarya ve köylülük devrim için ayaklanınca, Rus Çarı'ndan geriye ne kaldı? Hiçbir şey! Ya onun yıkılmaz kaleleri? Hepsi yerle bir edildi. Yoldaşlar! Gerçekten yıkılmaz olan kale nedir? Kitlelerdir, devrimi gerçekten ve içtenlikle destekleyen ve milyonlarca ve milyonlarca halktır. Ne olursa olsun hiçbir gücün ezemeyeceği gerçekten yıkılmaz kale, işte budur. Karşıdevrim bizi ezemez; aksine biz onu ezeceğiz. Milyonlarca halkı, devrimci hükümetin etrafında toplayarak ve devrimci savaşımızı genişleterek karşıdevrimi tamamen yok edecek ve bütün Çin'i ele geçireceğiz.

İkinci sorun, çalışma yöntemlerimizle ilgilidir.

Biz, kitlelerin hayatının olduğu gibi, devrimci savaşın da önderleri ve örgütleyicileriyiz. Devrimci savaş örgütlemek ve kitlelerin yaşama düzeyini yükseltmek, başlıca iki görevimizdir. Bu konuyla ilgili olarak, çalışma yöntemleri gibi ciddi bir sorunla karşı karşıya bulunmaktayız. Görevleri saptamak yetmez, aynı zamanda bunları yerine getirmek için uygulanması gereken yöntemler sorununu da çözmek zorundayız. Eğer görevimiz bir ırmağı geçmek ise, bunu köprü yada sandal olmadan yapamayız. Köprü ya da sandal sorununu çözmeden ırmağı geçmekten söz etmek boştur. Yöntem sorunu-

4 Kızıl bölgelerin çevresinde koruganların inşa edilmesi, 1933 Temmuz'unda Ciangsi eyaletinde Luşan'da toplanan askeri konferansta, Çan Kayşek tarafından beşinci "kuşatma ve bastırma" harekâtı için yeni bir askeri taktik olarak saptanmıştı. 1934 Ocak ayı sonuna kadar Ciangsi eyaletinde toplam olarak aşağı yukarı 2900 korugan inşa edildi. Daha sonra Japon saldırganları da, Sekizinci Yol Ordusu'na ve Yeni Dördüncü Ordu'ya karşı aynı taktiği uyguladılar. Tecrübeler, koruganlardan yararlanma şeklindeki karşıdevrimci taktiğin, Mao Zedung Yoldaş'ın halk savaş stratejisine bağlı kalınarak tamamen boşa çıkaratılıp yenilgiye uğratılabileceğini ortaya koymuştur.

nu çözümeden, görev hakkında konuşmak yararsızdır. Eğer Kızıl Ordu'yu genişletme çalışmasına önderlik etmeye önem vermez ve yöntemlerimize özel bir dikkat göstermezsek, "Kızıl Ordu'yu genişletelim" sözünü bin defa da tekrar etsek, bu görevi hiçbir zaman başaramayız. Eğer görevleri yerine getirme yöntemlerine ilgi göstermeden, bürokratik çalışma yöntemleriyle mücadele edip pratik ve somut yöntemler benimsemeden ve buyrukçu yöntemleri bir kenara bırakıp sabırla ikna yöntemini benimsemeden sadece görevleri saptamakla yetinirsek, diğer alanlardaki, örneğin toprak dağıtımının denetlenmesinde ekonomik inşada, kültür ve eğitimde ya da yeni bölgelerde ve sınırlarımızın dışındaki bölgelerde yürüttüğümüz çalışmalarda görevlerimizi de başaramayız.

Singguo'daki yoldaşlar çok iyi bir çalışma yapmışlardır ve örnek işçiler olarak övgüyü hak etmektedirler. Kuzeydoğu Ciangsi'deki yoldaşlar da aynı şekilde iyi bir çalışma yapmışlardır ve onlar da örnek işçilerdir. Her iki bölgedeki yoldaşlar da, kitlelerin refahı sorununu devrimci savaş sorunuyla birleştirerek, devrimci çalışma yöntemleri ve devrimci görevlerin başarılması sorunlarını birlikte çözmektedirler. Onlar, sorunları büyük bir dikkatle çözerek ve devrimci sorumluluklarını ciddiyetle üstlenerek titiz bir şekilde çalışmaktadırlar; onlar, hem devrimci savaşı hem de kitlelerin refahının sağlanmasını başarılı bir şekilde örgütlemekte ve yönetmektedirler. Yoldaşlarımız, Fucien eyaletindeki Şanhang, Çangting ve Yungding illerinin bazı kısımlarında; Siciang'da ve Güney Ciangsi eyaletindeki diğer bölgelerde, Hunan-Ciangsi sınır bölgesindeki Çaling, Yungsin ve Cian illerinin bazı kısımlarında; Hunan-Hubey-Ciangsi sınır bölgesindeki Yangsin ilinin bazı kısımlarında; Ciangsi eyaletinin diğer birçok ilindeki bölge ve kasabalarla, doğrudan merkezi hükümetimizin yönetimi altında bulunan Ruycin ilinde ve diğer yerlerdeki çalışmalarında da ilerlemeler kaydetmişler ve övgüyü hak etmişlerdir.

Önderliğimiz altındaki bütün bölgelerde, kuşkusuz, kitlelerin içinden çıkmış birçok etkin kadro ve mükemmel yoldaşımız bulunmaktadır. Bu yoldaşlar, çalışmalarımızın zayıf olduğu yerlerde yardımcı olmak ve henüz başarılı bir çalışma yürütmeyen yoldaşlara yardım etmekle sorumludurlar. Büyük bir devrimci savaşın içinde bulunmaktayız; düşmanın büyük çaptaki "kuşatma ve bastırma" harekâtlarını ezmek ve devrimi ülkenin her yanına yaymak zorundayız. Bütün devrimci kadrolara çok büyük sorumluluk düşmektedir. Bu kongreden sonra, çalışmalarımızı geliştirmek için etkili önlemler almalıyız. İleri bölgeler daha da ileri bir hale gelmeli, geri bölgeler ise ileri bölgelere yetişmelidir. Çangang gibi binlerce kasaba ve Singguo gibi birçok il yaratmalıyız. Bunlar bizim kalelerimiz olacaktır. Bu kalelerden çıkararak, düşmanın "kuşatma ve bastırma" harekâtlarını ezmek ve ülke çapında emperyalizmin ve Guomindang'ın hâkimiyetini devirmek yolunda ilerleyeceğiz.

**JAPONLARA KARŞI SAVAŞMAK İÇİN
ÇİN İŞÇİ VE KÖYLÜ KIZIL ORDUSU'NUN
KUZEYE YÜRÜYÜŞÜ ÜZERİNE BİLDİRİ***
(1934)

İğrenç Japon emperyalizmi... Çin'i bir sömürgesi haline getirmek ve Çin halkını, sonsuza dek, Japon haydutlarının katliam, talan, sömürme ve ayaklar altına almalarının acısını çekmeye mahkûm yurtsuz köleler haline getirmek istiyor.

Guomindang militaristlerinin –Çan Kayşek, Çang Hsüeh Liang ve bütün ötekiler– Japon emperyalizminin istilasına karşı tepkileri, ülkeyi teslim edip satmak oldu... "Japonlarla savaşacak güç yok" sloganı altında, tüm Çin'de tek anti-Japon ve antiemperyalist hükümet olan Çin Sovyet Hükümeti ile Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu'na aralıksız "tecrit etme kampanyaları" açtılar. Bütün bunlar kanıtıyor ki, Guomindang, Japon emperyalizminin en sadık köpeği ve Guomindang militaristleri, tüm Çin tarihinin en büyük hainleridir. Japon emperyalizminin sürekli saldırıları karşısında, Çin Sovyet Hükümeti tekrar tekrar ulusal devrimci bir savaş için, Çinli yığınları silahlanmaya çağırmıştır... ve Japon emperyalizmine karşı doğrudan bir çarpışma için hazırlanmaktadır. Üç koşul atında Sovyet Hükümeti, Çin'in herhangi bir yerinde herhangi bir silahlı kuvvetle askeri operasyonlara... ilişkin bir anlaşmayı sonuca bağlamak istemektedir. Guomindang'ın saldırıları bizim Sovyet Hükümeti'mizinin Japon emperyalist haydutlarını, Çin'den

* Aynı ad altında 1934'te yayımlanan bildiriden alınmıştır.

sürüp çıkarabilmesi için, Çin'in bütün yığınlarıyla doğrudan birleşmemizi ve kuzeybatıdaki anti-Japon gönüllüleriyle birlikte Japon emperyalizmine karşıdevrimci bir savaş sürdürmemizi olanaksız kılmaktadır.

Bu yüzden, eğer Çin Sovyet Hükümeti ve Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu, Japon emperyalizmine karşı savaşmak için bütün kuvvetlerini saferber edecekse, bize saldırmakta olan milyonlarca mevcutlu Guomintang haydut birlikleriyle kanlı bir savaşa girişmekten başka bir şey yapamaz. Yeniden ayaklar altında çiğnenmemesi ve emperyalistlerin köpekleri olan Guomintang haydutları tarafından satılmaması için, emperyalist boyunduruğundan zaten kurtarılmış olan özgür Sovyet alanını, o, ancak bu biçimde koruyabilir ve sürdürebilir. Guomintang haydut birlikleriyle sayısız kanlı çarpışmaların bir sonucu olarak yaratılmış olan devrimci antiemperyalist üsleri, kesin olarak bırakmayacağız. Ama Çin Sovyet Hükümeti, Japon emperyalizminin eline düşen Çinli halkın yıkımını asla el kavuşturup seyredemez. Çin Sovyet Hükümeti ve Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu, hiçbir zorluktan korkmaksızın ve en büyük kararlılıkla, Japonara karşı savaşmak üzere bir ileri koruyucu müfrezeyi kuzeye doğru gönderiyor. Eğer bu müfreze, ileri sürdüğümüz üç koşulu kabul edecek herhangi silahlı bir kuvvetle karşılaşır, bizim İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu'nun ana birlikleri, Japonlara karşı ortak bir savaşında, Çin'deki bütün silahlı kuvvetlerle birleşmek için bu ileri koruyucu müfrezeyi izleyecektir. Daha somut olarak, Çin Sovyet Hükümeti şunları önermektedir:

1) Tüm Çin'in Guomintang Hükümeti'nce... satılmasına kesinlikle karşı çıkmak...

2) Japonlarla diplomatik ilişkilerin hemen kesilmesini ilan etmek...

3) Anti-Japon halk gönüllü birlikleri ve gerillaları örgütlemek için, Guomintang tophaneleri ile fabrikalarında bulunabilecek silahlarla ve aynı zamanda ithal edilen silahlarla, Çin'in bütün yığınlarına kendilerini silahlandırmaları çağrısında bulunmak...

4) Japon emperyalistleri ile Çinli hainlerin bütün işletmelerini ve mülklerini kamulaştırmak...

5) Her yerde yığınların anti-Japon gruplarını örgütlemek... Bırakın emperyalizmin köpekleri, Guomindang, ülkeyi satmakta olan Guomindang hainleri, "Japonlarla savaşacak güç yok" diye bağıradersunlar. Çin'in bütün yığınlarını, Japonlara karşı seferber ederek; Çin'in bütün yığınlarını, Japonlara karşı silahlandırarak; Çin'in bütün yığınlarını, Japonlara karşı birleştirerek; Jāpon emperyalizmi ile Guomindang'ın hainler takımını devirmek için güç kazanacağız!

Çin Sovyetleri Geçici Merkez Hükümeti Başkanı

MAO ZEDUNG

Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu Askeri Komite Başkanı

ÇU TE

15 Temmuz 1934

JAPON EMPERYALİZMİNE KARŞI TAKTİKLER ÜZERİNE*

27 Aralık 1935

Bugünkü Siyasi Durumun Özellikleri

Yoldaşlar! Siyasi durumda artık büyük bir değişiklik olmuştur. Partimiz bu değişen durumun ışığında görevlerini saptamış bulunmaktadır.

Bugünkü durum nedir?

Bugünkü durumun başlıca özelliği, Japon emperyalizminin Çin'i bir sömürge haline getirmek istemesidir.

Hepimizin bildiği gibi yüz yıla yakın bir süredir Çin, birçok em-

* Bu rapor, Mao Zedung Yoldaş tarafından Kuzey Şensi'de bulunan Vayaobao'da, Merkez Komitesi Siyasi Bürosu'nun 1935 Aralık'ındaki toplantısından sonra yapılan Parti eylemcileri konferansında okunmuştur. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi tarafından düzenlenen toplantıların en önemlilerinden biri olan bu toplantıda, Çin milli burjuvazisinin Japonya'ya karşı ortak mücadelede işçi ve köylülerin bir müttefiki olamayacağı konusundaki Parti içindeki hatalı görüş eleştirildi ve milli birleşik cephenin taktikleri saptandı. Siyasi Büro'nun kararlar temelinde Mao Zedung Yoldaş, Japonya'ya karşı direnilmesi koşuluyla milli burjuvazi ile yeniden bir milli birleşik cephe kurulmasının mümkün ve önemli olduğunu ayrıntılı bir şekilde açıkladı. Bu birleşik cephede Komünist Partisi'nin ve Kızıl Ordu'nun oynayacağı önder rolün belirleyici önemi üzerinde durdu. Çin Devrimi'nin uzun süreli niteliğine işaret etti ve Parti içinde öteden beri var olan ve Parti ile Kızıl Ordu'nun İkinci Devrimci İç Savaş sırasında uğradığı ciddi yenilgilerin temel nedeni olan, devrime karşı dar görüşlü, kapalı-kapıcı ve aceleci bir tutum takınmak eğilimini eleştirdi. Aynı zamanda Cen Dusiu'nun sağ oportünizminin sonucu olarak devrimin 1927'de yenilgiye uğramasından çıkan tarihi derse

peryalist devletin ortak boyunduruğu altında bulunan yarisömürge bir ülke olmuştur. Çin halkının emperyalizme karşı mücadelesi ve emperyalist devletler arasındaki çatışmalar sayesinde, Çin, yarıbağımsız bir durumda kalmayı başarabilmiştir. Birinci Dünya Savaşı, Japon emperyalizmine bir süre için Çin'e tek başına hâkim olma fırsatını sağladı. Ancak Çin'i Japonya'ya teslim eden barış antlaşması ve o zamanın baş haini Yuan Şikay¹ tarafından imzalanan Yirmi bir Talep,² Çin halkının Japon emperyalizmine karşı mücadelesi ve diğer emperyalist devletlerin müdahalesi sonucunda kaçınılmaz olarak geçerliliğini yitirdi. 1922 yılında ABD'nin çağrısı üzerine Washington'da yapılan Dokuz Devlet Konferansı'nda Çin'i bir kez daha

Partinin dikkatini çekti ve Çan Kayşek'in kaçınılmaz olarak devrimci güçleri baltalamaya çalışacağını gösterdi. Böylece Partinin yeni durumda sorunları berrak bir şekilde göremisini ve Çan Kayşek'in sayısız entirikalarına ve pek çok silahlı saldırısına karşın, devrimin güçlerinin kayıp vermemesini sağladı. Merkez Komitesi Siyasi Bürosu'nun 1935 Ocak'ında Guycov eyaletindeki Zunyi'de yapılan genişletilmiş bir oturumunda, önceki "sol" oportünist önderliğin yerine başında Mao Zedung Yoldaş'ın bulunduğu yeni bir Merkez Komitesi önderliği getirildi. Bununla birlikte bu toplantı, Kızıl Ordu'nun Uzun Yürüyüşü sırasında yapıldığından sadece en acil askeri sorunlar ve Merkez Komitesi'nin sekreterliği ile Devrimci Askeri Komisyonu'nun örgütlenmesi konularında karar vermekle sınırlı kaldı. Ancak Uzun Yürüyüşün sona erip Kızıl Ordu'nun, Kuzey Şensi'ye ulaşması üzerinedir ki Parti Merkez Komitesi, siyasi alandaki taktiklerle ilgili çeşitli sorunları düzenli bir şekilde ele almak olanağını bulabildi. Mao Zedung Yoldaş bu raporda, bu sorunların son derece kapsamlı bir tahlilini yapmıştır.

1 Yuan Şikay, Çing Hanedanı'nın son yıllarında, kuzeyli savaş ağalarının başı durumundaydı. Çing Hanedanı, 1911 Devrimi'yle yıkıldıktan sonra cumhuriyetin başkanlığını gasp ederek büyük toprak ağası ve büyük komprador sınıflarını temsil eden kuzeyli savaş ağalarının ilk hükümetinin kurulmasını sağladı. Bunu, karşıdevrimci silahlı kuvvetine ve emperyalistlerin desteğine dayanarak ve o sırada devrime önderlik eden burjuvazinin uzlaşmacı niteliğinden yararlanarak başardı. 1915'te kendini imparator ilan etmek istedi ve Japonların desteğini sağlamak için, Çin'in tek efendisi olmak isteyen Japonya'nın ileri sürdüğü Yirmi bir Talebi kabul etti. Aynı yılın Aralık ayında tahta çıkmasına karşı Yunnan eyaletinde bir ayaklanma patlak verdi; ayaklanma derhal ülke çapında bir ilgi ve destek gördü. Yuan Şikay, 1916 yılının Haziran ayında Pekin'de öldü.

2 Yuan Şikay Hükümeti'nden yerine getirilmesi istenen Yirmi Bir Talep, Japon emperyalistleri tarafından 18 Ocak 1915'te ileri sürülmüştü: 7 Mayıs'ta bir ultimatom göndererek kırk sekiz saat içinde bir cevap verilmesini istediler. Talepler beş bölüme ayrılmıştı. İlk dördü şu noktaları kapsıyordu: Almanya'nın Şandung'

birçok emperyalist devletin ortak boyunduruğu altına sokan bir anlaşma³ imzalandı. Fakat çok geçmeden durum yeniden değişti. 18 Eylül 1931 Olayı,⁴ bugün içinde bulunduğumuz, Çin'in Japonya tarafından sömürgeleştirilmesi aşamasına başlangıç oldu. Japon saldırısı geçici olarak kuzeydoğudaki dört eyaletle⁵ sınırlı kaldığından bazı kimseler Japon emperyalistlerinin daha fazla ilerlemeyecek-

da ele geçirdiği ayrıcalıkların Japonya'ya devredilmesi ve Japonlara bu eyalette başka haklar da tanınması; Japonlara Mançurya'nın güneyinde ve Moğolistan'ın doğusunda toprak kiralama ya da satın alma ve bu bölgelerde yerleşme, sanayi ve ticaret girişimlerinde bulunma haklarının verilmesi ve buralarda demiryolu yapma ve maden işletme ayrıcalıklarının, Japonların tekeline verilmesi; Hanyeping Demir-Çelik Şirketi'nin bir Çin-Japon ortak girişimi olacak biçimde yeniden örgütlenmesi ve Çin'in kendi kıyılarındaki herhangi bir liman ya da adayı üçüncü bir devlete kiralamamayı ya da bırakmamayı taahhüt etmesi, beşinci bölüm, Japonya'nın, Çin'in siyasi, mali, askeri, ve güvenlik işlerini denetim altına alması ve Hubey, Ciangsi ve Guangdong eyaletlerini birbirine bağlayacak hayati önemdeki demiryollarını yapma ayrıcalığına sahip olması teleplerini kapsıyordu. Yuan Şikay bu beşinci bölüm dışında bütün telepleri kabul etti ve son madde için de "yeniden görüşme" ricasında bulundu. Bütün Çin halkının buna karşı çıkması sayesinde Japonya, bu taleplerini uygulatmayı başaramadı.

3 Washington'daki Dokuz Devlet Konferansı, ABD Hükümeti tarafından 1921 Kasım'ında toplantıya çağrılmış ve konferansa Çin, İngiltere, Fransa, İtalya, Belçika, Hollanda, Portekiz ve Japonya davet edilmişlerdi. Aslında bu, ABD ile Japonya arasında Uzakdoğu'da bir egemenlik mücadelesiydi. 6 Şubat 1922 tarihinde, ABD'nin ortaya attığı "açık kapı" ya da "Çin'de bütün ülkelere eşit fırsat tanınması" ilkesi temelinde dokuz devlet arasında bir anlaşma imzalandı. Bu anlaşmanın amacı, Çin'i emperyalist devletlerin ortak denetimi altına sokacak bir durum yaratmaktı. Gerçekte ise Japonya'nın tek başına hâkim olma planlarını boşa çıkartarak, ABD emperyalistlerinin tek başına hâkim olmasının zeminini hazırladı.

4 18 Eylül 1931 günü, Japonya'nın Kuzeydoğu Çin'deki "Guangdung Ordusu" Şenyang'ı ele geçirdi. Çan Kayşek'in "hiçbir şekilde karşı koymama" emri üzerine Şenyang'daki ve kuzeydoğudaki diğer Çin birlikleri (Kuzeydoğu Ordusu) Şanhayguan'ın güneyine çekildiler ve bunun sonucu olarak da Japonlar Liaoning, Cilin ve Heylungciang eyaletlerini hızla işgal ettiler. Japonların bu saldırı hareketi, "18 Eylül Olayı" olarak bilinir.

5 "Dört Kuzeydoğu Eyaleti" o sıralar Liaoning, Cilin, Heylungciang ve Cehol eyaletleriydi; bunlar şimdiki Lianoning, Cilin ve Heylungciang eyaletlerine, Habey eyaletinin Çin Seddi'nin kuzeyinde kalan kuzeydoğu kısmına ve İç Moğolistan Özerk Bölgesi'nin doğu bölümüne tekabül eder. 18 Eylül Olayı'ndan sonra Japon istilacıları Liaoning Cilin ve Heylungciang'ı işgal ettiler ve daha sonra 1933 yılında Cehol'ü ele geçirdiler.

rini sandılar. Bugün ise durum farklıdır. Japon emperyalistleri daha şimdiden Çin Seddi'nin güneyine inerek bütün Çin'i işgal etme niyetlerini açığa vurmuşlardır. Artık Çin'in tümünü, birçok emperyalist devlet tarafından paylaşılan bir yarıömürge durumundan çıkararak, Japonya'nın tekelindeki bir sömürge haline getirmek istiyorlar. Geçenlerdeki Doğu Hebey Olayı⁶ ve diplomatik görüşmeler⁷ tüm Çin halkının varlığını tehdit eden bu gidişin açık birer belirtisidir. Bu durum, Çin'deki bütün sınıfları ve siyasi grupları, ne yapmak gerektiği sorusuyla karşı karşıya bırakıyor. Direnmeli mi? Teslim mi olmalı? Yoksa ikisi arasında yalpalamalı mı?

Şimdi, Çin'in değişik sınıfların, bu soruya verdikleri cevaplara bakalım.

İşçi ve köylülerin tümü direnmeden yanadır. 1924-1927 devrimi, 1927'den günümüze kadarki toprak devrimi ve 18 Eylül 1931 Olayı'ndan beri kabarmakta olan Japon aleyhtarı dalga işçi sınıfı ve köylülüğün Çin Devrimi'nin en kararlı güçleri olduklarını ortaya koymuştur.

Küçük burjuvazi de direnmeden yanadır. Öğrenci, gençlik ve şehir küçük burjuvazi, Japonya'ya karşı geniş bir hareketi⁸ zaten başlatmış bulunmuyor mu? Çin küçük burjuvazinin bu kesimi 1924-

6 Japonların önyak olmasıyla 25 Kasım 1935 tarihinde Guomindanglı hain Yin Rugeng tarafından Doğu Hebey'deki yirmi iki ilde "Doğu Hebey Antikomünist Özerk Yönetimi" adlı kukla bir rejim kurulmuştu. Bu, Doğu Hebey Olayı diye anılır.

7 Çan Kayşek Hükümeti ile Japon Hükümeti arasındaki diplomatik görüşmelerde "Hirota'nın Üç İlkesi", yani Japon Dışişleri Bakanı Hirota tarafından ortaya atılan "Çin'le İlgili Üç İlke" tartışıldı. Bunlar: 1) Çin'in bütün Japon aleyhtarı hareketleri bastırması, 2) Çin, Japonya ve "Mançukuo" arasında ekonomik işbirliği kurulması, 3) Çin ve Japonya'nın komünizme karşı ortak bir savunmaya girişmeleri idi. 21 Ocak 1936'da Hirota, Japon Parlamentosu'na (Diyet) Çin Hükümeti'nin "İmparatorluk tarafından önerilen her üç ilkeyi de kabul ettiğini açıkladı.

8 1935 yılı, bütün ülkede yurtsever halk hareketinin yeni bir yükselişine tanık oldu. Pekin'de öğrenciler Çin Komünist Partisi önderliğinde 9 Aralık'ta yurtsever bir gösteri düzenleyerek, "İç savaş durdurulsun ve yabancı saldırıya karşı koymak için birleşilsin" ve "Kahrolsun Japon emperyalizmi" gibi sloganlar haykırdılar. Guonindang Hükümeti'nin Japon istilacıları ile işbirliği halinde uzun bir dönem

1927 devriminde yer aldı. Köylüler gibi onlar da ekonomik durumları bakımından küçük üreticilerdir ve çıkarları, emperyalizmin çıkarları ile bağdaşmaz. Emperyalizm ve Çin'in karşıdevrimci güçleri pek çoğunu işsizliğe, iflasa ya da hemen hemen iflasa sürükleyerek bunlara büyük zararlar verdiler. Şimdi yabancı bir ülkenin köleleri olmak tehlikesiyle karşı karşıya buldukları şu sırada, direnmekten başka çıkar yolları yoktur.

Peki milli burjuvazi, komprador ve toprak ağaları sınıfı ve Guomindang bu soruya ne cevap veriyorlar?

Büyük yerel zorbalar ve mütegalibe, büyük savaş ağaları ve büyük bürokratlar ile kompradorlar çoktan kararlarını vermişlerdir. Her zaman yaptıkları gibi ne türden olursa olsun devrimin, emperyalizmden daha kötü olduğunu iddia ediyorlar. Bunlar, yabancı bir ülkenin kölesi olup olmamak diye bir sorunu olmayan bir hainler cephesi meydana getiriyorlar. Çünkü, her türlü milli duyguyu zaten çoktan yitirmişlerdir ve çıkarları emperyalizmle kopmaz bir şekilde bütünleşmiştir. Bunların elebaşısı Çan Kayşek'tir.⁹ Bu hainler cephesi, Çin halkının can düşmanıdır. Bu hainler sürüsü olmasaydı, Japon emperyalizmi, saldırısında bu kadar pervasız olamazdı. Bunlar emperyalizmin sadık köpekleridir.

boyunca sürdürdüğü terörü yırtarak pek kısa zamanda ülkenin her yerinde halkın desteğini kazanan bu hareket, "9 Aralık Hareketi" diye bilinir. Bu hareket, ülkedeki çeşitli sınıfların ilişkilerinde yeni değişikliklere yol açtı ve Çin Komünist Partisi'nin önerdiği Japonya'ya Karşı Milli Birleşik Cephe, bütün yurtseverlerin açıkça savundukları bir siyaset oldu. İhanet siyasetini uygulayan Çan Kayşek hükümeti, kesin bir tecrite sürüklendi.

9 Bu rapor verildiği sırada, Kuzeydoğu'yu Japonya'ya satmış olan Çan Kayşek, bir yandan Kuzey Çin'i de satmakla, diğer yandan da Kızıl Ordu'ya karşı savaşını etkin bir şekilde sürdürmekle meşguldü. Dolayısıyla o sırada Çin Komünist Partisi'nin Çan Kayşek'in ihanetini teşhir etmek için elinden geleni yapması gerekiyordu ve doğal olarak, Parti tarafından önerilen Japonya'ya Karşı Milli Birleşik Cephe'ye dahil edilmemişti. Ancak, Mao Zedung Yoldaş daha bu raporunda bile, Çin'in toprak ağaları ve komprador sınıfları sınıflarının, emperyalist devletler arasındaki çelişmeler yüzünden uğrayacağı muhtemel çözülmeye söz ediyordu. Nitekim Japonya'nın Kuzey Çin'e saldırması, sonunda Japon ve İngiliz-Amerikan emperyalizmi arasında ciddi çıkar çatışmalarına yol açtı. Çin Komünist Partisi, Çan Kayşek kilğinin İngiliz-Amerikan emperyal-

Milli burjuvazinin durumu ise karmaşık bir sorundur. Bu sınıf, 1924-1927 devriminde yer almakla birlikte, daha sonra devrim ateşinin alevleri karşısında dehşete kapılıp halk düşmanı Çan Kayşek kliğinin safına geçti. Sorun, bugünkü koşullarda bu sınıfın bir değişiklik geçirmesi olanağının bulunup bulunmadığıdır. Bizce böyle bir olanak vardır. Çünkü, milli burjuvazi, toprak ağası ve komprador sınıflarıyla bir tutulamaz; aralarında bir fark vardır. Milli burjuvazi, toprak ağası sınıfından daha az feodaldır ve komprador sınıfı bu kadar da komprador değildir. Yabancı sermaye ve Çin'in toprak ağalarıyla daha sıkı bağları olan kesim milli burjuvazinin sağ kanadını oluşturur ve biz bu kesimin değişip değişemeyeceğini şimdilik incelemeyeceğiz. Sorun, bu gibi bağları ya son derece az ya da hiç olmayan kesimlerle ilgilidir. Biz, Çin'in bir sömürge durumuna düşürülmek tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğu bu yeni durumda, bu kesimlerin tutumlarını değiştirebileceklerine inanıyoruz. Ancak bu değişiklik, içinde bocalamalar da taşıyacaktır. Bunlar bir yandan emperyalizmden hoşlanmazken, öte yandan da köklü bir devrimden çekinirler ve her ikisi arasında yalpalayıp dururlar. Bu durumları onların neden 1924-1927 devriminde yer aldıklarını ve sonunda neden Çan Kayşek'in safına geçtiklerini açıklar. Şimdiki dönem, Çan Kayşek'in devrime ihanet ettiği 1927 yılından ne bakımdan farklıdır? O sıralar Çin hâlâ bir yarı sömürge durumunda bulunuyordu;

ist çıkarları ile olan yakın bağları nedeniyle, efenedilerinin buyruğu üzerine Japonya'ya karşı tavrını değiştirebileceğine inanıyordu ve bu nedenle Çan Kayşek'i Japonya'ya karşı direnmeye zorlamak siyasetini benimsedi. 1936 Mayıs'ında Kızıl Oru, Şansi'den Kuzey Şensi'ye döndüğünde, doğrudan doğruya Nancing Guomintang hükümetine çağrıda bulunarak iç savaşa son verilmesini ve Japonya'ya karşı birlikte direnilmesini istedi. Aynı yılın Ağustos ayında Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, Guomintang'ın Merkez Yürütme Komitesi'ne bir mektup göndererek Japonya'ya karşı iki partinin birleşik cephesinin kurulması ve her iki partinin temsilcileri arasında bir görüşme yapılması çağrısında bulundu. Fakat Çan Kayşek, bu önerileri reddetti. Ancak 1936 Aralık'ında, Japonya'ya karşı komünistlerle işbirliği yapmaktan yana olan Guomintang subaylarının kendisini Sian'da tutuklamaları üzerinedir ki Çan Kayşek, Komünist Partisi'nin iç savaşa son verilmesi ve Japonya'ya karşı direnilmesi talebini kabul etmek zorunda kaldı.

şimdi ise tam bir sömürge olmaya doğru gidiyor. Geçtiğimiz dokuz yıl boyunca milli burjuvazi, müttefiki olan işçi sınıfını terk ederek, toprak ağası ve komprador sınıflarıyla dostluk kurmuştur. Ama bundan bir kazanç sağlamış mıdır? Hayır! Sanayi ve ticaret girişimlerinin iflasa ya da yarı iflasa sürüklenmesinden başka hiçbir kazancı olmamıştır. Dolayısıyla, bugünkü durumda milli burjuvazinin tutumunun değişebileceğine inanıyoruz. Bu değişikliğin derecesi ne olacaktır? Milli burjuvazinin genel özelliği, yalpalamasıdır. Fakat mücadelenin belirli bir aşamasında bir kesim tarafsızlığa doğru kayarken diğer bir kesim (sol kanat) mücadeleye katılabilir.

Cay Tingkay¹⁰ ve diğerlerinin önderlik ettiği On dokuzuncu Yol Ordusu, kimin sınıf çıkarlarını temsil ediyor? Milli burjuvazinin, küçük burjuvazinin üst kesimlerinin ve köylük bölgelerde de zengin köylülerle küçük toprak ağalarının çıkarlarını, Cay Tingkay ve yandaşları, bir zamanlar Kızıl Ordu'ya karşı kıyasıya savaşmamışlar mıydı? Evet, fakat daha sonra Japonya'ya ve Çan Kayşek'e karşı Kızıl Ordu ile ittifak yaptılar. Ciangsi'de Kızıl Ordu'ya saldırmışlar, fakat daha sonra Şanghay'da Japon emperyalistlerine karşı dövüşmüşler, en sonunda da Fucien'de Kızıl Ordu ile anlaşarak silah-

10 Cay Tingkay, Guomindang'ın On dokuzuncu Yol Orusu'nun komutan yardımcısıydı ve bu ordunun kolordularından birine komuta etmekteydi. Bu ordunun diğer iki komutanı da Çen Mingşu ile Cang Guagnay'dı. Ciangsi'de Kızıl Ordu'yla çarpışan bu ordu, 18 Eylül Olayı'ndan sonra Şanghay'da üstlendirilmişti. Şanghay'da ve bütün ülkede hakın Japon'ya ya karşı gittikçe artan nefreti, On dokuzuncu Yol Ordusu üzerinde çok büyük bir etki yaptı. Japon deniz piyadeleri 28 Ocak 1932 gecesi Şanghay'da saldırıya geçtikleri zaman ordu ve halk ortak bir direnişe geçtiler. Fakat savaş, Çan Kayşek ve Vang Çingvey'in ihanetleri sonucu kaybedildi. Daha sonra Çan Kayşek'in emri üzerine On dokuzuncu Yol Ordusu yeniden Kızıl Ordu'yla çarpışmak üzere Fucien'e gönderildi. Fakat ordunun yöneticileri gederck böyle bir savaşın anlamsızlığını kavramaya başladılar. 1933 Kasım'ında Li Cişen ve diğerlerinin komutası altındaki Guomindang kuvvetleriyle ittifak halinde Çan Kayşek'i açıkça mahkum ettiler. Fucien'de bir "Çin Cumhuriyeti Devrimci Halk Hükümeti" kurdular ve Kızıl Ordu ile Japonya'ya karşı direnmek ve Çan Kayşek'e karşı çıkmak üzere bir anlaşmaya vardılar. On dokuzuncu Yol Ordusu ve Fucien Halk Hükümeti Çan Kayşek'in biriklerinin saldırısına dayanamayarak dağıldı. O tarihten itibaren Cay Tingkay ve diğerleri giderek Komünist Partisi ile işbirliği yapma durumuna geldiler.

larını Çan Kayşek'e çevirmişlerdi. Cay Tingkay ve yandaşları ilerde hangi yolu tutarlarsa tutsunlar, hatta onlara bağlı olan Fucien'deki Halk Hükümeti halkı mücadeleye teşvik etmeme yönündeki eski uygulamasını sürdürse bile, eskiden Kızıl Ordu'ya doğrulttukları silahları Japon emperyalizmine ve Çan Kayşek'e çevirmiş olmaları, devrim için yararlı kabul edilmelidir. Bu durum, Guomindang safalarında bir bölünme olduğunu gösteriyordu. 18 Eylül Olayı'ndan sonra ortaya çıkan koşullar bu grubun kopmasını sağladığına göre, bugünkü koşullar Guomindang içinde yeni bölünmelere neden yol açmasın? Bütün toprak ağası ve burjuva cephesinin bütünleşmiş ve kalıcı olduğunu ve hiçbir zaman değişmeyeceğini iddia eden parti üyeleri yanılıyorlar. Bunlar yalnızca bugünkü can alıcı durumu doğru değerlendirmemekle kalmıyorlar, aynı zamanda tarihi de unuttukları anlaşılıyor.

Geçmiş üzerinde biraz daha durmak istiyorum. 1926 ve 1927 yıllarında devrimci ordu Vuhan üzerine yürüyüp burayı zaptederek Hunan'a girdiği sıralarda, Tang Şengçi ve Feng Yusiang¹¹ devrime katılmışlardı. 1933'te Feng Yusiang, Cahar eyaletinde Japonya'ya karşı Müttefik Ordusu'nun kurulmasında bir süre Komünist Partisi ile işbirliği yaptı.

Bir diğer çarpıcı örneği ele alalım. Ondokuzuncu Yol Ordusu ile birlikte Ciangsi'de Kızıl Ordu'ya saldıran Yirmi Altıncı Yol Ordusu

11 Feng Yusiang, Devrimci Kuzey Sefer Ordusu 1926 Eylül'ünde Vuhan'a vardığında Suyuan eyaletinde emrinde bulunan kuvvetlerle birlikte kuzeyli savaş ağaları kliği ile ilişkisini kestiğini ilan etti ve devrime katıldı. 1927 yılı başlarında birlikleri Şensi'den gelerek Kuzey Sefer Ordusu ile uyumlu bir şekilde Hunan eyaletine karşı saldırıya geçtiler. Feng, Çan Kayşek ve Vang Cingvey'in 1927'de devrime ihanet etmelerinden sonra antikomünist faaliyetlere katılmış olmakla birlikte, kendisi ile Çan Kayşek kliği arasında daima bir çıkar çatışması olmuştur. 18 Eylül 1931'de Japonya Çin'i istila etmeye başlayınca direnmeden yana oldu ve 1933 yılında Cangciaku'da Japonlara karşı halkın müttefik ordusunun kurulmasında Komünist Partisi ile işbirliği yaptı. Ancak Ağustos ayında, bir yandan Çan Kayşek'in birliklerinin, diğer yandan da Japon istilacılarının baskısı altında başarısızlığa uğradı. Hayatının son yıllarında da Feng, Komünist Partisi ile işbirliği yapmaya devam etti.

1931 Aralık'ında Ningdu Ayaklanması'nı¹² gerçekleştirerek Kızıl Ordu'ya katılmadı mı? Ningdu Ayaklanması'nın önderleri Çao Boşeng, Dung Çentang ve diğerleri devrimde kararlı yoldaşlar haline gelmişlerdir.

Ma Çanşan'ın¹³ üç kuzeydoğu eyaletinde Japonlara karşı sürdürdüğü harekât, hâkim sınıflar safındaki yeni bir bölünmenin ifadesiydi.

Bütün bu örnekler, Çin'in tümü Japon bombalarının menziline girdiğinde ve mücadele olağan seyrini değiştirip ani bir yükseliş gösterdiğinde, düşman kampında bölünmeler olacağını ortaya koymaktadır.

Şimdi yoldaşlar, sorunun bir diğer yönüne bakalım.

Çin'in milli burjuvazisinin siyasi ve iktisadi bakımdan çelimsiz olduğu gerekçesiyle bu görüşümüze karşı çıkmak ve yeni koşullara karşın milli burjuvazinin tutumunu değiştirmesinin olanaksız olduğunu savunmak doğru mudur? Bence doğru değildir. Eğer tutumunu değiştirememesinin nedeni zayıflık ise, milli burjuvazi neden 1924-1927 döneminde yalnızca devrime doğru kaymakla kalmayarak fiilen bu devrime katılmak gibi farklı bir tavır göstermiştir? Milli burjuvazinin zaafının, başından itibaren taşıdığı bir hastalık değil de, yeni bir hastalık olduğu söylenebilir mi? Milli burjuvazinin bugün zayıf olduğu, ancak 1924-1927 döneminde öyle olmadığı ileri sürülebilir mi? Yarıömürge bir ülkenin başlıca siyasi ve ekonomik özelliklerinden biri, milli burjuvazisinin zayıf olmasıdır. Emperyalistlerin milli burjuvaziye zorbaca davranabilmesinin nedeni de işte budur; ve bunun sonucu olarak burjuvazinin bu kesimi-

12 1931 Aralık'ında Ciangsi eyaletinde bulunan Ningdu'da, Ciangsi'deki Kızıl Ordu'ya saldırmak üzere gönderilen Yirmi altıncı Yol Ordusu içinde bir ayaklanma oldu. Çao Boşeng ve Dung Çentang Yoldaşların önderliğindeki 10 binden fazla subay ve er, komünistlerin Japonya'ya karşı direnme çağırısına uyarak Kızıl Ordu'ya katıldı.

13 Ma Çanşan, Heylungciang'da üslenmiş olan Guomindang Kuzeydoğu Ordusu'nun bir subayıydı. Kendisi ve komutasındakiler 18 Eylül Olayı'ndan sonra Liaoning üzerinden Heylungciang'a ilerleyen Japon istilacılarıyla çarpıştılar.

nin özelliklerinden biri, emperyalizme karşı duyduğu hoşnutsuzluktur. Emperyalistlerin, toprak ağalarının ve kompradorların geçici bir çıkar karşılığında bu sınıfı kendi saflarına çekebilmelerinin nedeninin, milli burjuvazinin bu zayıflığı olduğunu kuşkusuz inkâr etmiyor, tam tersine bu durumu çok iyi kavriyoruz; onların devrimci kararlılıktan yoksun olmalarının nedeni de zaten budur. Fakat gene de bugünkü koşullarda, milli burjuvazi ile toprak ağası ve komprador sınıfları arasında bir fark olmadığı söylenemez.

Bunun içindir ki, milli buhran can alıcı bir noktaya eriştiği zaman, Guomindang Cephesi'nde bölünmeler olacağını ısrarla söylüyoruz. Bu türden bölünmeler, milli burjuvazinin yalpalaması ve bir süre için halkın sevgisini kazanan Feng Yüsiang, Cay Tingkay ve Ma Çanşan gibi Japon aleyhtarı kişilerin ortaya çıkması şeklinde kendini gösteriyor. Bu bölünmeler, esas olarak karşıdevrimin aleyhine, devrimin ise lehinedir. Çin'in eşit olmayan siyasi ve ekonomik gelişmesi ve bunun sonucu olan devrimin eşit olmayan gelişmesi, bu bölünmelerin ilerde de görülmesi olasılığını artırmaktadır.

Yoldaşlar, şimdiye kadar sorunun olumlu yanına değindim. Biraz da olumsuz yanı, yani milli burjuvazi içindeki belirli unsurların geçmişte halkı aldatmakta son derece ustaca davrandıkları gerçeği üzerinde durmak istiyorum. Bunun nedeni nedir? Bunun nedeni, bu sınıfın, halkın devrimci davasını gerçekten destekleyenlerin dışında geçici bir süre için devrimci ya da yaridevrimci gibi görünen, böylelikle devrimci kararlılıktan yoksun ve sahtekâr olduklarını halkın görmesini güçleştirici bir kisveye bürünen pek çok kişiyi de içinde barındırmasıdır. Bu durum, müttefiklerini eleştirmek, sahte devrimcilerin maskelerini düşürmek ve önderliği ele geçirmek konularında Komünist Partisi'ne düşen sorumluluğu ağırlaştırır. Milli burjuvazinin yalpalayabileceğini ve büyük kargaşalıklar sırasında devrim katılabileceğini inkâr etmek, partimizin önderlik için mücadele etme görevini terk etmesi, en azından hafife alması anlamına gelir. Çünkü, milli burjuvazi, toprak ağaları ve kompradorlarla aynı sepette olsaydı ve onlarla aynı iğrenç ve haince görüşleri paylaşıy-

dı. önderlik konusunda onlarla mücadele etmek gibi bir sorununuz ya hiç olmaz ya da son derece önemsiz olurdu.

Çin'in toprak ağası sınıfının ve burjuvazisinin, büyük kargaşalık dönemlerinde benimsedikleri tutumların genel bir tahlilini yaparken, işin başka bir yönüne, yani toprak ağaları ve komprador saflarının bile tamamen birlik içinde olmadığı gerçeğine değinmeliyiz. Bunun nedeni, Çin'in, birçok emperyalist devletin mücadelesine sahne olan yarısömürge bir ülke durumunda olmasıdır. Mücadele, Japon emperyalizmine karşı yöneltildiğinde, ABD ya da İngiltere'nin sadık köpekleri, efendilerinin değişen tonlardaki buyruklarına uyarak Japon emperyalistleri ve onların köpekleriyle gizli ve hatta açık bir çatışmaya girebilirler. Bu türden it dalaşlarının pek çok örneği görülmüştür ve şimdi bunların üzerinde duracak değiliz. Sadece, bir zamanlar Çan Kayşek tarafından gözaltına alınan Guomindang politikacısı Hu Hanmin'in,¹⁴ bizim ortaya attığımız Japonya'ya Karşı Direnmek ve Milleti Kurtarmak İçin Altı Maddelik Program'a¹⁵ geçenlerde imza atmış olduğunu belirtmekle yetineceğiz. Hu Hanmin'i destekleyen Guangdong ve Guangsi kliklerine¹⁶ mensup savaş ağaları da "Kaybedilen

14 Tanınmış bir Guomindang politikacısı olan Hu Hanmin, Dr. Sun Yatsen'in Çin Komünist Partisi ile işbirliği siyasetinin karşısındaydı ve 12 Nisan 1927'deki karşıdevrimci hükümet darbesinde Çan Kayşek'in suç ortaklığını yaptı. Daha sonra iktidar mücadelesi yüzünden Çan Kayşek'le bozuştı ve onun tarafından tutuklandı. 18 Eylül Olayı'ndan sonra serbest bırakılması üzerine Mencing'den ayrılıp Kanton'a geldi ve Guangdong ile Guansi savaş ağalarının uzunca bir süre Çan Kayşek'in Nancing Hükümeti'ne karşı çıkmalarını sağladı.

15 Japonya'ya Karşı Direnmek ve Milleti Kurtarmak için Altı Maddelik Programı, Çin Komünist Partisi tarafından 1934'te ortaya atılan ve Sung Çingling (Sun Yatsen'in kızı) ve diğerlerinin imzasıyla yayınlanan "Japonya'ya Karşı Savaşta Çin Halkının Temel Programı" idi. Program şu noktaları kapsıyordu: 1) Bütün deniz, kara ve hava kuvvetlerinin Japonya ile savaşmak üzere seferber edilmesi, 2) bütün ülkede halkın seferber edilmesi, 3) halkın tümünün silahlandırılması, 4) savaş masraflarını karşılamak için Çin'deki Japon emperyalistlerinin ve hainlerin mallarına el konulması, 5) işçi, köylü, asker, öğrenci ve işadamlarının temsilcileri tarafından seçilecek bir Çin Milli Silahlı Savunma Komitesi'nin kurulması ve 6) Japon emperyalistlerine karşı olan bütün güçlerle ittifak yapılması ve tarafsızlık siyaseti güden bütün ülkelerle dostça ilişkiler kurulması.

16 Bu savaş ağaları, Guangdonglu Çen Citang ile Guansili Li Zungren ve Bay Çungsiy'di.

topraklarımızı geri alalım" ve "Japonya'ya karşı direnelim ve eşkıyaları da ezelim"¹⁷ şeklindeki aldatıcı sloganlar altında Çan Kayşek'e karşı çıkıyorlar (Çan Kayşek'in sloganı ise, "Önce eşkıyaları ezelim, sonra Japonya'ya karşı direnelim" şeklindedir). Bu biraz garip değil mi? Hayır hiç de garip bir şey değil; bu yalnızca büyük ve küçük köpekler, tok ve aç köpekler arasındaki dalaşın özellikle ilgi çekici bir örneğidir. Bu büyük bir çatlak olmasa bile, o kadar küçük de sayılamaz; bu hem tedirgin eden hem de can yakan bir çelişmedir. Bu türden kavgalar, çatlaklar ve çelişmeler, devrimciler için yararlıdır. Bizler düşman saflarındaki bütün bu tür çatışmalar, çatlaklar ve çelişmelerden yararlanmalı ve bunları bugünkü başdüşmanımıza karşı kullanmalıyız.

Sınıf ilişkileri sorununu özetleyecek olursak, durumda meydana gelen temel değişiklik, yani Japonya'nın Çin Seddi'nin güneyini de işgale başlaması, Çin'deki çeşitli sınıflar arasındaki ilişkileri değiştirmiş ve milli devrim saflarını güçlendirirken, karşıdevrimin saflarını zayıflatmıştır.

Şimdi de Çin'in milli devrim saflarının durumunu ele alalım.

Önce Kızıl Ordu'dan başlayalım. Bildiğimiz gibi yoldaşlar, hemen hemen bir buçuk yıldan beri, Çin Kızıl Ordusu'nun üç ana kuvveti büyük çapta yer değiştirdi. Ren Bişi¹⁸ ve diğer yoldaşların ön-

17 Çan Kayşek çetesi, devrimci halka "eşkıya" demekte ve devrimci halka karşı giriştikleri silahlı saldırı ve katliamları da "eşkiyalığın bastırılması" diye adlandırmaktaydı.

18 Ren Bişi Yoldaş, Çin Komünist Partisi'nin tecrübeli bir üyesi ve ilk kurucularından biriydi. 1927 yılındaki 5. Milli Kongresi'nden itibaren Parti Merkez Komitesi'nin üyesi bulunuyordu. Altıncı Merkez Komitesi'nin, 1931'deki 4. Genel Toplantısında, Siyasi Büro'ya seçilmişti. 1933 yılında Hunan-Ciangsi Sınır Bölgesi Eyalet Parti Komitesi Sekreterliği'nde bulundu ve bu görevinin yanı sıra Kızıl Ordu'nun Altıncı Ordular Grubu'nun Siyasi Komiserliğini yaptı. Altıncı ve İkinci Ordular Grupları birleşerek İkinci Cephe Ordusu'nu meydana getirdiklerinde, bu ordunun siyasi komiserliğine atandı. Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı'nın ilk yıllarındaki Sekizinci Yol Ordusu'nun Genel Siyasi Bölümü'nün yöneticiliğini yapıyordu. 1940 yılında, Parti Merkez Komitesi'nin sekreterliğinde görev yapmaya başladı. Yedinci Merkez Komitesi'nin I. Genel Toplantısında yeniden Siyasi Büro ve Merkez Komitesi Sekreterliği üyeliğine seçildi. Ren Bişi Yoldaş, 27 Ekim 1950'de Pekin'de öldü.

derliğindeki Altıncı Ordular Grubu, geçen yılın Ağustos'undan itibaren Ho Lung Yoldaş'ın bölgesine¹⁹ kaydırılmaya başlandı ve Ekim ayında da bizzat kendimiz yer değiştirmeye başladık.²⁰ Bu yılın Mart ayında Sicuan Şensi sınır bölgesindeki Kızıl Ordu,²¹ yürüyüşe geçti. Her üç Kızıl Ordu Birliği de eski mevzilerini terk ederek yeni bölgelere girdiler. Bu büyük yer değiştirmeler, eski bölgeleri gerilla bölgeleri haline getirmiştir. Kızıl Ordu ise bu süreç içinde, gücünden oldukça kaybetmiştir. Genel duruma bu açıdan baktı-

19 Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu'nun, önceleri Hunan-Ciangsi sınır bölgesinde üslenen Altıncı Ordular Grubu, 1934 Ağustos'unda Parti Merkez Komitesi'nin emriyle düşman kuşatmasını yarararak yer değiştirdi. Ekim ayında Guycov'da Ho Lung Yoldaş'ın önderliğindeki İkinci Ordular Grubu ile kuvvetlerini birleştirdi ve ikisi birlikte Kızıl Ordu'nun İkinci Cephe Ordusu'nu meydana getirerek, Hunan-Hubey-Sicuan-Guycov devrimci üs bölgesini kurdular.

20 1934 Ekim'inde Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu'nun Merkezi Kızıl Ordu diye de bilinen Birinci Cephe Ordusu'nu meydana getiren Birinci, Üçüncü ve Beşinci Ordular Grupları, Batı Fucien'deki Çanting ve Ninghua'dan ve Güney Ciangsi'deki Ruycin ve diğer yerlerden hareket ederek büyük bir stratejik harekâta giriştiler. Bu yürüyüşte Kızıl Ordu, on bir eyaletten, yani Fuclen, Ciansi, Guandung, Hunan, Guangsi, Guycov, Sicuan, Yunnan, Sikang, Gansu ve Şensi'den geçerek, karlı dağları, uçsuz bucaksız stepleri aşp, akıl almaz güçlüklerle göğüs gererek ve düşmanın tekrar tekrar giriştiği kuşatma, kovalama, engelleme ve yol kesme harekâtlarını boşa çıkararak 25 bin liden (12500 kilometre) fazla yol katetti ve nihayet 1935 Ekim'inde muzaffer bir şekilde Kuzey Şensi'deki devrimci üs bölgesine ulaştı.

21 Sicuan-Şensi sınır bölgesindeki Kızıl Ordu, Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu'nun Dördüncü Cephe Ordusu'ydu. 1935 Mart'ında mevzilerini Sicuan-Şensi sınır bölgesindeki üssünden Sicuan ve Sikang eyaletlerinin sınırlarına kaydırıldı. Haziran ayında, Batı Sicuan'daki Maogung'da, Birinci Cephe Ordusu'yla birleşerek sağdan ve soldan olmak üzere iki koldan kuzeye doğru ilerledi. Fakat Eylül ayında, Sungpan yakınlarındaki Maoergay bölgesine varıldığında, Dördüncü Cephe Ordusu'nun komutanı olan Çang Guodao, Merkez Komitesi'nin emirlerini hiçe sayarak sol koldaki birlikleri güneye doğru götürdü ve Kızıl Ordu'da bir bölünmeye yol açtı. Düşman kuşatmasını yarararak Hunan-Hubey-Sicuan-Guycov sınır bölgesini terketmiş bulunan İkinci Cephe Ordusu, Hunan, Guycov ve Yunnan üzerinden, 1936 Haziran'ında Sinkang eyaletindeki Ganzı'ye vardı ve orada Dördüncü Cephe Ordusu'yla birleşti. Çang Guodao'nun isteklerine karşı çıkan Dördüncü Cephe Ordusu'ndaki yoldaşlar, İkinci Cephe Ordusu ile birlikte yeniden kuzeye doğru yol almaya başladılar. Ekim ayında İkinci Cephe Ordusu'nun tümü ve Dördüncü Cephe Ordusu'nun bir bölümü, Kuzey Şensi'ye ulaşarak, Birinci Cephe Ordusu'yla birleşmeyi başardı.

ğımızda, düşmanın geçici ve kısmi bir zafer kazanmasına karşılık, bizim geçici ve kısmi bir yenilgiye uğramış olduğumuzu görebiliriz. Bu ifade doğru mudur? Bence doğrudur, çünkü gerçeği yansıtmaktadır. Bununla birlikte bazı kimseler (örneğin Çang Guodao²²) Merkezi Kızıl Ordu'nun²³ başarısızlığa uğradığını ileri sürüyorlar. Peki bu doğru mudur? Hayır. Çünkü bu, gerçeği yansıtmamaktadır. Marksistler bir sorunu ele alırken, parçaları olduğu kadar bütünü de görebilmelidirler. Kuyudaki kurbağa, "Gökyüzü kuyunun ağzından daha geniş değildir" der. Bu doğru değildir, çünkü gökyüzü bir kuyu ağzı genişliğinde değildir. Aynı kurbağa, eğer "Gökyüzünün bir kısmı kuyu ağzının genişliği kadardır" demiş olsaydı, bu doğru olurdu. Çünkü, gerçeklerle bağdaşır. Bizim söylediğimiz, Kızıl Ordu'nun bir yönden başarısızlığa uğramış olmasına karşılık (eski mevzilerini koruyamamış olması), diğer yönden zafer kazanmış olduğudur (Uzun Yürüyüş'ü plana göre gerçekleştirmesi). Düşman bir yönden zafer kazanmış (eski mevzilerimizi işgal etmiştir) diğer yönden ise başarısızlığa uğramıştır ("kuşatma ve bastırma" ve "kovalama ve bastırma" planını uygulayamamıştır). Bu, doğru olan tek tanımlamadır; çünkü Uzun Yürüyüş'ü tamamlamış bulunuyoruz.

22 Çang Guodao, Çin Devrimi'ne ihanet eden bir dönektir. Çin Devrimi'ni bir siyasi yatırım aracı olarak görüp gençliğinde Çin Komünist Partisi'ne katıldı. Partide birçok hata yaptı ve sonunda ağır suçlar işledi. Bunların en önemlileri şunlardı: 1935'te Kızıl Ordu'nun kuzeye doğru yürüyüşüne karşı çıktı ve teslimiyetçi ve tasfiyeci bir tarzda Kızıl Ordu'nun Sicuan-Sikang sınırındaki azınlık milliyetler bölgelerine çekilmesini savundu. Parti ve Merkez Komitesi'ne karşı açık ihanet eylemlerine girişti, kendi sahte merkez komitesini kurdu. Partinin ve Kızıl Ordu'nun birliğini bozdu ve emrindeki Dördüncü Cephe Ordusu'nun ağır kayıplara uğramasına yol açtı. Mao Zedung Yoldaş ve Merkez Komitesi tarafından sabırla eğitilen Dördüncü Cephe Ordusu ve bu ordunun pek çok kadrosu kısa sürede yeniden Merkez Komitesi'nin doğru önderliği altına girdi ve sonraki mücadelelerde onurlu bir rol oynadı. Buna karşılık Çang Guodao ıslah olmadı ve 1938 başlarında Şensi-Gansu-Ningsia sınır bölgesinden tek başına kaçarak Guomindang gizli polisine katıldı.

23 Merkezi Kızıl Ordu ya da Birinci Cephe Ordusu ile, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin doğrudan önderliği altında Ciangsi Fucien bölgesinde kurulan Kızıl Ordu kastedilmektedir.

Uzun Yürüyüş'ten söz ederken insanın aklına, "Bunun önemi nedir?" diye bir soru gelebilir. Cevabımız, Uzun Yürüyüş'ün, şimdiye kadar tarih kayıtlarında rastlanmamış bir şey olduğu; bir manifesto, bir propaganda aracı, bir tohum makinesi olduğudur. Tarihte, Pan Ku'nun yerle göğü ayırmasından ve Üç Hükümdar'la Beş İmparator'un²⁴ saltanatından bu yana bizimkisi gibi bir Uzun Yürüyüş görülmüş müdür? 12 ay boyunca havadan her gün sürüyle uçak tarafından gözetlenir ve bombalanırken yerde de yüz binlerce kişilik büyük bir kuvvet tarafından kuşatıldık, kovalandık, engellendik ya da yolumuz kesildi. Yolumuz üzerinde sayısız üçlük ve tehlikelerle karşılaştık. Gene de yalnızca ayaklarımızla 11 eyaleti enine boyuna kat ederek 20 bin *li*'den fazla yol teptik. Sorarız tarih bizimkiyle karşılaştırılabilecek bir Uzun Yürüyüş'e tanık olmuş mudur? Hayır, asla! Uzun Yürüyüş, bir manifestodur. Kızıl Ordu'nun bir kahramanlar ordusu olduğunu, buna karşılık emperyalistler ve uşakları Çan Kayşek ve benzerlerinin ise güçsüz olduklarını bütün dünyaya ilan etmiştir. Onların bizi kuşatma, kovalama, engelleme ve yolumuzu kesmede ne denli başarısızlığa uğradığını bütün dünyaya ilan etmiştir. Uzun Yürüyüş aynı zamanda bir propaganda aracıdır. 11 eyalette yaşayan 200 milyon halka, Kızıl Ordu'nun yolunun kurtuluşa giden tek yol olduğunu göstermiştir. Uzun Yürüyüş olmadan geniş kitleler, Kızıl Ordu'nun temsil ettiği büyük gerçeğin varlığını o kadar kısa bir sürede nasıl öğrenebilirlerdi? Uzun Yürüyüş bir tohum makinesidir de. Geçtiği 11 eyalette ilerde yeşerecek, filizlenip tomurcuklanacak, çiçeklenecek, meyve verecek ve daha sonra da meyveleri toplanacak tohumlar saçmıştır. Tek kelimeyle Uzun Yürüyüş, bizim için zaferle, düşman içinse yenilgiyle sonuçlanmıştır. Uzun Yürüyüş'ü zafere ulaştıran kimdir? Komünist Partisi, Komünist Partisi olmadan bu türden bir Uzun Yürüyüş düşünülemezdi bile. Çin Komünist Partisi, önderleriyle, kadroları ve üyeleriyle hiçbir güçlük ve engel karşısında yılmaz. Devrimci savaşa önderlik etme yeteneğimizden kuşku duyan herkes oportünizm ba-

24 Çin mitolojisine göre Pan Ku, dünyanın yaratıcısı ve insanlığın ilk hükümdarı idi. Üç hükümdar ve beş imparator, eski Çin'in efsanevi yöneticileriydi.

tağına saplanacaktır. Uzun Yürüyüş'ün sona ermesiyle birlikte yeni bir durum ortaya çıktı. Çiloçen Muharebesi'nde, kardeşçe bir dayanışma içinde dövüşen Merkezi Kızıl Ordu ile Kuzeybatı Kızıl Ordusu, hain Çan Kayşek'in Şensi-Gansu sınır bölgesine karşı giriştiği "kuşatma ve bastırma" harekâtını²⁵ darmadağın ettiler ve böylece partinin Merkez Komitesi'nin üstlendiği görevin, yani devrimin milli karargâhını Kuzeybatı Çin'de kurma görevinin temelini atmış oldular.

Kızıl Ordu'nun ana kuvveti bakımından durum buyken, Güney eyaletlerinde sürdürülen gerilla savaşı ne durumdadır? Oradaki gerilla kuvvetlerimiz bazı başarısızlıklara uğramakla birlikte yok edilememişlerdir. Birçok yerde seslerini yeniden duyuruyor, güçleniyor ve genişliyorlar.²⁶

25 1935 Temmuz'unda Guomindang birlikleri Şensi-Gansu devrimci üs bölgesine karşı, üçüncü "kuşatma ve bastırma" harekâtına giriştiler. Kuzey Şensi Kızıl Ordusu'nun 26. Kolordusu, doğu kesiminde iki düşman tugayını hezimete uğratarak düşmanı San İrmak'ın doğusuna sürdü. Eylül ayında Kızıl Ordu'nun Hubey-Henan-Anhuy üs bölgesinde faaliyette bulunan 25. Kolordusu, Güney Şensi ve Doğu Gansu üzerinden Kuzey Şensi'ye ulaştıktan sonra Kuzey Şensi Kızıl Ordusu'yla birleşerek Kızıl Ordu'nun On Beşinci Ordular Grubu'nu oluşturdu. Gançuan-Laoşan harekâtı sırasında bu ordular grubu, düşmanın 110. Tümen'inin çok büyük bir bölümünü tamamen imha etti, tümen komutanını öldürdü ve daha sonraki bir çarpışmada Gançuan ilindeki Yulinçiao'da düşmanın 107. Tümen'in dört taburunu imha etti. Düşman yeni saldırılara girişti ve Dung Yingin'i (Kuzeydoğu Ordusu'nun bir kolordu komutanı) beş tümenlik bir kuvvetin başına getirerek iki koldan saldırıya geçirtti. Doğu kolundaki tümen, Loçuan ve Fusien üzerinden kuzeye doğru yürüdü ve batı kolunda bulunan diğer dört tümen ise, Hulu İrmak'ı boyunca Gansu'daki Çinyang ve Hoşuy yoluyla Kuzey Şensi'deki Fusien'e doğru ilerledi. Ekim ayında Merkezi Kızıl Ordu Kuzey Şensi'ye ulaştı. Ertesi ay Merkezi Kızıl Ordu ile On beşinci Ordular Grubu, Fusien'in güneybatısında bulunan Çiloçen'de düşmanın 109. Tümen'ini imha ettiler ve kaçan düşmanı takip ederek 106. Tümen'in bir alayını da Heyşuyzi'de yok ettiler. Böylelikle, düşmanın Şensi-Gansu sınır bölgesine karşı giriştiği üçüncü "kuşatma ve bastırma" harekâtı da tamamen bozguna uğratıldı.

26 Güney Çin'deki Kızıl Ordu'nun esas kuvvetleri, 1934-1935 yıllarında yer değiştirirken, arkada gerilla faaliyetinde bulunmak üzere bazı birlikler bıraktılar. Bu gerilla birlikleri sekiz eyaletre, şu bölgelerde tutundular: Güney Çeciang, Kuzey Fucien, Doğu Fucien, Güney Fucien, Batı Fucien, Kuzeydoğu Ciangsi, Fucien-Ciangsi sınırı, Guangdong-Ciangsi sınırı, Güney Hunan, Human-Ciangsi sınırı, Hunan-Hubey-Ciangsi sınırı, Hubey-Henan-Anhuy sınırı, Güney Henan'daki Tungbay Dağları ve Guangdong kıyısı açıklarındaki Haynan Adası.

Guomindang bölgelerinde işçilerin mücadeleleri fabrika duvarlarının dışına taşıyor ve ekonomik mücadele olmaktan çıkarak siyasi mücadeleye dönüşüyor. Japonlara ve hainlere karşı işçi sınıfının yiğit mücadelesi için için gelişmektedir ve çok geçmeden patlayacaktır.

Köylülerin mücadelesi ise hiç durmamıştır. Dışarıdan istila, iç-riden güçlükler ve doğal afetlerle ezilen köylüler, kendini gerilla savaşı, kitle ayaklanmaları ve kıtlık isyanları şeklinde gösteren yaygın bir mücadele başlatmışlardır. Kuzeydoğu eyaletlerinde ve Doğu Hebey'de Japonlara karşı sürdürülen gerilla savaşı²⁷ köylülerin Japon emperyalizminin saldırılarına verdikleri cevaptır.

Öğrenci hareketi, daha şimdiden oldukça güçlenmiş durumdadır ve güçlenmeye devam edeceği de kesindir. Fakat, bu hareket ancak işçi, köylü ve askerlerin mücadelesi ile birleştirildiği takdirde varlığını sürdürebilir ve ancak bu takdirde hainler tarafından konan sıkıyönetimden ve polis, gizli servis ajanları, okullardaki hainler ve faşistler tarafından uygulanan dağıtma ve katliam siyasetinden sıyrılabilir.

Milli burjuvazinin, zengin köylülerin ve küçük toprak ağalarının yalpalamaları ve bunların Japonya'ya karşı mücadeleye fiilen katılmaları olasılığı üzerinde daha önce durmuştuk.

Azınlık milliyetleri ve özellikle Japon emperyalizminin doğrudan tehdidi altında bulunan İç Moğolistan halkı da şimdi ayaklanarak mücadeleye katılıyorlar. Zaman geçtikçe bunların mücadeleleri Kuzey Çin'deki halkın mücadelesiyle ve kuzeybatıdaki Kızıl Ordu'nun harekâtıyla kaynaşacaktır.

Bütün bunlar, devrimci durumun bölgesel olmaktan çıkıp ülke çapında bir boyuta erişmekte olduğunu ve eşitsiz bir durumdan, gi-

27 Japon emperyalistlerinin 1931'de Kuzeydoğu'yu işgal etmeleri üzerine Çin Komünist Partisi halka silahlı direnişe geçmeleri için çağrıda bulundu. Japonlara karşı gerilla birlikleri örgütledi. Kuzeydoğu Halk Devrim Ordusu'nu kurdu ve düşmanla çarpışan çeşitli gönüllü kuvvetlere destekte bulundu. 1934 yılında Partinin önderliğinde bütün bu kuvvetler, Japonya'ya Karşı Kuzeydoğu Birleşik Ordusu adı altında ve büyük bir komünist önder olan Yang Çingyu'nun komutası altında birleştirildi. Bu ordu Kuzeydoğu'da uzun bir süre Japonlara karşı sürdürülen gerilla savaşıyla, 1935 Mayıs'ında köylülerin orada Japonya'ya karşı ayaklanması kastedilmektedir.

derek belli ölçüde eşit bir duruma doğru yol aldığını gösteriyor. Büyük bir değişikliğin arifesindeyiz. Partinin görevi, Kızıl Ordu'nun faaliyetlerini, ülkenin her yanında işçilerin, köylülerin, öğrencilerin, küçük burjuvazinin ve milli burjuvazinin faaliyetleriyle birleştirerek devrimci bir milli birleşik cephe kurmaktır.

Milli Birleşik Cephe

Durumu böylece hem devrim, hem de karşıdevrim açısından inceledikten sonra, partinin taktik görevlerini saptamak zor olmayacaktır.

Partinin temel taktik görevi nedir? Temel görev, geniş bir devrimci milli birleşik cephe kurmaktan başka bir şey değildir.

Devrimci durum değiştikçe, devrimci taktikler ve önderlik yöntemleri de buna uygun olarak değişmelidir. Japon emperyalistlerinin, işbirlikçilerinin ve hainlerin görevi, Çin'i bir sömürge haline getirmek; bizim görevimiz ise Çin'i toprak bütünlüğüne sahip özgür ve bağımsız bir ülke yapmaktır.

Çin'e bağımsızlığını ve özgürlüğünü kazandırmak, büyük bir görevdir. Bu görev yabancı emperyalizme ve ülke içindeki karşıdevrimci güçlere karşı savaşmamızı gerektirir. Japon emperyalizmi, zorbalıkla Çin'in içlerine kadar girmeye kararlıdır. Bunun yanı sıra büyük toprak ağası ve komprador sınıflarının ülke içindeki karşıdevrimci güçleri de, hâlâ halkın devrimci güçlerinden daha kuvvetlidir. Japon emperyalizminin ve Çin'deki karşıdevrimci güçlerin yıkılması akşamdan sabaha gerçekleştirebilecek bir şey değildir ve bu amaç için uzun bir süre ayırmamız gerekmektedir. Gene bu amaç küçük kuvvetlerle gerçekleştirilemeyeceğinden, büyük kuvvetler toplamamız gerekmektedir. Bütün dünyada olduğu gibi Çin'de de karşıdevrimci güçler geçmişe oranla zayıf, devrimci güçler ise kuvvetlidir. Sorunun bir yanını yansıtan bu değerlendirme doğrudur. Ancak, Çin'deki ve bütün dünyadaki karşıdevrimci güçlerin şu an

için devrimci güçlerden daha kuvvetli olduğunu da belirtmek gerekir. Sorunun diğer yanını yansıtan bu değerlendirme de doğrudur. Çin'in eşit olmayan siyasi ve iktisadi gelişmesi, devrimin de eşit olmayan bir şekilde gelişmesine yol açmaktadır. Kural olarak devrim, önce karşıdevrimci güçlerin görece zayıf olduğu yerlerde başlar, gelişir ve zafere ulaşır; buna karşılık onların güçlü olduğu yerlerde ya daha hiç başlamamıştır ya da pek ağır gelişir. Çin Devrimi için durum, uzun zamandan beri böyle olmuştur. İlerde, belirli aşamalarda genel devrimci durumun daha da gelişeceği, fakat eşit olmayan durumunu koruyacağı şimdiden söylenebilir. Bu eşitsiz durumun genel bir eşitliğe dönüştürülmesi, çok uzun bir süreyi, çok büyük çabaları ve Partinin doğru bir çizgi uygulamasını gerektirecektir. Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin önderlik ettiği devrimci savaşın²⁸ zafere ulaşmasının üç yıl aldığını düşünecek olursak, Çin Komünist Partisi'nin önderlik ettiği ve zaten uzun süreli olan savaş için, yerli ve yabancı karşıdevrimci güçleri kesin olarak ve tamamen bertaraf edebilmesi için gerekli olan, daha uzun bir zaman ayırmaya hazır olmamız gerekir. Evvelce gösterilen sabırsızlık, bizi hiçbir yere götürmez. Ayrıca sağlam devrimci taktikler de bulunup geliştirilmelidir; dar kalıplar içine sıkışıp kalırsak, hiçbir zaman büyük şeyler başaramayız. Bu demek değildir ki, Çin'de işler ağır ağır yapılmalıdır. Aksine atılgan bir şekilde yapılmalıdır. Çünkü, milletçe köleleşmemiz tehlikesi bir an olsun gevşememize izin vermez. Bundan sonra devrimin eskisinden çok daha hızlı bir şekilde gelişeceği kesindir. Çünkü, gerek Çin, gerekse dünya, yeni bir savaş ve devrim dönemine yaklaşıyor. Bütün bunlardan dolayı Çin'in devrimci savaşı, uzun süreli bir savaş olacaktır. Bu, emperyalizmin gücünün ve devrimin eşit olmayan gelişmesinin doğurduğu bir sonuçtur. Biz bugünkü durumda, milli devrimde yeni bir yük-

28 Sovyetler Birliği Komünist Parti'sinin önderlik ettiği devrimci savaşla, 1918'den 1920'ye kadar süren ve Sovyet halkının İngiltere, ABD, Fransa, Japonya, Polonya vb. tarafından girişilen silahlı müdahaleyi püskürttüğü ve Beyaz orduların ayaklanmasını bastırıldığı savaş kastedilmektedir.

selişin yakın olduğunu ve Çin'in ülke çapında yeni bir büyük devrimin eşiğinde bulunduğunu söylüyoruz. Bu, bugünkü devrimci durumun özelliklerinden biridir. Bu bir gerçektir ve sorunun bir yönüdür. Ancak, şunu da söylemeliyiz ki, emperyalizm hâlâ ciddiyetle hesaba katılması gereken bir güçtür, devrimci güçlerin gelişmesindeki eşitsizlik ciddi bir zaftır ve düşmanlarımızı yenilgiye uğratabilmek için uzun süreli bir savaşa hazırlıklı olmamız gerekmektedir. Bu da bugünkü devrimci durumun diğer bir özelliğidir. Bu da bir gerçektir ve sorunun başka bir yönünü yansıtmaktadır. Her iki özellik, her iki gerçek bize taktiklerimizi gözden geçirmemiz ve kuvvetlerimizi mevzileendirme ve mücadeleyi sürdürme yöntemlerimizi yeni duruma uygun olarak değiştirmemiz gerektiğini öğretiyor ve bizi bunu yapmaya zorluyor. Bugünkü durum cesaretle her türlü kapalı-kapıcılıktan arınmamızı, geniş bir birleşik cephe kurmamızı ve maceracılığa karşı uyanık olmamızı gerektiriyor. Zamanı gelmedikçe ve yeterli gücümüz olmadıkça kesin sonuçlu muharebelere girişmekten kaçınmalıyız.

Burada, maceracılığın kapalı-kapıcılıkla olan ilişkisi, ya da olaylar daha da geliştiği zaman maceracılığın doğuracağı muhtemel tehlikeler üzerinde durmayacağım. Bunu ileride ele alabiliriz. Şu an için, birleşik cephe taktiğiyle, kapalı-kapı taktiğinin birbirine taban tabana karşıt olduğunu açıklamakla yetineceğim.

Birleşik cephe taktiği, düşmanı kuşatmak ve yok etmek amacıyla büyük kuvvetleri seferber etmeyi gerektirir.

Kapalı-kapıcılık ise büyük bir düşmana karşı tek başına umutsuzca savaşmak anlamına gelir.

Birleşik cephe taktiğinin savunucuları, eğer geniş bir devrimci milli birleşik cephe kurma olasılığının doğru bir değerlendirmesini yaparsak, Japon emperyalizminin Çin'i bir sömürge haline getirmek çabaları sonucunda Çin'deki devrimci ve karşıdevrimci güçlerin mevzilenmesinde ortaya çıkabilecek değişikliklerin de doğru bir değerlendirmesini yapmamız gerektiğini söylüyorlar. Japon ve Çin

karşıdevrimci güçlerinin ve Çin'in devrimci güçlerinin kuvvetli ve zayıf noktalarının doğru bir değerlendirilmesini yapmadan geniş bir devrimci milli birleşik cephe örgütlenme gereğini tam olarak kavrayamayız; kapalı-kapıcılığı yıkmak yolunda kararlı adımlar atmıyoruz; milyonlarca halkı ve devrime yakınlık duyabilecek bütün orduları baş hedefimize, yani Japon emperyalizmi ve onların uşakları olan Çinli hainlere vurabilmek amacıyla örgütleyip seferber etmede birleşik cepheyi bir araç olarak kullanamayız; ve bu taktik silahı, önümüzde duran baş hedefe vurmak için kullanamaz, bunun yerine silahlarımızı çeşitli hedeflere doğrulturuz. Öyle ki, kurşunlarımız baş düşmanı vuracağı yerde ikinci dereceden düşmanlarımızı ve hatta müttefiklerimizi vurur. Bu da baş düşmana vuramamak ve cephaneye israf etmek anlamına gelir. Onu kısıtlayıp tecrit edememek anlamına gelir. Bu, düşman kampında ve düşman cephesinde zorla bulunan herkesi ve bugün düşman olduğumuz ancak yarın dostumuz olabilecek kimseleri kendi saflarımıza çekememek anlamına da gelir. Bu aslında, düşmana yardım etmek, devrimi dizginlemek, tecrit etmek ve dar boğaza sokmak ve devrimin gerilemesine hatta yenilmesine yol açmak demektir.

Kapalı-kapı taktiğinin savunucuları ise bütün bu görüşlerin yanlış olduğunu söylüyorlar. Devrimin güçleri saf, mutlak ölçüde saf, devrimin yolu düz, dümdüz olmalıdır. Kutsal kitapta yazılı olanların dışında hiçbir şey doğru değildir. Milli burjuvazi bir bütün olarak ve sonuna kadar karşıdevrimcidir. Zengin köylülere bir karış toprak bile bırakılmamalıdır. Sarı sendikalarla amansızca mücadele edilmelidir. Cay Tingkay'ın elini sıktığımız anda kendisinin bir karşıdevrimci olduğunu da söylememiz gerekir. Balık sevmeyen bir kedi olamayacağı gibi, karşıdevrimci olmayan bir savaş ağası da olamaz. Aydınlar, saflara alınması tehlikeli olan kaypak unsurlardır. Bunlardan çıkan sonuç kapalı-kapıcılığın harikalar yaratan biricik sihirli şey olmasına karşılık, birleşik cephenin oportünist bir taktik olduğudur.

Yoldaşlar, hangisi doğrudur? Birleşik cephe mi. yoksa kapalı-kapıcılık mı? Marksizm-Leninizm hangisini onaylar? Hiç tereddütsüz söylüyorum ki, birleşik cepheyi onaylar, kapalı-kapıcılığı değil. Üç yaşında olanlar pek çok doğru fikre sahiptirler, fakat onlara ciddi ülke sorunları ya da dünya sorunları emanet edilemez. Çünkü, henüz bunları kavrayamazlar. Marksizm-Leninizm, devrimci saflarda bulunan "çocukluk hastalığı"na karşıdır. Bu çocukluk hastalığı, kapalı-kapıcılığın inatçı bayraktarlarının savundukları şeyin ta kendisidir. Dünyadaki her faaliyet gibi devrim de düz değil, daima dolambaçlı bir yol izler. Dünyada her şeyin değişmesi gibi, devrimci ve karşıdevrimci kamplardaki güçlerin mevzilenişi de değişebilir. Partinin geniş bir birleşik cephe şeklindeki yeni taktiği, Japon emperyalizminin Çin'i bir sömürge haline getirmeye kararlı olması ve Çin'in devrimci güçlerinin hâlâ ciddi zaafı bulunması gibi iki temel gerçeğe dayanmaktadır. Karşıdevrimin güçlerine karşı saldırıya geçebilmek için bugün devrimci güçlerin yapması gereken şey, milyonlarca ve milyonlarca kitleyi örgütlemek ve muazzam bir devrimci orduyu seferber etmektir. Ancak böylesine büyük bir kuvvetin Japon emperyalistlerini, hainleri ve işbirlikçileri ezebileceği su götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı, cephe taktiği biricik Marksist-Leninist taktiktir. Kapalı-kapıcılık taktiği ise aksine, kimseyle birleşmek istemeyen, burnu havada bir beyzadenin uygulayacağı taktiktir. Kapalı-kapıcılık ancak "balıkları derin sulara, serçeleri de çalılıklara kaçıtır" ve milyonlarca kitleyi, bu muazzam orduyu düşmanın saflarına iterek hiç kuşkusuz düşmanın övgüsünü kazanır. Pratikte kapalı-kapıcılık Japon emperyalistlerinin, hainlerin ve işbirlikçilerin sadık uşağıdır. Savunucularının "safılık" ve "dumdüzlük" konusundaki yaygaraları Marksist-Leninistlerce mahkûm edilecek, Japon emperyalistlerince ise övgüyle karşılanacaktır. Kesinlikle kapalı-kapıcılık istemiyoruz. İstedüğümüz, Japon emperyalistlerinin, hainlerin ve işbirlikçilerin ölüm fermanı demek olan devrimci milli birleşik cephedir.

Halk Cumhuriyeti²⁹

Hükümetimiz, şimdiye kadar işçilerin, köylülerin ve şehir küçük burjuvazisinin ittifakına dayanmaktaydı; şimdiden sonra ise milli devrimde yer almak isteyen bütün diğer sınıflardan da üye alacak biçimde yeniden düzenlenmelidir.

Şu sırada böyle bir hükümetin temel görevi, Çin'in Japon emperyalizmi tarafından ilhak edilmesine karşı durmak olmalıdır. Toprak devrimi ile değil, yalnızca milli devrimle ilgilenenleri ve hatta arzu ettikleri takdirde, Japon emperyalizmine ve uşaklarına karşı olmakla birlikte yakın bağları dolayısıyla Avrupa ve ABD emperyalistlerine karşı çıkmayanları da kapsayabilecek şekilde daha geniş bir temsil yeteneğine sahip olması gerekmektedir. Bunun için, ilke olarak, böyle bir hükümetin programı, Japon emperyalizmine ve uşaklarına karşı savaşmak temel görevine uygun olmalı ve biz de geçmişteki siyasetlerimizi buna uygun olarak değiştirmeliyiz.

Bugün devrimci tarafın en önemli özelliği, iyice çelikleşmiş bir Komünist Partisi'ne ve Kızıl Ordu'ya sahip olmasıdır. Bu son derece önemlidir. Bunlar olmasaydı, ortaya çok büyük güçlükler çıkarırdı. Neden? Çünkü, Çin'deki hainler ve işbirlikçiler kalabalık ve güçlüdürler ve birleşik cepheyi yıkmak için mümkün olan her çareye başvuracakları da kuşkusuzdur. Tehdit ve rüşvet yoluyla ve çeşitli gruplaşmalar arasında dolaplar çevirerek ayrılık tohumları ecekler ve kendilerinden zayıf olup da onlardan ayrılmak ve Japonlara karşı savaşta bize katılmak isteyebilecek herkesi teker teker ez-

29 Mao Zedung Yoldaş'ın burada açıkladığı Halk Cumhuriyeti'nin siyasi iktidarı ve siyasetleri, Direnme Savaşı sırasında Komünist Partisi'nin önderliğinde Kurtarılmış Bölgelerde gerçekleştirilmiştir. Partinin, düşman hatları gerisinde halkın Japon istilacılarına karşı yürüttüğü zafer dolu mücadeleye önderlik edebilmesini sağlayan da buydu. Japonya'nın teslim olması üzerine Üçüncü Devrimci İç Savaş başladı. Savaş sürdükçe, halk tarafından kurtarılan bölgeler giderek genişleyerek Çin'in tümünü kapsadı. Böylece birleşmiş bir Çin Halk Cumhuriyeti doğdu. Sonunda Mao Zedung Yoldaş'ın ülküsü olan Halk Cumhuriyeti, bu şekilde bütün ülkede gerçekleşmiş oldu.

mek ve yok etmek için ordularını kullanacaklardır. Japon aleyhtarı hükümet ve ordu bu can alıcı unsura, yani Komünist Partisi'ne ve Kızıl Ordu'ya sahip olmasaydı, bütün bunlar kaçınılmaz olurdu. Devrimin 1927'de başarısızlığa uğramasının başlıca nedeni, o sıralar Komünist Partisi'nde egemen olan oportünist çizgi nedeniyle, kendi saflarımızı, yani işçi ve köylü hareketiyle Komünist Partisi'nin önderliğindeki silahlı kuvvetleri genişletmek için çaba gösterilmemesi. bunun yerine sadece geçici bir müttefike, Guomindang'a bel bağlanmasıydı. Sonuç olarak da emperyalizm, uşakları olan toprak ağası ve komprador sınıflarına önce Çan Kayşek'i, daha sonra da Vang Cingvey'i ağlarına düşürme emrini verir vermez, devrim yenilgiye uğradı. O günlerde birleşik cephenin bir dayanağı, güçlü bir devrimci silahlı kuvveti bulunmuyordu ve dolayısıyla düşman kampına iltihaklar yoğunlaşınca Komünist Partisi tek başına dövüşmek zorunda kaldı ve emperyalistlerle Çinli karşıdevrimciler tarafından benimsenen, düşmanı teker teker yok etme taktiğini boşa çıkaramadı. Gerçi Ho Lung ve Ye Ting'in komutasındaki birlikler vardı, ama bunlar henüz siyasi bakımdan sağlamlaşmamış ve parti de bunlara önderlik etmede pek ustalaşmamış olduğundan, sonunda bunlar da yenildi. Kanımız pahasına çıkardığımız ders, devrimci güçlerden oluşan sağlam bir çekirdek olmadıkça, devrimin yenilgiye uğrayacağıydı. Bugün ise, durum oldukça farklıdır. Artık güçlü bir Komünist Partisi'ne, güçlü bir Kızıl Ordu'ya ve ayrıca Kızıl Ordu'nun üs bölgelerine sahip bulunuyoruz. Komünist Partisi ve Kızıl Ordu bugün olduğu gibi Japonya'ya karşı bir milli birleşik cephenin öncülüğünü yapmakla kalmayacak, ileride de kaçınılmaz olarak, Çin'in Japonya'ya karşı hükümetinin ve ordusunun güçlü dayanağı olacak ve Japon emperyalistleri ile Çan Kayşek'in bu birleşik cepheyi yıkma siyasetlerini boşa çıkarabilecektir. Bununla birlikte son derece uyanık olmalıyız; çünkü Japon emperyalistleri ile Çan Kayşek mutlaka her türlü tehdit, rüşvet ve çeşitli gruplar arasında manevralara girişme yollarına başvuracaklardır.

Japonya'ya karşı geniş milli birleşik cephenin her kesiminin Komünist Partisi ve Kızıl Ordu kadar sağlam olmasını elbette bekleyemeyiz. Bazı kötü unsurlar, olayların akışı içinde, düşmanın etkisiyle birleşik cepheyi terk edebilirler. Ancak böyle kimselerin kaybedilmesinden korkmamıza gerek yoktur. Düşmanın etkisiyle kötü unsurlar saflarımızdan ayrılırken, bizim etkimizle iyi insanlar saflarımıza katılacaklardır. Komünist Partisi ve Kızıl Ordu yaşayıp geliştikçe, milli birleşik cephe de yaşayacak ve gelişecektir. Komünist Partisi ve Kızıl Ordu'nun milli birleşik cephe içindeki önder rolü işte budur. Komünistler, artık siyasi bakımdan çocuk değildirler ve kendilerini koruyabilecek müttefiklerle ilişkilerini düzenleyebilecek yetenektedirler. Japon emperyalistleri ile Çan Kayşek, devrimci güçlere karşı manevralara girişirlerse, Komünist Partisi de karşı devrimci güçlere karşı aynı şeyi yapabilir. Onlar, bizim saflarımızdaki kötü unsurları kendi yanlarına çekebilirlerse biz de aynı şekilde onların "kötü unsurlarını" (bizim açımızdan iyi) kendi yanımıza çekebiliriz. Eğer biz onlardan daha çok sayıda unsuru kendi yanımıza çekebilirsek bu, düşman saflarını zayıflatacak, bizimkini ise güçlendirecektir. Kısacası, iki temel güç şimdi birbirleriyle mücadele içindedirler ve eşyanın tabiatı gereği bütün ara güçler her iki taraftan birbirinin yanında saf tutmak zorunda kalacaklardır. Japon emperyalistlerinin, Çin'i köleleştirme siyaseti ve Çan Kayşek'in Çin'e ihanet siyaseti kaçınılmaz olarak birçok kimseyi ister doğrudan Komünist Partisi'ne ve Kızıl Ordu'ya katılmak isterse de bizimle bir birleşik cephe kurmak şeklinde olsun bizim tarafımıza geçmek zorunda bırakacaktır. Biz kapalı-kapı taktiklerini uygulamadığımız takdirde, bu gerçekleşecektir.

"İşçi ve Köylü Cumhuriyeti"nin yerine neden "Halk Cumhuriyeti"ni koyuyoruz?

Hükümetimiz sadece işçi ve köylüleri değil, fakat bütün milleti temsil etmektedir. Bu anlam "işçi ve köylülerin demokratik cumhuriyeti" sloganımızın içinde zaten vardı; çünkü işçi ve köylüler nüfu-

sun yüzde 80 ile 90'ını oluşturmaktadırlar. Partimizin 6. Milli Kongresi'nde kabul edilen 10 Maddelik Program³⁰ sadece işçi ve köylülerin değil, bütün milletin çıkaralarını kapsamaktaydı. Fakat, şimdiki durum, sloganımızı değiştirmemizi ve onu halk cumhuriyeti haline getirmemizi gerektirmektedir. Bunun nedeni ise, Japon işgalinin Çin'de sınıf ilişkilerini değiştirmiş bulunması ve artık yalnız küçük burjuvazinin değil, milli burjuvazinin de Japonya'ya karşı mücadeleye katılması olanağının doğmuş bulunmasıdır.

Halk cumhuriyeti kesin olarak düşünen sınıfların çıkarlarını temsil etmeyecektir. Aksine, emperyalizmin uşakları olan toprak ağası ve komprador sınıflarının tam karşısında yer alacak ve onları halktan saymayacaktır. Aynı şekilde Çan Kayşek'in "Çin Cumhuriyeti Milli Hükümeti" de "sıradan" halkı milletin bir parçası olarak kabul etmemekte ve onları değil, sadece en varlıklıları temsil etmektedir. Çin nüfusunun yüzde 80 ile 90'ı işçi ve köylülerden meydana geldiğinden halk cumhuriyeti her şeyden önce onların çıkarlarını temsil etmelidir. Bununla birlikte Halk Cumhuriyeti, emperyalist tahakkümü yıkıp Çin'i özgür ve bağımsız bir ülke haline getirmekle ve toprak ağalığının tahakkümünü yıkıp Çin'i yarifeodallikten kurtarmakla sadece işçi ve köylülere değil, diğer halk kesimlerine de yarar sağlayacaktır. İşçilerin, köylülerin ve halkın geri kalan kısmının çıkarlarının toplamı, bütün Çin milletinin çıkarlarını meydana getirir. Komprador-ve toprak ağası sınıfları da Çin toprağında yaşamaktadırlar, ancak milli çıkarlara hiç aldırmadıklarından onların çı-

30 Çin Komünist Partisi'nin 1928 yılı Temmuz'unda yapılan 6. Milli Kongresi, şu On Maddelik Programı kabul etti: 1) Emperyalist hâkimiyetin yıkılması, 2) yabancı kapitalist işletmelere ve bankalara el konulması, 3) Çin'in birliğinin sağlanması ve milliyetlere kendi kaderlerini belirleme hakkının tanınması, 4) Guomindang savaş ağaları hükümetinin devrilmesi, 5) bir işçi, köylü ve asker meclisleri hükümeti kurulması, 6) sekiz saatlik işgününün gerçekleştirilmesi, ücretlerin artırılması, işsizlik yardımı ve sosyal sigortanın gerçekleştirilmesi, 7) bütün toprak ağalarının topraklarına el konulması ve toprağın köylülere dağıtılması, 8) askerlerin yaşama koşullarının düzeltilmesi, eski askerlere toprak ve iş sağlanması, 9) bütün ağır vergilerin ve çeşitli resimlerin kaldırılması ve yerine, tek bir kademeli vergi konulması, 10) dünya proctaryası ve Sovyetler Birliği ile birleşilmesi.

karları çoğunluğun çıkarları ile çatışır. Bizim kendimizi ayırdığımız ve çatıştığımız kimseler sadece bu küçük azınlıktır ve bu yüzden kendimizi bütün milletin temsilcileri olarak görmekte haklıyız.

Hiç kuşkusuz, işçi sınıfı ile milli burjuvazi arasında bir çıkar çatışması vardır. Milli devrimin öncüsü olan işçi sınıfının siyasi ve iktisadi hakları tanınmadıkça ve onun gücünü emperyalizme ve onların sadık uşakları olan hainlere karşı yöneltmesi sağlanmadıkça milli devrimi başarılı bir şekilde geliştirmemiz mümkün olmayacaktır. Ancak, milli burjuvazi, emperyalizme karşı birleşik cepheye katıldığı takdirde, işçi sınıfı ve milli burjuvazi, ortak çıkarlara sahip olacaklardır. Burjuva-demokratik devrimi döneminde halk cumhuriyeti, emperyalist ve feodal mülkiyet dışındaki özel mülkiyeti kamulaştırmayacak ve milli burjuvazinin sanayi ve ticaret işletmelerine el koymak şöyle dursun, onların gelişmesini teşvik edecektir. Emperyalistleri ya da Çinli hainleri desteklemeyen bütün milli kapitalistleri koruyacağız. Demokratik devrim aşamasında emek ile sermaye arasındaki mücadelenin bir sınırı vardır. Halk Cumhuriyeti'nin iş yasaları, işçilerin çıkarlarını koruyacak, ancak milli burjuvazinin kâr etmesini ve sanayi ve ticaret işletmesini de önlemeyecektir. Çünkü böyle bir gelişme emperyalizmin zararına, Çin halkının ise yararınadır. Böylece açıktır ki, Halk Cumhuriyeti, emperyalizm ve feodal güçlere karşı olan bütün tabakaların çıkarlarını temsil edecektir. Halk Cumhuriyeti'nin hükümeti esas olarak işçilere ve köylülere dayanmakla birlikte emperyalizme ve feodal güçlere karşı olan diğer sınıfların temsilcilerine de yer verecektir.

Peki, ama bu gibi sınıfların temsilcilerinin Halk Cumhuriyeti hükümetine katılmalarına izin vermek tehlikeli değil midir? Hayır! İşçiler ve köylüler, cumhuriyetin temel kitleleridirler. Şehir küçük burjuvazisine, aydınlara ve antiemperyalist ve antifeodal programı destekleyen diğer halk kesimlerine Halk Cumhuriyeti hükümetinde söz ve çalışma hakkını, seçme ve seçilme haklarını tanıırken, temel kitleler olan işçi ve köylülerin çıkarlarının çiğnenmesine de izin

vermemeliyiz. Programımızın esası, onların çıkarlarının korunması olmalıdır. Bu hükümette onların (işçi ve köylülerin) temsilcilerinin çoğunlukta olması ve Komünist Partisi'nin de gerek bu hükümete önderlik etmesi, gerekse onun içinde çalışması, diğer sınıfların bu hükümete katılmasının herhangi bir tehlike doğurmamasını güvence altına alacaktır. Şimdiki aşamada Çin Devrimi'nin hâlâ bir proleter-sosyalist devrimi değil de, bir burjuva-demokratik devrimi niteliğini taşıdığı son derece açıktır. Sadece karşıdevrimci Troçkistler³¹ Çin'in burjuva-demokratik devrimi aşamasını tamamladığı ve bundan sonraki herhangi bir devrimin ancak sosyalist nitelikte olabileceği gibi saçmalıklardan söz ediyorlar. 1924-1927 devrimi tamamlanamayan ve yenilgiye uğrayan bir burjuva-demokratik devrimiydi. 1927'den bu yana önderlik ettiğimiz toprak devrimi de, kapitalizme değil, emperyalizme ve feodalizme karşı yürütüldüğü için burjuva-demokratik nitelikte bir devrimdir. Devrimimizin bu niteliği oldukça uzun bir süre geçerliğini koruyacaktır.

31 Başlangıçta Rus işçi sınıfı hareketi içindeki anti-Leninist bir hizip olan Troçkist grup, giderek soysuzlaştı ve sonunda açıkça karşıdevrimci bir çete haline geldi. 1937'de SBKP (B) Merkez Komitesi'nin genel toplantısına sunduğu raporunda Stalin Yoldaş bu dönemler grubunun gelişme sürecini şöyle açıkladı: Eskiden, yedi-sekiz yıl öncesine kadar Troçkizm, işçi sınıfı içinde görülen siyasi akımlardan biriydi. Gerçi anti-Leninist bir akımdı ve dolayısıyla son derece hatalıydı ama gene de siyasi bir akımdı... Günümüzün Troçkizmi ise artık işçi sınıfı içinde bir siyasi akım değil, yıkıcıların ve bölücülerin, gizli ajanların casusların ve katillerin oluşturduğu ilkesiz ve fikirsiz bir çete yabancı devletlerin istihbarat servislerinden maaş alan, işçi sınıfının yeminli düşmanlarının bir çetesidir. Çin Devrimi'nin 1927'de yenilgiye uğraması üzerine Çin'de de az sayıda olmakla birlikte bazı Troçkistler ortaya çıktı. Cen Dusiu ve diğer dönemlere yamanarak 1929'da ufak bir karşıdevrimci klik meydana getirdiler; Guomintang'ın burjuva-demokratik devrimini tamamladığı şeklinde karşıdevrimci propagandalara giriştiler ve halka karşı emperyalistlerin ve Guomintang'ın pis bir aleti oldular. Çinli Troçkistler hayasızca Guomintang gizli servisine katıldılar. 18 Eylül Olayı'ndan sonra alçak Troçki döneminin "Çin'in Japon İmparatorluğu tarafından işgal edilmesini engellemeyin" şeklindeki emrini yerine getirerek Japon gizli ajanlarıyla işbirliği yapmaya başladılar. Onlardan para aldılar ve Japon saldırısını kolaylaştıracak her türlü faaliyette bulundular.

Devrimin itici gücünü hâlâ esas olarak işçiler, köylüler ve şehir küçük burjuvazisi meydana getirmektedir; fakat artık milli burjuvazi de bunlara katılabilir.

Devrimin niteliğinin değişmesi daha sonra olacaktır. İleride demokratik devrim, kaçınılmaz olarak sosyalist devrime dönüşecektir. Bu dönüşümün ne zaman gerçekleşeceği ise gerekli koşulların varlığına bağlı olacaktır ve bu da bir hayli zaman alabilir. Sosyalist devrime geçiş için gerekli bütün siyasi ve ekonomik koşullar gerçekleşinceye ve bu geçiş halkın çoğunluğunun aleyhine değil lehine oluncaya kadar acele etmemeliyiz. Bazı yoldaşların, demokratik devrim önemli eyaletlerde zafere ulaşır ulaşmaz sosyalist devrime geçişin başlayacağını ileri sürerken yaptıkları gibi bu konuda kuşkuya kapılmak ve geçişin kısa zamanda gerçekleşmesini beklemek hatalıdır. Bu yoldaşlar, Çin'in siyasi ve ekonomik bakımdan nasıl bir ülke olduğunu anlayamadıkları ve Rusya'ya oranla demokratik devrimini siyasi ve ekonomik bakımdan daha güç tamamlayacağını ve çok daha uzun bir süreye ve çabaya gerek duyacağını kavrayamadıkları için bu hataya düştüler.

Uluslararası Destek

Nihayet, Çin Devrimi ile dünya devrimi arasındaki ilişkilere de birkaç sözle değinmek gerekir.

Emperyalizm canavarı ortaya çikalı beri, dünyadaki ilişkiler öylesine iç içe geçmiştir ki, bunları birbirinden ayırmak olanaksızdır. Biz Çinliler, düşmanla kanımızın son damlasına kadar çarpışacak bir ruha, kaybedilmiş topraklarımızı kendi gücümüzle yeniden ele geçirmek azmine ve milletler topluluğunda kendi ayaklarımız üzerinde durabilecek yeteneğe sahibiz. Fakat bu, uluslararası destekten vazgeçebileceğimiz anlamına gelmez. Hayır! Uluslararası destek bugün her milletin ya da ülkenin devrimci mücadelesi için gerekli-

dir. "Bahar ve göz çağlarında haklı savaşlar yoktur"³² diye eski bir deyiş vardır. Bu, günümüz emperyalizmi için daha da geçerlidir. Çünkü, yalnız ezilen milletler ve ezilen sınıflar haklı savaşlar verebilirler. Dünyanın her yerinde, halkların, kendilerini ezenlere karşı verdikleri savaşlar, haklı savaşlardır. Rusya'daki şubat ve Ekim devrimleri, haklı savaşlardı. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra çeşitli Avrupa lkelerindeki halkların devrimleri, haklı savaşlardı. Çin'de Afyon Savaşı,³³ Tayping İlahi Krallığı Savaşı,³⁴ Yi Ho Tuan Savaşı,³⁵ 1911 Devrimci Savaşı,³⁶ 1926-1927 Kuzey Seferi, 1927'den bugüne kadarki Toprak Devrimi Savaşı, şimdiki Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı ve hainleri cezalandırma hareketi, hep

32 Bu deyiş, Mençius'tan alınmadır. Mençius bu sözü, Bahar ve Gz ağı diye bilinen dönemde (M. 722-481), Çin'in feodal beyleri iktidar uğruna birbirleriyle durmadan savaştıkları için söylemişti.

33 İngiltere, yürüttüğü afyon ticaretine Çin halkının karşı çıkması üzerine, 1840-1842 yılları arasında Çin'e kuvvet göndererek sözde ticareti korumak bahanesiyle Guangdong ve diğer kıyı bölgelerini işgal etti. Guangdong'daki askerler Lin Zesu'nun önderliğinde bir direnme savaşına giriştiler. Kanton halkı da kendiliğinden bir "İngiliz Bastırma Kuvveti" rgtleterek İngiliz saldırganlarına ağır darbeler indirdi.

34 Tayping İlahi Krallığı Savaşı, 19. yüzyıl ortalarında köylülerin ing Hanedanı'nın feodal tahakkümüne ve milli baskısına karşı giriştikleri devrimci bir savaştı. 1851 Ocak'ında, Hung Siyuuan, Yang Siyuing ve bu devrimin diğer önderleri, Guangsi'deki Guyping ilinin Cintien köyünde bir ayaklanma düzenleyerek Tayping İlahi Krallığı'nın kurulduğunu ilan ettiler. 1852'de Guangsi'den kuzeye hareket eden köylü ordusu, Hunan, Hubey, Ciangsi ve Anhuy'dan geçerek aşağı Yangze Vadisi'nin en büyük şehri olan Nancing'i 1853'te zapt etti. Bundan sonra kuvvetlerin bir bölümü kuzeye doğru yürüyüşlerini sürdürerek Tiancin yakınlarına kadar sokuldu. Ancak Tayping ordusu işgal ettiği yerlerde sağlam s bölgeleri kurmayı ihmal etti. Ayrıca Nancing'i başkent yaptıktan sonra ordu içindeki hâkim grup, birçok siyasi ve askeri hata işledi ve bunların sonucunda ing hükümetinin karşidevrimci kuvvetleri ile İngiliz, ABD ve Fransız saldırganlarının ortak saldırısına dayanamayarak 1864 yılında yenilgiye uğratıldı.

35 Yi Ho Tuan Savaşı, 1900 yılında, Kuzey Çin'deki köylülerin ve zanaatkrların kendiliğinden gelişen büyük hareketiydi. Gizli dinsel demekerde örgütlenen bu köylü ve zanaatkârlar, emperyalistlere karşı silahlı mücadele verdiler. Fakat bu hareket görülmemiş bir vahşetle bastırıldı ve Pekin ile Tiancin, sekiz emperyalist devletin, ortak kuvvetleri tarafından işgal edildi.

36 1911 Devrimi için bkz. bu ciltte "Hunan'daki Köylü Hareketi'ne İlişkin Bir Araştırma zerine Rapor" Not 3, s.58.

haklı savaşıdır. Japonya'ya karşı ülke çapında bir direniş ve faşizme karşı dünya çapında bir mücadele dalgasının kabarmakta olduğu bugünlerde haklı savaşılar, Çin'de ve bütün dünyada yayılacaktır. Bütün haklı savaşılar birbirlerini destekler; haklı olmayan savaşıların ise haklı savaşılarla dönüştürölmeleri gerekir; Leninist çizgi budur.³⁷ Japonya'ya karşı savaşıımız bütün dünya halklarının ve hepsinin üzerinde, Sovyetler Birliği halkının desteğine muhtaçtır; ve ortak bir davayı paylaştığımız için onların bu desteği bizden esirgemeyeceklerinden hiç kuşkuımız yoktur. Geçmişte Çin'in devrimci güçlerinin dünya devrimci güçleri ile olan ilişkisi Çan Kayşek tarafından geçici olarak kesilmişti ve bu anlamda yalnız bırakılmış durumdaydık. Şimdi ise durum değişmiştir ve bu değişiklik bizim lehimize dir. Bundan böyle de lehimize olmaya devam edecektir. Artık yalnız bırakılmamız mümkün değildir. Bu, Japonya'ya karşı savaşta zafer kazanılması ve Çin Devrimi'nin zaferi için gerekli bir koşulu sağlamaktadır.

37 Bkz. V.İ. Lenin, "Proletarya Devriminin Savaş Programı" AYDINLIK Dergisi, Sayı 57, Kasım 1975, Ayrıca bkz. Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevik) Tarihi, Kısa Ders, Altıncı Bölüm, Üçüncü Kısım, AYDINLIK Yayınları.

KO LAO HUI'YE ÇAĞRI***** (1936)

Ko Lao Hui'li Kardeşler!

...Ko Lao Hui öncelikle, Han'ı yeniden kurdu ve "Çing'in kökünü kazıyın", "Zengine vurun ve yoksula yardım edin"-ilkelerini izleyerek, 1911 devrimci hareketine etkin olarak katıldı. Kuzey Şensi'deki devrimde Ko Lao Hui'li yoldaşların önemli ölçüde yardım, destek ve etkin katılışlarından yararlandı. Sieh Zuçang ya da Liu Çihtan gibi yoldaşlar, yalnızca Kızıl Ordu'nun önderleri değil, aynı zamanda Ko Lao Hui'nin de örnek üyeleridirler. Bu devrimci ruh, bu şanlı yiğitlikler, yurdu ve kendimizi kurtarma uğrunda bugünkü kahramanca savaşımında, daha da geniş ölçüde gösterilmelidir.

Geçmişte, siz Han'ın yeniden kurulmasına ve Mançus'un kökünün kazınmasına destek oldunuz; bugün biz Japonlara karşı direnişi ve yurdun kurtarılmasını destekliyoruz. Siz, zengine vurmaya ve yoksula yardıma destek oldunuz; biz, yerel zorbalara vurmaya ve toprağı bölüşmeye destek oluyoruz. Siz, zenginliği küçümsüyor ve hakkı savunuyorsunuz, dünyadaki bütün kahramanları, bütün yiğit yoldaşları bir araya getiriyorsunuz; biz yurdumuzu ve dünyayı kurtarmak için kendimizi fedadan çekinmiyoruz; tüm dünyanın sömürülen ve ezilen halkları ile tabakalarını birleştiriyoruz. Öyleyse

***** Touçeng dergisi No. 105. (12 Temmuz 1936'da basılmış bir yazısından alınmıştır).

görüşlerimiz ve konularımız çok yakındır; düşmanlarımız ve kurtuluş yolumuz bakımından da tam bir uygunluk içindeyiz. Bu nedenle, tüm ülkedeki Ko Lao Hui'li bütün kardeşlerimize bir kez daha özel ve içten bir çağrıda bulunuyoruz. Geçmişteki uyuşmazlık ve karşılıklı kırgınlık konularını unutarak, Japonlara karşı direniş ve yurdu kurtarma sloganı altında birleşmek için kardeşler arasında yakın ve içten bir paylaşma oluşturmamız!..

Geçmişteki Ko Lao Hui'nin özelliği olan devrimci ruhu gösterin!

Japonlara vurmak ve Çin'i yeniden kurmak için, Ko Lao Hui ile tüm Çin halkı birleşin!

Yaşasın Çin halkının kurtuluşu!

Çin Halkı Sovyet Cumhuriyeti Merkez Hükümeti Başkanı

MAO ZEDUNG

15 Temmuz 1936

ÇİN ANAHTARDIR*

(1936)

SORU: Çin'de bir Kızıl hareketin zaferinin Kore, Hindini, Filipinler ve Hindistan gibi öteki sömürge ya da yarı sömürge Asya ülkelerinde hızla bir devrime yol açacağı düşüncesinde misiniz? Şimdiki durumda Çin, dünya devriminin "anahtarı" mıdır?

YANIT: Dünya durumunda Çin Devrimi, bir anahtar etkidir, her ülkenin halkı, özellikle sömürge ülkelerin emekçi yığınları, onun zaferini yürekten beklemektedir. Çin Devrimi tam iktidara gelince, birçok sömürge ülkelerin yığınları, Çin örneğini izleyecekler ve aynı biçimde kendi öz zaferleriyle elde edeceklerdir.

* Edgar Snow'un Mao Zedung ile 23 Temmuz 1936'daki mülakatından alınmıştır.

ÜLKEYİ MOSKOVA'YA TESLİM ETMEYECEĞİZ* (1936)

SORU: Çin Devrimi zafere ulaşırsa, Sovyet Çin'i ile Sovyet Rusya arasındaki ekonomik ve siyasal ilişkiler, Üçüncü Enternasyonal ya da benzer bir örgüt içinde mi sürdürülecek, yoksa hükümetlerin bir tür fiili birleşmesi olasılığı mı ortaya çıkacak? Çin Sovyet Hükümeti, Moskova'yla olan ilişkilerinde, şimdiki Dış Moğolistan Hükümeti gibi mi hareket edecek?

YANIT: Sanırım bu tümüyle varsayımsal bir sorudur. Size söylediğim gibi, Kızıl Ordu şimdi iktidar hegemonyasına değil, Japon emperyalizmine karşı birleşik bir Çin'e ulaşmaya çalışıyor.

Üçüncü Enternasyonal, dünya proletaryası öncü müfrezesinin tüm dünyadaki bütün devrimci halkların çıkarı için, ortak deneyimi biraraya getirdiği bir örgüttür. O, ne bir yönetim örgütüdür, ne de onun danışmanlık konumunun ötesinde herhangi bir siyasal gücü vardır. İçerik olarak çok farklı olsa bile, yapısal olarak İkinci Enternasyonal'den pek farklı değildir. Ama Bakanlar Kurulu'nun sosyal-demokratlarca kurulduğu bir ülkede de, İkinci Enternasyonal'in diktatör olduğunu nasıl kimse söyleyemezse, Komünist Partisi'nin olduğu bir ülkede de Üçüncü Enternasyonel'in diktatör olduğunu söylemek, aynı biçimde gülünçtür.

Sovyetler Birliği'nde Komünist Partisi iktidardadır, ama orada bile ne Üçüncü Enternasyonal yönetmektedir, ne de onun halk adına doğrudan bir siyasal gücü vardır. Aynı biçimde her ne kadar

* 23 Temmuz 1936'da Edgar Snow'un Mao Zedung ile mülakatından alınmıştır. ("Çin Anahtardır"ın notuna bakınız).

Çin Komünist Partisi Komintern'in bir üyesiye de, bu hiçbir bakımdan Sovyet Çin'in Moskova ya da Komintern tarafından yöneltildiği anlamına gelmez. Kuşkusuz biz ülkeyi Moskova'ya teslim etmek değil, Çin'in özgürlüğe kavuşması için savaşıyoruz!

Çin Komünist Partisi, Çin'deki tek partidir, zaferiyle tüm ulus adına konuşacaktır. O, Rus halkı için ya da Üçüncü Enternasyonal'in yönetimi için değil, yalnızca Çinli yığınların çıkarları için konuşabilir. Ancak Çinli yığınların çıkarlarının, Rus yığınlarının çıkarlarıyla çakıştığı yerde, onun, Moskova'nın "iradesine uyduğu" söylenebilir. Rusya'daki kardeşleri gibi, bir kez Çinli yığınlar iktidarı ele alınca ve toplumsal ve ekonomik bakımdan özgür hale gelince, kuşkusuz bu kollektif yarar temeli, çok daha büyük ölçüde genişletilecektir.

Birçok ülkede Sovyet hükümetleri kurulduğu zaman, bu Sovyetlerin uluslararası bir birliği sorunu doğabilir ve bunun nasıl çözüleceğini görmek ilginç olacaktır. Ama bugün bu formülü öneremem; bu, henüz ortada olmayan ve önceden çözülemeyecek bir sorundur. Günümüz dünyasında, değişik devletler ve halklar arasında birlik, giderek artan yakın ekonomik ve kültürel ilişkilerle, eğer bir gönüllülük temeli üstünde gerçekleştirilirse, böyle bir birlik, çok arzu edilir bir şey olarak gözükmektedir.

Ancak, bu son noktanın son derece önemli olduğu açıktır: eğer halkının iradesine göre ve tam bir bağımsızlıkla ve elbette asla Moskova'nın "emri"nde olmaksızın, her ulusun birliğe girme ve çıkma hakkı olursa, böyle bir dünya birliği başarıya ulaşabilirdi. Hiçbir komünist, bunun tersini düşünmemiştir ve "Moskova'nın dünya istibdadı" efsanesi, faşistlerin ve karşıdevrimcilerin bir icadıdır.

Dış Moğolistan ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişki, şimdi ve geçmişte, daima tam eşitlik ilkesine dayandırılmıştır. Çin'de halk devrimi zafere ulaşınca, Dış Moğolistan Cumhuriyeti, kendi iradesiyle, kendiliğinden Çin federasyonunun bir parçası olacaktır. Müslüman ve Tibetli halklar da, aynı biçimde Çin federasyonuna bağlı özerk cumhuriyetler oluşturacaklardır.

ÇİN'İN DEVRİMCİ SAVAŞINDA STRATEJİ SORUNLARI*

Aralık 1936

BİRİNCİ BÖLÜM SAVAŞ NASIL İNCELENİR?

1. Savaşın Yasaları Gelişen Yasalardır

Savaşın yasaları, bir savaşı yöneten herkesin incelemek ve çözmek zorunda olduğu bir sorundur.

Devrimci savaşın yasaları, devrimci bir savaşı yöneten herkesin incelemek ve çözmek zorunda olduğu bir sorundur.

* Mao Zedung Yoldaş, bu yazıyı, İkinci Devrimci İç Savaşın tecrübesini özetlemek için yazdı ve Kuzey Şensi'deki Kızıl Ordu Okulu'nda verdiği konferanslarda bu çalışmasından yararlandı. Çalışmanın yalnız beş bölümünü tamamlayabildi. Stratejik taarız, siyasi çalışma ve diğer sorunlarla ilgili bölümler, kendisinin Sian Olayı dolayısıyla çok meşgul olması yüzünden tamamlanamadı. İkinci Devrimci İç Savaş sırasında askeri sorunlar konusunda Parti içinde ortaya çıkan ciddi bir tartışma ile ilgili olarak yazılan bu eser askeri sorunlarda başka bir çizgiye karşı belirli bir çizginin ifadesidir. 1935 Ocak'ında Zunyi'de yapılan Merkez Komitesi Siyasi Bürosu'nun genişletilmiş toplantısı askeri çizgi konusundaki tartışmalara son verdi. Mao Zedung Yoldaş'ın görüşlerini onaylayarak hatalı çizgiyi reddetti. 1935 Ekim'inde Merkez Komitesi Kuzey Şensi'ye taşındı. Aralık ayında da Mao Zedung Yoldaş, İkinci Devrimci İç Savaş'ta Partinin siyasi çizgisi ile ilgili sorunlara sistemli bir şekilde çözüm getirdiği "Japon Emperyalizmi'ne Karşı Taktikler Üzerine" adlı raporunu sundu. Mao Zedung Yoldaş bu yazıyı bir yıl sonra, 1936'da Çin'in devrimci savaşında strateji sorunlarını sistemli bir şekilde açıklamak için yazdı.

Çin'in devrimci savaşının yasaları da, Çin'in devrimci savaşını yöneten herkesin incelemek ve çözmek zorunda olduğu bir sorundur.

Bugün bir savaşın içinde bulunuyoruz: savaşımız devrimci bir savaştır; ve devrimci savaşımız yarıömürge ve yarıfeodal bir ülke olan Çin'de sürdürülmektedir. Bunun için yalnızca genel olarak savaş yasalarını değil, fakat devrimci savaşın özel yasalarını ve hatta Çin'deki devrimci savaşın daha da özel olan yasalarını incelemek zorundayız.

Herkes bilir ki, insan bir iş yaptığı zaman, o işin koşullarını, niteliğini ve diğer şeylerle ilişkilerini kavramazsa, o şeyi yöneten yasaları bilemez, o işin nasıl yapılacağını bilemez ya da o işi hakıyla yapamaz.

Savaş, çelişmelerin çözülmesi için uygulanan en yüksek mücadele biçimidir ve sınıflar, milletler, devletler ya da siyasi gruplar arasında çelişmeler belirli bir düzeye ulaştığı zaman ortaya çıkar; savaş, özel mülkiyet ile sınıfların ortaya çıkmasından beri var olagelmiştir. Savaşın gerçek koşulları, niteliği ve diğer şeylerle olan ilişkileri kavranmazsa, savaşın yasaları bilinemez, savaş iyi yönetilemez ve zafer kazanılamaz.

Devrimci savaş, ister devrimci sınıf savaşı olsun, ister devrimci bir milli savaş olsun savaşın genel koşullarına ve niteliklerine ek olarak kendine özgü koşul ve niteliklere sahiptir. Dolayısıyla savaşın genel yasalarının yanı sıra kendi özel yasaları da vardır. Kendine özgü koşullarını ve niteliğini anlamadığınız, özel yasalarını kavramadığınız sürece devrimci bir savaşı yönetemez, başarıyla sürdüremezsiniz.

Çin'in devrimci savaşı, iç savaş olsun, milli savaş olsun, Çin'in özel koşullarında sürdürülmektedir ve dolayısıyla onu hem genel olarak savaştan, hem de genel olarak devrimci savaştan ayırt eden kendine özgü koşullara ve kendine özgü bir niteliğe sahiptir. Bunun için genel olarak savaşın ve genel olarak devrimci savaşın yasalarının yanı sıra, özel yasaları da vardır. Bunları kavramadığımız sürece, Çin'in devrimci savaşını zafere ulaştıramayız.

O halde, genel olarak savaş yasalarını, devrimci savaşın yasalarını ve nihayet Çin'in devrimci savaşının yasalarını incelemek zorundayız.

Bazı kimseler hâlâ çok önceleri mahkûm etmiş olduğumuz yanlış bir görüşü savunuyorlar. Onlara kalırsa yalnız genel olarak savaşın yasalarını incelemek yeterlidir; ya da daha somut bir şekilde ifade edecek olursak, yalnızca gerici Çin hükümeti ya da Çin'deki gerici Harp Akademileri tarafından yayımlanan askeri ders kitaplarını incelemek yeterlidir. Bunlar, bu kitapların sadece genel anlamda savaş yasalarını ortaya koyduklarını, üstelik tamamen dışardan kopya edilmiş olduklarını ve bizim de bunları, biçim ve içerik bakımından en ufak bir değişiklik yapmadan, olduğu gibi kopya etmemizin ve uygulamamızın "ayakkabıya uydurmak için ayaklarımızı kesmek" anlamına geleceğini ve mutlaka yenilgiye uğrayacağımızı görmüyorlar. Kan pahasına elde edilmiş bilgi neden yararlı olmasın diyorlar? Bu yoldan elde edilmiş tecrübelerden yararlanmakla birlikte, kendi kanımız pahasına elde ettiğimiz tecrübelerden de yararlanmamız gerektiğini kavrayamıyorlar.

Diğer bazı kimseler, gene çok önceleri reddetmiş olduğumuz başka bir hatalı görüşü savunuyordu. Bunlara göre de yalnızca Rusya'daki devrimci savaşın tecrübesini incelemek yeterlidir. Yani daha açık bir ifadeyle, Sovyetler Birliği'nde iç savaşın yönetilmesinde yararlanan yasaları ve Sovyet askeri örgütleri tarafından yayınlanan askeri ders kitaplarını uygulamakla yetinmeliyiz. Bunlar da, bu yasa ve kitapların Sovyetler Birliği'ndeki iç savaşın ve Kızıl Ordu'nun kendine özgü niteliklerini yansıttığını ve bizim bunları hiç değiştirmeden kopya edip uygulamamızın, gene "ayakkabıya uydurmak için ayaklarımızı kesmek" anlamına geleceğini ve bizi mutlaka yenilgiye götüreceğini göremiyorlar. Bunlar şöyle diyorlar; Bizim savaşımızda Sovyetler Birliği'ndeki gibi devrimci bir savaş olduğuna göre ve Sovyetler Birliği de zafere ulaştığına göre, bizim için, Sovyet örneği uygulamaktan başka ne gibi bir seçenek olabi-

lır? Bunlar da, devrimci savaşın en son tecrübelerini kapsadığı ve Lenin ve Stalin'in önderliğinde kazanıldığı için Sovyetler Birliği'nin savaş tecrübesine özel bir önem vermekle birlikte, Çin Devrimi'ne ve Çin Kızıl Ordusu'na özgü birçok etkeni içeren Çin'in devrimci savaşının tecrübesine de aynı şekilde önem vermemiz gerektiğini kavrayamıyorlar.

Diğer bazıları da gene çok önceleri mahkum ettiğimiz üçüncü bir hatalı görüşü savunuyorlar. Bunlara göre ise, en değerli tecrübe, 1926-1927 Kuzey Seferi sırasında kazanıldır ve ders çıkarmamız gereken tecrübe budur. Ya da daha açık bir şekilde söylemek gerekirse, Kuzey Seferi'ni taklit edip dosdoğru ilerleyerek büyük şehirleri ele geçirmeliyiz. Bunlar da Kuzey Seferi tecrübesinin incelenmekle birlikte kopya edilmemesi ve mekanik bir şekilde uygulanmaması gerektiğini, çünkü bugünkü savaşımızın koşullarının değişik olduğunu kavrayamıyorlar. Kuzey Seferi'nin bize kazandırdığı tecrübelerden yalnızca bugün için hâlâ geçerli olanlarını almalı ve bugünkü koşulların ışığında bizim için yararlı olan şeyleri bulup çıkarmalıyız.

Böylece farklı savaşların farklı yasalarının, bu savaşların farklı koşulları, yani zaman, yer ve nitelik farklılıkları tarafından belirlendiğini görmüş bulunuyoruz. Zaman açısından, hem savaş hem de savaş yasaları gelişme halindedir. Her tarihi dönemin kendine özgü nitelikleri vardır ve bu nedenle her tarihi dönemin savaş yasaları da kendine özgü nitelikler taşırlar ve başka bir dönemde mekanik bir biçimde uygulanamazlar. Savaşın niteliği bakımından gerek devrimci savaşın, gerekse karşıdevrimci savaşın kendine özgü nitelikleri bulunduğundan, onları yöneten yasaların da kendine özgü nitelikleri vardır; birine uygulananlar, mekanik bir biçimde diğer için de geçerli olamaz. Yer unsuru bakımından da, her ülke ya da milletin, özellikle de büyük bir ülke ya da milletin kendine özgü nitelikleri olduğundan, her ülkenin ya da milletin savaş yasalarının da kendi özellikleri vardır ve burada da birine uygulanan mekanik bir biçimde diğerine uygulanamaz. Farklı tarihi dönemlerde, nitelik bakımından farklı yerlerde farklı mil-

letler tarafından yapılan savaşları incelerken, dikkatimizi, her birinin özellikleri ve gelişmesi üzerinde toplamalı ve savaş sorununa mekanik bir yaklaşıma karşı çıkmalıyız.

Sorun bu kadarla da bitmiyor. Önceleri sadece küçük bir birliğe komuta edebilmekteyken büyük bir birliğe komuta edebilecek yeteneğe ulaşması, bir komutanın ilerlemiş olduğunu ve geliştiğini gösterir. Yalnız bir yerde harekâta bulunmak ile birçok yerde birden harekâta bulunmak arasında da fark vardır. Eskiden yalnız iyi tanıdığı bir yerde harekâta bulunurken, başka başka yerlerde de faaliyet gösterebilecek hale gelmişse, bu da aynı şekilde bir komutanın ilerleme ve gelişmesinin belirtisidir. Gerek düşman tarafındaki, gerek bizim tarafımızdaki teknik, taktik ve stratejik gelişmeler nedeniyle belirli bir savaş içinde bile koşullar, dönemden döneme değişmektedir. Savaşın alt aşamalarında komuta yeteneğine sahipken, bu yeteneğini savaşın daha yüksek aşamalarında da sürdürebilen bir komutanda bu, daha da büyük bir ilerleme ve gelişmenin işaretidir. Belirli büyüklükteki bir birliğe yalnızca belirli bir bölgede ve savaşın gelişmesinin yalnız belirli bir aşamasında komuta edebilecek düzeyde kalmış bir komutan, ilerleme ve gelişme gösterememiş demektir. Bazı kimseler sınırlı bir ustalık ya da çok dar bir görüşle yetindiklerinden, asla ilerleyemezler. Bunlar, belirli bir yerde ve zamanda, devrimde belli bir rol oynayabilirler, ama bu önemli bir rol olmaz. Bizim, önemli roller oynayabilecek savaş yöneticilerine ihtiyacımız var. Savaşı yönetmek için gerekli bütün yasalar, tarihin ve savaşın gelişmesine koşut olarak gelişmektedir. Hiçbir şey durağan değildir.

2. Savaşın Amacı, Savaşı Ortadan Kaldırmaktır

İnsanların birbirlerini katletmelerinin aracı olan savaş canavarı, insan toplumunun ilerlemesi sonucunda pek de uzak olmayan bir gelecekte ortadan kaldırılacaktır. Ancak onu ortadan kaldırmanın

yalnız bir tek yolu vardır, o da, savaşa savaşa karşı çıkmak, karşıdevrimci savaşa devrimci savaşa, milli karşıdevrimci savaşa milli devrimci savaşa karşı çıkmak ve karşıdevrimci sınıf savaşına devrimci, sınıf savaşıyla karşı çıkmaktır. Tarih yalnız iki tür savaş tanıır: Haklı ve haksız savaş. Biz haklı savaşları destekliyor ve haksız savaşlara karşı çıkıyoruz. Bütün karşıdevrimci savaşlar haksız, bütün devrimci savaşlar ise haklıdır. İnsanlık tarihindeki savaşlar çağı, bizim çabalarımızla sona erdirilecektir ve hiç kuşkusuz, verdiğimiz savaş, bu amaçla verilen son savaşın bir parçasıdır. Ama bugünkü savaşın bütün savaşlardan daha büyük ve daha amansız bir savaşın parçası olacağına da kuşku yoktur. Haksız karşıdevrimci savaşların en büyük ve en amansız olanı, üzerimize bir karabulut gibi çökmüş bulunuyor ve bizler haklı bir savaşın bayrağını yükseltmedikçe insanlığın büyük çoğunluğu mahvolacaktır. İnsanlığın haklı savaşının bayrağı, insanlığın kurtuluşunun bayrağıdır. Çin'in haklı savaşının bayrağı ise, Çin'in kurtuluşunun bayrağıdır. İnsanlığın ve Çin halkının büyük çoğunluğu tarafından sürdürülen savaş, hiç kuşkusuz haklı bir savaş, insanlığın ve Çin'in kurtuluşu için yüce ve onurlu bir atılım ve dünya tarihinde bugünü yeni bir çağa bağlayan bir köprüdür. İnsan toplumu, sınıfların ve devletlerin ortadan kalktığı noktaya vardığında, artık devrimci ya da karşıdevrimci, haklı ya da haksız hiç savaş olmayacak, insanlık için sürekli barış çağı başlamış olacaktır. Devrimci savaşın yasalarını bütün savaşları ortadan kaldırmak istediğimiz için inceliyoruz. Biz komünistler ile bütün sömürücü sınıflar arasındaki fark işte burada yatar.

3. Strateji Bir Bütün Olarak

Savaş Durumunun Yasalarının İncelenmesidir

Savaş olan her yerde, bir bütün olarak savaş durumu vardır. Bir bütün olarak savaş durumu, dünyanın tümünü, bütün bir ülkeyi ya da bağımsız bir gerilla bölgesini ya da büyük bir bağımsız harekât

cephesini kapsayabilir. Çeşitli yönleri ve aşamaları kapsamlı bir incelemeyi gerektiren herhangi bir savaş durumu, bir bütün olarak savaş durumunu meydana getirir.

Strateji biliminin görevi, bir bütün olarak savaş durumunu belirleyen savaş yönetme yasalarını incelemektir. Harekât ve taktik bilimlerinin¹ görevi ise kısmi bir durumu belirleyen savaş yönetme yasalarını incelemektir.

Bir seferin ya da taktik bir harekâtın komutanının bir ölçüye kadar da olsa strateji yasalarını kavraması niçin gereklidir? Bunun nedeni, bütünün kavranmasının, parçanın ele alınmasını kolaylaştırması ve parçanın da bütüne tabi olmasıdır. Stratejik zaferin, yalnızca taktik başarılarla sağlandığı görüşü yanlıştır; çünkü bir savaşta zafer ya da yenilgi, her şeyden önce bir bütün olarak durumun ve bu durumun çeşitli aşamalarının doğru bir şekilde dikkate alınıp alınmadığına bağlıdır. Bir bütün olarak durumun ve çeşitli aşamalarının değerlendirilmesinde ciddi eksiklikler ve hatalar varsa, savaşın kaybedileceği kesindir. "Dikkatsiz bir hamle bütün oyunu kaybettirir" sözündeki "hamle" ile, kısmi nitelikte bir hamle, durumun tümü için belirleyici olmayan bir hamle değil, bütün olarak durumu etkileyen, durumun tümü için belirleyici olan bir hamle kastedilmektedir. Satranç için geçerli olan, savaş için de geçerlidir.

Fakat, bir bütün olarak durum, parçalarından koparılarak onlardan bağımsız hale getirilemez; çünkü bütün parçalarından meydana gelir. Bazen belirli parçalar bir bütün olarak durumu ciddi bir şekilde etkilemeksizin imha edilebilir ya da yenilgiye uğrayabilirler, çünkü bütün açısından belirleyici değildirler. Taktik harekâtlarda ya da seferlerdeki bazı yenilgi ya da başarısızlıklar bir bütün olarak savaş durumunun kötüleşmesine yol açmazlar, çünkü bütün açısından belirleyici değildirler. Ama bir bütün olarak savaş durumunu mey-

1 Strateji, harekât ve taktik bilimlerinin tümü Çin askerlik biliminin parçalarıdır. Strateji bilimi, bir bütün olarak savaş durumunu etkileyen yasaları inceler ve harekâtları yönetmede kullanılır. Taktik bilimi ise muharebeleri etkileyen yasaları ele alır ve muharebelerin yönetiminde uygulanır.

dana getiren harekâtların çoğunun ya da belirleyici nitelikteki birkaçının kaybedilmesi, bütün durumu derhal değiştirir. Burada "harekâtların çoğu" ya da "birkaçı" belirleyicidir. Savaş tarihinde, tek bir muharebedeki yenilginin, bir dizi zaferin sağladığı avantajı aniden yok ettiği, buna karşılık birçok yenilginin ardından tek bir muharebede kazanılan zaferin yepyeni bir durum ortaya çıkardığı çok görülmüştür. Bu örneklerde de "bir dizi zafer" ve "birçok yenilgi" nitelik bakımından kısmi ve bir bütün olarak durum için belirleyici değilken, "tek bir muharebede yenilgi" ya da "tek bir muharebede zafer", belirleyici rol oynamışlardır. Bütün bunlar, durumu bir bütün olarak değerlendirmenin ne kadar önemli olduğunu açıklamaktadır. Başkomutan durumunda olan kimse için en önemli şey, dikkatini bir bütün olarak savaş durumu üzerinde toplamaya önem vermektir. Esas olan, koşullara uygun bir biçimde, birliklerin ve kıtaların mevzilendirilmesi, harekâtlar arasındaki ilişkiler, çeşitli harekât aşamaları arasındaki ilişkiler ve bir bütün olarak bizim faaliyetlerimizle bir-bütün olarak düşmanın faaliyetleri arasındaki ilişkiler gibi sorunlarla ilgilenmektir. Bütün bu sorunlar, başkomutanın büyük bir dikkat ve çaba göstermesini gerektirir. Eğer o bunlarla ilgilenmez ve ikincil nitelikteki sorunlara gömülürse yenilgiden kurtulması zor olur.

Bütün ile parça arasındaki ilişki, yalnız strateji ve harekât arasındaki ilişkide değil, harekât ve taktikler arasındaki ilişkilerde de geçerlidir. Bunun örnekleri, bir tümenin harekâtı ile alayların ve taburlarının harekâtı arasındaki ilişkide, bir bölüğün harekâtı ile takımlarının ve mangalarının harekâtı arasındaki ilişkide görülebilir. Her düzeydeki komutan dikkatini, ele aldığı durumun içindeki en önemli ve belirleyici sorun ya da eylem üzerinde toplamalı, diğer sorunlar ya da eylemlerin dikkatini dağıtmasına izin vermemelidir.

Önemli ya da belirleyici olan, genel ya da soyut düşüncelere göre değil, somut koşullara göre belirlenmelidir. Askeri bir harekâtta, saldırının yönü ve hedefi, düşmanın, arazinin ve kendi kuvvetleri-

mizin o andaki durumuna göre saptanmalıdır. Erzak bolken askerlerin gereğinden fazla yememelerine, azken ise aç gezmemelerine dikkat edilmelidir. Beyaz bölgelerde en ufak bir bilginin bile sızması, bir sonraki çarpışmada yenilgiye yol açabildiği halde, Kızıl bölgelerde böyle bir sızma, genellikle o kadar önemli bir sorun olmaz. Üst rütbeli komutanlar belirli bazı savaflara bizzat katılmalı, fakat hepsine katılmamalıdır. Askeri bir okul için en önemli sorun bir yönetici ile öğretmenlerin seçimi ve bir eğitim programının belirlenmesidir. Bir kitle toplantısı için ise en önemli sorun, kitleleri katılmaya seferber etmek ve uygun sloganlar saptamaktır. Bu örnekler çoğaltılabilir. Sözün kısası ilke, dikkatin, bir bütün olarak durumu etkileyen önemli ilişkiler üzerinde toplanmasıdır.

Bir bütün olarak savaş durumunu etkileyen yasaları incelemenin tek yolu, bunlar üzerinde kafa yormaktır. Çünkü, bir bütün olarak savaş durumu ile ilgili olan şeyler gözle görülmezler ve biz onları ancak iyice düşündüğümüz takdirde kavrarız; bunun başka bir yolu yoktur. Ancak, bir bütün olarak durum, parçalardan meydana geldiğinden, parçalar üzerinde, harekâtlar ve taktikler üzerinde tecrübe sahibi olan kimseler, kafa yormaya istekli oldukları takdirde daha üst düzeydeki sorunları da kavrayabilirler. Strateji sorunları şu noktaları kapsar:

Düşmanla bizim aramızdaki ilişkilere gereken önemi vermek.
Çeşitli harekâtlar ve çeşitli harekât aşamaları arasındaki ilişkilere gereken önemi vermek.

Bir bütün olarak durumu etkileyen (belirleyici olan) parçalar arasındaki ilişkilere gereken önemi vermek.

Genel durum içinde yer alan özel niteliklere gereken önemi vermek.

Cephe ile cephe gerisi arasındaki ilişkilere gereken önemi vermek.

Kayıplar ile taze kuvvetler, savaşmak ile dinlenmek, toplanmak ile dağılmak, saldırı ile savunma, ilerleme ile geri çekil-

me, saklanma ile açıkta durma, esas saldırı ile tamamlayıcı saldırılar, hücum ile durdurma harekâtı. merkezi komuta ile merkezi olmayan komuta, uzun süreli savaş ile çabuk sonuçlu savaş, mevzi savaşı ile hareketli savaş, kendi kuvvetlerimiz ile dost kuvvetler, bir askeri kuvvet ile bir diğeri, üst kademeler ile alt kademeler, kadrolar ile sıradan askerler, eski askerler ile yeni askerler, tecrübeli kadrolar ile tecrübesiz kadrolar, eski kadrolar ile yeni kadrolar, Kızıl bölgeler ile Beyaz bölgeler, eski Kızıl bölgeler ile yeni Kızıl bölgeler, belirli bir üs bölgesinin merkezi ile sınırları, sıcak mevsim ile soğuk mevsim, zafer ile yenilgi, büyük askeri birlikler ile küçük askeri birlikler, düzenli ordu ile gerilla kuvvetleri, düşmanı yok etmek ile kitleleri kazanmak, Kızıl Ordu'yu genişletmek ile onu sağlamlaştırmak, askeri çalışma ile siyasi çalışma, geçmişteki görevler ile şimdiki görevler, şimdiki görevler ile gelecekteki görevler, bazı koşulların gerektirdiği görevler ile diğer bazı koşulların gerektirdiği görevler, sabit cepheler ile değişken cepheler, iç savaş ile milli savaş, bir tarihi dönem ile diğeri vb. arasındaki farklılıklara ve ilişkilere de gereken önemi vermek.

Bu strateji sorunlarının hiçbirini gözle görülememekle birlikte, üzerlerinde kafa yorarsak, bunların hepsini anlayabilir, kavrayabilir ve çözebiliriz; yani bir savaşı ya da askeri harekâtı ilgilendiren önemli sorunları daha üst bir düzeye, ilke düzeyine çıkarabilir ve onları çözebiliriz. Strateji sorunlarını bu amaçla incelemeliyiz.

4. Önemli Olan İyi Öğrenmesini Bilmektir

Kızıl Ordu'yu neden kurduk? Düşmanı yenilgiye uğratmak için. Peki savaş yasalarını neden inceliyoruz? Onları savaşta uygulamak için.

Öğrenmek, kolay bir iş değildir ve insanın öğrendiğini uygulamayı daha da zordur. Birçok kimse sınıflarda ya da kitaplarda askerlik sanatı konusunda ders verirken pek etkileyici görünüyor, ama iş gerçekten savaşmaya geldi mi, bazıları savaşı kazanıyor, diğerleri ise kaybediyor. Bu nokta hem savaş tarihi, hem de kendi savaş tecrübemiz tarafından doğrulanmıştır.

O halde sorunun püf noktası nedir?

Gerçek hayatta, "daima zafer kazanan generaller" bulmayı bekleyemeyiz. Zaten tarihte de bunlara pek ender rastlanır. Bizim istediğimiz generaller, cesur ve akıllı, bir savaş sırasında genel olarak girdiği muharebeleri kazanan, akıllı cesaretle birleştirebilen generallerdir. Hem akıllı hem de cesur olabilmek için bir yöntemle sahip olmak gerekir; hem öğrenmek hem de öğrenileni uygulamak için böyle bir yöntemle ihtiyaç vardır.

Ne gibi bir yöntem? Söz konusu yöntem, hem düşmanın hem de kendi durumumuzun bütün yönlerini iyi tanıyabilmek, her iki tarafın hareketlerine yön veren yasaları keşfetmek ve bu yasalardan kendi harekâtımızda yararlanmaktır.

Birçok ülkede yayımlanan askerlikle ilgili kitaplarda hem "ilkelere, koşullara göre esnek bir biçimde uygulanması" gereğine, hem de yenilgi halinde alınması gereken önlemlere dikkat çekilir. Birinci noktaya, bir komutanın ilkeleri çok katı bir şekilde uygulayarak öznelci hatalar yapmaması için; ikincisi ise, öznelci hatalara düşmesi sonucunda ya da nesnel koşullarda beklenmeyen ve karşı durulamayacak değişiklikler meydana geldiğinde ortaya çıkan durumla baş edilebilmesi için dikkat çekilmektedir.

Öznelci hatalara niçin düşülür? Çünkü, bir savaşta ya da muharebede kuvvetlerin mevzilenişi ya da yönetilişi, o savaşın cereyan ettiği zamanın ve yerin koşullarına uygun değildir; çünkü, öznel yönetim, nesnel koşullara ya uygun değildir ya da onlara tamamen aykırıdır, başka bir deyişle, öznel olanla nesnel olan arasındaki çelişme çözülmüştür. Kişiler yaptıkları her işte böyle durumlarla kar-

şılaşırlar; ancak, bazı kişilerin diğerlerinden daha becerikli oldukları ortaya çıkar. Her işte, görece yüksek bir beceriklilik düzeyi talep ettiğimiz gibi, savaşta da daha fazla zafer ya da daha az yenilgi isteriz. Burada işin püf noktası, öznel olanla nesnel olan arasında doğru bir uyum sağlayabilmektir.

Taktikle ilgili bir örnek verelim. Saldırı için seçilen nokta, düşmanın kanatlarından biri üzerinde ve tam zayıf noktasının bulunduğu yerde saptanır ve dolayısıyla saldırı başarıya ulaşırsa, o durumda öznel olanla nesnel olan uyum halinde demektir; yani komutanın yaptığı keşif, değerlendirme ve verdiği karar düşmanın gerçek durumu ve konumunu ile uyumludur. Eğer saldırı için seçilen nokta, başka bir kanat üzerinde ya da merkezde olursa ve saldırı da zorlu bir direnmeyle karşılaşarak ilerleme kaydedilemezse, bu, böyle bir uyumun olmadığını gösterir. Saldırı doğru bir şekilde zamanlanmış, ihtiyatlar savaşta ne çok erken, ne de çok geç sokulmuşsa ve muharebedeki bütün diğer mevzilenme ve harekâtlar düşmanın değil de bizim lehimize ise, o takdirde bütün muharebe süresince öznel yönetim, nesnel durumla tamamen uyum halinde demektir. Silah taşıyan ve sırlarını birbirlerinden gizleyen canlı insanlar tarafından yürütülen bir savaşta ya da muharebede böylesine eksiksiz bir uyuma çok ender rastlanır. Bu, cansız şeylerle ya da günlük sorunlarla uğraşmaya pek benzemez. Ancak, komutanın yönetimi, gerçek durumla esas olarak uyum halinde ise, yani yönetimdeki belirleyici unsurlar gerçek durumla bağdaşıyorsa, o zaman zaferin koşulları sağlanmış demektir.

Bir komutanın askerlerini doğru bir şekilde mevzilendirmesi, doğru karar vermesine, doğru karar vermesi doğru bir değerlendirme yapmasına, doğru bir değerlendirme de zorunlu ve ayrıntılı bir keşif yapmasına ve keşif sayesinde elde edilen çeşitli türden bilgilerin değerlendirilmesine ve yorumlanmasına bağlıdır. Komutan, zorunlu ve mümkün olan bütün keşif yöntemlerini uygular, düşmanın durumu hakkında edinilen bilgiler üzerinde düşünür, gereksiz olanları ayıklar ve önemli olanları seçer, sahte olanı atar ve gerçek

olanı benimser, bu bilgileri birinden diğerine geçerek ve dıştan içeriye doğru ilerleyerek değerlendirir, daha sonra kendi tarafındaki koşulları hesaba katar, her iki tarafın ve aralarındaki ilişkilerin bir incelemesini ve değerlendirmesini yapar, kararını verir ve planlarını hazırlar. Bir komutanın stratejik bir plan, bir harekât planı ya da bir muharebe planını yapmadan önce durumu tam olarak kavrama süreci işte budur. Fakat, dikkatsiz bir komutan, böyle yapacağı yerde, askeri planlarını kendi hayalleri üzerine inşa ederse, bu planlar hayali olur ve gerçeğe uymaz. Yalnızca atılganlığına güvenen gözü pek bir komutan, düşman tarafından aldatılmaya ya da düşmanın durumunun yüzeysel ya da kısmen önemsiz bir yönüne kapılmaya ya da astlarının gerçek bir bilgiye dayanmayan, dar görüşlü, sorumsuz önerilerinin etkisinde kalarak yanılmaya mahkûmdur. Böylece, her askeri planın zorunlu, keşfe ve düşmanın durumunun, kendi durumunun ve bunlar arasındaki karşılıklı ilişkilerin dikkatle değerlendirilmesine dayanması gerektiğini bilmediğinden ya da bilmek istemediğinden kafasını duvara toslar.

Durumu kavrama süreci, yalnız bir askeri planın yapılmasına kadar sürmez, yapıldıktan sonra da devam eder. Uygulanmaya başlandığı andan harekâtın sonuna kadar planın uygulanmasında, başka bir durumu kavrama süreci daha vardır ki, buna da pratik süreci denir. Bu süreç sırasında, bir önceki süreç içinde hazırlanan planın gerçeğe uyup uymadığını sınamak gerekir. Eğer plan gerçeğe uymuyorsa ya da tam olarak uymuyorsa edindiğimiz yeni bilgiler ışığında yeni bir değerlendirme yapmak, yeni kararlar vermek ve eski planı yeni duruma uyacak şekilde değiştirmek gerekecektir. Hemen her harekâta plan, kısmen ve bazen de tamamen değişikliğe uğrar. Bu gibi değişikliklerin gereğini kavramayan ya da değişiklikleri yapmak istemeyen, körü körüne hareket eden gözü kara bir kimse, kaçınılmaz olarak, kafasını duvara çarpacaktır.

Yukarıda sözünü ettiklerimiz, stratejik bir eylem, bir harekât ya da bir muharebe için geçerlidir. Alçakgönüllü ve öğrenmeye istekli

olmak koşuluyla, tecrübeli bir komutan, kuvvetlerinin niteliği (komutanları, erleri, silahları, ikmal durumu ile bunların toplamı), düşman kuvvetlerinin niteliği (gene aynı şekilde komutanları, erleri, silahları ve ikmal durumu vb. ile bunların toplamı) ve siyaset, iktisat, coğrafya ve hava durumu gibi savaşla ilgili bütün diğer koşulları öğrenme olanağına sahiptir. Böyle bir komutan bir savaşı ya da bir harekâtı yönetirken duruma daha iyi hâkim olacak ve zafer kazanma olasılığı da diğerlerine göre artacaktır. Uzun bir süre boyunca gerek kendi tarafındaki gerekse düşman tarafındaki durumu öğrenmiş, harekât yasalarını keşfetmiş ve öznel olanla nesnel olan arasındaki çelişmeleri çözmüş olduğu için başarıya ulaşacaktır. Bu kavrama süreci, son derece önemlidir; böyle uzun bir tecrübe süresi olmadan bütün bir savaşın yasalarını anlamak ve kavramak güç olacaktır. Acemi ya da savaşı sadece kitaplardan tanıyan bir kimse gerçekten yetenekli bir komutan olmaz; bu yeteneğe, ancak savaş içinde pişerek ulaşılabilir.

İlke niteliğinde olan bütün askeri yasalar ve teoriler, eski savaşların, o günün ya da günümüzün insanları tarafından özetlenmiş tecrübeleridir. Kan pahasına edinilen ve geçmiş savaşların bir mirası olan bu tecrübeleri ciddi bir şekilde incelemeliyiz. Bu, sorunun bir yönüdür. Fakat, sorunun bir diğer yönü daha vardır. Çıkarılan sonuçları kendi tecrübelerimiz ışığında sınamalı, yararlı olanlarını benimsemeli, yararsızlarını atmalı ve onlara kendi tecrübelerimizi de katmalıyız. Bu sonuncusu çok önemlidir, yoksa bir savaşı yönetemeyiz.

Okumak öğrenmek demektir; ama uygulamak da öğrenmek demektir ve üstelik daha önemli bir öğrenme biçimidir. Esas yöntemi-miz, savaşı savaşıarak öğrenmektir. Okula gitme olanağını bulamamış bir kimse de savaşı öğrenebilir; savaşta çarpışarak öğrenebilir. Devrimci savaş kitlelerin yürüttüğü bir faaliyettir. Genellikle önce öğrenilip sonra yapılacak bir şey değil, önce yapılıp sonra öğrenilecek bir şeydir. Çünkü, yapmak öğrenmek demektir. Sıradan bir siville bir asker arasında bir fark bulunmakla birlikte bu fark bir Çin

Seddi değildir ve çabucak kapatılabilir. Bunu kapatmanın yolu da devrime, savaşa katılmaktır. Öğrenmenin ve uygulamanın kolay olmadığını söylerken, iyi öğrenmenin ve ustaca uygulamanın zor olduğunu kastediyoruz. Sivillerin pek çabuk asker haline gelebileceklerini söylerken de, askerlik sanatını öğrenmeye başlamanın zor olmadığını anlatmak istiyoruz. Şu Çin atasözü, her iki önermeyi de ifade etmektedir: "Azmeden kimse için üstesinde gelinemeyecek hiçbir şey yoktur." Askerlik sanatını öğrenmeye başlamak zor değildir ve insan azmeder ve öğrenmek için gayret gösterirse askerlik sanatında ustalaşması da mümkündür.

Bütün diğer şeyleri yöneten yasalar gibi savaş yasaları da, nesnel gerçeklerin zihninizdeki yansımalarıdır. Zihnin dışındaki her şey nesnel bir gerçekliktir. Dolayısıyla öğrenilmesi ve bilinmesi gereken şeyler arasında düşmanın durumu ve kendi durumumuz da vardır ve bunların ikisinin de birer inceleme konusu; zihnin (düşünme yeteneği) ise bu incelemeyi yapacak şey olarak görülmesi gerekir. Bazı kimseler kendilerini iyi tanımakla birlikte düşmanlarını iyi tanıyamazlar, bazıları içinse bunun tersi geçerlidir. Bunların her ikisi de savaş yasalarını öğrenme ve uygulama sorununu çözemez. Eski Çin'in büyük askerlik bilimcisi Sun Vu Zu'nun kitabında hem öğrenme aşamasına, hem de uygulama aşamasına değinen; hem nesnel gerçekliğin gelişme yasalarının bilinmesi ve hem de karşımızdaki düşmanı alt edebilmek için bu yasalara uygun olarak nasıl hareket edeceğimize karar verebilmemiz gerektiğini belirten şu söz yer almaktadır. "Düşmanı ve kendini iyi tanırsan, yenilme tehlikesi olmaksızın yüz kere bile savaşabilirsin."² Bu sözü yabana atmamalıyız.

Savaş milletler, devletler, sınıflar ya da siyasi gruplar arasındaki en yüksek mücadele biçimidir ve bütün savaş yasaları, savaşan milletler, devletler, sınıflar ya da siyasi gruplar tarafından zafere

² Sun Vu Zu ya da Sun Vu, MÖ 5. yüzyılda yaşamış ünlü bir Çin askerlik bilimcisiydi. Savaş üzerine on üç bölümden meydana gelen ve Sun Zu adını taşıyan bir eser yazmıştı. Bu deyiş, kitabın "Saldırı Stratejisi" adlı Üçüncü Bölümden alınmıştır.

ulaşmak amacıyla uygulanır. Hiç kuşkusuz, savaşta zafer ya da yenilgi esas olarak her iki taraftaki askeri, siyasi, iktisadi ve doğal koşullar tarafından belirlenir. Fakat, yalnız bunlar tarafından değil, aynı zamanda her iki tarafın savaşı yönetmedeki öznel yeteneği tarafından da belirlenir. Savaşı kazanmaya çalışan bir asker maddi koşullar tarafından konan sınırlamaları aşamaz; ne var ki, bu sınırlamalar içinde de zafere ulaşmak için çalışabilir ve çalışmak zorundadır. Bir komutanın hareket sahnesi nesnel maddi koşullar üzerine inşa edilmiştir: ama o, burada parlak, güçlü ve muhteşem oyunlar sahneye koyabilir. Bu yüzden nesnel maddi koşullar, yani askeri, siyasi, iktisadi ve doğal koşullar var olduğu zaman, Kızıl Ordu komutanlarımız yeteneklerini ortaya koymalı, milli düşmanı ve sınıf düşmanlarını ezmek ve bu kötü dünyayı değiştirmek için bütün güçlerini seferber etmelidirler. Savaşı yönetmedeki öznel yeteneğimizi burada ortaya koyabiliriz ve koymak zorundayız. Biz Kızıl Ordu komutanlarımızın hiçbirinin, ne yaptığını bilmeden, gözü kara kişiler olmasına izin vermeyiz. Bunun yerine biz, Kızıl Ordu komutanlarının, hem cesur, hem akıllı, eşsiz bir cesarete ve savaşın cilveleri ve beklenmedik gelişmeler karşısında duruma hâkim olabilecek yeteneğe sahip kahramanlar olmalarını isteriz. Bir Kızıl Ordu komutanının savaş denizinde yüzerken, sadece bocalamaması yeterli değildir, aynı zamanda emin bir şekilde düzenli kulaçlarla karşı kıyıya varmayı bilmelidir. Savaşı yönetme yasaları, savaş denizinde yüzme sanatının kurallarını oluşturur.

Yöntemlerimiz hakkında söyleyeceklerim bu kadar.

İKİNCİ BÖLÜM

ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ VE ÇİN'İN DEVRİMCİ SAVAŞI

Çin'in 1924'te başlayan devrimci savaşı iki aşamadan geçmiştir; bunlardan birincisi 1924'ten 1927'ye kadar olan dönem, ikincisi

1927 ile 1936 arasındaki dönemdir. Japonya'ya karşı milli devrimci savaş dönemi ise şimdi başlayacaktır. Bu devrimci savaşın her üç döneminde de, Çin proletaryası ve onun Partisi olan Çin Komünist Partisi savaşa önderlik etmektedir ve edecektir. Çin'in devrimci savaşında baş düşmanlar, emperyalizm ile feodal güçlerdir. Çin burjuvazisi belli tarihi dönüm noktalarında devrimci savaşa katılabilir, ancak bu sınıf, bencilliği ve siyasi ve iktisadi bakımdan bağımsız olmaması nedeniyle, Çin'in devrimci savaşını kesin zafere ulaştırmaya isteksizdir ve ona önderlik edemez. Çin'in köylü kitleleri ve şehir küçük burjuvazisi devrimci savaşta etkin bir görev almak ve onu kesin zafere ulaştırmak istiyorlar. Onlar devrimci savaşta temel güçlerdir; ancak, küçük üretici durumunda olduklarından dar bir siyasi bakış açısına sahiptirler (işsiz kitlelerinin bir kısmı da anarşist görüşler taşımaktadır) ve dolayısıyla savaşta doğru bir önderlik yapamayacak durumdadırlar. İşte bu yüzden, proletaryanın siyaset sahnesinde yerini almış olduğu bir çağda, Çin'in devrimci savaşına önderlik etme sorumluluğu kaçınılmaz olarak Çin Komünist Partisi'nin omuzlarına yüklenmektedir. Bu çağda proletarya ve Komünist Partisi'nin önderliği altında olmayan ya da onun önderliğinden çıkan herhangi bir devrimci savaş, yenilgiye uğramaya mahkûmdur. Yarifeodal Çin'deki bütün toplumsal tabakalar ve siyasi gruplaşmalar arasında dar kafalılıktan ve bencillikten en uzak, siyasi bakımdan en ileri görüşlü olanlar, en iyi biçimde örgütlenmiş ve bütün dünyada öncü sınıf proletaryanın ve onun siyasi Partisinin tecrübelerinden açık kafayla dersler çıkarmaya ve bu derslerden kendi davası için yararlanmaya en yatkın olanlar proletarya ve Komünist Partisi'dir. Bu nedenle yalnız proletarya ve Komünist Partisi köylülüğe, şehir küçük burjuvazisine ve burjuvaziye önderlik edebilir; köylülüğün ve küçük burjuvazinin dar kafalılığının, işsiz kitlelerinin yıkıcılığının ve (Komünist Partisi siyasetinde hata yapmadığı sürece) burjuvazinin kararsızlığının ve sebatsızlığının üstesinden gelebilir ve böylece devrimi ve savaş zafere ulaştırabilir.

1924-1927 devrimci savaşı. esas olarak uluslararası proletarya ile Çin proletaryasının ve partisinin, Çin milli burjuvazisini ve partilerini siyasi bakımdan etkilediği ve onlarla siyasi bir işbirliğine girdiği koşullarda sürdürülmüştü. Bununla birlikte bu devrim, her şeyden önce büyük burjuvazinin ihaneti, sonra da devrimci saflardaki oportünistlerin devrimin önderliğini kendiliklerinden terk etmeleri sonucu, can alıcı bir dönüm noktasında yenilgiye uğradı.

1927'den günümüze kadar süren Toprak Devrimi Savaşı ise yeni koşullarda sürdürülmüştür. Bu savaşta düşman, yalnızca emperyalizm değil, aynı zamanda büyük burjuvazi ile büyük toprak ağalarının ittifakıydı. Milli burjuvazi de, büyük burjuvazinin kuyruğuna takılmıştı. Bu devrimci savaşa, önderliğini kesin olarak kabul ettirmiş olan Komünist Partisi tek başına önderlik etmiştir. Bu önderlik, devrimci savaşın kararlı bir şekilde sonuna kadar götürülebilmesinin en önemli koşuludur. O olmadan, devrimci savaşın bu kadar kararlılıkla sürdürülebilmesi düşünülemezdi.

Çin Komünist Partisi, Çin'in devrimci savaşına cesaret ve kararlılıkla önderlik etmiş ve 15 uzun yıl boyunca,³ bütün millete halkın dostu olduğunu, halkın çıkarları, özgürlüğü ve kurtuluşu uğruna her zaman devrimci savaşın en ön safında çarpıştığını göstermiştir.

Çin Komünist Partisi zorlu mücadelelere girerek ve yüz binlerce kahraman üyesi ile on binlerce yiğit kadrosunu şehit vererek, ülkenin tümünde yaşayan yüz milyonlarca halk üzerinde büyük bir eğitici rol oynamıştır. Partinin devrimci mücadelelerinde kazandığı büyük tarihi başarılar, milli bir düşman tarafından istilaya uğradığı can alıcı anda Çin'in yaşaması ve kurtuluşu için gerekli ön koşulu sağlamıştır; bu ön koşul, halkın büyük çoğunluğunun güvenini kazanmış ve uzun yıllar sınıandıktan sonra onlar tarafından benimsenmiş bir siyasi önderliğin varlığıdır. Bugün halk, Komünist Partisi'nin söylediklerini, başka herhangi bir siyasi Partinin söyledikle-

³ Mao Zedung Yoldaş bu makaleyi yazdığı anda, Çin Komünist Partisi'nin 1921 Temmuz'unda kurulmasının üzerinden tam on beş yıl geçmişti.

rinden daha büyük bir coşkuyla benimsiyor. Çin Komünist Partisi'nin son 15 yıldaki çetin mücadeleleri olmasaydı, Çin'i bu yeni kölelik tehlikesinden kurtarmak mümkün olamazdı.

Cen Dusiu'nun sağ,⁴ Li Lisan'ın "sol" oportünist⁵ hatalarının yanı sıra Çin Komünist Partisi, devrimci savaş süresince iki hata daha işlemiştir. Birinci hata, Toprak Devrimi Savaşı sırasında ağır kayıplara yol açan ve bunun sonucu olarak düşmanın beşinci "kuşatma ve bastırma" harekâtının yenilgiye uğratılamamasına ve üs böl-

4 Cen Dusiu, Pekin Üniversitesi'nde bir profesördü ve Yeni Gençlik adlı derginin yazarlarından biri olarak ün yapmıştı. Çin Komünist Partisi'nin kurucularından biriydi. 4 Mayıs Hareketi sırasındaki ünü ve Partinin ilk dönemlerde henüz olgunlaşmamış olması yüzünden Parti genç sekreteri oldu. 1924-1927 devriminin son döneminde Parti içinde Cen Dusiu tarafından temsil edilen sağ görüş, bir teslimiyet çizgisine dönüştü. Mao Zedung Yoldaş, o dönemde teslimiyetçilerin "köylü kitleleri, şehir küçük burjuvazisi, orta burjuvazi ve özellikle de silahlı kuvvetler üzerindeki önderliğinden gönüllü olarak vazgeçtiklerini ve böylece devrimin yenilgiye uğramasına yol açtıklarını" belirtmiştir (Bkz. "Şimdiki Durum ve Görevlerimiz", Mao Zedung Seçme Eserler, cilt IV. AYDINLIK Yayınları, s.188). 1927 yenilgisinden sonra Cen Dusiu ve bir avuç teslimiyetçi, devrime olan inançlarını kaybettiler ve tasviyeci oldular. Gerici Troçkist tavrı benimsediler ve Troçkistlerle birlikte küçük bir Parti düşmanı grup kurdular. Bunun üzerine Cen Dusiu, 1929 Kasım'ında Partiden atıldı. 1942 yılında öldü.

5 Genel olarak "Li Lisan çizgisi" diye tanınan Li Lisan'ın "sol" oportünizmi ile Parti içinde 1930 Haziran'ından başlayarak dört ay hüküm süren ve o sıralar Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin en etkili önderi olan Li Lisan Yoldaş tarafından temsil edilen "sol" oportünist çizgi kastedilmektedir. Li Lisan çizgisi Partinin 6. Milli Kongresi'nin siyasetini ayaklar altına almıştı; kitlelerin devrim için hazırlanması gereğini ve devrimin eşit olmayan gelişmesini inkâr ediyordu; Mao Zedung Yoldaş'ın, uzun bir süre için bütün dikkatimizin esas olarak köylerde üs bölgeleri kurulmasına hasredilmesi, şehirleri kuşatmak için köylük bölgelerden yararlanılması ve bu üslerin ülke çapında bir devrim dalgasının yükseltilmesinde kullanılması şeklindeki görüşlerini "son derece hatalı... köylü zihniyetinin bir yansıması olan bölgecilik ve tutuculuk" olarak nitelendiriyor ve ülkenin her yanında derhal ayaklanmalara girişilmesi için hazırlık yapılması gerektiğini öne sürüyordu. Li Lisan Yoldaş bu hatalı çizgi temelinde, ülkenin her yanındaki büyük şehirlerde derhal silahlı ayaklanmalar örgütlenmesi için maceracı bir plan hazırladı. Aynı zamanda Çin'de genel bir devrimin başlatılmasının kaçınılmaz olarak bütün dünyada genel bir devrime yol açacağını ve Çin Devrimi'nin de dünya devrimini olmadan başanya ulaşamayacağını iddia ederek dünya devriminin eşit olmayan gelişmesini inkâr etti. Bundan başka bir ya da daha çok eyalette zaferler

gelerimizi terk etmemize, Kızıl Ordu'nun ise zayıflamasına neden olan 1931-1934 yıllarının "sol" oportünizmidir.⁶ Bu hata, Merkez Komitesi Siyasi Bürosu'nun 1935 Ocak'ında Zunyi'de yapılan genişletilmiş toplantısında düzeltilmişti. İkincisi ise, Çang Guotao'nun, 1935-1936 yılları arasında Partinin ve Kızıl Ordu'nun disiplinini zayıflatacak ve Kızıl Ordu'nun esas kuvvetlerinin bir bölümünün ağır kayıplara uğramasına yol açacak boyutlara ulaşan sağ kazanmaya başlanmanın sosyalist devrime geçişin başlangıcı olacağını öne sürdü ve bir dizi hatalı "sol" maceracı siyaset geliştirerek Çin'deki burjuva-demokratik devriminin uzun süreli niteliğini inkâr etti. Mao Zedung Yoldaş, bu hatalı çizgiye karşı çıktı: Partinin kadro ve üyeleri de geniş kitleler halinde bu çizginin düzeltilmesini istediler. Partinin 6. Merkez Komitesi'nin 1930 Eylül'ündeki 3. Genel Toplantısı'nda Li Lisan Yoldaş ileri sürülen eleştirileri kabul etti ve Merkez Komitesi'ndeki yöneticilik görevinden çekildi. Uzun bir süre içinde Li Lisan Yoldaş hatalı görüşlerini düzeltti ve bunun sonucu olarak Partinin 7. Milli Kongresi'nde Merkez Komitesi'ne yeniden seçildi.

6 Partinin Altıncı Merkez Komitesi'nin 1930 Eylül'ünde yapılan 3. Genel Toplantısı ve ondan sonraki yönetici merkez organları, Li Lisan çizgisine son vermek için birçok olumlu önlem aldı. Fakat daha sonra, başta Çen Şaoyu (Vag Ming) ve Çin Bangsien (Bo Gu) olmak üzere devrimci mücadele pratiğinden yoksun olan bir kısım Partili yoldaşlar Merkez Komitesi'nin önlemlerine karşı çıktılar. İki Çizgi ya da Çin Komünist Partisi'nin daha da Bolşevikleştirilmesi için Mücadele adlı broşürde, Parti içinde o sırada var olan esas tehlikenin "sol" oportünizm değil de "sağ oportünizm" olduğunu ilan ettiler ve kendi faaliyetlerini haklı göstermek için Li Lisan çizgisini "sağcı" olmakla "eleştirdiler" Li Lisan çizgisini ve öteki "sol" fikir ve siyasetleri yeni bir kisve altında devanı ettiren, canlandıran ya da geliştiren yeni bir siyasi programı ileri sürdüler ve Mao Zedung Yoldaş'ın doğru çizgisine karşı çıktılar. Mao Zedung Yoldaş, "Çin Devrimci Savaşında Strateji Sorunları Üzerine" adlı bu makalesini, esas olarak bu yeni "sol" oportünist çizginin askeri hatalarını eleştirmek için yazdı. Bu çizgi Parti içinde Altıncı Merkez Komitesi'nin 1931 Ocak'ındaki 4. Genel Toplantısından 1935 Ocak'ına kadar egemen oldu ve bu tarihte Guycov eyaletinde bulunan Zunyi'de Merkez Komitesi tarafından toplantıya çağrılan Siyasi Büro, bu hatalı çizginin egemenliğine son verdi ve Mao Zedung Yoldaş'ın başkanlık ettiği yeni merkezi önderliği oluşturdu. Hatalı "sol" çizgi, çok uzun bir süre (dört yıl) Partiye egemen oldu ve Partiye ve devrime büyük zararlar veren çok ağır kayıplara yol açtı. Çin Komünist Partisi'nin, Çin Kızıl Ordusu'nun ve üs bölgelerinin yüzde doksanı kaybedildi; devrimci üs bölgelerinde on milyonlarca halk Guomintang'ın zalim baskısı altında ezilmeye mahkûm edildi; ve Çin Devrimi'nin ilerleyişi geriletildi. Hatalı olan yoldaşların çok büyük çoğunluğu, uzun bir süreç içinde tecrübelerden dersler çıkararak hatalarını kavrayıp düzelttiler ve Partiye ve halka yararlı hizmetlerde bulundular. Şimdi onlar, Mao Zedung Yoldaş'ın önderliği altında ortak bir siyasi kavrayış temelinde

oportünizmidir.⁷ Fakat, bu hata da, Merkez Komitesi'nin doğru önderliği, Kızıl Ordu'daki Parti üyelerinin, komutanların ve savaşçıların siyasi bilinçleri sayesinde sonunda düzeltilebilmiştir. Kuşkusuz bütün bu hatalar, partimize, devrimimize ve savaşa zarar verdi; fakat sonunda bunların üstesinden geldik ve bu süreç içinde Partimiz ve Kızıl Ordu'muz çelikleşti ve daha da güçlendi.

Çin Komünist Partisi, büyük, şanlı ve muzaffer devrimci savaşa önderlik etmiştir ve etmektedir. Bu savaş yalnızca Çin'in kurtuluşunun bayrağı olmakla kalmamakta, aynı zamanda uluslararası çapta devrimci bir öneme de sahip bulunmaktadır. Bütün dünyadaki devrimci halkların gözleri bizim üzerimizdedir. Yeni dönemde, yani Japonya'ya karşı milli devrimci savaş döneminde, Çin Devrimi'ni sonuna kadar götürerek, Doğu'daki ve dünyadaki devrim üzerinde büyük bir etkide bulunacağız. Devrimci savaşımız, doğru bir Marksist siyasi çizgiye olduğu kadar, doğru bir Marksist askeri çizgiye de sahip bulunmamız gerektiğini kanıtlamıştır. Devrim ve savaşla geçen 15 yıl, bu siyasi ve askeri çizgileri biçimlendirmiştir. Bundan sonra da savaşın bu yeni aşamasında bu çizgilerin daha da gelişeceğine, yeni koşullar altında daha da olgunlaşıp zenginleşeceğine ve böylece milli düşmanı yenmek amacımızı gerçekleştirebileceğimize inanıyoruz. Tarih bize doğru siyasi ve askeri çizgilerin kendiliğinden ve sakin bir şekilde değil, ancak mücadele içinde ortaya çıkıp geliştiklerini gösterir. Bu çizgiler bir yandan "sol" oportünizmle, diğer yandan da sağ oportünizmle savaşmak zorundadırlar. Devrime ve devrimci savaşa zarar veren bu hatalı eğilimlerle mücadele edip onları kesin bir şekilde alt etmeden, bu savaşta doğru bir çizgi saptamak ve zafer kazanmak olanaksız olacaktır. Bu broşürde hatalı görüşlere sık sık değinmemin nedeni budur.

Partideki diğer yoldaşlarla birlik içinde bulunmaktadırlar. 1945 Nisan'ında Altıncı Merkez Komitesi'nin 7. Genel Toplantısı'nda benimsenen "Partimizin Tarihindeki Bazı Sorunlar Üzerine Karar" bu hatalı çizginin çeşitli yönlerini ayrıntılı bir biçimde özetledi.

7 Çang Guotao'nun sağ oportünizmi için bkz. bu ciltte "Japon Emperyalizmi'ne Karşı Taktikler Üzerine" Not 21 ve 22, s.233-234.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÇİN'İN DEVRİMCİ SAVAŞININ ÖZELLİKLERİ

1. Konunun Önemi

Çin'in devrimci savaşının kendine özgü nitelikleri olduğunu kabul etmeyenler, bilmeyenler ya da bilmek istemeyenler, Kızıl Ordu'nun Guomindang kuvvetlerine karşı yürüttüğü savaşı genel olarak savaşa ya da Sovyetler Birliği'ndeki iç savaşa aynı şey olarak gördüler. Sovyetler Birliği'nde Lenin ve Stalin'in yönettiği iç savaş dünya çapında bir öneme sahiptir. Çin Komünist Partisi de dahil olmak üzere bütün komünist partileri bu tecrübeyi ve bunun Lenin ve Stalin tarafından yapılan teorik özelleşmesini kendilerine rehber edinirler. Fakat bu, onu kendi koşullarımıza mekanik bir biçimde uygulamamız gerektiği anlamına gelmez. Çin Devrimi birçok bakımlardan, onu Sovyetler Birliği'ndeki iç savaştan ayırt eden özelliklere sahiptir. Bu özellikleri dikkate almamak ya da onların varlığını inkâr etmek, kuşkusuz yanlış olur. Bu nokta, 10 yıllık savaşımız tarafından doğrulanmıştır.

Düşmanımız da benzer hatalar yaptı. O da, Kızıl Ordu'ya karşı savaşmanın, başka kuvvetlere karşı savaşırken kullanılanlardan farklı bir strateji ve farklı taktikler gerektirdiğini kabul etmedi. Çeşitli bakımlardan üstün oluşuna güvenerek bizi hafife aldı ve eski savaş yöntemlerine bağlı kaldı. 1933'te giriştiği dördüncü "kuşatma ve bastırma" harekâtına kadar ve bu harekât sırasında durum buydu ve bu yüzden bir dizi yenilgiye uğradı. Guomindang Ordusu'nda sonuna yeni bir yaklaşımı, ilk kez, gerici general Liu Veyyuan ve sonra da Day Yüe önerdiler. Bunların fikirleri, sonunda Çan Kayşek tarafından kabul edildi. Çan Kayşek'in Luşan'daki Subay Eğitim Mer-

kezi'nin⁸ kurulması ve beşinci "kuşatma ve bastırma" harekâtında uygulanan gerici askeri ilkelerin⁹ geliştirilmesi bu şekilde olmuştur.

Fakat düşmanın, askeri ilkelerini Kızıl Ordu'ya karşı harekâtına uygun düşecek biçimde değiştirdiği bir sırada saflarımızda "eski usullere" başvuran birtakım insanlar türedi. Bunlar genel koşullara uygun usullere dönülmesini savundular; her durumun kendine özgü niteliklerini incelemeyi reddettiler: Kızıl Ordu'nun savaş tarihinde kanımız pahasına elde edilen dersleri bir kenara ittiler; Guomindang Ordusu'nun, emperyalizmin ve Guomindang'ın gücünü küçümsediler: düşman tarafından benimsenen yeni gerici ilkeleri görmezlikten geldiler. Bunun sonunda, Şensi-Gansu sınır bölgesi dışındaki bütün devrimci üsler kaybedildi. Kızıl Ordu'nun mevcudu 300 binden 30-40 bine düştü ve Guomindang bölgelerindeki Parti örgütlerinin hemen hemen tamamı yok edildi. Kısacası, tarihi önemi olan, ağır bir bedel ödedik. Bu kişiler kendilerine Marksist-Leninist diyorlardı, ama aslında Marksizm-Leninizmden hiç haberleri yoktu. Lenin, Marksizmdeki en önemli şeyin, Marksizmin yaşayan özünün, somut koşulların somut tahlili olduğunu söylemişti.¹⁰ Bizim bu yoldaşların unuttukları nokta da işte buydu.

Böylece, Çin'in devrimci savaşının özelliklerini kavramadan, onu yönetmenin ve zafere götürmenin mümkün olmadığı kolayca anlaşılabilir.

8 Luşan'daki Subay Eğitim Merkezi, Çan Kayşek tarafından 1933 Temmuz'unda Ciangsi eyaletindeki Ciuciang'da bulunan Luşan Dağı'nda antikomünist askeri kadroların yetiştirilmesi için kurulmuş bir örgüttü. Çan Kayşek'in silahlı kuvvetlerindeki subaylar, Alman, İtalyan ve Amerikalı subaylardan faşist eğitim görmek üzere sırayla buraya gönderiliyorlardı.

9 Bu yeni askeri ilkeler, hemen hemen Çan Kayşek çetesinin "korugan savaşı" siyasetinin tümünü oluşturuyordu ve bu ilkelere uygun olarak çete ağır ağır ilerliyor ve her adımda tahkimat yapıyordu.

10 Bkz. V.İ. Lenin, –"Komünizm"–: bu makalede Lenin, Macar Komünisti Bela Kunu'nu eleştiriyor ve şöyle diyordu: "Bela Kun. Marksizmdeki en temel şeyi, Marksizmin yaşayan ruhunu, somut koşulların somut tahlilini bir kenara bırakıyor. (Bütün Eserleri, Moskova, 1950. cilt 31. s.143.)

2. Çin'in Devrimci Savaşının Özellikleri Nelerdir?

O halde Çin'in devrimci savaşının özellikleri nelerdir?

Bence bunlar başlıca dört tanedir.

Birincisi, Çin'in, siyasi ve iktisadi gelişmesi eşit olmayan, 1924-1927 devriminden geçmiş, geniş bir yarısömürge ülke olmasıdır.

Bu özellik, Çin'in devrimci savaşının gelişmesinin ve zafere ulaşmasının mümkün olduğunu gösterir. Biz bunu daha önce (Hunan-Ciangsi Sınır Bölgesi 1. Parti Kongresi sırasında)¹¹ 1927 sonu ile 1928 başlarında, Çin'de gerilla savaşının başlatılmasından az sonra Hunan-Ciangsi sınır bölgesindeki Cingang Dağları'nda bulunan bazı yoldaşların "Kızıl Bayrağı daha ne kadar dalgalandırabileceğiz?" sorusu üzerine de belirtmiştik. Çünkü bu son derece temel bir soruydu. Çin'in devrimci üs bölgelerinin ve Çin Kızıl Ordusu'nun yaşayıp yaşayamayacağı ve gelişip gelişemeyeceği sorusunu cevaplandırmadan bir adım bile ilerleyemezdik. Çin Komünist Partisi'nin 1928 yılında yapılan 6. Milli Kongresi de gene bu soruyu cevaplandırdı. O zamandan bu yana Çin devrimci hareketi doğru bir teorik temele sahip olmuştur.

Şimdi bu özelliği daha ayrıntılı bir biçimde inceleyelim.

Çin'in siyasi ve iktisadi gelişmesi eşit değildir. Zayıf bir kapitalist ekonomi ile hâkim nitelikteki yarifeodal bir ekonomi; sanayi ve ticaret merkezleri durumunda olan birkaç modern şehir ile geniş ve durağan köylük bölgeler; milyonlarca sanayi işçisi ile eski sistem altında çalışan yüz milyonlarca köylü ve zanaatkâr; merkezi hükümete hâkim olan büyük savaş ağaları ile eyaletlere hâkim olan küçük savaş ağaları; iki türden gerici ordu, Çan Kayşek'in Merkezi Ordusu ile eyaletlerdeki savaş ağalarının emri altındaki "çeşitli birlikler"; birkaç demiryolu, birkaç gemi hattı ve motorlu araçların geçebileceği az sayıda yol ile çoğunluğundan yaya olarak geçmenin bile sorun olduğu pek çok sayıda patika yan yana bulunmaktadır.

¹¹ Hunan-Ciangsi sınır bölgesinin ilk Parti Kongresi 20 Mayıs 1928 tarihinde Ningang ilinde bulunan Maoping'de yapıldı.

Çin, yarıömürge bir ülkedir. Emperyalist devletlerin birlik halinde olmamaları, Çin'deki hâkim grupların da birleşmemelerine neden olmaktadır. Birçok devletin hâkimiyetindeki bir yarıömürge ülke ile tek bir devletin tahakkümü altında bulunan bir ömürge arasında fark vardır.

Çin, geniş bir ülkedir. "Doğu karanlıktayken, batı aydınlıktır; güneyde ortalık kararırken, kuzeyde hâlâ ışık vardır." Dolayısıyla kimsenin, manevra alanı bulunup bulunmadığından endişe etmesine gerek yoktur.

Çin büyük bir devrimden geçmiştir. Bu devrim, Kızıl Ordu'nun tohumlarını atmış, Kızıl Ordu'nun önderini, yani Çin Komünist Partisi'ni ortaya çıkarmış ve kitlelere bir devrim tecrübesi kazandırmıştır.

İşte bu yüzden, Çin'in devrimci savaşının birinci özelliği bu savaşın, siyasi ve iktisadi gelişmesi eşit olmayan ve bir devrim tecrübesinden geçmiş, bir yarıömürge ülkede sürdürülmesidir. Bu özellik, esas olarak, siyasi strateji ve taktiklerimizi olduğu kadar, askeri strateji ve taktiklerimizi de belirler.

İkinci özellik, düşmanımızın büyük ve güçlü olmasıdır.

Kızıl Ordu'nun düşmanı, Guomindang'ın durumu nedir? Guomindang, siyasi iktidarı zor yoluyla ele geçirmiş ve iktidarını az çok pekiştirmiş bir partidir. Dünyanın belli başlı karşıdevrimci devletlerinin desteğini sağlamıştır. Ordusunu yeniden düzenlemiş ve Çin tarihindeki bütün diğer ordulardan farklı ve genel olarak modern devletlerin ordularına benzeyen bir ordu haline getirmiştir. Bu ordu, silah ve donatım bakımından Kızıl Ordu'dan çok üstün, sayı bakımından da Çin tarihinin gördüğü ordulardan ve hatta bütün diğer ülkelerin ordularından daha kalabalık bir ordudur. Guomindang Ordusu ile Kızıl Ordu arasında dünya kadar fark vardır. Guomindang, Çin'in siyaset, ekonomi ve kültürünün kilit noktalarına ya da can damarlarına hâkim durumdadır; ülke çapında siyasi iktidara sahiptir.

Böylece, Çin Kızıl Ordusu büyük ve güçlü bir düşmanla karşı karşıya bulunmaktadır. Bu, Çin'in devrimci savaşının ikinci özelli-

ğidir. Bu özellik zorunlu olarak. Kızıl Ordu'nun askeri harekâtını, birçok hakımdan, genel anlamda savaş ile Sovyetler Birliği'ndeki iç savaştan ya da Kuzey Seferi'nden farklı kılmaktadır.

Üçüncü özellik, Kızıl Ordu'nun küçük ve güçsüz oluşudur.

İlk defa gerilla birlikleri halinde faaliyete geçen Çin Kızıl Ordusu, birinci büyük devrimin yenilgiye uğraması üzerine ortaya çıktı. Bu, dünyanın gerici kapitalist ülkelerinin görece bir siyasi ve iktisadi istikrar döneminde olduğu, Çin'de ise gericiliğin hüküm sürdüğü bir dönemde gerçekleşti.

Siyasi iktidarımız dağınık ve tecrit edilmiş dağlık ya da uzak bölgelerde hüküm sürmekte ve hiçbir şekilde dış yardım almamaktadır. Devrimci üs bölgelerindeki ekonomik ve kültürel koşullar, Guomintang bölgelerindekilere oranla geri bir durumdadır. Devrimci üs bölgeleri yalnızca köylük bölgeleri ve küçük şehirleri kapsamaktadır. Bu bölgeler başlangıçta son derece küçüktüler ve o zamandan bu yana da pek büyümemişlerdir. Üstelik bunlar sabit değildirler, Kızıl Ordu gerçekten sağlam üslere sahip değildir.

Kızıl Ordu sayıca azdır, silahları eskidir ve yiyecek, giyecek ve yakacak gibi malzemenin sağlanması konusunda büyük güçlüklerle karşı karşıyadır.

Bu özellik, bir önceki özellikte tam bir karşıtlık halindedir. Kızıl Ordu'nun strateji ve taktikleri bu karşıtlık üzerine inşa edilmiştir.

Dördüncü özellik, Komünist Partisi'nin önderliği ve toprak devrimidir.

Bu özellik, birinci özelliğin kaçınılmaz bir sonucudur ve iki yönü vardır. Bir yandan, Çin'in devrimci savaşı, gericiliğin Çin'de ve kapitalist dünyada alıp yürüdüğü bir dönemde sürdürülmesine karşın zafere ulaşabilir. Çünkü, Komünist Partisi'nin önderliği altındadır ve köylülerin desteğine sahiptir. Bu destek sayesinde üs bölgelerimiz, küçük olmakla birlikte siyasi bakımdan son derece güçlüdürler ve koskoca Guomintang rejimine kararlı bir şekilde karşı çıkmakta, askeri bakımdan ise Guomintang saldırıları için büyük

birer engel oluşturmaktadırlar. Kızıl Ordu, sayıca küçük olmasına karşın, Komünist Partisi'nin önderliğindeki askerleri, toprak devriminin bağrından doğdukları, kendi çıkarları uğruna savaştıkları ve komutan ve erleri siyasi bakımdan birlik halinde oldukları için, büyük bir savaşma gücüne sahiptirler.

Öte yandan, Guomindang'ın durumu bunun tam tersidir. Guomindang toprak devrimine karşı çıkmakta, dolayısıyla köylülerden destek görmemektedir. Büyük bir orduya sahip bulunmakla birlikte, eskiden küçük üretici olan askerlerinin ve küçük rütbeli subaylarının çoğunun kendilerini gönüllü olarak feda etmelerini sağlayacak durumda değildir. Subayları ve erleri siyasi bakımdan bölünmüş durumdadır ve bu da onun savaşma gücünü zayıflatmaktadır.

3. Bu Özelliklerden Doğan Strateji ve Taktiklerimiz

Böylece Çin'in devrimci savaşının dört temel özelliğinin şunlar olduğunu görmüş bulunuyoruz: Siyasi ve iktisadi bakımdan eşit olmayan bir gelişmeye sahip ve büyük bir devrim tecrübesinden geçmiş geniş bir yarıömürge ülke oluşu; düşmanın büyük ve güçlü olması; küçük ve zayıf bir Kızıl Ordu'nun varlığı; ve toprak devrimi. Bu özellikler, Çin'in devrimci savaşa rehberlik edecek çizgiyi ve bu çizginin stratejik ve taktik ilkelerinin pek çoğunu belirlemektedir. Birinci ve dördüncü özelliklerden, Çin Kızıl Ordusu'nun gelişerek düşmanı yenilgiye uğratmasının mümkün olduğu sonucu çıkıyor. İkinci ve üçüncü özellikler ise Çin Kızıl Ordusu'nun çok hızlı bir şekilde gelişmesinin ve düşmanını kısa sürede yenilgiye uğratmasının mümkün olmadığını gösteriyor. Başka bir deyişle, savaş uzun süreli bir savaş olacaktır ve hatta yanlış yönetildiği takdirde, savaşın yenilgiyle sonuçlanma olasılığı da vardır.

Bunlar, Çin'in devrimci savaşının iki yönüdür. Bu iki yön bir aradadır, yani elverişli etkenler ile güçlükler aynı anda bir arada bu-

lanmaktadır. Bu, Çin'in devrimci savaşının temel yasasıdır ve başka birçok yasanın da kaynağıdır. 10 yıllık savaşımızın tarihi, bu yasanın doğruluğunu kanıtlamıştır. Bu temel yasayı dikkate almayan bir kimse, Çin'in devrimci savaşını yönetemez, Kızıl Ordu'yu zafere ulaştıramaz.

Aşağıdaki bütün ilke sorunlarını doğru bir şekilde çözmemiz gerektiği açıktır:

Stratejik yönelimimizi doğru bir biçimde belirlemek, hücumda maceracılığa, savunmada tutuculuğa ve yer değiştirirken kaçaklık eğilimlerine karşı koymak.

Kızıl Ordu'da gerillacılık eğilimine karşı koymak, ancak Kızıl Ordu harekâtlarının gerilla niteliğini kabul etmek.

Uzun süreli harekâtlara ve çabuk sonuç stratejisine karşı çıkmak, buna karşılık uzun süreli savaş stratejisini ve çabuk sonuçlu harekâtları savunmak.

Sabit muharebe hatlarına ve mevzi savaşa karşı çıkmak ve akıcı muharebe hatları ile hareketli savaşı savunmak.

Düşmanı yalnızca bozguna uğratmak için savaşmaya karşı çıkmak, düşmanı yok etmek için savaşmayı savunmak.

Aynı anda her iki "yumrukla" iki ayrı yöne vurma stratejisine karşı çıkmak ve bir seferde tek "yumruk"la tek yöne vurma stratejisini savunmak.¹²

Tek ve geniş bir cephe gerisi bölgesine sahip olma ilkesine karşı çıkmak, küçük cephe gerisi bölgeleri ilkesini savunmak.

Tamamen merkezileşmiş komutaya karşı çıkmak, görece merkezileşmiş bir komutayı savunmak.

Salt askeri bakış açısına ve gezginci asi çete yöntemlerine¹³ karşı çıkmak, Kızıl Ordu'nun Çin Devrimi'nin bir propagandacısı ve örgütçüsü olduğu gerçeğini kabul etmek.

12 Açıklama için bkz. bu ciltte s.333-335.

13 Gezginci asi çeteler için bkz. bu ciltte "Parti İçindeki Yanlış Düşüncelerin Düzeltilmesi Üzerine" Not 4 ve 5, s.167-168.

Eşkivalık zihniyetine¹⁴ karşı çıkmak, sıkı bir siyasi disiplini savunmak.

Savaş ağalığı zihniyetine karşı çıkmak, orduda hem uygun sınırlar içinde bir demkorasiiyi hem de etkili bir disiplini savunmak. Hatalı ve sekter bir kadro siyasetine karşı çıkmak, doğru bir kadro siyasetini savunmak.

Yalnızlık siyasetine karşı çıkmak, kazanılması mümkün olan bütün müttefikleri kazanmak siyasetini savunmak.

Kızıl Ordu'yu eski düzeyinde tutmaya karşı çıkmak, onu yeni bir düzeye çıkarmaya çalışmak.

Strateji sorunları konusundaki bu tartışmanın amacı da, bütün bu sorunları, Çin'deki 10 yıllık kanlı devrimci savaş süresince kazanılan tarihi tecrübelerin ışığı altında dikkatle incelemektir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÇİN'DEKİ SAVAŞIN TEMEL BIÇIMI: "KUŞATMA VE BASTIRMA" HAREKÂTLARI VE BUNLARA KARŞI DÜZENLENEN KARŞI HAREKÂTLAR

Gerilla savaşımızın başladığı 10 yıldan beri, her bağımsız Kızıl gerilla birliği, her Kızıl Ordu Birliği ya da her devrimci üs bölgesi, düşman tarafından düzenli olarak "kuşatma ve bastırma"ya tabi tutulmuştur. Düşman, Kızıl Ordu'ya bir canavar gözüyle bakmakta ve gördüğü yerde onu yakalamaya çalışmaktadır. Kızıl Ordu'yu sürekli bir şekilde kovalamakta ve kuşatmaya çalışmaktadır. 10 yıl boyunca savaşın bu görünümü değişmemiştir ve iç savaş yerini milli bir savaşa bırakmadığı sürece, düşmanın zayıf, Kızıl Ordu'nun ise kuvvetli olacağı güne kadar da değişmeyecektir.

14 "Eşkivalık yöntemleri" ile, disiplin örgütlenme ve açık bir siyasi yönetim yokluğunun yol açtığı yağma ve talan kastedilmektedir.

Kızıl Ordu'nun harekâtları. "kuşatma ve bastırma"ya karşı. karşı harekâtlar biçimini almaktadır. Bizim için zafer. esas olarak "kuşatma ve bastırma"ya karşı mücadelede zafer, yani stratejik zafer ve bu harekâtlarda kazanılan zaferler anlamına gelmektedir. Her "kuşatma ve bastırma" harekâtına karşı savaşımlar, genellikle irili ufaklı birkaç ve hatta birçok muharebeden meydana gelen bir karşı harekât biçimini almaktadır. Bir "kuşatma ve bastırma" harekâtı esas olarak bozguna uğratılmadıkça, birçok muharebe kazanılmış bile olsa stratejik zaferden ya da bir bütün olarak karşı harekâtın zaferinden söz edilemez. Kızıl Ordu'nun 10 yıllık savaş tarihi "kuşatma ve bastırma"ya karşı giriştiği karşı harekâtların tarihidir.

Düşmanın "kuşatma ve bastırma" harekâtlarında ve bunlara karşı Kızıl Ordu'nun giriştiği karşı harekâtlarda, Çin'de ya da dünyanın herhangi bir yerindeki eski ya da çağdaş savaşlardan farksız bir şekilde iki türlü savaşma yöntemi, yani saldırı ve savunma yöntemleri birlikte uygulanmaktadır. Çin'in iç savaşının ayırt edici özelliği ise, bu iki savaş türünün uzun bir süre içinde tekrarlanarak birbirlerinin yerini almasıdır. Her "kuşatma ve bastırma" harekâtında düşman, Kızıl Ordu'nun savunmasına karşı saldırı uygulamakta, Kızıl Ordu ise onun saldırısına savunma yaparak karşılık vermektedir; bu, "kuşatma ve bastırma" harekâtına karşı girişilen karşı harekâtın birinci aşamasıdır. Daha sonra ise düşman, Kızıl Ordu'nun saldırısı karşısında savunmaya geçmekte, Kızıl Ordu da düşmanın savunmasına karşı saldırı uygulamaktadır; bu da karşı harekâtın, ikinci aşamasını meydana getirmektedir. Her "kuşatma ve bastırma" harekâtı, bu iki aşamadan geçmekte ve bunlar uzun bir süre içinde yer değiştirmektedirler.

Uzun bir süre içinde tekrarlanan yer değiştirme derken, bu savaş biçiminin ve bu çarpışma türlerinin tekrarlanışını kastediyoruz. Bu, herkesin görebileceği kadar açık bir şeydir. Bir "kuşatma ve bastırma" harekâtı ve buna karşı girişilen bir karşı harekât; işte savaşın sürekli olarak tekrarlanan görünümü böyledir. Her harekâtta çarpış-

ma türlerinin yer değiştirmesi de, dūřmanın bizim savunmamıza karşı saldırı uyguladığı ve bizim de onun saldırısını savunma ile karşıladığımız birinci aşama ile dūřmanın bizim saldırımıza karşı savunma uyguladığı ve bizim ise onun savunmasını saldırıyla karşıladığımız ikinci aşama arasında olmaktadır.

Bir harekâtın ya da bir muharebenin neleri kapsadığına gelince, bu, sadece aynı Şeyin bir tekrarı olmamakta, her seferinde değişmektedir. Bu da herkes için apaçık bir gerçektir. Bu açıdan bakıldığında, her harekât ve karşı harekâta boyutların büyümesi, durumun daha karmaşık bir hale gelmesi ve savaşın daha çetin olması bir kural haline gelmiştir.

Fakat bu, inişler ve çıkışlar olmayacağı anlamına gelmez. Dūřmanın beşinci "kuşatma ve bastırma" harekâtından sonra Kızıl Ordu son derece zayıflamış ve güneydeki bütün üs bölgeleri kaybedilmişti. Kızıl Ordu kuzeybatıya kaydırıldığı için, artık, güneyde olduğu gibi, iç dūřmanı tehdit eden çok öncemli bir duruma sahip değildir; bunun sonucu olarak da "kuşatma ve bastırma" harekâtlarının boyutları küçülmüş, durum basitleşmiş ve savaş yoğunluğunu kaybetmiştir.

Neler Kızıl Ordu için bir yenilgi sayılır? Stratejik bakımdan, ancak bir "kuşatma ve bastırma" harekâtına karşı girişilen bir karşı harekâtın tümüyle başarısızlığa uğraması yenilgi sayılır ve bu durumda bile yenilgi kısmi ve geçicidir. Çünkü, ancak Kızıl Ordu'nun toptan yok edilmesi, iç savaşta kesin bir yenilgiye uğranılması anlamına gelir. Böyle bir Őey ise hiç olmamıştır. Geniř üs bölgelerinin kaybedilmesi ve Kızıl Ordu'nun yer değiştirmesi, Parti üyelerinin, silahlı kuvvetlerin ve üs bölgelerinin yüzde 90'ının kaybına yol açmış olmasına karşın bu, kesin ve tam değil, geçici ve kısmi bir yenilgiydi. Biz ordumuzun bu Őekilde yer değiştirmesine savunmamızın devamı, dūřmanın takibine ise saldırının devamı diyoruz. Yani, dūřmanın "kuşatma ve bastırma" harekâtı ile bizim karşı harekâtımız arasındaki mücadele süreci içinde, biz savunmadan saldırıya geçmek yerine dūřman saldırısı karşısında savunmamızın kırılmasına izin verdik ve

böylece savunmamız bir geri çekilmeye, düşmanın saldırısı ise takibe dönüştü. Fakat, örneğin Ciangsi eyaletinden ve diğer çeşitli bölgelerden Şensi eyaletine geçtiğimizde olduğu gibi, Kızıl Ordu yeni bir bölgeye ulaştığında, "kuşatma ve bastırma" harekâtları ve bizim karşı harekâtlarımız da yeniden başladı. Kızıl Ordu'nun stratejik geri çekilmesi (Uzun Yürüyüş)¹⁵, Kızıl Ordu'nun stratejik savunmasının bir devamı ve düşmanın stratejik takibi de, düşmanın stratejik saldırısının bir devamıydı dememizin nedeni budur.

Çin iç savaşında, eski olsun yeni olsun, Çin'de ya da dışarıda olsun, bütün diğer savaşlarda olduğu gibi yalnız iki temel savaşma biçimi vardır: Saldırı ve savunma. Çin'in iç savaşının ayırt edici özelliği "kuşatma ve bastırma" harekâtlarının ve bizim karşı harekâtlarımızın uzun dönemde tekrarlanması ile iki savaş biçiminin, yani saldırı ile savunmanın 10 bin kilometrelik büyük bir stratejik yer değiştirme (Uzun Yürüyüş) olgusu da dahil olmak üzere, uzun dönemde birbirlerinin yerini almasından ibarettir.

Düşman için de yenilgi hemen hemen aynıdır. "Kuşatma ve bastırma" harekâtı kırılarak savunmamızın saldırıya dönüşmesi ve düşmanın savunmaya çekilmek ve yeni bir "kuşatma ve bastırma" harekâtına girişmeden önce yeniden örgütlenmek zorunda kalması, düşman için stratejik bir yenilgidir. Düşman, 10 bin kilometreyi aşan bir stratejik yer değişikliği yapmak zorunda kalmamıştır, çünkü tüm ülkeye egemendir ve bizden çok daha güçlü bir durumda bulunmaktadır. Bununla birlikte kuvvetlerini kısmen kayırdığı da olmuştur. Ara sıra, bazı üs bölgelerinde Kızıl Ordu tarafından kuşatılan Beyaz müstahkem mevkiilerdeki düşman kuvvetleri, kuşatmamızı yarararak, yeni saldırılar örgütlemek üzere Beyaz bölgelere çekilmişlerdir. İç savaş uzar ve Kızıl Ordu'nun zaferleri de yoğunlaşırsa bu türden olaylar daha sık görülecektir. Düşman ise, Kızıl Or-

15 25 bin Li'lik (12 500 kilometre) Uzun Yürüyüş, Kızıl Ordu tarafından Ciangsi eyaletinden Kuzey Şensi eyaletine kadar yapıldı. Daha fazla bilgi için bkz. bu ciltte "Japon Emperyalizmi'ne Karşı Taktikler Üzerine" Not 20, s.233.

du'nun başardığı şeyi gerçekleştiremez, çünkü halkın desteğine sahip değildir ve subayaları ile erleri birlik içinde değildir. Kızıl Ordu'nun uzun mesafeli yer değiştirmesini örnek alacak olsaydı hiç kuşkusuz imha edilirdi.

1930'daki Li Lisan çizgisi döneminde, Li Lisan yoldaş Çin'in iç savaşının uzun süreli niteliğini kavrayamadı ve bu nedenle de bu savaş süresince "kuşatma ve bastırma harekâtlarının uzun bir dönem boyunca tekrarlanacağı ve yenilgiye uğratılacağı yarasını görmedi (o tarihe kadar bunun Hunan-Ciangsi sınır bölgesinde üç, Fucien'de ise iki örneği görülmüştü). Bu nedenle devrimi çabucak zafere ulaştırmak amacıyla o tarihlerde henüz kuruluş döneminde olan Kızıl Ordu'ya, Vuhan'a saldırmak emrini verdi ve ayrıca ülke çapında bir silahlı ayaklanma başlatma çağrısında bulundu. Böylece "sol" oportünizm hatasını işlemiş oldu.

Aynı şekilde 1931-1934 döneminin "sol" oportünistleri de "kuşatma ve bastırma" harekâtlarının tekrarlanacağı yarasına inanmadılar. Hubey-Henan-Anhuy sınırı boyunca uzanan üs bölgemizdeki bazı sorumlu yoldaşlar, bir "yardımcı kuvvet" teorisini savunuyorlar ve üçüncü "kuşatma ve bastırma" harekâtının yenilgiye uğratılmasından sonra, Guomintang Ordusu'nun artık sadece bir yardımcı kuvvet haline geldiğini ve bundan böyle Kızıl Ordu'ya karşı girişilecek saldırılarda bizzat emperyalistlerin esas rolü oynayacağını ileri sürüyorlardı. Bu tahmine dayanan stratejiye göre de Kızıl Ordu, Vuhan'a saldırmalıydı. Bu görüş, ilke olarak Ciangsi'de bulunan ve Kızıl Ordu'nun Nançang'a saldırmasını isteyen, üs bölgelerinin birleştirilmesi işine ve düşmanın derinlere çekilmesi taktiğine karşı olan, bir eyaletin başkentiyle diğer önemli şehirlerin zaptedilmesini o eyaletteki zaferin başlangıç noktası olarak gören ve "beşinci 'kuşatma ve bastırma' harekâtına karşı verilen savaş, devrim yolu ve sömürgecilik yolu arasındaki kesin muharebeyi ifade etmektedir" diyen yoldaşların görüşlerine uyuyordu. Bu "sol" oportünizm, Hubey-Henan-Anhuy sınır bölgesinde girişilen dördüncü ve Ciangsi'deki Merkezi Bölge'ye karşı girişilen beşinci "kuşatma ve bastır-

ma" harekâtlarına karşı mücadelede benimsensen hatalı çizginin kaynağıydı ve Kızıl Ordu'yu düşmanın bu azgın harekâtları karşısında çaresiz bırakarak Çin Devrimi'ni çok ağır kayıplara uğrattı.

Kızıl Ordu'nun hiçbir zaman savunma yöntemleri benimsememesi gerektiği şeklindeki görüş de doğrudan doğruya, "kuşatma ve bastırma" harekâtlarının tekrarlanacağını inkâr eden bu "sol" oportünizmden kaynaklanıyordu ve bu da tamamen yanlıştı.

Devrimin ya da devrimci bir savaşın bir taarruz olduğu görüşü, kuşkusuz doğrudur. Bir devrimin ya da devrimci bir savaşın, ortaya çıkması ve gelişmesi boyunca, küçük bir kuvvetten büyük bir kuvvete dönüşüncüye, siyasi iktidara sahip değilken siyasi iktidarı ele geçinceye, bir Kızıl Ordusu bulunmazken onu oluşturuncaya ve devrimci üs bölgelerine sahip değilken onları kuruncaya kadar, taarruz durumunda bulunması gereklidir. Devrim ve devrimci savaş bu dönem boyunca tutucu olamaz ve tutuculuk eğilimlerine karşı çıkılmalıdır.

Tamamen doğru olan tek görüş, bir devrimin ya da devrimci bir savaşın bir taarruz olmakla birlikte, savunmayı ve geri çekilmeyi de kapsadığıdır. Saldırmak için savunmak, ilerleyebilmek için geri çekilmek, cepheye saldırmak için kanatlara saldırmak ve düze çıkmak için dolambaçlı yoldan gitmek: Bütün bunlar birçok olayın gelişme sürecinde, özellikle de askeri harekâta kaçınılmaz şeylerdir.

Yukarıda belirtilen iki görüşten birincisi siyasi alanda doğru olabilir, ancak askeri alana uygulandığında doğruluğunu yitirir. Üstelik siyasi alanda da yalnızca bir durumda doğru (devrim ilerlerken) başka bir duruma uygulandığında ise doğru değildir (devrim gerilerken; örneğin 1906 yılında Rusya'da¹⁶ ve 1927'de Çin'de olduğu gibi genel bir geri çekilme ya da 1918 yılında Brest-Litovsk Antlaşması¹⁷ sıra-

16 1905 Aralık ayaklanmasının batılmasından sonra, Rusya'da devrimci dalganın yavaş yavaş geri çekildiği dönem. Bkz. Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevik) Tarihi, Kısa Ders, Üçüncü Bölüm, Beşinci ve Altıncı Kısımlar, AYDINLIK Yayınları.

17 Brest-Litovsk Barış Antlaşması, 1918 Mart'ında Sovyet Rusya ile Almanya arasında imzalandı. Üstünlüğü su götürmez düşman kuvvetleri karşısında devrim-

sında Rusya'da olduğu gibi kısmi bir geri çekilme içindeyken). Yalnızca ikinci görüş tamamen doğru ve gerçeğe uygundur. Askeri savunma önlemlerine mekanik bir biçimde karşı çıkan 1931-1934 yıllarının "sol" oportünizmi, çocukluktan başka bir şey değildir.

Tekrarlanan "kuşatma ve bastırma" harekâtları ne zaman sona erecek? Bence bu, iç savaş uzadığı takdirde, güçler dengesinde esaslı bir değişiklik olduğunda ve Kızıl Ordu, düşmandan daha güçlü bir duruma geldiğinde sona erecektir. O zaman biz düşmanı kuşatmaya ve bastırmaya başlayacağız ve o da karşı harekâtlara girişecek, ancak siyasi ve askeri koşullar onun, Kızıl Ordu'nun karşı harekâtlarında eriştiği durumu sağlamasına izin veremeyecektir. O zaman "kuşatma ve bastırma" harekâtlarının tekrarlanan görünümünün, tamamen olmasa bile büyük ölçüde sona ereceği kesinlikle söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

STRATEJİK SAVUNMA

Bu başlık altında, şu konuları incelemek istiyorum: 1) Aktif ve pasif savunma; 2) "kuşatma ve bastırma" harekâtları ile mücadele için hazırlık; 3) stratejik geri çekilme; 4) stratejik karşı saldırı; 5) karşı saldırının başlatılması; 6) birliklerin toplanması; 7) hareketli savaş; 8) çabuk sonuçlu savaş; 9) imha savaşı.

ci güçler, Alman emperyalistlerinin yeni doğmuş ve henüz bir orduya sahip olmayan Sovyet Cumhuriyeti'ne karşı bir saldırıda bulunmalarını önlemek amacıyla geçici olarak geri çekilmek zorunda kaldılar. Bu antlaşmanın imzalanması, Sovyet Cumhuriyeti'ne, proletarya iktidarı pekiştirmesi, ekonomisini yeniden düzenlenmesi ve Kızıl Ordusu'nu kurması için zaman kazandırdı. Proletaryanın köylülük üzerindeki önderliğini sürdürmesini ve 1918-1920 yılları arasında Beyaz orduların ve İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri, Fransa, Japonya, Polonya ve öteki ülkelerin giriştikleri silahlı müdahaleyi yenilgiye uğratılmasını sağladı.

1. Aktif ve Pasif Savunma

Konuya neden savunmayı incelemekle başlıyoruz? Çin'in 1924-1927 yılları arasındaki ilk milli birleşik cephesinin başarısızlığa uğramasından sonra devrim, son derece çetin ve amansız bir sınıf savaşına dönüştü. Düşmanın bütün ülkeye egemen olmasına karşılık biz sadece pek küçük silahlı kuvvetlere sahiptik: dolayısıyla, başından beri düşmanın "kuşatma ve bastırma" harekâtlarına karşı kıyasıya bir mücadele vermek zorunda kaldık. Saldırılarımız, bu harekâtları yenilgiye uğratma çabalarımızla çok yakından ilgili olmuştur ve geleceğimiz de bu amacımızı gerçekleştirip gerçekleştirmemize bağlıdır. Bir "kuşatma ve bastırma" harekâtını yenilgiye uğratmak, genellikle arzu edildiği gibi düz değil, dolambaçlı bir süreçtir. Oldukça ciddi olan başlıca sorun, kuvvetlerinizi koruyabilmek ve düşmanı yenilgiye uğratmak için uygun fırsat kollamaktır. Bu yüzden stratejik savunma, Kızıl Ordu'nun harekâtları sırasında karşı karşıya bulunduğu en karmaşık ve en önemli sorundur.

10 yıllık savaşımız boyunca, sık sık, stratejik savunma ile ilgili iki sapma ortaya çıktı. Bunlardan birisi, düşmanı küçümsemek, diğeri ise düşman karşısında dehşete kapılmaktı.

Düşmanı küçümsemenin bir sonucu olarak birçok gerilla birliği yenilgiye uğradı ve bazı durumlarda da Kızıl Ordu, düşmanın "kuşatma ve bastırma" harekâtlarını bozguna uğratamadı.

Devrimci gerilla birlikleri ilk ortaya çıktıklarında, önderleri, çoğu zaman düşmanın durumu ile kendi durumumuzu doğru bir şekilde değerlendiremediler. Sadece bazı yerlerde ani silahlı ayaklanmalar ya da Beyaz birlikler arasında isyanlar örgütlemekte başarılı olduklarından, ya sadece o an için elverişli olan koşulları görebildiler ya da karşı karşıya buldukları gerçekten ciddi durumu göremediler ve böylece genellikle düşmanı küçümsediler. Üstelik kendi zaaflarından da (tecrübesizlik ve kuvvetlerin azlığı) habersizdiler. Düşmanın güçlü, bizim ise güçsüz olduğumuz nesnel bir gerçektir, ama bazı kimseler

hunu dikkate almıyı reddettiler: sürekli olarak saldırıdan söz edip savunmayı ve geri çekilmeyi ağızlarına bile almak istemediler. Böylece kendilerini savunma konusunda zihinsel bakımdan silahsızlandırmış oldular ve bunun sonucu olarak da yönetimde hata yaptılar. Birçok gerilla birliği, bu yüzden yenilgiye uğradı.

Kızıl Ordu'nun düşmanın "kuşatma ve bastırma" harekâtlarını bu nedenle bozguna uğratabilmesinin örnekleri de, 1928 yılında Guangdong eyaletinin Hayfeng-Lufeng bölgesindeki yenilgisi¹⁸ ile 1932 yılında Kızıl Ordu'nun, Guomindang Ordusu'nun yalnızca yardımcı bir kuvvet olduğu varsayımıyla hareket etmesi yüzünden Hubey-Henan-Anhuy sınır bölgesinde düşmanın "kuşatma ve bastırma"sına karşı girişilen dördüncü karşı harekâta hareket serbestisini yitirmesidir.

Düşman karşısında dehşete kapılmak yüzünden uğranılan yenilgilerin de pek çok örneği vardır.

Bazıları düşmanı küçümserken diğer bazıları da onu gözlerinde çok büyüttüler, kendi gücümüzü ise küçümsediler ve sonuç olarak gereksiz bir geri çekilme siyaseti benimseyerek aynı şekilde savunma konusunda kendilerini zihinsel bakımdan silahsızlandırdılar. Bu da bazı gerilla birliklerinin yenilmesine, Kızıl Ordu'nun bazı harekâtlarının başarısızlığa uğramasına ya da üs bölgelerinin kaybedilmesine yol açtı.

Bir üs bölgesinin kaybedilmesinin en çarpıcı örneği, "kuşatma ve bastırma"ya karşı beşinci karşı harekât sırasında Ciangsi'deki Merkezi Üs Bölgesi'nin düşmesidir. Burada hata, sağcı bir görüşten kaynaklandı. Önderler, düşmandan bir kaplandan korkarcasına korktular, her yanda savunmaya geçtiler, düşmanın gerilerine sarkarak bizim lehimize olacak bir durumda orada savaşmaya ya da düş-

18 30 Ekim 1927'de Guangdong eyaletindeki Hayfeng-Lufeng bölgesi köylüleri, Çin Komünist Partisi'nin önderliğinde üçüncü ayaklanmalarını başlattılar. Hayfeng ve Lufeng ile çevresini işgal ettiler, bir Kızıl Ordu örgütlediler ve işçilerin ve köylülerin demokratik siyasi iktidarını kurdular. Daha sonra, düşmanı küçümseme hatasını işlediklerinden yenildiler.

manı iyice içerlere çekip onları bir sürü gibi topladıktan sonra imha etmeye cesaret edemediler. Sonunda bütün üs bölgesi kaybedildi ve Kızıl Ordu, 12 bin kilometreden fazla sürecek olan Uzun Yürüyüş'e başlamak zorunda kaldı. Ne var ki, bu tür bir hata, genellikle, düşmanı küçümseyen "sol" bir hatadan sonra ortaya çıkıyordu. 1932 yılında önemli şehirlere saldırmak şeklinde ortaya çıkan askeri maceracılık, sonradan düşmanın beşinci "kuşatma ve bastırma" harekâtıyla başa çıkmak için benimsenen pasif savunma çizgisinin temel nedeniydi.

Düşman karşısında dehşete kapılmanın en aşırı örneği, "Çang Guotao çizgisinin" geri çekilme eğilimiydi. Dördüncü Cephe Kızıl Ordusu'nun batı kolunun, Sarı Irmak'ın batısında yenilgiye uğraması,¹⁹ bu çizginin kesin olarak iflasını ilan etti.

Aktif savunma, aynı zamanda taarruz savunması ya da kesin sonuçlu muharebelerle savunma diye de bilinir. Pasif savunma ise sadece savunmaya dayanan savunma ya da salt savunma diye de adlandırılır. Pasif savunma, aslında sahte bir savunmadır; tek gerçek savunma ise aktif savunma, yani karşı saldırıya başlamak ve taarruza geçmek amacı ile yapılan savunmadır. Bildiğim kadarıyla eski ya da yeni, yerli ya da yabancı en ufak bir değer taşıyıp da, stratejide olsun, taktikte olsun pasif savunmaya karşı çıkmayan bir askerlik kitabı ya da askeri uzman yoktur. Ancak iyice budala ya da çılgın biri, pasif savunmaya sihirli bir şey gözüyle bakabilir. Bununla birlikte, dünyada böyle şeyler yapan insanlar da çıkmaktadır. Bu, savaşta bir hata ve askeri sorunlarda kararlı bir şekilde karşı çıkmamız gereken tutuculuğun bir belirtisidir.

19 Kızıl Ordu'nun Dördüncü ve İkinci Cephe Orduları, 1936 Güz'ünde kuvvetlerini birleştirerek Slikang'ı kuzeydoğu kısmından kuzeye doğru yer değiştirdiler. Çang Guotao o sırada hâlâ Parti aleyhtarı tutumunda ve geri çekilme ve tasviye siyasetinde direnmekteydi. Aynı yılın Ekim ayında İkinci ve Dördüncü Cephe Orduları Gansu'ya vardıklarında, Dördüncü Cephe Ordusu'nun 20 bin kişiden fazla sayıdaki öncü birliklerine Sarı Irmak'ı geçmek ve batıya Cinghay'a doğru ilerlemek üzere Batı Kolu olarak örgütlenmeleri emrini verdi. Bu kol, 1936 Aralık'ındaki muharebelerde çok hırpalandı ve 1937 Mart'ında tamamıyla yenilgiye uğradı.

Yeni ve hızla gelişmekte olan emperyalist ülkelerin, yani Almanya ile Japonya'nın askeri uzmanları bol bol stratejik saldırının yararlarından söz etmekte ve stratejik savunmaya karşı çıkmaktadırlar. Bu türden bir askeri düşünce tarzı, Çin'in devrimci savaşına kesinlikle uygun değildir. Bu, askeri uzmanlara göre, savunmanın önemli bir zaafı, halkın moralini güçlendirecek yerde bozmasıdır. Bu tez, sınıf çelişmelerinin keskin olduğu ve savaşın sadece gerici hâkim tabakalara ya da iktidardaki gerici siyasi gruplara yarar sağladığı ülkeler için geçerlidir. Bizim durumumuz ise farklıdır. Devrimci üs bölgelerini savunmak ve Çin'i savunmak sloganı ile, biz, halkın çok büyük çoğunluğunu tek bir yürek ve tek bir kafa halinde seferber edebiliriz; çünkü biz ezilmiş ve saldırıya uğramış bir milletiz. Sovyetler Birliği Kızıl Ordusu da iç savaş sırasında savunma yöntemini benimseyerek düşmanlarını yenmişti. Emperyalist devletler saldırı için Beyazları örgütlediklerinde, savaş, Sovyetleri savunmak sloganı altında yürütülmüştü. Hatta Ekim ayaklanmasına hazırlanırken, askeri seferberlik, başkenti savunmak sloganı altında gerçekleştirilmişti.

Her haklı savaşta savunma, siyasi bakımdan yabancı unsurlar üzerinde yatıştırıcı bir etki yapmakla kalmaz, aynı zamanda kitlelerin geri kesimlerinin de savaşa katılmak üzere seferber edilmesini mümkün kılar.

Marks, bir ayaklanma başladığında, saldırıya bir an bile ara verilmemesi gerektiği şeklindeki sözleriyle,²⁰ kitlelerin bir ayaklanma ile düşmanı gafil avladıktan sonra gerici hâkim sınıflara siyasi iktidarlarını korumak ya da yeniden ele geçirmek için fırsat vermemesi, ülkenin gerici güçlerini hazırlıksız yakalamışken onları yenilgiye uğratmak için o fırsattan yararlanması; evvelce kazanılmış zaferlerle yetinerek, düşmanı küçümseyerek saldırılarını gevşeterek ya da ileri atılmada duraksama göstererek, düşmanı imha fırsatını elden kaçırmaması ve devrimi yenilgiye uğratmaması gerektiğini

20 Karl Marx'ın Paris Komünü üzerine, L. Kugelmann'a yazdığı mektuba bakınız.

kastetmektedir. Bu, doğrudur. Ancak bu, biz devrimcilerin, üstün bir düşmanla savaşı tutuşmuşken ve zor bir durumda kalmışken bile savunmaya başvurmanamız gerektiği anlamına gelmez. Ancak bir budala bunun aksini düşünebilir.

Bir bütün olarak ele alındığında savaşımız, Guomindang'a karşı bir saldırı niteliğini taşımış, ancak askeri bakımdan düşmanın "kuşatma ve bastırma"sını bozguna uğratma biçimine bürünmüştür.

Askeri bakımdan savaşımız, savunma ve saldırının zaman içinde birbirlerinin yerini almasından ibarettir. Bizim durumumuzda saldırının savunmadan önce mi, sonra mı geldiği sorununun bir önemi yoktur. Çünkü, sorunun can alıcı noktası "kuşatma ve bastırma"yı bozguna uğratmaktır. Savunma, "kuşatma ve bastırma" harekâtının yenilgiye uğratılmasına dek sürer, ondan sonra ise saldırıya geçilir: bunlar aynı şeyin iki aşamasından ibarettir ve böyle bir düşman harekâtının ardından hemen bir diğeri gelir. Bu iki aşamadan daha karmaşık ve önemli olanı savunmadır. Savunma "Kuşatma ve bastırma"nın bozguna uğratılmasıyla ilgili pek çok sorunu kapsar. Burada temel ilke, aktif savunmadan yana olmak ve pasif savunmaya karşı çıkmaktır.

İç savaşımızda Kızıl Ordu'nun gücü düşmaninkini geçtiğinde, genel olarak stratejik savunmaya artık gerek duymayacağız. O zaman siyasetimiz yalnızca stratejik saldırı olacaktır. Bu değişiklik, güçler dengesindeki bütünsel bir değişikliğe bağlıdır. O zaman, alınacak savunma önlemleri ancak kısmi nitelikte olacaktır.

2. "Kuşatma ve Bastırma" Harekâtlarına Karşı Mücadele Hazırlıkları

Düşmanın planladığı bir "kuşatma ve bastırma" harekâtına karşı zorunlu ve yeterli hazırlıkları tamamlamazsak, pasif bir duruma itileceğimiz kesindir. Muharebeyi alelacele kabul etmek, zaferden emin olmadan savaşmak demektir. O halde düşman bir "kuşatma ve

bastırma" harekâtı hazırlarken. bizim de kendi karşı harekâtımızı hazırlamamız mutlak bir zorunluluktur. Saflarımızdaki bazı kimse-lerin bir zamanlar yaptıkları gibi böyle hazırlıklara karşı çıkmak, çocukça ve gülünç bir şeydir.

Burada, kolayca tartışma konusu olabilecek güç bir sorun vardır: Saldırıya ne zaman son vermeli ve "kuşatma ve bastırma" harekâtına karşı hazırlık aşamasına ne zaman geçmeliyiz? Biz muzaffer bir şekilde saldırımızı sürdürürken ve düşman da savunmada iken, düşmanın. gelecek "kuşatma ve bastırma" harekâtının hazırlıklarını gizli bir şekilde sürdürmesi nedeniyle, düşman saldırısının ne zaman başlayacağını kestirmemiz güç olmaktadır. Eğer karşı harekâtı hazırlama çalışmalarımız vaktinden önce başlarsa, saldırımızın kazançları azalacak ve hatta bazen Kızıl Ordu ve halk üzerinde bazı zararlı etkiler yaratılacaktır. Çünkü hazırlık aşamasında alınan başlıca önlemler, geri çekilmek için yapılan askeri hazırlıklar ile bu amaçla yapılan siyasi seferberliktir. Hazırlıklara çok erken başlarsak, bazı durumlarda bu, düşmanı bekleme haline gelir ve uzun bir süre beklenip de düşman hâlâ görünmediğinde saldırıya yeniden girişmek zorunda kalırız. Bazen de düşman tam yeni saldırımızı başlatırken saldırıya geçerek bizi zor durumda bırakır. Görüldüğü gibi, hazırlıklarımıza başlamak için en uygun anın seçilmesi, önemli bir sorundur. Bu an, hem düşmanın durumuna hem de kendi durumumuza ve aynı zamanda ikisi arasındaki ilişkilere gereken önem verilerek belirlenmelidir. Düşmanın durumunu bilmemiz için siyasi, askeri ve mali durumu ve kendi bölgesindeki kamuoyunun durumu hakkında bilgi toplamamız gerekir. Bu bilgileri değerlendirirken, düşmanın tüm gücünü dikkate almalı ve geçmişteki yenilgilerini abartmamalı, ama aynı zamanda iç çelişmelerini, içinde bulunduğu mali güçlükleri ve geçmiş yenilgilerinin etkilerini de hesaplamayı ihmal etmemeliyiz. Kendi durumumuza gelince, geçmiş zaferlerimizi abartmamalı, buna karşılık bunların etkilerini de tam olarak hesaba katmalıyız.

Bununla birlikte hazırlıkların zamanı konusunda genel bir şey söylemek gerekirse, hazırlıklara çok geç başlamaktansa erken başlamak daha iyidir. Çünkü erken başlamak, daha küçük kayıplara yol açar ve hazırlıklı bulunmamızı sağladığı için tehlikeyi önlemek ve bizi esas olarak yenilmez bir duruma getirmek gibi de bir avantajı vardır.

Hazırlık aşamasındaki temel sorunlar, Kızıl Ordu'nun geri çekilmesi için girişilecek hazırlıklar, siyasi seferberlik, asker kaydetme, para ve erzak temini ve siyasi bakımdan yabancı unsurlarla ilgili önlemlerin alınmasıdır.

Kızıl Ordu'nun geri çekilmesi ile ilgili hazırlıklardan, çekilmeyi tehlikeye sokacak bir biçimde hareket etmemesi, saldırılarında çok fazla ilerlememesi ya da çok yorgun düşmemesine dikkat edilmesini kastediyoruz. Bunlar, geniş çapta bir düşman saldırısının arifesinde Kızıl Ordu'nun esas kuvvetlerinin ele almak zorunda olduğu şeylerdir. Böyle bir zamanda Kızıl Ordu, esas olarak, savaş alanlarının seçimi ve hazırlanması, erzak temini ve kendi kuvvetlerinin genişletilip eğitilmesi konularında planlama yapmaya önem vermelidir.

"Kuşatma ve bastırma"ya karşı mücadelede siyasi seferberlik, en önemli sorunlardan biridir. Yani üs bölgesinde bulunan Kızıl Ordu'ya ve halka açıkça, kararlılıkla ve kesin olarak düşman saldırısının başlamak üzere olduğunu ve halka büyük zararlar vereceğini söylemeli; fakat aynı zamanda onlara düşmanın zaaflarını açıklamalı, Kızıl Ordu'nun lehindeki etkenleri, zafere olan sarsılmaz inancımızı ve genel çalışma planımızı anlatmalıyız. Kızıl Ordu'yu ve tüm halkı, düşmanın "kuşatma ve bastırma" harekâtına karşı savaşmaya ve üs bölgesini savunmaya çağırmalıyız. Askeri sırların söz konusu olduğu durumlar dışında siyasi seferberlik açık olarak yürütülmeli, ayrıca kapsamı, devrim davasını destekleyebilecek herkesi içine alacak şekilde genişletilmelidir. Burada en önemli nokta, kadroların ikna edilmesidir.

Yeni asker kaydedilmesi, iki noktaya dayandırılmalıdır. Birincisi, halkın siyasi bilinci ve nüfusun büyüklüğü, ikincisi de Kızıl Ordu'nun o andaki durumu ile bütün karşı harekât boyunca uğranması muhtemel kayıplar.

Para ve erzak temini sorununun, karşı harekât için ne kadar önemli olduğunu belirtmek gereksizdir. Uzun sürebilecek bir düşman harekâtı olasılığını hesaba katmamız gerekir. Esas olarak Kızıl Ordu, fakat ayrıca devrimci üs bölgesindeki halk için, düşmanın "kuşatma ve bastırma" harekâtına karşı bütün mücadele boyunca gerekli asgari maddi ihtiyaçların bir tahminini yapmak zorunludur.

Siyasi bakımdan yabancı unsurlarla ilgili olarak, gafil avlanmamalı, fakat aynı zamanda gereksiz yere ihanet edecekleri kuşkusuna kapılıp aşırı önlemlere de başvurmamalıyız. Toprak ağaları, tüccarlar ve zengin köylüler arasında ayırım yapılmalıdır. Burada dikkat edilecek nokta, bir yandan onlara sorunları siyasi açıdan anlatıp tarafsız kalmalarını sağlamaya çalışırken, diğer yandan da halk kitlelerini, onlara göz kulak olacak şekilde örgütlemektir. Sadece, en tehlikeli olan pek az sayıdaki unsura karşı tutuklama gibi sert önlemlere başvurulmalıdır.

"Kuşatma ve bastırma"ya karşı girişilen bir mücadelede başarının derecesi, hazırlık aşamasındaki görevlerin ne ölçüde yerine getirildiği sorunu ile yakından ilgilidir. Düşmanı küçümsemek yüzünden hazırlıkların gevşetilmesi ve düşman saldırısı karşısında dehşete kapılmanın yol açtığı panik zararlı eğilimlerdir. Bizim için gerekli olan, coşkun fakat sakin bir ruh hali ve yoğun fakat düzenli bir çalışmadır.

3. Stratejik Geri Çekilme

Stratejik bir geri çekilme, güçsüz bir kuvvetin, kolayca baş edemeyeceği üstün bir düşmanın saldırısı karşısında düşmanı yenilgiye uğratmak amacıyla kuvvetlerini koruyabilmek ve vakit kazandı-

rabilmek için aldığı planlı bir stratejik önlemdir. Fakat, askeri maceracılar böyle bir önleme inatla karşı çıkıyorlar ve "düşmanı kapının dışında karşılama"yı savunuyorlar.

Bir boks karşılaşmasında, akıllı boksörün başlarda genellikle biraz gerilediğini, saf olanının ise hisimla saldırıp daha en başında bütün gücünü tükettiğini ve sonunda da çoğunlukla başlarda gerileyen boksörün kazandığını hepimiz biliriz.

*Şu Hu Çuan*²¹ romanında, Çay Cin'in malikânesinde Lin Çung'u dövüşmeye çağıran talim çavuşu Hung, "Haydi gel", "gel bana", "hadisene" diye naralar atar, ama sonunda Hung'un zayıf noktasını keşfederken onu bir yumruktaki yere çalan, sürekli olarak geri çekilen Lin Çung olur.

Bahar ve Güz Çağ'ında Lu ve Çi²² devletleri savaşa tutuştuğunda Lu devletinin beyi Çuang, Çi kuvvetleri iyice yorulmadan saldırıya geçmek istemiş, fakat Cao Guy kendisine engel olmuştu. Bunun üzerine Çuang "düşman yorulunca biz saldırırız" şeklindeki taktiği benimsemiş ve Çi ordusunu bozguna uğratmıştı. Bu Çin'in askeri tarihinde, zayıf bir kuvvetin üstün bir kuvveti yenilgiye uğratmasının klasik bir örneğidir. Şimdi de tarihçi Zuo Çiyuming'in²³ anlattıklarına bakalım:

İlkbaharda Çi askerlerinin istilasına uğradık. Bey, savaşa girmek üzereydi. Cao Guy kendisiyle bir görüşme yapmak istedi. Komşuları "Savaş, şiş göbekli memurların sorunudur, sen

21 *Şuy Hu Çuan* (Bataklık Kahramanları), bir köylü savaşını konu alan ünlü bir romandır. Romanın, Yuan Hanedanı'nın son dönemleri ile Ming Hanedanı'nın ilk yıllarında (14. yüzyıl) yaşamış olan Şi Nay tarafından yazılmış olduğu sanılmaktadır. Hem Lin Çung, hem de Çay Cin, romanın kahramanlarıdır. Hung ise, Çay Cin'in malikânesinde talim çavuşudur.

22 Lu ve Çi, Bahar ve Güz Çağ'ında varlığını sürdürmüş olan (MÖ 722-481) iki feodal devlettir. Çi, şimdiki Şantung eyaletinin bulunduğu bölgenin merkez kısmında yer alan büyük bir devlet, Lu ise genel kısmındaki daha ufak bir devlettir. Çuang Beyi MÖ 693-662 yılları arasında Lu devletinde hüküm sürmüştür.

23 Zuo Çiyuming, Çu Hanedanı'nın klasik tarihi olan *Za Çuan* adlı eserin yazarıdır. Aktarılan pasaj için Zo Cuan'ın "Çuang Beyi'nin Onuncu Yılı" (MÖ 684) adlı bölümüne bakınız.

ne diye burnunu sokuyorsun?" diyerek kendisini önlemek istediler. Cao onlara "Şiş göbekliler aptal olur, uzağı göremezler" dedi ve Beyle görüştü. Ona "Savaşta neye güveneceksin?" diye sordu. Bey, "Ben bütün yiyeceğimi ve giyeceğimi kendime saklamaktan çekinirim ve onları daima başkalarıyla bölüşürüm" dedi. Cao ise, "Bu üç kuruşluk sadaka kime yeter, halk senin peşinden gelmez" dedi. Bey, "Hiçbir zaman Tanrılara gerektiğinden daha az kurban, yeşim taşı ve ipek adamamazlık etmedim. İncanın tamdır" dedi. Cao, "Bu kadarlık bir iman, güven vermez. Tanrılar seni kutsamayacaklar" dedi. Bey, "Büyük olsun küçük olsun, bütün davaların ayrıntılarıyla tek başıma ilgilenemem, ama daima gerçeğin ortaya çıkmasını isterim" dedi. Cao, "Bu, senin halka olan bağlılığını gösterir. Savaşa başlayabilirsin. Başladığın zaman da arkanda olmayı dilerim" dedi. Beyle kendisi aynı savaş arabasında bulunuyorlardı. İki ordu Çangşao'da karşılaştı. Bey hücum davulunu çalmak üzere iken Cao, "Daha değil" dedi. Çi Ordusu'nda hücum davulu üç kere çalındıktan sonra Cao, "Şimdi çalabiliriz artık" dedi. Çi'nin ordusu bozguna uğratıldı. Bey onları kovalamak için sabırsızlanıyordu. Cao gene "Daha değil" dedi. Arabadan inerek tekerlek izlerini inceledi. Daha sonra arabanın üzerine çıkarak uzaklara baktı ve ondan sonra "Artık kovalayabiliriz" dedi. Böylece Çi Ordusu'nun peşine düşüldü. Zaferden sonra Bey, Cao'ya neden o şekilde öğüt verdiğini sordu. Cao şu cevabı verdi: "Savaş cesarete dayanır. Davulun birinci vuruşuyla cesaret körüklenir, ikinci vuruşunda azalmaya başlar ve üçüncü vuruşla da sona erer. Düşmanın cesareti kalmadığında bizimkisi hâlâ yüksekti ve bu yüzden kazandık. Büyük bir devletin hareketlerini yorumlamak güçtür, bu yüzden pusuya düşürülmemizden çekiniyordum. Fakat, düşman arabalarının tekerlek izlerini inceleyip, onların birbirine karıştığını ve uzaklara baktığımda da bayraklarının eğik durduğunu görünce kovalama öğüdünü verdim" dedi.

Bu, güçlü bir devlete karşı zayıf bir devletin direnmesi durumu. Öykü, bir savaş öncesindeki siyasi hazırlıklardan (halkın güveninin kazanılması), karşı saldırıya geçmek için elverişli bir savaş alanının seçilmesinden (Çangşao) söz eder, karşı saldırıya geçmek için uygun olan zamanı (düşmanın cesaretinin tükendiği, kendilerinkinin ise yüksek olduğu) gösterir ve düşmanın kovalanmaya başlanması gereken ana dikkati çeker (düşmanın izleri birbirine karışmış ve bayrakları düşmüş durumdayken). Bu, büyük bir savaş olmamakla birlikte stratejik savunmanın ilkelerini gösterir. Çin'in askeri tarihi, bu ilkelere dayanılarak kazanılan zaferlerin örnekleriyle doludur. Çu ve Han devletleri arasındaki Çenggao Muharebesi,²⁴ Sin ve Han devletleri arasındaki Kunyang Muharebesi,²⁵ Yuan Şao ve Cao Cao arasında yapılan Guandu Muharebesi,²⁶ Vu ve Vey

24 Bugün Henan Eyaleti'nin Çengao ilinin kuzeybatısında yer alan Çengao kasabası, büyük askeri önem taşıyordu. MÖ 203'te Han Kralı Liu Bang ile Çu Kralı Siang Yu arasındaki savaşa sahne olmuştu. İlk başta Siang Yu, Singyang ve Çengao'yu ele geçirdi ve Liu Bang'ın askerleri neredeyse bozguna uğradılar. Liu Bang ise uygun bir fırsat kolladı ve Siang Yu'nun birliklerine Zeşuy İmağı'nın tam ortasında saldırdı, onları yerle bir etti ve Çengao'yu geri aldı.

25 Bugünkü Henan eyaletinin Yesien ilinin kuzeyindeki eski Kunyang kasabası, MÖ 23 yılında Doğu Han Hanedanı'nın kurucusu Liu Siu'nun Sin Hanedanı İmparatoru Vang Mang'ın birliklerini bozguna uğrattığı yerdirdi. İki tarafın kuvvetleri arasında sayıca muazzam bir fark vardı. Liu Siu'nun kuvvetlerinin toplamı 8-9 bin arasındayken, Vang Mang'ın kuvvetlerinin toplamı 400 bini buluyordu. Ama Vang Mang'ın düşmanı küçümseyen Vang Sun ve Vang Yi adlı generallerinin ihmalkârlığından yararlanan Liu Siu sadece 3 bin seçme askerle Vang Mang'ın esas kuvvetlerini bozguna uğrattı. Liu Siu bu zaferin ardından düşman birliklerinin geri kalan kısmını da yok etti.

26 Bugünkü Henan eyaletinin Çungmu ilinin kuzeydoğusundaki Guandu, MS 200 yılında Cao Cao ile Yuan Şao'nun orduları arasındaki savaşa sahne olmuştu. Yuan Şao 100 bin kişilik bir orduya sahipti. Buna karşılık, Cao Cao'nun zayıf bir kuvveti vardı ve yeterli erzaktan yoksundu. Ama Cao Cao, Yuan Şao'nun düşmanı küçümseyen birliklerinin uyanık davranmalarından yararlanarak, çabuk hareket edebilen askerleriyle beklenmedik bir saldırı düzenledi ve düşmanın erzakını ateşe verdi. Yuan Şao'nun ordusu darmadağın oldu ve ana kuvveti yok edildi.

devletleri arasındaki Çibi Muharebesi,²⁷ Vu ve Şu devletleri arasındaki Yiling Muharebesi²⁸ ve Çin ve Cin devletleri arasındaki Feyşuy Muharebesi²⁹ gibi ünlü savaşların her birinde, mücadele eden taraflar eşit güçte değildiler ve hepsinde de zayıf taraf, başlarda biraz gerileyerek ve ancak düşman vurduktan sonra saldırıp üstünlüğü sağlayarak güçlü tarafı yenilgiye uğratmıştır.

Bizim savaşımız, 1927 sonbaharında başladığında son derece tecrübesiz bulunuyorduk. Nançang Ayaklanması³⁰ ve ardından

27 Vu devleti Sun Çuan tarafından, Vey devleti de Cao Cao tarafından yönetiliyordu. Cibi, Yangze Irmağı'nın güneybasında, Hubey eyaletindeki Ciayu'nun kuzeydoğusunda yer almaktadır. MS 208 yılında Cao Cao, kendisinin 800 bin kişilik olduğunu söylediği 500 bin kişilik bir orduyla Sun Çuan'a karşı bir saldırı başlattı. Bunun üzerine, Cao Cao'nun düşmanı Liu Bey ile ittifak kuran Sun Çuan, 30 bin kişilik bir kuvvet topladı. Cao Cao'nun ordusunun salgın hastalıktan kırıldığını ve su üzerinde hareket etmeye alışkın olmadığını bilen Sun Çuan ve Liu Bey'in müttefik kuvvetleri Cao Cao'nun donanmasını ateşe verdiler ve ordusunu imha ettiler.

28 Bugünkü Hubey eyaletindeki Yiçang'ın doğusuna düşen Yiling, MS 222'de, Vu Devleti'nin bir generali olan Lu Sün'ün Şu Devleti'nin hükümdarı Liu Bey'in ordusunu yenilgiye uğrattığı yerdirdi. Savaşın başında Liu Bey'in birlikleri ardarda zaferler kazandılar ve Vu Devleti'nin topraklarına 500-600 li girerek Yiling'e kadar geldiler. Yiling'i savunan Lu Sün, Liu Bey "çileden çıkıncaya ve askerleri yorgunluktan bitkin düşüp moralleri bozuluncaya" kadar yedi ayı aşkın bir süre muharebeye girmekten kaçındı. Ondan sonra da, çadırlarını ateşe vermek için elverişli bir rüzgârdan yararlanarak Liu Bey'in birliklerini yok etti.

29 Doğu Çin Hanedanı'nın bir generali olan Sie Süan M.S. 383'te Çin Devleti'nin hükümdarı Fu Cien'i Anhuy eyaletindeki Feyşuy Irmağı'nda yenilgiye uğrattı. Fu Cien'in 600 bini aşkın piyade, 270 bin kişilik süvari ve 30 bini aşkın muhafız askerine karşılık, Doğu Cin'in kara ve ırmak kuvvetlerinin toplamı sadece 80 bindi. Ordular Feyşuy Irmağı'nın iki yakasına karşılıklı mevzilendiklerinde, Sie Süan, düşman birliklerine kendilerine aşırı güvenlerinden ve kendini beğenmişliklerinden yararlanarak, Doğu Çin birliklerinin ırmağı geçmeleri ve savaşa girişebilmeleri için Fu Cien'den birliklerini geri kaydırmasını istedi. Fu Cien buna razı oldu ama geri çekilme emrini verdiğinde birlikleri paniğe kapıldılar ve onları durdurmak mümkün olmadı. Bu fırsatı kaçırmayan Doğu Cin birlikleri ırmağı aştılar, taarruza geçtiler ve düşmanı ezdiler.

30 Ciangsi eyaletinin başkenti Nançang, 1 Ağustos 1927 tarihinde Çin Komünist Partisi'nin önderliğinde, Çan Kayşek ile Vang Cingvey'in başlattığı karşıdevrimle mücadele etmek ve 1924-1927 devrimini sürdürmek için girişilen ünlü ayaklanmaya sahne oldu. Cu Enlay, Cu De, Ho Lung ve Ye Ting Yoldaşların önderliğinde gerçekleştirilen ayaklanmaya 30 binden fazla asker

Kanton Ayaklanması³¹ başarısızlığa uğradı. Kızıl Ordu da Güz Hasadı Ayaklanması³² sırasında Hunan-Hubey-Ciangsi sınır bölgesinde çeşitli yenilgilere uğrayarak Hunan-Ciangsi sınırındaki Cingang Dağları'na çekildi. Ertesi yılın Nisan ayında Nançang Ayaklanması yenilgisinden kurtulan birlikler de Güney Hunan yoluyla Cingang Dağları'na ulaştılar. 1928 Mayıs'ına gelindiğinde ise gerilla savaşının basit nitelikteki ve zamanın koşullarına uygun temel ilkeleri, yani on altı karakterle* ifade edilen, "düşman ilerlediğinde çekiliriz; düşman konakladığında onu taciz ederiz; düşman yorulduğunda saldırırız ve düşman çekilirken kovalarız" ilkeleri artık oluşturulmuş bulunuyordu. Li Lisan çizgisinden önce, bu on altı karakterle ifade edilen askeri ilkeler Merkez Komitesi tarafından kabul edilmişti. Daha sonra harekât ilkelerimiz bir adım daha geliştirildi. Ciangsi üs bölgesinde "kuşatma ve bastırma"ya karşı ilk karşı harekâtımızda "düşmanı derinlere çekmek" ilkesi ilk kez ortaya atılmış, üstelik başarıyla da uygulanmıştı. Düşmanın üçüncü "kuşatma ve bastırma" harekâtı yenilgiye uğratıldığında ise, Kızıl Ordu'nun bir dizi harekât ilkesi artık belirlenmişti. Bu, esas olarak on altı karakterle ifade edildiği biçimde kalmakla birlikte, eski basit niteliklerini aşacak şekilde içerik bakımından büyük ölçüde zenginleştirilen ve biçim değişikliklerine uğrayan askeri ilkelerimizin gelişmesinde yeni bir aşama meydana getirdi. On

katıldı. İsyancı ordu, planlandığı şekilde 5 Ağustos'ta Nançang'dan ayrıldı, fakat Guangdong eyaletinde bulunan Çaoçov ve Svatov'a yaklaşırken yenilgiye uğradı. Daha sonra Cu De, Çen Yi ve Lin Biao Yoldaşların önderliğindeki birliklerin bir bölümü savaşa savaşa Cingang Dağları'na ulaştılar ve orada Mao Zedung Yoldaş'ın önderliğindeki Birinci İşçi ve Köylü Devrimci Ordusu'nun 1. Tümenine katıldılar.

31 Bkz. bu ciltte "Çin'de Kızıl Siyasi İktidar Niçin Varolabilir?" Not 8, s.106.

32 Mao Zedung Yoldaş'ın önderlik ettiği ünlü Güz Hasadı Ayaklanması, Birinci İşçi ve Köylü Devrimci Ordusu'nun 1. Tümeni'ni meydana getiren Siuşuy, Pingsiang, Pingciang ve Liuyang illeri halkının silahlı kuvvetleri tarafından 1927 Eylül'ünde başlatıldı. Mao Zedung Yoldaş, bu kuvveti Cingang Dağları'na götürdü ve orada devrimci bir üs kuruldu.

* Çin yazısında, Batı dillerinde olduğu gibi harfler yoktur, bunun yerine her birinin tek başına bir anlamı olan, ancak yan yana getirildiklerinde değişik anlamlara gelen karakterler kullanılır. (Ç.N.)

altı karakterli ifade "kuşatma ve bastırma"ya karşı mücadele için temel ilkeleri, yani stratejik savunma ve stratejik saldırı aşamalarını ve savunma içinde de stratejik geri çekilme ve stratejik karşı saldırı aşamalarını kapsıyordu. Daha sonra yapılanlar, yalnızca bu ifadenin geliştirilmesinden ibaretti.

Fakat, 1932 Ocak'ından itibaren, "'Üçüncü 'Kuşatma ve Bastırma' Harekâtı'nın Yenilgiye Uğratılmasından Sonra Öncelikle Bir ya da Daha Fazla Eyalette Zafer İçin Mücadele" başlıklı ve ciddi ilke hataları taşıyan parti kararının yayımlanmasından sonra "sol" oportünistler, bu doğru ilkelere saldırdılar; sonunda hepsini kaldırarak bunların karşıtı olan "yeni ilkeler"i ya da "düzenli ordu ilkeleri"ni benimsediler. O tarihten sonra eski ilkeler artık düzenli ordu ilkeleri olarak görülmeyecek, aksine "gerillacılık" eğilimi olarak nitelendirilecek ve reddedilecektir. "Gerillacılık" eğilimine karşı muhalefet tam üç yıl hüküm sürdü. Bunun ilk aşaması olan askeri maceracılık, ikinci aşamada askeri tutuculuğa dönüştü ve nihayet üçüncü aşamada da kaçaklık haline geldi. Ancak, Merkez Komitesi Siyasi Bürosu'nun 1935 Ocak'ında Guycov eyaletinde bulunan Zunyi'de yaptığı genişletilmiş toplantıdan sonradır ki, bu hatalı çizginin iflas etmiş olduğu ilan edildi ve eski çizginin doğruluğu yeniden onaylandı. Ama neler pahasına!

"Gerillacılık"a şiddetle karşı koyan yoldaşlar, şöyle düşünüyorlardı: Düşmanı içerilere kadar çekmemiz yanlıştı. Çünkü, bu, büyük arazi parçalarını terk etmemiz anlamına geliyordu. Evet, bu yolla geçmişte zaferler kazanmıştık, ama artık durum farklı değil miydi? Üstelik düşmanı, araziyi terk etmeden yenmek daha iyi olmaz mıydı? Hatta düşmanı kendi bölgelerinde ya da kendi bölgeleri ile bizimkiler arasındaki sınırlar üzerinde yenmek daha iyi olmaz mıydı? Eski usullerde "düzenli" denebilecek bir şey yoktu ve bunların hepsi, gerillaların uyguladıkları yöntemlerdi. Kendi devletimizi kurduğumuza ve Kızıl Ordu'muzu düzenli bir ordu haline getirdiğimize göre Çan Kayşek'e karşı savaşımız, artık iki devlet arasındaki, iki

büyük ordu arasındaki bir savaş haline gelmişti. Tarih tekerrür etmemeli ve "gerillacılık"la ilgili her şey kökünden silinip atılmalıydı. Yeni ilkeler "tamamen Marksist" ilkelerdi. Eskileri ise dağlarda gerilla birlikleri tarafından yaratılmıştı ve dağlarda da Marksizm olamazdı. Yeni ilkeler, eskilerin tam karşıtıydı. Bunlar "10'a karşı 1'le, 100'e karşı 10'la savaşalım, cesaret ve kararlılıkla mücadele edelim ve düşmanı kovalayarak zaferlerden sonuna kadar yararlanalım", "Bütün cephelerde saldırıya geçelim", "önemli şehirleri zaptedelim" ve "Her iki 'yumnruk'la birden aynı anda her iki yöne devuralım" şeklindeydi. Düşman saldırıldığında onunla baş etmenin yolları "Düşmanı kapının dışında karşılamak", "İlk darbeyi vurarak üstünlük sağlamak", "Çanak çömleğimizi kırmalarına bile izin vermemek", "Bir karış toprak vermemek" ve "Kuvvetleri altı kola bölmek"ti. Savaş, "devrim yolu ile sömürgecilik yolu arasındaki belirleyici savaş", bir ani ve kısa saldırılar savaşı, bir korugan savaşı, bir yaratma savaşı, "uzun süreli bir savaş"tı. Bütün bunlara ek olarak tek ve büyük bir cephe gerisi bölgesi ve mutlak olarak merkezleşmiş bir komuta siyaseti vardı. Ve nihayet büyük ölçüde bir "yer değiştirmeyi" kapsıyordu. Bütün bunları kabul etmeyenler cezalandırılacak, oportünist damgasını yiyecekti vb.

Hiç kuşkusuz, bu teori ve uygulamaların tümü de yanlıştı. Bütün bunlar öznelcilikten başka bir şey değildi. Koşullar lehte gelişirken bu öznelcilik, küçük burjuva devrimci atılganlığı ve aceleciliği şeklinde ortaya çıkıyor, fakat durum tersine döndüğünde, koşullar kötüleştikçe sırasıyla gözükara pervasızlığa, tutuculuğa ve kaçaklığa dönüşüyordu. Bunlar öfkeli kara cahillerin teori ve uygulamalarıydı; bunların Marksizmle en ufak bir ilgisi yoktu, tam tersine Marksizme aykırıydılar.

Burada yalnız, Ciangsi'de "düşmanı içerilere çekmek" ve Sicuan'da "cepheyi daraltmak" diye adlandırılan stratejik geri çekilmekten söz edeceğiz. Eski savaş teorisyenlerinden ya da uygulayıcılarından hiçbiri güçlü bir orduyla savaşan zayıf bir ordunun, savaşın

başlangıç aşamasında bu siyaseti benimsemesi gerektiğini inkâr etmemiştir. Yabancı bir askeri uzman, stratejik savunma harekâtlarında, başlarda kesin muharebelerden genellikle kaçınıldığını ve ancak koşullar elverişli hale geldiği zaman buna başvurulduğunu belirtmişti. Bu kesinlikle doğrudur ve ekleyecek bir şeyimiz yoktur.

Stratejik geri çekilmenin amacı, askeri gücün korunması ve karşı saldırıya hazırlanmaktır. Geri çekilme gereklidir: çünkü güçlü bir düşmanın ilerleyişi karşısında bir adım bile geri çekilmemek kendi kuvvetlerimizin korunmasını tehlikeye atmak demektir. Aina geçmişte birçok kimse "oportünist salt savunma çizgisi" diyerek geri çekilmeye inatla karşı çıkıyordu. Tarihimiz, onların muhalefetinin tamamen hatalı olduğunu kanıtlamıştır.

Bir karşı saldırıya hazırlanmak için, bizim lehimize, düşmanın ise aleyhine olan koşulları seçerek ya da yaratarak, karşı saldırı aşamasına geçmeden önce güçler dengesinde bir değişiklik meydana getirmeliyiz.

Geçmiş tecrübemizin ışığında, geri çekilme aşamasında durumun bizim lehimize, düşmanın ise aleyhine olduğunu saptamadan ve karşı saldırıya geçmeden önce, aşağıdaki koşullardan en az ikisini sağlayıp sağlayamamış olduğumuza bakmalıyız.

1. Halkın Kızıl Ordu'yu etkin bir şekilde desteklemesi.
2. Arazinin harekât için elverişli olması.
3. Kızıl Ordu'nun bütün esas kuvvetlerinin toplanmış durumda bulunması.
4. Düşmanın zayıf noktalarının keşfedilmiş olması.
5. Düşmanın yorgun duruma düşürülmüş ve moralinin bozulmuş bulunması.
6. Düşmanın hatalar yapmaya zorlanması.

Birinci koşul, yani halkın etkin desteği, Kızıl Ordu için en önemli olanıdır. Bu, bir üs bölgesine sahip olmak demektir. Ayrıca bir kere bu koşul gerçekleştikten sonra dört, beş ve altıncı koşulla-

rı gerçekleştirmek kolaydır. Bu nedenle, düşmanı büyük çapta bir saldırıya giriştiği zaman, Kızıl Ordu genellikle Beyaz bölgeden üs bölgesine çekilir; çünkü, Kızıl Ordu'yu Beyaz orduya karşı en etkin bir şekilde destekleyen halk burada bulunur. Ayrıca bir üs bölgesinin sınırları ile merkezi arasında da fark vardır. Merkezde halk, düşmana bilgi sızmasını önlemek, keşif, ulaştırma, savaşa katılma vb. konularında daha güvenilir durumdadır. Bundan dolayı, Ciangsi'de düşmanın birinci, ikinci ve üçüncü "kuşatına ve bastırına" harekâtlarına karşı mücadele ederken "geri çekilmenin duracağı noktaları" birinci koşul olan halk desteğinin mükemmel ya da oldukça iyi bir şekilde gerçekleştirilmiş olduğu yerlerde saptamıştık. Üs bölgelerimizin bu özelliği Kızıl Ordu'nun harekâtlarını, sıradan harekâtlardan çok farklı bir hale getirdi ve düşmanın sonradan korugan savaşı siyasetine başvurmak zorunda kalmasının başlıca nedeni oldu.

İç hatlarda harekâta bulunmanın sağladığı bir avantaj da, geri çekilen bir orduya kendisi için elverişli bir arazi bularak saldıran düşmanı kendi koşulları altında savaşmaya zorlamak olanağını vermesidir. Zayıf bir ordu, güçlü bir orduyu yenebilmek için muharebe alanı olarak elverişli bir arazi seçmeye dikkat etmek zorundadır, fakat tek başına bu koşul yeterli değildir; diğerlerinin de varlığı gerekir. Bunların başında halkın desteği gelir. Ondan sonra ise zayıflamış bir düşman, örneğin, yorgun ya da hata yapmış bir düşmanın ya da savaşma yeteneği görece düşük bir düşman kolunun olması gerekmektedir. Bu koşulların yokluğunda mükemmel bir arazi bile bulmuş olsak, buna önem vermeyerek bu koşulları sağlamak için geri çekilmeye devam etmeliyiz. Beyaz bölgelerde elverişli arazi sıkıntısı çekilmemekle birlikte, halkın etkin desteği gibi lehimize bir koşul da yoktur. Diğer koşullar da henüz sağlanamamışsa, Kızıl Ordu'nun üs bölgesine geri çekilmekten başka çaresi yoktur. Beyaz bölgelerle Kızıl bölgeler arasındaki farklar, genellikle bir üs bölgesinin sınırları ile merkezi arasında da vardır.

Yerel birlikler ve durdurucu kuvvetler dışındaki bütün hücum birliklerimiz, ilke olarak toplu bir durumda bulunmalıdır. Stratejik olarak savunmada bulunan bir düşmana saldırırken Kızıl Ordu genellikle kendi kuvvetlerini yayar. Düşmanın büyük çapta bir saldırıya geçmesi üzerine ise Kızıl Ordu, "merkeze doğru çekilme" uygular. Geri çekiliş için seçilen durma noktası, çoğunlukla üs bölgesinin merkezinde bulunur, fakat bazen de duruma göre ön ya da arka bölgelerde de olabilir. Merkeze doğru böyle bir geri çekilme ve Kızıl Ordu'nun bütün esas kuvvetleri bir bölgede toplanabilir.

Güçlü bir ordu ile çarpışan zayıf bir ordu için bir diğer temel koşul da, saldırmak için düşmanın görece zayıf kuvvetlerinin seçilmesidir. Fakat, düşman saldırısının başlangıcında biz düşmanın ilerleyen kollarından hangisinin en kuvvetli, hangisinin daha az kuvvetli, hangisinin en zayıf, hangisinin daha az zayıf olduğunu bilemeyiz ve dolayısıyla bir keşif süreci gerekli olur. Bu ise, genellikle oldukça uzun bir zaman alır. Bu da, stratejik geri çekilmenin niçin gerekli olduğunu ortaya koyan bir diğer kanıttır.

Saldırgan düşmanın bizden çok daha kalabalık ve güçlü olması halinde, güç dengesinde bir değişikliği gerçekleştirebilmemiz, ancak, düşman üs bölgemizin içerilerine kadar ilerledikten ve orada ağzının payını aldıktan sonra mümkün olabilir. Üçüncü "kuşatma ve bastırma" harekâtı sırasında, Çan Kayşek'in tugaylarından birinin kurmay başkanı şöyle demişti: "Sağlam askerlerimiz giderek zayıfladılar, zayıf askerlerimiz de giderek öldüler." Bir de, Guomindang'ın "Kuşatma ve Bastırma" Ordusu'nun Batı Kolu'nun Başkomutanı olan Çen Mingşu'yu dinleyelim: "Her yerde milliyetçi ordu karanlıkta yolunu bulmaya çalışırken, Kızıl Ordu gün ışığında yürüyor." Artık düşman ordusu hâlâ güçlü olmakla birlikte, eskisine oranla çok zayıflamış, askerleri yorgun düşmüş, morali bozulmuş ve zayıf noktalarından birçoğu kendini açığa vurmuştur. Buna karşılık Kızıl Ordu, hâlâ zayıf olmakla birlikte kuvvetini korumuş, enerjisini toplamış ve rahat bir durumda, bitkin düşmüş, düşmanı

beklemektedir. Böyle bir durumda iki taraf arasında belirli bir eşitlik sağlamak ya da düşmanın mutlak üstünlüğünü görelî bir üstünlüğe ve bizim mutlak zayıflığımızı da görelî bir zayıflığa çevirmek ve hatta bazen düşmana karşı bir üstünlük sağlamak genellikle mümkün olabilmektedir. Ciangsi'de üçüncü "kuşatma ve bastırma" harekâtına karşı savaşırken Kızıl Ordu, (üs bölgesinin arka kesiminde toplanmak üzere) mümkün olduğu kadar geriye çekildi; eğer böyle yapmamış olsaydı düşmanı yenilgiye uğratamazdı, çünkü o sırada "kuşatma ve bastırma" kuvvetleri, Kızıl Ordu'nun 10 katından fazlaydı. Sun Vu Zu, "Düşman güçlüyken savaşmaktan kaçınmalı, yorulduğu ve çekilmeye başladığı zaman ona darbe indirmeli" dediğinde, üstünlüğünü azaltmak amacıyla düşmanı yormak ve moralini bozmak gerektiğini anlatmak istiyordu.

Son olarak, geri çekilmenin amacı, düşmanı hata yapmaya sevk etmek ya da yaptığı hataları bulmaktır. Ne kadar kurnaz olursa olsun bir düşman komutanının, uzunca bir süre içinde bazı hatalar yapmaktan kaçınamayacağı ve bizim de bu açıktan yararlanma olanağımız bulunduğu unutulmamalıdır. Düşman, tıpkı bizim de bazen yanlış değerlendirmeler yapıp ona açık verdiğimiz gibi, hata yapabilir. Ayrıca, biz de kendi faaliyetlerimizle, Sun Vu Zu'nun dediği gibi "düşmanı yanıltabilir", yani doğudan saldırır gibi yapıp batıdan saldırarak düşmanı hata yapmaya sevk edebiliriz. Eğer bunu yaparsak çekilmenin duracağı nokta, katı bir şekilde belirli bir bölgeyle sınırlandırılmaz. Bazen önceden belirlenen bölgeye çekildiğimiz halde henüz yararlanabileceğimiz açıklar bulamadıysak daha da geriye çekilip düşmanın bir açık vermesini bekleyebiliriz.

Geri çekilerek sağlamaya çalıştığımız elverişli koşullar; genel olarak yukarıda sayılanlardır. Fakat, bu, bütün bu koşullar var oluncaya kadar bir karşı saldırıya geçilemeyeceği anlamına gelmez. Bütün koşulların aynı anda var olması ne mümkündür, ne de gereklidir. Fakat, iç hatlarda güçlü bir düşmana karşı harekâta bulunan zayıf bir kuvvet düşmanın gerçek durumunun ışığında gerekli olan bu gibi koşulları sağlamaya çalışmalıdır. Buna karşı olan bütün görüşler yanlıştır.

Geri çekilmenin nerede duracağı konusunda karar verirken durumu bir bütün olarak ele almalıyız. Kısmi bir durum açısından, karşı saldırıya geçebilmemiz için elverişli gibi görünen bir nokta üzerinde karar kılmak, durumun tümü bakımından da elverişli değilse, yanlıştır. Çünkü, karşı saldırımızın başlangıcında, sonraki gelişmeleri de dikkate almak zorundayız; karşı saldırılarımız başlangıçta daha kısındır. Bazen çekilmenin duracağı nokta, Ciangsi'deki "kuşatma ve bastırma"ya karşı ikinci ve dördüncü karşı harekâtlarımız ve Şensi-Gansu bölgesindeki üçüncü karşı harekâtımız sırasında olduğu gibi üs bölgesinin ön kesiminde belirlenmeli; bazen de Ciangsi'deki birinci karşı harekâtımız sırasında olduğu gibi üs bölgesinin orta kesiminde ve hatta bazen Ciangsi'deki üçüncü karşı harekâtımız sırasında yapıldığı gibi üs bölgesinin geri kesimlerinde belirlenmelidir. Bütün bu durumlarda kısmi durum ile durumun tümü arasında bağıntı kurularak karar alınmıştı. Fakat Ciangsi'deki beşinci karşı harekât sırasında ordumuz, ne kısmi durumu ne de durumun tümünü dikkate almadığından geri çekilme sorunu üzerinde hiç durmadı. Bu ise gerçekten ihtiyatsız ve aptalca bir tutumdur. Bir durum, birçok unsurdan meydana gelir. Durumun bir kısmı ile bütünü arasındaki ilişkileri değerlendirirken, düşman tarafındaki ve kendi tarafımızdaki unsurların, durumun bütününde ve bir kısmında yansydıkları kadarıyla, bir karşı saldırıya başlayabilmemiz için belirli ölçüde elverişli olup olmadığına bakmalıyız.

Çekilmenin duracağı noktalar, üs bölgesinin ön, orta ve geri kesimlerinde olmak üzere genellikle üç kısma ayrılabilir. Peki bu, Beyaz bölgelerde savaşmayı tümüyle reddetmek anlamına mı gelir? Hayır. Yalnız düşmanın geniş çaplı bir "kuşatma ve bastırma" harekâtıyla baş etmek zorunda kaldığımızda Beyaz bölgelerde savaşmayı reddederiz. Yalnızca düşmanın gücü ile bizimki arasında büyük bir eşitsizlik olduğu zaman gücümüzü korumak ve düşmanı yenmek için vakit kazanmak ilkesinden hareket ederek üs bölgesine çekilmeyi ve onu derinlere çekmeyi savunuruz; çünkü, ancak böyle yaparak karşı

saldırımız için elverişli koşulları yaratabilir ya da bulabiliriz. Eğer durum o kadar ciddi değilse ya da Kızıl Ordu karşı saldırısını üs bölgesi içinde bile başlatamayacak kadar ciddiye ya da karşı saldırı iyi gitmiyor ve durumunda bir değişiklik meydana getirmek için yeniden geri çekilmek gerekiyorsa, bu türden pek az tecrübemiz olmasına karşın, çekilmenin duracağı noktanın Beyaz bir bölgede de belirlenebileceğini, teorik olarak da olsa, kabul etmeliyiz.

Genel olarak Beyaz bir bölgede çekilmenin duracağı noktalar da üçe ayrılabilir: 1) Üs bölgemizin önünde olanlar; 2) kanatlarında olanlar ve 3) gerisinde olanlar. Birincisiyle ilgili bir örnek verelim:

Ciangsi'de "kuşatma ve bastırma"ya karşı birinci karşı harekâtımız sırasında Kızıl Ordu içinde ayrılık olmasaydı ve yerel Parti örgütünde bir bölünme ile karşılaşılmasaydı (Li Lisan çizgisi ile A-B Grubunun³³ yarattığı iki güçlük), kuvvetlerimizi Cian, Nanfeng ve Çangşu'nun meydana getirdiği üçgen içinde toplayabilmemiz ve karşı saldırıya girişmemiz mümkün olabilirdi. Çünkü, Gan ve Fu ırmakları arasındaki bölgeden ilerleyen düşman kuvveti, güç bakımından Kızıl Ordu'ya karşı çok büyük bir üstünlük taşımıyordu (40 bine karşı 100 bin). Oradaki halk desteği, üs bölgesindeki kadar etkin olmamakla birlikte arazi elverişliydi; ve ayrıca ayrı kollardan ilerleyen düşman kuvvetlerini teker teker ezmek de mümkün olabilecekti.

Şimdi ikincisi için bir örnek verelim:

Ciangsi'deki üçüncü karşı harekâtımız sırasında, düşmanın saldırısı öylesine büyük çapta olmasaydı ve düşman kollardan birisi Cienning, Liçuan ve Tayning'den, Fucien-Ciangsi sınırı üzerine yürüseydi ve bu kol saldıramayacağımız kadar güçlü olmasaydı, Kızıl Ordu'nun Cuyşin ve Singguo'dan geçerek bin kilometrelik bir mesafeyi dolaşmak zorunda kalmadan

33 A.B. (Anti-Bolşevik kelimelerinin baş harfleri) Grubu, Guomingdang gizli ajanlarının Kızıl bölgelerdeki karşıdevrimci örgütüydü.

kuvvetlerini Batı Fucien'deki Beyaz bölgede toplayabilmesi ve önce bu kolu ezmesi, aynı şekilde mümkün olabilecekti.

Ve nihayet üçüncüsü için bir örnek:

Ciagnsi'deki aynı üçüncü karşı harekât sırasında düşmanın esas kuvveti batı yerine güneye yönelmiş olsaydı, düşmanı daha da güneye inemeye zorlamak için Huyçang-Sunvu-Anyuan bölgesine (Beyaz bir bölge) çekilmek zorunda kalabilirdik; Kızıl Ordu sonra üs bölgesinin içlerine doğru kuzeye ilerleyebilecek ve o sırada üs bölgesinin kuzeyindeki düşman kuvveti de pek büyük olmayacaktı.

Fakat yukarıdakilerin her biri gerçek tecrübelerle dayanmayan farazi örneklerdir ve bunlara istisna gözüyle bakılmalı, genel ilkelermiş gibi kabul edilmemelidir. Düşman geniş çapta bir "kuşatma ve bastırma" harekâtına giriştiğinde, genel ilkemiz, onu derinlere çekmek, üs bölgesine çekilmek ve onunla orada savaşmaktır; çünkü bu, düşman saldırısını kırmak için en güvenilir yöntemimizdir.

"Düşmanın kapının dışında karşılanması" gerektiğini savunanlar geri çekilmenin, arazi kaybetmek, halka zarar gelmesine neden olmak (kendi deyişleriyle "çanak çömleğimizin kırılmasına" izin vermek) ve dışarıda aleyhte etkilere yol açmak anlamına geleceğini ileri sürerek stratejik geri çekilmeye karşı çıkıyorlardı. Bunlar, beşinci karşı harekâtımız sırasında geri çekildiğimiz her adımda düşmanın, koruganlar kurduğu alanı bir adım ilerleteceğini, üs bölgelerimizin sürekli olarak küçüleceğini ve kaybedilmiş toprakları geri almamızın mümkün olmayacağını öne sürdüler. Düşmanı içlere çekmek, geçmişte işe yaramış olsa bile, düşmanın korugan siyasetini benimsediği beşinci "kuşatma ve bastırma" harekâtı karşısında etkisiz kalacaktı. Bu harekât ile baş edebilmenin tek yolunun, kuvvetlerimizi direnmek için bölmek ve düşmana karşı kısa ve çevik saldırılarda bulunmak olduğunu söylüyorlardı.

Bu gibi görüŖlere cevap vermek kolaydır ve tarihimiz de bunları zaten cevaplamıŖtır. Toprak kaybına gelince; çoğu zaman öyle olur ki, zarar ancak zararlarla önlenir. Buna "almak için vermek" ilkesi denir. Kaybımız sadece toprak, buna karşılık kazancımız düşman karşısında kazanılmıŖ bir zafer, ayrıca topraklarımızın yeniden kazanılması ve daha da genişlemesi ise, bu, kârlı bir şeydir. Bir iş sözleşmesinde de satın alan, bir miktar para "kaybetmezse" mal alamaz. Satıcının ise para alabilmesi için bir miktar mal "kaybetmesi" gerekir. Devrimci bir harekette uğranılan kayıplar yıkımı da kapsar; kazanılan ise ilerici nitelikte bir inşadır. Uyku ve dinlenme zaman kaybını içerir, ama aynı zamanda ertesi günkü çalışma için enerji toplamaya yarar. Bunu anlayamayıp uyumayı reddeden bir budalanın, ertesi gün çalışacak hali olmaz ve sonuçta zararlı çıkar. Beşinci karşı harekâtı da işte bu gibi nedenler yüzünden kaybettik. Topraklarımızın bir bölümünden vazgeçmemek, hepsini kaybetmemize yol açtı. Yenilgisinin tek nedeni bu olmamakla birlikte Habeşistan'da düşman saldırısını cepheden karşıladığı için bütün topraklarını kaybetti.

Halka zarar gelmesine yol açmak sorununda da aynı şey geçerlidir. Bazı evlerdeki çanak çömleğin kısa bir süre için kırılmasına razı olmazsanız, bütün halkın çanağının çömleğinin uzun bir süre boyunca kırılmasına neden olursunuz. Kısa vadede aleyhte siyasi etkilerden çekinirseniz, bunun bedelini, uzun vadeli aleyhte siyasi etkilerle ödersiniz. Ekim Devrimi'nden sonra Rus Bolşevikleri "Sol Komünistler" in görüşleri yönünde hareket edip de Almanya ile barış antlaşmasını imzalamasaydılar, yeni doğmuş bulunan Sovyetler, erken bir ölüm tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktı.³⁴

Bu gibi görünüşte "sol" fikirler, küçük burjuva aydınlarının devrimci aceleciliğinden ve küçük üretici köylünün dar kafalı tutuculu-

34 Bkz. V.İ. Lenin, "Ayrı ve İlhakçı Bir Barışın Derhal İmzalanması Üzerine Tezler" "Garip ve Korkunç Şeyler", "Ciddi Bir Ders ve Ciddi Bir Sorumluluk", "Savaş ve Barış Üzerine Rapor", iki ciltlik Seçme Eserler, cilt II, Birinci Bölüm, İng. bas. Moskova, 1952 ve Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevik) Tarihi, Kısa Ders. Yedinci Bölüm, Yedinci Kısım, AYDINLIK Yayınları.

ğundan kaynaklanmaktadır. Bu gibi fikirler taşıyan kimseler. sorunlara yalnız tek yanlı bakmakta ve durumun bütünü hakkında açık bir görüşe sahip olamamakta, bugünün çıkarları ile yarıninkileri ya da parçanın çıkarları ile bütünün çıkarlarını bağdaştırmak istememekte ve cankurtaran simidine sarılır gibi, kısmi ve geçici olana sarılmaktadırlar. O günkü somut koşullarda var olan durumun bütünü ve bütün dönem için elverişli olduklarında (özellikle de belirleyici olduklarında), kısmi ve geçici olana elbetteki inatla sarılmamız: yoksa işleri olurlarına bırakma ve kılını kıpırdatmama tutumunu savunur duruma düşeriz. Geri çekilişin bir noktada durmak zorunda olması bu yüzden. Küçük üreticinin dar görüşlülüğü ile hareket etmemeliyiz. Bolşeviklerin bilgeliğine sahip olmayı öğrenmeliyiz. Çıplak gözle bakmak yeterli değildir; teleskopun ve mikroskopun yardımına da ihtiyacımız vardır. Marksist yöntem siyasi ve askeri sorunlarda bizim teleskopumuz ve mikroskopumuzdur.

Kuşkusuz, geri çekilmenin birtakım güçlükleri vardır. Geri çekilmenin başlayacağı zamanı belirlemek, duracağı noktayı saptamak, kadroları ve halkı siyasi bakımdan ikna etmek... Bütün bunlar çözüm bekleyen güç sorunlardır.

Geri çekilmenin başlayacağı zamanı belirleme sorunu son derece önemlidir. Eğer, Ciangsi eyaletindeki "kuşatma ve bastırma"ya karşı ilk karşı harekâtımız sırasında tam zamanında geri çekilmemiş olsaydık, yani geç davransaydık, en azından zaferimizin kapsamı daralmış olurdu. Gerek vaktinden önce, gerekse de gecikmiş bir geri çekilme, kayıplara yol açar. Ancak genel olarak belirtmek gerekirse, gecikmiş bir geri çekilmenin yol açtığı kayıplar, erken bir çekilmenin yol açtıklarından fazladır. Bizim bütün inisiyatifi elimizde tutmamızı sağlayan zamanı iyi seçilmiş bir geri çekilme, çekilmemizi durduracağımız noktaya ulaştıktan sonra, kuvvetlerimizi yeniden düzenlemiş ve rahat bir şekilde yorgun düşmanı bekler durumdayken karşı saldırıya geçebilmemizde bize büyük bir destek sağlar. Ciangsi'de düşmanın birinci, ikinci ve dördüncü "kuşatma ve

bastırma" harekâtlarını bozguna uğrattırırken, onunla güvenli ve telaşsız bir şekilde baş edebilmiştik. Yalnız üçüncü harekât sırasında, düşmanın ikinci harekâta uğradığı korkunç yenilgiden bu kadar kısa bir zaman sonra yeni bir saldırıya geçebileceğine ihtimal vermeyen Kızıl Ordu (biz ikinci karşı harekâtımıza 29 Mayıs 1931'de son verdik. Çan Kayşek ise üçüncü "kuşatma ve bastırma" harekâtına 1 Temmuz'da girişti), yeniden toparlanabilmek için hızla dolambaçlı yollardan geçmek zorunda kaldığından, çok yorgun düşmüştü. Geri çekilmenin zamanı, tıpkı daha önce incelemiş olduğumuz bir karşı harekâtın zamanınının seçiminde olduğu gibi, gerekli istihbaratın ve düşmanın ve bizim genel durumumuzun değerlendirilmesi temelinde belirlenmelidir.

Kadroları ve halkı, stratejik geri çekilmenin zorunlu olduğuna ikna etmek çok gütür; çünkü onların bu konuda hiç tecrübeleri olmamıştır ve ordu yönetiminin itibarı da, stratejik geri çekilme kararını birkaç kişiye ya da tek kişiye bırakacak ve aynı zamanda da kadroların güvenini sağlayacak kadar büyük değildir. Kadroların tecrübesizliği ve stratejik geri çekilmeye karşı besledikleri güvensizlik nedeniyle birinci ve dördüncü karşı harekâtlarımızın başlarında ve beşincisinde de tüm harekât süresince büyük güçlüklerle karşılaştık. Birinci karşı harekât sırasında, Li Lisan çizgisinin etkisi altında bulunan kadrolar, aksine inandırılıncaya kadar savunma değil, saldırı yanlısıydılar. Dördüncü karşı harekât sırasında kadrolar, askeri maceracılığın etkisinde kalarak geri çekilme hazırlıklarına karşı çıktılar. Beşincide ise önce, düşmanı içerilere çekmenin karşısında olan askeri maceracı görüşte ısrar ettiler, daha sonra da askeri tutuculuğa kaydılar. Bir başka örnek de, kafalarını kayalara çarpıncaya kadar üslerimizin Tibet ve Huy³⁵ halklarının yaşadığı bölgelerde kurmanın olanaksızlığını kabul etmeyen Çang Guotao çizgisinin izleyicileridir. Kadrolar için tecrübe son derece gereklidir ve başa-

35 Burada söz edilen bölgeler, Sikang'da Tibetlilerin yaşadığı bölge ile Gansu, Cinghay ve Sinciang'da Huy halkının yaşadığı bölgelerdir.

rısızlık. gerçekten de başarının anasıdır. Fakat, aynı zamanda. açık fikirlilikle başkalarının tecrübelerinden de ders çıkarmak gerekir. Bir kimsenin, bütün sorunlarda kendi kişisel tecrübelerine dayanmak istemesi ve kişisel tecrübenin yokluğu halinde de başkalarının tecrübelerini reddederek inatla kendi görüşlerine sarılması "deneycilik"ten başka bir şey değildir. Savaşımız, bu yüzden çok zarar görmüştür.

Halkın, tecrübesizliği yüzünden stratejik bir geri çekilmeye karşı güvensizliği. hiçbir zaman Ciangsi'deki ilk karşı harekâtımız sırasındaki kadar büyük olmamıştır. O sırada Cian, Singguo ve Yung-feng illerindeki yerel parti örgütleri ve halk kitleleri hep birlikte Kızıl Ordu'nun geri çekilmesine karşı çıkıyorlardı. Fakat, birinci karşı harekâtın tecrübesinden sonra, böyle bir sorun ortaya çıkmadı. Herkes, üs bölgesinden toprak kaybının ve halkın acılarının geçici olduğuna inanmıştı ve Kızıl Ordu'nun, düşmanın "küşatma ve bastırma"sını bozguna uğratabileceğinden emindi. Ancak, halkın güven duyup duymaması, kadroların güven duyup duymamalarıyla çok yakından ilgilidir ve bu nedenle ilk ve en önemli görev, kadroların ikna edilmesidir. Stratejik geri çekilmenin biricik amacı, karşı saldırıya geçebilmektir ve bu, stratejik savunmanın sadece ilk aşamasıdır. Stratejinin tümü açısından belirleyici olan, bunu izleyen karşı saldırı aşamasında zaferin kazanılıp kazanılamayacağıdır.

4. Stratejik Karşı Saldırı

Mutlak üstünlüğe sahip olan bir düşmanın saldırısını yenilgiye uğratabilmek için, stratejik olarak geri çekildiğimiz aşamada yaratılan bizim lehimize düşmanın ise aleyhine ve düşman saldırısının başlangıcındakinden farklı olan duruma dayanırız. Böyle bir durumun meydana gelebilmesi birçok unsura bağlıdır. Bütün bunları yukarıda incelemiştik.

Bununla birlikte, bütün bu koşulların ve bizim için elverişli, düşman içinse elverişsiz bir durumun varlığı, onu daha şimdiden yenmiş olduğumuz anlamına gelmez. Bu gibi koşullar ve böyle bir durum, bizim zafer kazanmamız, düşmanın ise yenilmesi olasılığını ortaya çıkarır, fakat bizzat zafer ya da yenilgi değildir: henüz her iki orduya da gerçek bir zafer ya da yenilgi getirmemiştir. Zafer ya da yenilgi için, iki ordu arasında belirleyici bir muharebe gereklidir. Hangi ordunun galip, hangisinin ise mağlup olduğu sorusuna ancak belirleyici bir muharebe cevap verebilir. Bu da stratejik karşı saldırı aşamasının biricik görevidir. Karşı saldırı uzun bir süreç, bir savunma harekâtının en parlak, en dinamik ve aynı zamanda en son aşamasıdır. Aktif savunma ile, belirleyici bir muharebe niteliğinde olan bu stratejik karşı saldırı kastedilir.

Koşullar ve durum yalnızca stratejik geri çekilme aşamasında yaratılmakla kalmaz, stratejik karşı saldırı aşamasında da yaratılmaya devam edebilir. Ancak, biçim ya da öz bakımından bu aşamada aynen birincisinde olduğu gibi değildirler.

Biçimde ve özde aynı kalabilecek olan, birinci aşamada başlamış olan şeyin devamından ibarettir; örneğin düşman askerlerinin ikinci aşamada daha da yorulmuş ve sayılarının daha da azalmış olması, bir önceki aşamada yorgunluklarının ve azalışlarının bir devamıdır.

Fakat, tümüyle yeni koşulların ve tümüyle yeni bir durumun ortaya çıkması da kaçınılmazdır. Böylece düşman bir ya da daha fazla yenilgiye uğradığında bizim lehimize, onunca aleyhinde olan koşullar, sadece düşmanın yorgunluğu vb.'den ibaret kalmayacak, fakat bunlara yeni bir unsur, yani yenilgilere uğramış olduğu gerçeği eklenmiş olacaktır. Durumda da yeni değişiklikler olacaktır. Düşman, birliklerini düzensiz bir şekilde yönetmeye ve hatalı hareketlerde bulunmaya başladığı zaman iki ordunun görece güçleri, doğal olarak, artık eskisi gibi olmayacaktır.

Ancak, bir ya da daha fazla yenilgiye uğrayan, düşman ordusu değil de bizimkisi ise, o zaman hem koşullar, hem de durum ters

yönde değişecektir. Yani düşmanın başa çıkmak zorunda olduğu güçlükler azalacak, buna karşılık kendi tarafımızda yeni ortaya çıkan ve hatta büyüyen güçlüklerle baş etmek zorunda kalacağız. Bu da gene tamamen yeni ve farklı bir şey olacaktır.

İki taraftan biri için yenilgi, doğrudan doğruya ve hızla, yenilen tarafın felaketten korunmak, kendisinin aleyhinde düşmanın ise lehinde olan yeni koşullardan ve yeni durumdan kendisini kurtarmak ve düşmanı baskı altına almak için, kendisinin lehinde düşmanın ise aleyhinde olacak koşulları ve durumu yeniden yaratmak üzere yeni bir çabaya girişmesine yol açacaktır.

Kazanan tarafın çabası, bunun tam aksi yönde, yani zaferinden yararlanmak ve düşmana daha da ağır zararlar vermek, lehindeki koşulları artırmak, durumunu daha da düzeltmek ve düşmanın kendisini aleyhteki koşullardan ve durumdan kurtarmasını ve felaketten kaçınabilmesini önlemek yolunda olacaktır.

Demek oluyor ki, her iki taraf için de belirleyici muharebe aşamasında mücadele, bütün savaşın ya da bütün harekâtın en yoğun, en karmaşık, en değişken, en güç ve en yorucu, aynı zamanda da komuta açısından en fazla dikkati gerektiren aşamasıdır.

Karşı saldırı aşamasında, birçok sorun vardır. Bunların başlıcaları, karşı saldırının başlatılması, birliklerin bir noktada toplanması, hareketli savaş, çabuk sonuçlu savaş ve imha savaşlarıdır.

Saldırıda olsun, karşı saldırıda olsun bu sorunlarla ilgili olan ilkeler, temel nitelikleri açısından değişmezler. Bu anlamda karşı saldırı, bir saldırıdır diyebiliriz.

Gene de karşı saldırı tam anlamıyla bir saldırı değildir. Karşı saldırı ilkeleri düşman taarruz ederken, saldırı ilkeleri ise düşman savunmadayken uygulanır. Bu anlamda bir karşı saldırı ile bir saldırı arasında belirli farklar vardır.

Bu nedenle, stratejik savunmayı inceleyen bu bölümde, karşı saldırının incelemesine çeşitli harekât sorunlarının tümünün dahil edilmiş olmasına ve stratejik saldırı bölümünde tekrardan kaçınmak

amacıyla sadece diğer sorunların ele alınacak olmasına karşın, uygulamada, karşı saldırı ile saldırı arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları gözden kaçırmamalıyız.

5. Karşı Saldırının Başlatılması

Bir karşı saldırının başlatılması sorunu "ilk muharebe" ya da "başlangıç" sorunudur.

Birçok burjuva askeri uzmanı, ister stratejik savunmada isterse stratejik saldırıda olsun, fakat özellikle savunmadayken, ilk savaşta ihtiyatlı olmayı öğütler. Daha önce biz de önemli bir nokta olarak bunun üzerinde durduk. Ciangsi eyaletinde düşmanın beş "kuşatma ve bastırma" harekâtına karşı giriştiğimiz harekâtlar bize incelenmesinde yarar olan zengin tecrübeler kazandırdı.

Birinci harekâtı sırasında düşman, Cian-Cienning hattından güneye, Kızıl Ordu'nun üs bölgesine yürümek üzere sekiz kola bölünmüş 100 bin kişilik bir kuvvet kullandı. Kızıl Ordu ise aşağı yukarı 40 bin kişiden oluşuyordu ve Ciangsi eyaletinde Ningdu ilindeki Huangpi ve Siaobu çevresinde toplanmıştı.

Durum şu şekildeydi:

- 1) "Bastırma" kuvvetleri, 100 bin kişiyi aşmıyordu ve bunların hiçbiri Çan Kayşek'in kendi ordusundan değildi; genel durum da çok ciddi değildi.
- 2) Cian'ı savunan Lo Lin komutasındaki düşman tümeni Gan Irmağı'nın karşısında batıya doğru mevzilenmişti.
- 3) Gung Bingfan, Çang Huyzan ve Tan Daoyuan'ın komuta ettiği üç düşman tümeni ilerleyerek Cian'ın güneydoğusunda ve Ningdu'nun kuzeybatısındaki Futien-Dunggu-Lunggang-Yuantu kesimini işgal etmişti. Çang Huyzan'ın tümeminin esas bölümü Lunggang'da, Tan Daoyuan'inki ise Yuantu'da bulunuyordu. Buraların halkı A-B Grubu tarafından yanıtıldığı, bir

süre için Kızıl Ordu'ya güvenmediği ve karşı çıktığı için Fucien ve Dunggu'nun muharebe alanı olarak seçilmesi uygun olmazdı.

4) Liu Heding komutasındaki düşman tümeni uzakta, Fucien'in Beyaz bölgesindeki Cienning'de bulunuyordu ve Ciangsi'ye girmesi uzak bir olasılıktı.

5) Mao Bingven ve Su Kesiang'in komutasında bulunan iki düşman tümeni, Guancang ile Ningdu arasında yer alan Tupi-Loku-Dungşao kesimine girmişlerdi. Tupi, bir Beyaz bölge, Loku bir gerilla bölgesi ve A-B Grubu unsurlarının bulunduğu Dungşao da dışarıya bilgi sızabilecek olan bir bölge idi. Üstelik Mao Bingven ve Su Kesiang'a saldırıp sonra batıya ilerlersek, Çang Huyzan, Tan Daoyuan, Gung Bingfan komutasında batıda bulunan üç tümen kuvvetlerini birleştirebilir, böylece zafer kazanmamızı güçleştirir ve sorunu kesin bir çözüme ulaştırmamızı olanaksız kılabilirdi.

6) Çang Huyzan ve Tan Daoyuan'ın komutasında bulunan ve düşmanın esas kuvvetini meydana getiren iki tümen, bu "kuşatma ve bastırma" harekâtının başkomutanı ve Ciangsi Eyaleti valisi olan Lu Diping'in askerleriydi ve Çang Huyzan da sâhra komutanıydı. Bu iki tümeni yok etmek, harekâtın bozguna uğratılması demek olacaktı. Tümenlerin her biri 14 bin kişi kadardı ve Çang'inki ikiye bölünmüştü. Böylece her seferinde bir tümene saldırdığımız takdirde mutlak üstünlüğe sahip olacaktık.

7) Çang ve Tan'ın tümenlerinin esas kuvvetlerinin yer aldığı Lunggang-Yuantu kesimi, bizim toplu halde bulunan kuvvetlerimize yakındı ve yaklaşmamızı gizlemek için yeterli halk desteği vardı.

8) Lunggang'da arazi iyiydi. Yuantu, saldırılması güç bir yerdi. Fakat, düşman bize saldırmak üzere Siaobu'ya ilerleyecek olursa orada da iyi bir araziye sahip olacaktık.

9) En fazla sayıda askeri, Lunggang kesimine yığabilirdik. Lunggang'ın güneybatısında 100 li'den daha az mesafede bulunan Singguo'da, düşmanın gerisinde harekâta bulunabilecek, mevcudu binden biraz fazla olan bağımsız bir tümenimiz bulunuyordu.

10) Eğer askerlerimiz merkezde bir yarma hareketine girişir ve düşman cephesini yarabilirse, düşmanın doğudaki ve batıdaki kolları birbirinden hayli uzakta olan iki gruba ayrılacaktı.

Yukarıdaki nedenlerle ilk muharebemizin Çang Huyzan'ın esas kuvvetine karşı verilmesini kararlaştırdık ve bir tek adamı ya da atı bile kaçırmadan, tümen komutanının kendisi de dahil olmak üzere dokuz bin kişilik kuvvetin tümünü tutsak ederek tugaylarından ikisi ile tümen karargâhını saf dışı ettik. Bu tek zafer, Tan'ın tümeninin Dangşao'ya, Su'nun tümeninin ise Tupi'ye doğru kaçmaya başlamasına yetti. Bundan sonra askerlerimiz Tan'ın tümenini kovalayarak tümenin yarısını imha ettiler. Beş günde (27 Aralık 1930'dan 1 Ocak 1931'e kadar) iki muharebe yaptık ve Futien, Dunggu ve Tupi'de bulunan düşman kuvvetleri, yenilgiden korkarak düzensiz bir şekilde geri çekildiler. "Kuşatma ve bastırma" harekâtı böylece sona ermiş oldu.

İkinci harekâta durum şöyleydi:

1) Sayıları 200 bine varan "bastırma" kuvvetleri karargâhı Nançang'da bulunan Ho Yingçin komutası altındaydı.

2) Birini düşman harekâtında olduğu gibi, kuvvetlerin hiçbiri Çan Kayşek'in kendi askerlerinden oluşmuş değildi. Aralarında Cay Tingkay'ın komutasındaki On Dokuzuncu Yol Ordusu, Sun Liençung'un komutasındaki Yirmi Altıncı ve Çu Şaoliang'ın komutasındaki Sekizinci Yol Orduları güçlü ya da oldukça güçlü, geri kalanlar ise oldukça zayıf bir durumda bulunuyorlardı.

3) A-B Grubu temizlenmişti ve üs bölgesinin tüm halkı Kızıl

Ordu'yu destekliyordu.

4) Kuzeyden yeni gelen ve Vang Cinyu komutası altındaki Beşinci Yol Ordusu bizden korkuyordu ve genel olarak, sol kanadında bulunan Guo Huazung ve Hao Mengling'in komutasındaki iki tümen de aynı durumdaydı.

5) Askerlerimizin önce Futien'e saldırımları, sonra da doğuya doğru akmaları halinde üs bölgemizi Fucien-Ciangsi sınırındaki Cienning-Liçuan-Tayning kesimine kadar genişletebilir ve gelecek "kuşatma ve bastırma" harekâtını bozguna uğratmak için ordunun ikmalini sağlayabilirdik. Buna karşılık batıya doğru ilerleyecek olsaydık Gan Irmağı'yla karşılaşacaktık ve muharebeden sonra kuvvetlerimizi yayabileceğimiz bir yer olmayacaktı. Muharebeden sonra yeniden doğuya dönmek ise askerlerimizi yoracak ve zaman kaybına yol açacaktı.

6) Ordumuz (30 bin kişiden biraz fazla) birinci harekâta olduğundan biraz daha küçük olmakla birlikte, dört aylık bir süreden yararlanarak yeniden toparlanmış ve güç toplamıştı.

Bu nedenlerle ilk muharebemizde Futien kesimindeki Vang Cinyu ve Gung Bingfan'ın toplam olarak 11 alay tutan kuvvetleriyle çarpışmaya karar verdik. Bu muharebeyi kazandıktan sonra, sırasıyla Guo Huazung'a, Sun Liençung'a, Çu Şaoliang'a ve Liu Heding'e saldırdık. 15 gün içinde (16 Mayıs-30 Mayıs 1931) 700 *li* yürüdük, beş muharebe yaptık, 20 binden fazla tüfek ele geçirdik ve düşmanın "kuşatma ve bastırma" harekâtını darmadağın ettik. Vang Cinyu ile savaşırken Cay Tingkay ve Guo Huazung'un komutasındaki iki düşman kuvveti arasında ve Guo Huazung'un kuvvetlerinden 10 *li*, Cay Tingkay'ınkinden ise 40 *li* uzakta bulunuyorduk; öyle ki bazı kimseler "bir çıkmaz sokağa girmekte olduğumuzu" söylüyorlardı. Fakat, gene de çıkmayı başardık. Bunu da esas olarak üs bölgesindeki halkın desteğine ve düşman birlikleri arasındaki eşgüdüm eksikliğine borçluyuz. Guo Huazung'un tümeni yenilgiye uğratıldıktan sonra Hao Mengling'in tümeni gece karanlığından yarar-

lanarak Yunfeng'e geri kaçtı ve böylece kendini felaketten kurtardı.

Üçüncü "kuşatma ve bastırma" harekâtında durum şöyleydi:

1) Çan Kayşek, başkomutan olarak bizzat savaş alanına çıktı. Komutası altında her biri sol, sağ ve merkez olmak üzere birer kola komuta eden üç komutan vardı. Merkez kol, Çan Kayşek gibi, karargâhını Nançang'da kurulan Ho Yingçin'in komutasındaydı. Sağ kola, Cian'da karargâh kuran Çen Mingşu, sola ise karargâhı Nanfeng'de bulunan Çu Şaoliang komuta ediyordu.

2) "Bastırma" kuvvetlerinin mevcudu 300 bindi. Sayıları 100 bini bulan ve Çan Kayşek'in kendi askerlerinden oluşan esas kuvvetler, sırasıyla Çen Çeng, Lo Çoying, Çao Guantao, Vey Lihuang ve Cang Dingven'in komutası altında bulunan beş tümendenden (her tümen dokuz alaydan oluşuyordu) meydana geliyordu. Bunlardan başka Cang Guangnay, Cay Tingkay ve Han Deçin'in emrinde ve toplam mevcudu 40 bin olan üç tümen daha bulunuyordu. Sonra Sun Liençung'un 20 bin kişilik ordusu da vardı. Ayrıca, gene Çan Kayşek'in kendi askerlerinden oluşmayan diğer daha zayıf kuvvetleri de saymak gerekir.

3) Bu "bastırma" harekâtında düşmanın stratejisi, ikinci harekâta kullandığı "adım adım sağlamlaştırma" stratejisinden çok farklı olan "dosdoğru içeri dalma" stratejisiydi. Amaç, Kızıl Ordu'yu geriye sürerek Gan Irmağı kıyısında sıkıştırmak ve orada imha etmektir.

4) İkinci düşman harekâtının sona ermesiyle, üçüncüsünün başlaması arasında sadece bir aylık bir ara olmuştu. Düşman her yönden sıkıştırmaya başladığında Kızıl Ordu (o sırada 30 bin kişiydi), birçok zorlu savaştan sonra ne dinlenebilmiş ne de ikmal yapabilmişti ve Güney Ciangsi üs bölgesinin batı bölümündeki Singguo'da toplanabilmek için 1000 *li*'lik bir yol kat etmiş bulunuyordu.

Bu durumda, önce üzerinde karar kıldığımız plan, Vanan yoluyla Singguo'dan çıkınak, Futien'de düşmanı yarmak ve sonra düşmanın geri ikmal hatlarını keserek batıdan doğuya ilerlemek ve böylece düşmanın esas birliklerinin Güney Ciangsi'deki üs bölgemize derinlemesine, fakat hiçbir yarar sağlamadan girmelerine izin vermektir. Bu, harekâtımızın ilk aşaması olacaktır. Bundan sonra düşman kaçınılmaz olarak yorgun düşmüş bir halde yeniden kuzeye döndüğünde, zayıflamış birliklerine darbeler indirmek için fırsattan yararlanacağız. Bu da harekâtımızın ikinci aşaması olacaktır. Bu planın can alıcı noktası, düşmanın esas kuvvetlerinden kaçınmak ve zayıf noktalarına darbeler indirmektir. Ancak, kuvvetlerimiz Futien'e ilerlerken, düşman bizi keşfetti ve Çen Çeng ile Lo Çoying'in komutasındaki iki tümeni süratle üzerimize sevk etti. Planımızı değiştirmek ve Singguo ilinin batı kesiminde bulunan ve 50 kilometre kareden az olan çevresiyle birlikte o sırada askerlerimizin toplanabileceği biricik yer olan Gaosingsu'ya çekilmek zorunda kaldık. Toplanmamızın ertesi günü, doğuya, Singguo ilinin doğusunda bulunan Lientang'a, Yungfeng ilinin güneyindeki Liangcun'a ve Ningdu ilinin kuzeyinde bulunan Huangpi'ye doğru bir çıkış yapmaya karar verdik. Aynı gece karanlıktan yararlanarak Cang Dingven'in tümeni ile Cang Guangnay, Cay Tingkay ile Han Deçin'in kuvvetleri arasında bulunan 40 *li* genişliğindeki boşluktan geçtik ve Lientang'a yöneldik. İkinci gün, kendininkinden başka Hao Mengling'in tümenine de komuta eden Şangguan Yünsiang'ın öncü birlikleriyle çatıştık. İlk muharebeyi üçüncü gün Şangguan Yünsiang'ın tümeni ile, ikinci muharebeyi de dördüncü gün Hao Menling'in tümeniyle yaptık. Üç günlük bir yürüyüşten sonra, Huangpi'ye vardık ve Mao Bingven'in tümenine karşı üçüncü muharebemizi verdik. Her üç muharebeyi de kazandık ve 10 binin üstünde tüfek ele geçirdik. Bu noktada düşmanın batı ve güney yönünde ilerlemekte olan esas kuvvetleri, doğuya döndüler. Düşman, bizi muharebeye zorlamak için kuvvetlerini korkunç bir süratle Huangpi'de topladı ve bizi bü-

yük ve sıkı bir çember içine aldı. Bir yandan Cang Guangnay, Cay Tingkay ve Han Deçin, diğer yandan da Çen Çeng ve Lo Çoying'in kuvvetleri arasında yüksek dağlarla kaplı bir boşluktan yararlanarak çemberden sıyrıldık ve böylece doğudan tekrar batıya dönerek Singguo ilinin sınırları içinde toplandık. Düşman bunu fark ettiğinde ve yeniden batıya doğru ilerlemeye başladığında kuvvetlerimiz, 15 günlük bir dinlenme fırsatı elde etmiş bulunuyordu. Aç, bitkin ve morali bozulmuş olan düşman kuvvetlerinde ise savaşacak hal kalmamıştı: bu yüzden geri çekilmeye karar verdiler. Çekilmelerinden yararlanarak, Cang Guangnay, Cay Tingkay, Cang Dingven ve Han Deçin'in kuvvetlerine saldırarak Cang Dingven'in tugaylarından birini ve Han Deçin'in tümeninin tamamını imha ettik. Cang Guangnay ve Cay Tingkay'ın tümenlerine gelince, iki taraf da çarpışmada üstünlük sağlayamadığından elimizden kaçmayı başardılar.

Dördüncü "kuşatma ve bastırma" harekâtında durum şöyleydi: Düşman üç koldan Guangçang üzerine ilerliyordu. Doğudaki kol esas kuvvetiydi, batı kolunu meydana getiren iki tümeni ise saldırı-mıza açıktı ve kuvvetlerimizin toplandığı bölgeye de çok yakındı. Böylece, Yihuang ilinin güneyinde, önce batı koluna saldırma fırsatını bulduk ve tek darbede Li Ming ve Çen Şici komutasındaki iki tümeni imha ettik. Bunun üzerine düşman doğu kolundan merkez kolunu desteklemek için iki tümen gönderip daha da ilerleyince, gene Yihuang ilinin güneyinde bir tümeni daha imha etmek fırsatını yakaladık. Bu iki muharebede binden fazla tüfek ele geçirdik ve daha önemlisi bu "kuşatma ve bastırma" harekâtını da bozguna uğrattık.

Beşinci harekâta düşman, koruganlar inşa etmek şeklindeki yeni stratejisini uyguladı ve önce Liçuan'ı işgal etti. Biz ise, Liçuan'ı geri almak ve düşmanla üs bölgesi dışında savaşa tutuşmak için, düşmanın güçlü bir dayanak noktası olan ve üstelik de Beyaz bölgede bulunan Liçuan'ın kuzeyindeki Siaoşih'e bir saldırıda bulunduk. Muharebeyi kazanamayınca saldırımızı Siaoşih'in güneybatısındaki Beyaz bölgede bulunan ve gene düşmanın bir dayanak noktası olan Zesiçi-

ao'ya kaydirdık ve gene başarısızlığa uğradık. Daha sonra da düşmanla savaşa tutuşmak için düşmanın esas kuvvetleri ile müstahkem mevkiileri arasında dolanıp durarak tam bir pasifliğe itildik. "Kuşatma ve bastırma"ya karşı koca bir yıl süren beşinci karşı harekâtımız süresince en ufak bir inisiyatif ya da canlılık gösteremedik. Sonunda da Ciangsi'deki üs bölgemizi terk etmek zorunda kaldık.

Ordumuzun "kuşatma ve bastırma"ya karşı bu beş karşı harekâta edindiği tecrübe, eğer büyük ve güçlü bir düşman "bastırma" kuvvetini dağıtacaksa, savunmada bulunan Kızıl Ordu için karşı saldırıdaki ilk muharebenin çok büyük önem taşıdığını kanıtlamıştır. İlk muharebedeki zafer ya da yenilgi, en sonuncu çarpışmaya kadar durumun tümü üzerinde muazzam bir etki yapmaktadır. Bu yüzden aşağıdaki sonuçlara varıyoruz.

Birinci olarak, ilk muharebenin kazanılması gerekir. Ancak, düşmanın durumunun, arazinin ve halk desteğinin, düşmanın değil, bizim lehimize olduğundan emin olduğumuz zaman saldırmalıyız. Aksi takdirde en iyisi geri çekilmek ve dikkatle fırsat kollamaktır. Fırsatlar daima ortaya çıkacaktır; onun için ihtiyatsız bir şekilde muharebe kabul etmemeliyiz. İlk karşı harekâtımızda önce Tan Dayuan'ın birliklerine saldırmayı planlamıştık. Ama iki kere ilerlediğimiz halde her seferinde kendimizi tutmak ve geri dönmek zorunda kaldık; çünkü, düşman çevreye hâkim olan Yuantu tepelerindeki mevkiilerini terk etmemişti. Birkaç gün sonra saldırımıza karşı daha zayıflamış bir durumda bulunan Çang Huyzan'ın birliklerini yakaladık. İkinci karşı harekâtımızda da ordumuz Dunggu'ya ilerledi ve orada sırf Vang Cinyu'nun askerlerinin Futien'deki dayanak noktalarından ayrılmasını beklemek için 25 gün boyunca bilgi sızması tehlikesini de göze alarak, düşmanın yakınında konakladık. Acele bir saldırıdan yana olan bütün sabırsız önerileri reddettik ve sonunda amacımıza ulaştık. Üçüncü karşı harekâtımızda, yanımızda kıyamet kopmasına, dolambaçlı yollardan geçerek bin *li* kat etmiş olmamıza ve düşmanın kanatlardan saldırmayı planladığımızı keşfetmiş

olmasına karşın, yine de sabırlı davrandık, geriye döndük, taktiğimizi düşmanı merkezden yaracak şekilde değiştirdik ve nihayet ilk muharebemizi Lientang'da başarıyla verdik. Dördüncü karşı harekâtımızda Nanfeng'e yaptığımız saldırının başarısızlığa uğraması üzerine hiç duraksamadan geri çekildik, sonra düşmanın sağ kanadına yöneldik ve kuvvetlerimizi Dungşao yöresinde yeniden toplayarak Yihuang ilinin güneyindeki büyük ve muzaffer muharebemize giriştik. İlk muharebenin önemi sadece beşinci karşı harekâtımızda bütünüyle göz ardı edildi. Sadece tek bir il merkezinin, Liçuan'ın kaybedilmesinden telaşlanan kuvvetlerimiz, orayı geri almak amacıyla düşmanla savaşmak üzere kuzeye yürüdü, ve Sunku'da zaferle (bir düşman tümeninin imhasıyla) sonuçlanan beklenmedik çarpışmaya ilk muharebe gözüyle bakılmadı; ortaya çıkması kaçınılmaz olan değişiklikler de önceden görülmedi ve başarı için hiçbir güvence yokken ihtiyatsızca Siaoşih'e saldırıldı. Böylece daha ilk hamlede inisiyatif kaybedilmiş oldu ki, bu da en kötü ve en aptalca savaşma biçimidir.

İkinci olarak, ilk muharebe planının, tüm harekât planının bir başlangıcı ve onun organik bir parçası olması gerekir. Harekâtın tümü için iyi bir plan yapmadan, gerçekten başarılı birlik muharebe verebilmek kesinlikle olanaksızdır. Yani, ilk muharebede zafer kazanılmış olmasına karşın, muharebe harekâtın tümü için yararlı olacağı yerde zarar getirmişse, böyle bir zafer ancak yenilgi olarak nitelendirilebilir (beşinci harekâttaki Sunku Muharebesi'nde olduğu gibi). Demek oluyor ki, ilk muharebeye girişmeden önce, ikinci, üçüncü, dördüncü ve hatta son muharebenin nasıl yapılacağı konusunda genel bir fikre sahip olmak ve birbirini izleyen muharebelerin her birini kazanmamız ya da kaybetmemiz hallerinde düşmanın genel durumunda ne gibi değişiklikler olacağını hesaba katmak gerekir. Sonuç tam bizim istediğimiz şekilde olmayabilirse de (ki öyle olmayacağı kesindir) her iki tarafın genel durumunun ışığında her şeyi en ince noktasına kadar dikkatle ve gerçekçi bir şekilde ele

almalıyız. Durumun tümünü kavramadıkça satranç tahtası üzerinde gerçekten yerinde bir hamle yapmak mümkün değildir.

Üçüncü olarak, savaşın bir sonraki stratejik aşamasında ne olacağı da düşünülmelidir. Stratejiyi kim yönetirse yönetsin, yalnızca karşı saldırı ile ilgilenir ve saldırının başarısı ve başarısızlığı halinde alınacak önlemleri ihmal ederse, görevini yapmıyor demektir. Belirli bir stratejik aşamada birbirini izleyen aşamaları ya da en azından bir sonraki aşamayı hesaba katmak gerekir. İlerideki gelişmeleri kestirmenin güçlüğüne ve ne kadar uzağa bakılırsa bir şeyin o ölçüde bulanık görünmesine karşın, genel bir değerlendirme yapmak mümkündür ve uzak olasılıkların da bir değerlendirmesinin yapılması gerekir. Siyasette de savaşta da yalnızca önündeki adımı planlamak, kötü bir yönetim biçimidir. Her adımdan sonra, ortaya çıkan somut değişikliklerin incelenmesi, strateji ve harekât planlarının bunlara göre değiştirilmesi ya da geliştirilmesi gerekir, aksi takdirde, tehlikeyi görmeksizin ileri atılmak hatasına düşülür. Bununla birlikte, genel çizgileriyle düşünülmüş ve stratejik bir aşamanın tümünü hatta birçok stratejik aşamayı kapsayan uzun vadedeli bir plan da mutlaka gereklidir. Böyle bir planın yapılmaması, düşmanın stratejik amaçlarına hizmet eden ve bizi pasifliğe iten bir şey olan tereddüte kapılmak ve bir yere çakılıp kalmamıza yol açmak hatasını doğuracaktır. Düşman başkomutanlığının stratejik kavrayıştan yoksun olmadığı akıldan çıkarılmamalıdır. Stratejik zaferler kazanmamız ancak bu konuda düşmandan daha üstün olmayı öğrendiğimiz zaman mümkün olacaktır. Düşmanın beşinci "kuşatma ve bastırma" harekâtı sırasında bunun yapılmaması, "sol" oportünist ve Çang Guotao çizgilerinin stratejik yönetim hatalarının başlıca nedeniydi. Kısacası, geri çekilme aşamasında karşı saldırı aşamasını; karşı saldırı aşamasında saldırı aşamasını ve saldırı aşamasında da yeniden geri çekilme aşamasını görebilmeliyiz. Böyle yapmayıp, sadece içinde bulunduğumuz anı hesaba katmak, yenilgiyi davet etmek demektir.

İlk muharebe kazanılmalıdır. Tüm harekât planı hesaba katılmamalıdır. Bir sonraki stratejik aşama dikkate alınmalıdır.

Bunlar, bir karşı saldırıya başladığımızda, yani ilk muharebeye girdiğimizde asla akıldan çıkarmamamız gereken üç ilkedir.

6. Birliklerin Bir Araya Toplanması

Kuvvetlerin toplanması kolay gözükse, ama uygulamada oldukça zor olan bir şeydir. Küçük bir kuvveti yenmek için en iyi yolun, büyük bir kuvvet kullanmak olduğunu herkes bilir, ancak pek çok kimse böyle yapmaz ve aksine kuvvetlerini böler. Nedenine gelince, bu gibi askeri önderlerin stratejiye akılları pek ermez ve karmaşık koşullar kafalarının karışmasına yol açar; böylece bu koşullara teslim olur, inisiyatiflerini kaybeder ve pasif önlemlere başvurmak zorunda kalırlar. Koşullar ne kadar karmaşık, ağır ve çetin olursa olsun, askeri bir önder için en gerekli şey, komutası altındaki kuvvetleri düzenleme ve kullanmada bağımsız bir şekilde hareket edebilme yeteneğidir. Düşman tarafından sık sık pasif bir duruma itilebilir, fakat önemli olan inisiyatifi hızla yeniden ele geçirmesidir. Bunu başaramaması yenilgi anlamına gelir.

İnisiyatif hayali değil, somut ve maddi bir şeydir. Burada önemli olan mümkün olduğu kadar büyük ve savaşma azmiyle dolu bir kuvveti muhafaza etmek ve bir yere yığmaktır.

Saldırı savaşına oranla inisiyatifin tam olarak kullanılmasına çok daha az olanak veren savunma savaşında, pasif bir duruma düşmek çok kolaydır. Fakat, biçim bakımından pasif olan savunma savaşı, özü bakımından aktif olabilir ve biçim bakımından pasif bulunduğu aşamadan da, gerek öz gerekse biçim bakımından hareketli olduğu aşamaya geçirilebilir. Tümüyle planlanmış bir stratejik geri çekilme baskı altında yapılıyor gibi görünür; aslında ise kuvvetlerimizi korumak ve düşmanı yenilgiye uğratmak için fırsat kol-

lamak, onu içerilere çekmek ve karşı saldırıya hazırlanmak için yapılır. Öte yandan, geri çekilmeyi reddetmek ve alelacele muharebeyi kabul etmek (Siaoşih Muhaberesi'nde olduğu gibi) inisiyatifi kazanmak için ciddi bir çaba olarak gözükebilir; gerçekte ise pasifliktir. Bir karşı saldırı sadece özde değil, biçimde de hareketlidir ve geri çekilme döneminin pasif görünümünün bir yana atılması demektir. Düşmanla olan ilgisi açısından karşı saldırımız, onu inisiyatifi elden bırakmaya zorlamak ve pasif bir duruma düşürmek çabalarımızı temsil eder.

Kuvvetlerin toplanması, hareketli savaş, çabuk sonuçlu savaş ve imha savaşı, hep bu amacın tam olarak gerçekleştirilmesi için gerekli olan koşullardır. Bütün bunlar içinde de kuvvetlerin toplanması, ilk ve en gerekli olanıdır.

Bu toplanma, düşmanla aramızdaki durumu tersine çevirme amacımız için gerekli bir şeydir. Toplanmanın ilk amacı, ilerleme ve geri çekilmeyle ilgili durumu tersine çevirmektir. Önceleri düşman ilerliyor, biz ise geriliyorduk; şimdi de bizim ilerlediğimiz, düşmanın ise gerilediği bir durum yaratmaya çalışıyoruz. Kuvvetlerimizi bir yerde toplayarak bir muharebe kazandığımızda, o muharebede sözünü ettiğimiz amaç, gerçekleşmiş olacak ve bu, bütün harekâtı etkileyecektir.

Toplanmanın amacı, ikinci olarak, saldırı ve savunmaya ilişkin durumu tersine çevirmektir. Savunma savaşında önceden saptanan durma noktasına çekiliş, esas olarak pasif ya da "savunma" aşamasına girer, karşı saldırı ise aktif ya da "taarruz" aşamasına girer. Stratejik savunma, süresinin tümü boyunca savunma niteliğini korursa da, gene de geri çekilmekle karşılaştırıldığı zaman karşı saldırı, daha şimdiden yalnız biçimde değil, özde de bir değişikliği ifade eder. Karşı saldırı, stratejik savunmadan stratejik saldırıya bir geçiştir ve niteliği bakımından da stratejik saldırıya bir başlangıçtır. İşte bu yüzden, kuvvetler karşı saldırınının başlatılması amacıyla toplanır.

Toplanmanın amacı, üçüncü olarak, iç ve dış hatlara ilişkin durumu tersine çevirmektir. Stratejik bakımdan iç hatlarda harekâta bulunan bir ordu birçok güçle karşı karşıyadır ve bu, özellikle "kuşatma ve bastırma" harekâtları ile baş etmek zorunda kalan Kızıl Ordu için geçerlidir. Fakat harekâtlarda ve muharebelerde biz bu durumu değiştirebiliriz ve mutlaka da değiştirmemiz gerekir. Düşmanın bize karşı giriştiği büyük bir "kuşatma ve bastırma" harekâtını bizim düşmana karşı sürdürdüğümüz küçük, ayrı ayrı kuşatma ve bastırma harekâtlarına çevirebiliriz. Düşmanın stratejik düzeyde bize karşı her yönden giriştiği saldırıyı, bizim düşmana karşı harekâtlar ve muharebeler düzeyinde her yönden giriştiğimiz saldırılara çevirebiliriz. Düşmanın bizim karşıımızdaki stratejik üstünlüğünü, bizim düşman üzerinde harekât ve muharebelerde kurduğumuz üstünlüğe dönüştürebiliriz. Stratejik bakımdan güçlü olan düşmanı, harekât ve muharebelerde zayıf bir duruma sokabiliriz. Aynı zamanda stratejik bakımdan zayıf olan durumumuzu, harekât ve muharebelerde güçlü bir duruma çevirebiliriz. İç hatlarda dış hat harekâtı, "kuşatma ve bastırma" altında kuşatma ve bastırma, abluka içinde abluka, savunma içinde saldırı, zayıflık içinde üstünlük, güçsüzlük içinde güçlülük, dezavantaj içinde avantaj ve pasiflik içinde inisiyatif dediğimiz şey de budur. Stratejik savunmada zaferin kazanılması, esas olarak bu önlemin alınmasına, yani kuvvetlerin toplanmasına bağlıdır.

Çin Kızıl Ordusu'nun savaş tarihine bakıldığında, bunun çoğu zaman önemli bir tartışma konusu olduğu görülür. 4 Ekim 1930 tarihindeki Cian Muharebesi'nde ilerleme ve saldırımız, daha kuvvetlerimiz tam olarak toplanmadan başlatılmıştı. Ne mutlu ki, düşman kuvveti (Deng Ying'in tümeni) kendilğinden kaçtı; yoksa tek başına saldırımız etkisiz kalacaktı.

1932 yılından başlayarak üs bölgesinden her yöne, kuzeye, güneye, doğuya ve batıya saldırıya geçilmesini isteyen "bütün cephelerde birden saldırı" sloganı ortaya atıldı. Bu, yalnız stratejik savun-

ma için değil, stratejik saldırı için bile yanlıştır. Genel güç dengesinde esaslı bir değişiklik olmadıkça, hem strateji hem de taktikler, savunma ile saldırıyı, oyalama hareketleriyle hücum hareketlerini kapsar ve "bütün cephelerde birden saldırılar"a son derece ender rastlanır. Bu slogan, askeri maceracılıkla el ele giden askeri eşitlikçiliği ifade eder.

1933'te askeri eşitlikçiliğin savunucuları, "iki yumrukla birden vurmak" teorisi ile Kızıl Ordu'nun esas kuvvetini, iki stratejik yönde aynı zamanda zafer kazanması için ikiye bölmek gerektiğini ileri sürdüler. Sonuç olarak yumruklardan biri hiç savaşa girmeden beklerken, diğeri savaşmaktan bitkin düştü ve o zaman için kazanılması mümkün en büyük zaferi kazanamadık. Kanımca, güçlü bir düşmanla karşı karşıya bulunurken, büyüklüğü ne olursa olsun, ordumuzu iki değil yalnız tek bir yönde kullanmalıyız. İki ya da daha fazla yönde harekât yapmaya karşı çıkmıyorum, fakat belirli bir anda sadece bir tek esas yön olmalıdır. İç savaşa küçük ve zayıf bir kuvvet olarak giren Çin Kızıl Ordusu, o zamandan beri güçlü düşmanını birçok kere yenilgiye uğratmış ve bütün dünyayı şaşkırtan zaferler kazanmış; bunu da esas olarak kuvvetlerini toplaması sayesinde başarmıştır. Kızıl Ordu'nun şanlı zaferlerinden herhangi biri bu noktayı kanıtlamaya yeter. "10'a karşı 1'le, 100'e karşı 10'la mücadele edelim" derken, stratejiden, savaşın tümünden ve genel güç dengesinden söz ediyoruz ve stratejik anlamda şimdiye kadar yaptığımız da bundan başka bir şey değildir. Harekât ve taktiklerde ise bu sloganı asla uygulamamalıyız. İster karşı saldırıda, ister saldırıda bulunalım, düşman kuvvetlerinin bir bölümüne darbe indirmek için daima büyük kuvvetleri bir araya toplamalıyız. 1931 Ocak'ında Ciangsi eyaletindeki Ningdu ilinin Dungşao bölgesinde Tan Dayuan'a, aynı yılın Ağustos ayında, gene Ciangsi'deki Singguo ilinin Gaosingsu bölgesinde On Dokuzuncu Yol Ordusu'na, 1932 Temmuz'unda Guangdong eyaletinin Nansiung ilinin Şuşkusü bölgesinde Çen Citang'a ve 1934 Mart'ında Cinagsi'nin Licuan ilinin

Tuancun bölgesinde Çen Çeng'e karşı giriştiğimiz muharebelerde görüldüğü gibi, kuvvetlerimizi bir araya toplamadığımız her muharebede yenilgiye uğradık. Eskiden Şuşkusü ve Tuancun gibi muharebelere genellikle birer zafer, hatta büyük birer zafer gözüyle bakılıyordu. (Birincisinde Çen Citang'ın komutasındaki 20 alayı, ikincisinde ise Çen Çeng'in komutası altında bulunan 12 alayı bozguna uğrattık. Fakat biz, bu gibi zaferleri hiçbir zaman iyi karşılamadık ve bir anlamda bunlara birer yenilgi gözüyle baktık. Çünkü, bizim görüşümüze göre, tutsak ya da ganimet alınmadıkça ya da bunlar, bizim uğradığımız kayıplardan fazla değilse, o muharebenin pek önemi yoktur. Bizim stratejimiz "10'a karşı 1'le", taktiğimiz ise, "1'e karşı 10'la mücadele etmek"tir. Bu, düşmana karşı üstünlük sağlamada temel ilkelerimizden biridir.

Askeri eşitlikçilik doruk noktasına, 1934 yılındaki "kuşatma ve bastırma"ya karşı beşinci karşı harekâtımız sırasında ulaştı. "Kuvvetleri altı kola bölmek"le ve "bütün cephelerde birden direnmek"le düşmanı yenebileceğimiz sanıldı, ama tersine düşman bizi yendi ve bunun nedeni de toprak kaybından korkmamızdı. Esas kuvvetler bir yönde toplanmışken ve diğer yönlerde sadece oyalama kuvvetleri bırakılmışken, arazi kaybından kaçınılamaması doğaldır. Fakat bu kayıp, geçici ve kısmidir ve kuvvetlerimizi toplayarak yaptığımız saldırıyla kazanılan zafer bu kaybı karşılar. Böyle bir zafer kazanıldıktan sonra, sadece oyalama kuvvetleri bıraktığımız bölgelerde kaybettiğimiz toprakları geriye almamız mümkündür. Düşmanın birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü "kuşatma ve bastırma" harekâtlarının hepsinde, fakat özellikle Kızıl Ordu'nun Ciangsi üs bölgesinin neredeyse tamamen kaybedildiği üçüncü harekâta, toprak kayıplarına uğradık; fakat sonunda, kaybedilen bütün toprakları yeniden ele geçirmekle kalmadık, üstelik topraklarımızı genişlettik.

Üs bölgesindeki halkın gücünün küçünmsenmesi, çoğu kez, Kızıl Ordu'nun üs bölgesinden çok fazla uzaklaşmasından gereksiz yere korkulmasına yol açtı. Bu, Ciangsi'deki Kızıl Ordu 1932'de Fucien

eyaletinde bulunan Çangçov'a saldırmak üzere uzun bir sefere giriştiğinde ve 1933'te dördüncü harekâtımızda zafer kazandıktan sonra Fucien'e saldırmak üzere harekete geçtiğinde görüldü. Birincisinde, düşmanın, üs bölgesinin tamamını, ikincisinde ise bir kısmını ele geçirmesinden korkulmaktaydı; bu yüzden de kuvvetlerimizin bir araya toplanmasına karşı çıkılıyor ve savunma amacıyla bölünmesi savunuluyordu. Fakat, sonunda bu kuşkuların yersiz olduğu ortaya çıktı. Düşman üs bölgemizde ilerlemekten korkmaktadır, ama onun asıl korktuğu şey Kızıl Ordu'nun Beyaz bölgeye girmesidir. Bütün dikkatini Kızıl Ordu'nun esas kuvvetlerinin bulunduğu yerde toplamıştır ve ancak gözlerini pek ender olarak üs bölgesine çevirir. Kızıl Ordu savunmadayken bile, hâlâ düşmanın dikkatini üzerinde toplamaya devam eder. Düşmanın genel planının bir bölümü üs bölgemizin sınırlarını daraltmaktır, ama Kızıl Ordu esas kuvvetlerini, düşmanın bir kolunu imha etmek üzere bir araya toplayınca, düşman başkomutanlığı Kızıl Ordu'ya daha fazla önem vermek ve üzerine daha fazla kuvvet yollamak zorunda kalır. Üs bölgesinin alanını daraltmak için hazırlanmış olan düşman planını bozguna uğratmak bu şekilde mümkündür.

Aynı şekilde, korugan savaşı sürdürülen beşinci "kuşatma ve bastırma" harekâtı sırasında "bizim için toplu kuvvetlerle harekâta bulunmak mümkün değildir; yapabileceğimiz tek şey kuvvetlerimizi savunma ve kısa ve ani çıkışlar için bölmektir" denmesi de yanlıştı. Düşmanın bir seferde 3, 5, 8 ya da 10 *li* ilerlemek ve her duruşunda koruganlar inşa etmek şeklindeki taktiği, tamamen, Kızıl Ordu'nun her adımda savunma muharebeleri vermesinin bir sonucuydu. Eğer ordumuz iç hatlarda adım adım savunma taktiğini terk ederek mümkün ve gerekli olduğu zaman dönüp düşmanın iç hatlarına dalsaydı, kuşkusuz durum çok farklı olurdu. Kuvvetlerin toplanması ilkesi, düşmanın korugan savaşını yenilgiye uğratmak için en yararlı yöntemidir.

Bizim savunduğumuz türden bir kuvvetlerin toplanması, halk gerilla savaşını terk etmek anlamına gelmez. Küçük çaplı gerilla savaşını terk ederek Li Lisan çizgisinin savunduğu gibi "her bir tüfeği Kızıl Ordu'da toplamanın" yanlışlığı çoktan kanıtlanmıştır. Devrimci savaş bir bütün olarak ele alacak olursak, halk gerillalarının harekâtları ile Kızıl Ordu'nun harekâtları birbirlerini bir insanın sağ kolu ile sol kolu gibi tamamlarlar; halk gerillaları olmadan sadece Kızıl Ordu'nun esas kuvvetlerine sahip olsaydık tek kollu bir savaşçıya benzerdik. Daha somut bir ifadeyle ve özellikle askeri harekâtlarla ilgili olarak üs bölgesindeki halkı bir etken olarak ele aldığımızda, silahlı bir halktan söz ediyoruz. Düşmanın bizim üs bölgemize yaklaşmaya cesaret edememesinin başlıca nedeni de budur.

Kızıl Ordu müfrezelerinin ikincil harekâtlarda da kullanılması gereklidir; Kızıl Ordu'nun bütün kuvvetleri bir araya toplanmalıdır. Bizim savunduğumuz toplanma biçimi, muharebe meydanında mutlak ya da görece üstünlüğü sağlama ilkesine dayanmaktadır. Güçlü bir düşmanla baş edebilmemiz ya da hayati önemdeki bir muharebeye girebilmemiz için, mutlak olarak, üstün bir kuvvetimiz olması gereklidir. Örneğin, 30 Aralık 1930'da, birinci karşı harekâtımızın ilk muharebesinde, Çang Huyzan'ın komutasındaki dokuz bin kişilik kuvvete karşı savaşmak üzere 40 bin kişilik bir kuvvet topladık. Daha zayıf bir düşmanla baş edebilmek ya da çok önemli olmayan bir muharebeye girebilmek için görece üstün olan bir kuvvet yeterlidir. Örneğin, 29 Mayıs 1931'de Cienning'de ikinci karşı harekâtımızın son muharebesinde, Liu Heding'in yedi bin kişilik tümeniyle savaşmak için sadece 10 bin kadar Kızıl Ordu askeri kullanılmıştı. Bu, her durumda sayısal üstünlüğe sahip olmamız gerektiği anlamına gelmez. Bazı durumlarda görece ya da mutlak olarak zayıf bir kuvvetle de muharebeye girebiliriz. Belirli bir bölgede sadece küçük bir Kızıl Ordu kuvvetine sahip olduğumuz bir durumda, görece zayıf bir kuvvetle muharebeye girdiğimizi varsayalım (burada, daha fazla askerimiz olduğu halde bunları bir araya topla-

mamış olduğumuz kastedilmiyor). Bu durumda, halk desteğinin, arazinin ve hava durumunun tamamen bizim lehimizde olması koşuluyla, kuşkusuz, Kızıl Ordu kuvvetlerinin esas bölümünü, baskın yapmak için düşmanın kanatlarından birinin bir kesimi üzerine toplamak, merkezini ve öteki kanadını ise gerillalar ya da ufak müfrezelerle oyalamak gerekir; ve bu yolla zafer kazanılabilir. Güçsüz bir kuvvete karşı üstün bir kuvvet kullanmak, azı yenmek için çoktan yararlanmak ilkesi, düşman kanadının bu kesimi üzerine yaptığımız baskında da geçerlidir. Aynı ilke mutlak anlamda güçsüz olarak muharebeye girdiğimiz koşullarda, örneğin bir gerilla birliğinin, büyük bir Beyaz ordu kuvvetine baskın yaptığı, fakat onun ancak bir küçük bölümüne saldırdığı zaman da geçerlidir.

Büyük bir kuvvetin harekât için tek bir muharebe alanına toplanmasının, arazi, yol, ikmal ve barınma olanaklarıyla sınırlı olduğu görüşüne gelince, bu, koşullara göre değerlendirilmelidir. Kızıl Ordu, Beyaz orduya göre daha büyük güçlüklerle katlanabileceğinden, bu sınırlamaların Kızıl Ordu'yu ve Beyaz Ordu'yu etkileme dereceleri arasında fark vardır.

Çoğunluğu yenmek için azınlıktan yararlanıyoruz; bunu, Çin'e hâkim olan güçlerin tümüne söylüyoruz. Azınlığı yenmek için çoğunluktan yararlanıyoruz; bunu, muharebe alanındaki tek tek düşman kuvvetlerine söylüyoruz. Bu artık bir sır değildir ve genel olarak düşman artık yöntemimizi iyi bilmektedir. Bununla birlikte o, ne bizim zaferimizi ne de kendi yenilgisini önleyebilir; çünkü, bu yöntemi ne zaman ve nerede kullanacağımızı bilmemektedir. Bunu gizli tutuyoruz. Kızıl Ordu genellikle, harekâtlarında baskın yöntemini kullanır.

7. Hareketli Savaş

Hareketli savaş mı yoksa mevzi savaşı mı? Cevabımız, hareketli savaştır. Büyük bir orduya ve cephane stoklarına sahip bulunmadığımız ve her üs bölgesinde savaşı yürütecek bir tek Kızıl Ordu olduğu sürece mevzi savaşı bizim için genellikle yararsızdır. Bizim, savunmada olsun, saldırıda olsun mevzi savaşı uygulamamız genellikle mümkün değildir.

Kızıl Ordu'nun faaliyetlerinin, düşmanın güçlü olmasının Kızıl Ordu'nun ise teknik donatıma sahip bulunmamasının sonucu olan belli başlı özelliklerinden biri, sabit muharebe hatlarının bulunmamasıdır.

Kızıl Ordu'nun muharebe hatları, harekâtının yönü tarafından belirlenir. Harekât yönü genellikle değiştiğinden, muharebe hatları akıcıdır. Belirli bir zaman süresi içinde esas yön değişmemekle birlikte, ikincil yönler her an değişebilir; bir yönde engellendiğimizde, başka bir tarafa dönmemiz gerekir. Bir süre sonra esas yönde de engellendiğimiz takdirde, onu da değiştirmemiz gerekir.

Devrimci bir iç savaşta, sabit muharebe hatları olamaz; Sovyetler Birliği'nde de bu durum böyleydi. Sovyet ordusu ile bizimki arasındaki fark, onun muharebe hatlarının bizimkiler kadar akıcı olmasındaydı. Hiçbir savaşta, mutlak olarak sabit muharebe hatları olamaz. Çünkü, zaferin ve yenilginin, ilerleme ve geri çekilmenin yol açtığı değişiklikler bunu önler. Fakat, genel olarak savaşlarda görece sabit muharebe hatlarına sık sık rastlanır. Bunun istisnaları, Kızıl Ordu'nun bu aşamadaki durumu gibi, bir ordunun kendinden çok daha güçlü bir ordu ile karşılaştığı durumlarda ortaya çıkar.

Muharebe hatlarının akıcılığı, üs bölgelerimizin büyüklüğünün de sabit olmamasına yol açar. Üs bölgelerimiz sürekli olarak genişlemekte ve daralmakta ve çoğu zaman bir üs bölgesi düştüğünde bir başkası ortaya çıkmaktadır. Topraklarımızın sabit olmayan durumu, savaşın akıcılığının bir sonucudur.

Savaşta ve topraklarımızdaki akıcılık, üs bölgelerimizdeki her türlü inşa alanında da akıcılığa yol açmaktadır. Birkaç yılı kapsayan inşa planları söz konusu bile olmamaktadır. Planda sık sık değişiklikler yapılması, son derece olağan bir şeydir.

Bu özelliği dikkate almak bizim lehimize dir. Planlamamızı buna dayandırmak ve hiç gerilemeden sürekli olarak ilerleyeceğimiz bir savaş hayaline kapılmamak, bölgemizde ya da Kızıl Ordu'nun geri bölgelerinde geçici bir akıcılıktan telaşa kapılmamak ve uzun vadeli ayrıntılı planlar yapmaya kalkışmamak gerekir. Düşüncelerimizi ve çalışmalarımızı koşullara uydurmalı, ilerlemesini olduğu kadar beklemesini de bilmeli ve daima harekete hazır olmalıyız. Ancak, bugünün hareketli yaşama koşullarında kendimizi sıkıntıya sokarak yarın için görelî bir istikrar ve daha ilerisi için de tam bir istikrar sağlayabiliriz.

Beşinci karşı harekâtımıza hâkim olan "düzenli savaş" stratejisinin savunucuları, bu akıcılığı inkâr ettiler ve "gerillacılık" diye adlandırdıkları şeye karşı çıktılar. Akıcılığa karşı çıkan bu yoldaşlar, işleri, büyük bir devletin yöneticileriymiş gibi idare ettiler ve olağanüstü ve muazzam bir akıcılığa, yani 25 bin *li* süren Uzun Yürüyüş'e yol açtılar.

İşçi ve köylülerin demokratik cumhuriyeti, bir devlet olmakla birlikte bugün için henüz tam bir devlet değildir. Bugün, hâlâ iç savaşta stratejik savunma döneminde bulunuyoruz. Siyasi iktidarımızın biçimi, hâlâ tam bir devletinkinden farklı; ordumuz, sayı bakımından olsun, teknik donatım bakımından olsun düşmana göre hâlâ çok güçsüz; topraklarımız hâlâ çok küçük bulunmakta; düşmanımız ise sürekli olarak bizi yok etmeye çalışmaktadır ve bu amacını gerçekleştirinceye kadar da peşimize bırakmamaya kararlıdır. Bu gerçekler temelinde siyasetimizi belirlerken, genel olarak gerillacılığı reddetmemeli, Kızıl Ordu'nun gerilla karakterini açıkça ortaya koymalıyız. Bundan utanç duymak, bir yarar sağlamaz. Aksine bu gerilla niteliği, bizim ayırt edici özelliğimiz, dayanağımız ve düş-

manı yenilgiye uğratına aracımızdır. Bu özellikten sıyrılmaya hazır olmalıyız, fakat bunu şu sırada yapamayız. İleride bu gerilla niteliği gerçekten de utanılacak bir şey haline gelecek ve atılacaktır. Fakat, bugün, bizim için son derece önemlidir ve buna sıkı sıkıya sarılmamız gerekmektedir.

"Kazanabileceksen savaş, kazanamayacaksan uzaklaş": bu, bugünkü hareketli savaşımızın halk dilindeki ifadesidir. Bizim kadar hareket eden pek az kimse bulunmakla birlikte, dünyanın hiçbir yerinde yalnız savaşmayı kabul edip de, yer değiştirmeyi asla kabul etmeyen bir askeri uzmana rastlanamaz. Genellikle biz vaktimizin çoğunu, savaşmakla değil, yer değiştirmekle geçiriyor ve ortalama ayda bir kere büyük bir muharebeye giriştiğimiz takdirde bunu başarı sayıyoruz. "Yer değiştirmemiz", "savaşmak" amacıyladır ve strateji ve taktiklerimizin tümü "savaşmak" üzerine kuruludur. Gene de, bizim için savaşmanın uygun olmayacağı durumlar olabilir. Birincisi, karşıımızdaki kuvvet çok büyük olduğu zaman savaşmak uygun değildir. İkincisi, karşıımızdaki kuvvet o kadar büyük olmakla birlikte, diğer düşman kuvvetlerine çok yakınsa, gene bazı hallerde savaşmak uygun değildir. Üçüncüsü, tecrit edilmemiş ve güçlü bir şekilde mevzilenmiş bir düşman kuvvetiyle savaşmak doğru değildir. Ve son olarak da, zafer olasılığının bulunmadığı bir muharebeye daha fazla devam etmemek gerekir. Bu durumlardan herhangi biri söz konusu olduğu zaman yer değiştiririz. Böyle durumlarda yer değiştirilebilir ve zaten bu gereklidir. Çünkü uzaklaşma gereğini kabul etmemiz, savaşmak gerektiğini kabul ettiğimizdendir. Kızıl Ordu'nun hareketli savaşının temel özelliği budur.

Hareketli savaş esas olmakla birlikte, mümkün ve gerekli olduğu zaman mevzi savaşını da reddetmeyiz. Stratejik savunma sırasındaki bir oyalama harekâtında, belirli kilit noktaların sebatla savunulmasında ve stratejik saldırı sırasında da tecrit edilmiş ve yardım alamayacak durumda bulunan bir düşman kuvvetiyle karşılaştığımızda, mevzi savaşına başvurmak gerektiği kabul edilmelidir.

Böyle mevzi savaşlarıyla düşmanı yenilgiye uğratmada oldukça tecrübe kazandık; düşmanın birçok şehrini, müstahkem* mevkisini ve kalesini ele geçirdik ve oldukça iyi sağlamlaştırılmış birçok düşman hattını da yarıdık. İleride çabalarımızı daha da artıracak ve bu konudaki eksikliklerimizi gidereceğiz. Koşullar elverdiğinde ve gerektirdiğinde mevzi savunması ya da saldırısını elbette savunmalıyız. Bugün için ise, karşı olduğumuz nokta, esas olarak mevzi savaşının kullanılması ve onun hareketli savaş ile aynı kefeye konulmasıdır ki buna izin verilemez.

10 yıllık iç savaş süresince Kızıl Ordu'nun gerilla niteliğinde, sabit muharebe hatlarının olmayışında, üs bölgelerinin akıcılığında ya da üs bölgelerindeki inşa çalışmalarının akıcılığında hiçbir değişiklik olmamış mıdır? Doğal olarak bazı değişiklikler olmuştur. Cingang Dağları'ndaki günlerimizden, Ciangsi'deki "kuşatma ve bastırma"ya karşı ilk karşı harekâtımıza kadar olan dönem, birinci aşamayı meydana getiriyordu. Bu aşamada Kızıl Ordu hâlâ çocukluk döneminde ve üs bölgeleri hâlâ gerilla bölgeleri halinde bulunduklarından, gerilla niteliği ve akıcılık çok belirgindi. Birinci ile üçüncü karşı harekâtlar arasındaki dönemi kapsayan ikinci aşamada, cephe ordularının kurulmuş olması ve milyonlarca nüfuslu üs bölgelerinin kurulmuş bulunması nedeniyle hem gerilla niteliği ve hem de akıcılık önemli ölçüde azaldı. Üçüncü karşı harekâtın sonundan, beşincisine kadar geçen süreyi kapsayan üçüncü aşamada, gerilla niteliği ve akıcılık daha da azalmış ve daha o zamandan merkezi bir hükümet ve bir devrimci askeri komisyon kurulmuştu. Dördüncü aşama ise, Uzun Yürüyüş'tü. Küçük çapta bir gerilla savaşının ve akıcılığın hatalı bir şekilde reddedilmesi, büyük çapta gerilla savaşına ve akıcılığa yol açmıştı. Şimdi beşinci aşamada bulunuyoruz. Beşinci "kuşatma ve bastırma" harekâtını kıramayışımızın ve bu muazzam akıcılığın sonucu olarak, Kızıl Ordu ve üs bölgeleri son derece küçülmüştür. Fakat, artık kuzeydoğuda yerleşmiş ve burada-

* Müstahkem: Etrafında kale, siper gibi şeyler yapılarak sağlamlaştırılmış yer (Kaynak Yayınları'nın notu).

ki üs bölgemiz olan Şensi-Gansu-Ningsia Sınır Bölgesi'ni sağlamlaştırmış ve geliştirmiş bulunuyoruz. Kızıl Ordu'nun esas kuvvetlerini meydana getiren üç cephe ordusu, ilk defa olarak birleşik bir komuta altına alınmıştır.

Stratejimizin niteliğinden hareket ederek, Cingang Dağları'ndaki günlerden dördüncü karşı harekâtımızın sonuna kadar geçen döneme birinci, beşinci karşı harekât dönemine ikinci ve Uzun Yürüyüş'ten günümüze kadar olan döneme ise üçüncü aşama diyebiliriz. Beşinci karşı harekât sırasında geçmişteki doğru siyaset. hatalı bir şekilde terk edilmişti. Bugün ise biz, doğru bir şekilde, beşinci karşı harekât sırasında benimsenen hatalı siyaseti terk ettik ve önceki doğru siyaseti yeniden benimsedik. Fakat, bunu yaparken, beşinci karşı harekâta yapılan her şeyi atmadık ve ondan önceki her şeyi yeniden canlandırmadık. Yalnızca geçmişte doğru olan şeyleri canlandırdık ve yalnızca beşinci harekât döneminin hatalarını terk ettik.

Gerillacılığın iki yönü vardır. Bunlardan biri, düzensizlik, yani merkeziyetçiliğin, birliğin ve sıkı bir disiplinin olmaması ve basit çalışma yöntemlerinin benimsenmesidir. Bu özellikler, Kızıl Ordu'nun çocukluk aşamasında bulunmasından doğuyordu ve bunların bazıları da o sırada son derece gerekli olan şeylerdi. Kızıl Ordu daha yüksek bir düzeye ulaştıkça, yavaş yavaş ve bilinçli bir şekilde bunları ortadan kaldırmalı ve Kızıl Ordu'yu, daha merkezileşmiş, daha ileri bir birlik içinde, daha disiplinli ve çalışmalarında daha titiz, kısacası daha düzenli bir hale getirmeliyiz. Harekâtları yönetirken bizler de yavaş yavaş ve bilinçli bir şekilde daha üst bir düzeyde artık gerek duyulmayan gerilla niteliklerini azaltmalıyız. Bu alanda ilerlemeyi reddetmek ve eski aşamaya inatla bağlı kalmak, zararlı ve göz yumulmayacak bir şeydir ve geniş çaplı harekâtlara girişmeyi engeller niteliktedir.

Gerillacılığın diğer yönü ise, hareketli savaş ilkesi, bugün için hâlâ gerekli olan, hem strateji ve hem de taktiklerin gerilla özellikleri taşıması, üs bölgelerimizin kaçınılmaz akıcılığı, üs bölgelerinin gelişmesinin planlanmasında esneklik ve Kızıl Ordu'nun zamanın-

dan önce düzenli bir ordu haline getirilmesini reddetmekten ibaret-
tir. Bu açıdan, tarihi gerçeklerin inkâr edilmesi, yararlı olan şeyle-
rin korunmasına karşı çıkılması ve içinde bulunduğumuz aşamanın
terk edilip, henüz erişilmesi olanaksız ve gereksiz olan "yeni bir
aşama"ya körü körüne atılınması da aynı şekilde izin veremeyece-
ğimiz, hatalı ve bugünkü faaliyetlerimiz için zararlı bir şeydir.

Kızıl Ordu'nun teknik donatımı ve örgütlenmesi açısından yeni
bir aşamanın eşiğinde bulunuyoruz. Bu yeni aşamaya geçmek için
hazırlıklı bulunmalıyız. Hazırlıksız olmamız, yanlış ve ilerideki sa-
vaşlarımız için zararlı bir davranış olur. İleride, Kızıl Ordu'daki tek-
nik ve örgütsel koşullar değiştiğinde ve Kızıl Ordu'nun inşası yeni
bir aşamaya girdiğinde, harekât yönleri ve muharebe hatları istikrar
kazanacak, mevzi savaşına daha sık başvurulacak, savaşın, bölge-
mizin ve inşa çalışmalarımızın akıcılığı büyük ölçüde azalacak ve
giderek ortadan kalkacaktır ve ondan sonra düşmanın üstünlüğü ve
güçlü bir şekilde mevzilenmiş olması gibi bugünkü sınırlamalar eli-
mizi kolumuzu bağlamayacaktır.

Bugün hem "sol" oportünizmin egemen olduğu dönemin yanlış
önlemlerine ve hem de Kızıl Ordu'nun çocukluk döneminde taşıdı-
ğı ve artık gereksiz olan düzensiz özelliklerden birçoğunun yeniden
canlandırılmasına karşı çıkıyoruz. Ancak, Kızıl Ordu'nun sürekli
zaferler kazanmasını sağlayan ordunun inşasıyla ilgili ilkelerin ve
strateji ve taktiklerin birçoğunun yeniden benimsenmesinde kararlı
olmalıyız. Bugün düşman karşısında zafer kazanmak, ileride ise ye-
ni aşamaya geçmeye hazırlanmak için geçmişimizin bütün iyi yan-
larını özetlemeli ve sistemli, daha gelişmiş ve daha zengin bir aske-
ri çizgi geliştirmeliyiz.

Hareketli savaşın sürdürülmesi, keşif, değerlendirme, karar,
mevzilenme, komuta, gizlenme, toplanma, ilerleme, birliklerin yer-
leştirilmesi, saldırı, kovalama, baskın, mevzi saldırısı, mevzi savun-
ması, karşılama harekâtı, gece muharebesi, özel harekâtlar, güçlü-
den kaçınmak ve zayıfa saldırmak, takviyelerine darbe indirmek

için düşmanın kuşatılması, şaşırtmaca vermek, hava saldırılarına karşı savunma, birçok düşman kuvveti arasında harekâta bulunmak, düşmanın çevresinden dolanarak muharebeden kaçınmak, aşamalı harekâtlar, geri bölgesi olmadan harekâta bulunmak, dinlenme ve güç toplama ihtiyacı gibi birçok sorunu kapsar. Bu sorunlar Kızıl Ordu'nun tarihinde, burada değinmeyeceğim, ancak sistimli bir biçimde ele alınıp, harekât bilimi içinde özetlenmesi gereken birçok kendine özgü nitelikler taşımışlardır.

8. Çabuk Sonuçlu Savaş

Stratejik bakımdan uzun süreli bir savaş ile çabuk sonuçlu harekât ya da muharebeler, aynı şeyin iki yönü, yani iç savaşlarda aynı derecede önem verilmesi gereken ve antiemperyalist savaşlarda da uygulanabilen iki şeydir.

Gerici kuvvetler çok güçlü olduklarından, devrimci güçler ancak yavaş yavaş gelişirler ve bu durum savaşımızın uzun süreli niteliğini belirler. Burada acelecilik zararlıdır ve "çabuk sonuç" alınmasını savunmak yanlıştır. Bizim yapmış olduğumuz gibi 10 yıl süren bir devrimci savaş vermek, başka ülkelerde şaşırtıcı görülebilir. Fakat, bizim için bu savaş, "sekiz ayaklı yazı"nın giriş kısmı, "ana fikrin ileri sürülmesi, genişletilmesi ve ön açıklaması"³⁶ gibidir; ve arkadan birçok sürükleyici bölüm daha gelecektir. İlerde iç ve dış koşulların etkisi altında gelişmelerin hız kazanacağına şüphe yoktur. İç ve dış durumda daha şimdiden değişiklikler görüldüğüne ve daha büyük değişiklikler de yakın olduğuna göre, geçmişteki ağır gelişme ve tecrit edilmiş bir

36 "Sekiz ayaklı yazı" feodal Çin'de 15. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar uygulanan imparatorluk sınavlarında kullanılan resmi biçimdi. Yazının esas kısmı, here paragraf iki bölümden oluşmak üzere giriş paragrafı, orta paragraf, son paragraf ve sonuç paragrafından oluşurdu. Burada Mao Zedung Yoldaş, bu tür yazılarda ana fikrin geliştirilmesini, devrimin çeşitli aşamalardan geçerek gelişmesini açıklamak için bir benzetme olarak kullanılıyor. Fakat Mao Zedung Yoldaş "sekiz ayaklı yazı" deyimini, genellikle dogmatizmle alay etmek için kullanılır.

halde savaşma durumunu aşmış olduğumuz söylenebilir. Fakat, çok kısa bir sürede başarıya ulaşmayı bekleyemeyiz. "Düşmanı kahvaltıdan önce yok etme" zlemi övgüye değer; ancak bunu gerçekleştirmek için somut planlar yapmak iyi değildir. Çin'in gerici güçleri birçok emperyalist devlet tarafından desteklendiğine göre, Çin'in devrimci güçleri, i ve dış düşmanlarımızın esas mevzilerini yarabilecek kadar gçleninceye ve uluslararası devrimin güçleri de uluslararası gericiliğin güçlerinin çoğunu ezineceye ya da durduruncaya kadar devrimci savaşımız uzun süreli bir savaş olmaya devam edecektir. Uzun dönemli savaş stratejimizi belirlerken bu noktadan hareket etmek, stratejimize yön veren önemli ilkelere biridir.

Harekâtlar ve muharebeler açısından ise, bunun tam tersi geçerlidir; burada ilke, uzun srelilik değil, çabuk sonuçtur. Harekât ve muharebelerde çabuk sonuç aranır; bütün ülkelerde ve her dönemde bu böyledir. Bir bütün olarak savaşta da her dönem için ve bütün ülkelerde çabuk sonuç alınmak istenir ve uzun bir savaş zararlı sayılır. Ancak, Çin'in savaşı büyük bir sabırla yürütülmeli ve uzun süreli bir savaş olarak ele alınmalıdır. Li Lisan izgisi döneminde bazı kimseler bizim işleri yürütme tarzımızla "gölgelerle savaşma taktikleri" diye alay ettiler (bykşehirleri ele geçirmeden önce bir ilerleyip bir gerileyerek muharebe etmemizi kastediyorlardı) ve bu gidişle saçlarımız aklaşıncaya kadar devrimin zafere ulaştığını gremeyeceğimizi söylediler. Böylesine bir sabırsızlığın yanlışlığı çoktan kanıtlanmıştır. Bununla birlikte eleştirileri, strateji için değil de harekât ve muharebeler için olsaydı, aşağıdaki nedenlerden dolayı pekâlâ haklı olurlardı: Birincisi, Kızıl Ordu'nun, silah ve özellikle cephaneye ikmal yapması olanağı yoktur. ikincisi, her "kuşatma ve bastırma" harekâtını kurabilmek için peşi peşine savaşmak zorunda olan tek bir Kızıl Ordu bulunmasına karşılık, Beyaz kuvvetler pek çok ordudan meydana gelmektedir. Ve ncs de, Beyaz Ordular ayrı ayrı ilerlemekle birlikte birbirlerine oldukça yakın bulunmaktadırlar ve bunlardan birine saldırdığımızda çabuk bir sonuç alamadığımız takdirde ötekiler hep birlikte üzerimize saldıracaklardır. Bu nedenle çabuk sonuçlu muha-

rebeler yapmak zorundayız. Bir muharebeyi birkaç saat ya da bir iki gün içinde sonuca ulaştırmak, bizim için olağandır. Ancak, "takviyelerine darbe vurmak için düşmanı kuşatma"yı planladığımız ve kuşatılmış düşmanı değil de, gelecek takviye kuvvetlerini yenmeyi amaçladığımız zaman, kuşatma harekâtımızın belli bir ölçüde uzamasına razı oluruz: fakat o zaman bile takviye kuvvetlerine karşı çabuk bir sonuç elde etmek isteriz. Stratejik olarak savunmada bulunduğumuz ve direndiğimiz bir cephede belirli mevzileri sebatla savunduğumuz zaman stratejik saldırıda bulunduğumuz ve tecrit edilmiş ve yardım alması önlenmiş düşman kuvvetlerine saldırdığımız zaman ya da üs bölgelerimizin sınırları içindeki Beyaz müstahkem mevkiileri ortadan kaldırırken, çoğunlukla, uzun süreli bir harekât planı uygulanır. Ancak, bu türden uzun süreli harekâtlar, Kızıl Ordu'nun esas kuvvetinin çabuk sonuçlu muharebeler vermesini engellemez, tam tersine bunlara yardımcı olur.

Sadece istemekle çabuk sonuca ulaşamaz; bu birçok özel koşulun varlığını gerektirir. Başlıca koşullar, yeterli hazırlık yapmak, en uygun zamanı kollamak, üstün kuvvetler toplamak, kuşatma ve çevirme taktikleri uygulamak, elverişli bir arazi ve düşmana hareket halindeyken ya da durduğu fakat mevzilerini sağlamlaştırmadığı bir sırada saldırmaktır. Bu koşullar bulunmadığı sürece bir harekât ya da muharebede çabuk bir sonuç almak olanaksızdır.

Düşmanın bir "kuşatma ve bastırma" harekâtının yenilgiye uğratılması büyük bir harekât olmakla birlikte, bu durumda gene uzun sürelilik değil, çabuk sonuç ilkesi geçerlidir. Çünkü bir üs bölgesinin insan gücü, mali kaynakları ve askeri gücü uzun süreli bir savaşa olanak vermez.

Çabuk sonuç, genel ilke olmakla birlikte, gereksiz aceleciliğe de karşı çıkmalıyız. Devrimci bir üs bölgesinin en üst düzeydeki askeri ve siyasi yönetim organının, üst bölgesindeki koşulları ve düşmanın durumunu değerlendirdikten sonra, düşmanın vahşeti karşısında yılmınlığa düşmemesi, göğüs gerilmesi gereken güçlükler karşısında karamsarlığa kapılmaması ya da aksilikler nedeniyle ümitsizliğe düş-

memesi ve gerekli sabır ve kararlılığa sahip olması zorunludur. Ci-angsi eyaletindeki ilk düşman "kuşatma ve bastırma" harekâtının yenilgiye uğratılması, ilk muharebeden sonuncusuna kadar yalnız bir hafta sürdü; ikincisinin yenilgiye uğratılması sadece 15 gün sürdü; üçüncüsü üç aydan fazla dayanamadı; dördüncüsü üç hafta sürdü; beşincisi ise koca bir yıl boyunca bütün direncimizi ortaya koymamızı gerektirdi. Beşinci düşman harekâtını bozguna uğratmayı başaramamız üzerine düşmanın kuşatmasını yarmak zorunda kaldığımız zaman gereksiz bir aceleciliğe kapıldık. O zamanki koşullarda, iki ya da üç ay daha dayanabilir, askerlerimizin dinlenmesini sağlamak ve onları yeniden düzene sokmak için vakit kazanabilirdik. Bu yapılmış olsaydı ve önderler yarma harekâtının gerçekleştirilmesinden sonra biraz daha akıllıca davranabilselerdi, sonuç çok farklı olurdu.

Bütün bunlardan dolayı bir harekâtın süresini mümkün olan her yolla kısaltma ilkesi geçerliliğini korumaktadır. Düşmanın etkili gücünün iç hatlarda (yani üs bölgesinde) yok edilmesini ve "kuşatma ve bastırma" harekâtının bir an önce yenilgiye uğratılmasını sağlamak amacıyla harekât ve muharebe planlarımız, kuvvetlerin bir araya toplanması, hareketli savaş vb. gibi konularda büyük bir çaba göstermemizi öngörmelidir. Fakat harekâtın iç hatlarda sona erdirilemeyeceği anlaşılırsa, Kızıl Ordu'muzun esas kuvvetinin düşman kuşatmasını yarararak, düşmanı orada yenmek için dış hatlarımıza (yani düşmanın iç hatlarına) çıkması gerekir. Düşman, bugün korugan savaşını yüksek bir düzeye çıkardığına göre bu artık başlıca harekât yöntemimiz olacaktır. Beşinci karşı harekâtımızın başlamasından iki ay sonra, Fucien Olayı³⁷ sırasında, Kızıl Ordu'nun esas kuvvetleri hiç durak-

37 1933 yılı Kasım'ında Çin'in her yanında halkın Japonya'ya karşı nefretinin yükselmesinden etkilenen Guomindang'ın On dokuzuncu Yol Ordusu'nun komutanları, Li Çişen'in emrindeki Guomindang kuvvetleri ile ittifak halinde Çan Kayşek'i açıkça mahkum ettiler ve Fucien'de "Çin Cumhuriyeti Devrimci Halk Hükümeti"ni kurarak Çan Kayşek'e saldırmak ve Japonya'ya karşı direnmek için Kızıl Ordu ile bir anlaşma yaptılar. Bu olay Fucien Olayı diye bilinir. Ancak On dokuzuncu Yol Ordusu ve Fucien Halk Hükümeti Çan Kayşek birliklerinin saldırıları karşısında yıkılmıştır.

samadan Çeciang'ı merkez almak üzere Ciangsu-Çeciang-Anhuy-Ciangsi bölgesine girmeli, stratejik savunmamızı stratejik saldırıya çevirerek Hangçov, Suçov, Nancing, Vuhu, Nançang ve Fuçov arasındaki bölgede boydan boya faaliyet göstererek düşmanın önemli merkezlerini tehdit etmeli ve koruganların olmadığı geniş alanlarda düşmanı muharebeye zorlamalıydı. Bu yollarla, Güney Ciangsi ve Batı Fucien'e saldırımakta olan düşmanı, önemli merkezlerini korumak üzere geri dönmek zorunda bırakabilir. Ciangsi'deki üs bölgesine yaptığı saldırıyı kırabilir ve Fucien Halk Hükümeti'ne bu yolla destek olabilirdik. Bu plan reddedildiğinden düşmanın beşinci "kuşatma ve bastırma" harekâtı bozguna uğratılamadı ve Fucien'deki Halk Hükümeti de kaçınılmaz bir şekilde çöktü. Bir yıl süreyle savaştıktan sonra, artık, Çeciang üzerine yürümemiz doğru olmamakla birlikte gene de, esas kuvvetlerimizi Hunan'a yönelterek stratejik saldırıya geçebilir, yani Hunan'dan geçerek Guycov'a gidecek yerde, merkezi Hunan'a girerek düşmanı Ciangsi'den Hunan'a çekebilir ve onu orada imha edebilirdik. Bu plan da reddedildiğinden, düşmanın beşinci harekâtını kırma ümitlerimiz suya düştü ve Uzun Yürüyüş'e başlamaktan başka çaremiz kalmadı.

9. İmha Savaşı

Bugün, Çin Kızıl Ordusu'nun bir "yıpratma yarışı"na girmesini savunmak doğru değildir. Ejderha Kralları arasındaki değil de, bir Ejderhalar Kralı ile bir dilenci arasındaki "servet yarışı" oldukça gülünç bir şey olurdu. Hemen hemen bütün donatımını düşmandan sağlayan Kızıl Ordu için imha savaşı temel siyasettir. Ancak, düşmanın etkin gücünü imha etmek suretiyle onun "kuşatma ve bastırma" harekâtlarını bozguna uğratabilir ve devrimci üs bölgelerimizi geliştirebiliriz. Kayıp verdirmek, düşmanı imha etmenin bir aracıdır; aksi halde bir anlamı olmazdı. Düşmana kayıp verdirirken, kendimiz de kayıplara uğruyoruz; fakat onu imha ederek kendimizi ye-

niliyor ve böylece yalnız uğramış olduğumuz kayıpları karşılamakla kalmıyor, aynı zamanda ordumuzun gücünü de artırıyoruz. Düşmanın bozguna uğratıldığı bir muharebe, çok güçlü bir düşmanla mücadelede belirleyici bir önem taşımaz. Buna karşılık bir imha savaşı düşman üzerinde büyük ve ani bir etki yapar. Nasıl bir kimse- nin 10 parmağının da incinmesi, bir tekinin kesilmesi kadar etkili değilse, 10 düşman tümenini bozguna uğratmak da, içlerinden birisini imha etmek kadar etkili değildir.

Düşmanın birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü "kuşatma ve bastırma" harekâtlarına karşı izlediğimiz siyaset imha savaşı siyasetiydi. Harekâtların her birinde imha edilen kuvvetler, toplam düşman kuvvetinin ancak bir kısmını meydana getiriyordu, ama gene de bütün bu "kuşatma ve bastırma" harekâtları bozguna uğratılmıştı. Fakat beşinci karşı harekâtımız sırasında, aslında düşmanın hedefine ulaşmasına yardım eden tam tersi bir siyaset izlendi.

İmha savaşı, üstün kuvvetlerin bir araya toplanmasını ve kuşatma ya da çevirme taktiklerinin uygulanmasını gerektirir. Bunlardan ikincisi olmadan birincisini de gerçekleştiremeyiz. Halkın desteği, elverişli arazi, zayıf bir düşman kuvveti ve baskının sağladığı üstünlük gibi koşullar, imha amacının gerçekleşmesi için vazgeçilmez koşullardır.

Bir düşman kuvvetini sadece bozguna uğratmak ya da kaçmasına izin vermek, ancak, muharebe ya da harekâtın tümü içinde esas kuvvetimiz imha harekâtının başka bir düşman kuvveti üzerinde toplamışsa, bir anlam taşır; aksi takdirde anlamsızdır. Burada kazançlar kayıpları karşılar.

Kendi savaş sanayimizi kurmalı, ama buna dayanmalıyız. Temel siyasetimiz, emperyalist ülkelerin ve iç düşmanımızın savaş sanayilerine dayanmaktır. Londra'daki ve Hanyang'daki silah fabrikaları bizim için de çalışmaktadır; üstelik, bizzat düşmanın ulaştırma birlikleri bu silahları ayağımıza kadar getirmektedirler. Bu şaka değil, gerçeğin ta kendisidir.

ÇAN KAYŞEK'İN AÇIKLAMASI ÜZERİNE BİR AÇIKLAMA

28 Aralık 1936

Çan Kayşek, Sian'da General Çang Sueliang ve General Yang Huçeng ile kuzeybatı halkı tarafından öne sürülen Japonya'ya karşı direnme talebini kabul etti ve bir ilk adım olarak iç savaş birliklerine Şensi ve Gansu'dan çekilme emri verdi. Bu, Çan'ın son 10 yılda izlediği yanlış siyasette bir değişikliğin başlangıcını belirlemektedir.¹ Bu, Japon emperyalistlerinin ve Çinli "cezalandırma" grubunun² bir iç savaş tezgâhlamak, bölünmeleri kışkırtmak ve Çan'ın Sian Olayı'nda öldürülmesini sağlamak için çevirdikleri dolaplara indirilmiş bir darbedir. Onlar daha şimdiden hayal kırıklığına uğra-

1 Çin Kızıl Ordusu'nun ve halkın Japon aleyhtarı hareketinin etkisiyle, Çang Sueliang'ın başında bulunduğu Guomindang'ın Kuzeydoğu Ordusu ile Yang Huçeng'in başında bulunduğu Guomindang'ın On yedinci Yol Ordusu, Çin Komünist Partisi'nin önerdiği Japonya'ya karşı milli birleşik cepheyi kabul ettiler ve Çan Kayşek'in Japonya'ya karşı direnmek için Komünist Partisi'yle birleşmesini talep ettiler. Çan, bunu reddetti, "Komünistlerin bastırılması" için yaptığı askeri hazırlıkları daha da hızlandırdı ve Sian'da Japonya'ya karşı olan gençleri katletti. Çang Sueliang ve Yang Huçeng ortak bir eylem yaparak Çan Kayşek'i tutukladılar. 12 Aralık 1936'da olan ünlü Sian Olayı işte budur. Çan, Komünist Partisi ile birlik ve Japonya'ya karşı direnme koşullarını kabullenmek zorunda kaldı ve bunun üzerine Nancing'e dönmek üzere serbest bırakıldı.

2 Çinli "cezalandırma" grubu, Sian Olayı sırasında iktidarı Çan Kayşek'in elinden almaya çalışan, Guomindang Hükümeti içindeki Japon yanlısı unsurlardan oluşuyordu. Vang Cingvey ile Ho Yingcin'in başını çektiği bu grup, Çang Sueliang'a ve Yang Huçeng'e karşı bir "cezalandırma seferi" yapılmasını savundu. Olayı fırsat bilerek, Japon istilacılarına yolları açmak ve Çan Kayşek'in elinden iktidarı almak için geniş çapta bir iç savaş başlatmaya hazırlandılar.

mıslardır. Çan Kayşek'in uyanmaya başladığını gösteren belirtiler, Guomindang'ın 10 yıldır izlediği yanlış siyasete son vermeye istekli olduğunu gösteren bir işaret sayılabilir.

28 Aralık'ta Çan Kayşek, Loyang'da bir açıklama yaptı; "Çang Sueliang ve Yang Huçeng'e Bir Uyarı" adı verilen bu açıklama, Çin siyasi belgeleri arasında ilginç bir örnek olacak kadar bulanık ve kaypaktır. Eğer Çan bu olaydan gerçekten ciddi bir ders çıkarmak ve Guomindang'ı yeniden canlandırmak istiyorsa ve eğer inatla sürdürdüğü dış ilişkilerinde uzlaşma yurtiçinde ise iç savaş ve zulüm şeklindeki yanlış siyasetine, halkın isteğine uygun olarak son vermek istiyorsa, o zaman iyi niyetinin bir belirtisi olarak daha iyi bir yazı yazmayı, siyasi geçmişinden dolayı pişmanlık duyduğunu belirtmeli ve ilerisi için yeni bir yol çizmeliydi. 26 Aralık açıklaması, Çin halk kitlelerinin taleplerini karşılayamaz.

Ne var ki, açıklamada, Çan'ın "Verilen sözler tutulmalı ve eylemde kararlı olunmalıdır" dediği övgüye değer bir bölüm de vardır. Bu, Sian'da Çang ve Yang tarafından öne sürülen şartları imzalamadığı halde, devlete ve millete yararlı olacak talepleri kabullenmeye razı olduğu ve imza atmadığı gerekçesiyle sözünde durmazlık etmeyeceği anlamına gelir. Çan'ın, birliklerini geri çektikten sonra, iyi niyetle hareket edip etmeyeceğini ve kabul ettiği koşulları yerine getirip getirmeyeceğini ilerde göreceğiz. Bu koşullar şunlardır:

- 1) Guomindang'ı ve Milli Hükümeti yeniden örgütleyerek, Japon yanlısı grubu atmak ve Japon aleyhtarı unsurları kabul etmek;
- 2) Şanghay'daki yurtsever önderleri³ ve diğer bütün siyasi tutukluları salıvermek ve halkın özgürlüklerini ve haklarını güvence altına almak;
- 3) "Komünistleri bastırma" siyasetine son vermek ve Japon-

³ Şanghay'daki Japonya'ya karşı yurtsever hareketin yedi önderi 1936 Kasım'ında Çan Kayşek Hükümeti tarafından tutuklanmıştı. Bunlar Şen Cünru, Çang Nayçi, Zu Taofen, Li Gungpu, Şa Çienli, Şi Liang ve Vang Zaoşi idi. 1937 Temmuz'una kadar hapiste kaldılar.

- ya'ya karşı direnmek için Kızıl Ordu'yla ittifak yapmak;
- 4) Japonya'ya karşı direnme ve ülkeyi kurtarma siyasetini sap-tamak için, bütün partilerin, grupların, nüfusun bütün kesim-lerinin ve orduların temsil edildiği bir milli kurtuluş konferan-sı düzenlemek;
  - 5) Çin'in Japonya'ya karşı direnmesine yakınlık duyan ülke-lerle işbirliğine girmek; ve
  - 6) Ülkeyi kurtarmak için diğer özel yöntem ve araçları benim-semek.

Bu koşulların yerine getirilmesi her şeyden önce iyi niyeti ve aynı zamanda biraz da cesareti gerektirir. Çan'ı, ilerde ne yapacağı-na bakarak değerlendireceğiz.

Ama Çan'ın açıklamasında, Sian Olayı'nın "gericilerin" baskısı altında ortaya çıktığını belirten bir yer var. Ne yazık ki "gericiler" derken kimlerden söz ettiğini açıklamamış. Üstelik "gerici" kelime-sinin Çan'ın sözlüğünde hangi anlama geldiği de açık değildir. Ne ki kesin olan bir şey varsa, o da, Sian Olayı'nın aşağıda belirtilen güçlerin etkisiyle meydana geldiğidir:

- 1) General Çang ve General Yang'ın birliklerinin ve kuzeyba-tının devrimci halkının Japonya'ya karşı giderek artan nefreti;
- 2) Bütün ülke halkının Japonya'ya karşı giderek büyüyen öf-kesi;
- 3) Guomindang içindeki sol güçlerin gelişmesi;
- 4) Çeşitli eyaletlerde iktidarda bulunan grupların Japonya'ya karşı direnme ve milleti kurtarma talebi;
- 5) Komünist Partisi'nin Japonya'ya karşı bir milli birleşik cep-he konusunda aldığı tavır; ve
- 6) Dünya barış cephesinin gelişmesi.

Bütün bunlar tartışılmaz gerçeklerdir. İşte Çan'ın "gerici" dediği, tam da bu güçlerdir: Çan'ın "gerici" dediklerine başkaları devrimci di-yor. Sorun bundan ibarettir. Sian'da, Japonya'ya karşı gerçekten sa-

vaşacağını ilan ettiğine göre, büyük bir olasılıkla Sian'ı terk eder etmez, devrimci güçlere karşı yeniden şiddetli saldırılara girişmeyecektir. Kendisinin ve grubunun siyasi hayatı onun iyi niyetine bağlı olduğu gibi, üstelik şimdi karşılarına dikilerek siyasi yollarını kesen ve kendilerine zarar verecek şekilde genişleyen bir güç vardır. Bu güç, onu Sian Olayı sırasında öldürtmeye çalışan "cezalandırma" grubudur. Bu nedenle Çan Kayşek'e, siyasi sözlüğünü yeniden gözden geçirerek "gerici" yerine "devrimci" kelimesini kullanmasını öğütleriz, çünkü, gerçeklere uyan tanımlar kullanmak daha iyidir.

Çan, Sian'dan sağsalim ayrılmasını, Sian Olayı'nın önderleri olan General Çang ve General Yang'ın çabalarına olduğu kadar Komünist Partisi'nin arabuluculuğuna da borçlu olduğunu unutmamalıdır. Olay boyunca Komünist Partisi, sadece milli kurtuluşun çıkarları doğrultusunda hareket ederek barışçı bir çözümden yana oldu ve bunun için her türlü çabayı gösterdi. İç savaş yayılsa ve Çang ile Yang, Çan Kayşek'i uzun süre hapsedeselerdi bu, sadece Japon emperyalistlerinin ve Çinli "cezalandırma" grubunun ekmeğine yağ sürerdi. İşte bu koşullar altında Komünist Partisi, Japon emperyalistlerinin ve Vang Cingvey'in,⁴ Ho Yingçin'in⁵ ve Çinli "cezalandırma" grubunun diğer üyelerinin çevirdiği dolapları gözler önüne serdi ve General Çang Sueliang ve General Yang Huçeng ile Guomindang'ın, T.V. Sung⁶ gibi üyelerinin de paylaştığı barışçı bir çö-

4 Vang Cingvey, Guomindang içindeki Japon yanlısı grubun önderiydi. Japon emperyalistlerinin 1931'de kuzeydoğuyu istilasından itibaren onlarla uzlaşmayı savundu. 1938 Aralık'ında Nancing'den ayrıldı, Japon istilacılarına açıkça teslim oldu ve Nancing'de bir kukla hükümet kurdu.

5 Bir Guomindang savaş ağası olan Ho Yingçin, Japon yanlısı grubun diğer bir önderiydi. Sian Olayı sırasında, Guomindang birliklerini Lunghay demiryolu boyunca Şensi'ye saldırmak üzere mevzilendirerek etkin bir şekilde iş savaşı kışkırtmaya çalıştı. Çan Kayşek'in mevkiini ele geçirmek için, Sian'ı bombalayarak onu öldürmeyi planladı.

6 T.V. Sung, Guomindang'ın Amerikan yanlısı bir üyesiydi. ABD'nin çıkarlarını savunduğu için o da Sian Olayı'na barışçı bir çözüm bulunmasından yana çıktı: çünkü ABD emperyalizmi, o sırada Uzakdoğu'da üstünlüğü ele geçirmek için Japon emperyalizmiyle çatışıyordu.

zümü kararlılıkla savundu. Bu, bütün ülke halkının talebidir: halk bugünkü iç savaştan nefret ediyor.

Çan, Sian'daki koşulları kabul etmesi üzerine serbest bırakıldı. Şu andan itibaren sorun, Çan'ın "verilen sözün tutulması ve eylemde kararlı olunması gerektiği" yolundaki sözünü tutup tutmayacağı ve milletin kurtarılması için öne sürülen koşulları eksiksiz bir şekilde uygulayıp uygulamayacağıdır. Millet, ne onun daha fazla kararsızlık göstermesine izin verecek ne de koşulları tam olarak yerine getirmemesine göz yumacaktır. Japonya'ya karşı direnme konusunda yalpalar ya da sözünü tutmakta gecikirse, o zaman ülke çapındaki devrim dalgası onu süpürüp atacaktır. Çan ve grubu şu eski sözü akıllarından çıkarmamalıdır: "Sözünde durmayan bir adam beş para etmez."

Eğer Çan, son 10 yıldır Guomintang'ın gerici siyasetinin yarattığı pisliği temizleyebilirse, dışişlerde uzlaşma ve yurtiçinde iç savaş ve zulüm şeklindeki temel hatalarını tamamen düzeltebilirse, derhal bütün partileri ve grupları birleştiren Japonya'ya karşı cepheye katılırsa ve milleti kurtaracak askeri ve siyasi önlemleri gerçekten alabilirse, o zaman Komünist Partisi onu elbette destekleyecektir. Daha 25 Ağustos'ta Komünist Partisi, Guomintang'a yazdığı mektupta⁷ Çan Kayşek'e ve Guomintang'a böyle bir destek vaat et-

7 Bu mektup, Guomintang'ın gerici yönetimini ve Merkez Yürütme Komitesi'nin 2. Genel Toplantısı'nın kararlarını sert bir şekilde eleştiriyordu. Ayrıca Komünist Partisi'nin, Japonya'ya karşı bir milli birleşik cephe kuma ve Guomintang ile işbirliğini yenileme siyasetini ortaya koyuyordu. Mektubun büyük bir bölümü aşağıya alınmıştır:

Partimizin Merkez Yürütme Komitesi'nin 2. Genel Toplantısı "merkezleşme ve birleşme"den söz ederken, aslında sebeple sonucu birbirine karıştırmaktadır. Son on yıldaki iç savaşın ve bölünmenin nedenini tamamen Partiniz ve Partiniz hükümeti tarafından uygulanan son derece zararlı, emperyalizme bağımlılık siyaseti ve özellikle de 18 Eylül 1931 Olayı'ndan bu yana izlemekte ısrar ettiğiniz Japonya'ya karşı direnmeme siyaseti olduğu önemle belirtilmelidir. "Önce yurt içinde huzuru sağlayalım, sonra yabancı istilasına karşı direnelim" sloganı altında Partiniz ve Partiniz hükümeti, hiç durmaksızın iç savaşını sürdürmekte ve Kızıl Ordu'ya karşı sayısız kuşatma harekâtlarına girişmekte ve bütün ülkede halkın yurtsever ve demokratik hareketlerini bastırmak için elinden geleni yapmaktadır, Japon emperyalizminin Çin'in can düşmanı oldu-

mişti. Bütün ülke halkı Komünist Partisi'nin 15 yıldır. "verilen sözün tutulması ve eylemde kararlı olunması gerekir" sözüne uyduğunu gayet iyi bilir. Halk hiç kuşkusuz Komünist Partisi'nin sözlerine ve eylemlerine, Çin'deki başka herhangi bir Parti ya da grubunkinden daha fazla güven duymaktadır.

ğu gerçeğine gözlerinizi kapayarak son aylarda bile Kuzeydoğu ve Kuzey Çin'i terk etmekte en ufak bir duraksama göstermediniz, bütün gücünüzü Kızıl Ordu'yla savaşmak ve kendi Partiniz içinde hizip mücadelelerine girişmek yönünde harcadınız, Japonlarla savaşmak üzere ilerleyen Kızıl Ordu'nun yolunu kestiniz ve cephe genişini taciz ettiniz, ülke çapındaki Japonya'ya karşı direnme talebini gömezlikten geldiniz ve halkı özgürlüklerinden ve haklarından yoksun bıraktınız. Yurtseverlik cezalandırılmaktadır ve masum insanlar her yerde hapistedir: ihanet ödüllendirilmekte, hainler ise yüksek mevkilere getirilmekte ve baştaçı edilmektedir. Merkezleşme ve birleşmeyi bu yanlış siyasetle sağlamaya çalışmak "balık tutmak için ağaca tımanmaya" benzer ve tam tersi sonuçlara yol açar. Baylar, sizi uyararak isteriz; eğer yanlış siyasetinizde köklü bir değişiklik yapmaz ve nefretinizi Japon emperyalistleri yerine kendi vatandaşlarınıza yöneltmeye devam ederseniz, bugünkü durumunuzu bile koruyamadığınızı göreceksiniz ve merkezleşme, birleşmeyi ve "modern devlet" konusundaki sözleriniz boş laftan öteye gitmeyecektir. Bütün millet, merkezleşme ve birleşmeyi, yabancılara yaltaklanılması ve kendi halkımıza zulmedilmesi için değil, Japonya'ya karşı savaşılması ve milletin kurtarılması için istiyor. Halk şimdi ülkesini ve kendisini gerçekten kurtarabilecek bir hükümet, gerçekten demokratik bir cumhuriyet talep ediyor. Halk, kendi çıkarlarını savunacak bir demokratik cumhuriyet hükümeti talep ediyor. Böyle bir hükümetin programı esas olarak şunları kapsamalıdır: Birinci, yabancı saldırıya karşı direnme; ikincisi, halk için demokratik haklar; üçüncüsü, milli ekonominin geliştirilmesi ve halkın çektiği acıların ortadan kaldırılması ya da hiç değilse hafifletilmesi. Eğer gerçekten "modern bir devlet" istiyorsanız, günümüzde sömürge ve yansömürge Çin'in bu konudaki ihtiyaçlarını gerçekten karşılayan tek program budur. Halk, çöşku ve kararlılıkla bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için mücadele ediyor. Ama Partiniz ve Partiniz hükümeti, onların umutlarına ters düşen bir siyaset izliyor ve siz onların güvenini hiçbir zaman kazanamayacaksınız. Çin Komünist Partisi ve Çin Kızıl Ordusu şunu açıkça belirtir: Biz bütün ülkede bir birleşik demokratik cumhuriyetin kurulmasından ve genel seçimle işbaşına getirilmiş bir meclisin toplanmasından yanayız: ayrıca bütün halkın ve ülkedeki bütün Japonya'ya karşı silahlı kuvvetlerin temsil edildiği bir Japon aleyhtarı milli kurtuluş kongresini ve bütün ülke için bir birleşik milli savunma hükümetini destekliyoruz. Şunu da belirtiyoruz: Bütün ülke çapında bir birleşik demokratik cumhuriyet kurulur kurulmaz, Kızıl bölgeler onun ayrılmaz bir parçası olacak, Kızıl bölgeler halkının temsilcileri bütün Çin'i temsil eden meclise katılacak ve Çin'in diğer yerlerinde olduğu gibi Kı-

zıl bölgelerde de aynı demokratik sistem kurulacaktır. Biz, partiniz Merkez Yürütme Komitesi'nin 2. Genel Toplantısı'nın kumayı kararlaştırdığı milli savunma konseyinin ve partinizin ve partiniz hükümetinin toplam üzere olduğu milli meclisin, Japonya'ya karşı direnmek ve milleti kurtarmak için Merkezileşme ve birleşmeyi gerçekleştiremeyeceğini savunuyoruz. Partimiz Merkez Yürütme Komitesi'nin 2. Genel Toplantısı'nın kabul ettiği milli savunma konseyi tüzüğüne göre bu konsey partinizde ve partiniz hükümetinde mevki sahibi olan birkaç yetkiliyle sınırlı kalacaktır ve görevi de sadece, bu hükümete bir danışma kurulu gibi hizmet etmek olacaktır. Böyle bir konseyin herhangi bir şeyi gerçekleştiremeyeceği ve halk arasında hiç güven kazanamayacağı apaçık ortadadır. Aynı şey, toplamayı önerdiğiniz milli meclis için de geçerlidir: partiniz hükümeti tarafından kabul edilen "Çin Cumhuriyeti Anayasası Taslağı" ve "Milli Meclisin Kuruluş ve Seçim Yasası"na bu meclis, partinizin ve partimiz hükümetinin birkaç yetkilisi tarafından yönetilen bir organdan ibaret olacak, hükümetin bir uzantısından ya da bir süsten başka bir şey olmayacaktır. Bu türden bir milli savunma konseyinin ve milli meclisin, Partimizin önerdiği, Japonya'ya karşı direnmek ve milleti kurtarmak için Çin milli kongresi –milli savunma konseyi– ve Çin demokratik cumhuriyeti ve onun meclisiyle uzaktan yakından hiçbir ilgisi yoktur. Biz, Japonya'ya karşı direnmek ve milleti kurtarmak için, milli savunma konseyinin bütün siyasi parti ve grupların, bütün mesleklerin ve bütün silahlı kuvvetlerin temsilcilerini içine almasını ve Japonya'ya karşı direnmek ve milleti kurtarmak için başlıca siyasetleri belirleyecek gerçek bir yetkili organ oluşturmasını ve bu konsey içinden birleşik bir milli savunma hükümeti kurulmasını savunuyoruz. Milli meclis, genel seçimle işbaşına getirilen bir parlamento ve Çin Demokratik Cumhuriyeti'nin en yüksek yetkili organı olmalıdır. Ancak böyle bir milli savunma konseyi ve böyle bir Çin milli meclisi, bütün ülke halkının onayını, desteğini ve katılmasını sağlayabilir, milleti ve halkı kurtarma büyük davasını sağlam ve sarsılmaz bir temele oturtabilir. Yalnızca güzel sözler hiçbir işe yaramaz ve halkın desteğini kazanamaz. Partinizin ve partiniz hükümetinin çeşitli konferanslarının başansızlığa uğraması bunun en açık kanıtıdır. Partiniz Merkez Yürütme Komitesi'nin 2. Genel Toplantısı'nda yapılan açıklamada şöyle deniyordu: "Tehlikelerin ve engellerin olması doğaldır; ama biz, milletin karşı karşıya bulunduğu güçlük ve tehlikeler karşısında, görevimizi yerine getirmede hiçbir zaman gevşek davranmayacağız" Ve gene, "Milletin kurtuluşuna gelince, doğaldır ki partimiz bunun için kararlı bir şekilde canla başla çalışacaktır" Elbette, partiniz Çin'in büyük bölümünde iktidarda olan parti olduğuna göre geçmişteki bütün eylemlerin siyasi sorumluluğunu üstlenmelidir. Guomintang Hükümeti'nin tek parti diktatörlüğü olduğu göz önünde tutulursa, partiniz bu sorumluluktan hiçbir şekilde kaçamaz. Hele, partinizin 18 Eylül Olayı'ndan bu yana, halkın isteklerine ve milletin çıkarlarına aykırı olarak izlediği tamamen yanlış siyaset sonucunda Çin'in nerdeyse yarısının kaybedilmesi sorumluluğunu hiçbir zaman başkalarının sırtına yükleyemezsiniz. Partiniz, Çin'in yarısını düşmana terk ettiğine göre, bu toprakları yeniden ele geçirmek ve Çin'in egemenliğini yeniden sağlamak gö-

revi de hiç kuşkusuz partinize düşmektedir. Bizim ve bütün Çin halkının görüşü budur. Aynı zamanda, partiniz içerisinde bile birçok vicdan sahibi insan milli boyunduruğun getirdiği felaketler ve halkın iradesinin çiğnenemeyeceği konusunda tamamen uyanmıştır: onlar, başlarını yeni bir yöne doğru çevirmekte ve hem partilerine hem de millete felaket getiren kendi içlerindeki insanlara karşı öfke ve hoşnutsuzluk duymaktadırlar. Çin Komünist Partisi bu yönelişi bütünüyle desteklemekte ve yurtsever ve vicdan sahibi Guomintang üyelerinin bu soylu davranışını ve uyanışını, mücadelede fedâkarlıklarda bulunmaya hazır olmalarını ve milletin felaketin eşiğinde bulunduğu bir sırada reformlar yapmada gösterdikleri cesareti yürekten kutlar. Biz partinizin merkez ve eyalet karargâhlarında, merkezi ve eyalet hükümetlerinde, eğitim, bilim, sanat, basın ve sanayi çevrelerinde, kadınlar arasında ve din ve tıp çevrelerinde, polis örgütü içinde, her türlü halk örgütleri içinde ve özellikle ordunun geniş saflarında ve hem eski hem yeni Guomintang üyeleri arasında ayrıca çeşitli kademelerdeki Guomintang önderleri arasında uyanık ve yurtsever insanların sayısının her geçen gün arttığını biliyoruz; bu çok yüreklendirici bir durumdur. Çin Komünist Partisi, Guomintang'ın bu üyeleriyle her zaman el ele vermeye ve onlarla milletin can düşmanı olan Japon emperyalizmine karşı savaşmak için sağlam bir milli birleşik cephe kurmaya hazırdır. Biz, onların Guomintang içinde hızla hâkim bir güç haline geleceklerini ve milletin çıkarlarını hiç sayarak gerçek anlamda Japon alanları ve işbirlikçileri haline gelen o kötü ve hayasız üyelere, Dr. Sun Yatsen'in anısını kirleten üyelere karşı üstünlük sağlayacaklarını umuyoruz. Böylece Dr. Sun'un devrimci Üç Halk İlkesi'nin ruhunu yeniden canlandırabileceklerini, onun Rusya ile ittifak, Komünist Partisi'yle işbirliği ve işçilere ve köylülere yardım şeklindeki Üç Büyük Siyaseti'ni yeniden uygulayacaklarını ve devrimci Üç Halk İlkesi'nin Üç Büyük Siyaseti ve Dr. Sun'un devrimci Vasiyeti'nin gerçekleştirilmesi için "kararlılıkla ve canla başla çalışacaklarını" umuyoruz. Onların, bütün siyasi partilerin ve grupların yurtsever önderleriyle, her meslekten kişilerle ve bütün yurtsever insanlarla birlikte Dr. Sun'un devrimci davasını sürdürme sorumluluğunu kararlılıkla omuzlayacaklarını; Japon emperyalistlerini sürüp atmak ve Çin milletini boyunduruktan kurtarmak; halkın demokratik haklarını elde etmek; Çin'in milli ekonomisini geliştirmek; halkın büyük çoğunluğunun çektiği acılara son vermek ve demokratik bir meclise ve demokratik bir hükümete sahip olan Çin Demokratik Cumhuriyeti'ni kurmak üzere mücadeleye atılacaklarını umuyoruz. Çin Komünist Partisi, bütün Guomintang üyelerine şunu açıklar: Eğer gerçekten bunları yaparsanız, sizi kararlılıkla destekleyeceğiz ve sizinle, emperyalist ve feodal baskıya karşı 1924-1927 devrimci döneminde olduğu gibi sağlam bir devrimci birleşik cephe kurmaya hazırız. Çünkü bu, bugün milleti boyunduruktan kurtarmanın ve onun varlığını güvence altına almanın tek doğru yoludur.

JAPONYA'YA KARŞI DİRENME DÖNEMİNDE ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ'NİN GÖREVLERİ*

3 Mayıs 1937

Çin'in Dış ve İç Çelişmelerinin Bugünkü Gelişme Aşaması

1. Çin ile Japonya arasındaki çelişmenin baş çelişme haline gelmesiyle ve Çin'in iç çelişmelerinin ikincil ve bağımlı duruma düşmesiyle, Çin'in uluslararası ilişkilerinde ve ülke içindeki sınıf ilişkilerinde değişiklikler meydana geldi; bu, bugünkü durumda yeni bir gelişme aşamasının başlamasına yol açtı.

2. Çin, uzun zamandır iki şiddetli ve temel çelişmenin pençesi altındaydı: Çin ile emperyalizm arasındaki çelişme ve feodalizm ile halk kitleleri arasındaki çelişme. 1927'de, Guomindang'ın temsil ettiği burjuvazi, devrime ihanet etti ve Çin'in milli çıkarlarını emperyalizme sattı. Böylece, işçilerin ve köylülerin iktidarının, Guomindang'ın iktidarı ile uzlaşmaz bir şekilde karşı karşıya olduğu bir durum yarattı ve milli ve demokratik devrim görevini Çin Komünist Partisi tek başına üstlenmek zorunda kaldı.

3. 18 Eylül 1931 Olayı'ndan ve özellikle 1935'teki Kuzey Çin Olayı'ndan¹ bu yana bu çelişmelerde şu değişiklikler meydana geldi:

* Mao Zedung Yoldaş, bu raporu, 1937 Mayıs'ında Yenan'da toplanan Çin Komünist Partisi Milli Kongresi'ne sunmuştur.

¹ Kuzey Çin Olayı. 1935 yılında Japonlar Kuzey Çin'e saldırıya geçtikleri ve başında Çan Kayşek'in bulunduğu Guomindang Hükümeti egemenliğimize ihanet edip ülkemizi küçük düşürdüğü zaman meydana geldi. O yılın Mayıs ayında, Japonlar Guomindang Hükümeti'nden, kendilerine Kuzey Çin'de yönetim hakkı verilmesini talep ettiler. Haziran'da ise Guomindang Hükümeti'nin oradaki tem-

(1) Çin ile genel olarak emperyalizm arasındaki çelişme, yerini, özellikle belirgin ve keskin olan Çin ile Japon emperyalizmi arasındaki çelişmeye bıraktı. Japon emperyalizmi, Çin'i tamamen işgal etme siyasetini uygulamaktadır. Bu yüzden, Çin ile diğer bazı emperyalist ülkeler arasındaki çelişmeler ikincil bir duruma düşmüş, öte yandan bu ülkeler ile Japonya arasındaki ayrılık daha da artmış durumdadır. Gene bu yüzden, Çin Komünist Partisi ve Çin halkı, Çin'in Japonya'ya karşı milli birleşik cephesini dünya barış cephesiyle birleştirmek göreviyle karşı karşıyadır. Bu nedenle Çin, sadece Çin halkının daima iyi bir dostu olan Sovyetler Birliği ile birleşmekle kalmamalı, mümkün olduğu kadar, bugün için barışı korumak isteyen ve yeni saldırı savaşlarına karşı olan emperyalist ülkelere birleşerek Japon emperyalizmine birlikte karşı koymak için çalışmalıdır. Birleşik cephemizin amacı, bütün emperyalist ülkelere aynı zamanda karşı koymak değil, Japonya'ya karşı direnmek olmalıdır.

(2) Çin ile Japonya arasındaki çelişme, Çin içindeki sınıf ilişkilerini değiştirdi ve burjuvaziyi ve hatta savaş ağalarını, varlıklarını sürdürüp sürdürememe sorunuyla karşı karşıya bıraktı. Bu yüzden, onlar ve onların siyasi partileri, siyasi tavırları bakımından yavaş yavaş bir değişiklik geçirmektedirler. Bu, Çin Komünist Partisi'nin ve Çin halkının önüne, Japonya'ya karşı bir milli birleşik cephe kurma görevini getiriyor. Birleşik cephemiz, burjuvaziyi ve anavatanın savunulmasını kabul eden herkesi kapsamalıdır; bu cephe, yabancı düşmana karşı milli dayanışmayı temsil etmelidir. Bu görev sadece yerine getirilmesi gereken bir görev değil, aynı zamanda, yerine getirilmesi mümkün olan bir görevdir.

silcisi olan Ho Yingçin buna boyun eğerek Kuzey Çin'deki işgal orduları komutanı Yoşijiro Umezu ile "Ho-Umezu Anlaşması" olarak bilinen anlaşmayı imzaladı. Bu anlaşma hükümlerine göre Çin, Hebey ve Cahar eyaletlerindeki egemenliğinin büyük bir kısmını kaybetti. Ekim'de Japon işgacilerinin kışkırtmasıyla bazı Çinli vatan hainleri Hebey eyaletindeki Siangho'da bir isyan düzenleyerek il merkezini ele geçirdiler. Kasım'da bir kısım Çinli vatan haini, Japon işgacileri tarafından Kuzey Çin'in beş eyaletinde kendi başlarına bir özerklik hareketi başlatmak üzere görevlendirildi ve Doğu Hebey'de bir kukla "Antikomünist Özerk Yönetim" kuruldu. Japonya'nın "Kuzey Çin için özerk yönetim" taleplerini karşılamak üzere Guomindang Hükümeti, Sung Çeyuan ve başkalarına bir "Hebey ve Cahar Siyasi Konseyi" kurma görevini verdi.

(3) Çin ile Japonya arasındaki çelişme, bütün ülkedeki kitlelerin (proletarya, köylülük ve şehir küçük burjuvazisi) ve Komünist Partisi'nin önündeki sorunları ve partinin siyasetini değiştirmiştir. Gittikçe daha fazla kimse, milli kurtuluş için savaşmak üzere ayağa kalkmış durumdadır. Komünist Partisi'nin, 18 Eylül Olayı'ndan sonra açıkladığı siyaset, Guomindang'ın direnmede bizimle işbirliği yapmak isteyen kesimleriyle, ileri sürdüğümüz üç koşula bağlı olarak (devrimci üs bölgelerine saldırıyı durdurmak, halkın özgürlüklerini ve haklarını tanımak ve halkı silahlandırmak) anlaşmalar yapmak şeklindeydi. Ve bu siyaset bütün milletin Japonya'ya karşı birleşik cephesini kurmak siyasetine dönüştü. Bu nedenle Partimiz şu önlemleri almıştır: 1935'te, Ağustos Bildirisi² ve

² Bu bildiri Çin Komünist Partisi tarafından 1 Ağustos 1935'te yayınlandı. Bildirinin ana noktaları şunlardır:

"Ülkemizin ve halkımızın hemen yok edilme tehdidi ile karşı karşıya bırakıldığı şu anda, Komünist Partisi bir kere daha bütün yurttaşlara çağrıda bulunmaktadır: Siyasi partiler arasında geçmişteki ve bugünkü görüş ve çıkar ayrılıkları ne olursa olsun, çeşitli ordular arasında geçmişteki ve bugünkü düşmanlıklar ne olursa olsun, hepimiz 'evde çatışan kardeşler, dışarıdan gelen saldırıya karşı birleşirler' sözünü kavramaya başlamalı ve ülkenin kaynaklarını (insangücü, malzeme ve mali kaynaklar ile silahlı kuvvetler) Japonya'ya karşı direnme ve ülkeyi kurtarma kutsal davası için savaşmaya yöneltebilmek üzere her şeyden önce iç savaşı durdurmalıyız. Komünist Partisi bir kere daha, şunu açıkça belirtir: Eğer Gomindang birlikleri Kızıl Ordu'ya saldırılarına son verirse ve birliklerden Japonya'ya karşı direnen olursa, o zaman Kızıl Ordu, eski düşmanlıklar, bugünkü anlaşmazlıkları, iç sorunlardaki farklı görüşleri dikkate almaksızın, bu birliklere karşı düşmanca hareketlerini derhal durdurmakla kalmayacak, yurdu kurtarmak için onlarla gönüllü olarak işbirliği yapacaktır." "Komünist Partisi bu tür bir milli savunma hükümetine önyak olmaya isteklidir; böyle bir milli savunma hükümetinin ortaklaşa kurulması için Japonya'ya karşı direnme ve milleti kurtarma ortak davasına katılanların tümüyle, yani bütün siyasi partilerle, bütün örgütlerle (sendikalar, köylü birlikleri, öğrenci birlikleri, ticaret odaları, eğitim kuruluşları, basın kuruluşları, öğretmenlerin ve okullarda çalışan diğer kimselerin kuruluşları, şehirlerdeki yerel örgütler, Ci Gung Tang, Milli Silahlı Savunma Örgütü, Japon Alçaytan Örgütü, Milli Kurtuluş Örgütü vb.), bütün ileri gelen şahsiyetlerle, bilim ve devlet adamlarıyla ve bütün yerel askeri ve idari organlarla derhal görüşmeler yapmaya hazırdır. Bu görüşmelerden doğacak milli savunma hükümeti, ülkeyi kölelikten kurtarmak ve varlığını güvence altına almak için gerekli olan geçici bir yönetim organı olmalıdır. Bu hükümet, silahlı direniş ve milli kurtuluşa ilişkin bütün sorunları daha somut olarak tartışmak için bütün yurttaşlarımızı gerçekten temsil eden bir temsili organ toplanmaya çalışmalıdır. Bu organda, bütün çeşitli işçi,

Aralık Kararı,³ 1936'nın Mayıs ayında "Çan Kayşek alcyhtarı"

köylü, asker, hükümet memurları, işadamları ve öğrencilerin Japonya'ya karşı direnmeye ve milleti kurtarmaya istekli olan bütün parti ve örgütlerin, dışarda yaşayan Çinlilerin ve Çin sınırları içindeki bütün milliyetlerin demokratik yoldan seçtiği delegeler yer almalıdır. Komünist Partisi halkın temsilcilerinden oluşan böyle bir meclisin toplanmasını ve kararlarının uygulanması için elinden geleni yapacaktır."

"Japonya ile savaşmak isteyen bütün birliklerden Japonya'ya karşı bir birleşik ordu kurulmalıdır. Bu ordunun, milli savunma hükümeti önderliğinde tek bir genel karargâhı olmalıdır. Bu karargâhın Japonya'ya karşı çeşitli ordu birliklerinin subay ve erleri tarafından seçilmiş temsilcilerinden mi yoksa başka bir şekilde mi oluşacağı sorunu, bütün çevrelerin temsilcileri ve halk iradesiyle kararlaştırılmalıdır. Kızıl Ordu, bu birleşik orduya kayıtsız şartsız katılanların en önünde olacak ve Japonya'ya karşı direnme ve milleti kurtarma konusunda üstüne düşen görevi yapacaktır. Milli savunma hükümetinin ve Japonya'ya karşı birleşik ordunun, milli savunma ve Japonya'ya karşı direnmedeki çok büyük sorumluluklarını etkili bir şekilde yerine getirebilmesi için, Komünist Partisi, bütün ülkeye bu bildiriyle şu çağrıyla yapmaktadır: Bütün yurttaşlarımızın seferber olması ve eski olsun, yeni olsun bütün silahların milyonlarca halkı silahlandırmada kullanılabilmesi için parası olan para, silahı olan silah, tahılı olan tahıl, işgücü olan işgücünü versin, özel yeteneği olan da özel yeteneği ile katılsın."

3 Aralık kararı, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Siyasi Bürosu'nun 25 Aralık 1935'te Kuzey Şensi'de, Vayaobao'da yapılan toplantısında benimsenen "Bugünkü Siyasi Durum ve Partinin Görevleri" adlı karardır. Bu karar o günkü iç ve dış durumun ve Çin'deki sınıf ilişkilerindeki değişmelerin kapsamlı bir tahlilini yapmış ve partinin siyasetini saptamıştır. Kararın bir bölümü şöyledir:

Bugünkü durum, Japon emperyalizminin Çin'i ihlak etme çabalarının bütün ülkeyi ve bütün dünyayı dehşete düşürdüğünü göstermektedir. Çin siyasi hayatında bütün sınıflar, tabakalar, siyasi partiler ve silahlı kuvvetler arasındaki ilişkilerde değişmeler olmuştur ve olmaktadır. Ülke içindeki devrimci ve karşıdevrimci cephelerde güçler yeniden mevzilenmektedir. Bundan dolayı, Partinin taktik çizgisi, bütün ülkedeki ve bütün milliyetler içindeki devrimci güçleri, baş düşman Japon emperyalizmine ve baş hain Çan Kayşek'e karşı koymak üzere ayağa kaldırmak, birleştirmek ve örgütlemektir. Japon emperyalizmine ve vatan haini Çan Kayşek'e karşı çıkan herkes, bütün partiler, bütün silahlı kuvvetler ve bütün sınıflar birleşmeli ve kutsal milli devrimci savaşa girişmeli; Japon emperyalistlerini Çin'den kovmalı, onların Çin'deki uşaklarının hâkimiyetini yıkmalı, Çin milletinin tamamen kurtuluşunu sağlamalı ve Çin'in bağımsızlığını ve toprak bütünlüğünü korumalıdır. Japon emperyalizmini ve onun uşağı Çan Kayşek'i, ancak, Japonya'ya karşı alt ve üst tabakaları da kapayan en geniş milli birleşik cepheyi kurarak yenebiliriz. Elbette ki, farklı kişiler farklı örgütler, farklı toplumsal sınıflar ve tabakalar ve çeşitli silahlı kuvvetler Japonya'ya karşı milli devrime farklı nedenler ve farklı sınıf görüşleri sonucu katılırlar. Bazıları mevkilerini korumak, bazıları hareketin onların izin verdiği sınırların ötesine geçmemesi için önderliği ele geçirmek, bazıları da gerçekten

Çin milletinin tamamen kurtulmasını sağlamak üzere içtenlikle çalışmak amacıyla katılırlar. Özellikle amaçları ve görüş açıları farklı olduğundan, bazıları daha mücadelenin başında yalpalayacak ya da ihanet edecek, bazıları yarı yolda ilgilerini kaybedecek ya da mücadeleden çekilecek, bazıları da sonuna kadar kararlı bir mücedele verecektir. Buna karşın görevimiz, sadece muhtemel temel güçleri değil, Japonya'ya karşı direnme olasılığı bulunan bütün müttefikleri de birleştirmek ve bütün ülkede işgücü olanların işgücünü vermesini, parası olanların para vermesini, silahı olanların silah vermesini, bilgisi olanların da bilgileriyle katkıda bulunmasını sağlayarak hiçbir yurtsever Çinliyi Japonya'ya karşı cephe dışında bırakmamaktır. Partinin mümkün olan en geniş milli birleşik cephe taktiğinin genel çizgisi budur. Ortak düşman Japon emperyalizmi ve hain Çan Kayşek'le başedebilmek için, bütün halk güçlerini, ancak bu çizgiyi izleyerek seferber edebiliriz. Çin işçi sınıfı ve köylüler, Çin Devrimi'nin temel itici güçleridir. Geniş küçük burjuva kitleleri ve devrimci aydınlar, milli devrimde bu temel güçlerin en güvenilir müttefikleridir. İşçilerin, köylülerin ve küçük burjuvazinin sağlam ittifakı, Japon emperyalizmi ile hainleri ve işbirlikçileri yenecek temel güçtür. Milli burjuvazinin ve savaş ağalarının bir bölümü manevi destek sağlar, iyi niyetli tarafsızlıklarını korur ya da Japonya'ya ve hainlerle işbirlikçilerine karşı mücadeleye doğrudan doğruya katılırlarsa, köylü devrimine ve Kızıl siyasi iktidara ne kadar karşı olurlarsa olsunlar, bu, Japonya'ya karşı cephenin genişlemesine hizmet eder. Çünkü, böylece karşıdevrimin toplam gücü azalacak ve devrimin toplamı gücü artacaktır. Bunu sağlamak için Parti, bu güçleri Japonya'ya karşı cepheye kazandırmak amacıyla uygun yöntem ve araçları benimsemelidir. Üstelik, toprak ağası ve komprador sınıfların safında hiçbir şekilde birlik yoktur. Birçok emperyalist ülkenin Çin üzerindeki rekabeti, onların hizmetindeki ve zaten aralarında çelişmeler ve çatışmalar bulunan çeşitli hain grupları arasında da bir rekabet yarattığından, Partimiz, bu karşıdevrimci güçlerin bazılarının Japonya'ya karşı cepheye şimdilik etkin bir şekilde karşı çıkmalarını sağlamak için çeşitli yöntemler kullanmalıdır. Japonya dışındaki diğer emperyalist ülkelere karşı da aynı taktik uygulanmalıdır. Ortak düşmanla savaşmak için bütün ülkede halkın güçlerini ayaklandırır, birleştirir ve örgütlerken Parti, Japonya'ya karşı birleşik cephe içinde bütün kaypaklık, uzlaşma, teslimiyet ve ihanet eğilimleriyle de kararlı ve amansız bir şekilde mücadele etmelidir. Çin halkının Japonya'ya karşı hareketini yıkmaya çalışanlar, hainler ve işbirlikçilerdir ve hepimiz onlara darbe vurulmasında birleşmeliyiz. Komünist Partisi, Japon emperyalistlerine ve hainlerle işbirlikçilere karşı sözlerinde ve hareketlerinde tutarlı ve doğru davranarak Japonya'ya karşı cephenin önderliğini ele geçirmelidir. Japonya'ya karşı hareket, ancak Komünist Partisi'nin önderliğinde kesin zafer kazanabilir. Japonya'ya karşı savaşta yer alan kitlelere gelince, onların çıkarlarını etkileyen konularda temel taleplerini (köylülerin toprak talebi, işçilerin, askerlerin, şehir yoksullarının ve aydınların daha iyi yaşama koşulları talebi) karşılamak gereklidir. Kitlelerin daha geniş bölümlerini Japonya'ya karşı saflara katılmak üzere seferber etmek, Japonya'ya karşı hareketi sürdürmek ve bu hareketi kesin zafere ulaştırmak ancak onların taleplerini karşılamakla mümkündür. Ve Parti, Japonya'ya karşı savaşta önderliği ancak bu şekilde kazanabilir.

Bkz. bu ciltte "Japon Emperyalizmine Karşı Taktikler Üzerine", s.221-249.

sloganın terk edilmesi,⁴ Ağustos ayında Guomindang'a yazılan

4 Kızıl Ordu 5 Mayıs 1936'da bir telgraf göndererek Nancing Hükümeti'nin iç savaşı sona erdirmesini, Japonya'ya karşı birlik için komünistlerle barış görüşmeleri yapmasını talep etti. Telgrafın metni şöyledir.

Nancing Milli Hükümeti Askeri Konseyi'ne: tüm kara, deniz ve hava kuvvetlerine: tüm partilere ve siyasi gruplara: tüm kamu kuruluşlarına ve gazetelere: ve yabancı bir ülkenin kölesi olmayı reddeden tüm yurttaşlara:

Çin Kızıl Ordusu Devrimci Askeri Komisyonu tarafından örgütlenen Çin Kızıl Ordusu, Japonya'ya Karşı Öncü Kuvveti, Doğu Seferi sırasında Sarı Irmak'ı geçtikten sonra her yerde zafer kazandı ve ülkenin dört bir yanındaki halkın desteğini sağladı. Fakat bu ordu Datung-Puçov Demiryolu'nu işgal edip Japon emperyalistleriyle göğüs göğüse savaşmak için doğruya doğru Hebey'e ilerlemeye hazırlanırken, Çan Kayşek Şansi'ye ondan fazla tümen gönderdi ve bu ordunun Japonya'ya karşı ilerlemesini önlemek için Yen Sişan'la işbirliği yaptı. Bundan başka Çang Sueliang ve Yang Huçeng komutasındaki birliklerle Kuzey Şensi'deki birliklerine Japonya'ya karşı olan geri kuvvetlerimizi yıpratmak için Şensi-Gansu Kızıl bölgesine yürümleri emirini verdi. Halkın Japonya'ya karşı Öncü Kuvveti Japonlara ulaşip onlarla savaşabilmek için bütün gücünü toplayıp Çan Kayşek'in yolu kapayan birliklerini yok etmek zorundaydı. Ancak, uzun tartışmalardan sonra Kızıl Ordu'nun Devrimci Askeri Komisyonu, bugünkü milli buhran sırasında, iki taraf arasındaki bir ölüm-kalım muharebesinin, hangi taraf kazanırsa kazansın sadece Çin'in milli savunma gücünü azaltacağına ve Japon emperyalistlerini sevindireceğine karar verdi. Bundan başka, gerek Çan Kayşek'in gerekse Yen Sişan'ın ordularında iç savaşı sona erdirmek ve Japonya'ya karşı direnmek için birleşmek isteyen çok sayıda subay ve asker vardır ve Çan ile Yen'in, Japonya ile savaşmaya giden Kızıl Ordu'nun yolunu kesmeleri yolundaki emrine uymak, onların vicdanlarını rahatsız etmektedir. İşte bu yüzden Kızıl Ordu Devrimci-Askeri Komisyonu, Şansi'de kazandığı çeşitli zaferlere karşın, halkın Japonya'ya Karşı Öncü Kuvveti'ni Sarı Irmak'ın batısına çekti; çünkü Çin'in milli savunmada kullanacağı gücün israf edilmemesi ve böylece Japonya'ya karşı direnme savaşının daha çabuk başlatılmasına yardımcı olmak, iç savaşı sona erdirmek ve Japonya'ya karşı direnmek için birleşmek yolunda millete defalarca yaptığımız çağrıyı kararlılıkla yerine getirmek, Çan Kayşek'in ve onun ordusundaki yurtsever subay ve erlerin nihai uyanışı hızlandırmak için bunu yapmak gerekiyordu. Nancing Hükümeti'ne, ülkenin tüm kara, deniz ve hava kuvvetlerine, bütün ülkeye iyi niyetimizi öylece gösterdikten sonra, iç savaşı sona erdirmek ve Japonya'ya karşı direnmek amacıyla, Japonya'ya karşı Kızıl Ordu'ya saldıran bütün silahlı birliklerle bir ay içinde ateşkes anlaşması yapmaya ve onlarla barış görüşmelerine girmeye hazırsınız. Kızıl Ordu Devrimci Askeri Komisyonu bu telgrafla, Nancing Hükümeti'ne, ülkemizin ve halkımızın yok olma tehdidi ile karşı karşıya bulunduğu bu can alıcı anda, geçmişteki hatalarını düzeltmek için

mektup,⁵ Eylül'de demokratik cumhuriyet hakkındaki karar,⁶ Aralık'ta Sian Olayı'nın barışçı bir şekilde çözülmesinde ısrar etmemiz

kararlı bir çaba göstererek bütün ülkede iç savaşı sona erdirmesini, evde kavga eden kardeşler anlayışı içinde dışardan gelecek saldırılara karşı güç-birliği yapmasını ve ilk önce Şensi, Gansu ve Şansi'de iç savaşı durdurmasını ve bunun üzerine her iki tarafın, Japonya'ya karşı direnme ve ülkeyi kurtarmak için belli önlemleri görüşmek amacıyla temsilciler atamalarını önerile önerir. Bu, millet, ülke ve kendi çıkarınız açısından çok iyi bir şey olacaktır. Ancak, sağduyu ile davranmamakta ısrar eder, hain ve işbirlikçi olmayı yeğ tutarsanız, iktidarınız eninde sonunda mutlaka çökecek. bütün ülke sizi lanetleyecek ve devirecektir. Eski bir atasözü "Bin kişi suçlarsa, bir adam hasta değilse bile ölür" der. Bir başka atasözü de "Kasap, bıçağını elinden bırakırsa, hemen bir Buda olabilir" der. Bunlar özümlememiz ve üzerinde düşünmemiz gereken sözlerdir. Kızıl Ordu Devrimci Askeri Komisyonu, yabancı bir ülkenin kölesi olmayı reddeden bütün örgütleri, bütün partileri ve bütün ülke halkını, ateşkes ve barış görüşmeleri ve Japonya'ya karşı birlik önerimizi desteklemeye, iç savaşa hızla son verilmesi için komiteler kurmaya, iki tarafın da ateşi kesmesini sağlamak için cepheye temsilciler göndermeye ve bu önerinin tam olarak uygulayıp uygulamadığını denetlemeye çağırır.

5 Bkz. bu ciltte "Çan Kayşek'in Açıklaması Üzerine Bir Açıklama" Not 7, s.354-357.

6 "Halk Cumhuriyeti" sloganı ilk olarak Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Siyasi Bürosu'nun Aralık 1935 toplantısında ve Mao Zedung Yoldaş'ın "Japon Emperyalizmine Karşı Taktikler Üzerine" adlı raporunda ortaya konmuştur. Sonraları koşullar, Partinin, Çan Kayşek'i Japonya'ya karşı direnmeye zorlama siyasetini benimsemesini gerektirdi ve bu slogan Çan Kayşek kliğince kabul edilmeyeceğinden, Partinin Guomindang'a yolladığı Ağustos 1936 mektubunda "Demokratik Cumhuriyet" şeklinde değiştirildi. Daha sonra demokratik cumhuriyet sloganı, Parti Merkez Komitesi'nin aynı yılın Eylül ayında kabul ettiği "Japonya'ya Karşı Direnme ve Milleti Kurtarma Hareketindeki Yeni Durum ve Demokratik Cumhuriyet Hakkında Karar"da daha somut olarak açıklandı. Biçim bakımından farklı olmakla beraber iki slogan özünde aynıdır. Demokratik cumhuriyet ile ilgili aşağıdaki iki alıntı Parti Merkez Komitesi'nin Eylül 1936 kararından alınmıştır.

"Merkez Komitesi, içinde bulunduğumuz durumda 'bir demokratik cumhuriyet kurtarmak' sloganını ortaya atmayı gerekli görmektedir. Çünkü Çin'in toprak bütünlüğünü korumak için Japonya'ya karşı olan bütün güçleri birleştirmenin ve Çin'in yıkılması ve halkının esir edilmesinden doğacak felaketi önlemenin en iyi yolu budur; ayrıca geniş halk yığınlarının demokratik talepleri temelinde bir birleşik cephenin kurulması için en uygun slogan da budur 'Demokratik cumhuriyet' ile kastettiğimiz Çin'in bir bölümünde kurulmuş olan işçi ve köylülerin demokratik diktatörlüğünden coğrafi bakımdan daha geniş, Çin'in büyük bir bölümündeki Guomindang'ın

ve 1937'de Guomindang'ın Merkez Yürütme Komitesi 3. Genel Toplantısı'na çekilen Şubat telgrafı.⁷

tek parti diktatörlüğünden çok daha ileri bir siyasi sistemdir: bundan dolayı bir demokratik cumhuriyet Japonya'ya karşı silahlı direnişin gelişmesi ve kesin zafere ulaşması için daha iyi bir güvence olacaktır. Bundan başka, demokratik cumhuriyet, Çin halkının en geniş bölümlerinin ülkenin siyasi hayatında yer almasını ve siyasi bilincini ve örgütlü gücünü artırmakla kalmayacak, sosyalizmin gelecekteki zaferi için yürütülen mücadelede Çin proleteriyasına ve onun önderi Komünist Partisi'ne hareket serbestisi sağlayacaktır. Bu yüzden Çin Komünist Partisi demokratik cumhuriyet hareketini etkin bir şekilde desteklediğini ilan eder. Ayrıca, demokratik cumhuriyet Çin'in her yanında kurulduktan ve genel seçim yoluyla bir meclis seçildikten sonra, Kızıl bölge derhal cumhuriyetin organik bir parçası olacak, Kızıl bölgelerin halkları bu meclise yollayacağı temsilcilerini seçecek ve aynı demokratik sistem Kızıl bölgelerde de uygulanacaktır."

"Merkez Komitesi, Nancing'deki Guomindang Hükümeti'ni Japonya'ya karşı direnmeye zorlayacağımızı ve bir demokratik cumhuriyet için gerekli olan ön koşulları şu yollarla yaratacağımızı önemle belirtir: Çin halkının silahlı direniş ve milli kurtuluş hareketini genişletmek; bütün siyasi partilerin her meslekten insanın ve bütün orduların Japonya'ya karşı milli birleşik cephesini genişletmek; Çin Komünist Partisi'nin milli birleşik cephedeki siyasi önderlik rolünü güçlendirmek; Kızıl siyasi iktidar ile Kızıl Ordu'yu büyük ölçüde sağlamlaştırmak; egemenliğimize ihanet eden ve ülkemizi küçük düşüren ya da milli birleşik cephenin güçlerini zayıflatan bütün söz ve hareketlere karşı kararlı bir mücadele yürütmek. Demokratik cumhuriyetin, acılı ve uzun bir mücadele olmadan, bütün Çin milletini seferber etmeden ve devrim dalgası yükselmeden gerçekleşmesi mümkün değildir. Demokratik cumhuriyet mücadelesi sırasında Çin Komünist Partisi, demokratik cumhuriyetin işe Partimiz tarafından önerilen Japonya'ya Karşı Direnmek ve Milleti Kurtarmak İçin On Maddelik Program'ı, uygulayarak başlaması ve Çin burjuva demokratik devriminin temel görevlerini yerine getirinceye kadar bunu sürdürmesi konusunda ısrar etmelidir."

Partimiz tarafından önerilen Japonya'ya Karşı Direnmek ve Milleti Kurtarmak İçin On Maddelik Program'ı uygulayarak başlaması ve Çin burjuva demokratik devriminin temel görevlerini yerine getirinceye kadar bunu sürdürmesi konusunda ısrar etmelidir."

7 Bu telgraf, 10 Şubat 1937'de gönderildi. Telgrafın tam metni şöyledir: Guomindang Merkez Yürütme Komitesi 3. Genel Toplantısı'na

Baylar,

Sian Olayı'nın barışçı bir şekilde çözülmesi, ülke çapında sevinç yaratmıştır. Bundan böyle iç barış ve yabancı saldırıya karşı birlik ve dayanışma siyasetini uygulamak mümkün olacaktır; bu milletimiz ve ülkemiz açısından iyi bir şeydir. Japon istilacılarının oraya buraya saldırdığı ve Çin milletinin varlığının

(4) Çin ile Japonya arasındaki çelişmeden dolayı emperyalist etki alanları siyasetinin ve Çin'in yarıömürge nitelikteki ekonomisinin ürünü olan Çin'deki savaş ağası rejimlerinde ve bunlar arasında hüküm süren iç savaşlarda da bir değişiklik olmuştur. Japon emperyalizmini, Çin'e tek başına Japonya'nın hâkim olmasını kolaylaştırmak amacıyla böyle ayrı rejimleri ve iç savaşları besler. Diğer bazı emperyalist ülkeler kendi çıkarları açısından, geçici olarak, Çin'de birlik ve barıştan yanadırlar. Çin Komünist Partisi ve Çin halkı ise iç savaşlara ve bölünmelere karşıdır ve barış ve birlik için elinden geleni yapmaktadır.

5) Çin ile Japonya arasındaki milli çelişmenin gelişmesi, sınıflar arasındaki ve siyasi gruplaşmalar arasındaki iç çelişmeleri, görece siyasi önemleri bakımından ikincil ve bağımlı bir duruma düşürmüştür. Fakat, bu çelişmeler de hâlâ varlıklarını korumaktadırlar ve hiçbir şepanuk ipliğine bağlı olduğu şu anda Partimiz, bu siyasete uygun olarak, Partinin Merkez Yürütme Komitesi'nin 3. Genel Toplantısı'nın aşağıdaki milli siyasete uygun kararlar benimseyeceğini içtenlikle diler:

- 1) Bütün iç savaşları sona erdirmek ve ülkenin gücünü, yabancı saldırıyı göğüslemek üzere ortak bir çabada yoğunlaştırmak;
- 2) Söz, toplanma ve örgütlenme özgürlüğünü güvence altına almak ve bütün siyasi tutukluları serbet bırakmak;
- 3) Bütün siyasi partilerin, her meslekten insanın ve bütün orduların temsilcilerini bir toplantıya çağırmak ve ülkenin olanaklarını, ülkenin savunulması ortak çabası üzerinde yoğunlaştırmak;
- 4) Japonya'ya karşı direnme için bütün hazırlıkları hızla tamamlamak; ve
- 5) Halkın yaşama koşullarını iyileştirmek.

Eğer Merkez Yürütme Komitenizin 3. Genel Toplantısında, bu noktalar, kararlılıkla ve kesin bir şekilde milli siyaset olarak benimsenirse, Partimiz yabancı saldırıya karşı dayanışmada iyi niyetimizin bir ifadesi olarak şu taahhütlerde bulunacaktır:

- 1) Milli Hükümeti devirmek için silahlı ayaklanma siyaseti ülke çapında terkedilecektir;
- 2) İşçi ve Köylülerin Demokratik Hükümeti'nin adı Çin Cumhuriyeti Özel Bölge Hükümeti olarak değiştirilecek ve Kızıl Ordu, Milli Devrimci Ordu'nun bir parçası olarak yeniden tanımlanacak ve bunlar sırasıyla Nancing'deki Merkezi Hükümet'in ve O'nun Askeri Konseyi'nin emri altına gireceklerdir;
- 3) Özel Bölge Hükümeti'ne bağlı olan bölgelerde genel oya dayanan tamamen demokratik bir sistem uygulanacaktır; ve
- 4) Toprak ağalarının topraklarına el konması siyasetinden vazgeçilecek ve Japonya'ya karşı milli birleşik cephe ortak programı kararlılıkla uygulanacaktır.

kilde zayıflamamış ya da ortadan kalkmamışlardır. Aynı şey, Japonya dışındaki diğer emperyalist ülkeler ile Çin arasındaki çelişmeler için de geçerlidir. Bu yüzden, Çin Komünist Partisi ve Çin halkı, şu görevle karşı karşıyadır: Japonya'ya karşı birlik genel görevine uygun olarak iç ve dış çelişmelerle ilgili gerekli ayarlamaları yapmak. Çin Komünist Partisi'nin barış ve birlik, demokrasi, halkın yaşama koşullarını iyileştirmek ve Japonya'ya karşı olan yabancı ülkelerle görüşmelerde bulunmak siyasetlerinin nedeni budur.

4. Çin Devrimi'nin yeni döneminin birinci aşaması, 9 Aralık 1935'te başladı ve Guomindang Merkez Yürütme Komitesi'nin 3. Genel Toplantısı'nın yapıldığı Şubat 1937'de sona erdi. Bu aşamadaki belli başlı olaylar, öğrenciler arasında ve kültür ve basın çevrelerinde milli kurtuluş için yürütülen hareketler; Kızıl Ordu'nun kuzeybatıya girişi; Komünist Partisi'nin, Japonya'ya karşı milli birleşik cephe siyaseti için yürüttüğü propaganda ve örgütlenme çalışmaları; Şanghai ve Çingdao'daki Japon aleyhtarı grevler;⁸ Japonya'ya karşı İngiltere'nin siyasetinin görece sertleşmesi;⁹ Guangdong-Guangsi Olayı;¹⁰

8 Kasım ve Aralık 1936'da Şanghai'da Japonlara ve Çinlilere ait yirmi altı tekstil fabrikasında, 45 bin işçi arasında büyük grevler başgösterdi. Aralık ayında Çingdao'daki Japonlara ait tekstil fabrikalarının bütün işçileri de destekleme grevine gitti. Şanghai işçilerinin grevi başarılı oldu; işçilerin ücretleri Kasım ayından başlamak üzere yüzde 5 oranında artırdıldı ve işverenler işçileri keyfi olarak işten çıkarmamayı, dayak ve hakarete son vermeyi taahhüt ettiler. Fakat Çingdao'daki grev Japon Deniz Piyadeleri tarafından bastırıldı.

9 Japon emperyalizmi 1933'te Şanhayguan'ı işgal edip Kuzey Çin'e sızınca, özellikle onların Kuzey ve Orta Çin'deki emperyalist çıkarlarını doğrudan doğruya tehlikeye düşüren 1935'teki "Ho-Umezu Anlaşması"ndan sonra İngiltere ile Birleşik Amerika, Japonya'ya karşı tavırlarını değiştirmeye başladılar ve Çan Kayşek Hükümeti'nin Japonya'ya karşı siyasetinde bir ölçüde etkili olmaya başladılar. 1936'daki Sian Olayı sırasında İngiltere, Çin'deki çıkarlarını zedeleyen Japon taleplerinin reddedilmesini önerdi; hatta Çan Kayşek Hükümeti'nin iktidarda kalması koşuluyla Guomindang'ın Japonya'nın saldırı siyasetine darbe indirmek amacıyla "Komünist Partisi ile bir çeşit ittifaka bile girişmesinin" pek de fena bir şey olmayacağını ima etti.

10 Haziran 1936'da Guangsili savaş ağaları Li Zungren ve Bay Cugnsi ile Guangdonglu savaş ağası Çen Citang, "Japonya'ya karşı direnme ve milleti kurtarma" perdesi altında, ortaklaşa olarak, Çan Kayşek'e karşı olduklarını açıkladılar. Bunların muhalefeti Ağustos'ta Çan Kayşek'in rüşvet ve böl ve yönet taktikleri karşısında dağıldı.

Suyguan'daki direniş ve bu direniş destek olarak yapılan hareket;¹¹ Çin-Japon görüşmelerine karşı Nancing'in biraz daha kararlı bir tavır takınması;¹² Sian Olayı ve son olarak Nancing'de toplanan Guomintang Merkez Yürütme Komitesi 3. Genel Toplantısı.¹³ Bu olayların hepsi, temel çelişme olan Çin ile Japonya arasındaki uzlaşmaz karşıtlık etrafında odaklaşıyordu; olayların hepsi doğrudan doğruya Japonya'ya karşı milli birleşik cephe tarihi ihtiyacı etrafında toplanıyordu. Bu aşamada devrimin temel görevi, Japonya'ya karşı birlik kurulabilmesi için iç barış uğruna mücadele ve ülke içindeki silahlı çatışmalara son vermektir. Bu aşamada Komünist Partisi "İç savaşa son verelim ve Japonya'ya karşı birleşelim" çağrısını yaptı. Bu çağrı esas olarak uygulamaya kondu ve böylece Japonya'ya karşı milli birleşik cephenin fiilen kurulmasında en başta gerekli olan önkoşulları yarattı.

5. Guomintang içindeki Japon yanlısı grubun varlığı yüzünden, Merkez Yürütme Komitesi'nin 3. Genel Toplantısı'nda siyasetinde hiçbir belirgin ya da temel değişiklik yapmadı ve hiçbir sorunu somut olarak çözmedi. Gene de, Guomintang, halkın baskısı ve kendi saflarındaki gelişmeler sonucunda, geçmiş 10 yıl boyunca izlediği yanlısı siyaseti değiştirmeye başlamak, yani iç savaş, diktatörlük ve Japonya'ya karşı direnmeme siyasetini bırakıp, barış, demokrasi ve Japonya'ya karşı direnme yönünde ilerlemek ve Japonya'ya karşı bir milli birleşik cephe siyasetini kabul etmeye başlamak zorunda kaldı. Bu ilk değişiklik, Merkez Yürütme Komitesi'nin 3. Genel

11 Japon kuvvetleri ve kukla birlikleri Ağustos 1936'da Suyguan'ı istila etmeye başladı. Kasım'da oradaki Çin birlikleri karşı-saldırıya geçti ve ülkenin her yanında halk bu mücadeleyi destekleyen bir hareket başlattı.

12 1935'teki "Ho-Umezu Anlaşması"ndan sonra, halkın yükselen Japon aleyhtan duygularının baskısı ve İngiliz ve Amerikan emperyalistlerinin Japonya'ya karşı sertleşen siyaseti karşısında Nancing'deki Guomintang Hükümeti, Japonya'ya karşı daha sert bir tutum takındı. Guomintang Hükümeti Eylül 1936'dan Aralık 1936'ya kadar Japonlarla görüşmelerde oyalayıcı taktikler kullandı ve görüşmeler hiçbir sonuç vermedi.

13 Bu, Sian Olayı'nın barışçı yoldan çözülmesi üzerine Guomintang Merkez Yürütme Komitesi'nin 15 Şubat 1937'de yaptığı toplantıdır.

Toplantısı'nda da kendini gösterdi. Bundan sonra Guomindang'ın siyasetinde köklü bir değişiklik talep edilmelidir. Bu amaca varmak için, Partimiz ve bütün ülke halkı, Japonya'ya karşı direnme ve demokrasi hareketini daha da geliştirmeli, Guomindang'ı eleştirmede bir adım daha ileri gitmeli, onu harekete geçmeye teşvik etmeli ve bu baskıyı sürdürerek Guomindang içinden barıştan, demokrasiden ve Japonya'ya karşı direnmeden yana olan herkesle birleşmeli, kararsızlık içinde bocalayanların ilerlemesine ve Japon yanlısı unsurların temizlenmesine yardımcı olmalıdır.

6. İçinde bulunduğumuz aşama, yeni dönemin ikinci aşamasıdır. Hem geçtiğimiz, hem de içinde bulunduğumuz dönem, Japonya'ya karşı ülke çapında silahlı direnişe geçiş dönemleridir. Geçtiğimiz dönemde esas görev barış için, mücadele idiysen, bugünkü aşamadaki esas görev de demokrasi için mücadeledir. Japonya'ya karşı gerçek ve sağlam bir milli birleşik cephenin, iç barış olmadan kurulamayacağı gibi, iç demokrasi olmadan da kurulamayacağı mutlaka kavranmalıdır. Dolayısıyla, şimdiki gelişme aşamasında, demokrasi için mücadele, devrimci görevler zincirinin merkezi halkasıdır. Eğer demokrasinin önemini açıkça göremez ve bu yoldaki mücadeleyi gevşetirsek Japonya'ya karşı gerçek ve sağlam bir milli birleşik cephe kuramayız.

Demokrasi ve Özgürlük Mücadelesi

7. Japon emperyalizmi şimdi Çin Seddi'nin güneyinde kalan Çin topraklarını işgal etmek için yaptığı hazırlıkları yoğunlaştırmaktadır. Japonya, Batı'da yağmacı bir savaş başlatma hazırlıklarını yoğunlaştıran Hitler ve Mussolini ile uyum içinde doğuda, belirli bir plan gereğince, Çin'i tek bir hamlede ele geçirmenin zeminini hazırlamak için var gücüyle çalışıyor. Kendi ülkesi içinde askeri, siyasi, iktisadi ve ideolojik koşulları ve uluslararası alanda diploma-

lik koşulları yaratıyor' ve Çin'de Japon yanlısı güçleri besliyor. Japonya'nın "Çin-Japon işbirliği" hakkındaki propagandası ve diplomatik önlemlerindeki belli ölçüde gevşeme. savaş arifesinde, saldırı siyasetinin taktik gereklerinden kaynaklanıyor. Çin şimdi. var olma ya da yok olma kararını vereceği can alıcı ana yaklaşıırken, Japonya'ya karşı direnme ve milleti kurtarma hazırlıklarını hızlandırmak zorundadır. Biz elbette ki hazırlık yapmanın karşısında değiliz; bizim karşısında olduğumuz, sonu gelmeyen hazırlıklar teorisi ve sivil ve askeri bürokrasinin ülkeyi tehlikeye atan boş, dağınık ve yiyici hayat tarzıdır. Gerçek düşmana hizmet eden böyle şeylerden vakit geçirmeden arınmalıyız.

8. Milli savunma için siyasi, askeri, iktisadi alanlardaki ve eğitim alanındaki hazırlıkların hepsi, milleti kurtarmak için silahlı direnme açısından zorunludur ve hiçbiri bir an bile geciktirilmemelidir. Ancak, silahlı direnişimizin zafere ulaşmasını sağlayacak anahtar, siyasi demokrasi ve özgürlüğün kazanılmasıdır. Silahlı direniş, iç barış ve birliği gerektirir. Fakat, demokrasi ve özgürlük olmadan barış sağlanamaz ve ülke içindeki birlik güçlendirilemez. Silahlı direniş, halkın seferber edilmesini gerektirir, ama halkı seferber etmek için demokrasi ve özgürlükten başka bir yol yoktur. Barış ve birlik sağlanmazsa ve halk seferber edilmezse, silahlı direnişimiz, Habeşistan'ın akıbetine uğrayacaktır. Habeşistan'ın yenilgisinin nedeni, esas olarak, feodal rejimin ülkede sağlam bir birlik sağlayamaması ve halkın inisiyatifini harekete geçirmemesiydi. Demokrasi olmadan Çin'de, Japonya'ya karşı gerçek ve sağlam bir milli birleşik cephe kurulamaz ve amaçlarına ulaşamaz.

9. Çin bir an önce şu iki noktada demokratik reformlar yapmaya başlamalıdır: Birinci olarak, siyasi sistem açısından, Guomindang'ın gerici tek parti ve tek sınıf diktatörlüğü değiştirilmeli ve bütün partilerin ve bütün sınıfların işbirliği temeline dayanan demokratik bir hükümet kurulmalıdır. Bu yönde atılacak ilk adım, milli meclis için yapılan seçimlerdeki ve meclisin toplanmasındaki demokratik olmayan yöntemlerin değiştirilmesi olmalıdır. Meclis için

demokratik seçimler yapıldıktan ve meclis toplantılarının özgür bir şekilde sürdürülmesi sağlandıktan sonra gerçekten demokratik bir anayasanın hazırlanmasına ve kabul edilmesine, gerçekten demokratik bir meclisin toplanmasına ve gerçekten demokratik siyasetler izleyecek olan gerçekten demokratik bir hükümetin seçilmesine geçmek gerekecektir. Ancak, bu şekilde iç harış gerçekten sağlanılaştırılabilir. Ülke içindeki silahlı çatışmalara son verilebilir ve birlik güçlendirilebilir. Bu, bütün milletin birleşip, yabancı düşmana karşı direnmesini mümkün kılar. Japon emperyalizminin, değişiklikler daha tamamlanmadan saldırması mümkündür. İşte bu yüzden, Japon saldırısı geldiği zaman direnebilmek ve saldırıyı tamamen yerle bir edebilmek için reformları uygulamaya hemen başlamalı ve silahlı direnişimiz sırasında bunları tamamlamalıyız. Bütün ülke halkı ve bütün partilerdeki yurtseverler, bir milli meclis ve bir anayasa sorununa karşı eski kayıtsızlıklarını bırakmalı, bir milli meclis ve bir anayasa hareketi üzerinde yoğunlaşmalıdırlar; bu hareket, milli savunma açısından önemlidir. İktidardaki parti olan Guomindang'ı şiddetle eleştirmeli, onu, tek parti, tek sınıf diktatörlüğünü bırakması ve halkın istekleri doğrultusunda hareket etmesi için zorlamalı, buna mecbur etmelidirler. Bu yıl, önümüzdeki birkaç ay içinde, bütün ülke çapında geniş bir demokratik hareket başlatılmalı ve bunun acil hedefi, milli meclisi ve anayasayı tamamen demokratikleştirmek olmalıdır. İkinci nokta, halkın, söz, toplanma ve örgütlenme özgürlüğü ile ilgilidir. Böyle bir özgürlük olmadan, siyasi sistemin, demokratik bir şekilde yeniden inşası, halkın direnme savaşı için seferber edilmesi ve anayurdun başarıyla savunularak kaybedilen toprakların geri alınması olanaksızdır. Önümüzdeki birkaç ay içinde ülke çapındaki demokratik hareket, en azından bu özgürlüklerin asgari ölçüde kazanılmasını amaçlamalıdır. Bu özgürlükler, siyasi tutukluların serbest bırakılmasını, siyasi partiler' üzerindeki yasağın kaldırılmasını vb. de kapsamalıdır. Siyasi sistemin demokratik bir şekilde yeniden inşası ve halka sağlanacak özgürlükler ve haklar, Japonya'ya karşı milli birleşik cephe programının

önemli bir bölümünü oluşturmaktadır; aynı zamanda bunlar, Japonya'ya karşı gerçek ve sağlam bir milli birleşik cephenin kurulması için gerekli önkoşullardır.

10. Düşmanlarımız, yani Japon emperyalistleri, Çinli hainler, Japon yanlısı unsurlar ve Troçkistler, Çin'de barış ve birlik, demokrasi ve özgürlük ve Japonya'ya karşı silahlı direniş yolunda atılan her adımı baltalamak için ellerinden geleni yapıyorlar. Geçmişte biz, barış ve birlik için bütün gayretimizle mücadele ederken, onlar, iç savaşı ve bölünmeleri tahrik etmek için mümkün olan her şeyi yapıyorlardı. Şimdi ve yakın gelecekte, biz bütün gayretimizle demokrasi ve özgürlük için mücadele ederken, onlar, hiç kuşkusuz, yıkıcılıklarına devam edeceklerdir. Genel amaçları, anayurdun savunulması için üstlendiğimiz silahlı direniş görevlerimizi baltalamak ve Çin'i düşmana teslim etme saldırgan planını uygulamaktır. Bundan böyle, demokrasi ve özgürlük mücadelesinde, sadece, Guomintang içinde iflah olmazlara ve halkın geri kesimlerine yönelttiğimiz propaganda, ajitasyon ve eleştiri ile yetinmemeli, aynı zamanda, Japon emperyalistlerinin ve Çin'in işgal edilmesinde, onlara uşaklık eden Japon yanlısı unsurların ve Troçkistlerin tertiplerini de tamamen açığa çıkarmalı ve onlara karşı şiddetle mücadele etmeliyiz.

11. Çin Komünist Partisi, iç barış, demokrasi, silahlı direniş ve Japonya'ya karşı milli birleşik cephenin kurulması uğruna Guomintang Merkez Yürütme Komitesi, 3. Genel Toplantısı'na gönderdiği telgrafta şu taahhütlerde bulunmuştur:

(1) Şensi-Gansu-Ningsia devrimci üs bölgesindeki komünistlerin önderliğindeki hükümetin adı, Çin Cumhuriyeti Özel Bölge Hükümeti olarak değiştirilecek, Kızıl Ordu'nun da adı değiştirilerek, Milli Devrimci Ordusu'nun bir parçası haline getirilecektir. Bunlar, sırasıyla, Nancing'deki Merkezi Hükümet'in ve O'nun Askeri Konseyi'nin emrine gireceklerdir;

(2) Özel Bölge Hükümeti'ne bağlı olan bölgelerde tamamen demokratik bir sistem uygulanacaktır;

(3) Guomindang'ın silahlı kuvvetle devrilmesi siyaseti terk edilecektir; ve

(4) Toprak ağalarının topraklarına el konmasından vazgeçilecektir.

Bu taahhütler, yanlış olmadığı gibi gereklidir de. Çünkü, ülke içinde iki farklı rejim arasındaki düşmanlık durumunu ancak bu şekilde değiştirebilir ve Çin'in dış ve iç çelişmelerinin görece siyasi önemindeki değişikliklere uygun olarak düşmana karşı eylem birliğini ancak böyle sağlayabiliriz. Bunlar, karşılığında, bütün milletin ihtiyacı olan şeyleri, yani barışı, demokrasiyi ve silahlı direnişi elde etmek için verilen ilkeli ve koşula bağlı ödünlere dir. Üstelik, bunlar sınırlı ödünlere dir. Komünist Partisi'nin Özel Bölge'de ve Kızıl Ordu'da önderliğinin korunması, Komünist Partisi'nin Guomindang ile ilişkilerinde bağımsızlığının ve eleştiri özgürlüğünün korunması, ötesine geçilmesi doğru olmayan sınırlardır. Ödün demek, her iki tarafın da ödün vermesi demektir; Guomindang, iç savaş, diktatörlük ve yabancı düşmana karşı direnmeme siyasetini terk ediyor. Komünist Partisi de iki rejim arasındaki düşmanlığı sürdürmek siyasetini terk ediyor. Biz ikincisi ile birincisini değiş tokuş ediyoruz ve milli kurtuluş mücadelesi uğruna Guomindang ile işbirliğine başlıyoruz. Bunu, Komünist Partisi'nin teslim olması diye nitelendirmek, Ah Ku'culuk¹⁴ yapmaktan ya da çirkin bir iftiradan başka bir şey değildir.

12. Komünist Partisi, Üç Halk İlkesi'ni onaylıyor mu? Cevabımız şudur: Evet, onaylıyoruz.¹⁵ Üç Halk İlkesi, tarihi boyunca değişiklik-

14 Ah Ku, büyük Çin yazarı Lu Sun'un, Ah Ku'nun Gerçek Hikayesi adlı ünlü romanının kahramanıdır. Ah Ku, gerçek hayattaki yenilgilerini ve başarısızlıklarını ahlaki ya da manevi zaferler olarak değerlendirerek kendilerini teselli edenlerin tipik örneğidir.

15 Çin'in burjuva-demokratik devrini aşamasında komünistler, Sun Yatsen'in programının temel noktalarını benimsediler ve onunla işbirliği yaptılar. Bu, komünistlerin burjuva ve küçük burjuva dünya görüşünü ya da Sun Yatsen'in temsil ettiği ideolojik sistemi benimsedikleri anlamına gelmez. Çin proletaryasının öncüsü olarak Çin Komünistleri, Sun Yatsen'ininkinden tamamen farklı bir dünya görüşüne, farklı bir ideolojik sisteme ve milli ve diğer sorunlara farklı bir teorik yaklaşıma sahiptiler.

ler geçirmiştir. Dr. Sun Yatsen'in devrimci Üç Halk İlkesi, halkın güvenini kazanmış ve 1924-1927'deki muzaffer devrimin bayrağı olmuştur. Çünkü, Sun Yatsen'in Komünist Partisi ile işbirliğinin sonucu olarak bunlar kararlılıkla uygulanmıştı. Fakat, 1927'de Guomintang, Komünist Partisi'ne sırt çevirdi (parti içindeki temizlik hareketi¹⁶ ve komünistlere karşı savaş) ve tam tersi bir siyaset izleyerek devrimi yenilgiye sürükledi ve ülkeyi, tehlikeye soktu. Bundan dolayı da halk, Üç Halk İlkesi'ne olan güvenini kaybetti. Son derece ciddi bir milli buhranın var olduğu ve Guomintang'ın eskişi gibi yönetmeye devam edemediği şu günlerde, bütün ülke halkı ve Guomintang içindeki yurtseverler, iki parti arasında acilen işbirliğinin sağlanmasını talep ediyorlar. Dolayısıyla, Üç Halk İlkesi'nin özünün yeniden canlandırılması ve eski haline getirilmesi ve iki partinin Milliyetçilik İlkesi'ne, yani milli bağımsızlık ve kurtuluş için mücadeleye, Demokrasi İlkesi'ne, yani ülke içinde demokrasi ve özgürlüklerin sağlanmasına, Halkın Refahı İlkesi'ne, yani halkın yaşama koşullarının düzeltilmesine uygun olarak işbirliğine girişmesi ve bu ilkelerin kararlılıkla uygulanması için halka önderlik etmesi, Çin Devrimi'nin tarihi ihtiyaçlarıyla tamamen uyum içindedir. Bu, Komünist Partisi'nin bütün üyeleri tarafından iyice kavranmalıdır. Komünistler, burjuva-demokratik devrimi aşamasından geçerek ulaşacakları sosyalizm ve komünizm ülkelerini hiçbir zaman terk etmeyeceklerdir. Çin Komünist Partisi'nin kendi siyasi ve iktisadi programı vardır. Azami programı, Üç Halk İlkesi'nden farklı olan sosyalizm ve komünizmdir. Demokratik devrim dönemi programı bile Çin'deki diğer herhangi bir partinin programından daha kapsamlıdır. Fakat Komünist Partisi'nin demokratik devrim programı ile Guomintang'ın 1. Milli Kongresi tarafından ilan edilen

16 Sun Yatsen'in 1924'te yeniden örgütlemesi üzerine Guomintang, çeşitli sınıfların devrimci bir ittifakı haline geldi ve Komünist Partisi üyeleri bireysel olarak Guomintang'a katıldılar. 1927'de devrime ihaneti üzerine Guomintang, ülke çapında "parti içi temizlik" adını verdiği bir harekete girilerek Komünistleri ve Dr. Sun Yatsen'in Üç Büyük Siyasetini samimiyetle destekleyen kendi sol kanat üyelerinin pek çoğunu katletti. O zamandan sonra, Guomintang, büyük toprak ağalarının ve büyük burjuvazinin karşıdevrimci siyasi partisi oldu.

Üç Halk İlkesi programı esas olarak çelişmez. Bu yüzden. biz, Üç Halk İlkesi'ni reddetmek bir yana, bu ilkeleri bağıllıkla uygulamaya hazırız. Üstelik. Guomindang'ın bu ilkeleri bizimle beraber uygulamasını istiyoruz ve bütün halkı, bunları yürürlüğe koymaya çağırıyoruz. Komünist Partisi. Guomindang ve bütün ülke halkı birleşmeli ve bu üç büyük amaç uğruna, yani milli bağımsızlık, demokrasi ve özgürlük ve halkın refahı uğruna mücadele etmelidir.

13. Geçmişteki, işçi ve köylülerin demokratik cumhuriyeti sloganımız yanlış mıydı? Hayır değildi. Burjuvazi ve özellikle büyük burjuvazi, devrimden çekilip emperyalizmin ve feodal güçlerin destekçisi olduktan ve halk düşmanı haline geldikten sonra, devrimin itici güçleri olarak sadece proletarya, köylülük ve şehir küçük burjuvazisi kaldı. Geride kalan tek devrimci parti ise, devrimi örgütlemek sorumluluğunu kaçınılmaz olarak üstlenmek zorunda kalan Komünist Partisi'ydi. Sadece Komünist Partisi devrim bayrağını yüksekte tutmaya devam etti, devrimci geleneği sürdürdü, işçi ve köylülerin demokratik cumhuriyeti sloganını ortaya attı ve bunun için uzun yıllar azimle mücadele etti. Bu slogan, demokratik devrim göreviyle çelişmiyor, tam tersine bu görevi kararlılıkla yerine getirdiğimizi gösteriyordu. Mücadelemizde benimsediğimiz siyasetin tek bir noktası bile bu göreve aykırı değildi. Toprak ağalarının topraklarına el konması ve sekiz saatlik işgünü için mücadelemizde dahil olmak üzere siyasetimiz, hiçbir zaman kapitalist özel mülkiyet sınırlarının dışına çıkmadı. Siyasetimiz, o sırada sosyalizm uygulamasına geçmek değildi. Bugünkü demokratik cumhuriyetin bileşimi nasıl olacaktır? Proletarya, köylülük, şehir küçük burjuvazisini ve milli ve demokratik devrimi onaylayan herkesi kapsayacak; demokratik cumhuriyet, bu sınıfların milli ve demokratik devrimdeki ittifakı olacaktır. Buradaki belirgin özellik, bu ittifaka burjuvazinin de dahil edilmesidir. Bunun nedeni de, günümüz koşullarında burjuvazinin tekrar bizimle işbirliği yapma ve Japonya'ya karşı direnişe katılma olasılığının bulunmasıdır. Dolayısıyla proletarya

partisi onları itmemeli, tam tersine çağırılmalı ve Çin Devrimi'ni ilerletmek için ortak mücadelede onlarla ittifakı canlandırmalıdır. Ülke içindeki silahlı çatışmaya son vermek için Komünist Partisi toprak ağalarının toprağına zorla el koymak siyasetini terk etmeye isteklidir ve toprak sorununu, yeni demokratik cumhuriyetin inşası sırasında yasal yoldan ve diğer uygun yollardan çözmeye hazırdır. Çözülmesi gereken ilk sorun, Çin toprağının Japonların mı, yoksa Çinlilerin mi sahip olacağı sorunudur. Köylülerin toprak sorununun çözümü, Çin'in savunulmasına bağlı olduğuna göre, toprağına zorla el koyma yöntemini bırakıp başka uygun yollara başvurmamız mutlaka gereklidir.

Geçmişte işçi ve köylülerin demokratik cumhuriyeti sloganını ortaya atmamız doğrudur, bugün bundan vazgeçmemiz de gene doğrudur.

14. Düşmana karşı ortak direniş amacıyla, milli birleşik cepheyi kurmak için bazı iç çelişmeleri doğru bir şekilde çözmek gereklidir. Buradaki ilke, çözümün Japonya'ya karşı milli birleşik cephenin zayıflamasına ve daralmasına değil, güçlenmesine ve genişlemesine hizmet etmesidir. Demokratik devrim aşamasında sınıflar, partiler ve siyasi gruplar arasındaki çelişme ve mücadelelerin önüne geçmek mümkün değildir, fakat birliğe ve Japonya'ya karşı direnişe zararlı olan (iç savaş, siyasi partiler arasındaki düşmanca çatışmalar, yerel ayrılıkçılık, bir yandan feodal, siyasi ve iktisadi baskı, öte yandan direniş için zararlı olan isyan ve aşırı iktisadi talep siyaseti vb.) mücadelelere son vermek ve birliğe ve Japonya'ya karşı direnişe yararlı olan mücadelelere devam etmek (eleştiri özgürlüğü ve siyasi partilerin bağımsızlığı, halkın iktisadi ve siyasi koşullarının düzeltilmesi için verilen mücadeleler vb.) hem mümkün hem de zorunludur.

15. Japonya'ya karşı bir milli birleşik cephe ve bir birleşik demokratik cumhuriyet için mücadele genel görevi içinde Kızıl Ordu'nun ve Japonya'ya karşı üs bölgesinin görevleri şunlardır:

(1) Japonya'ya karşı savaşın koşullarına uymak için, Kızıl Ordu, derhal, Milli Devrimci Ordu içinde yeniden örgütlenmeli ve kendi askeri, siyasi ve kültürel eğitim düzeyini yükselterek bu savaş içinde örnek bir ordu haline gelmelidir.

(2) Üs bölgemiz, devletin ayrılmaz bir parçası olmalı, yeni koşullar altında kendi demokratik sistemini uygulamalı, barışı koruma müfrezelerini yeniden örgütlemeli, hainleri ve yıkıcıları temizlemeli, direniş ve demokrasi için örnek oluşturacak bir bölge haline gelmelidir.

(3) Bu bölgede gerekli ekonomik inşa faaliyeti yürütülmeli ve halkın yaşama koşulları düzeltilmelidir.

(4) Gerekli kültür çalışması yürütülmelidir.

Önderlik Sorumluluğumuz

16. Belli tarihi koşullarda emperyalizme ve feodalizme karşı mücadeleye katılması mümkün olan Çin burjuvazisinin, iktisadi ve siyasi zayıflığından dolayı başka tarihi koşullarda yalpalaması ve ihanet etmesi Çin tarihinin doğruladığı bir yasadır. İşte bu yüzden, Çin'in emperyalizme ve feodalizme karşı burjuva-demokratik devriminin burjuvazi önderliğinde değil de ancak proletarya önderliğinde tamamlanabilecek bir görev olduğu, tarihin hükmüdür. Bunun da ötesinde, burjuvazinin tabiatında var olan yalpalamanın ve sebatsızlığın üstesinden gelmek ve devrimin yenilgisini önlemek, ancak, demokratik devrimde proletaryanın azim ve kararlılığını tam olarak ortaya koymasıyla mümkün olabilir. Proletarya mı burjuvazinin ardından gidecek, yoksa burjuvazi mi proletaryanın? Çin Devrimi'ndeki bu önderlik etme sorumluluğu konusu, devrimin zafelerini ya da yenilgisini belirleyecek olan kilit sorundur. 1924-1927 tecrübesi, devrimin, burjuvazinin proletaryanın siyasi önderliğini izlediği zaman ileri gittiğini, Komünist Partisi'nin hatası yüzünden

proletaryanın burjuvazinin siyasi kuyruğu haline geldiği zaman ise, yenilgiye uğradığını göstermektedir.¹⁷ Tarihin bu kesitinin yeniden yaşamasına izin verilmemelidir. Bugünkü koşullarda proletaryanın ve onun partisinin siyasi önderliği olmadan Japonya'ya karşı bir milli birleşik cepheyi gerçekleştirmek, barış, demokrasi ve silahlı direniş hedeflerine ulaşmak, anayurdu savunmak ve birleşik bir demokratik cumhuriyet kurmak olanaksızdır. Bugün, Guomidang'ın temsil ettiği burjuvazi hâlâ çok pasif ve tutucudur. Komünist Partisi'nin başlattığı Japonya'ya karşı birleşik cepheyi kabul etmekte gösterdiği uzun kararsızlık, bunun kanıtıdır. Bu durum, proletaryanın ve onun partisinin siyasi önderlik konusundaki sorumluluğunu artırmaktadır. Japonya'ya karşı direnme ve milleti kurtarmada genelkurmay görevini yapmak, Komünist Partisi'nin vazgeçemeyeceği bir sorumluluk, üzerinden atamayacağı bir yükümlülüktür.

17. Proletarya, partisi aracılığıyla, ülkedeki bütün devrimci sınıflara siyasi bakımdan nasıl önderlik eder? Birincisi, tarihi gelişme sürecine uygun temel siyasi sloganları öne sürer ve bu siyasi sloganları gerçekleştirmek amacıyla her gelişme aşaması ve olaylardaki her önemli dönemeç için eylem sloganları ortaya atar. Örneğin, "Japonya'ya karşı birleşik cephe" ve "birleşik demokratik cumhuriyet" temel sloganlarını öne sürdük, ama aynı zamanda "iç savaşa son verelim", "demokrasi için mücadele edelim", "silahlı direnişi sürdürelim" gibi bütün milletin hep birlikte harekete geçmesi için somut hedefler gösteren sloganlar da öne sürdük. Böyle somut hedefler olmazsa, siyasi önderlik söz konusu olamaz. İkincisi, bütün ülke somut hedefler uğruna harekete geçtiği zaman, proletarya ve özellikle onun öncüsü Komünist Partisi, bu hedeflere ulaşmada gösterdiği sınırsız coşkunluk ve bağlılık ile örnek olmalıdır. Japonya'ya karşı milli birleşik cephenin ve demokratik cumhuriyetin bütün görevlerini yerine getirme mücadelesinde komünistler, en uzak

17 Burada, 1927'nin ilk yarısında Parti Merkez Komitesi'nin oportünist önderliği tarafından yaratılan durum kastedilmektedir.

görüŖlü. en fedakâr. en kararlı. durumunu değerlendirmede en az önyargılı olmalı, kitlelerin çoğunluğuna dayanmalı ve onların desteğini kazanmalıdırlar. Üçüncüsü, Komünist Partisi müttefikleriyle doğru ilişkiler kurmalı ve onlarla ittifakını geliştirip sağlamlaŖtırmalıdır: bir yandan da belirlediği siyasi hedeflerden asla vazgeçme ilkesine bağlı kalmalıdır. Dördüncüsü, Komünist Partisi'nin safalarını genişletmeli ve partinin ideolojik birliğini ve sıkı disiplinini korumalıdır. Komünist Partisi bütün bunları yaparak bütün Çin'deki halk kitlelerine siyasi önderlik görevini yerine getirebilir. Bunlar, siyasi önderliğimizi güvence altına almanın ve devrimin, müttefiklerimizin yalpalamaları yüzünden sakteye uğramadan nihaî zafere ulaşmasını sağlamanın temelidir.

18. İç barıŖ gerçekleştirildiği ve iki parti arasında işbirliği kurulduğu zaman, Guomindang rejimiyle uzlaşmaz bir rejimin sürdürülmesi çizgisine uygun olarak benimsediğimiz mücadele, örgütlenme ve çalışma yöntemlerinin değiştirilmesi gerekecektir. Değişiklikler, esas olarak, askeri biçimlerin barıŖçı biçimlere ve illegal biçimlerin legal biçimlere dönüşmesi şeklinde olacaktır. Bu değişikliklerin yapılması kolay olmayacaktır ve birçok Ŗeyi yeniden öğrenmek zorunda kalacağız. Böylece, kadrolarımızın yeniden eğitilmesi, temel bir sorun haline gelmektedir.

19. Birçok yoldaŖ, demkoratik cumhuriyetin niteliği ve geleceği konusunda sorular sormaktadır. Cevabımız Ŗudur: Sınıf niteliği açısından cumhuriyet, bütün devrimci sınıfların bir ittifakı olacaktır; geleceği açısından ise cumhuriyet, sosyalizme doğru ilerleyebilir. Bizim demokratik cumhuriyetimiz, proletaryanın önderliğinde sürdürülen silahlı milli direniŖ içinde ve yeni uluslararası koŖullarda (sosyalizmin Sovyetler Birliği'nde zafere ulaŖtıęı ve dünya devriminde yeni bir dönemin yaklaŖtıęı koŖullarda) kurulacaktır. Bundan dolayı, toplumsal ve ekonomik bakımdan hâlâ burjuva-demokratik bir devlet olmasına karŖın, gene de sıradan burjuva cumhuriyetlerinden farklı olacaktır; çünkü somut olarak siyasi açıdan bu cumhu-

riyet, işçi sınıfının, köylülüğün, küçük burjuvazinin ve burjuvazinin ittifakına dayanan bir devlet olmak zorundadır. Dolayısıyla, cumhuriyetin geleceği açısından şunu söyleyebiliriz: Bu cumhuriyet, kapitalizm yönünde gelişebileceği gibi, sosyalizm doğrultusunda da gelişebilir ve Çin proletaryasının partisi, bu ikinci olasılığın gerçekleşmesi için büyük bir çaba harcamalıdır.

20. Kapalı-kapıcılık ve maceracılığa karşı ve aynı zamanda kuyrukçuluğa karşı mücadele, partinin görevlerinin yerine getirilmesi açısından zorunludur. Kitle hareketlerinde partimiz öteden beri kapalı-kapıcılık, kibirli sekterlik ve maceracılık eğilimlerini taşımıştır; bu çirkin eğilim Japonya'ya karşı milli birleşik cepheyi kurmada ve geniş kitleleri kazanmada partiye ayakbağı olmaktadır. Bu eğilimi, tek tek her çalışma alanından söküp atmak kesinlikle zorunludur. Biz şunu istiyoruz: Çoğunluğa dayanın ve durumu bir bütün olarak ele alın. Burjuva reformculuğunun proletarya saflarındaki yansıması olan Cen Duslu türünden kuyrukçuluk, partide hiçbir şekilde yeniden canlanmamalıdır. Partinin sınıf tutumunu yozlaştırmak, onun belirleyici özelliklerini bulandırmak, işçilerin ve köylülerin çıkarlarını burjuva reformculuğunun ihtiyaçlarına uyacak şekilde feda etmek devrimi kesinlikle yenilgiye götürecektir. Biz sağlam devrimci siyasetlerin uygulanmasını ve burjuva-demokratik devriminin kesin zaferi için çaba harcanmasını istiyoruz. Yukarıda sözünü ettiğimiz eğilimleri yenmek için bütün partinin Marksist-Leninist teorik düzeyini yükseltmek kesinlikle zorunludur; çünkü, Çin Devrimi'ne zafer yolunu gösterecek olan tek pusula Marksizm-Leninizmdir.

MİLYONLARCA KİTLEYİ JAPONYA'YA KARŞI MİLLİ BİRLEŞİK CEPHEYE KAZANIN*

7 Mayıs 1937

Yoldaşlar! Son birkaç gün içinde yapılan tartışmalar sırasında "Japonya'ya Karşı Direnme Döneminde Çin Komünist Partisi'nin Görevleri" adlı raporumu onayladığınızı ifade ettiniz. Sadece birkaç yoldaş değişik görüşler ileri sürdüler. Bu farklı görüşler oldukça önemli olduğundan, kapanış konuşmamda bazı diğer sorunları ele almadan önce, bunlar üzerinde duracağım.

Barış Sorunu

Partimiz hemen hemen iki yıl boyunca iç barış için mücadele etti. Guomindang Merkez Yürütme Komitesi'nin 3. Genel Toplantısı'ndan sonra, barışın elde edildiğini, "barış için mücadele" döneminin sona erdiğini ve yeni görevin "barışı sağlamlaştırmak" olduğunu açıklamıştık. Aynı zamanda, bu yeni görevin, "demokrasi uğruna mücadele" ile ilgili olduğunu, yani demokrasi için mücadele ederek barışın sağlamlaştırılması olduğunu da belirtmiştik. Ancak bazı yoldaşlar bu görüşümüzün geçersiz olduğunu söylüyorlar. Bundan da, onların ya tamamen karşıt görüşte oldukları ya da iki

* Bu makale, Mao Zedung Yoldaş'ın, Çin Komünist Partisi'nin 1937 Mayıs'ındaki Milli Konferansı'nda yaptığı kapanış konuşmasıdır.

görüş arasında hocaladıkları sonucu çıkar. Çünkü onlar şöyle diyorlar: "Japonya geriliyor¹ ve Nancing her zamankinden daha fazla yalpalıyor: iki ülke arasındaki çelişme hafifliyor ve ülke içindeki çelişme keskinleşiyor." Elbette ki, bu değerlendirmeye göre yeni bir aşama ve yeni bir görev söz konusu değildir ve durum eski şekline dönmüş ya da hatta kötüleşmiştir. Bence bu görüş yanlıştır.

Barışın elde edildiğini söylerken onun sağlanlaştırıldığını kasdetmiyoruz: tam tersine, sağlanlaştırılmadığını söyledik. Barışın sağlanmasıyla sağlanlaştırılması iki ayrı şeydir. Tarih bir süre için akışını değiştirebilir ve Japon emperyalizminin, hainlerin ve Japonya yanlısı grubun varlığı nedeniyle barış bazı engellerle karşılaşabilir. Fakat, Sian Olayı'ndan sonra barışın sağladığı ve bu barışın birçok etkenin bir sonucu olduğu bir gerçektir (Japonya'nın temel siyaseti olan istila siyaseti, Sovyetler Birliği'nin ve aynı zamanda İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve Fransa'nın, Çin'de iç barışın kurulması yönündeki olumlu tavırları, Çin halkının baskısı, Komünist Partisi'nin Sian Olayı sırasında izlediği barış siyaseti ve iki rejim arasındaki düşmanlığa son verme siyaseti, burjuvazi içindeki farklılaşma, Guomintang içindeki farklılaşma vb). Barış yapmak ve barışı bozmak sadece Çan Kayşek'in elinde olan bir şey değildir.

1 Japon emperyalistleri Sian Olayı'ndan sonra Guomintang yetkililerini yeniden kurulmakta olan iş barışı bozmaya ve şekillenmekte olan Japonya'ya karşı milli birleşik cepheyi dağıtmaya zorlamak için bazı geçici uzlaşma girişimlerinde bulundular. Denetimleri altında bulunan iç Moğolistan sahte özerk hükümetinin, biri 1936 Aralık'ında diğeri de 1937 Mart'ında olmak üzere iki mesaj yayınlarak Nancing'deki Guomintang Hükümeti'ne bağlılığını belirtmesini sağladılar. Bizzat Japon Dışişleri Bakanı Sato, açıkça Çan Kayşek'i överek sahtekârca Japonya'nın Çin'le olan ilişkilerini düzelteceğini ve Çin'in siyasi birliğe kavuşmasına ve ekonomik bakımdan kalkınmasına yardım edeceğini ilan etti. Ayrıca Japonya, Japonya'daki büyük para babalarından biri olan Kenji Kodama'nın başkanlığındaki bir sözum ona Ekonomik Araştırma Grubu'nu, Çin'in "modem bir devlet örgütü kumasına" yardımcı olmak üzere Çin'e gönderdi. Bu çabalar saldırının yolunu hazırlıyordu ve "Sato diplomasisi" diye adlandırılıyordu. Japon emperyalistlerinin afdatmacalarına kanalar ise bunları, "Japonya açısından bir geri çekilme" olarak nitelendiriyorlardı.

Barışı bozmak için birçok güce karşı savaşmak ve Japon emperyalistlerine ve Japon yanlısı gruba yaklaşmak zorunda kalacaktır. Japon emperyalistlerinin ve Japon yanlısı grubun hâlâ Çin'deki iç savaşını sürdürmek istediklerine hiç kuşku yoktur. Barışın henüz sağlanamamış olmasının nedeni de işte budur. Bu durumda "iç savaşa son" ve "barış için mücadele" şeklindeki eski sloganlara dönmek yerine, bir adım daha atarak, "demokrasi için mücadele edelim" şeklindeki yeni sloganı benimsememiz gerektiği sonucuna vardık, çünkü iç barışı sağlamanın ve Japonya'ya karşı direnme savaşını gerçekleştirmenin tek yolu budur. "Barışı sağlatalalım", "demokrasi için mücadele edelim" ve "silahlı direnişiyürütelim" şeklindeki, birbirleriyle sıkıca ilişkili üç sloganı niçin ileri sürüyoruz? Bu sorunun cevabı şudur: Çünkü biz devrimi ilerletmek istiyoruz ve koşullar da buna elveriyor. Yeni aşamayı ve yeni görevi inkâr edenler, Guomintang'ın "değişmeye başladığını" ve gene aynı mantıkla son bir buçuk yıldır barış için mücadele eden bütün güçlerin elde ettiği başarıları da inkâr edenler, bir santim bile ilerleyemeyecek ve daha önce buldukları noktada kalacaklardır.

Bu yoldaşlar niçin bu kadar yanlış bir değerlendirme yapıyorlar? Çünkü onlar bugünkü durumu değerlendirirken temel olgulardan değil, bazı sınırlı ve geçici olgulardan yola çıkıyorlar (Sato'nun siyaseti, Suçov davası,² grevlerin bastırılması, Kuzeydoğu Ordusu'nun doğuya nakledilmesi),³ General Yang Huçeng'in dış

2 1937 Nisan'ında Suçov'daki Guomintang Yüksek Mahkemesi, 1936 Kasım'ında Şanghay'da tutuklanan Şen Cümru'yu ve Japonya'ya Karşı Direnme ve Milleti Kurtarma Hareketi'nin diğer altı önderini yargıladı. Bunlar, gerici Guomintang yetkililerinin eskiden beri bütün yurtsever hareketlere kara çalmak için kullandıkları "Cumhuriyeti tehlikeye atmak" iddiasıyla suçlandılar.

3 Kuzeydoğu Ordusu, Sian Olayı'ndan önce Şensi ve Gansu eyaletlerinin sınırında bulunuyordu ve Kuzey Şensi'deki Kuzey Ordu'yla doğrudan doğruya ilişki halindeydi. Kızıl Ordu'nun büyük ölçüde etkisinde kalarak daha sonraları Sian'daki darbeyi gerçekleştirdi. 1937 Mart'ında, Kuzeydoğu Ordusu doğuya, Henan ve Anhuy eyaletlerine gitmek zorunda bırakıldı. Bu, Kuzeydoğu Ordusu'nun Kızıl Ordu'yla ilişkisini kesmek ve saflarında ayrılık çıkarmak için Guomintang gerici tarafından alınan bir önlemdi.

seyahati⁴ vb.) ve dolayısıyla karamsar bir manzara çiziyorlar. Biz, Guomintang'ın değişmeye başladığını ve aynı zamanda henüz tamamen değişmediğini söylüyoruz. Bizler ve halk yeni çabalar –daha fazla ve daha büyük çabalar– harcamadan Guomintang'ın son 10 yıldaki gerici siyasetinin tamamen değişmesi beklenemez. Çoğu kez Guomintang'ı ağır bir şekilde mahkûm eden ve Sian Olayı sırasında Çan Kayşek'i öldürmemizi ve "savaşarak Tungguan'dan çıkmamızı"⁵ öneren çok sayıda sözde "solcu" kişi, şimdi, barışın elde edilmesinden hemen sonra, Suçov davası gibi olaylar meydana gelince şaşırıyorlar ve "Çan Kayşek niçin hâlâ böyle şeyler yapıyor?" diye soruyorlar. Onlar, komünistlerin ve Çan Kayşek'in birer Tanrı ya da çevrelerinden tecrit olmuş bireyler değil de, bir partinin ya da bir sınıfın mensupları olduklarını kavramalıdır. Komünist Partisi, devrimi adım adım ilerletebilir, fakat ülkedeki bütün kötülükleri bir gecede temizleyemez. Çan Kayşek ve Guomintang değişmeye başlamışlardır, ancak halk büyük bir çaba göstermedikçe son 10 yılın birikmiş pisliğinin derhal temizlenemeyeceği açıktır. Biz, eğilimin barış, demokrasi ve direnme yönünde olduğunu söylüyoruz; fakat bu, eski kötülüklerin, yani iç savaş, diktatörlük ve di-

4 General Yang Huçng, Çang Sueliang'la birlikte Sian Olayı'nı gerçekleştiren, Çin'in kuzeybatısındaki bir askeri önderdi. Böylece bu olayın önderleri, isimleri birleştirerek halk tarafından "Çang-Yang" diye anılırlardı. Çan Kayşek salıverildiği zaman Çang onunla beraber Nancing'e gitti, fakat derhal tutuklandı. 1937 Nisan'ında, Yang da Guomintang gerici tarafından görevinden alındı ve yurt dışına gitmek zorunda bırakıldı. Direnme Savaşı başladığı zaman Yang, Çin'e dönerek görev istedi, ancak Çan Kayşek tarafından tutuklanarak hayatının geri kalan kısmını hapiste geçirdi. 1949 Eylül'ünde Halk Kurtuluş Ordusu, Çungking yakınlarına doğru ilerlerken, Guomintang onu bir toplama kampında katletti.

5 Şensi, Honan ve Şansi sınırındaki Tungguan stratejik öneme sahip bir geçittir. Sian Olayı meydana geldiğinde Guomintang askerleri esas olarak Tungguan'ın doğusunda bulunuyordu. Partideki, Çang Guotao gibi bazı "solcu"lar, o sırada Kızıl Ordu'nun "savaşa savaşa Tungguan'ı yarıp geçmesini" istiyorlardı. Bu Kızıl Ordu'nun Guomintang askerlerine karşı taarruza geçmesi gerektiği anlamına geliyordu. Bu öneri, Merkez Komitesi'nin Sian Olayı'nın barışçı bir çözüme ulaştırılması yolundaki siyasetine aykırıydı.

renmenenin hiçbir çaba harcanmaksızın ortadan kalkacağı anlamına gelmez. Biz eski kötülükleri, eski pislikleri ancak mücadeleyle, sıkı bir çalışmayla ve uzun bir süre içinde ortadan kaldıracaktır. devrimin gerilemesini ve hatta karşılaşacağı yenilgileri önleyebiliriz.

"Bizi kesinlikle yok etmek istiyorlar." Çok doğru. onlar her zaman bizi yok etmeye çalışıyorlar. Bu değerlendirmenin doğruluğunu tamamen kabul ediyorum ve gerçekten de bu noktayı gözden kaçırmak için insanın derin bir uykuda olması gerekir. Ama buradaki sorun, bizi yok etmeye çalışırken kullandıkları yöntemlerde bir değişiklik olup olmadığıdır. Bence olmuştur. Değişiklik. savaş ve katliandan reform ve aldatmacaya, sertlik siyasetinden yumuşama siyasetine, askeri bir siyasetten siyasi bir siyasete doğrudur. Neden böyle bir değişiklik oldu? Japon emperyalizmi ile karşı karşıya kalan burjuvazi ve Guomindang, proletarya ile bizim burjuvazi ile yapınak istediğimiz gibi bir ittifaka zorlanmaktadır. Sorunu değerlendirirken bu noktadan hareket etmeliyiz. Aynı şekilde uluslararası alanda, Fransız hükümeti Sovyetler Birliği'ne karşı düşmanlık siyasetini değiştirmiş ve onunla ittifak yapmaya başlamıştır.⁶ Ülke içindeki görevimiz, askeri bir görev olmaktan çıkarak siyasi bir görev haline gelmiştir. Bizim tertiplere ve entrikalara ihtiyacımız yoktur; bizim amacımız, burjuvazinin ve Guomindang'ın direnmeden yana olan bütün üyeleri ile birleşerek ortak bir çabayla Japon emperyalizmini yenilgiye uğratmaktır.

6 Ekim Devrimi'nden sonra uzun bir süre Fransız emperyalistleri, Sovyetler Birliği'ne karşı düşmanca bir siyaset izlediler. Fransız Hükümeti 1918 yılından 1920 yılına kadar on dört devletin Sovyetler Birliği'ne karşı giriştiği silahlı müdahaleye etkin bir şekilde katıldı ve bu müdahalenin yenilgiye uğramasından sonra bile, Sovyetler Birliği'ni tecrit etme gerici siyasetini sürdürdü. Fransa, ancak 1935 Mayıs'ında, Sovyetler Birliği'nin yürüttüğü barış siyasetinin Fransız halkı arasındaki etkisiyle ve Nazi Almanyası'nın saldırı tehdidi karşısında, Sovyetler Birliği'yle bir karşılıklı yardımlaşma antlaşması yaptı, ancak Fransa'daki gerici hükümet bu antlaşmanın koşullarına uymadı.

Demokrasi Sorunu

"Demokrasiye ağırlık vermek yanlıştır; ağırlık sadece Japonya'ya karşı direnmeye verilinelidir. Japonya'ya karşı doğrudan eyleme geçilmedikçe, demokrasi hareketi diye bir şey olamaz. Halkın çoğunluğu demokrasi değil, sadece Japonya'ya karşı direniş istiyor ve ihtiyaç duyulan şey, yeni bir 9 Aralık Hareketi'dir."⁷

Önce birkaç soru sormama izin verin. Bundan önceki aşamada (yani 1935'teki 9 Aralık Hareketi'nden 1937 Şubat'ındaki Guomindang Merkez Yürütme Komitesi'nin 3. Genel Toplantısı'na kadar) halkın çoğunluğunun istediği şeyin iç barış değil de, sadece Japonya'ya karşı direnme olduğu söylenebilir mi? İç barışı vurgulamak o gün için yanlış mıydı? Japonya'ya karşı doğrudan eylem olmadan bir iç barış hareketi olanaksız mıydı? (Sian Olayı ve Guomindang Merkez Yürütme Komitesi'nin 3. Genel Toplantısı Suyyuan'daki direnişin sona ermesinden sonra yer aldı ve bugün de hâlâ, Suyyuan direnişi ya da 9 Aralık Hareketi gibi bir olaya rastlanmış değildir.) Japonya'ya direnmek için iç barışın var olması gerektiğini, iç barış olmaksızın Japonya'ya karşı direnme olamayacağını, iç barışın direnmenin bir koşulu olduğunu herkes biliyordu. 9 Aralık Hareketi'yle başlayan ve Guomindang Merkez Yürütme Komitesi'nin 3. Genel Toplantısı'yla biten bir önceki aşamada Japonya'ya karşı yürütülen bütün faaliyetler, ister dolaylı ister dolaysız olsun, Japon aleyhtarı hareketin o gün kavranacak halkası, o gün en önemli şey olan iç barış için verilen mücadelede yoğunlaşıyordu.

Aynı şekilde bugünkü yeni aşamada demokrasi, Japonya'ya karşı direnme için en önemli şeydir ve demokrasi için çalışmak, Japonya'ya karşı direniş için çalışmak demektir. Tıpkı direnme ile iç barışın ve demokrasi ile iç barışın birbirlerine bağlı oldukları gibi, direniş ile demokrasi de birbirlerine öyle bağlıdırlar. Demokrasi, di-

⁷ 9 Aralık 1935'te Pekin'deki öğrencilerin Çin Komünist Partisi'nin önderlik ettiği yurtsever gösterisi. İç savaşın sona ermesini ve Japonya'ya karşı silahlı direnişe geçilmesini talep eden bu hareket ülke çapında destek sağladı.

renişin güvencesidir, diğer taraftan direniş, demokrasi hareketinin geliştirilmesi için elverişli koşulları yaratabilir.

Yeni aşamada Japonya'ya karşı doğrudan ya da dolaylı birçok mücadele verileceğini umuyoruz ve gerçekten de bunlar verilecektir. Bu mücadeleler direnme savaşına güç verecek ve demokrasi hareketini büyük ölçüde destekleyecektir. Ancak, tarihin bize yüklediği devrimci görevin çekirdeği ve özü, demokrasinin kazanılmasıdır. O halde demokrasiye ağırlık vermek yanlış mıdır? Bence değildir.

"Japonya geriliyor, İngiltere ve Japonya neredeyse bir denge durumuna ulaşma durumundalar ve Nancing her zamankinden daha fazla yalpalıyor." Bu saçma kuşkuyla tarihi gelişmenin yasalarını bilmemek yol açmıştır. Eğer Japonya'da bir devrim olsaydı ve Japonya Çin'den gerçekten çekilseydi, dünya saldırganlık cephesinin çökmeye başladığını gösteren bu olay, Çin Devrimi'ne yardım eder ve tam da bizim istediğimiz şey olurdu. O zaman ortada korkulacak bir şey kalacak mıydı? Ne var ki bugün durum böyle değildir. Sato'nun diplomatik manevraları, büyük bir savaşa hazırlık niteliğindedir ve büyük bir savaşla karşı karşıya bulunuyoruz. Sürdürdüğü yalpalama siyaseti İngiltere'nin işine yaramayacaktır. İngiltere'nin Japonya ile olan çıkar çatışması bunu kesinlikle ortaya koymaktadır. Nancing daha uzun süre yalpalamaya devam ederse, bütün milletin düşmanı haline gelecektir ve bizzat Nancing'in çıkarları, onun yalpalamayı sürdürmesine izin vermemektedir. Geçici bir gerileme tarihin genel yasasını değiştiremez. Dolayısıyla yeni aşamanın varlığı ya da demokrasiyi kazanma görevini ortaya koyma gereği reddedilmemelidir. Zaten, Çin halkının çok fazla değil, tersine çok az demokrasiye sahip olduğu herkesçe açıkça bilindiğine göre demokrasi sloganı doğrudur. Olaylar da, yeni aşamanın tanımlanmasının ve demokrasiyi kazanma görevinin saptanmasının direnişe doğru atılan bir adım olduğunu göstermiştir. Olaylar ileriye doğru gelişmektedir; zamanın akışını geriye çevirmeye çalışmayalım!

"Bir milli meclise niçin bu kadar çok önem veriyoruz?" Milli meclise, hayatın bütün alanlarını etkileyebilecek bir şey olduğu

için, gerici diktatörlükten demokrasiye giden bir köprü olduğu için, milli savunma ile ilişkili olduğu için ve yasal bir kurum olduğu için önem veriyoruz. Birçok yoldaşın önerdiği gibi Doğu Hebey'i ve Kuzey Cahar'ı geri almak, kaçakçılığa⁸ karşı mücadele etmek, "iktisadi işbirliği"⁹ne karşı çıkmak vb. doğru şeylerdir, fakat bunlar demokrasi ve bir milli meclis için verilen mücadeleyle herhangi bir şekilde çatışmak şöyle dursun, onu tamamlayan şeylerdir; esas sorun gene de milli meclis ve halkın özgürlüğüdür.

Japonya'ya karşı verilen günlük mücadelenin ve halkın daha iyi bir hayat için verdiği mücadelenin, demokrasi hareketiyle birleştirilmesi gerektiği doğrudur ve bu inkâr edilemez. Her şeye karşın demokrasi ve özgürlük, bugünkü aşamada temel ve en önemli şeydir.

Devrimin Geleceği Sorunu

Bazı yoldaşlar bu sorunu ortaya attılar. Ben burada ancak kısa bir cevap verebilirim.

Bir makale yazılırken, makalenin ikinci yarısı, ancak birinci yarısı tamamlandıktan sonra yazılabilir. Demokratik devrimin kararlı bir önderliğe sahip olması, sosyalizmin zaferinin önkoşuludur. Biz sosyalizm için mücadele ediyoruz ve bu noktada, kendilerini sadece devrimci Üç Halk İlkesi ile sınırlandıranlardan ayrılıyoruz. Bugünkü çabalarımız ilerideki yüce hedefimize yönelmiştir; bu hedefi gözden kaçırırsak komünist olmaktan çıkarız. Ama bugünkü çabalarımızı gevşetirsek, gene aynı şekilde komünist olmaktan çıkarız.

Biz, devrimci geçiş teorisinin¹⁰ savunucularıyız ve demokratik devrimden sosyalizme geçilmesini savunuyoruz. Demokratik devrim,

8 Japon mallarının kaçakçılık yoluyla Çin'e sokulması.

9 Burada, sözünü ona Çin-Japon ekonomik işbirliği kastedilmektedir.

10 Bkz. Karl Marks ve Friderich Engels, Komünist Partisi Manifestosu, Dördüncü Bölüm, AYDINLIK Yayınları; V.İ. Lenin Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasinin İki Taktiği, On ikinci ve On üçüncü Bölümler: Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevik) Tarihi, Kısa Ders, Üçüncü Bölüm, Üçüncü Kısım, AYDINLIK Yayınları.

hepsi de demokratik cumhuriyet sloganı altında olmak üzere, birkaç aşamada gelişecektir. Burjuvazinin ağır bastığı durumdan proletaryanın ağır bastığı duruma geçiş, uzun bir mücadele sürecini kapsar. Önderlik için verilen bu mücadelede zafer, Komünist Partisi'nin, hem proletaryanın, hem de köylülüğün ve şehir küçük burjuvazisinin siyasi bilinç ve örgütlenme düzeyini yükseltmek için yaptığı çalışmaya bağlıdır.

Proletaryanın en sağlam müttefiki köylülüktür, ondan sonra da şehir küçük burjuvazisi gelir. Önderliği ele geçirmek için bizimle yarışacak olan ise burjuvazidir.

Burjuvazinin bocalamasının ve devrimde sebat etmemesinin üstesinden gelmek için kitlelerin gücüne ve siyasetimizin doğruluğuna güvenmeliyiz, aksi takdirde burjuvazi, üstünlüğü ele geçirir.

Biz, geçişin kansız olmasını istiyoruz ve bunun için çalışmalıyız, ancak ileride ne olacağı kitlelerin gücüne bağlı olacaktır.

Biz, Troçkist "sürekli devrim" teorisinin değil, devrimci geçiş teorisinin savunucularıyız.¹¹ Biz, demokratik cumhuriyetin bütün gerekli aşamalarından geçerek sosyalizme ulaşmak istiyoruz. Kuyrukçuluğa karşıyız, ama aynı zamanda maceracılığa ve aceleciliğe de karşıyız.

Burjuvazinin devrime katılmasını, bunun geçici olacağı gerekçeyle reddetmek ve (yarisömürge bir ülkede) burjuvazinin Japonya'ya karşı olan kesimleriyle yapılan ittifakı, teslimiyetçilik olarak nitelemek, bizim kabul edemeyeceğimiz Troçkist bir yaklaşımdır. Aslında bugün böyle bir ittifak, sosyalizm yolundaki zorunlu bir köprüdür.

Kadro Sorunu

Büyük bir devrimi yönetmek için büyük bir partiye ve çok sayıda yetenekli kadroya sahip olmak gerekir. 450 milyon nüfusu olan

11 Bkz. J.V. Stalin, Leninizmin İlkeleri, Üçüncü Bölüm, Sol Yayınları: "Ekim Devrimi ve Rus Komünistlerinin Taktikleri" İkinci Bölüm: "Leninizmin Sorunları Üzerine" Üçüncü Bölüm.

Çin'de, eğer önderlik küçük ve dar bir gruptan meydana geliyorsa ve partinin önderleri ve kadroları dar kafalı, dar görüşlü ve beceriksiz kimselerse, tarihte eşi bulunmayan büyük devrimimizi gerçekleştirmemiz mümkün olmaz. Çin Komünist Partisi, uzun zamandan beri büyük bir parti olmuştur ve gericilik döneminde uğradığı kayıplara karşın, hâlâ da büyük bir partidir, birçok iyi öndere ve kadroya sahiptir, fakat bu gene de yeterli değildir. Parti örgütlerimizi bütün ülkeye yaymalı ve bilinçli bir şekilde on binlerce kadro ve yüzlerce yetenekli önder yetiştirmeliyiz. Bunlar, Marksizm-Leninizmi sıkı bir şekilde kavramış, siyasi bakımdan uzak görüşlü, çalışmada yetenekli, fedakârlık ruhuyla dolu, sorunları tek başlarına çözebilen, güçlükler karşısında yılmayan ve millete, sınıfa ve partiye hizmet etmede sadık ve kararlı kadrolar ve önderler olmalıdırlar. Parti, üyelerle ve kitlelerle olan bağlarında işte bu kadrolara ve önderlere güvenir ve parti ancak onların kitlelere sıkı bir şekilde önderlik etmelerine dayanarak düşmanı alt edebilir. Böyle kadrolar ve önderler bencillikten, bireyci kahramanlıktan, gösterişten, tembellikten, pasiflikten ve sekte kendini beğenmişlikten arınmış fedakâr milli kahramanlar ve sınıf kahramanları olmalıdırlar. Partimizin üyelerinde, kadrolarında ve önderlerinde aranan nitelikler ve çalışma tarzı işte budur. Davamız uğruna canlarını veren on binlerce üyenin, binlerce kadronun ve birçok yetenekli önderin bize bıraktığı manevi miras işte budur. Hiç kuşkusuz biz bu niteliklere sahip olmalı, kendimize yeniden şekil vermede daha da iyi sonuçlar elde etmeli ve kendimizi daha yüksek bir devrimci düzeye çıkarmalıyız. Ancak, bu da yeterli değildir; parti içinde ve ülkede birçok yeni kadro ve önder bulmayı kendimize görev edinmeliyiz. Devrimimizin geleceği kadrolara bağlıdır. Stalin'in dediği gibi, "Her şeyi kadrolar belirler."¹²

12 Bkz. J.V. Stalin, "Kremlin Sarayı'nda Kızıl Ordu Akademileri Mezunlarına Söylev" Mayıs 1935. Bu söylevinde Stalin şöyle diyordu: "...Dünyadaki bütün sermayeler içinde en değerlisi ve en belirleyici olanı insandır, kadrolardır. Şunu kavramalıyız ki, içinde bulunduğumuz koşullarda, 'herşeyi kadrolar belirler.'"

Parti İçinde Demokrasi Sorunu

Parti içi demokrasi bu amaçlara ulaşmak için zorunludur. Eğer partiyi güçlendirmek istiyorsak, bütün üyelerin inisiyatifini harekete geçirmek için demokratik merkeziyetçiliği uygulamalıyız. Gericiilik ve iç savaş döneminde daha fazla merkeziyetçilik vardı. Yeni dönemde, merkeziyetçilik demokrasiyle sıkı bir şekilde birleştirilmelidir. Demokrasiyi uygulayalım ve böylece bütün partide inisiyatifte yer verelim. Bütün parti üyelerinin inisiyatifini harekete geçirelim ve böylece çok sayıda yeni kadro yetiştirelim, sekterliğin kalıntılarını yok edelim ve bütün partide çelikten bir birlik sağlayalım.

Konferansta ve Bütün Parti İçinde Birlik

Bu konferans sırasında siyasi sorunlarla ilgili olarak dile getirilen karşı görüşler, yapılan açıklamalardan sonra yerlerini görüş birliğine bıraktılar ve Merkez Komitesi'nin çizgisi ile daha önce bazı yoldaşların önderliğinde benimsenen geri çekilme çizgisi arasındaki ayrılık da, şimdi ortadan kaldırılmış bulunmaktadır.¹³ Bu, partimizin çok sağlam bir şekilde birleşmiş olduğunu gösterir. Bu birlik, bugünkü milli ve demokratik devrimin en önemli dayanağını meydana getirmektedir, çünkü bütün sınıfın ve bütün milletin birliği ancak Komünist Partisi'nin birliği ile sağlanabilir ve ancak bütün sınıfı ve bütün milleti birleştirdiğimiz zaman düşmanı yenebilir ve milli ve demokratik devrimi gerçekleştirebiliriz.

13 Sözü geçen görüş ayrılığı, Partinin Merkez Komitesi'nin çizgisi ile Çang Guotao'nun 1935-36 yıllarındaki geri çekilme çizgisi arasındaydı. Bkz. bu ciltte "Japon Emperyalizmine Karşı Taktikler Üzerine" Not 22, s.234. Mao Zedung Yoldaş, "daha önceki ayrılık... şimdi ortadan kaldırılmış bulunmaktadır" derken, Kızıl Ordu'nun Dördüncü Cephe Ordusu'nun, Merkezi Kızıl Ordu'ya katılmasına değiniyordu. Çang Guotao'nun bundan sonra Partiye açıkça ihanet etmesi ve daha da yozlaşarak bir karşıdevrimci haline gelmesi, artık Parti çizgisi ile ilgili bir ayrılık olmaktan çıkmış ve tek bir hainin faaliyeti haline gelmişti."

Milyonlarca Kitleyi Japonya'ya Karşı Milli Birleşik Cepheye Kazanın

Doğru siyasetimizin ve sağlam birliğimizin amacı, milyonlarca kitleyi Japonya'ya karşı milli birleşik cepheye kazanmaktır. Proletaryanın, köylülüğün ve şehir küçük burjuvazisinin geniş kitlelerinin. bizim yürüteceğimiz propaganda. ajitasyon ve örgütlenme çalışmalarına ihtiyacı vardır. Ayrıca. burjuvazinin Japonya'ya karşı olan kesimleri ile bir ittifak kurabilmek için de çaba göstermemiz gerekmektedir. Partinin siyasetinin kitlelere mal edilmesi uzun ve kararlı bir çabayı, yılmaz ve zorlu, sabırlı ve titiz bir çabayı gerektirir. Bu çaba olmadan hiçbir şey elde edemeyiz. Japonya'ya karşı milli birleşik cephenin kurulması ve sağlamlaştırılması, bu cepheye düşen görevin yerine getirilmesi ve Çin'de demokratik bir cumhuriyetin kurulması, tamamen bizim kitleleri kazanma çabalarımıza bağlıdır. Bu çabayı harcayarak milyonlarca ve milyonlarca kitleyi önderliğimiz altında toplayabilirsek, devrimci görevlerimizi hızla yerine getirebiliriz. Zorlu bir şekilde çalışarak Japon emperyalizmini mutlaka yıkacak ve milli ve toplumsal kurtuluşa kesin olarak ulaşacağız.

İSPANYA HALKINA MEKTUP* (1937)

İspanya halkı, Silah Arkadaşları:

Biz, Çin Komünist Partisi, Çin Kızıl Ordusu ve Çin Sovyetleri, İspanya Cumhuriyetçi Hükümeti'nin yürüttüğü savaşa, dünyadaki en kutsal savaş gözüyle bakıyoruz. Bu savaş, yalnızca İspanyol halkınının yaşamı için değil, aynı zamanda dünyanın ezilen halkları için de sürdürülmektedir; çünkü İspanyol Hükümeti, İspanyol suç ortakları ile birlikte dünyanın kültür, uygarlık ve adaletini yıkmakta olan Alman ve İtalyan faşizmine karşı direniyor. İspanyol Hükümeti ve İspanyol halkı, Uzakdoğu'da Çin'in Japon faşist işgalcileriyle birlik olan ve onlara destek sağlayan Alman ve İtalyan faşistlerine karşı savaşıyorlar. Alman ve İtalyan faşizminden aldığı destek olmasaydı, Japon faşizmi, şimdiki gibi bize kuduz bir köpek gibi saldıramazdı.

Çin halkının savaşımının, İspanya'daki sizin savaşımınızdan ayrılabilceğine inanmıyoruz. Çin Komünist Partisi, Japon faşizmine karşı yürüttüğü savaşım ile, siz İspanyol halkına destek olmakta ve cesaret vermektedir. Çin Komünist Partisi, Çin Kızıl Ordusu ve Çin halkı sizin Madrid'i savunuşunuzdan, kuzey ve güney cephelerindeki zaferlerinizden çok duygulanmıştır. Bizim burada, Sovyet bölgelerindeki basınımız her gün kahramanca savaşımız üzerine raporlar ve makaleler yayımlıyor. İyice inanıyoruz ki, halk cephesindeki çeşitli partilerinizin birliği, nihai zaferiniz için temeldir...

* Çieh Fang dergisi, No. 4, (Haziran 1937)'de yayımlanan 15 Mayıs 1937 tarihli bir mektuptan alınmıştır.

Zaferinizin, Japon faşizmine karşı savaşımızda bize doğrudan yardımcı olacağını biliyoruz. Sizin amacınız, bizim amacımızdır. Her ülke halkınca örgütlenmiş, Uluslararası Gönüllüler üzerine haberleri heyecanla okuyoruz ve onların saflarında Çinlilerle Japonların da olmasından hoşnutuz. Çin Kızıl Ordusu'ndan da birçok yoldaş size katılmak için İspanya'ya gitme isteğindedirler. Japon düşmanımızla karşı karşıya olmasaydık, size katılır ve ön saflarımızda yerimizi alırdık.

Birçoğunuzun bildiği gibi, Çin Kızıl Ordusu on yıldır kesintisiz ve çetin bir savaşım sürdürmüştür. Kaynak yokluğu, açlık ve soğuk içinde, yetersiz silah, cephane ve tıp malzemesiyle, en sonunda zaferimizi kazanana dek savaştık. Sizin ve ordumuzun da bizim gibi büyük zorluklar içinden geçtiğini biliyoruz ve zafere ulaşacağınıza güveniyoruz. Bizim on yıllık savaşımız, acı çekmekten korkmayan, düşmana karşı kahramanca ve hiç yılmadan savaşmayı sürdüren en devrimci bir halk ve onun devrimci ordusunun zafere ulaşacağını kanıtlamıştır...

YOLDAŞ BROWDER'E MEKTUP*

(1937)

Aziz Yoldaş Browder:

Bir yoldaşın ziyaretinden yararlanarak, bu mektubu, Çin halkının iyi dostu ve Amerikan halkının önderi siz şerefli Yoldaş Browder'e gönderiyorum.

Birçok Amerikalı yoldaştan ve başkalarından, Amerikan Komünist Partisi'nin ve Amerikan halkının geniş yığınlarının, Çin'in anti-Japon savaşıyla derinden ilgilendiğini öğrendik, onlar, önceleri de bize çeşitli biçimlerde yardım etmişlerdir. Bu bize, savaşımızın yalıtılmış bir savaşım olmadığı ve dışardan kahramanca desteklendiğimiz güvenini vermektedir; aynı zamanda, zaferi elde ettiğimizde, bu zaferin Amerikan halkının kurtuluş savaşımına büyük destek olacağı kanısındayız.

Günümüz dünyası, büyük bir patlayışın öngünündedir ve tüm dünya işçi sınıfı, aynı zamanda özgürlüğe kavuşmak isteyen bütün halklar, mutlaka birleşmeli ve ortak bir savaşım sürdürmelidirler.

Devrimci selamlar!

MAO ZEDUNG
24 Haziran 1937

*Mao Zedung Lun Vençi'den alınmıştır.

PRATİK ÜZERİNE*

Bilgi ile Pratik, Bilme ile Yapma Arasındaki İlişki Üzerine

Temmuz 1937

Marx'tan önce materyalizm, bilgi sorununu insanın toplumsal niteliğinden ve tarihi gelişmesinden kopuk bir biçimde incelemiş, bu yüzden bilginin toplumsal pratiğe bağımlılığını, yani üretime ve sınıf mücadelesine bağımlılığını kavrayamamıştı.

Marksistler her şeyden önce insanın üretimdeki faaliyetini en temel pratik faaliyet olarak, insanın bütün diğer faaliyetlerinin belirleyicisi olarak görürler. İnsanın bilgisi esas olarak maddi üretimde-

* Bir zamanlar Partimizde bazı dogmacı yoldaşlar vardı. Bunlar uzun bir zaman "Marksizm bir dogma değil, bir eylem kılavuzudur" şeklindeki gerçeği inkâr ederek ve insanları Marksist eserlerden yerli yersiz aktardıkları sözler ve cümlelerle yıldırarak, Çin Devrimi'nin tecrübesini reddettiler. Bir zamanlar bazı deneyci yoldaşlar da vardı. Bunlar uzun bir zaman kendilerini kendi bölük pörçük tecrübeleriyle sınırladılar, teorinin devrimci pratik için ne kadar önemli olduğunu kavramadılar ya da devrimi bir bütün olarak görmediler. Vargüçleriyle, ama önelerini görmeden çalıştılar. Bu iki türden yoldaşların, özellikle de dogmacıların hatalı fikirleri 1931-1934 yıllarında Çin Devrimi'ni ağır kayıplara uğrattı. Ama gene de Marksist kisvesine bürünen dogmacılar epeyce yoldaşın kafasını bulandırmaya devam ettiler. "Pratik Üzerine" yazısı, Parti içindeki dogmacılığın ve deneyciliğin öznelci hatalarını, özellikle de dogmacılık hatasını Marksist bilgi teorisinin bakış açısından gözler önüne sermek amacıyla yazılmıştı. Bu yazıya "Pratik Üzerine" adının verilmesinin nedeni, yazıda pratiği küçümseyen öznelciliğin dogmacı türünün açığa çıkarılmasına ağırlık tanınmasıdır. Bu yazıdaki düşünceler, Yenan'daki Japonya'ya Karşı Askeri ve Siyasi Okul'da Mao Zedung Yoldaş'ın verdiği bir derste ortaya konulmuştu.

ki faaliyetine dayanır. İnsan, maddi üretimdeki faaliyeti aracılığıyla, yavaş yavaş doğa olaylarını, doğanın özelliklerini ve yasalarını ve kendisiyle doğa arasındaki ilişkileri kavrar. Gene üretimdeki faaliyeti aracılığıyla, insan ile insan arasındaki bazı ilişkileri de yavaş yavaş farklı ölçülerde kavrar. Bu bilgilerden hiçbiri üretimdeki faaliyet dışında elde edilemez. Sınıfsız toplumda toplumun bir bireyi olarak her insan öteki bireylerle birlikte ortak çalışmaya katılır, onlarla belirli üretim ilişkilerine girer ve insanın maddi ihtiyaçlarını karşılamak üzere üretimde bulunur. Bütün sınıflı toplumlarda farklı toplumsal sınıfların bireyleri de farklı biçimlerde belirli üretim ilişkilerine girerler ve maddi ihtiyaçlarını karşılamak üzere üretimde bulunurlar. İnsan bilgisinin serpilip boy attığı ana kaynak budur.

İnsanın toplumsal pratiği sadece üretimdeki faaliyetle sınırlı değildir, sınıf mücadelesi, siyasi hayat, bilimsel ve sanatsal uğraşlar gibi daha birçok biçime bürünür. Sözün kısası, bir toplumsal varlık olarak insan, toplumun pratik hayatının bütün alanlarına katılır. Dolayısıyla insanın, insan ile insan arasındaki farklı ilişkileri değişen ölçülerde öğrenmesi, yalnızca maddi hayatı aracılığıyla değil, aynı zamanda siyasi ve kültürel hayatı (her ikisi de maddi hayata sımsıkı bağlıdır) aracılığıyla da olur. Toplumsal pratiğin bu öteki türleri arasında özellikle sınıf mücadelesi, bütün değişik biçimleriyle, insan bilgisinin gelişmesi üzerinde derin bir etki yaratır. Sınıflı toplumda her insan belli bir sınıfın üyesi olarak yaşar ve hiç istisnasız her düşünce belli bir sınıfın damgasını taşır.

Marksistler, insan toplumunda üretim faaliyetinin alt düzeyden üst düzeye doğru adım adım geliştiğini ve bu nedenle insanın doğaya ya da topluma ilişkin bilgisinin de alt düzeyden üst düzeye doğru adım adım geliştiğini, yani sığdan derine doğru, tek yanlılıktan çok yanlılığa doğru geliştiğini savunurlar. İnsanlar tarihte çok uzun bir zaman, zorunlu olarak, toplum tarihi konusunda tek yanlı bir kavrayışla sınırlı kaldılar. Bunun nedeni, bir yandan sömürücü sınıfların her zaman taraf tutan bir tutumla tarihi çarpıtmaları, öte

yandan da küçük çapta üretimin insanın bakış açısını sınırlamasıydı. İnsanoğlu ancak dev üretici güçlerle (büyük çapta sanayi) birlikte modern proletarya ortaya çıktığı zaman toplumun gelişmesi konusunda kapsamlı ve tarihi bir kavrayış edinebildi ve bu bilgiyi bir bilime, Marksizm bilimine dönüştürebildi.

Marksistler, insanın dış dünyaya ilişkin bilgisinin doğruluğunun biricik ölçütünün, insanın toplumsal pratiği olduğunu savunurlar. Aslında insan bilgisinin doğruluğu, ancak, önceden beklenen sonuçlara toplumsal pratik süreci (maddi üretim, sınıf mücadelesi ya da bilimsel deney) içinde varıldığı zaman kanıtlanmış olur. Bir kimse çalışmasında başarılı olmak, yani önceden kafasında tasarladığı sonuçları elde etmek istiyorsa, kafasındaki fikirleri nesnel dış dünyanın yasalarına uygun kılmalıdır. Eğer kafasındaki fikirler nesnel dış dünyanın yasalarına uygun düşmezse, pratikte başarısızlığa uğrar. Bir kimse pratikte başarısızlığa uğradığında bundan birtakım dersler çıkarır ve kafasındaki fikirleri düzelterek onları dış dünyanın yasalarına uygun kılsa başarısızlığı başarıya dönüştürebilir; "başarısızlık başarının anasıdır" ve "bir musibet bin nasihatten iyidir" sözlerinden kastedilen de budur. Diyalektik materyalist bilgi teorisi, insan bilgisinin pratikten asla kopartılamayacağını savunur, pratiğin önemini inkâr eden ya da bilgiyi pratikten kopartan bütün yanlış teorileri mahkûm eder ve pratiğe öncelik tanır. Bu nedenle Lenin şunu söylemişti: "Pratik, (teorik) bilgiden daha yüksektir, çünkü sadece evrensellik değerine değil, dolaysız güncellik değerine de sahiptir."¹ Diyalektik materyalist Marksist felsefenin iki önemli özelliği vardır. Birincisi, onun sınıfsal niteliğidir: Diyalektik materyalizmin proletaryanın hizmetinde olduğunu açıkça ilan eder. İkincisi, uygulanabilir oluşudur. Teorinin pratiğe bağımlı olduğunu, teorinin pratiğe dayandığını ve pratiğe hizmet ettiğini vurgular. Herhangi bir bilgi ya da teorinin doğruluğu öznel duygular

1 V.İ. Lenin, "Hegel'in Mantık Biliminin Özeti", Bütün Eserleri, Moskova, 1958, cilt 38, s.205.

tarafından değil, toplumsal pratikteki nesnel sonuçlar tarafından belirlenir. Doğruluğun biricik ölçütü toplumsal pratiktir. Diyalektik materyalist bilgi teorisinde başlıca ve temel bakış açısı, pratiğin bakış açısıdır.²

Peki, insan bilgisi pratikten nasıl doğar ve gene pratiğe nasıl hizmet eder? Bilginin gelişme sürecini incelersek, bu sorun açıklığa kavuşur.

Pratiğin süreci içinde insan ilkönce şeylerin sadece görünürdeki yanını, tek tek yönlerini, dış ilişkilerini görür. Örneğin, dışardan bazı kimseler bir gözleminde bulunmak üzere Yenan'a gelirler. İlk bir iki gün şehrin topografyasını, sokaklarını, evlerini görürler. Birçok insanla tanışır, ziyafetlere, akşam davetlerine ve kitle mitinglerine gider, çeşitli türden konuşmalar dinler, çeşitli yazılar okurlar; bunların hepsi de şeylerin görünürdeki yanı, tek tek yönleri ve dış ilişkileridir. Buna aglusal bilgi aşaması, yani duyusal algılamalar ve izlenimler aşaması denir. Yani Yenan'daki bu belirli şeyler, gözlem grubu üyelerinin duyu organları üzerinde etki yaratır, duyusal algılamalar uyandırır ve onların beyinlerinde birçok izlenimin doğmasına yol açar; bu izlenimler arasında dış ilişkilerin kaba bir taslağı vardır. Bu, bilginin birinci aşamasıdır. Bu aşamada insan henüz daha derin kavramlar oluşturamaz ya da mantıki sonuçlar çıkaramaz.

Toplumsal pratik sürerken, insanın pratiğinin akışı içinde insanda duyusal algılamalar ve izlenimler uyandıran şeyler birçok kez tekrarlanır; sonra bilgi süreci içinde beyinde ani bir değişiklik (sıçrama) meydana gelir ve kavramlar oluşur. Kavramlar artık şeylerin görünürdeki yanı, tek tek yönleri ve dış ilişkileri değildir; şeylerin özünü, bütünselliğini ve iç ilişkilerini kavrarlar. Kavramlar ile duyusal algılamalar arasında sadece niceliksel bir farklılık değil, niteliksel bir farklılık da vardır. Bundan sonra insan yargıya varma ve sonuç çıkarma

2 Bkz. Karl Marx, "Feuerbach Üzerine Tezler", Karl Marx ve Friedrich Engels, iki ciltlik Seçme Eserler, cilt II, Moskova, 1958, s.403 ve V.İ. Lenin, Materyalizm ve Ampiriokritisizm. Çağrı Yayınları.

yoluyla daha da ileri giderek mantıki sonuçlara varabilir. *San Kuo Yen Yi*'deki³ "kafanı çalıştır, bir yolunu bulursun" ve günlük konuşmada kullandığımız "dur bir düşüneyim" deyimleri. insanın yargıya varmak ve sonuç çıkarmak için kavramlar yardımıyla zihnini çalıştırdığını gösterir. Bu, bilginin ikinci aşamasıdır. Gözlem grubunun üyeleri çeşitli veriler topladıktan ve onları "bir kere daha düşündükten" sonra, "Komünist Partisi'nin Japonya'ya Karşı Birleşik Cephe siyaseti, kapsamlı, samimi ve dürüsttür" yargısına varabilirler. Bu yargıya varduktan sonra, eğer kendileri de milleti kurtarma konusunda samimiyseler bir adım daha atıp şu sonucu çıkarabilirler: "Japonya'ya Karşı Milli Birleşik Cephe başarıya ulaşabilir." Bu kavrama, yargıya varma ve sonuç çıkarma aşaması, bir şeyi öğrenmenin bütün bir süreci içinde daha da önemli bir aşamadır: ussal bilgi aşamasıdır. Öğrenmenin gerçek görevi, algılama yoluyla düşünceye varmak. giderek nesnel şeylerin iç ilişkilerini, yasalarını, bir süreç ile başka bir süreç arasındaki iç ilişkileri kavramak, yani mantıkî bilgiye varmaktır. Bir başka deyişle, algısal bilgi şeylerin tek tek yönleriyle, görünürdeki yönleriyle ve dış ilişkileriyle ilgilidir; buna karşılık mantıkî bilgi şeylerin bütünselliğine, özüne ve iç ilişkilerine ulaşmada büyük bir adım atar ve çevremizdeki dünyanın iç ilişkilerini açığa çıkarır. Mantıkî bilgi ile algısal bilgi arasındaki fark budur. Dolayısıyla mantıkî bilgi çevremizdeki dünyanın gelişmesini, bütünselliği ve bütün yönlerinin iç ilişkileri içinde kavrayabilir.

Bilginin gelişme sürecinin pratiğe dayandığını ve sıgdan derine doğru ilerlediğini ileri süren bu diyalektik materyalist teoriyi, Marksizmin doğuşundan önce hiç kimse ortaya koyamamıştı. Bilginin gittikçe derinleşen hareketini toplum içindeki insanın karmaşık ve durmadan tekrarlanan üretim ve sınıf mücadelesi pratiği içinde algısal bilgiden mantıkî bilgiye doğru ilerlediği bu hareketi, hem materyalist hem de diyalektik bir biçimde ortaya koyan Marksist

³ San Kuo Yen Yi (Üç Krallığın Masalları). 14. yüzyılın sonları ve 15. yüzyılın başlarında yaşamış olan Lo Kuançung'un yazdığı ünlü bir Çin romanıdır.

materyalizm bu sorunu ilk kez doğru bir biçimde çözmüş oldu. Lenin şöyle demişti: "Maddenin soyutlanması, bir doğa yasasının soyutlanması, değerın soyutlanması vb., kısacası bütün bilimsel (doğru, ciddi ve saçma olmayan) soyutlamalar doğayı daha derin, daha doğru ve daha eksiksiz bir biçimde yansıtır."⁴ Marksizm-Leninizm, bilgi sürecindeki her iki aşamanın da kendi özelliklerine sahip olduklarını; bilginin, alt aşamada algısal olarak, üst aşamada ise mantıkî olarak ortaya çıktığını ve her iki aşamanın da bütünleşmiş bir bilgi süreci içinde bulunduğunu savunur. Algısal bilgi ile ussal bilgi nitelik bakımından farklı olmakla birlikte, birbirlerinden kopuk değildirler: pratik temelinde birleşmişlerdir. Pratiğimiz şunu kanıtıyor: Algılanan bir şey henencecik kavranamaz ve bir şey ancak kavrandığı zaman daha derin bir biçimde algılanabilir. Algılama sadece dış görünüş sorununu çözebilir; öz sorunu ise ancak teori tarafından çözülebilir. Her iki sorunun çözümü de pratikten asla ayrılmaz. Bir şeyi öğrenmek isteyen bir kimsenin o şeyle bağ kurmaktan, yani o şeyin çevresinde yaşamaktan (uygulamada bulunmaktan) başka çaresi yoktur. Feodal toplumda kapitalist toplumun yasalarını önceden bilmek olanaksızdı, çünkü kapitalizm henüz doğmamıştı ve bununla ilgili pratik henüz yoktu. Marksizm ancak kapitalist toplumun ürünü olabilirdi. Marx, laissezfaire kapitalizmi* döneminde, emperyalizm çağına özgü belirli yasaları önceden somut olarak bilemezdi, çünkü kapitalizmin son aşaması olan emperyalizm henüz doğmamıştı ve bununla ilgili pratik henüz yoktu. Bu görevi ancak Lenin ve Stalin yerine getirebilirdi. Dehaları bir yana, Marx, Engels, Lenin ve Stalin'in teorilerini yaratabilmelerinin temel nedeni, kendi zamanlarının sınıf mücadelesi ve bilimsel deney pratiğine doğrudan doğruya katılmış olmalarıydı. Bu pratiğe katılmayan hiçbir dahi başarıya ulaşamaz. "Bilim adamı, kapısından dı-

4 V.İ. Lenin, "Hegel'in Mantık Biliminin Özeti", Bütün Eserleri, cilt 38, Moskova, 1958, s.161.

* "Bırakınız yapınlar" felsefesinin egemen olduğu kapitalizm. Başka bir deyişle, serbest rekabet dönemindeki kapitalizm. (Ç.N.)

şarı adını almadan bütün dünyada olup biteni bilir" sözü teknolojinin henüz gelişmediği eski çağlarda söylenmiş boş laflardan biriydi. Gerçi bu söz bugünkü gelişmiş teknoloji çağında bile varlığını sürdürmektedir: ama gerçek kişisel bilgiye sahip olanlar, dünyanın dört bir bucağında pratiğin içinde bulunan insanlardır. Bu insanlar kendi pratikleri aracılığıyla "bilgi edinirler" ve edindikleri bilgi, yazılar ve teknik araçlar yoluyla "bilim adamı"na ulaşır: işte "bilim adamı" ancak o zaman dolaylı bir biçimde "bütün dünyada olup biteni bilebilir" Eğer belli bir şeyi ya da belli bir şeyler dizisini dolaysız bir biçimde öğrenmek istiyorsak, gerçeği değiştirmek, o şeyi ya da şeyler dizisini değiştirmek için pratik mücadeleye doğrudan doğruya katılmamız gerekir. Çünkü, birer olgu olarak onlarla bağ kurabilmemiz ancak böyle mümkün olabilir, o şeyin ya da şeyler dizisinin özünü açığa çıkarabilmemiz ve onları kavrayabilmemiz ancak gerçeği değiştirmek için pratik mücadeleye doğrudan doğruya katılmakla mümkün olabilir. Bazı kimseler sorunları bile bile çarpıtarak tam tersini ileri sürseler de, insanı bilgiye gerçekten götüren biricik yol budur. Dünyanın en gülünç insanı, şuradan buradan kullaktan dolma bilgiler edinip sonra da kendini "dünyanın Bir Numaralı otoritesi" ilan eden "allame"dir; bu da sadece onun kendini bilmediğini gösterir. Bilgi bir bilim sorunudur ve bilimde en küçük bir sahtekârlığa ya da kendini beğenmişliğe yer yoktur. Bilimde gerekli olan bunun tam tersidir; dürüstlük ve alçakgönüllülük. Bilgi sahibi olmak istiyorsanız, gerçekliği değiştirme pratiğine katılmanız gerekir. Bir armudun tadının nasıl olduğunu öğrenmek istiyorsanız, onu yiyerek değiştirmeniz gerekir. Atomun yapısını ve özelliklerini öğrenmek istiyorsanız, atomun durumunu değiştirmek üzere fiziksel ve kimyasal deneyler yapmanız gerekir. Devrimin teorisini ve yöntemlerini öğrenmek istiyorsanız, devrime katılmanız gerekir. Her gerçek bilgi dolaysız tecrübeden kaynaklanır. Ama bir kimse her konuda dolaysız tecrübeye sahip olamaz; aslında bilgimizin büyük bir bölümü dolaylı tecrübeden, örneğin eski çağlarda ve yabancı ülkelerde edinilmiş bilgiden gelir. Atalarımız ve yabancılar bu bil-

giyi dolaysız tecrübeyle edinmişlerdir ve bu bilgiye ancak, onların dolaysız tecrübelerinin süreci içinde Lenin'in sözünü ettiği "bilimsel soyutlama"nın gerekliliği yerine getirilmişse ve nesnel gerçeklik bilimsel bir biçimde yansıtılmışsa güvenilir; yoksa güvenilmez. Dolayısıyla bir insanın bilgisi, biri dolaysız tecrübeden, biri de dolaylı tecrübeden edinilen iki bölümden oluşur. Ayrıca, benim için dolaylı tecrübe olan şey başkaları için dolaysız tecrübedir. Bu nedenle, bir bütün olarak alındığında hiçbir bilgi dolaysız tecrübeden ayrılamaz. Bütün bilgi, insanın fiziksel duyu organları aracılığıyla nesnel dış dünyayı algılamasından kaynaklanır. Bu algılamayı reddeden, dolaysız tecrübeyi reddeden, ya da gerçekliği değiştirmenin pratiğine doğrudan doğruya katılmayı reddeden bir kimse materyalist değildir. İşte "allame"nin gülünç olmasının nedeni de budur. "Kaplanın inine girmeden kaplan yavrusunu nasıl yakalarsın?" diye eski bir Çin özdeyişi vardır. Bu özdeyiş aynı zamanda insanın pratiği ve bilgi teorisi için de geçerlidir. Pratik dışında hiçbir bilgi olamaz.

Gerçekliği değiştirmenin pratiği temelinde yükselen diyalektik materyalist bilgi hareketini, giderek derinleşen bilgi hareketini açıklığa kavuşturmak için birkaç somut örnek daha verelim.

Pratiğinin ilk döneminde, yani makineleri parçalama ve kendiliğinden mücadele döneminde proletarya, kapitalist topluma ilişkin bilgisinde henüz algısal bilgi aşamasındaydı; kapitalizmin olgularının sadece bazı yönlerini ve dış ilişkilerini biliyordu. O zamanlar proletarya hâlâ "kendi içinde bir sınıf" idi. Ama pratiğinin ikinci döneminde, yani bilinçli ve örgütlü ekonomik ve siyasi mücadeleler dönemine eriştiğinde proletarya kapitalist toplumun özünü, toplumsal sınıflar arasındaki sömürü ilişkilerini ve kendi tarihi görevini kavradı. Proletaryanın bütün bunları kavrayabilmesinin nedeni, kendi pratiği ve uzun süreli mücadele tecrübesiydi. Marx ve Engels bu pratiği ve tecrübeyi bütün yönleriyle bilimsel bir biçimde özetlediler ve proletaryanın eğitilmesi için Marksizm teorisini yarattılar. İşte o zaman proletarya "kendisi için bir sınıf" durumuna geldi.

Aynı şey Çin halkının emperyalizmin konusundaki bilgisi için de geçerlidir. İlk aşama yüzeysel ve algısal bilgi aşamasıydı; bu. Tay-ping İlahi Krallığı Hareketi'nin, Yi Ho Tuan Hareketi'nin vb. yabancı-lara karşı hiçbir ayırım gözetmeksizin giriştiği mücadelelerde açıkça görülebilir. Çin halkı ancak ikinci aşamada ussal bilgi aşamasına ulaştı, emperyalizmin iç ve dış çelişmelerini gördü ve emperyalizmin geniş Çin halk kitlelerini ezmek ve sömürmek üzere Çin'in komprador ve feodal sınıflarıyla ittifak yaptığı temel gerçeğini kavradı. Bu bilgi, aşağı yukarı 1919'daki 4 Mayıs Hareketi sıralarında başladı.

Şimdi de savaşı alalım. Eğer bir savaşı yönetenlerin savaş tecrübesi yoksa, ilk aşamada belli bir savaşın (örneğin son 10 yıldaki Toprak Devrimi Savaşımız) yönetilmesiyle ilgili kapsamlı yasaları kavrayamazlar. İlk aşamada sadece bir sürü çarpışmaya girip çıkarlar, üstelik de birçok yenilgiye uğrarlar. Ama bu tecrübe (kazanılan savaşların ve özellikle de kaybedilen savaşların tecrübesi) onların tüm savaşın iç sürecini, yani o belirli savaşın yasalarını kavramalarını, strateji ve taktiklerini anlamalarını ve böylece savaşı güvenle yönetmelerini sağlar. Eğer o anda komuta tecrübesiz birine devredilirse, o zaman savaşın gerçek yasalarını kavrayana kadar o da birçok yenilgiye uğrayacaktır (tecrübe kazanacaktır).

"Bu işin üstesinden gelebileceğimden emin değilim." Bir yoldaş bir görevi kabul etmekte duraksama gösterdiğinde çoğu zaman bu sözleri işitiriz. Niçin kendinden emin değildir? Çünkü ya verilen görevin özü ve koşulları konusunda sistemli bir kavrayışa sahip değildir ya da o çalışmayla bağı pek azdır ya da hiç yoktur ve dolayısıyla o çalışmayı yöneten yasalardan habersizdir. Ama kendisine verilen görevin özünü ve koşullarını ayrıntılı bir biçimde tahlil ettikten sonra kendine olan güveni artar ve o görevi seve seve yerine getirir. Eğer o görevde bir süre çalışır ve tecrübe kazanırsa, sorunlara öznel, tek yanlı ve yüzeysel bir biçimde yaklaşan bir insan değil de, sorunlara açık görüşlülükle bakmaya istekli bir kimseyse, o

işin nasıl yapılacağı konusunda kendi başına sonuçlar çıkarabilir ve o işi daha büyük bir cesaretle yapabilir. Ancak sorunlara öznel, tek yanlı ve yüzeysel bir biçimde yaklaşan kimseler bir yere gelir gelmez koşullara dikkate almadan, şeyleri bütünlükleri (bir bütün olarak geçmişteki ve şimdiki durumları) içinde gözden geçirmeden ve (şeylerin özünü, şeylerin niteliğini ve bir şey ile başka bir şey arasındaki iç ilişkileri) kavramadan hemen sağa sola emirler ve talimatlar yağdırmaya koyulurlar. Böyle insanlar tökezleyip düşmeye mahkûmdurlar.

Dolayısıyla görüldüğü gibi, bilgi sürecinde ilk adım dış dünyadaki nesnelere bağ kurmaktır; bu, algılama aşamasına girer. İkinci adım, algılamada elde edilen verileri yeniden düzene koyarak senteze vardırılmaktır; bu, kavrama, yargıya varma ve sonuç çıkarma aşamasına girer. Algılamada elde edilen veriler ancak çok zengin (bölük pörçük değil) ve gerçekliğe uygun (aldatıcı değil) olurlarsa, doğru kavramlar ve teoriler kurmanın temelini oluşturabilirler.

Burada iki noktayı önemle belirtmek gerekir. Birincisini gerçi daha önce belirttik, ama burada tekrarlamakta yarar var; ussal bilgi algısal bilgiye bağımlıdır. Ussal bilginin ille de algısal bilgiden çıkması gerekmediğini sanan bir kimse idealisttir. Felsefe tarihinde bir "akılcı" okul vardır. Bu okul yalnızca aklın güvenilir olduğuna, algısal tecrübenin güvenilir olmadığına inanır ve tecrübenin değil, yalnızca aklın gerçekliğini kabul eder. Bu okulun yanılığı, şeyleri tersine çevirmesindedir. Ussal bilginin güvenilir olmasının biricik nedeni, duyusal algılamalardan kaynaklanmasıdır. Eğer böyle olmasaydı, ussal bilgi, kaynağı olmayan bir suya, kökleri olmayan bir ağaca benzer; öznel, kendi kendine oluşmuş ve güvenilmez bir şey olurdu. Bilgi sürecindeki sıralamada en başta algısal tecrübe gelir. Toplumsal pratiğin bilgi süreci içindeki önemini vurguluyoruz, çünkü insan bilgisini yaratan ve insanın nesnel dünyadan algısal tecrübe edinmesini başlatan, sadece ve sadece toplumsal pratiktir. Gözlerini kapayan, kulaklarını tıkayan ve kendini nesnel dünyadan

bütünüyle koparan bir insan için bilgi diye bir şey söz konusu olamaz. Bilgi tecrübeyle başlar; bilgi teorisinin materyalizmi budur.

İkinci nokta ise şudur: Bilginin derinleştirilmesi gerekir, algısal bilgi aşamasının ussal bilgi aşamasına vardırılması gerekir; bu da, bilgi teorisinin diyalektığıdır.⁵ Bilginin ilk baştaki algısal aşamada kalabileceğini, tek başına algısal bilginin güvenilir olduğunu ve ussal bilginin güvenilir olmadığını sanmak, "deneyciliğin" tarihi yanılığını tekrarlamak olur. Bu teorinin yanılığı, algılama verilerinin nesnel dünyadaki bazı gerçeklikleri yansıtmakla birlikte (burada, tecrübeyi sözüm ona iç gözlemle kısıtlayan idealist deneyciliği kastetmiyorum), tek yanlı ve yüzeysel olmaktan öteye gidemediklerini, şeyleri tam olarak yansıtmadıklarını, şeylerin özünü yansıtmadıklarını kavrayamamasındadır. Bir şeyi bütünlüğü içinde tam olarak yansıtabilmek, onun özünü yansıtabilmek, onun iç yasalarını yansıtabilmek için, bir kavramlar ve teoriler sistemi kurmak üzere posayı atıp özü alarak, sahte olanı atıp gerçek olanı alarak, birinden diğerine, dışardan içeriye doğru ilerleyerek, duyusal algılamada edinilen zengin verileri düşünce yoluyla yeniden düzenlemek gerekir; yani algısal bilgiden ussal bilgiye bir sıçrama yapmak gerekir. Bu yeniden düzenlenmiş bilgi daha boş ve daha az güvenilir bir bilgi değildir. Tam tersine, bilgi süreci içinde pratiğe dayanılarak bilimsel bir biçimde yeniden düzenlenen her şey, Lenin'in de dediği gibi, nesnel gerçekliği daha derin, daha doğru ve daha eksiksiz olarak yansıtır. Gel gelelim, kaba "pratikçiler" tecrübeye saygı duyar, teoriyi küçümserler; bu yüzden de, nesnel sürecin bütününe kapsamlı bir biçimde göremez, açık seçik bir yönelimden ve uzak görüşlü bir bakış açısından yoksun kalır, rasgele başarılarla yetinir ve gerçeği ancak kıyısından köşesinden yakalayabilirler. Böyle kimseler bir devrimi yönetecek olsalar, onu olsa olsa bir çıkmaz sokağa sokarlar.

5 "Bir şeyi kavrayabilmek için, ilkönce deneysel olarak kavramaya. incelemeye başlamak, sonra da deneycilikten evrensele yükselmek gerekir." (Aynı eserler, s.197.)

Ussal bilgi algısal bilgiye dayanır, ama algısal bilginin de ussal bilgiye vardırılması gerekir; diyalektik materyalist bilgi teorisi budur. Felsefede "akılcılık" da, "deneycilik" de, bilginin tarihi ve diyalektik niteliğini kavrayamazlar. Bu iki okul da gerçeğin bir yönünü içermekle birlikte (burada idealist değil, materyalist akılcılık ve deneyciliği kastediyorum), her ikisi de bir bütün olarak bilgi teorisinde yanılığa düşerler. Bilginin algısal olandan ussal olana doğru ilerleyen diyalektik materyalist hareketi, büyük bir bilgi süreci (sözgelimi, bütün bir toplumu ya da devrimi öğrenmek) için olduğu kadar, küçük bir bilgi süreci (sözgelimi, tek bir şeyi ya da görevi öğrenmek) için de geçerlidir.

Ama bilginin hareketi burada sona ermez. Eğer diyalektik materyalist bilgi hareketi ussal bilgide duracak olsaydı, sorunun yalnızca yarısı çözülmüş olurdu. Üstelik Marksist felsefeye göre bu, sorunun daha az önemli olan yarısıdır. Marksist felsefe, işin en önemli yanının, nesnel dünyanın yasalarını kavramak ve böylece nesnel dünyayı açıklayabilir duruma gelmek değil, bu yasalara ilişkin bilgiyi, dünyayı değiştirmek üzere etkin bir biçimde uygulamak olduğunu savunur. Marksizme göre, teori önemlidir ve teorinin önemi Lenin'in şu sözlerinde eksiksiz bir biçimde dile getirilir: "Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olamaz."⁶ Ama Marksizmin teorinin önemini vurgulamasının biricik nedeni, teorinin eyleme yol göstermesidir. Elimizde doğru bir teori olduğu halde, onun sadece lafını edip rafa kaldırırsak, onu uygulamaya koymazsak, o teori ne kadar doğru olursa olsun hiçbir işe yaramaz. Bilgi, pratikle başlar; teorik bilgi pratik aracılığıyla edinilir ve yeniden pratiğe dönmek zorundadır. Bilginin etkin işlevi, kendini yalnızca algısal bilgiden ussal bilgiye etkin sıçrayışta göstermez; aynı zamanda, daha da önemlisi, kendini ussal bilgiden devrimci pratiğe sıçrayışta da göstermek zorundadır. Yeryüzünün yasalarını kavrayan bilgi, yeniden dünyayı değiştirmenin pratiğine yöneltilmeli, yeniden üretim

6 V.İ. Lenin Ne Yapmalı?, Sol Yayınları.

pratiğine, devrimci sınıf mücadelesinin ve devrimci milli mücade-
lenin pratiğine ve bilimsel deney pratiğine uygulanmalıdır. Bu te-
oriyi sına ve geliştirme sürecidir, bütün bir bilgi sürecinin sürdürü-
lmesidir. Teorinin nesnel gerçekliğe uygun olup olmadığı sorunu,
yukarıda belirtildiği gibi, algısal bilgiden ussal bilgiye ilerleyen ha-
reket içinde tam olarak çözülmez ve çözülemez. Bu sorunu tam ola-
rak çözümenin biricik yolu ussal bilgiyi yeniden toplumsal pratiğe
yönelmek, teoriyi pratiğe uygulamak ve insanın kafasında tasarla-
dığı hedeflere ulaşip ulaşmadığına bakmaktır. Birçok doğabilim te-
orisinin doğru sayılmasının nedeni, sadece doğabilimciler tarafın-
dan ilk buldukları anda doğru kabul edilmeleri değil, daha sonra-
ki bilimsel pratik içinde doğrulanmış olmalarıdır. Marksizm-Leni-
nizmin doğru kabul edilmesinin nedeni, sadece Marx, Engels, Le-
nin ve Stalin tarafından bilimsel olarak formüle edildiği zaman
doğru sayılması değil aynı zamanda daha sonraki devrimci sınıf
mücadelesinin ve devrimci milli mücadelenin pratiği içinde doğru-
lanmış olmasıdır: Diyalektik materyalizm evrensel olarak geçerli-
dir, çünkü pratiğin içindeki hiç kimse diyalektik materyalizmin et-
ki alanının dışında kalmaz. İnsan bilgisinin tarihi, bize, birçok te-
orinin tam olarak doğru olmadığını ve bu eksikliğin pratiğin sına-
ması içinde giderildiğini öğretiyor. Birçok teoride hatalar vardır ve
bu hatalar ancak pratiğin sınaması içinde düzeltilebilir. İşte bu yüz-
dendir ki, doğruluğun ölçütü pratiktir ve "bilgi teorisinde hayatın,
pratiğin bakış açısı öncelikle ve temel olarak alınmalıdır".⁷ Stalin'in
çok güzel söylediği gibi: "Pratiğin yolu devrimci teoriyle aydınla-
tılmazsa, pratik karanlıkta el yordamıyla ilerler: aynı şekilde, teori-
de pratikle birleştirilmezse, amaçsız hale gelir."⁸

Peki, bu noktaya vardığımız zaman bilginin hareketi tamamlan-
mış mı olur? Cevabımız, hem evet, hem de hayırdır. Toplumdaki in-
sanlar, belli bir nesnel sürecin (doğal ya da toplumsal) belli bir ge-

7 V.İ. Lenin Materyalizm ve Ampirikritisizm.

8 J.V. Stalin. Leninizmin ilkeleri, Sol Yayınları.

lişme aşamasında o süreci değiştirmek üzere pratiğe atıldıklarında, nesnel sürecin beyinlerinde yansması ve kendi öznel faaliyetleri sonucunda, bilgilerini algısal aşamadan ussal aşamaya vadırabilir, o nesnel sürecin yasalarına genellikle uygun düşen fikirler, teoriler, planlar ya da programlar yaratabilirler. Sonra da bu fikirleri, teorileri, planları ya da programları aynı nesnel süreç içinde pratiğe uygulularlar. Ve eğer kafalarındaki amaçları gerçekleştirebilirlerse, yani daha önceden formüle ettikleri fikirleri, teorileri, planları ya da programları aynı sürecin pratiği içinde gerçeğe dönüştürebilirlerse ya da genel olarak dönüştürebilirlerse, o zaman bilgi süreci bu belirli sürece ilişkin olarak tanımlanmış sayılabilir. Doğanın değiştirilmesi süreci içinde, örneğin bir teknik projenin gerçekleştirilmesini, bilimsel bir varsayımın kanıtlanmasını, bir aracın yapılmasını ya da ekinlerin biçilmesini alalım. Toplumun değiştirilmesi süreci içinde, sözgelimi bir grevin zaferle sonuçlanmasını, bir savaşta zafer kazanılmasını ya da bir eğitim tasarısının gerçekleştirilmesini alalım. Bütün bunlar bir insanın kafasındaki amaçları gerçekleştirilmesi olarak kabul edilebilir. Ama genellikle, gerek doğayı değiştirmenin pratiğinde, gerekse toplumu değiştirmenin pratiğinde, insanların ilk baştaki fikirleri, teorileri, planları ya da programlarının hiç değişmeden gerçekleştiği pek enderdir. Çünkü gerçekliği değiştirmeye girişen insanlar genellikle birçok kısıtlamayla karşılaşır. Yalnızca var olan bilimsel ve teknolojik koşullar tarafından değil, aynı zamanda nesnel sürecin gelişmesi ve bu sürecin belirginlik derecesi (nesnel sürecin yönleri ve özü henüz tam olarak açığa çıkmamıştır) tarafından da kısıtlanırlar. Böyle bir durumda fikirler, teoriler, planlar ya da programlar genellikle kısmen, bazen de tamamen değişirler. Çünkü, pratiğin akışı içinde önceden düşünülmemiş koşullarla karşılaşılır. Yani ilk baştaki fikirler, teoriler, planlar ya da programlar gerçekliğe kısmen ya da tamamen uygun düşmeyebilir ve kısmen ya da tamamen yanlış olabilir. Birçok durumda, bilgideki yanlışların düzeltilebilmesi, nesnel sürecin yasalarıyla uygunluğun sağlanabilmesi, böylelikle öznel olanın nesnel olana dönüştü-

rülebilmesi ya da başka bir deyişle, önceden tasarlanmış sonuçların pratikte elde edilebilmesi için, başarısızlıkların birçok kez tekrarlanması gerekir. Ama gene de, bu noktaya erişildiğinde, belli bir nesnel sürecin belli bir aşamasında o sürece ilişkin insan bilgisinin hareketi tamamlanmış sayılabilir.

Gel gelelim, sürecin gelişmesi açısından bakılacak olursa, insan bilgisinin hareketi henüz tamamlanmış değildir. Doğada olsun, toplumunda olsun, her süreç kendi iç çelişmesi ve mücadelesi aracılığıyla ilerler ve gelişir ve insan bilgisinin hareketi de onunla birlikte ilerleyip gelişmelidir. Toplumsal hareketler söz konusu olduğunda, gerçek devrimci önderler, yukarıda belirtildiği gibi yalnızca hatalar ortaya çıktığında fikirlerini, teorilerini, planlarını ya da programlarını düzeltmesini bilmekle kalmamalıdır. Aynı zamanda belli bir nesnel süreç geliştiği ve bir gelişme aşamasından öbürüne dönüştüğü zaman onunla birlikte kendilerinin ve bütün devrimci yoldaşlarının öznel bilgilerini de ilerletip dönüştürmelerini sağlamasını da bilmelidirler; yani önerilen yeni devrimci görevlerin ve yeni çalışma programlarının durumundaki yeni değişikliklere uygun olmasını sağlamalıdır. Devrimci bir dönemde durum çok hızlı değişir. Eğer devrimcilerin bilgisi de değişen duruma uygun bir hızla değişmezse, o devrimciler devrimi zafere götüremezler.

Ama çoğu zaman düşünce gerçekliğin gerisinde kalır, çünkü insan bilgisi çeşitli toplumsal koşullar tarafından kısıtlanır. Devrimci saflardaki bazı iflah olmazların düşünceleri, değişen nesnel koşullara uygun bir biçimde ilerleyemez ve kendini tarihi olarak sağ oportünizm biçiminde gösterir; biz, devrimci saflardaki bu iflah olmazlara karşıyız. Bunlar, karşıtların mücadelesinin nesnel süreci ilerlettiğini, ama kendi bilgilerinin eski aşamada kaldığını göremezler. Bu, bütün iflah olmazların düşüncesinin belirleyici özelliğidir. Bunların düşüncesi toplumsal pratikten kopuktur; toplum arabasına yol göstermek üzere önden gidemezler, arabanın çok hızlı gittiğinden yakınlık geride kalırlar ve onu geriye çekmeye ya da ters yöne çevirmeye çalışırlar.

Biz aynı zamanda "sol" lafazanlığa da karşıyız. "Solcular"ın düşüncesi, belli bir gelişme aşamasını nesnel süreçten soyutlar. Bazıları kendi kafalarındaki düşleri gerçek sanırlar. Bazıları da ancak gelecekte gerçekleştirilebilecek olan bir düşünceyi bugünden gerçekleştirmeye çabalarlar. Kendilerini halkın büyük çoğunluğunun bugünkü pratiğinden ve günün gerçeklerinden koparırlar ve maceracı eylemlere girişirler.

Öznel olan ile nesnel olan arasındaki kopukluk ve bilginin pratikten koparılması, gerek idealizmin, gerekse mekanik materyalizmin; gerek oportünizmin, gerekse maceracılığın belirleyici özelliğidir. Belirleyici özelliği bilimsel-toplumsal pratik olan Marksist-Leninist bilgi teorisi, bu yanlış ideolojilere kararlılıkla karşı çıkar. Marksistler, evrenin mutlak ve genel gelişme sürecinde her özel sürecin gelişmesinin görelî olduğunu ve dolayısıyla da mutlak gerçeğin sonsuz akışında, herhangi bir belirli gelişme aşamasındaki özel bir sürece ilişkin insan bilgisinin yalnızca görelî olarak doğru olduğunu kavrarlar. Sayısız görelî doğrunun toplamı, mutlak doğruyu oluşturur.⁹ Gerek nesnel bir sürecin gelişmesi, gerekse insan bilgisinin hareketinin gelişmesi çelişmeler ve mücadelelerle doludur. Nesnel dünyadaki bütün diyalektik hareketler, eninde sonunda insan bilgisinde yansımalarını bulabilir. Gerek toplumsal pratikteki, gerekse insan bilgisindeki oluşma, gelişme ve yok olma süreci sonsuzdur. İnsanın nesnel gerçekliği belirli fikirlere, teorilere, planlara ve programlara uygun olarak değiştiren pratiği geliştikçe, nesnel gerçekliğe ilişkin bilgisi de derinleşir. Nesnel gerçeklik dünyasındaki değişme hareketinin nasıl sonu yoksa, insanın pratik aracılığıyla gerçeği öğrenmesinin de sonu yoktur. Marksizm-Leninizm, gerçeği bilmenin sonuna ulaşmış değildir; tam tersine, pratiğin akışı içinde durmadan gerçeğin öğrenilmesine giden yeni yollar açar. Bizim vardığımız sonuç, öznel olanla nesnel olanın, teoriyle pratiğin ve bilme ile yapmanın somut, tarihi birliğidir. Biz ister "sol" olsun, ister sağ, somut tarihten ayrılan bütün yanlış ideolojilere karşıyız.

9 Bkz. V.İ. Lenin, Materyalizm ve Ampiriokritisizm.

Toplumun bugünkü gelişme döneminde. dünyayı doğru bir biçimde öğrenmenin ve değiştirmenin sorumluluğu, tarih tarafından proletaryanın ve onun partisinin omuzlarına yüklenmiştir. Bilimsel bilgiye uygun olarak belirlenen bu süreç, yani dünyayı değiştirme pratiği dünyada ve Çin'de daha şimdiden tarihi bir ana, insanlık tarihinde eşine rastlanmamış büyük bir ana, yani karanlığın dünyadan ve Çin'den tamamen kovulacağı ve dünyanın bugüne kadar görülmemiş ölçüde aydınlık bir dünyaya dönüştürüleceği ana ulaşmış bulunmaktadır.

Proletaryanın ve devrimci halkın dünyayı değiştirme mücadelesi şu görevleri içerir. Nesnel dünyayı ve aynı zamanda kendi öznel dünyalarını değiştirmek: öğrenme yeteneklerini değiştirmek ve öznel dünya ile nesnel dünya arasındaki ilişkileri değiştirmek. Böyle bir değişiklik yeryüzünün bir bölümünde, Sovyetler Birliği'nde daha şimdiden gerçekleşmiştir. Orada insanlar bu değişim sürecini daha da ilerletmektedirler. Çin halkı ve bütün dünya halkları da böyle bir süreçten geçmektedirler ya da mutlaka geçeceklerdir.

Kendisi de değiştirilecek olan nesnel dünyada, değişmeye karşı çıkanlar da vardır. Bunların da, değiştirilebilmeleri için, gönüllü ve bilinçli bir değişim aşamasına girmeden önce bir zorlama aşamasından geçmeleri gerekmektedir. Bütün insanlık kendini ve dünyayı gönüllü ve bilinçli olarak değiştirdiği zaman, dünya komünizmi çağına ulaşmış olacaktır.

Gerçeği pratik içinde keşfedin ve gene pratik içinde kanıtlayıp geliştirin. Algısal bilgiden yola çıkın ve onu etkin bir biçimde ussal bilgiye vardırın; sonra ussal bilgiden yola çıkın ve hem öznel, hem de nesnel dünyayı değiştirmek üzere devrimci pratiğe etkin bir biçimde rehberlik edin. Pratik, bilgi, gene pratik ve gene bilgi. Bu süreç sonsuz döngüler içinde tekrarlanır ve her döngüyle birlikte pratiğin ve bilginin içeriği bir üst düzeye yükselir. Bütün bir diyalektik materyalist bilgi teorisi budur. Bilme ile yapmanın birliği diyalektik materyalist teorisi budur.

ÇELİŞME ÜZERİNE*

Ağustos 1937

Şeylerdeki çelişme yasası, yani karşıtların birliği yasası materyalist diyalektiğin temel yasasıdır. Lenin, "Gerçek anlamda diyalektik, nesnelere özündeki çelişmenin incelenmesidir"¹ demişti. Lenin bu yasaya genellikle diyalektiğin özü adını veriyordu. Aynı zamanda ona diyalektiğin çekirdeği de diyordu.² Dolayısıyla bu yasayı incelerken bir dizi soruna değinmeden, bazı felsefi sorunlara değinmeden geçemeyiz. Eğer bütün bu sorunları açıklığa kavuşturabilirsek, materyalist diyalektik konusunda temel bir kavrayışa varmış olacağız. Bu sorunlar şunlardır: İki dünya görüşü, çelişmenin evrenselliği, çelişmenin özelliği, baş çelişme ve bir çelişmenin esas yönü, bir çelişmenin yönleri arasındaki özdeşlik ve mücadele ve uzlaşmaz karşıtlığın çelişmedeki yeri.

* Mao Zedung Yoldaş bu felsefe yazısını "Pratik Üzerine" adlı yazısından sonra ve gene o sıralarda Parti içinde görülen ciddi dogmacı düşünce hatasının üstesinden gelmek amacıyla kaleme aldı. İlk olarak Yenan'daki Japonya'ya Karşı Askeri ve Siyasi Okul'da dersler şeklinde sunulan bu yazı, Mao Zedung Yoldaş'ın Seçme Eserleri'ne alınmadan önce kendisi tarafından gözden geçirildi.

1 Hegel'in Felsefe Tarihi Üzerine Dersler'indeki "Eleatik Okul" üzerine Lenin'in notlarından. Bkz. V.İ. Lenin, "Hegel'in Felsefe Tarihi Üzerine Dersler'inin Özeti", Bütün Eserleri, cilt 38, Moskova, 1958, s.249.

2 Lenin, "Diyalektik Sorunu Üzerine" adlı yazısında şöyle diyordu: "Tek bir bütünü ikiye bölünmesi ve onun çelişmeli bölümlerinin bilinmesi (Bkz. Lassalle'ın Heraklitos'la ilgili kitabının 'Bilgi Üzerine' adlı üçüncü bölümünün başındaki Philo'dan Heraklitos'la ilgili alıntı) diyalektiğin özüdür ('esaslanndan biridir, temel özelliği değilse bile temel özelliklerinden biridir')." (Bütün Eserleri, cilt 38, Moskova, 1958, s.357) Lenin, "Hegel'in Mantık Bilimi'nin Özeti" adlı yazısında şöyle diyordu: "Sözün kısası, diyalektik, karşıtların birliği öğretisi olarak tanımlanabilir. Bu, diyalektiğin çekirdeğini ortaya koyar, ama açıklanması ve geliştirilmesi gerekir." (Agy. s.215).

Son yıllarda Sovyet felsefe çevrelerinde Deborin okulunun idealizmine yöneltilen eleştiri³ bizim aramızda da büyük ilgi uyandırdı. Deborin'in idealizminin Çin Komünist Partisi içinde çok kötü bir etkisi oldu. Partimizdeki dogmacı düşüncenin Deborin okulunun yaklaşımıyla bir ilgisi olmadığı söylenemez. Bu nedenle bugün felsefeyi incelerken ana hedefimiz dogmacı düşüncenin kökünü kazımak olmalıdır.

I. İki Dünya Görüşü

İnsan bilgisinin bütün tarihi boyunca evrenin gelişmesi yasasına ilişkin iki anlayış var olmuştur; iki karşıt dünya görüşünü oluşturan metafizik anlayış ile diyalektik anlayış. Lenin şöyle demişti:

İki temel (ya da iki mümkün? ya da tarihi olarak ayırt edilebilir?) gelişme (evrim) anlayışı şunlardır: Azalma ve çoğalma olarak tekrarlanma olarak gelişme ve karşıtların birliği olarak gelişme (bir birliğin birbirinden ayrı karşıtlara bölünmesi ve bunlar arasındaki karşılıklı ilişki).⁴

Burada Lenin bu iki farklı dünya görüşünü kastediyordu.

Çin'de metafiziğin bir başka adı da *suan-sueh*'tir. İdealist dünya görüşünün özünü meydana getiren bu düşünce tarzı gerek Çin'de, gerekse Avrupa'da tarihin uzun bir dönemi boyunca insan düşüncesine hâkim oldu. Avrupa'da burjuvazinin ilk zamanlarındaki materyalizmi de metafizikti. Birçok Avrupa ülkesinin toplumsal ekonomisinin çok gelişmiş kapitalizm aşamasına ulaşmasıyla, üretici güçlerin, sınıf mücadelesinin ve bilimlerin tarihte eşi görülmemiş bir

3 Bir Sovyet filozofu olan Deborin (1881-1963) SSCB Bilimler Akademisi'nin bir üyesiydi. Sovyetler Birliği'ndeki felsefe çevreleri 1930 yılında Deborin Okulu'nu eleştirmeye başladılar ve bu okulun teoriyi pratikten, felsefeyi de siyasetten koparmak şeklindeki hatalarını idealist nitelikte hatalar olduğunu belirttiler.

4 V.İ. Lenin "Diyalektik Sorunu Üzerine", Bütün Eserleri, cilt 38, Moskova, 1958, s.358.

düzeye erişmesiyle ve sanayi proletaryasının tarihi gelişmenin en büyük itici gücü durumuna gelmesiyle birlikte, materyalist diyalektik Marksist dünya görüşü doğdu. Gene aynı sıralarda, materyalist diyalektiğe karşı çıkmak için, burjuvazi içerisinde açık ve kaba gerici idealizmin yanı sıra bir de kaba evrimcilik ortaya çıktı.

Metafizik ya da kaba evrimci dünya görüşü, şeyleri tek başına, durağan ve tek yanlı olarak görür. Evrendeki bütün şeyleri, bütün şeylerin biçimlerini ve türlerini birbirlerinden sonsuza dek kopmuş ve değişmez olarak kabul eder. Ancak, nicelik bakımından artma ya da azalma biçiminde bir değişiklik ya da bir yer değişikliği olabilir. Kaldı ki, bu artma ya da azalmanın ya da yer değişikliğinin nedeni şeylerin içinde değil, dışındadır; yani itici güç dışsaldır. Metafizikçiler evrendeki bütün farklı türden şeylerin ve onların özelliklerinin ilk meydana geldikleri andan bu yana hep aynı kaldığını ileri sürerler. Meydana geldikleri andan sonraki bütün değişiklikler sadece nicelik bakımından artma ya da azalma biçimindedir. Metafizikçiler bir şeyin ancak aynı şey olarak kendini durmadan tekrarlayabileceğini ve başka bir şeye dönüşemeyeceğini savunurlar. Onlara göre, kapitalist sömürü, kapitalist rekabet, kapitalist toplumun bireyci ideolojisi vb., bütün bunlar eski köleci toplumda, hatta ilkel toplumda bile görülebilirler ve hiç değişmeden sonsuza dek var olacaklardır. Toplumsal gelişmenin nedenlerini coğrafya ve iklim gibi toplumun dışındaki etkenlere bağlarlar. Bir şeyin gelişmesinin nedenlerini aşırı basitleştirilmiş bir biçimde o şeyin dışında ararlar ve gelişmenin bir şeyin içindeki çelişmelerden doğduğunu savunan materyalist diyalektik teoriyi inkâr ederler. Bunun sonucunda da, ne şeylerin niteliksel farklılığını açıklayabilirler, ne de bir niteliğin başka bir niteliğe dönüşmesi olayını. Bu düşünce tarzı Avrupa'da 17. ve 18. yüzyıllarda mekanik materyalizm olarak, 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarında da kaba evrimcilik olarak görüldü. Çin'de "Tao nasıl değişmezse, gökyüzü de değişmez"⁵ sözlerin-

5 Han Hanedanı döneminde Konfüçyüsçülüğün ünlü temsilcilerinden biri olan Dung Çungşu'nun (MÖ 179-104) bir sözü.

de dile gelen metafizik düşünce. çürümüş feodal hâkim sınıflar tarafından uzun bir süre desteklendi. Son yüz yıl içinde Avrupa'dan ithal edilen mekanik materyalizm ve kaba evrimcilik de burjuvazi tarafından desteklenmektedir.

Metafizik dünya görüşünün karşısına dikilen diyalektik materyalist dünya görüşü, bir şeyin gelişmesini anlayabilmek için onu içsel olarak ve başka şeylerle ilişkileri içinde incelememiz gerektiğini savunur. Başka bir deyişle, şeylerin gelişmesi onların içsel ve zorunlu kendi kendine hareketi olarak görülmelidir. Buna karşılık, her şey kendi hareketi içinde çevresindeki şeylerle karşılıklı ilişki içindedir ve hem onlardan etkilenir, hem de onları etkiler. Bir şeyin gelişmesinin temel nedeni dışsal değil, içseldir; o şeyin bağrında taşıdığı çelişmededir. Her şeyin bir iç çelişmesi vardır ve her şeyin hareketi ve gelişmesi bu iç çelişmeden kaynaklanır. Bir şeyin içindeki çelişirlik o şeyin gelişmesinin temel nedenidir; o şeyin başka şeylerle olan karşılıklı ilişkileri ve karşılıklı etkilemeleri ise ikincil nedenlerdir. Bu yüzden materyalist diyalektik, metafizik mekanik materyalizm ve kaba evrimcilik tarafından ileri sürülen dışsal nedenler teorisine ya da dışsal bir itici güç teorisine karşı etkili bir biçimde mücadele eder. Salt dış nedenlerin ancak mekanik harekete, yani büyüklük ya da nicelik bakımından değişikliklere yol açabileceği, ama şeylerin niçin niteliksel olarak binlerce bakımdan farklılık gösterdiğini ve bir şeyin niçin başka bir şeye dönüştüğünü açıklayamayacağı ortadadır. Aslında bir dış gücün etkisi altındaki mekanik hareket bile şeylerin iç çelişirliği aracılığıyla meydana gelir. Aynı şekilde bitkilerdeki ve hayvanlardaki basit büyüme, onların niceliksel olarak gelişmeleri de, esas olarak, onlardaki iç çelişmelerin bir sonucudur. Gene aynı şekilde toplumsal gelişme de esas olarak dış nedenlerin değil, iç nedenlerin bir sonucudur. Hemen hemen aynı coğrafya ve iklim koşullarının bulunduğu ülkeler gelişmelerinde büyük farklılıklar ve eşitsizlikler gösterirler. Ayrıca, bir ülkenin coğrafyası ve iklimi hiç değişmediği halde, o ülkede büyük toplum-

sal değişiklikler meydana gelebilir. Emperyalist Rusya. Sosyalist Sovyetler Birliği'ne dönuştü. Gene kapılarını dünyaya kapamış olan feodal Japonya, emperyalist Japonya'ya dönuştü: ama her iki ülkenin de coğrafyasında ve ikliminde herhangi bir değişiklik olmamıştı. Çağlar boyu feodalizminin egemenliği altında bulunan Çin, son yüz yıldır büyük değişikliklere uğradı ve şimdi de kurtarılmış ve özgür bir yeni Çin doğrultusunda değişiyor; ama coğrafyasında ve ikliminde henüz hiçbir değişiklik olmadı. Gerçi bir bütün olarak yeryüzünün ve onun her bölümünün coğrafyası ve iklimi de değişir; ama bu değişiklikler toplumdaki değişikliklerle kıyaslandıklarında çok önemsiz kalırlar. Coğrafya ve iklim değişiklikleri kendilerini on binlerce yıldır gösterirler, oysa toplumsal değişiklikler kendilerini binlerce, yüzlerce, onlarca yılda, hatta devrim zamanlarında birkaç yıl ya da birkaç ayda gösterirler. Materyalist diyalektiğe göre, doğadaki değişikliklerin ana nedeni doğadaki iç çelişmelerin gelişmesidir. Toplumdaki değişiklikler ise esas olarak toplumdaki iç çelişmelerin, yani üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişmenin, sınıflar arasındaki çelişmenin ve eski ile yeni arasındaki çelişmenin gelişmesinden kaynaklanır. Toplumu ilerleten ve eski toplumun yerini yeni toplumun almasının itici gücünü sağlayan şey, bu çelişmelerin gelişmesidir. Peki, materyalist diyalektik dış nedenleri yok mu sayar? Asla. Materyalist diyalektik, dış nedenlerin değişmenin koşullarını, iç nedenlerin de değişmenin temelini meydana getirdiğini ve dış nedenlerin ancak iç nedenler aracılığıyla etkili olabileceğini savunur. Bir yumurta uygun bir ısıda civcive dönuşür, ama hiçbir ısı bir taşı civcive dönuştüremez, çünkü her birinin farklı bir temeli vardır. Farklı ülkelerin halkları arasında sürekli bir karşılıklı etkileme vardır. Kapitalizmin çağında, özellikle de emperyalizm ve proletarya devrimci çağında farklı ülkeler arasında siyasi, iktisadi ve kültürel alanlardaki karşılıklı ilişki ve etkilemeler son derece büyüktür. Ekim Sosyalist Devrimi, Rusya tarihinde olduğu kadar dünya tarihinde de yeni bir çağ açtı. Dünyanın öteki ülkele-

rindeki iç değişiklikleri etkiledi. Hele Çin'deki iç değişiklikleri özellikle derinden etkiledi. Ne var ki, bu değişiklikler, Çin de içinde olmak üzere bu ülkelerin iç gelişme yasaları aracılığıyla meydana geldiler. Savaşta bir ordu zafer kazanır, öbürüyse yenik düşer; zafer de, yenilgi de iç nedenler tarafından belirlenir. Savaşı kazanan ordu ya güçlü olduğu için ya da ustaca yönetildiği için kazanmıştır. Yenik düşen ordu ise ya zayıf olduğu için ya da kötü yönetildiği için yenilmiştir. Dış nedenler ancak iç nedenler aracılığıyla etkili olurlar. Çin'de 1927 yılında proletaryanın büyük burjuvazi tarafından yenilgiye uğratılmasının nedeni, o sıralar doğrudan doğruya Çin proletaryasının içinde (Çin Komünist Partisi'nin içinde) ortaya çıkan oportünizmdi. Bu oportünizmi ortadan kaldırdığımız zaman Çin Devrimi yeniden ilerlemeye başladı. Daha sonra Çin Devrimi, düşman karşısında yeniden ağır yenilgilere uğradı, çünkü partimizin içinde maceracılık baş göstermişti. Bu maceracılığı yok ettiğimiz zaman davamız bir kere daha ilerlemeye koyuldu. Dolayısıyla, bir siyasi partinin devrimi zafere ulaştırabilmek için kendi siyasi çizgisinin doğruluğuna ve kendi örgütünün sağlamlığına dayanmak zorunda olduğu kolayca anlaşılabilir.

Eski çağlarda diyalektik dünya görüşü hem Çin'de, hem de Avrupa'da ortaya çıktı. Ama eski diyalektiğin kendiliğinden ve çelimsiz bir niteliği vardı. O günün toplumsal ve tarihi koşullarında, henüz teorik bir sistem kuracak durumda değildi. Bu nedenle dünyayı tam olarak açıklayamadı ve yerini metafiziğe bıraktı. 18. yüzyılın sonları ve 19. yüzyılın başlarında yaşayan ünlü Alman filozofu Hegel, diyalektiğe çok önemli katkılarda bulundu, ama onun diyalektiği, idealistti. Ancak proletarya hareketinin büyük öncüleri Marx ve Engels insan bilgisinin tarihindeki olumlu başarıları birleştirdikleri ve özellikle de Hegelci diyalektiğin akla uygun unsurlarını eleştireci bir biçimde özümleyerek diyalektik ve tarihi materyalizmin büyük teorisini yarattıkları zaman, insan bilgisi tarihinde eşi görülmemiş bir devrim gerçekleşti. Bu teori, Lenin ve Stalin tara-

fından daha da geliştirildi. Çin'e ulaşır ulaşmaz, Çinlilerin düşünce dünyasında çok büyük değişikliklere yol açtı.

Bu diyalektik dünya görüşü, bize, öncelikle farklı şeylerdeki karşıtların hareketini nasıl gözlemleyeceğimizi ve tahlil edeceğimizi ve bu tahlile dayanarak çelişmeleri çözme yöntemlerini nasıl bulacağımızı öğretir. Dolayısıyla, şeylerdeki çelişme yasasını somut bir biçimde kavramak bizim için son derece önemlidir.

II. Çelişmenin Evrenselliği

Sorunu daha kolay ortaya koymak bakımından, önce çelişmenin evrenselliğini ele alacağım, sonra da çelişmenin özelliğine geçeceğim. Böyle yapmamın nedeni, çelişmenin evrenselliğinin daha kısa olarak açıklanabilmesidir. Çünkü, materyalist diyalektik dünya görüşü keşfedildiğinden bu yana ve materyalist diyalektik, Marksizmi yaratan ve sürdüren Marx, Engels, Lenin ve Stalin gibi büyük ustalar tarafından insanlık tarihinin ve doğa tarihinin birçok yönlerinin tahliline ve toplum ve doğanın birçok yönlerinin değiştirilmesine (Sovyetler Birliği'nde olduğu gibi) olağanüstü bir başarıyla uygulandığından bu yana, çelişmenin evrenselliği geniş ölçüde kabul edilmiştir. Oysa birçok yoldaş, özellikle de dogmacılar çelişmenin özelliğini hâlâ açık seçik kavramamaktadır. Çelişmenin evrenselliğinin, çelişmenin özelliğinde yattığını kavramamaktadırlar. Devrimci pratiğin akışına yön verebilmemiz için, karşımıza çıkan somut şeylerdeki çelişmenin özelliğini incelemenin ne kadar önemli olduğunu da kavramamaktadırlar. Bu nedenle, çelişmenin özelliğinin incelenmesini vurgulamak ve onu enine boyuna açıklamak gerekmektedir. Dolayısıyla, şeylerdeki çelişme yasasını tahlil ederken, ilkönce çelişmenin evrenselliğini tahlil edecek, sonra çelişmenin özelliğinin tahliline özel bir önem verecek ve en sonunda da yeniden çelişmenin evrenselliğine döneceğiz.

Çelişmenin evrenselliği ya da mutlaklığının ikili bir anlamı vardır. Birincisi, bütün şeylerin gelişme sürecinde çelişme vardır. İkincisi, her şeyin gelişme sürecinde başından sonuna kadar karşıtların bir hareketi vardır.

Engels, "Hareketin kendisi bir çelişmedir"⁶ demişti. Lenin karşıtların birliği yasasını "(zihin ve toplum da içinde olmak üzere) bütün doğa olay ve süreçlerindeki çelişmeli, birbirini karşılıklı olarak dışlayan, karşıt eğilimlerin tanınması (keşfedilmesi)"⁷ olarak tanımlamıştı. Bu fikirler doğru mudur? Evet, doğrudur. Bütün şeylerin hayatını belirleyen ve gelişmesini sağlayan, bütün şeylerdeki çelişmeli yönler arasındaki karşılıklı bağımlılık ve mücadeledir. İçinde çelişme olmayan hiçbir şey yoktur. Çelişme olmadan hiçbir şey var olamaz.

Basit hareket biçimlerinin (sözgelimi, mekanik hareket) ve daha da önemlisi karmaşık hareket biçimlerinin temeli çelişmedir.

Engels çelişmenin evrenselliğini şöyle açıklamıştı:

Eğer basit mekanik yer değiştirme, bir çelişme içeriyorsa, maddenin daha yüksek hareket biçimleri özellikle de organik hayat ve organik hayatın gelişmesi haydi haydi içcriyordur çelişmeyi. hayat, özellikle ve önceliklc, bir varlığın her an hem kendisi, hem de bir başka şey olmasıdır. Demek ki hayat da şeylerin ve süreçlerin kendilerinde var olan, durmadan ortaya çıkan ve çözülen bir çelişmedir; çelişme ortadan kalktığı zaman hayat da sona erer ve ölüm gelir. Gene görmüştük ki. düşünce alanında da çelişmelerden kurtulamayız; sözgelimi, insanın özünde var olan sınırsız bilgi edinme yeteneği ile bu yeteneğin ancak, dış koşullar tarafından sınırlanan ve sınırlı bir bilgiye sahip olan insanlarda bulunması arasındaki çelişme –bize göre, hiç değilse pratik bakımdan– sonsuz bir kuşaklar dizisi ve sonsuz bir ilerleme içinde çözüme kavuşur.

6 F. Engels, "Diyalektik, Nicelik ve Nitelik", Anti-Dühring; Sol Yayınları.

7 V.İ. Lenin, "Diyalektik Sorunu Üzerine", Bütün Eserleri, cilt 38, Moskova, 1958, s.357-358.

yüksek matematiğin temel ilkelerinden biri çelişmedir.

Ama basit matematik bile çelişmelerle doludur.⁸

Lenin de çelişmenin evrenselliğini şöyle göstermişti:

Matematikte: + ve -. Diferansiyel ve entegral.

Mekanikte: Etki ve tepki.

Fizikte: Pozitif ve negatif elektrik.

Kimyada: Atomların bileşimi ve ayrışımı.

Toplum biliminde: Sınıf mücadelesi.⁹

Savaşta saldırı ve savunma, ilerleme ve geri çekilme, zafer ve yenilgi hep karşılıklı olarak birbirleriyle çelişen olaylardır. Biri olmadan öbürü de olamaz. İki yönden aynı anda hem çatışma içindedirler, hem de karşılıklı olarak birbirlerine, bağımlıdırlar. İşte bir savaşın bütünlüğünü oluşturan, onun gelişmesini sağlayan ve sorunlarını çözen budur.

Kavramlarımızdaki her farklılığın nesnel bir çelişmeyi yansıttığı kabul edilmelidir. Nesnel çelişmeler öznel düşüncede yansılar ve bu süreç, kavramların çelişmeli hareketini oluşturur, düşüncenin gelişmesini sağlar ve insan düşüncesindeki sorunları durmadan çözer.

Parti içinde durmadan farklı türden düşünceler arasında karşıtlık ve mücadele ortaya çıkar. Bu, toplumdaki sınıflar arasındaki ve eski ile yeni arasındaki çelişmelerin parti içindeki bir yansımasıdır. Parti içinde çelişmeler ve bu çelişmeleri çözmek için verilen ideolojik mücadeleler olmasaydı, partinin hayatı sona ererdi.

Bu nedenle daha şimdiden açıktır ki, gerek basit hareket biçimlerinde, gerekse karmaşık hareket biçimlerinde; gerek nesnel olgu-

8 F. Engels, agy, s.166-167

9 V.İ. Lenin, "Diyalektik Sorunu Üzerine", Bütün Eserleri, cilt 38, Moskova, 1958, s.357.

larda. gerekse idolojik olgularda çelişme evrensel olarak ve bütün süreçlerde vardır. Peki, çelişme her sürecin ilk aşamasında da var mıdır? Tek tek her şeyin gelişme sürecinde başından sonuna kadar karşıtların bir hareketi var mıdır?

Sovyet filozoflarının Deborin okulunu eleştiren yazılarından da anlaşılacağı gibi, Deborin okulu çelişmenin bir sürecin başlangıcında değil de, o süreç ancak belli bir aşamaya ulaştığı zaman ortaya çıktığını ileri sürmektedir. Böyle olsaydı, sürecin o aşamadan önceki gelişmesinin nedeni içsel değil dışsal olurdu. Dolayısıyla Deborin, dış nedensellik ve mekanik düşünce biçiminin metafizik teorilerine geri dönmektedir. Deborin okulu, bu görüşü somut sorunların tahliline uyguladığında, Sovyetler Birliği'ndeki bugünkü koşullarda genel olarak kulaklar (zengin köylüler) ile köylüler arasında çelişmeler değil, sadece farklılıklar görmekte ve böylece Buharin¹⁰ tamamen anlaşılmaktadır. Fransız Devrimi'ni tahlil ederken, işçiler, köylüler ve burjuvaziden oluşan Üçüncü Sınıf içinde devrimden önce aynı şekilde çelişmeler değil, sadece farklılıklar olduğunu savunmaktadır. Deborin okulunun bu görüşleri, Marksizme aykırıdır. Bu okul her farklılığın daha başından bir çelişme içerdiğini ve farklılığın kendisinin bir çelişme olduğunu kavrayamamaktadır. İki sınıfın ilk ortaya çıktığı andan bu yana, emek ile sermaye çelişme halindedir; ancak ilk başlarda çelişme henüz şiddetlenmemiştir. Sovyetler Birliği'nin bugünkü toplumsal koşullarında bile iş-

10 Buharin (1888-1938), Rus devrimci hareketinde Leninizme karşı çıkan bir hizbin başını çekti. Daha sonra bir ihanet grubuna katıldı, 1937'de Partiden atıldı ve 1938'de Sovyet Yüksek Mahkemesi tarafından ölüme mahkûm edildi. Burada Mao Zedung Yoldaş, Buharin'in uzun zamandır savunduğu şu hatalı görüşü eleştiriyordu: Sınıf çelişmelerini örtbas etmek ve sınıf mücadelesinin yerine sınıf işbirliğini koymak. Sovyetler Birliği'nin tarımı bütünüyle kolektifleştirmeye hazırlandığı 1928-1929 yıllarında Buharin, zengin köylüler ile yoksul ve orta köylüler arasındaki sınıf çelişmesini örtbas etmeye ve zengin köylülere karşı kararlı mücadeleye karşı çıkmaya çalışarak, hatalı görüşünü her zamankinden daha açık bir biçimde ortaya koydu. Buharin aynı zamanda işçi sınıfının "sosyalizme barış içinde geçebilecek" olan zengin köylülerle bir ittifak kurabileceği yolundaki aldatmacayı da ileri sürdü.

çiler ve köylüler arasında bir farklılık vardır ve bu farklılığın kendisi bir çelişmedir. Ancak emek ile sermaye arasındaki çelişmenin tersine bu çelişme, şiddetlenerek uzlaşmaz bir karşıtlığa dönüşmeyecek ya da sınıf mücadelesi biçimine bürünmeyecektir; sosyalist inşa süreci içinde işçiler ve köylüler sağlam bir ittifak kurmuşlardır ve bu çelişmeyi sosyalizmandan komünizme geçiş süreci içinde yavaş yavaş çözmektedirler. Sorun, çelişmenin olup olmaması değil, farklı türden çelişmelerin olmasıdır. Çelişme evrensel ve mutlaktır, bütün şeylerin gelişme sürecinde vardır ve her süreçte başından sonuna kadar varlığını sürdürür.

Yeni bir sürecin doğması ne demektir? Kendini oluşturan karşıtlarıyla birlikte eski birlik, yerini kendini oluşturan karşıtlarıyla birlikte yeni bir birliğe bırakır. Böylece eski sürecin yerini alan yeni bir süreç doğar. Eski süreç biter, yeni bir süreç başlar. Ama yeni süreç de yeni çelişmeler içermektedir, böylece o sürecin çelişmelerinin gelişme tarihi başlar.

Lenin'in belirttiği gibi, *Kapital* adlı eserlerinde Marks, şeylerin gelişme sürecinde başından sonuna kadar varlığını sürdüren bu karşıtların hareketinin örnek bir tahlilini sunmuştu. Bütün şeylerin gelişmesi incelenirken uygulanması gereken yöntem budur. Lenin de bu yöntemi doğru bir biçimde uygulamış, bütün yazılarında bu yöntemle bağlı kalmıştır.

Kapital adlı eserinde Marx, ilkönce burjuva (meta) toplumunun en basit, en sıradan, en temel, en genel ve en gündelik ilişkisini, milyonlarca kez karşılaşılan bir ilişkiyi, yani meta değişimini tahlil eder. Bu son derece basit olgunun (burjuva toplumunun bu "hücre"sinin) tahlili, modern toplumun *bütün* çelişmelerini (ya da *bütün* çelişmelerinin tohumlarını) ortaya koyar. Bunu izleyen açıklama bu çelişmelerin ve tek tek parçaların Σ (toplamı) olarak bu toplumun gelişmesini (hem büyümesini, hem de hareketini) başından sonuna kadar gözler önüne serer.

Lenin şunu da ekledi: "Genel olarak diyalektiğin açıklanması (ya da incelenmesi) yöntemi de böyle olmalıdır."¹¹

Çin komünistleri bu yöntemi öğrenmelidirler. Çin Devrimi'nin tarihini ve bugünkü durumunu ancak bu yönetimi öğrendikleri zaman doğru bir şekilde tahlil edebilir ve Çin Devrimi'nin geleceğini görebilirler.

III. Çelişmenin Özelliği

Çelişme bütün şeylerin gelişme sürecinde vardır; her şeyin gelişme sürecinde başından sonuna kadar varlığını sürdürür. Bu, yukarıda anlattığımız gibi, çelişmenin evrenselliği ve mutlaklığıdır. Şimdi de çelişmenin özelliğini ve göreliliğini inceleyelim.

Bu sorun çeşitli düzeylerde incelenmelidir.

Birincisi, maddenin her hareket biçimindeki çelişmenin kendi özelliği vardır. İnsanın maddeye ilişkin bilgisi maddenin hareket biçimlerine ilişkin bir bilgidir. Çünkü, bu dünyada hareket halindeki madde dışında hiçbir şey yoktur ve bu hareket belli biçimler almak zorundadır. Maddenin her hareket biçimini ele alışımızda, onun öteki hareket biçimleriyle ortak noktalarını gözlemlememiz gerekir. Ama özellikle önemli ve gerekli olan ve bir şeye ilişkin bilgimizin temelini oluşturan, maddenin bu hareket biçiminde kendine özgü olan şeyi gözlemlemektir; yani bu hareket biçimi ile öteki biçimler arasındaki niteliksel farklılığı gözlemlemektir. Ancak bunu yaptığımız zaman şeyleri birbirinden ayırt edebiliriz. Her hareket biçimi kendi içinde kendi özel çelişmesini taşır. Bu özel çelişme, bir şeyi başka bir şeyden ayıran özel niteliği oluşturur. Bu, iç nedendir; ya da denilebilir ki, yeryüzündeki şeylerin engin çeşitliliğinin temelidir. Doğada birçok hareket biçimi vardır: Mekanik hareket, ses, ışık, sıcaklık, elektrik, ayrışım, bileşim vb. Bütün bu biçimler birbi-

11 V.İ. Lenin. "Diyalektik Sorunu Üzerine", Bütün Eserleri, cilt 38, Moskova, 1958. s.358-359.

rine bağımlıdır. ama her biçim özünde öbürlerinden farklıdır. Her hareket biçiminin özel niteliği kendi özel gelişmesi tarafından belirlenir. Bu sadece doğa için değil, aynı zamanda toplumsal ve ideolojik olgular için de geçerlidir. Her toplum biçiminin, her ideoloji biçiminin kendi özel gelişmesi ve özel niteliği vardır.

Bilimler de kendi inceleme konularının özel gelişmelerine göre ayrılırlar. Dolayısıyla, belli bir olgular alanına özgü bir gelişme, belli bir bilim dalının inceleme konusunu meydana getirir. Örneğin, matematikte pozitif ve negatif sayılar; mekanikte etki ve tepki; fizikte pozitif ve negatif elektrik; kimyada ayrışım ve bileşim; toplum bilminde üretici güçler ve üretim ilişkileri, sınıflar ve sınıf mücadelesi; askerlik biliminde saldırı ve savunma; felsefede idealizm ve materyalizm, metafizik bakış açısı ve diyalektik bakış açısı vb. Bütün bunlar farklı bilim dallarının inceleme konularıdır, çünkü her bilim dalının kendi özel gelişmesi ve özel niteliği vardır. Hiç kuşkusuz, gelişmenin evrenselliğini kavramazsak, şeylerin hareket ya da gelişmesinin evrensel nedenini ya da evrensel temelini keşfedemeyiz. Ne var ki, gelişmenin özelliğini incelemesek, bir şeyi başka şeylerden ayıran özel niteliği saptayamaz, bir şeyin hareket ya da gelişmesinin özel nedenini ya da özel temelini keşfedemez, bir şeyi başka bir şeyden ayırt edemez ya da bilim alanları arasına sınır çekemeyiz.

İnsan bilgisinin hareketindeki sürekliliğe gelince, her zaman tek tek ve belirli şeylere ilişkin bilgiden genel olarak şeylere ilişkin bilgiye doğru adım adım bir gelişme vardır. İnsan ancak birçok farklı şeyin özel niteliğini öğrendikten sonra genellemeye geçebilir ve şeylerin ortak niteliğini öğrenebilir. İnsan bu ortak niteliğe ilişkin bilgiyi elde ettiğinde, onu bir kılavuz olarak kullanır ve henüz incelenmemiş ya da derinliğine incelenmemiş olan çeşitli somut şeyleri incelemeye, her birinin özel niteliğini keşfetmeye koyulur; ancak böylelikle somut şeylerin ortak niteliğine ilişkin bilgisini tamamlayabilir, zenginleştirebilir ve geliştirebilir ve bu bilginin kuruyup gitmesini ya da donup kalmasını önleyebilir. İki bilgi süreci vardır.

Biri özelden genele, öteki ise genelden özele. Dolayısıyla, bilgi her zaman döngüler halinde ilerler ve (bilimsel yöntemle sınırlı bağlı kalındığı sürece) her döngü insan bilgisini bir adım daha yükseltir ve böylece gittikçe derinleştirir. Bu sorunda bizim dogmacılar şu noktada yanılıyorlar: Bir yandan, çelişmenin evrenselliğini ve şeylerin ortak niteliğini yeterince öğrenebilmemiz için çelişmenin özelliğini incelemek ve tek tek şeylerin özel niteliğini öğrenmek zorunda olduğumuzu kavramıyorlar; öte yandan da, şeylerin ortak niteliğini öğrendikten sonra daha da derine inmemiz ve henüz derinliğine incelenmemiş ya da daha yeni ortaya çıkmış olan somut şeyleri incelememiz gerektiğini kavramıyorlar. Bizim dogmacılar çok tembel adamlar. Somut şeylerin titiz bir incelemesine girişmeye yanaşmıyor, genel doğruların gökten zembille indiğini kabul ediyor, onları tamamen soyut, anlaşılmaz formüller haline getiriyor ve böylece insanın gerçeği öğrenme sürecini tamamen inkâr ediyor ve tersine çeviriyorlar. İki bilgi sürecinin, yani önce özelden genele ve sonra da genelden özele doğru olan iki sürecin birbirine bağımlı olduğunu da anlamıyorlar. Marksist bilgi teorisini zerre kadar kavramıyorlar.

Yalnızca maddenin hareket biçimlerinin her büyük sisteminin özel çelişmesini ve sistemin bu özel çelişme tarafından belirlenen özünü incelemekle yetinmemek, aynı zamanda maddenin her hareket biçiminin uzun gelişme seyri içindeki her sürecin özel çelişmesini ve özünü de incelemek gerekir. Her hareket biçiminde, gerçek olan (düşsel olmayan) her gelişme süreci, nitelik bakımından farklıdır. İncelememiz bu noktayı vurgulamalı ve bu noktadan yola çıkmalıdır.

Farklı nitelikteki çelişmeler ancak farklı nitelikteki yöntemlerle çözülebilir. Örneğin, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişme, sosyalist devrim yöntemiyle çözülür; geniş halk kitleleri ile feodal sistem arasındaki çelişme, demokratik devrim yöntemiyle çözülür; sömürgeler ile emperyalizm arasındaki çelişme, milli devrimci savaş yöntemiyle çözülür; sosyalist toplumda işçi sınıfı ile köylü sı-

nıfı arasındaki çelişme, tarımın kolektifleştirilmesi ve makineleştirilmesi yöntemiyle çözülür; Komünist Partisi içindeki çelişme, eleştiri ve özeleştiri yöntemiyle çözülür; toplum ile doğa arasındaki çelişme, üretici güçleri geliştirme yöntemiyle çözülür. Süreçler değişir, eski süreçler ve eski çelişmeler yok olur, yeni süreçler ve yeni çelişmeler doğar ve buna uygun olarak çelişmeleri çözmeye yöntemleri de değişir. Rusya'da Şubat Devrimi tarafından çözülen çelişme ile Ekim Devrimi tarafından çözülen çelişme arasında ve aynı zamanda bu çelişmeleri çözmek için kullanılan yöntemler arasında temel bir farklılık vardı. Farklı çelişmeleri çözmek için farklı yöntemler kullanma ilkesi, Marksist-Leninistlerin kesinlikle uymaları gereken bir ilkedir. Dogmacılar bu ilkeye uymazlar; farklı türden devrimlerde koşulların da farklı olduğunu, bu nedenle farklı çelişmeleri çözmek için farklı yöntemler kullanmak gerektiğini kavramazlar. Tam tersine, her zaman değişmez sandıkları bir formül benimser ve onu gelişigüzel bir biçimde her yerde uygularlar. Bu da, ya devrimin yenilgilere uğramasına yol açar ya da daha önceden iyi yapılmış bir işi berbat eder.

Bir şeyin gelişmesiyle ilgili herhangi bir süreçteki çelişmelerin özelliğini, bütünlükleri ya da karşılıklı ilişkileri içinde açığa çıkarabilmek için, yani sürecin özünü açığa çıkarabilmek için, o süreçteki her bir çelişmenin iki yönünün özelliğini açığa çıkarmak gerekir. Yoksa sürecin özünü keşfetmek mümkün olmaz. İncelememizde buna da en büyük dikkati göstermemiz gerekir.

Her önemli şeyin gelişme sürecinde birçok çelişme vardır. Örneğin, Çin'de koşulların son derece karmaşık olduğu burjuva-demokratik devrim sürecinde, Çin toplumundaki tüm ezilen sınıflar ile emperyalizm arasındaki çelişme, geniş halk kitleleri ile feodalizm arasındaki çelişme, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişme, köylülük ve şehir küçük burjuvazisi ile burjuvazi arasındaki çelişme, çeşitli gerici hâkim gruplar arasındaki çelişme vb. vardır. Bu çelişmelerin hepsi de aynı biçimde ele alınamaz, çünkü her birinin

kendi özelliği vardır. Ayrıca her çelişmenin iki yönü de aynı biçimde ele alınmaz, çünkü her yönün kendi özellikleri vardır. Çin Devrimi uğrunda mücadele eden bizler, bu çelişmelerin özelliğini bütünlükleri içinde, yani karşılıklı ilişkileri içinde kavramakla yetinmemeli, aynı zamanda her bir çelişmenin iki yönünü de incelemeliyiz; bütünü kavramanın tek yolu budur. Bir çelişmenin her yönünü kavramak derken, her yönün hangi belirli durumda olduğunu, her yönün karşıtıyla olan karşılıklı bağımlılığı ve çelişmesi içinde hangi somut biçimlere büründüğünü, karşıtıyla olan mücadele içinde hangi somut yöntemlerin uygulandığını kavramayı kastediyoruz. Üstelik bütün bunları, hem bu iki yönü karşılıklı bağımlılık ve çelişme içinde oldukları durumda hem de karşılıklı bağımlılık kopuktan sonraki durumda kavramayı kastediyoruz. Bu sorunları incelemek çok önemlidir. Lenin, Marksizmde en temel şeyin, Marksizmin yaşayan ruhunun, somut koşulların somut tahlili olduğunu söylerken işte bunu kastediyordu.¹² Bizim dogmacılar ise Lenin'in öğretilerini bir kenara bıraktılar. Onlar bir şeyi somut olarak tahlil etmek için hiçbir zaman kafalarını çalıştırmıyorlar; yazılarında ve konuşmalarında her zaman içi boş kalıplar kullanıyor, böylece partimiz içinde çok kötü bir çalışma tarzı yaratıyorlar.

Bir sorunu incelerken öznellikten, tek yanlılıktan ve yüzeysellikten kaçınmalıyız. Öznel olmak demek, sorunlara nesnel olarak bakmamak, yani sorunlara bakarken materyalist bakış açısını kullanmamak demektir. Bu sorunu "Pratik Üzerine" adlı yazımda ele almıştım. Tek yanlı olmak demek, sorunlara bütün yanlarıyla bakmamak demektir; örneğin, sadece Çin'i kavrayıp Japonya'yı kavramamak, sadece Komünist Partisi'ni kavrayıp Guomindang'ı kavramamak, sadece proletaryayı kavrayıp burjuvaziyi kavramamak, sadece köylüleri kavrayıp toprak ağalarını kavramamak, sadece elverişli koşulları kavrayıp güç koşulları kavramamak, sadece geçmişi kavrayıp geleceği kavramamak, sadece tek tek parçaları kavrayıp

12 Bkz. bu ciltte "Çin'in Devrimci Savaşında Strateji Sorunları" Not 10, s.279.

bütünü kavramamak, sadece kusurları kavrayıp başarıları kavramamak, sadece davacının durumunu kavrayıp davalının durumunu kavramamak, sadece gizli devrimci çalışmayı kavrayıp açık devrimci çalışmayı kavramamak vb. demektir. Sözün kısası, bir çelişmenin her iki yönünün özelliklerini kavramamak demektir. Bir soruna tek yanlı olarak bakmak derken işte bunu kastediyoruz. Buna, parçayı görüp bütünü görmemek, ağaçları görüp ormanı görmemek de denilebilir. Bu yolla bir çelişmeyi çözecek yöntemi bulmak, devrimin görevlerini yerine getirmek, verilen işleri iyi yapmak ya da parti içindeki ideolojik mücadeleyi doğru bir şekilde geliştirmek mümkün değildir. Sun Vu Zu askerlik biliminden söz ederken şöyle demişti: "Düşmanı ve kendini iyi tanırsan, yenilme tehlikesi olmadan yüz kere bile savaşabilirsin."¹³ Sun Vu Zu burada savaşan iki tarafı kastediyordu. Tang Hanedanı dönemindeki Vey Çeng¹⁴ de tek yanlılığın yanlış olduğunu kavramıştı: "Her iki tarafı da dinlersen aydınlığa çıkarsın, sadece tek bir tarafı dinlersen karanlığa batarsın." Ama yoldaşlarımız sorunlara çoğu zaman tek yanlı bakıyor ve bu yüzden de sık sık kafalarını duvara çarpıyorlar. *Şuy Hu Çuan* adlı romanda Sung Ciang, Çu köyüne üç kere saldırır.¹⁵ İlk iki saldırıda yerel koşulları bilmediği ve yanlış yöntem kullandığı için yenilgiye uğrar. Bunun üzerine yöntemini değiştirir. İlk önce durumu araştırır ve kendini karmaşık koşullara uydurur, sonra da Li, Hu ve Çu köyleri arasındaki ittifakı bozar ve yabancı öyküdeki Truva Atı'na benzer bir hileyle kılık değiştirttiği askerlerini düşman kampına sokarak pusuya yatırır. Ve üçüncü saldırıda galip gelir. *Şuy Hu Çuan* adlı romanda materyalist diyalektiğin birçok örneği vardır ve

13 Bkz. bu ciltte s.271, Not 2.

14 Vey Çeng (MS 580-643), Tang Hanedanı döneminde yaşamış bir devlet adamı ve tarihçidir.

15 *Şuy Hu Çuan* (Bataklık Kahramanları), 14. yüzyılda yazılmış ünlü bir Çin romanıdır. Bu romanda, Kuzey Sung Hanedanı döneminin sonlarındaki bir köylü savaşı anlatılır. Çu köyü, köylü ayaklanmasının önderi ve romanın kahramanı Sung Çiang'ın üssünü kurduğu Liangşanbo yakınlarındaydı. Bu köyün yöneticisi Çu Çaofeng, zorba bir toprak ağasıydı.

Çu köyüne yapılan üç saldırının öyküsü de bunların en güzelidir. Lenin şöyle demişti:

bir nesneyi gerçekten tanıyabilmek için onu bütün yanlarıyla, bütün ilişkileriyle ve bütün "dolaylı ilişkileri"yle birlikte ele alıp incelememiz gerekir. Gerçi bunu hiçbir zaman tam olarak gerçekleştiremeyiz, ama bir nesneyi bütün yanlarıyla ele almaya çalışmak, yanılığara ve katılığa karşı bir güvencedir.¹⁶

Lenin'in bu sözlerini akıldan çıkarmamalıyız. Yüzeysel olmak demek, bir çelişmenin özelliklerini bütünlüğü içinde görmemek ya da bir çelişmenin bütün yönlerinin özelliklerini göz önüne almamak demek değildir. Yüzeysel olmak demek, bir şeyi derinliğine ele almanın ve onun çelişmesinin özelliklerini kılı kırk yararcasına incelemenin gerekliliğini inkâr etmek ve o şeye sadece uzaktan bakıp kaba hatlarına şöyle bir göz atar atmaz hemen çelişmeyi çözmeye kalkışmak (bir soruya cevap vermek, bir anlaşmazlığı çözmek, çalışmaya koyulmak ya da bir askeri harekâtı yönetmek) demektir. İşleri böyle çözmeye çalışmak başarısızlığa uğramaya mahkûmdur. Çin'deki dogmacı ve deneyci yoldaşların hatalar işlemiş olmalarının nedeni, şeylere öznelci, tek yanlı ve yüzeysel bir biçimde bakmalarıdır. Tek yanlı ve yüzeysel olmak aynı zamanda öznel olmak demektir. Çünkü, aslında bütün nesnel şeyler birbirleriyle bağıntılıdır ve kendi iç yasaları tarafından yönetilirler. Ama bazı kimse-ler şeyleri gerçekte oldukları gibi yansıtmaya çalışacakları yerde, şeylere sadece tek yanlı ya da yüzeysel olarak bakarlar ve onların ne karşılıklı ilişkilerini, ne de iç yasalarını bilirler; dolayısıyla onların yöntemleri öznelcidir.

Sadece bir şeyin gelişmesindeki karşıtların hem karşılıklı ilişkileri içindeki, hem de her yönün içindeki bütün bir hareket sürecinin belirli özelliklerine dikkat etmemiz yetmez, aynı zamanda süreçteki her aşamanın belirli özelliklerine de dikkat etmemiz gerekir.

16 V.İ. Lenin, "Bir Kere Daha Sendikalar, Şimdiki Durum ve Troçki ve Buharin'in Hataları Üzerine", Seçme Eserler, cilt 9, International Publishers, New York, 1943.

Bir şeyin gelişme sürecindeki temel çelişme ve sürecin bu temel çelişme tarafından belirlenen özü, süreç tamamlanıncaya kadar kaybolmaz; ama uzunca bir süreçte koşullar genellikle her aşamada değişir. Çünkü, bir şeyin gelişme sürecindeki temel çelişmenin niteliği ve sürecin özü değişmemekle birlikte, temel çelişme uzunca bir süreç içinde bir aşamadan ötekine geçerken gittikçe şiddetlenir. Ayrıca temel çelişme tarafından belirlenen ya da etkilenen irili ufaklı çeşitli çelişmelerden bazıları şiddetlenir, bazıları geçici olarak ya da kısmen çözülür ya da hafifler.ve bazı yeni çelişmeler doğar; bundan dolayı süreç aşamalara ayrılır. Bir şeyin gelişme sürecindeki aşamalarına dikkat edilemezse, onun çelişmeleri doğru bir biçimde çözülemez.

Örneğin, serbest rekabet çağının kapitalizmi emperyalizm aşamasına ulaştığında, temel çelişmeyi oluşturan iki sınıfın, yani proletarya ile burjuvazinin sınıf niteliğinde ya da toplumun kapitalist özünde bir değişme olmadı. Ama bu iki sınıf arasındaki çelişme şiddetlendi, tekelci sermaye ile tekelci olmayan sermaye arasındaki çelişme doğdu, sömürgeci devletler ile sömürgeler arasındaki çelişme şiddetlendi, kapitalist ülkeler arasında onların eşit olmayışı gelişmelerinden doğan çelişme özel bir keskinleşme gösterdi ve böylece kapitalizmin özel aşaması, emperyalizm aşaması ortaya çıktı. Leninizm, emperyalizm ve proletarya devrini çağının Marksizmidir; çünkü, Lenin ve Stalin bu çelişmeleri doğru bir biçimde açıklamışlar ve bu çelişmelerin çözülmesi için proletarya devriminin teori ve taktiklerini doğru bir biçimde ortaya koymuşlardır.

Çin'in 1911 Devrimi'yle başlayan burjuva-demokratik devrimini sürecini alalım. Bu sürecin de birtakım farklı aşamaları vardır. Özellikle devrimin burjuva önderliğindeki dönemi ile devrimin proletarya önderliğindeki dönemi son derece farklı iki tarihi aşama oluşturur. Başka bir deyişle, proletarya önderliği devrimin bütün çehresini tepeden tırnağa değiştirmiş, sınıfların yeni bir mevzilenişine yol açmış, köylü devriminde çok büyük bir yükseliş yaratmış, emperyalizme ve

feodalizme karşı devrimc köklü bir nitelik kazandırmış, demokratik devrimden sosyalist devrimc geçiş olasılığını yaratmıştır vb. Devrimin burjuva önderliğinde bulunduğu dönemde bunların hiçbiri mümkün değildi. Gerçi bütün olarak süreçteki temel çelişmenin niteliğinde, yani sürecin antiemperyalist, antifeodal, demokratik devrimci niteliğinde (ki bunun karşıtı sürecin yarıömürge ve yarıfeodal niteliğidir) hiçbir değişme olmadı, ama gene de bu süreç, 20 yılı aşkın bir zaman boyunca çeşitli gelişme aşamalarından geçti. Bu süre içinde birçok büyük olay meydana geldi: 1911 Devrimi'nin başarısızlığa uğraması ve kuzeyli savaş ağaları rejiminin kurulması, birinci milli birleşik cephenin kurulması ve 1924-1927 Devrimi, birleşik cephenin dağılması ve burjuvazinin karşıdevrim safına geçmesi, yeni savaş ağaları arasındaki savaşlar, Toprak Devrimi Savaşı, ikinci milli birleşik cephenin kurulması ve Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı. Bu aşamaların, bazı çelişmelerin şiddetlenmesi (yani Toprak Devrimi Savaşı ve dört kuzeydoğu eyaletinin Japon istilasına uğraması), bazı çelişmelerin kısmen ya da geçici olarak çözülmesi (yani kuzeyli savaş ağalarının yok edilmesi ve toprak ağalarının topraklarına el koymamız) ve başka bazı çelişmelerin doğması (yani yeni savaş ağaları arasındaki çatışmalar ve güneydeki devrimci üs bölgelerimizi kaybetmemizden sonra toprak ağalarının topraklarını geri almaları) gibi belirli özellikleri vardır.

Bir şeyin gelişme sürecindeki her aşamanın çelişmelerinin özelliklerini incelerken, onları sadece karşılıklı ilişkileri ya da bütünlükleri içinde ele almakla kalmamalı, aynı zamanda her çelişmenin iki yönünü incelemeliyiz.

Örneğin, Guomindang ile Komünist Partisi'ne bakalım. Yönlerden birini, Guomindang'ı alalım. Guomindang birinci birleşik cephe döneminde Sun Yatsen'in Rusya'yla ittifak, Komünist Partisi'yle işbirliği ve köylülere ve işçilere yardım şeklindeki Üç Büyük Siyaseti'ni uyguladı: dolayısıyla devrimci ve canlıydı, çeşitli sınıfların demokratik devrimden yana bir ittifakıydı. Ama 1927'den sonra

Guomindang karşıtına dönişti ve toprak ağalarıyla büyük burjuvazinin gerici bir ittifakı olup çıktı. 1936 Aralık'ındaki Sian Olayı'ndan sonra Guomindang iç savaşı sona erdirme ve Japon emperyalizmine karşı ortak mücadele için Komünist Partisi'yle işbirliği yapma doğrultusunda yeni bir değişiklik başlattı. Guomindang'ın üç aşama içindeki belirli özellikleri bunlardır. İlk kuşkusuz, bu özellikler birçok nedenden doğmuştur. şimdi de öteki yönü, Komünist Partisi'ni ele alalım. Birinci birleşik cephe döneminde Çin Komünist Partisi çocukluk çağındaydı. 1924-1927 Devrimi'ne cesaretle önderlik etti, ama devrimin niteliğini, görevlerini ve yöntemlerini kavrayışıyla henüz olgunlaşmamış olduğunu ortaya koydu. Bunun sonucunda, bu devrimin ikinci bölümünde ortaya çıkan Cen Dusiyuculuğun kendini kabul ettirmesi ve devrimin yenilgisine yol açması mümkün oldu. Komünist Partisi 1927'den sonra Toprak Devrimi Savaşı'na cesaretle önderlik etti ve devrimci orduyu ve devrimci üs bölgelerini kurdu. Ne var ki, hem orduyu hem de üs bölgelerini çok ağır kayıplara uğratan maceracı hatalar işledi. 1935'ten bu yana parti bu hataları düzeltilti ve Japonya'ya karşı direniş için yeni birleşik cepheye önderlik etmeye başladı; şimdi bu büyük mücadele gelişiyor. Bugünkü aşamada Komünist Partisi iki devrim sınavından geçmiş ve büyük tecrübe kazanmış bir partidir. Çin Komünist Partisi'nin üç aşama içindeki belirli özellikleri bunlardır. Bu özellikler de birçok nedenden doğmuştur. Bu iki özellikler dizisini incelemeden, bir birleşik cephenin kurulması, birleşik cephenin dağılması ve yeni bir birleşik cephenin kurulması gibi çeşitli gelişme aşamaları boyunca iki parti arasındaki özel ilişkileri kavrayamayız. İki partinin belirli özelliklerinin incelenmesi bakımından daha da temel bir nokta, iki partinin sınıf temelinin ve bunun sonucunda farklı dönemlerde her bir parti ile öteki güçler arasında doğan çelişmelerin incelenmesidir. Örneğin, Komünist Partisi'yle birinci işbirliği döneminde Guomindang'ın yabancı emperyalizmle çelişmesi vardı ve bu yüzden de antiemperyalistti. Öte yan-

dan Guomindang'ın ülke içindeki geniş halk kitleleriyle de çelişmesi vardı; emekçi halka lafta pek çok şey vaat etmesine karşın, aslında onlara pek az şey verdi ya da hiçbir şey vermedi. Antikomünist savaşı sürdürdüğü dönemde Guomindang geniş halk kitlelerine karşı emperyalizm ve feodalizmle işbirliği yaptı; kitlelerin devrimde elde etmiş oldukları bütün kazançları yok etti ve böylece onlarla olan çelişmelerini şiddetlendirdi. Bugünkü Japonya'ya karşı savaş döneminde ise Guomindang'ın Japon emperyalizmiyle çelişmesi vardır ve Komünist Partisi'yle işbirliği yapmak istemektedir; ama Komünist Partisi'ne ve halka karşı yürüttüğü mücadeleyi ve bunlar üzerindeki baskısını gevşetmeden. Komünist Partisi ise her zaman, her dönemde emperyalizme ve feodalizme karşı geniş halk kitlelerinin yanında yer almıştır, ama bugünkü Japonya'ya karşı savaş döneminde Guomindang'a ve yerli feodal güçlere karşı ılımlı bir siyaset benimsemiştir; çünkü Guomindang Japonya'ya karşı direnmeden yana olduğunu dile getirmiş bulunmaktadır. Yukarıdaki koşullar iki parti arasında kimi zaman ittifaka, kimi zaman mücadeleye yol açmış ve hatta ittifak dönemlerinde bile hem ittifak, hem mücadele gibi karmaşık bir durum olmuştur. Çelişmenin her iki yönünün belirli özelliklerini incelemesek, sadece her bir partinin öteki güçlerle olan ilişkilerini değil, aynı zamanda iki parti arasındaki ilişkileri de kavrayamayız.

Dolayısıyla, herhangi bir çelişmenin özelliğini incelerken –madenin her hareket biçimindeki çelişme, onun her gelişme sürecindeki çelişme, her süreçteki çelişmenin iki yönü, bir sürecin her aşamasındaki çelişme ve her aşamasındaki çelişmenin iki yönü– bütün bu çelişmelerin özelliğini incelerken, öznel ve rastgele davranmamalı, onu somut olarak tahlil etmeliyiz. Somut tahlil olmadan, hiçbir çelişmenin özelliği bilinemez. Lenin'in somut koşulların somut tahlili konusundaki sözlerini hiçbir zaman akıldan çıkarmamalıyız.

Bize bu somut tahlilin ilk yetkin örneklerini Marx ve Engels sağladılar.

Marx ve Engels, şeylerdeki çelişme yasasını toplumsal-tarihi sürecin incelenmesine uyguladıklarında, üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişmeyi, sömüren ve sömürülen sınıflar arasındaki çelişmeyi, bunun sonucu olarak doğan ekonomik temel ile onun üstyapısı (siyaset, ideoloji vb.) arasındaki çelişmeyi ve bu çelişmelerin nasıl kaçınılmaz olarak farklı türden sınıflı toplumlarda farklı türden toplumsal devrimlere yol açtıklarını keşfettiler.

Marx bu yasayı kapitalist toplumun ekonomik yapısının incelenmesine uyguladığında, bu toplumun temel çelişmesinin üretimin toplumsal niteliği ile mülkiyetin özel niteliği arasındaki çelişme olduğunu keşfetti. Bu çelişme kendini, tek tek işletmelerdeki üretimin örgütlü niteliği ile bir bütün olarak toplumdaki üretimin anarşik niteliği arasındaki çelişmede gösterir. Bu çelişme, sınıf ilişkileri açısından kendini burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişmede gösterir.

Şeylerin alanı çok geniş olduğundan ve gelişmelerinin sınırı olmadığından, bir durumda evrensel olan bir şey başka bir durumda özel olur. Gene, bir durumda özel olan bir şey de başka bir durumda evrensel olur. Kapitalist sistemde üretimin toplumsal niteliği ile üretim araçlarının özel mülkiyeti arasındaki çelişme, kapitalizmin var olduğu ve geliştiği bütün ülkelerde ortaktır. Bu, kapitalizm bakımından çelişmenin evrenselliğini oluşturur. Ne var ki, kapitalizmin bu çelişmesi sınıflı toplumun genel gelişmesi içinde sadece belli bir tarihi aşamaya ilişkindir. Bu, bir bütün olarak sınıflı toplumda üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişme bakımından, çelişmenin özelliğini oluşturur. Ama Marx, kapitalist toplumdaki bütün bu çelişmelerin özelliğini açıklarken, genel olarak sınıflı toplumda üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişmenin evrenselliğini daha da kapsamlı, daha da yeterli ve daha da eksiksiz bir biçimde açıklığa kavuşturmuştur.

Özel olan evrensel olanla birleşmiş olduğuna, her şeyde çelişmenin hem evrenselliği, hem de özelliği bulunduğu: evrensellik özelliğin içinde olduğuna göre, bir nesneyi incelerken hem özel olanı,

hem evrensel olanı, hem de bunlar arasındaki karşılıklı ilişkiyi keşfetmeye; hem özelliği, hem evrenselliği, hem de bunların o nesnenin içindeki karşılıklı ilişkisini keşfetmeye ve o nesnenin kendi dışındaki birçok nesneyle olan karşılıklı ilişkilerini keşfetmeye çalışmalıyız. Stalin, *Leninizmin İlkeleri* adlı ünlü eserinde, Leninizmin tarihi kökenlerini açıklarken, Leninizmin ortaya çıktığı uluslararası durumu ve kapitalizmin emperyalizm koşullarında doruğuna varan çelişmelerini inceledi ve bu çelişmelerin proletarya devrimini nasıl acil bir eylem sorunu durumuna getirdiğini, kapitalizme karşı doğrudan bir saldırı için elverişli koşulları nasıl yarattığını gösterdi. Dahası, Rusya'nın Leninizmin beşiği durumuna gelmesinin, Çarlık Rusyası'nın emperyalizmin bütün çelişmelerinin odak noktasına dönüşmesinin ve Rusya proletaryasının uluslararası devrimci proletaryanın öncüsü olabilmesinin nedenlerini tahlil etti. Böylelikle Stalin, Leninizmin niçin emperyalizm ve proletarya devrimi çağının Marksizmi olduğunu göstererek emperyalizmdeki çelişmenin evrensiliğini ve aynı zamanda proletarya devriminin teori ve taktiklerinin niçin Rusya'da doğduğunu ve çelişmenin evrenselliğinin nasıl bu özelliğin içinde bulunduğunu göstererek, bu genel çelişmenin içinde Çarlık Rusyası emperyalizminin özelliğini tahlil etti. Stalin'in bu tahlili bize çelişmenin özelliğini ve evrenselliğini ve bunlar arasındaki karşılıklı ilişkiyi kavramanın bir örneğini vermektedir.

Nesnel olayların incelenmesinde diyalektiğin kullanılması konusunda, Marx ve Engels ve aynı şekilde Lenin ve Stalin, hiçbir zaman öznel ve gelişigüzel davranmamayı, bu olayların somut çelişmelerini, her çelişmenin her bir yönünün somut durumunu ve çelişmelerin somut karşılıklı ilişkilerini o olayların gerçek nesnel hareketindeki somut koşullara bakarak keşfetmeyi öğütlerler. Bizim dogmacılar ise inceleme yaparken bu tutumu benimsemediklerinden hiçbir işi doğru dürüst beceremezler. Onların başarısızlıklarından ders almalı ve incelemede biricik doğru tutum olan bu tutumu benimsemeyi öğrenmeliyiz.

Çelişmenin evrenselliği ile özelliği arasındaki ilişki, çelişmenin genel niteliği ile özel niteliği arasındaki ilişkidir. Çelişmenin genel niteliği derken, çelişmenin bütün süreçlerde var olduğunu ve başından sonuna kadar da varlığını sürdürdüğünü söylemek istiyoruz; hareket, şeyler, süreçler, düşünce; bunların hepsi birer çelişmedir. Çelişmeyi inkâr etmek, her şeyi inkâr etmek demektir. Bu, bütün çağlar ve bütün ülkeler için geçerli olan ve istisna tanımayan evrensel bir doğrudur. İşte çelişmenin genel niteliği, mutlaklığı buradan kaynaklanır. Ama bu genel nitelik her özel nitelikte vardır; özel nitelik olmadan genel nitelik diye bir şey olamaz. Eğer bütün özel nitelikler kaldırılışaydı, geriye hangi genel nitelikler kalırdı? Özel niteliğin doğmasının nedeni, her çelişmenin özel olmasıdır. Özel nitelik koşullu geçici olarak var olur ve bu yüzden de görelidir.

Genel ve özel niteliğe, mutlaklığa ve göreliliğe ilişkin bu gerçek, şeylerdeki çelişme sorununun can alıcı özüdür. Bunu kavramamak, diyalektiği reddetmek demektir.

IV. Baş Çelişme ve Bir Çelişmenin Esas Yönü

Çelişmenin özelliği sorununda ayrıca incelenmesi gereken iki nokta daha vardır: Baş çelişme ve bir çelişmenin esas yönü.

Karmaşık bir şeyin gelişme sürecinde birçok çelişme vardır. Bunlardan birinin varlığı ve gelişmesi, öteki çelişmelerin varlığını ve gelişmesini belirler ya da etkiler. İşte bu, zorunlu olarak, baş çelişmedir.

Örneğin, kapitalist toplumda birbirleriyle çelişen iki güç, yani proletarya ve burjuvazi baş çelişmeyi oluşturur. Feodal sınıfın kalıntıları ile burjuvazi arasındaki çelişme, köy küçük burjuvazisi ile burjuvazi arasındaki çelişme, proletarya ile köy küçük burjuvazisi arasındaki çelişme, tekelci olmayan kapitalistler ile tekelci kapitalistler arasındaki çelişme, burjuva demokrasisi ile burjuva faşizmi arasındaki çelişme, kapitalist ülkelerin kendi aralarındaki çelişmeler ve emperyalizm ile sömürgeler arasındaki çelişme gibi öteki çelişmeler hep bu baş çelişme tarafından belirlenir ya da etkilenirler.

Çin gibi yarıömürge bir ülkede baş çelişme ile ikincil çelişmeler arasındaki ilişki karmaşık bir görünüm sunar.

Emperyalizm yarıömürge bir ülkeye karşı bir saldırı savaşı başlatıldığında, bazı hainler dışında o ülkenin çeşitli sınıfları emperyalizme karşı bir milli savaşta geçici olarak birleşebilirler. Böyle bir durumda, emperyalizm ile söz konusu ülke arasındaki çelişme baş çelişme haline gelir, buna karşılık o ülkedeki çeşitli sınıflar arasındaki bütün çelişmeler (daha önce baş çelişme olan feodal sistem ile geniş halk kitleleri arasındaki çelişme de dahil) geçici olarak ikincil ve bağımlı bir duruma düşerler. Çin'de 1840'taki Aiyon Savaşı'nda, 1894'teki Çin-Japon Savaşı'nda ve 1900'deki Yi Ho Tuan Savaşı'nda böyle olmuştu; bugünkü Çin-Japon Savaşı'nda da durum böyledir.

Ama bir başka durumda, çelişmeler yer değiştirir. Emperyalizm zulmünü savaş yoluyla değil de, daha yumuşak yollarla –siyasi, iktisadi ve kültürel– sürdürdüğünde, yarıömürge ülkelerdeki hâkim sınıflar emperyalizme teslim olurlar ve emperyalizm ile hâkim sınıflar halk kitlelerini ortaklaşa ezmek üzere bir ittifak kurarlar. Böyle bir durumda, kitleler genellikle emperyalizm ile feodal sınıfların ittifakına karşı iç savaşa başvururlar; emperyalizm ise genellikle yarıömürge ülkelerdeki gerici halkı ezmesine yardım etmek için doğrudan eylemde bulunmaktansa, dolaylı yöntemlere başvurur. Bunun sonucunda da iç çelişmeler özellikle şiddetlenir. Çin'de 1911'deki Devrimci Savaş'ta, 1924-1927'deki Devrimci Savaş'ta ve 1927'den sonraki 10 yıllık Toprak Devrimi Savaşı'nda böyle olmuştur. Yarıömürge ülkelerdeki çeşitli gerici hâkim gruplar arasındaki savaşlar, yani Çin'deki savaş ağaları arasındaki savaşlar bu sınıflamaya girer.

Bir devrimci iç savaş doğrudan doğruya emperyalizmin ve onun uşakları yerli gericilerin varlığını tehdit eden bir noktaya ulaştığında, emperyalizm genellikle hâkimiyetini koruyabilmek için başka yöntemlere başvurur. Ya devrimci cepheyi içerden bölmeye çalışır ya da yerli gericilere doğrudan doğruya yardım etmek üzere silahlı kuvvetlerini gönderir. Böyle bir durumda, yabancı emperyalizm ve

yerli gericilik açıkça bir kutupta, halk kitleleri de öteki kutupta yer alır ve böylece öteki çelişmelerin gelişmesini belirleyen ya da etkileyen baş çelişmeyi oluştururlar. Ekim Devrimi'nden sonra çeşitli kapitalist ülkelerin Rus gericilerine yaptıkları yardım, silahlı müdahalenin bir örneğidir. Çan Kayşek'in 1927'deki ihaneti ise, devrimci cepheyi bölmenin bir örneğidir.

Ama ne olursa olsun, bir sürecin gelişmesindeki her aşamada önder rolü oynayan sadece tek bir baş çelişmenin bulunduğu kesindir.

Bu nedenle, eğer bir süreçte birkaç çelişme varsa, bunlardan bir tanesi önder ve belirleyici rolü oynayan baş çelişme olacak, öbürleri ise ikincil ve bağımlı bir durumda bulunacaktır. Dolayısıyla, içinde iki ya da daha fazla çelişme bulunan karmaşık bir süreci incelerken, bütün çabamızı, o sürecin baş çelişmesini bulmaya yöneltmemiz gerekir. Bu baş çelişme bir kere kavrandığında, bütün sorunlar kolayca çözülebilir. Marx'ın kapitalist toplumu incelerken bize öğrettiği yöntem budur. Aynı şekilde Lenin ve Stalin de emperyalizmi, kapitalizmin genel bunalımını ve Sovyet ekonomisini incelerlerken bize bu yöntemi öğretmişlerdir. Bu yöntemi kavramayan binlerce bilim adamı ve eylem adamı vardır. Bunun sonucunda bunlar sisler içinde kaybolur, sorunun özünü kavrayamaz ve elbette o sorunun çelişmelerini çözümenin yolunu bulamazlar.

Dediğimiz gibi, bir süreçteki bütün çelişmeleri eşit olarak görmemek, baş çelişmeyi ikincil çelişmelerden ayırt etmek ve baş çelişmeyi kavramak için özel bir dikkat göstermek gerekir. Peki, ister baş çelişme olsun, ister ikincil çelişme, herhangi bir çelişmede iki çelişmeli yön eşit olarak ele alınabilir mi? Gene hayır. Herhangi bir çelişmedeki çelişmeli yönlerin eşit olmayan bir gelişmesi vardır. Bunlar bazen denge içinde gibi görünebilirler, ama bu sadece geçici ve göreceli bir durumdur, eşitsizlik ise temeldir. İki çelişmeli yönden biri birincil, öbürü ise ikincildir. Birincil yön, çelişmede önder rolü oynayan yöndür. Bir şeyin niteliği esas olarak bir çelişmenin birincil yönü tarafından, yani hâkim duruma geçmiş olan yön tarafından belirlenir.

Ama bu durum durağan değildir. Bir çelişmenin birincil ve ikincil yönleri birbirine dönüşür ve buna uygun olarak o şeyin niteliği de değişir. Belli bir süreçte ya da bir çelişmenin gelişmesindeki belli bir aşamada birincil yön A, ikincil yön de B ise, başka bir aşamada ya da başka bir süreçte roller değişir. Bu, bir şeyin gelişme süreci içinde, bir yönün öteki yöne karşı verdiği mücadelede gücünün artma ya da azalma derecesi tarafından belirlenen bir değişikliklerdir.

Sık sık "yeninin eskinin yerini alması"ndan söz ederiz. Yeninin eskinin yerini alması, evrenin genel, ölümsüz ve değişmez yasasıdır. Kendi özüne ve dış koşullara uygun olarak farklı biçimlerde sıçramalar yoluyla bir şeyin başka bir şeye dönüşmesi; yeninin eskinin yerini alması süreci budur. Her şeyin yeni yönü ile eski yönü arasında çelişme vardır. Bu, inişli çıkışlı bir dizi, mücadeleye yol açar. Bu mücadeleler sonucunda, yeni yön geri plandan ön plana çıkar ve hâkim duruma yükselir; eski yön ise ön plandan geri plana düşer ve yavaş yavaş ölüp gider. Ve yeni yön eski yön üzerinde hâkimiyet kazanır kazanmaz, eski şey niteliksel olarak yeni bir şeye dönüşür. Dolayısıyla, bir şeyin niteliğinin esas olarak çelişmenin birincil yönü tarafından, yani hâkim duruma geçmiş olan yön tarafından belirlendiği görülebilir. Hâkim duruma yükselmiş olan yön değiştiğinde, buna uygun olarak bir şeyin niteliği de değişir.

Kapitalist toplumda, kapitalizmin eski feodal çağdaki bağımlı durumu değişmiş, kapitalizmin hâkim duruma geçmiştir. Buna uygun olarak toplumun feodal niteliği de kapitalist niteliğe dönüşmüştür. Yeni, kapitalist çağda, daha önce hâkim durumda olan feodal güçler bağımlı bir duruma gelmişler ve yavaş yavaş ölüp gitmişlerdir. Örneğin, İngiltere'de ve Fransa'da böyle olmuştur. Üretici güçlerin gelişmesiyle birlikte, burjuvazi ilerici bir rol oynayan yeni bir sınıf olmaktan çıkar, gerici bir rol oynayan eski bir sınıf durumuna gelir. En sonunda da proletarya tarafından devrilir; üretim araçlarının özel mülkiyetinden yoksun kılınmış ve iktidardan yoksun bırakılmış bir sınıf haline gelir ve böylece yavaş yavaş yok olup gider. Sayıca burjuvaziden çok daha fazla olan, burjuvaziyle aynı anda, ama

onun hâkimiyeti altında gelişen ve başlangıçta burjuvaziye bağımlı yeni bir güç olan proletarya yavaş yavaş güç kazanır, tarihte önder rolü oynayan bağımsız bir sınıf haline gelir ve en sonunda siyasi iktidarı ele geçirerek hâkim sınıf olur. Böylelikle toplumun niteliği değişir ve eski kapitalist toplum yeni sosyalist topluma dönüşür. Daha şimdiden Sovyetler Birliği'nin tuttuğu ve bütün diğer ülkelerin de kaçınılmaz olarak tutacağı yol budur.

Örneğin, Çin'i alalım. Çin'in bir yarıömürge durumuna düştüğü çelişmede, emperyalizmin hâkim durumdadır. Emperyalizm, Çin halkını ezmektedir. Çin bağımsız bir ülke olmaktan çıkmış, yarıömürge bir ülke haline gelmiştir. Ama bu durum kaçınılmaz olarak değişecektir. İki taraf arasındaki mücadelede, Çin halkının proletarya önderliğinde büyüyen gücü Çin'i kaçınılmaz olarak bir yarıömürge olmaktan çıkarıp bağımsız bir ülke durumuna getirecek, emperyalizm alt edilecek ve eski Çin kaçınılmaz olarak Yeni Çin'e dönüşecektir.

Eski Çin'in Yeni Çin'e dönüşmesi aynı zamanda ülke içindeki feodal güçler ile yeni halk güçleri arasındaki ilişkide de bir değişikliği içerir. Eski feodal toprak ağası sınıfı yıkılacak, yöneten olmaktan çıkıp yönetilen haline gelecek ve yavaş yavaş ölüp gidecektir. Proletarya önderliğindeki halk ise, yönetilen olmaktan çıkarak yöneten durumuna gelecektir. Böylece Çin toplumunun niteliği değişecek ve eski, yarıömürge ve yarifeodal toplum yeni demokratik bir topluma dönüşecektir.

Böyle karşılıklı dönüşüm durumları geçmiş tecrübelerimizde vardır. Çin'i 300 yılı yakın bir süre yönetmiş olan Çing Hanedanı 1911 Devrimi'yle yıkılmış ve Sun Yatsen'in önderliğindeki devrimci *Tung Meng Huy*¹⁷ bir süre üstünlük kazanmıştır. 1924-1927'deki

17 Sun Yatsen 1905 yılında, esasını Çin'i Kalkındırma Birliği'nin oluşturduğu ve ayrıca Zing'le rejimine muhalefet eden iki örgütü, Çin'in Yeniden Doğuşu Derneği ile Çin'in Yeniden Kurulması İçin Birliği de kapsayan Tung Men Huy'u (Devrimci Birlik) kurdu. Bu siyasi programı, Çin'in kalkınması, cumhuriyetin kurulması ve toprak mülkiyetinin eşitleştirilmesi olan devrimci bir burjuva partisiydi. 1911 Devrimi'nden sonra yeniden örgütlenen bu Parti, daha sonra Guomintang'ı oluşturdu.

Devrimci Savaş'ta, bir zamanlar duruma hâkim olan kuzeyli savaş ağaları devrilmiş, buna karşılık güneydeki komünist-Guomindang ittifakının devrimci güçleri zayıf olmaktan çıkıp güçlü duruma gelmiş ve Kuzey Seferi'nde zafer kazanmışlardı. 1927'de, Komünist Partisi önderliğindeki halk kuvvetleri, Guomindang gericiliğinin saldırıları karşısında sayıca büyük ölçüde azalmışlar, ama saflarındaki oportünizmin yok edilmesiyle birlikte yavaş yavaş yeniden çoğalmışlardı. Komünistlerin yönetimindeki devrimci üs bölgelerinde köylüler yönetilen olmaktan çıkıp yöneten duruma gelmiş, toprak ağaları ise bunun tam tersi bir dönüşüme uğramıştır. Dünyada her zaman böyle olur; yeni eskinin yerini alır, eski yerini yeniye bırakır, eski yeniye yol açmak üzere yok olup gider ve eskinin bağrından yeni doğar.

Devrimci mücadelenin belli dönemlerinde, güçlükler elverişli koşullara ağır basar ve böylece çelişmenin birincil yönünü oluştururlar; elverişli koşullar ise çelişmenin ikincil yönünü meydana getirirler. Ama devrimciler kendi çabalarıyla güçlükleri adım adım alt edebilir ve yeni bir elverişli durum yaratabilirler; böylece zor bir durum yerini elverişli bir duruma bırakır. Çin'de devrimin 1927'de yenilgiye uğramasından sonra ve Çin Kızıl Ordusu'nun Uzun Yürüyüş'ü sırasında böyle olmuştur. Bugünkü Çin-Japon Savaşı'nda Çin gene güç bir durumdadır. Ama bunu değiştirebilir ve Çin ile Japonya arasındaki durumu tam tersine dönüştürebiliriz. Ama devrimciler hatalar işlerse, elverişli koşullar güç koşullara dönüşebilir. Nitekim 1924-1927 Devrimi'nin zaferi yenilgiye dönüşmüştür. 1927'den sonra güney eyaletlerinde gelişen devrimci üs bölgelerinin hepsi de 1934 yılında yenilgiye uğramışlardı.

İncelemeye giriştiğimiz zaman, aynı şey bilgisizlikten bilgiye geçişteki çelişme için de geçerlidir. Marksizmi ilk kez incelemeye başladığımızda, Marksizme ilişkin bilgisizliğimiz ya da az bilgimiz, Marksizmin bilgisiyle çelişme halindedir. Ama yorulmak bilmeyen bir incelemeyle bilgisizlik bilgiye, az bilgi çok bilgiye ve Marksizmin körü körüne uygulanması da Marksizmin ustalıkla uygulanmasına dönüştürülebilir.

Bazıları bunun bazı çelişmeler için geçerli olmadığını sanırlar. Örneğin, üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişme de üretici güçlerin birincil yön; teori ile pratik arasındaki çelişmede pratiğin birincil yön; ekonomik temel ile üstyapı arasındaki çelişmede ekonomik temelin birincil yön olduğunu ve bunların karşılıklı durumlarında hiçbir değişme olmadığını düşünürler. Bu diyalektik materyalist anlayış değil, mekanik materyalist anlayıştır. Evet, üretici güçler, pratik ve ekonomik temel genellikle birincil ve belirleyici rol oynarlar; bunu inkâr eden materyalist değildir. Ama aynı zamanda kabul edilmelidir ki, üretici güçler, teori ve üstyapı gibi yönler de belirli koşullarda birincil ve belirleyici rol oynarlar. Üretici güçler, üretim ilişkilerinde bir değişme meydana gelmeden gelişemez duruma geldiklerinde, üretim ilişkilerindeki değişme birincil ve belirleyici rol oynar. Lenin'in "Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olamaz"¹⁸ dediği zamanlarda, devrimci teorinin yaratılması ve savunulması birincil ve belirleyici rol oynar. Eğer herhangi bir görev yerine getirilecekse ve henüz bir rol gösterici çizgi, yöntem, plan ya da siyaset yoksa, birincil ve belirleyici olan şey yol gösterici bir çizgi, yöntem, plan ya da siyaset saptamaktır. Üstyapı (siyaset, kültür vb.) ekonomik temelin gelişmesini engellediğinde siyasi kültürel değişiklikler birincil ve belirleyici olur. Bu söylediklerimiz materyalizme aykırı mıdır? Hayır. Çünkü bir yandan tarihin genel gelişmesi içinde maddi olanın zihinsel olanı, toplumsal varlığın toplumsal bilince belirlediğini kabul ederken, öte yandan da zihinsel olanın maddi şeyler üzerindeki, toplumsal bilincin toplumsal varlık üzerindeki ve üstyapının ekonomik temel üzerindeki etkisini de kabul ederiz; zaten bu zorunludur. Bu, materyalizme aykırı değildir. Tam tersine, mekanik materyalizme karşı çıkmak ve kararlılıkla diyalektik materyalizmi savunmak demektir.

Çelişmenin özelliğini incelerken, bu iki yüzü de –bir süreçteki baş çelişme ile ikincil çelişmeyi ve bir çelişmenin birincil ve ikincil

18 V.İ. Lenin, Ne yapılmalı? Sol Yayınları.

cil yönlerini– incelemediğimiz sürece, yani çelişmenin bu iki yüzünün ayırt edici niteliğini incelemediğimiz sürece, soyutlamalar içinde kaybolur, çelişmeyi somut olarak kavrayamaz ve sonunda o çelişmeyi çözmeyi doğru yöntemini bulamayız. Çelişmenin bu iki yüzünün ayırt edici niteliği ya da özelliği, birbiriyle çelişen güçlerin eşitsizliğini gösterir. Bu dünyada hiçbir şey mutlak olarak eşit bir biçimde gelişmez. Eşit gelişme teorisine ya da denge teorisine karşı çıkmalıyız. Üstelik, eskinin yerini alan yeninin gücünü ortaya çıkaran da, bir çelişmenin bu somut özellikleri ve bir çelişmenin gelişme sürecinde birincil ve ikincil yönlerinde meydana gelen değişimlerdir. Çelişmelerdeki çeşitli eşitsizlik durumlarının, baş çelişme ile ikincil çelişmenin ve bir çelişmenin birincil ve ikincil yönlerinin incelenmesi, devrimci bir siyasi partinin gerek siyasi, gerekse askeri sorunlardaki stratejik ve taktik siyasetlerini doğru olarak belirlemesini sağlayan temel bir yöntem oluşturur. Bütün komünistler buna önem vermelidirler.

V. Bir Çelişmenin Yönleri Arasındaki Özdeşlik ve Mücadele

Çelişmenin evrenselliğini ve özelliğini kavradıktan sonra, bir çelişmenin yönleri arasındaki özdeşlik ve mücadele sorununu incelemeye koyulmamız gerekir:

Özdeşlik, birlik, uygunluk, birbirinin içine girme, birbirinin içine yayılma, karşılıklı bağımlılık (ya da var olmak için birbirine bağlı olma), karşılıklı ilişki ya da karşılıklı işbirliği; bütün bu farklı terimler aynı anlama gelir ve şu iki noktayı dile getirir: Birincisi, bir şeyin gelişme sürecindeki bir çelişmenin iki yönünden her birinin varlığı, öbürünün varlığını gerektirir ve her iki yön de tek bir bütün içinde bir arada varlığını sürdürür; ikincisi, belli koşullarda iki çelişmeli yönden her biri kendi karşıtına dönüşür. Özdeşliğin anlamı budur.

Lenin şöyle demişti:

Diyalektik, karşıtların nasıl özdeş olabildiklerini nasıl olup da özdeş olduklarını (nasıl özdeş duruma geldiklerini), –hangi koşullarda birbirlerine dönüşerek özdeş olduklarını– insan aklının bu karşıtları niçin ölü ve katı şeyler olarak değil de, yaşayan, koşula bağlı, hareketli ve birbirine dönüşen şeyler olarak kabul etmesi gerektiğini gösteren öğretilerdir.¹⁹

Bu sözler ne anlama gelmektedir?

Her süreçteki çelişmeli yönler birbirini dışlar, birbiriyle mücadele eder ve birbirine karşıt durumdadır. Bunlar, hiç istisnasız bütün şeylerin gelişme sürecinde ve bütün insan düşüncesinde vardır. Basit bir süreç yalnızca tek bir karşıtlar çiftini içerir, karmaşık bir süreç ise daha fazlasını. Ayrıca bu karşıtlar çiftleri de birbirleriyle çelişme halindedir. İşte nesnel dünyadaki bütün şeyler ve bütün insan düşüncesi böyle oluşur ve böyle hareket eder.

Durum böyle olduğuna göre, özdeşlik ve birlik diye bir şey olması gerekir. Öyleyse özdeşlikten ya da birlikten nasıl söz edebiliriz?

Aslında hiçbir çelişmeli yön tek başına var olamaz. Her yön, kendi karşıtı olan yön olmazsa, varlığı için gerekli koşulu yitirir. Düşünün bir kere, bir şeyin ya da insan kafasındaki bir kavramın herhangi bir çelişmeli yönü bağımsız olarak var olabilir mi? Hayat olmasaydı, ölüm de olmazdı, ölüm olmasaydı, hayat da olmazdı. "Yukarısı" olmasaydı, "aşağısı" da olmazdı; "aşağısı" olmasaydı, "yukarısı" da olmazdı. Talihsizlik olmasaydı, talihlilik de olmazdı; talihlilik olmasaydı, talihsizlik de olmazdı. Kolaylık olmasaydı, zorluk da olmazdı; zorluk olmasaydı, kolaylık da olmazdı. Toprak ağaları olmasaydı, ortakçı köylüler de olmazdı; ortakçı köylüler olmasaydı, toprak ağaları da olmazdı. Burjuvazi olmasaydı, proletarya da olmazdı; proletarya olmasaydı burjuvazi de olmazdı. Ülkeler üzerinde emperyalist baskı

19 Hegel'in Mantık Bilimi, Birinci Kitap, Birinci Bölümdeki "Belirlilik (Nitelik)" üzerine Lenin'in notlarından. V.İ. Lenin "Hegel'in Mantık Bilimi'nin Özeti", Bütün Eserleri, cilt 38, Moskova, 1958, s.97-98.

olmasaydı, sömürgeler ve yarısömürgeler de olmazdı: sömürgeler ve yarısömürgeler olmasaydı, ülkeler üzerinde emperyalist baskı da olmazdı. Bu, bütün karşıtlarda böyledir; belli koşullarda, bir yandan birbirlerine karşıdırlar, öte yandan da birbirleriyle ilişkilidirler; birbirlerinin içine girerler, birbirlerinin içine yayılırlar ve birbirlerine bağımlıdırlar ve bu nitelik özdeşlik olarak tanımlanır. Belli koşullarda, bütün çelişmeli yönler özdeş olmama niteliğine sahiptirler ve bu yüzden de çelişme halinde oldukları söylenir. Ama aynı zamanda özdeşlik niteliğine de sahiptirler ve bu yüzden de birbirleriyle ilişkilidirler. İşte Lenin, diyalektiğin "karşıtların nasıl özdeş olabildiklerini" incelediğini söylerken bunu kastediyordu. Peki, nasıl özdeş olabilirler? Olabilirler, çünkü her biri öbürünün varlık koşuludur. Özdeşliğin birinci anlamı budur.

Ama sadece çelişmeli yönlerden her birinin ötekinin varlık koşulu olduğunu, aralarında özdeşlik bulunduğunu ve bu nedenle de tek bir varlık içinde bir arada var olabileceklerini söylemek yeterli midir? Hayır, değildir. Sorun, var olabilmeleri için birbirlerine bağımlı olmalarıyla bitmez, daha da önemli olan, birbirlerine dönüşmeleridir. Yani belli koşullarda bir şeyin içindeki çelişmeli yönlerden her biri karşıtına dönüşür, karşıtının yerini alır. Bu da çelişmenin özdeşliğinin ikinci anlamıdır.

Peki, acaba burada neden özdeşlik vardır? Çünkü, bir zamanlar ezilen sınıf olan proletarya, devrim yoluyla hâkim sınıf durumuna gelir, buna karşılık bir zamanlar hâkim sınıf olan burjuvazi, ezilen sınıf durumuna gelir ve karşıtının ilk baştaki yerini alır. Bu daha şimdiden Sovyetler Birliği'nde gerçekleşmiştir ve bütün dünyada da gerçekleşecektir. Eğer belli koşullarda karşıtların karşılıklı ilişkisi ve özdeşliği diye bir şey olmasaydı, böyle bir değişiklik nasıl gerçekleşebilirdi?

Çağdaş Çin tarihinin belli bir aşamasında belli bir olumlu rol oynayan Guomindang, kendi sınıf niteliği ve emperyalistlerin satın alma girişimleri yüzünden (bunlar koşulları oluşturuyordu) 1927'den sonra

karşıdevrimci bir parti haline geldi. Ama Çin ile Japonya arasındaki çelişmenin keskinleşmesinden ve Komünist Partisi'nin birleşik cephe siyasetinden dolayı (koşulları bunlar oluşturuyordu) Japonya'ya karşı direnmeyi kabullenmek zorunda kaldı. Çelişmeli şeyler birbirlerine dönüşürler ve burada kesin bir özdeşlik vardır.

Bizim toprak devrimimiz, toprakları elinde tutan toprak ağası sınıfının toprağını yitirmiş bir sınıfa dönüştüğü, buna karşılık bir zamanlar topraklarını yitirmiş olan köylülerin de toprak edinen küçük mülk sahipleri durumuna geldiği bir süreç olmuştur ve ileride gene böyle bir süreç olacaktır. Belli koşullarda sahip olmak ile sahip olmamak, edinmek ve yitirmek arasında karşılıklı bir ilişki vardır; bu iki yan arasında özdeşlik vardır. Sosyalizm koşullarında, özel köylü mülkiyeti sosyalist tarımda kamu mülkiyetine dönüşür. Bu daha şimdiden Sovyetler Birliği'nde gerçekleşmiştir ve bütün dünyada da gerçekleşecektir. Özel mülkiyetten kamu mülkiyetine uzanan bir köprü vardır ve buna felsefede özdeşlik, birbirine dönüşme ya da iç içe girme adı verilir.

Proletarya diktatörlüğünü ya da halk diktatörlüğünü sağlamlaştırmak, aslında bu diktatörlüğe son vermenin ve bütün devlet sistemlerinin ortadan kalktığı daha yüksek bir aşamaya geçmenin koşullarını hazırlamak demektir. Komünist Partisi'ni kurmak ve inşa etmek, aslında Komünist Partisi'nin ve bütün siyasi partilerin ortadan kalkmasının koşullarını hazırlamak demektir. Komünist Partisi önderliğinde devrimci bir ordu inşa etmek ve devrimci savaşı sürdürmek, aslında savaşın tamamen yok edilmesinin koşullarını hazırlamak demektir. Bu karşıtlar aynı zamanda birbirlerini bütünlerler.

Savaş ve barış, herkesin bildiği gibi, birbirine dönüşür. Savaş, barışa dönüşür; sözgelimi, Birinci Dünya Savaşı savaş sonrasının barışına dönüşmüştü, sonra bugün Çin'deki iç savaş sona ermiş ve yerini iç barışa bırakmıştır. Barış savaşa dönüşür; sözgelimi, Guomindang komünist işbirliği 1927'de savaşa dönüşmüştü ve günümüz dünyasındaki barış durumu, ikinci bir dünya savaşına dönüş-

bilir. Bu niçin böyledir? Çünkü, sınıflı toplumda savaş ve barış gibi çelişmeli şeyler arasında belli koşullarda bir özdeşlik vardır.

Bütün çelişmeli şeyler arasında karşılıklı bir ilişki vardır; bunlar sadece belli koşullarda tek bir varlığın içinde bir arada var olmakla kalmazlar, daha başka koşullarda birbirlerine de dönüşürler. İşte karşıtların özdeşliğinin gerçek anlamı budur. Lenin, "nasıl olup da özdeş olduklarını (nasıl özdeş duruma geldiklerini), hangi koşullarda birbirlerine dönüşerek özdeş olduklarını" tartışırken, işte bunu söylemek istiyordu.

Niçin "insan akli bu karşıtları ölü ve katı şeyler olarak değil de, yaşayan, koşula bağlı, hareketli ve birbirine dönüşen şeyler olarak kabul etmelidir?" Çünkü nesnel gerçeklikte şeyler tam olarak böyledir. Çünkü, gerçekte nesnel şeylerdeki karşıtların birliği ya da özdeşliği ölü ya da katı değil, canlı, koşula bağlı, hareketli, geçici ve görelidir; belli koşullarda her çelişmeli yön kendi karşıtına dönüşür. Bu, insan düşüncesine yansıdığına, Marksist diyalektik materyalist dünya görüşü olur. Karşıtları canlı, koşula bağlı, hareketli ve birbirine dönüşen şeyler olarak değil de, ölü ve katı şeyler olarak görenler sadece geçmişteki ve şimdiki gerici hâkim sınıflar ve onların hizmetindeki metafizikçilerdir. Bunlar halk kitlelerini kandırmak için bu aldatmacayı her yerde yayarlar ve böylece hâkimiyetlerini sürdürmeye çalışırlar. Komünistlerin görevi, gericilerin ve metafizikçilerin aldatmacalarını açığa çıkarmak, şeylerin özündeki diyalektiği yaymak ve böylece şeylerin dönüşümünü hızlandırmak ve devrim hedefine ulaşmaktır.

Karşıtların belli koşullardaki özdeşliğinden söz ederken, gerçek ve somut karşıtları ve karşıtların birbirine gerçek ve somut olarak dönüşmelerini kastediyoruz. Mitologyada sayısız dönüşme vardır; örneğin, *Şan Hay Cing*'de²⁰ Kua Fu'nun güneşle yarışması, *Huay*

20 *Şan Hay Çing* (Dağların ve Denizlerin Kitabı), Savaşan Devletler döneminde (MÖ 403-221) yazılmıştı. Bu eserdeki masallardan birinde, bir üstün-insan olan Kua Fu güneşi kovalar ve yakalar. Ama açlıktan ölür ve adamları da Teng Ormanı'na dönüşür.

*Nan Zu'da*²¹ Yi'nin dokuz güneşi vurması, *Si Yu Ci'de*²² Maymun Kralın 72 kılığa girmesi, *Liao Çay'ın Garip Masalları'nda*²³ insana dönüşen hortlak ve tilkilere ilişkin çeşitli serüvenler vb. Ama bu efsanelerdeki karşıtların dönüşümü, somut çelişmeleri yansıtan somut değişimler değildir. Bunlar, karşıtların birbirine sayısız gerçek ve karmaşık dönüşümünün insan kafasında uyandırdığı safça, düşsel, öznel olarak tasarlanmış dönüşümlerdir. Marks şöyle demişti: "Bütün mitologya, doğa güçlerini hayalgücü içinde ve hayalgücü yoluyla denetim altına alır, yönetir ve biçimlendirir; bu yüzden de, insan doğa güçlerini denetim altına alır almaz mitologya yok olur."²⁴ Mitologyadaki (ve aynı zamanda çocuk masallarındaki) binlerce değişme insanların hoşuna gider, çünkü bunlar insanın doğa güçlerine üstün gelmesini düşsel olarak canlandırırlar ve Marks'ın dediği gibi en güzel efsanelerde "ölümsüz bir çekicilik" vardır. Ama efsaneler belli koşullarda var olan somut çelişmeler üzerine kurulmamışlardır ve dolayısıyla da gerçekliğin bilimsel bir yansıması değildirler. Yani efsanelerde ya da çocuk masallarında bir çelişmeyi oluşturan yönlerin somut bir özdeşliği değil, yalnızca düşsel bir özdeşliği vardır. Gerçek dönüşümlerdeki özdeşliğin bilimsel bir biçimde yansıtılması, Marksist diyalektiktir.

Neden bir yumurta civcive dönüştürülebilir de, bir taş civcive dönüştürülemez? Neden savaş ile barış arasında özdeşlik vardırda, savaş ile taş arasında özdeşlik yoktur? Neden insanlar sadece insan doğura-

21 Yi, eski Çin'in destan kahramanlarından biridir. Ok atmadaki ustalığıyla nam salmıştır. MÖ. II. yüzyılda yazılmış olan Huay Nan Zu'daki bir destana göre, İmparator Yao zamanında gökyüzünde on tane güneş vardır. Bu kavurucu güneşlerin ekinlere verdiği zararı önlemek için İmparator Yao, Yi'ye onları okla vurup aşağı indirmesini buyurur. Vang Yi (MS II. yüzyıl) tarafından kaybedilmiş başka bir destanda ise, okçunun on güneşten dokuzunu vurduğu anlatılır.

22 Si Yu Ci (Batıya Hac Yolculuğu), 16. yüzyılda yazılmış bir romandır. Bu romanın kahramanı, Maymun Tanrı Sun Vukung'dur. Maymun Tanrı dilediği vakit kuş, ağaç, taş gibi yetmiş iki değişik kılığa girebiliyordu.

23 17. yüzyılda Pu Sungling tarafından yazılan Liao Çay'ın Garip Masalları genellikle hortlaklar ve tilki hayaletleriyle ilgili 431 masaldan oluşan ünlü bir derlemedir.

24 Karl Marx, "Ekonomi Politğin Eleştirisine Giriş", Ekonomi Politğin Eleştirisine Katkı, Sol Yayınları.

bilirler de, başka bir şey doğuramazlar? Bunun biricik nedeni, karşıtların birliğinin sadece belirli zorunlu koşullarda var olmasıdır. Bu belirli zorunlu koşullar olmadan herhangi bir özdeşlik olamaz.

Neden Rusya'da 1917'de burjuva-demokratik Şubat Devrimini doğrudan doğruya proleter-sosyalist Ekim Devrimi'ne bağlandı da, Fransa'da burjuva devrimini doğrudan doğruya bir sosyalist devrime bağlanmadı ve 1871 Paris Komünü²⁵ başarısızlıkla sonuçlandı? Öte yandan, neden Moğolistan ve Orta Asya'daki göçebelik düzeni doğrudan doğruya sosyalizme bağlandı? Çin Devrimi neden kapitalizm aşamasından geçmeden de edebilir ve Batı ülkelerinin eski tarihi yolunu tutmadan, yani bir burjuva diktatörlüğü döneminden geçmeden doğrudan doğruya sosyalizme bağlanabilir? Bunun biricik nedeni, zamanın somut koşullarıdır. Belirli zorunlu koşullar var olduğunda, şeylerin gelişme sürecinde belirli çelişmeler doğar. Ayrıca, bu çelişmelerdeki karşıtlar birbirine bağımlıdır ve birbirine dönüşür. Yoksa bunların hiçbiri mümkün olmazdı.

Özdeşlik sorunu budur. Peki öyleyse mücadele nedir? Özdeşlik ile mücadele arasındaki ilişki nedir?

Lenin şöyle demişti:

Karşıtların birliği (uygunluğu, özdeşliği, eşit etkisi) koşullu, geçici, süreksiz, görelidir. Birbirini karşılıklı olarak dışlayan karşıtların mücadelesi ise, tıpkı gelişme ve hareket gibi mutlaktır.²⁶

25 Paris Komünü, dünya tarihinde ilk proleter iktidar organıydı. Fransa proletaryası 18 Mart 1871'de Paris'e bir ayaklanma düzenledi ve iktidarı ele geçirdi. Proletarya önderliğindeki Paris Komünü, 28 Mart'ta seçimle kuruldu. Paris Komünü, proletaryanın burjuva devlet aygıtını parçalamak için giriştiği ilk devrimci atılım ve yıkılan burjuva iktidarının yerine proletarya iktidarını geçirmeyi amaçlayan eşi görülmemiş bir olaydı. O sırada yeterince olgun olmayan Fransa proletaryası, müttefiki yoksul köylülerle birleşmeyi başaramadı, karşıdevrime çok yumuşak davrandı ve kararlı askeri saldırıları tam zamanında başlatmadı. Böylece karşıdevrimi dağılmış olan kuvvetlerini rahat rahat toparlayabildi, eski durumunu yeniden kazandı ve ayaklanmaya katılan halkı vahşice katletti. Paris Komünü 28 Mayıs'ta çöktü.

26 V.İ. Lenin, "Diyalektik Sorunu Üzerine" Bütün Eserleri, cilt 38. Moskova, 1958, s.358.

Bu sözlerin anlamı nedir?

Her sürecin bir başlangıcı ve bir sonu vardır. Her süreç, kendini karşıtına dönüştürür. Her sürecin değişmezliği görelidir, ama bir sürecin başka bir sürece dönüşmesinde görülen değişebilirlik mutlaktır.

Bütün şeylerde, biri görelî durgunluk, öbürü de gözle görülür değişme olmak üzere iki hareket durumu vardır. Her ikisine de yol açan, bir şeyin içindeki iki çelişmeli unsur arasındaki mücadeledir. Bir şeyin hareketi birinci durumu gösterdiği zaman, niteliksel bir değişikliğe değil, sadece niceliksel bir değişikliğe uğramaktadır ve bu nedenle dış görünüşüyle hareketsizdir. Bir şeyin hareketi ikinci durumu aldığı zaman, birinci durumdaki niceliksel değişiklik, en yüksek noktaya varmıştır ve o şeyin bir varlık olarak yok olmasına yol açar ve bunu da niteliksel bir değişme izler; böylece ortaya gözle görülür bir değişme çıkar. Günlük hayatta gördüğümüz bu birlik, dayanışma, bileşim, uyum, denge, durgunluk, hareketsizlik, dinginlik, değişmezlik, istikrar, katılık, çekim vb. gibi durumlar hep niceliksel değişme halindeki şeylerin görünüşleridir. Öte yandan, birliğin parçalanması, yani bu dayanışmanın, bileşimin, uyumun, dengenin, durgunluğun, hareketsizliğin, dinginliğin, değişmezliğin, istikrarın, katılığın, çekimin yok olması ve her birinin karşıtına dönüşmesi ise hep niteliksel değişme halindeki şeylerin görünüşleri, bir sürecin başka bir sürece dönüşmesidirler. Şeyler kendilerini durmadan birinci hareket durumundan ikinci hareket durumuna dönüştürmektedirler; karşıtların mücadelesi her iki durumda da vardır, ama çelişme ikinci durum içinde çözülür. İşte karşıtların birliğinin koşullu, geçici ve görelî; birbirini karşılıklı olarak dışlayan karşıtların mücadelesinin ise mutlak olduğunu söylememizin nedeni budur.

Yukarıda, aralarında özdeşlik olduğu için iki karşıt şey tek bir varlık içinde bir arada var olabilir ve birbirine dönüşebilir demiştik. Burada koşulluluğu, yani iki çelişmeli şeyin belli koşullarda birleşebileceğini ve birbirine dönüşebileceğini, ama bu koşullar olmadığı zaman bu iki çelişmeli şeyin bir çelişme oluşturamayacağını, ay-

nı varlık içinde bir arada var olamayacağını ve birbirine dönüşmeyeceğini kastediyorduk. Özdeşliğin koşullu ve görel olduğunu söylememizin nedeni, karşıtların özdeşliğinin ancak belli koşullarda geçerli olmasıdır. Ayrıca şunu da ekleyebiliriz: karşıtlar arasındaki mücadele bir sürecin başından sonuna kadar varlığını sürdürür ve bir sürecin başka bir sürece dönüşmesini sağlar, her yerde vardır ve dolayısıyla mücadele koşula bağlı değildir ve mutlaktır.

Koşullu ve görel özdeşlik ile koşula bağlı olmayan ve mutlak mücadelenin bileşimi bütün şeylerdeki karşıtların hareketini oluşturur.

Biz Çinliler sık sık şöyle deriz: "Birbirine karşı olan şeyler aynı zamanda birbirini tamamlar."²⁷ Yani birbirine karşı olan şeyler arasında özdeşlik vardır. Bu deyiş, diyalektiktir ve metafiziğe aykırıdır. "Birbirine karşı olan" sözü, iki çelişmeli yönün birbirini karşılıklı olarak dışlamasını ya da ikisi arasındaki mücadeleyi dile getirir. "Birbirini tamamlar" sözü ise, iki çelişmeli yönün belli koşullarda birleştiği ve özdeşliğe vardığı anlamına gelir. Ama özdeşlikte de mücadele vardır ve mücadele olmadan özdeşlik de olamaz.

Özdeşlikte mücadele, özellikle evrensellik ve bireysellikte de genellik vardır. Lenin'in deyişiyle, " görel olanın içinde bir mutlak olan vardır".²⁸

VI. Uzlaşmaz Karşıtlığın Çelişmedeki Yeri

Karşıtların mücadelesi sorunu uzlaşmaz karşıtlığın ne olduğu sorununu da içerir. Kanımızca, uzlaşmak karşıtlık, karşıtların mücadelesinin bir biçimidir, ama tek biçimi değildir.

İnsanlık tarihinde, sınıflar arasındaki uzlaşmaz karşıtlık, karşıtların mücadelesinin özel bir görünümü olarak vardır. Sömüren ve

27 "Birbirine karşı olan şeyler aynı zamanda birbirini bütünler" sözü ilk kez MÖ I. yüzyılı ünlü tarihçisi Ban Gu'nun Han Hanedanı'nın ilk Dönemlerinin Tarihi adlı eserinde görüldü. Uzun zamandır bir halk deyişi haline gelmiştir.

28 V.İ. Lenin, "Diyalektik Sorunu Üzerine", Bütün Eserleri, cilt 38, Moskova, 1958, s.358.

sömürülen sınıflar arasındaki çelişmeyi alalım. Bu çelişen sınıflar ister köleci toplum, ister feodal toplum, ister kapitalist toplum olsun aynı toplum içinde uzun bir süre bir arada yaşarlar ve birbirleriyle mücadele ederler; ama bu iki sınıf arasındaki çelişme ancak belli bir aşamaya vardığı zaman açık bir uzlaşmaz karşıtlık biçimini alır ve devrime dönüşür. Aynı şey sınıflı toplumda barışın savaşa dönüşmesi için de geçerlidir.

Bir bomba, patlamadan önce, içindeki karşıtların belli koşullarda bir arada var oldukları tek bir bütündür. Ancak, yeni bir koşul ortaya çıktığında, yani tutuşma olduğunda patlama meydana gelir. En sonunda açık çatışma biçimine bürünerek eski çelişmeleri çözen ve yeni şeyler yaratan bütün doğa olaylarında benzer bir durum meydana gelir.

Bu gerçeği kavramak son derece önemlidir. Çünkü bu gerçeği kavramak, sınıflı toplumda devrimlerin ve devrimci savaşların kaçınılmaz olduğunu, devrimler ve devrimci savaşlar olmadan toplumsal gelişmede herhangi bir sıçrama sağlamanın, gerici hâkim sınıfları yıkmanın ve dolayısıyla da halkın siyasi iktidarı ele geçirmesinin ve mümkün olmadığını kavramamızı sağlar. Komünistler, gericilerin toplumsal devrimin gereksiz ve olanaksız olduğu yolundaki aldatıcı propagandalarını açığa çıkarmalıdır. Komünistler, Marksist-Leninist toplumsal devrim teorisini kararlılıkla savunmalı ve toplumsal devrimin sadece tamamen gerekli değil, aynı zamanda tamamen mümkün olduğunu ve bütün bir insanlık tarihinin ve Sovyetler Birliği'nin zaferinin bu bilimsel gerçeği doğruladığını halka kavratmalıdırlar.

Ne var ki, karşıtların her mücadelesinin koşullarını somut olarak incelemeli ve yukarıda tartıştığımız formülü her şeye gelişigüzel bir biçimde uygulamamalıyız. Çelişme ve mücadele evrensel ve mutlaktır, ama çelişmeleri çözme yöntemleri, yani mücadele biçimleri çelişmelerin niteliğindeki farklılıklara göre değişir. Bazı çelişmeler açık uzlaşmaz karşıtlıkla belirlenir, bazılarıysa açık uzlaşmaz karşıtlıkla

belirlenmez. Şeylerin somut gelişmesine bağlı olarak, ilk başta uzlaşmaz olmayan bazı çelişmeler uzlaşmaz çelişmelere, ilk başta uzlaşmaz olan bazı çelişmeler de uzlaşabilir çelişmelere dönüşür.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, sınıflar var olduğu sürece, Komünist Partisi içinde doğru fikirler ile yanlış fikirler arasındaki çelişmeler sınıf çelişmelerinin parti içindeki yansımalarıdır. Bazı sorunlarda bu çelişmeler ilk başta uzlaşmaz bir biçimde belirneyebilir. Ama sınıf mücadelesinin gelişmesiyle birlikte bu çelişmeler de büyüyebilir ve uzlaşmaz duruma gelebilir. Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin tarihi bize şunu gösteriyor: Lenin ve Stalin'in doğru fikirleri ile Troçki, Buharin ve diğerlerinin yanlış fikirleri arasındaki çelişmeler ilk başta uzlaşmaz bir biçimde ortaya çıkmadılar, ama daha sonra uzlaşmaz duruma geldiler. Buna benzer durumlar Çin Komünist Partisi'nin tarihinde de vardır. Partili yoldaşlarımızdan birçoğunun doğru fikirleri Cen Dusiu, Çang Guotao ve diğerlerinin yanlış fikirleri arasındaki çelişmeler de ilk başta uzlaşmaz bir biçimde ortaya çıkmamışlardı, ama daha sonra giderek uzlaşmaz bir hale geldiler. Bugün partimizde doğru fikirler ile yanlış fikirler arasındaki çelişme kendini uzlaşmaz bir biçimde göstermiyor ve hata işlemiş olan yoldaşlar, hatalarını düzeltebilirlerse uzlaşmaz bir hale gelmeyecektir. Bu nedenle parti bir yandan hatalı fikirlere karşı ciddi bir mücadele yürütmeli, öte yandan da hata işlemiş olan yoldaşların hatalarını kavramaları için onlara fırsat tanınmalıdır. Bu durumda bu yoldaşlara karşı aşırı mücadele hiç kuşkusuz doğru olmaz. Ama hata işlemiş olanlar hatalarında diretir ve hatalarını daha da artırırlarsa, bu çelişmenin uzlaşmaz bir çelişmeye dönüşme olasılığı vardır.

Ekonomik bakımdan, şehirler ile köylük bölgeler arasındaki çelişme, hem burjuvazinin yönetimi altında şehirlerin köylük bölgeleri amansızca yağmaladığı kapitalist toplumda, hem de yabancı emperyalizmin ve Çin'in komprador büyük burjuvazisinin yönetimi altında şehirlerin köylük bölgeleri doymak bilmez bir açgözlülükle yağmaladığı Çin'deki Guomintang bölgelerinde son derece uzlaşmaz bir çelişme

lişmedir. Ama sosyalist bir ülkede ve bizim devrimci üs bölgelerimizde bu uzlaşmaz çelişme uzlaşabilir bir çelişmeye dönüşmüştür ve komünist topluma erişildiğinde tamamen ortadan kalkacaktır.

Lenin şöyle demişti: "Uzlaşmaz karşıtlık ile çelişme, asla bir ve aynı değildir. Sosyalizmde birincisi ortadan kalkar, ikincisi kalır."²⁹ Yani uzlaşmaz karşıtlık, karşıtların mücadelesinin bir biçimidir, ama tek biçimi değildir. Uzlaşmaz karşıtlık formülü her yerde gelişigüzel bir biçimde uygulanamaz.

VII. Sonuç

Şimdi sorunu kısaca toparlayabiliriz artık. Şeylerdeki çelişme yasası, yani karşıtların birliği yasası doğanın ve toplumun ve dolayısıyla da düşüncenin temel yasasıdır. Bu yasa metafizik dünya görüşüne karşıdır. İnsan bilgisinin tarihinde büyük bir devrimdir. Diyalektik materyalizme göre, çelişme, nesnel olarak var olan şeylerdeki ve öznel düşüncedeki bütün süreçlerde vardır ve bütün bu süreçlerin başlangıcından sonuna kadar varlığını sürdürür. Bu, çelişmenin evrenselliği ve mutlaklığıdır. Her çelişmenin ve çelişmedeki her bir yönün kendi özellikleri vardır. Bu, çelişmenin özelliği ve göreliliğidir. Belli koşullarda karşıtlar özdeşliğe sahiptirler ve bu yüzden de tek bir varlık içinde bir arada var olabilirler ve birbirlerine dönüşebilirler. Bu da gene çelişmenin özelliği ve göreliliğidir. Ama karşıtların mücadelesi hiç durmaz; karşıtların mücadelesi hem karşıtlar bir arada var olurken, hem de birbirlerine dönüşürlerken devam eder ve birbirlerine dönüşürlerken özellikle belirgin duruma gelir. Bu da, çelişmenin evrenselliği ve mutlaklığıdır. Çelişmenin özelliğini ve göreliliğini incelerken, baş çelişme ile ikincil çelişmeler arasındaki ayrıma ve bir çelişmenin birincil

29 V.İ. Lenin, "N.İ. Buhari'nin Geçiş Dönemi Ekonomisi Üzerine Düşünceleri" Seçme Eserler, cilt 11, Moskova-Leningrad, 1931, s.357.

yönü ile ikincil yönü arasındaki ayrıma dikkat etmemiz gerekir. Çelişmenin evrenselliğini ve çelişmedeki karşıtların mücadelesini incelerken, farklı mücadele biçimleri arasındaki ayrıma dikkat etmemiz gerekir. Yoksa hatalar işleriz. Eğer yukarıda açıklanan temel ilkeleri inceleme yoluyla gerçekten kavrayabilirsek, Marksizm-Leninizmin temel ilkelerini aykırı ve devrimci davamıza zararlı olan dogmacı fikirleri yıkabiliriz ve pratik tecrübesi olan yoldaşlarımız da tecrübelerini toparlayarak ilkelere dönüştürebilir ve deneyci hataları tekrarlamaktan kaçınabilirler. Bunlar, çelişme yasasını incelerken çıkardığımız birkaç basit sonuçtur.

ISBN 975-343-305-0

9 799753 433050